

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Αθήνα, 30 Ιουνίου 2020
Αριθμ. Πρωτ. 4991

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ Δ/ΝΣΗ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ &
ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ, ΠΡΟΛΗΨΗΣ & ΑΝΤ/ΣΗΣ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ & ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ

ΠΡΟΣ: Πίνακα Αποδεκτών

ΚΟΙΝ.: Πίνακα Κοινοποίησης

Πληροφορίες: Άρτεμις Γαλάνη
Ταχ. Δ/ση: Ευαγγελιστρίας 2, Αθήνα 105 63
Τηλέφωνο: 2131510 966
FAX: 2131510 935
E-mail: agalani@gscp.gr

Θέμα: 1^η Έκδοση Γενικού Σχεδίου Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών εξαιτίας Ατυχημάτων κατά την Οδική και Σιδηροδρομική Μεταφορά Επικινδύνων Εμπορευμάτων σύμφωνα με τους Κανονισμούς ADR/RID

- Σχετ.: 1. Ν. 3013/2002 (ΦΕΚ 102Α'/01-05-2002: «Αναβάθμιση πολιτικής προστασίας και άλλες διατάξεις», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
2. Ν. 4249/2014 (ΦΕΚ 73Α'/24-03-2014): «Αναδιοργάνωση της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού Σώματος και της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση Υπηρεσιών του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και ρύθμιση λοιπών θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και άλλες διατάξεις»
3. ΥΑ 1299/2003 (ΦΕΚ 423Β'/07-04-2003): «Έγκριση του από 7.4.2003 Γενικού Σχεδίου Πολιτικής Προστασίας με τη συνθηματική λέξη “Ξενοκράτης”».
4. ΚΥΑ οικ. Γ5/48222/2474/2019 (ΦΕΚ 2755Β'/03-07-2019): «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2008/68/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, σχετικά με τις εσωτερικές μεταφορές επικινδύνων εμπορευμάτων, όπως τα παραρτήματά της προσαρμόστηκαν στην επιστημονική και τεχνική πρόοδο με τις Οδηγίες 61/2010/ΕΕ, 2012/45/ΕΕ, 2014/103/ΕΕ, (ΕΕ) 2016/2309, (ΕΕ) 2018/217 και (ΕΕ) 2018/1846 της Επιτροπής».
5. Το υπ' αριθ. 1773/07-03-2016 έγγραφο της Υπηρεσίας μας με θέμα: «Ρόλοι και αρμοδιότητες των φορέων – σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο – που εμπλέκονται στην αντιμετώπιση και τη διαχείριση συνεπειών από συμβάντα/ατυχήματα κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων»

Σας διαβιβάζουμε την 1^η Έκδοση του εγκεκριμένου Γενικού Σχεδίου Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών εξαιτίας Ατυχημάτων κατά την Οδική και Σιδηροδρομική Μεταφορά Επικινδύνων Εμπορευμάτων σύμφωνα με τους Κανονισμούς ADR/RID, το οποίο καταρτίστηκε στο πλαίσιο εφαρμογής της ΥΑ 1299/07-04-2003 (ΦΕΚ 423Β') «Γενικό Σχέδιο Πολιτικής Προστασίας ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ» (σχετικό 3) και της ΚΥΑ οικ. Γ5/48222/2474/2019 (σχετικό 4), η οποία αποτελεί την εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με την Οδηγία 2008/68/ΕΚ (ADR/RID 2019).

Η 1^η Έκδοση του Γενικού Σχεδίου Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών εξαιτίας Ατυχημάτων κατά την Οδική και Σιδηροδρομική Μεταφορά Επικινδύνων Εμπορευμάτων, κρίθηκε αναγκαία, προκειμένου να αποτυπωθούν οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες όλων των φορέων που εμπλέκονται στη δρομολόγηση δράσεων πολιτικής προστασίας για την

αντιμετώπιση ατυχημάτων κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.

Κατά την κατάρτιση του ανωτέρω Σχεδίου ελήφθησαν υπόψιν η εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με την Οδηγία 2008/68/ΕΚ (ADR/RID 2019) μέσω της ΚΥΑ οικ. Γ5/48222/2474/2019 (ΦΕΚ 2755/Β'/03-07-2019), αλλά και οι μεταβολές των Οργανισμών των Υπουργείων με τα Προεδρικά Διατάγματα του 2017 και του 2018, καθώς και οι διοικητικές και οργανωτικές αλλαγές του 2019 οι οποίες αφορούσαν κατά κύριο λόγο φορείς της κεντρικής διοίκησης (μετονομασία υπουργείων, αλλαγές υπαγωγής φορέων, κλπ).

Το παρόν Σχέδιο ενεργοποιείται και εφαρμόζεται οποτεδήποτε εκδηλωθεί περιστατικό διαρροής, πυρκαγιάς ή/και έκρηξης κατά τη διάρκεια της οδικής και σιδηροδρομικής μεταφοράς επικινδύνων εμπορευμάτων. **Το Σχέδιο ενεργοποιείται αυτόματα μόλις η αρμόδια Πυροσβεστική Υπηρεσία ενημερωθεί σχετικά με το περιστατικό από οποιονδήποτε δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα (κατόπιν επιβεβαίωσης της κλήσης).**

Το Σχέδιο έχει τους κάτωθι στόχους:

- να προσδιορίσει τους ρόλους και τις αρμοδιότητες, καθώς και το πλαίσιο συνεργασίας όλων των φορέων που εμπλέκονται στη δρομολόγηση δράσεων πολιτικής προστασίας για την αντιμετώπιση συμβάντων και ατυχημάτων κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων,
- να παράσχει συντονιστικές οδηγίες προς όλους τους εμπλεκόμενους σε αυτό φορείς για την εφαρμογή του, κατά το μέρος που τους αφορά και εμπλέκονται.

Στο πλαίσιο εφαρμογής του εν λόγω Σχεδίου, **το οποίο έχει ημερομηνία έγκρισης την 30^η Ιουνίου 2020**, παρακαλούνται οι εμπλεκόμενοι φορείς να προβούν στις κάτωθι ενέργειες:

Οι αρμόδιες οργανικές μονάδες των Περιφερειών (Δ/νσεις Τεχνικών Έργων, κλπ) της Χώρας που έχουν αρμοδιότητες συντήρησης στο εθνικό και επαρχιακό δίκτυο της περιοχής ευθύνης τους, μετά την παραλαβή του παρόντος παρακαλούνται να αποστείλουν στις κατά τόπους αρμόδιες Πυροσβεστικές Αρχές και στις κατά τόπους αρμόδιες υπηρεσίες Τροχαίας της ΕΛ.ΑΣ. ή τα εντεταλμένα προς τούτο στελέχη των αρμόδιων Λιμενικών Αρχών (κατά τόπο αρμοδιότητας), ονομαστικούς καταλόγους με τα στοιχεία επικοινωνίας (σε 24ωρη βάση) των υπευθύνων που εμπλέκονται στη διαχείριση συνεπειών από οδικά συμβάντα/ατυχήματα κατά τη μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων.

Ομοίως, **οι αρμόδιες οργανικές μονάδες των Δήμων (Δ/νσεις Τεχνικών Υπηρεσιών) της Χώρας που έχουν αρμοδιότητες συντήρησης στο δημοτικό οδικό δίκτυο της περιοχής ευθύνης τους**, μετά την παραλαβή του παρόντος παρακαλούνται να αποστείλουν στις κατά τόπους αρμόδιες Πυροσβεστικές Αρχές και στις κατά τόπους αρμόδιες υπηρεσίες Τροχαίας της ΕΛ.ΑΣ. ή τα εντεταλμένα προς τούτο στελέχη των αρμόδιων Λιμενικών Αρχών (κατά τόπο αρμοδιότητας), ονομαστικούς καταλόγους με τα στοιχεία επικοινωνίας (σε 24ωρη βάση) των υπευθύνων που εμπλέκονται στη διαχείριση συνεπειών από οδικά συμβάντα/ατυχήματα κατά τη μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων.

Οι Δήμαρχοι, οι Περιφερειάρχες, οι αρμόδιοι Αντιπεριφερειάρχες (στους οποίους διαβιβάζεται το παρόν από τους οικείους Περιφερειάρχες) και οι Συντονιστές των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων να συμβάλουν στην υλοποίηση των δράσεων που προβλέπονται στο παρόν με την κατά περίπτωση έκδοση σχετικών αποφάσεων και τη

δρομολόγηση των δράσεων που προβλέπονται στο παρόν διά των αρμοδίων οργανικών μονάδων Πολιτικής Προστασίας.

Οι φορείς της κεντρικής διοίκησης (**Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, Υπουργείο Ναυτιλίας & Νησιωτικής Πολιτικής, Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων, Υπουργείο Υγείας, Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας, Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, Υπουργείο Υποδομών & Μεταφορών**), όπως αυτοί αναφέρονται στο Μέρος ΙΙ του παρόντος, που είναι υπόχρεοι σχεδίασης σύμφωνα με το Γενικό Σχέδιο Πολιτικής Προστασίας «Ξενοκράτης» (Προσθήκη 2 Παράρτημα Α) αναφερόμενοι ως **Υπουργείο Δημόσιας Τάξης, Υπουργείο Εθνική Άμυνας, Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, Υπουργείο Ανάπτυξης, Υπουργείο Υγείας & Πρόνοιας** να προβούν κατά την κρίση τους σε αναθεώρηση του σχεδιασμού τους, εφόσον συντρέχουν λόγοι και συγκεκριμένα:

- **Το Αρχηγείο του Πυροσβεστικού Σώματος** να διαβιβάσει αντίγραφο του παρόντος σε όλες τις αρμόδιες οργανικές του μονάδες, προκειμένου να ενημερωθούν για ζητήματα που αφορούν ρόλους και αρμοδιότητες όλων των εμπλεκόμενων φορέων σε δράσεις πολιτικής προστασίας που αναφέρονται στο παρόν, καθώς και να προβεί στην κατά την κρίση του έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών για την εφαρμογή του παρόντος κατά το μέρος που το αφορά και εμπλέκεται. Στις ανωτέρω οδηγίες να προσδιορίζονται μεταξύ άλλων οι επιμέρους σχετικές ενέργειες που θα πρέπει να ακολουθήσουν οι αρμόδιες οργανικές του μονάδες στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και τα Μέσα Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ) που θα πρέπει να χρησιμοποιούν. Επιπλέον, το Αρχηγείο του Πυροσβεστικού Σώματος καλείται να προβεί και σε κατά την κρίση του ενέργειες για να διασφαλιστεί η συμβατότητα του τυχόν σχετικού επιχειρησιακού του σχεδιασμού με τον παρόν Γενικό Σχέδιο.
- **Το Αρχηγείο της Ελληνικής Αστυνομίας (ΕΛ.ΑΣ.)** να διαβιβάσει αντίγραφο του παρόντος σε όλες τις αρμόδιες οργανικές του μονάδες, προκειμένου να ενημερωθούν για ζητήματα που αφορούν ρόλους και αρμοδιότητες όλων των εμπλεκόμενων φορέων σε δράσεις πολιτικής προστασίας που αναφέρονται στο παρόν, καθώς και να προβεί στην κατά την κρίση του έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών για την εφαρμογή του παρόντος κατά το μέρος που το αφορά και εμπλέκεται. Στις ανωτέρω οδηγίες να προσδιορίζονται μεταξύ άλλων οι επιμέρους σχετικές ενέργειες που θα πρέπει να ακολουθήσουν οι αρμόδιες οργανικές του μονάδες στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και τα Μέσα Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ) που θα πρέπει να χρησιμοποιούν. Επιπλέον, το Αρχηγείο της Ελληνικής Αστυνομίας καλείται να προβεί και σε κατά την κρίση του ενέργειες για να διασφαλιστεί η συμβατότητα του τυχόν σχετικού επιχειρησιακού του σχεδιασμού με τον παρόν Γενικό Σχέδιο.
- **Το Αρχηγείο του Λιμενικού Σώματος/Ελληνικής Ακτοφυλακής (Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.)** να διαβιβάσει αντίγραφο του παρόντος σε όλες τις αρμόδιες οργανικές του μονάδες, προκειμένου να ενημερωθούν για ζητήματα που αφορούν ρόλους και αρμοδιότητες όλων των εμπλεκόμενων φορέων σε δράσεις πολιτικής προστασίας που αναφέρονται στο παρόν, καθώς και να προβεί στην κατά την κρίση του έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών για την εφαρμογή του παρόντος κατά το μέρος που το αφορά και εμπλέκεται. Στις ανωτέρω οδηγίες να προσδιορίζονται μεταξύ άλλων οι επιμέρους σχετικές ενέργειες που θα πρέπει να ακολουθήσουν οι αρμόδιες οργανικές του μονάδες στο πλαίσιο των

αρμοδιοτήτων τους, καθώς και τα Μέσα Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ) που θα πρέπει να χρησιμοποιούν. Επιπλέον, το Αρχηγείο του Λιμενικού Σώματος/Ελληνικής Ακτοφυλακής καλείται να προβεί και σε κατά την κρίση του ενέργειες για να διασφαλιστεί η συμβατότητα του επιχειρησιακού του τυχόν σχετικού σχεδιασμού με τον παρόν Γενικό Σχέδιο.

- **Το Υπουργείο Υγείας** να συμβάλει στην υλοποίηση του παρόντος Γενικού Σχεδίου με την ενημέρωση του εμπλεκόμενου προσωπικού του και την έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών, σχεδίων δράσης, ή/και μνημονίων ενεργειών κατά την κρίση του για τη δρομολόγηση των δράσεων κατά το μέρος που το αφορά και εμπλέκεται, το συντομότερο δυνατό από την λήψη του παρόντος. Στις ανωτέρω οδηγίες θα προσδιορίζονται, μεταξύ άλλων, και τα Μέσα Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ) που θα πρέπει να χρησιμοποιούν οι υγειονομικές μονάδες και οι αποκεντρωμένες υπηρεσίες του ΕΚΑΒ. Επιπλέον, στο πλαίσιο υλοποίησης του παρόντος Γενικού Σχεδίου, το Υπουργείο Υγείας καλείται να προβεί στην κατά την κρίση του επικαιροποίηση των επιχειρησιακών σχεδίων στον τομέα της διαχείρισης εκτάκτων αναγκών και κρίσεων υγειονομικού χαρακτήρα, για να διασφαλιστεί η συμβατότητα του επιχειρησιακού του σχεδιασμού με τον παρόν Γενικό Σχέδιο.
- **Η Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας (ΕΕΑΕ)** του Υπουργείου Ανάπτυξης & Επενδύσεων, προβαίνει σε, κατά την κρίση της, ενέργειες για να διασφαλιστεί η συμβατότητα των εσωτερικών της σχεδίων με τον παρόν Γενικό Σχέδιο. **Επισημαίνεται ότι το παρόν Γενικό Σχέδιο ενέχει τον ρόλο του Ειδικού Σχεδίου Απόκρισης σε Ραδιολογική ή Πυρηνική Έκτακτη Ανάγκη (ΕΣΑΡΠΕΑ) με βάση το ΠΔ 101/2018, αντιστοιχεί, δε στην περίπτωση «Ραδιολογικής έκτακτης ανάγκης σε απρόβλεπτη τοποθεσία – Ατύχημα κατά τη μεταφορά ραδιενεργών υλικών», όπως αυτή προβλέπεται στην 1^η έκδοση (Ιούνιος 2019) της αξιολόγησης των δυνητικών καταστάσεων έκτακτης ανάγκης (ΑΔΚΕΑ) από ραδιολογικούς/πυρηνικούς παράγοντες.**
- **Το ΓΕΕΘΑ** του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, στο οποίο αποστέλλεται το παρόν, να διαβιβάσει αντίγραφο του Σχεδίου στο ΕΘΚΕΠΙΧ και να προβεί σε ενέργειες κατά την κρίση του για την εφαρμογή του παρόντος. Τέλος, το ΓΕΕΘΑ, στο πλαίσιο υλοποίησης του παρόντος σχεδίου, να προβεί σε κατά την κρίση του ενέργειες για τυχόν αναθεώρηση του Σχεδίου «Ξενοκράτης / ΓΕΕΘΑ, Προσθήκη «5» (Παράρτημα «Α» Αντιμετώπιση Εκτάκτων Αναγκών ΧΒΡΠ Απειλών και Συμβάντων»), προκειμένου να διασφαλιστεί η συμβατότητά του με τον παρόν Γενικό Σχέδιο.
- **Οι αρμόδιες οργανικές μονάδες των Υπουργείων Περιβάλλοντος & Ενέργειας και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων**, προβαίνουν στην έκδοση σχετικών κατευθυντήριων οδηγιών, σχεδίων δράσης, ή/και μνημονίων ενεργειών, κατά την κρίση τους, για τη δρομολόγηση των δράσεων κατά το μέρος που τις αφορά και εμπλέκονται στο πλαίσιο εφαρμογής του παρόντος Σχεδίου.
- **Η Διεύθυνση Λειτουργίας Συντήρησης και Εκμετάλλευσης Συγκοινωνιακών Υποδομών με Σύμβαση Παραχώρησης (Δ17) της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών και οι Διευθύνσεις Οδικών Εμπορευματικών Μεταφορών και Σιδηροδρομικών Μεταφορών του ανωτέρω Υπουργείου** προβαίνουν στην έκδοση σχετικών κατευθυντήριων οδηγιών, σχεδίων δράσης, ή/και μνημονίων ενεργειών, κατά την κρίση τους, για τη δρομολόγηση των δράσεων κατά το μέρος που τις αφορά και

εμπλέκονται στο πλαίσιο εφαρμογής του παρόντος Σχεδίου. Επιπλέον, η **Διεύθυνση Λειτουργίας Συντήρησης και Εκμετάλλευσης Συγκοινωνιακών Υποδομών με Σύμβαση Παραχώρησης**, συμβάλει στην υλοποίηση του παρόντος με την κατά την κρίση της έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών προς τους Παραχωρησιούχους, κατά το μέρος που τους αφορά και εμπλέκονται, ενώ και η **Διεύθυνση Σιδηροδρομικών Μεταφορών** συμβάλει στην υλοποίηση του παρόντος με την κατά την κρίση της έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών προς τις Αρχές και τα Νομικά Πρόσωπα του άρθρου 71 του ΠΔ 123/2017.

- Η **ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.** παρακαλείται να συμβάλει στην υλοποίηση του παρόντος λαμβάνοντάς το υπόψιν στον εσωτερικό της σχεδιασμό.

Οι λοιποί φορείς της κεντρικής διοίκησης, όπως αυτοί αναφέρονται στο Μέρος 2 του παρόντος που δεν είναι υπόχρεοι σχεδίασης σύμφωνα με το Γενικό Σχέδιο Πολιτικής Προστασίας «Ξενοκράτης», και συγκεκριμένα:

- Η **Γενική Δ/ση του Γενικού Χημείου του Κράτους**,
- Το **Υπουργείο Παιδείας Έρευνας και Θρησκευμάτων**
- Το **Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού**
- Η **Προεδρία της Κυβέρνησης**
- Το **Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων**
- Το **Υπουργείο Μετανάστευσης & Ασύλου** και
- Το **Υπουργείο Εξωτερικών**,

οφείλουν να συμβάλουν στην υλοποίηση του παρόντος Γενικού Σχεδίου με την ενημέρωση του εμπλεκόμενου προσωπικού τους και την έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών, σχεδίων δράσης, ή/και μνημονίων ενεργειών κατά την κρίση τους για τη δρομολόγηση των δράσεων κατά το μέρος που τους αφορά και εμπλέκονται.

Ειδικότερα:

Η **Γενική Δ/ση του Γενικού Χημείου του Κράτους**, παρακαλείται να διαβιβάσει και αντίγραφο του παρόντος στις αρμόδιες οργανικές μονάδες της (όπως αυτές αναφέρονται στο Μέρος 2 του παρόντος Σχεδίου) που δρομολογούν δράσεις σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται στο παρόν, προκειμένου να ενημερωθούν για ζητήματα που αφορούν ρόλους και αρμοδιότητες όλων των εμπλεκόμενων φορέων σε δράσεις πολιτικής προστασίας που αναφέρονται στο παρόν. Επιπλέον, η Γενική Δ/ση του ΓΧΚ καλείται να προβεί στην έκδοση, κατά την κρίση της, σχετικών κατευθυντήριων οδηγιών για την εφαρμογή του παρόντος, κατά το μέρος που αφορά και εμπλέκονται οι ανωτέρω οργανικές μονάδες. Στις προαναφερόμενες οδηγίες να προσδιορίζονται, μεταξύ άλλων, και οι επιμέρους σχετικές δράσεις που πρέπει να δρομολογήσουν οι περιφερειακές Χημικές Υπηρεσίες στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους.

Το **Σώμα Επιθεωρητών Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων** στο οποίο αποστέλλεται το παρόν, παρακαλείται να διαβιβάσει αντίγραφο του παρόντος στις Περιφερειακές Δ/σεις Επιθεώρησης Ασφάλειας & Υγείας στην Εργασία, που δρομολογούν δράσεις σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται στο παρόν, προκειμένου να ενημερωθούν για ζητήματα που αφορούν ρόλους και αρμοδιότητες όλων των εμπλεκόμενων φορέων σε δράσεις πολιτικής προστασίας που αναφέρονται στο παρόν. Επιπλέον, καλείται να προβεί στην έκδοση, κατά την κρίση του, σχετικών κατευθυντήριων

οδηγιών για την εφαρμογή του παρόντος, κατά το μέρος που αφορά και εμπλέκονται οι ανωτέρω υπηρεσίες. Στις προαναφερόμενες οδηγίες να προσδιορίζονται, μεταξύ άλλων, και οι επιμέρους σχετικές δράσεις που πρέπει να δρομολογήσουν οι Περιφερειακές Δ/νσεις Επιθεώρησης Ασφάλειας & Υγείας στην Εργασία στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους.

Το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας & Θρησκευμάτων παρακαλείται να διαβιβάσει αντίγραφο του παρόντος σε όλες τις Δ/νσεις Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης, προκειμένου να ενημερωθούν για ζητήματα που αφορούν ρόλους και αρμοδιότητες όλων των εμπλεκόμενων φορέων σε δράσεις πολιτικής προστασίας που αναφέρονται στο παρόν, καθώς και κατά την κρίση του έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών για την εφαρμογή του παρόντος κατά το μέρος που το αφορά και εμπλέκεται, με σκοπό την προστασία των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και των εκπαιδευομένων εντός αυτών.

Το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού να διαβιβάσει αντίγραφο του παρόντος σε όλες τις αρμόδιες οργανικές του μονάδες και υπηρεσίες (Εφορείες Αρχαιοτήτων, Υπηρεσίες Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων, κλπ) που δρομολογούν δράσεις σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται στο παρόν, προκειμένου να ενημερωθούν για ζητήματα που αφορούν ρόλους και αρμοδιότητες όλων των εμπλεκόμενων φορέων σε δράσεις πολιτικής προστασίας που αναφέρονται στο παρόν, καθώς και κατά την κρίση του έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών για την εφαρμογή του παρόντος κατά το μέρος που το αφορά και εμπλέκεται. Επιπλέον, να εκδώσει σχετικά έγγραφα προς τις ανωτέρω αρμόδιες οργανικές του μονάδες και υπηρεσίες, προκειμένου οι τελευταίες να ενημερωθούν από τις Αυτοτελείς Δ/νσεις Πολιτικής Προστασίας των οικείων Περιφερειών σχετικά με εγκαταστάσεις SEVESO στην περιοχή αρμοδιότητάς τους με πιθανά σενάρια ατυχημάτων των οποίων οι επιπτώσεις επηρεάζουν αρχαιολογικούς χώρους που υπάγονται σε αυτές.

Επιπλέον, και σε περίπτωση που δεν υπάρχει σχετική πρόβλεψη κατά την κατάρτιση του προϋπολογισμού των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, **η Δ/νση Οργάνωσης και Λειτουργίας Αποκεντρωμένων Διοικήσεων του Υπουργείου Εσωτερικών**, να μεριμνήσει για τη σύσταση ειδικού ΑΛΕ όπου θα εγγράφονται ετησίως δαπάνες για την αντιμετώπιση εκτάκτων περιστατικών διαχείρισης εγκαταλελειμμένων υλικών με κατεπείγουσες διαδικασίες. Συγκεκριμένα, προτείνεται η σύναψη σύμβασης από πλευράς έκαστης Αποκεντρωμένης Διοίκησης με αδειοδοτημένες εταιρίες διαχείρισης επικινδύνων αποβλήτων, με σκοπό την επείγουσα διαχείριση ανεξέλεγκτων αποθέσεων υλικών άγνωστης προέλευσης που θα προκύψουν κατά τη διάρκεια του έτους στην περιοχή ευθύνης των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς τη δημοσίευση, όπως προβλέπεται στο άρθρο 32 (παρ. 2γ) του Ν. 4412/2016.

Ακόμη, οι διοικήσεις των ακόλουθων φορέων, εταιριών και οργανισμών **ΔΕΔΗΕ Α.Ε., ΑΔΜΗΕ Α.Ε., ΔΕΣΦΑ Α.Ε., ΕΔΑ Αττικής Α.Ε., ΕΔΑ ΘΕΣΣ Α.Ε., ΔΕΔΑ Α.Ε., ΤΑΡ ΑΓ, ΕΥΔΑΠ Α.Ε., Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε., ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Α.Ε., ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε., Ρυθμιστική Αρχή Σιδηροδρόμων, ΑΤΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ Α.Ε., Ολυμπία Οδός Λειτουργία Α.Ε., Μορέας Α.Ε., Νέα Οδός Α.Ε., Αυτοκινητόδρομος Αιγαίου Α.Ε., Αυτοκινητόδρομος Κεντρικής Ελλάδας Α.Ε., Ιονία Οδός Α.Ε., Ο.Α.Σ.Α. Α.Ε., Ο.Σ.Υ. Α.Ε., ΣΤΑ.ΣΥ. Α.Ε., Ο.Σ.Ε. Α.Ε., ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε., ΕΕΣΣΤΥ Α.Ε., ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ Α.Ε., FRAPORT REGIONAL AIRPORTS OF GREECE A S.A., FRAPORT REGIONAL AIRPORTS OF GREECE B S.A., Ο.Α.Σ.Θ. Α.Ε., Ο.Σ.Ε.Θ. Α.Ε., Α.Σ.Υ.Θ. Α.Ε. και Σ.Α.Σ.Θ. Α.Ε.**, στις οποίες αποστέλλεται το παρόν, παρακαλούνται να διαβιβάσουν αντίγραφο του σε όλες τις αρμόδιες οργανικές τους μονάδες που δρομολογούν δράσεις σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται στο παρόν και να προβούν στην

έκδοση, κατά την κρίση τους, σχετικών οδηγιών, κατά το μέρος που τις αφορά και εμπλέκονται, εφόσον συντρέχουν λόγοι.

Τέλος, οι μεταφορείς, οι αποστολείς και οι λοιποί συμμετέχοντες όπως ορίζονται στις παρ. 1.4.2 και 1.4.3 της Συμφωνίας ADR, που εμπλέκονται στη μεταφορά φορτίου επικινδύνων εμπορευμάτων ισχυρών συνεπειών (Πίνακας 1.10.3.1.2 ADR) ή ραδιενεργού υλικού ισχυρών συνεπειών (παρ. 1.10.3.1.3 ADR), θα υιοθετούν, θα εφαρμόζουν και θα συμμορφώνονται με εσωτερικά, κατά αντιστοιχία, σχέδια ασφαλείας που θα αναφέρονται κατ' ελάχιστον στα στοιχεία που ορίζονται στην παρ. 1.10.3.2.2 της ADR. Τα σχέδια αυτά θα πρέπει να είναι συμβατά με τα όσα προβλέπονται στο παρόν Σχέδιο.

Οι σχετικές διαταγές, κατευθυντήριες οδηγίες, σχέδια δράσης ή σχέδια και μνημόνια ενεργειών, που εκδίδονται στο πλαίσιο εφαρμογής του παρόντος Γενικού Σχεδίου, εγκρίνονται από τις διοικήσεις των αντίστοιχων Φορέων.

Επισημαίνεται ότι όπου στο πλαίσιο του παρόντος Σχεδίου γίνεται αναφορά σε **οιδηροδρομική αναφορά επικινδύνων εμπορευμάτων**, αφορά μόνον τις Περιφερειακές Ενότητες Έβρου, Ροδόπης, Ξάνθης, Καβάλας, Δράμας, Ανατολικής Αττικής, Δυτικής Αττικής, Δυτικού Τομέα Αθηνών, Πειραιώς, Βορείου Τομέα Αθηνών, Φλωρίνης, Κοζάνης, Λαρίσης, Τρικάλων, Καρδίτσας, Μαγνησίας, Σερρών, Κιλκίς, Θεσσαλονίκης, Πιερίας, Πέλλης, Κορινθίας, Ευβοίας, Φθιώτιδος, Βοιωτίας και Φωκίδος, εντός ή στα όρια των οποίων διέρχονται κανονικού εύρους γραμμές του «ενεργού δικτύου» όπου επιτρέπονται οι μεταφορές επικινδύνων εμπορευμάτων, εφόσον βέβαια πληρούνται οι προδιαγραφές που ορίζονται από την ΚΥΑ οικ. Γ5/48222/2474/2019 (ΦΕΚ 2755/Β'/03-07-2019) (βλ. Χάρτη 1 Παραρτήματος 5 του παρόντος).

Το παρόν ισχύει μέχρι την έκδοση νεότερου σχετικού.

Με την έκδοση του παρόντος Σχεδίου παύει να ισχύει το υπ' αριθ. 1773/07-03-2016 έγγραφο της Υπηρεσίας μας (σχετικό 5).

Η Δ/ση Σχεδιασμού και Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της ΓΠΠ βρίσκεται στη διάθεση των αποδεκτών του παρόντος Σχεδίου για τυχόν πληροφορίες ή διευκρινίσεις.

Η πλήρης και έγκαιρη εφαρμογή των μέτρων του παρόντος Γενικού Σχεδίου, είναι αυτονόητο ότι διέπεται από τις περί ευθυνών διατάξεις της σχετικής ανά φορέα νομοθεσίας.

Οι σχετικές διαταγές, κατευθυντήριες οδηγίες, σχέδια δράσης ή σχέδια και μνημόνια ενεργειών, που εκδίδονται στο πλαίσιο εφαρμογής του παρόντος Γενικού Σχεδίου, εγκρίνονται από τις διοικήσεις των αντίστοιχων Φορέων.

Αντίγραφο του παρόντος Γενικού Σχεδίου θα αναρτηθεί στον ιστοχώρο της Γ.Γ.Π.Π. (<http://www.civilprotection.gr>).

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Συνημμένο: 1^η Έκδοση Γενικού Σχεδίου Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών εξαιτίας Ατυχημάτων κατά την Οδική και Σιδηροδρομική Μεταφορά Επικινδύνων Εμπορευμάτων

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ (με συνημμένο):

- 1. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της Χώρας**
 - α. Γραφεία κ. Συντονιστών
 - β. Δ/νσεις Πολιτικής Προστασίας (με την παράκληση για την άμεση αναπαραγωγή του παρόντος και την αποστολή της στις Δ/νσεις Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού και στις Δ/νσεις Υδάτων των οικείων Αποκεντρωμένων Διοικήσεων)
- 2. Περιφέρειες της Χώρας**
 - α. Γραφεία κ. Περιφερειάρχων
 - β. Αυτοτελείς Δ/νσεις Πολιτικής Προστασίας (με την παράκληση να προβούν στην αναπαραγωγή του παρόντος και την αποστολή του στους αρμόδιους Αντιπεριφερειάρχες και στους Δήμους εντός της περιοχής αρμοδιότητάς τους, στα Τμήματα Πολιτικής Προστασίας των Περιφερειακών Ενοτήτων της περιοχής ευθύνης τους, στις Δ/νσεις Τεχνικών Έργων των οικείων Περιφερειών, στις Δ/νσεις Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού των οικείων Περιφερειών, στις Γενικές Δ/νσεις Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των οικείων Περιφερειών, στις Γενικές Δ/νσεις Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας των οικείων Περιφερειών)
 - γ. Δ/νση Οδικών Έργων (Δ9) Περιφέρειας Αττικής
 - δ. Δ/νση Διαχείρισης Μητροπολιτικών Υποδομών Περιφέρειας Αττικής
- 3. Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη**
 - α. Αρχηγείο Πυροσβεστικού Σώματος**
 - Δ/νση Πυροσβεστικών Επιχειρήσεων
 - 199 ΣΕΚΥΠΣ / ΕΣΚΕ
 - β. Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας (ΕΛ.ΑΣ.)**
 - Δ/νση Γενικής Αστυνόμευσης
 - Δ/νση Τροχαίας Αστυνόμευσης
 - Δ/νση Ασφάλειας Αττικής/Τμήμα Προστασίας Περιβάλλοντος
 - Δ/νση Ασφάλειας Θεσσαλονίκης/Τμήμα Προστασίας Περιβάλλοντος
 - Ενιαίο Συντονιστικό Κέντρο Επιχειρήσεων και Διαχείρισης Κρίσεων
- 4. Υπουργείο Ναυτιλίας & Νησιωτικής Πολιτικής**
 - α. Αρχηγείο Λιμενικού Σώματος-Ελληνικής Ακτοφυλακής (Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.)**
 - Δ/νση Λιμενικής Αστυνομίας (ΔΛΑ)
 - Δ/νση Προστασίας Θαλάσσιου Περιβάλλοντος (ΔΙΠΘΑΠ)
 - Δ/νση Επιχειρήσεων (ΔΕΠΙΧ)
 - Διεύθυνση Επιχειρησιακών Μέσων (ΔΕΜ)
 - Δ/νση Λιμενικών & Κτιριακών Υποδομών
 - Κέντρο Επιχειρήσεων (Κ.ΕΠΙΧ.)
- 5. Υπουργείο Υποδομών & Μεταφορών**
 - Διεύθυνση Υποδομών Σταθερής Τροχιάς, Συντηρήσεων και Ασφάλειας (Δ14)
 - Διεύθυνση Λειτουργίας Συντήρησης και Εκμετάλλευσης Συγκοινωνιακών Υποδομών με Σύμβαση Παραχώρησης (Δ17)
 - Διεύθυνση Οδικών Εμπορευματικών Μεταφορών
 - Διεύθυνση Σιδηροδρομικών Μεταφορών

- 6. Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας**
- α. Γενική Γραμματεία Συντονισμού & Διαχείρισης Αποβλήτων**
- Διεύθυνση Διαχείρισης Αποβλήτων
- β. Γενική Γραμματεία Φυσικού Περιβάλλοντος & Υδάτων**
- Διεύθυνση Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας
 - Σώμα Επιθεώρησης Νοτίου Ελλάδος
 - Σώμα Επιθεώρησης Βορείου Ελλάδος
 - Συντονιστικό Γραφείο Αντιμετώπισης Περιβαλλοντικών Ζημιών (ΣΥΓΑΠΕΖ)
 - Δ/ση Προστασίας & Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος
- 7. Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων**
- α. Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας**
- Γενική Δ/ση Εφαρμογής Κανονισμών, Υποδομών & Ελέγχου
 - Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας
- 8. Υπουργείο Υγείας**
- α. Γενική Δ/ση Δημόσιας Υγείας & Ποιότητας Ζωής**
- Δ/ση Δημόσιας Υγείας & Υγιεινής Περιβάλλοντος
 - Δ/ση Επιχειρησιακής Ετοιμότητας Εκτάκτων Καταστάσεων Δημόσιας Υγείας (Δ4)
- β. Εθνικό Κέντρο Άμεσης Βοήθειας (Ε.Κ.Α.Β.)/Γραφείο κ. Προέδρου**
- γ. Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας (Ε.Ο.Δ.Υ.)**
- 9. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων**
- α. Γενική Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης**
- Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Κλιματικής Αλλαγής
- β. Γενική Διεύθυνση Γεωργίας**
- Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής
- γ. Γενική Διεύθυνση Κτηνιατρικής**
- δ. Γενική Διεύθυνση Αλιείας**
- ε. Εργαστήριο Υπολειμμάτων Γεωργικών Φαρμάκων του Μπενακείου Φυτοπαθολογικού Ινστιτούτου**
- στ. Εργαστήριο Υπολειμμάτων Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων του Π.Κ.Π.Φ. & Π.Ε. Θεσσαλονίκης**
- 10. Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων**
- α. Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας
 - β. Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α.)
- 11. Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων**
- α. Γενική Δ/ση Γενικού Χημείου του Κράτους/Δ/ση Ενεργειακών, Βιομηχανικών & Χημικών Προϊόντων
- 12. Υπουργείο Εθνικής Άμυνας**
- α. ΓΕΕΘΑ/Α1
 - β. ΓΕΕΘΑ/Α6
 - γ. ΓΕΕΘΑ/Γ6(ΔΥΓ)
 - δ. ΓΕΕΘΑ/ΕΘΚΕΠΙΧ
 - ε. ΕΔΛΟ/ΠΒΧ
- 13. Υπουργείο Εξωτερικών**
- α. Μονάδα Διαχείρισης Κρίσεων
 - β. Δ/ση Δ5 Διεύθυνση Προστασίας Περιβάλλοντος

14. **Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού**
 - α. Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς
 - β. Γενική Διεύθυνση Αναστήλωσης, Μουσείων και Τεχνικών Έργων
15. **Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας & Θρησκευμάτων**
 - α. Τμήμα Πολιτικής Σχεδίασης Εκτάκτου Ανάγκης
16. **Προεδρία της Κυβέρνησης**
 - α. Διεύθυνση Επικοινωνιακής Διαχείρισης Κρίσεων
17. **Υπουργείο Εσωτερικών**
 - α. Δ/ση Οργάνωσης και Λειτουργίας Αποκεντρωμένων Διοικήσεων
18. **Ανεξάρτητος Διαχειριστής Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας Α.Ε. (Α.Δ.Μ.Η.Ε. Α.Ε.)**
 - α. Γραφείο κ. Διευθύνοντος Συμβούλου
19. **Διαχειριστής Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας Α.Ε. (Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε. Α.Ε.)**
 - α. Γραφείο κ. Διευθύνοντος Συμβούλου
20. **Οργανισμός Σιδηροδρόμων Ελλάδος (Ο.Σ.Ε.)**
 - α. Γραφείο κ. Διευθύνοντος Συμβούλου
 - β. Δ/ση Κυκλοφορίας
 - γ. Υπηρεσία ΠΣΕΑ
21. **Ελληνική Εταιρεία Συντήρησης Σιδηροδρομικού Τροχαίου Υλικού Α.Ε. (Ε.Ε.Σ.Σ.Τ.Υ. Α.Ε.)**
 - α. Γραφείο κ. Προέδρου & Διευθύνοντος Συμβούλου
 - β. ΕΕΣΣΤΥ/ΤΠΣΕΑ
22. **Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας (Υ.Π.Α.)**
23. **Αρχή Πολιτικής Αεροπορίας (Α.Π.Α.)**
24. **Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε. "ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ"**
25. **Fraport Greece**
 - α. Γραφείο κ. Προέδρου
26. **Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε. (ΔΑΑ)**
27. **Εταιρία Ύδρευσης Αποχέτευσης Πρωτεύουσας Α.Ε. (Ε.ΥΔ.Α.Π. Α.Ε.)**
28. **Ειδική Υπηρεσία Δημοσίων Έργων (ΕΥΔΕ) Ύδρευσης Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης**
29. **Εταιρία Ύδρευσης Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης (Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε.)**
30. **Διαχειριστής Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου (Δ.Ε.Σ.Φ.Α. Α.Ε.)**
31. **Εταιρία Διανομής Αερίου Αττικής (ΕΔΑ Αττικής) Α.Ε.**
32. **Εταιρία Διανομής Αερίου Θεσσαλονίκης-Θεσσαλίας (ΕΔΑ ΘΕΣΣ) Α.Ε.**
33. **Δημόσια Επιχείρηση Δικτύων Διανομής Αερίου (ΔΕΔΑ Α.Ε.)**
34. **Διαδριατικός Αγωγός Φυσικού Αερίου (ΤΑΡ) ΑΓ**
35. **ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε.**
36. **ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Α.Ε.**
37. **Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών (Ο.Α.Σ.Α. Α.Ε.)**
38. **Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Θεσσαλονίκης (Ο.Α.Σ.Θ.)**
39. **Ο.Σ.Υ. Α.Ε.**
40. **ΣΤΑ.ΣΥ. Α.Ε.**
41. **Ο.Σ.Ε.Θ. Α.Ε.**
42. **Α.Σ.Υ.Θ. Α.Ε.**
43. **Σ.Α.Σ.Θ. Α.Ε.**

44. Πανελλήνιος Σύλλογος Συμβούλων Ασφαλούς Μεταφοράς Επικίνδυνων Εμπορευμάτων
45. Ένωση Περιφερειών Ελλάδας (ΕΝ.Π.Ε.)
46. Εταιρία Ύδρευσης Αποχέτευσης Πρωτεύουσας Α.Ε. (Ε.ΥΔ.Α.Π. Α.Ε.)
47. Εταιρία Ύδρευσης Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης Α.Ε. (Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε.)
48. Ειδική Υπηρεσία Δημοσίων Έργων (ΕΥΔΕ) Ύδρευσης Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης
49. Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ)
50. Ένωση Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης (ΕΔΕΥΑ)
51. Οργανισμό Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος Α.Ε. (ΟΤΕ Α.Ε.)
52. ΑΤΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ Α.Ε.
53. ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.
α. Δ/νση Υποστήριξης Δικτύου/Τομέας Λειτουργίας Εκμετάλλευσης & Συντήρησης
54. Ολυμπία Οδός Α.Ε.
55. Μορέας Α.Ε.
56. Νέα Οδός Α.Ε.
57. Αυτοκινητόδρομος Αιγαίου Α.Ε.
58. Αυτοκινητόδρομος Κεντρικής Ελλάδας Α.Ε.
59. ΓΕΦΥΡΑ Α.Ε.
60. Οργανισμός Λιμένος Πειραιά
61. Οργανισμός Λιμένος Θεσ/νίκης
62. Οργανισμός Λιμένος Ραφήνας
63. Οργανισμός Λιμένος Πατρών
64. Οργανισμός Λιμένος Βόλου
65. Οργανισμός Λιμένος Ηγουμενίτσας
66. Οργανισμός Λιμένος Καβάλας
67. Οργανισμός Λιμένος Αλεξανδρούπολης
68. Οργανισμός Λιμένος Ηρακλείου
69. Οργανισμός Λιμένος Ελευσίνας
70. Οργανισμός Λιμένος Κέρκυρας
71. Οργανισμός Λιμένων Ν. Εύβοιας
72. ΕΤΒΑ ΒΙ.ΠΕ. Α.Ε.
73. Α' ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΒΟΛΟΥ
74. ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΧΑΝΙΩΝ Α.Ε.
75. ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ Α.Ε.
76. ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ Α.Ε.
77. ΒΙΟΠΑΝ Α.Ε.
78. ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΓΛΑΥΚΟΥ ΠΑΤΡΑΣ Α.Ε.
79. ΒΙ.ΠΑ.Σ. Α.Ε.
80. ΕΤΑΙΡΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΤΥΠΟΥ Γ' ΚΕΡΑΤΕΑΣ Α.Ε.
81. ΔΙΑ.ΒΙ.ΠΕ.ΘΙ.Β. Α.Ε.
82. ΑΣΤΑΚΟΣ ΤΕΡΜΙΝΑΛ Α.Ε.
83. ΒΙΟΠΑ ΣΕΡΡΩΝ Α.Ε.
84. Αναπτυξιακή Εταιρία Χαλκιδικής Α.Ε. (ΑΝ.ΕΤ.ΧΑ. Α.Ε.)
85. Βιομηχανικό Πάρκο Θεσσαλονίκης Α.Ε.
86. ΤΕΧΝΟΠΟΛΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Α.Ε.

- 87.ΒΙΠΑ ΚΟΥΦΑΛΙΩΝ ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΚΟΥΦΑΛΙΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ**
- 88.ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΚΑΒΑΛΑΣ Α.Ε. (ΒΙΟΠΑΚ Α.Ε.)**
- 89.ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΙΛΚΙΣ Α.Ε. (ΔΙ.ΒΙ.ΠΕ.Κ Α.Ε.)**
- 90.ΒΙΟΠΑ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ Α.Ε.**
- 91.Δ.Ε.Α.Λ. Α.Ε.**
- 92.ΕΠΙΧΕΙΠΑ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ Α.Ε.**
- 93.ΔΗΜΟΣ ΑΝΩ ΛΙΟΣΙΩΝ & ΔΕΑΤΑ**
- 94.ΒΙ.ΠΑ. Ιεράπετρας Κρήτης Α.Ε.**
- 95.ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΥΒΟΙΑΣ (ΒΙΠΕΒΕ)**
- 96.ΒΙΟΠΑ ΚΟΖΑΝΗΣ (Γραφείο Δημάρχου)**

ΠΡΟΣ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

- 1. Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη**
 - α. Γραφείο κ. Υπουργού
 - β. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα Δημόσιας Τάξης
 - γ. Γραφείο κ. Αρχηγού Πυροσβεστικού Σώματος
 - δ. Γραφείο κ. Αρχηγού Ελληνικής Αστυνομίας
- 2. Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών**
 - α. Γραφείο κ. Υπουργού
 - β. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα Υποδομών
- 3. Υπουργείο Εσωτερικών**
 - α. Γενική Διεύθυνση Αποκέντρωσης & Τοπικής Αυτοδιοίκησης
 - β. Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης & Αναπτυξιακής Πολιτικής
- 4. Υπουργείο Ναυτιλίας & Νησιωτικής Πολιτικής**
 - α. Γραφείο κ. Υπουργού
 - β. Γραφείο κ. Αρχηγού Λιμενικού Σώματος και Ελληνικής Ακτοφυλακής
- 5. Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας**
 - α. Γραφείο κ. Υπουργού
 - β. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων
 - γ. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων
- 6. Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων**
 - α. Γραφείο κ. Υπουργού
 - β. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα Βιομηχανίας
- 7. Υπουργείο Υγείας**
 - α. Γραφείο κ. Υπουργού
 - β. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα Δημόσιας Υγείας
 - γ. Εθνικό Οργανισμό Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ)/Γραφείο κ. Προέδρου
- 8. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων**
 - α. Γραφείο κ. Υπουργού
 - β. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων
 - γ. Διεύθυνση Αποκεντρωμένων Υπηρεσιών Αττικής
 - δ. Διεύθυνση Αποκεντρωμένων Υπηρεσιών Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας

- ε. Διεύθυνση Αποκεντρωμένων Υπηρεσιών Ηπείρου και Δυτικής Μακεδονίας
- στ. Διεύθυνση Αποκεντρωμένων Υπηρεσιών Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδος και Ιονίου
- ζ. Διεύθυνση Αποκεντρωμένων Υπηρεσιών Αιγαίου
- η. Διεύθυνση Αποκεντρωμένων Υπηρεσιών Κρήτης
- θ. Διεύθυνση Αποκεντρωμένων Υπηρεσιών Μακεδονίας – Θράκης
- ι. Διεύθυνση Κτηνιατρικού Κέντρου Αθηνών
- κ. Διεύθυνση Κτηνιατρικού Κέντρου Θεσσαλονίκης
- 9. Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων**
 - α. Γραφείο κ. Υπουργού
 - β. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα Εργασίας
 - γ. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας
- 10. Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων**
 - α. Γραφείο κ. Διοικητή
 - β. Γραφείο κ. Γενικού Δ/ντη Γενικού Χημείου του Κράτους
- 11. Υπουργείο Εθνικής Άμυνας**
 - α. Γραφείο κ. Υπουργού
 - β. Γραφείο κ. Αναπληρωτή Υπουργού
 - γ. Γραφείο κ. Υπαρχηγού ΓΕΕΘΑ
 - δ. Γραφείο κας Ειδικής Γραμματέως
- 12. Υπουργείο Εξωτερικών**
 - α. Γραφείο κ. Υπουργού
 - β. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα
- 13. Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού**
 - α. Γραφείο κ. Υπουργού
 - β. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα Υπουργείου
- 14. Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας & Θρησκευμάτων**
 - α. Γραφείο κ. Υπουργού
 - β. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα
- 15. Υπουργείο Υποδομών & Μεταφορών**
 - α. Γραφείο κ. Υπουργού
 - β. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα Υπουργείου
 - γ. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα Υποδομών
- 16. Προεδρία της Κυβέρνησης**
 - Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα Γραμματέως Επικοινωνίας και Ενημέρωσης
- 17. Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού**
 - α. Γραφείο κας Υπουργού
 - β. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα ΥΠΠΟΑ
- 18. Υπουργείο Μετανάστευσης & Ασύλου**
 - α. Γραφείο κ. Υπουργού
 - β. Γραφείο κ. Αναπληρωτή Υπουργού
 - γ. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα Μεταναστευτικής Πολιτικής, Υποδοχής & Ασύλου
- 19. Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία (Ε.Μ.Υ.)**
- 20. Οργανισμό Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος Α.Ε. (Ο.Τ.Ε. Α.Ε.)**

21. **Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (Ρ.Α.Ε.)**
 - α. Γραφείο κ. Προέδρου
22. **Δημόσια Επιχείρηση Αερίου Α.Ε. (Δ.Ε.Π.Α Α.Ε.)**
23. **Ένωση Περιφερειών Ελλάδας (ΕΝ.Π.Ε.)**
24. **Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Ε.)**
25. **Οργανισμός Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛ.Γ.Α.)**
26. **Ένωση Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Ε.Δ.Ε.Υ.Α.)**
27. **Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού Α.Ε. (Δ.Ε.Η. Α.Ε.)**
 - α. Γραφείο κ. Διευθύνοντος Συμβούλου
 - β. Διεύθυνση Ανθρωπίνων Πόρων/Τομέας Ασφάλειας Εγκ/σεων/ΠΣΕΑ
28. **Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός Δήμητρα**
Ινστιτούτο Εδαφοϋδατικών Πόρων
29. **Ελληνική Αρχή Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών (ΕΑΓΜΕ),**
30. **Ελληνικό Κέντρο Θαλάσσιων Ερευνών (ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε.),**

Εσωτερική Διανομή (με συνημμένο)

1. Γραφείο κ. Υφυπουργού Πολιτικής Προστασίας και Διαχείρισης Κρίσεων
2. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας
3. ΚΕΠΠ/ΕΣΚΕ
4. Γραφείο τύπου ΓΓΠΠ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ

**ΓΕΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΕΞΑΙΤΙΑΣ
ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΔΙΚΗ ΚΑΙ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΗ
ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ
ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ADR/RID**

1η Έκδοση

ΑΘΗΝΑ

ΙΟΥΝΙΟΣ 2020

Έκδοση 1^η

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ' ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν στη χρήση της εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη.

Η σύνταξη του Γενικού Σχεδίου Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών εξαιτίας Ατυχημάτων κατά την Οδική και Σιδηροδρομική Μεταφορά Επικινδύνων Εμπορευμάτων σύμφωνα με τους Κανονισμούς ADR/RID (1^η Έκδοση) έγινε από τους:

Φοίβος Θεοδώρου, Δ/ντης Σχεδιασμού και Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών

Άρτεμις Γαλάνη, Αναπληρώτρια Προϊσταμένη Τμήματος Σχεδιασμού, Πρόληψης και Αντιμετώπισης Τεχνολογικών & Λοιπών Καταστροφών.

Αθήνα, Ιούνιος 2020, Έκδοση 1^η

Copyright © Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας / Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη 2020.

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Πίνακας Περιεχομένων

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	1
ΟΡΟΛΟΓΙΑ.....	6
ΜΕΡΟΣ Ι. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	11
1. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ	11
2. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΒΑΘΜΟΥ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ:.....	12
ΑΔΙΑΒΑΘΜΗΤΟ.....	12
3. ΎΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ ΚΑΙ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	12
4. ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ & ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΣΧΕΔΙΟΥ	16
5. ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	17
6. ΣΚΟΠΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ	18
7. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΣΧΕΔΙΟΥ	19
8. ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	19
9. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ.....	26
ΜΕΡΟΣ ΙΙ. ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΜΕΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ.....	28
1. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΑΡΧΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΗ ΟΔΙΚΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ADR	28
2. ΜΕΤΡΑ ΜΕΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΔΙΚΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ.....	29
3. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΑΡΧΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΗ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ RID.....	32
4. ΜΕΤΡΑ ΜΕΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ	33
ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ. ΡΟΛΟΙ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΦΟΡΕΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΔΙΚΗ ΚΑΙ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ.....	35
1. ΡΟΛΟΙ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΦΟΡΕΩΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	35
1.1 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ.....	35
1.1.1 Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας.....	35
ΡΟΛΟΙ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΦΟΡΕΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΔΙΚΗ ΚΑΙ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ	35
1.1.2 Αρχηγείο Πυροσβεστικού Σώματος.....	40
1.1.3 Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας.....	44
1.2 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ & ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ.....	45
1.2.1 Αρχηγείο Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής.....	45
1.2.2 Φορείς διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένων (Οργανισμοί Λιμένων, Λιμενικά Ταμεία, Δημοτικά Λιμενικά Ταμεία, κλπ)	49
1.3 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ & ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	49
1.4 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	53
1.5 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ.....	58
1.6 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ.....	62
1.7 ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ.....	63

1.7.1	Γενικό Χημείο του Κράτους / Δ/ση Ενεργειακών, Βιομηχανικών και Χημικών Προϊόντων.....	63
1.7.2	Περιφερειακές Χημικές Υπηρεσίες	64
1.8	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ	64
1.9	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΆΜΥΝΑΣ	67
1.10	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	68
1.11	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ.....	69
1.12	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ & ΑΣΥΛΟΥ.....	69
1.13	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ.....	69
1.14	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΈΡΕΥΝΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ.....	70
1.15	ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ.....	70
2.	ΡΟΛΟΙ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ ΥΔΡΕΥΣΗΣ.....	71
3.	ΡΟΛΟΙ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΦΟΡΕΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ.....	73
4.	ΡΟΛΟΙ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΦΟΡΕΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΩΝ (ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ/ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.)	74
5.	ΡΟΛΟΙ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΑΣΦΑΛΟΥΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ (Σ.Α.Μ.Ε.Ε.).....	74
6.	ΡΟΛΟΙ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΩΝ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΔΙΚΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ	76
6.1	ΔΗΜΟΙ	77
6.2	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	80
6.3	ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΙΣ.....	81
7.	ΜΝΗΜΟΝΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ	82
8.	ΜΝΗΜΟΝΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ – ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΜΗΤΡΩΟΥ ΕΡΓΟΛΗΠΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ	83
9.	ΚΗΡΥΞΗ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΣΕ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ – ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΦΟΡΕΩΝ	86
10.	ΠΛΗΡΩΜΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	87
11.	ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ	88
12.	ΕΠΙΤΑΞΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ ΑΠΟ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟ ΠΟΥ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΘΕΣΕΙ ΣΕ ΚΙΝΔΥΝΟ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ	89
13.	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ	89
14.	ΈΛΕΓΧΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ - ΑΣΚΗΣΕΙΣ	90
	ΜΕΡΟΣ ΙV. ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΟΛΗΣ – ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥ Π.Σ. – ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΚΑΙ ΑΜΕΣΗΣ/ΒΡΑΧΕΙΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ	92
1.	ΔΡΑΣΕΙΣ ΑΝΑΓΓΕΛΙΑΣ, ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΟΛΗΣ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ/ΣΟΒΑΡΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ	92
2.	ΔΡΑΣΕΙΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΟΥ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΟΛΗΣ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ/ΣΟΒΑΡΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ	99
3.	ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΠΑΡ’ ΟΛΙΓΟΝ ΣΟΒΑΡΟΥ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ Η ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟΥ ΠΟΥ ΔΕΝ ΚΑΤΕΛΗΞΕ ΣΕ ΣΟΒΑΡΟ ΑΤΥΧΗΜΑ (ΣΥΜΒΑΝ).....	100
4.	ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΕΚΔΗΛΩΜΕΝΟΥ Η ΕΠΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΣΟΒΑΡΟΥ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ.....	101

5. ΔΡΟΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΣΥΜΒΑΝΤΟΣ/ΣΟΒΑΡΟΥ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ ΣΕ ΧΩΡΟ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟΥ	104
6. ΔΡΟΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΣΥΜΒΑΝΤΟΣ/ΣΟΒΑΡΟΥ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ ΣΕ ΧΕΡΣΑΙΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΝΕΦΟΔΙΑΣΜΟΥ ΠΛΟΙΟΥ ΜΕ ΥΓΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΦΥΣΙΚΟ ΑΕΡΙΟ (ΥΦΑ) ΕΝΤΟΣ ΛΙΜΕΝΑ Η ΛΙΜΕΝΙΚΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	105
7. ΔΡΟΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΣΥΜΒΑΝΤΟΣ/ΣΟΒΑΡΟΥ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ ΕΝΤΟΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ (Π.Χ. ΠΡΑΤΗΡΙΟ ΥΓΡΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ)	106
8. ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΛΟΙΠΩΝ ΦΟΡΕΩΝ	106
9. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	108
10. ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ – ΔΙΑΘΕΣΗ ΜΕΣΩΝ	109
11. ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΕΣ ΑΕΡΑ, ΕΔΑΦΟΥΣ, ΥΔΑΤΩΝ	110
11.1 Διαρροή τοξικών ουσιών στην ατμόσφαιρα/Εκτίμηση Ποιότητας ατμοσφαιρικού αέρα	112
11.2 Έλεγχος ποιότητας υδάτων.....	114
Α. Έλεγχος Ποιότητας Υδάτων πλην Πόσιμων.....	114
Β. Έλεγχος Ποιότητας Πόσιμου Υδατος.....	116
11.3 Εκτίμηση Ποιότητας Γεωργικών και Κτηνοτροφικών Προϊόντων και Αλιευμάτων	117
12. ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ	119
12.1 ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΕ ΑΣΦΑΛΕΙΣ ΚΛΕΙΣΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΟΠΟΥ ΔΗ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ (Π.Χ. ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ, ΣΧΟΛΕΙΑ ΚΛΠ.).....	119
12.2 ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΗ ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	120
13. ΚΛΙΜΑΚΩΣΗ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟΥ	126
14. ΒΡΑΧΕΙΑ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΤΟΥ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟΥ	128
15. ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΣΗ ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΜΕΝΟΥ ΟΧΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΟΔΟΣΤΡΩΜΑ.....	133
16. ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΛΑΒΩΝ ΤΟΥ ΟΔΟΣΤΡΩΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΟΔΟΥ (ΣΤΗΘΑΙΑ, ΝΗΣΙΔΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ, ΣΗΜΑΝΣΗ Κ.Ο.Κ.)	134
17. ΛΗΞΗ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟΥ	135
18. ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ ΚΑΙ ΣΟΒΑΡΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ	136
19. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΟΙΝΟΥ	139
19.1 ΓΕΝΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ.....	139
19.2 ΕΙΔΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ	140
20. ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΑΥΤΟΧΡΟΝΗ Η ΕΠΑΚΟΛΟΥΘΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΑΛΛΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ	141
ΜΕΡΟΣ V. ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	143
1. ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΗ ΚΑΙ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	143
1.1 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ, ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΜΕΤΡΩΝ.....	143
1.2 ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΛΑΒΩΝ ΤΟΥ ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΥ ΟΔΟΣΤΡΩΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΟΔΟΥ	144
1.3 ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΛΑΒΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ/ ΆΜΕΣΗ ΕΠΑΝΑΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΔΙΚΤΥΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΔΟΤΗΣΗΣ, ΥΔΡΟΔΟΤΗΣΗΣ ΚΛΠ., ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΥΠΟΣΤΕΙ ΒΛΑΒΕΣ Η ΕΧΟΥΝ ΔΙΑΚΟΨΕΙ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΩ ΤΟΥ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΙΚΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ.....	144
1.4 ΕΞΥΓΙΑΝΣΗ-ΑΠΟΡΡΥΠΑΝΣΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΤΟΥ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟΥ.....	144

2.	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΖΗΜΙΩΝ/ΕΠΙΒΟΛΗ ΚΥΡΩΣΕΩΝ	145
2.1	ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΥΜΒΑΝΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟ ΑΣΦΑΛΟΥΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ (Σ.Α.Μ.Ε.Ε.) ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ (ΥΠΟΤΜΗΜΑΤΑ 1.8.3.6 ΚΑΙ 1.8.5 ΤΗΣ ADR)	145
2.2	ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΥΜΒΑΝΤΟΣ ΑΡΜΟΔΙΑΣ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ (ΥΠ' ΑΡΙΘ. 70667 ΟΙΚ. Φ.702.1/05.12.2012 ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΔΙΑΤΑΓΗ 20Β' ΑΠΣ)	146
2.3	ΠΡΑΓΜΑΤΟΓΝΩΜΟΝΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ	146
2.4	ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΥΠΑΙΤΙΟΥ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ	146
3.	ΦΑΚΕΛΟΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ	147
	ΜΕΡΟΣ VI: ΠΕΡΙΒΟΛΗ-ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	148
	ΜΕΡΟΣ VII: ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ	150
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	151
	A.1 ΈΛΕΓΧΟΙ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ	160
	A.1.1 Έλεγχος Πεδίου	160
	A.1.1.1 Μικτά Κλιμάκια Ελέγχου Οχημάτων	161
	A.1.1.2 Παραβάσεις	162
	A.2 ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ (ΜΕΡΟΣ 9 ΤΗΣ ADR)	163
	A.2.1 Έλεγχος Δεξαμενών Οχημάτων Οδικής Μεταφοράς Επικινδύνων Εμπορευμάτων - Φορείς Ελέγχου Δεξαμενών Οχημάτων/Πραγματογνώμονες	164
	A.2.2 Τεχνικοί (Ειδικοί) έλεγχος στα ΚΤΕΟ – Φορείς Ελέγχου	164
	B.1 ΓΡΑΠΤΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ Η ΕΠΕΙΓΟΥΣΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ § 5.4.3 ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ADR (Η ΔΕΛΤΙΟ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ)	166
	B.2 ΓΡΑΠΤΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ Η ΕΠΕΙΓΟΥΣΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ § 5.4.3 ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ RID	170
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5. ΧΑΡΤΗΣ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ	171
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6. ΕΙΔΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ – ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΚΛΑΣΗ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ.....	172

Συνομογραφίες

ADR/RID	Κανονισμοί που θεσπίζουν ενιαίες διαδικασίες για την ασφαλή διεθνή οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, αντίστοιχα
ΥΠΕΣ	Υπουργείο Εσωτερικών
ΓΓΠΠ	Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας
Ε.Σ.Κ.Ε.	Ενιαίο Συντονιστικό Κέντρο Επιχειρήσεων του Πυροσβεστικού Σώματος
199Σ.Ε.Κ.Υ.Π.Σ./Ε.Σ.Κ.Ε:	Συντονιστικό - Επιχειρησιακό Κέντρο Υπηρεσιών του Πυροσβεστικού Σώματος
ΚΕΠΠ/ΕΣΚΕ	Κέντρο Επιχειρήσεων Πολιτικής Προστασίας
ΥΠΕΝ	Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας
ΥΠ.Α.Α. & Τ.	Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων
ΚΣΟΠΠ	Κεντρικό Συντονιστικό Όργανο Πολιτικής Προστασίας
ΕΕΑΕ	Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας
ΓΧΚ	Γενικό Χημείο του Κράτους
ΕΛΚΕΘΕ	Ελληνικό Κέντρο Θαλάσσιων Ερευνών

ΔΠΘΠ	Δ/νση Προστασίας Θαλάσσιου Περιβάλλοντος
ΕΘΚΕΠΙΧ	Εθνικό Κέντρο Επιχειρήσεων (ΓΕΕΘΑ)
ΥΠΑ	Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας
ΑΠΑ	Αρχή Πολιτικής Αεροπορίας
Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.	Λιμενικό Σώμα-Ελληνική Ακτοφυλακή
ΕΛ.ΑΣ.	Ελληνική Αστυνομία
Π.Σ.	Πυροσβεστικό Σώμα
Π.Υ.	Πυροσβεστική Υπηρεσία
ΠΕ.Κ.Ε.	Περιφερειακό Κέντρο Επιχειρήσεων του Π.Σ.
Α.Π.Σ.	Αρχηγείο Πυροσβεστικού Σώματος
ΠΕ.ΠΥ.Δ.	Περιφερειακή Πυροσβεστική Διοίκηση
Ε.Σ.Κ.Ε.ΔΙ.Κ.	Ενιαίο Συντονιστικό Κέντρο Επιχειρήσεων και Διαχείρισης Κρίσεων της ΕΛ.ΑΣ.
Ε.Ο.Δ.Υ.	Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας

Ε.Κ.Α.Β.	Εθνικό Κέντρο Άμεσης Βοήθειας
Σ.ΕΠ.Ε.	Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας
ΚΕ.ΠΙΧ.	Κέντρο Επιχειρήσεων
Ε.Κ.Σ.Ε.Δ.	Ενιαίο Κέντρο Συντονισμού Έρευνας & Διάσωσης
ΣΥ.Γ.Α.ΠΕ.Ζ.	Συντονιστικό Γραφείο Αντιμετώπισης Περιβαλλοντικών Ζημιών
Π.Ε.Α.Π.Ζ.	Περιφερειακές Επιτροπές Αντιμετώπισης Περιβαλλοντικών Ζημιών
ΥΟΔ	Υποστηρικτική Ομάδα Διαχείρισης ΧΒΡΠ Απειλών & Συμβάντων της ΓΓΠΠ (άρθρο 15, Ν. 3491/2006, ΦΕΚ 207Α'/2-10-2006)
ΕΔΛΟ/ΠΒΧ	Ειδικός Διακλαδικός Λόχος ΠΒΧ Άμυνας του ΓΕΕΘΑ
Π.Ε.	Περιφερειακή Ενότητα
Διεύθυνση ΠΕ.ΧΩ.ΣΧ.	Διεύθυνση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού
Κ.Ε.Π.ΠΕ.	Κλιμάκια Ελέγχου Ποιότητας Περιβάλλοντος (Κ.Ε.Π.ΠΕ.)
ΔΕΔΗΕ Α.Ε.	Διαχειριστής του Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας Α.Ε.
ΑΔΜΗΕ Α.Ε.	Ανεξάρτητος Διαχειριστής Μεταφοράς Ηλεκτρικής

	Ενέργειας Α.Ε.
ΕΥΔΑΠ Α.Ε.	Εταιρεία Ύδρευσης και Αποχέτευσης Πρωτεύουσας Α.Ε.
ΔΕΣΦΑ Α.Ε.	Διαχειριστής Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου Α.Ε.
TAP Α.Γ.	Διαδριατικός Αγωγός Φυσικού Αερίου, <i>Trans Adriatic Pipeline</i>
Ε.Κ.Κ.Α.	Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης
Ε.Α.Γ.Μ.Ε.	Ελληνική Αρχή Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών
Δ.Ε.Υ.Α.Λ.	Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης Λάρισας
Δ.Ε.Υ.Α.Η.	Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης Ηρακλείου
Ε.Κ.Β.Υ.	Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων Υγροτόπων
ΣΔΑΑ	Ειδικό Σχέδιο Διαχείρισης Ανθρωπίνων Απωλειών
ΧΒΡΠ Παράγοντες	Χημικοί, Βιολογικοί, Ραδιολογικοί, Πυρηνικοί Παράγοντες
Κ.Κ.Π.Π.	Κέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφερειών
Υ.Α.	Υπουργική Απόφαση

Κ.Υ.Α.	Κοινή Υπουργική Απόφαση
Π.Δ.	Προεδρικό Διάταγμα
Σ.Α.Μ.Ε.Ε.	Σύμβουλος Ασφαλούς Μεταφοράς Επικινδύνων Εμπορευμάτων

Ορολογία

«**Επικίνδυνα εμπορεύματα (Dangerous goods)**»: νοούνται εκείνες οι ύλες, οι ουσίες και τα είδη, η μεταφορά των οποίων απαγορεύεται από τις Συμφωνίες Μεταφοράς ADR¹ / RID / IMDG Code / ICAO Technical Instructions ή επιτρέπεται μόνο υπό τους όρους που περιγράφονται μέσα στις συμφωνίες μεταφοράς ADR / RID / IMDG Code / ICAO Technical Instructions και τα σχετικά παραρτήματα όπως εκάστοτε ισχύουν (Ν. 1741/87).

Σύμφωνα με τον διεθνή χαρακτηρισμό UN, οι κλάσεις των επικινδύνων εμπορευμάτων διακρίνονται ως ακολούθως (παρ. 2.1.1. ADR):

Κλάση 1	Εκρηκτικές ουσίες και είδη
Κλάση 2	Αέρια: συμπιεσμένα, υγροποιημένα, ή διαλυμένα υπό πίεση (Εύφλεκτα αέρια, π.χ. βουτάνιο, προπάνιο, ακετυλένιο. Μη εύφλεκτα και μη τοξικά, πιθανά να προκαλέσουν ασφυξία, π.χ. άζωτο, CO ₂ ή οξειδωτικά όπως οξυγόνο. Τοξικά, π.χ. χλωρίνη, φωσγένιο)
Κλάση 3	Εύφλεκτα υγρά, όπως: βενζίνη, πετρέλαιο, κηροζίνη, ορυκτά έλαια, υδρογονάνθρακες, παρασιτοκτόνα κλπ.
Κλάση 4.1	Εύφλεκτα στερεά, αυτενεργείς ουσίες, πολυμεριζόμενες ουσίες και στερεά απευαισθητοποιημένα εκρηκτικά, όπως: ξυλάνθρακας, πριονίδι, ροκανίδια, άχρηστα χαρτιά, σανός, άχυρο, φελλός σε σκόνη ή σε κόκκους, θείο, κυτταροειδή, λιγνίτης, κωκ, γαϊάνθρακας, καουτσούκ κλπ.
Κλάση 4.2	Ουσίες με πιθανότητα αυθόρμητης καύσης (αυτανάφλεξης), όπως: λευκός και κίτρινος φώσφορος, ρητίνες, ρητινέλαιο, κατάλοιπα πετρελαίου κλπ.
Κλάση 4.3	Ουσίες που σε επαφή με το νερό, εκλύουν εύφλεκτα αέρια, όπως: κάλιο, νάτριο, ασβέστιο, καρβίδιο του ασβεστίου (ανθρακασβέστιο), τριφθοριούχο βόριο κλπ.
Κλάση 5.1	Οξειδωτικά και οξειδωτικές ουσίες (παράγοντες), όπως: υδατικά διαλύματα υπεροξειδίου του υδρογόνου, υπερχλωρικό οξύ, νιτρικό αμμώνιο, λιπάσματα που περιέχουν νιτρικό αμμώνιο, νιτρικό νάτριο, χρωμικό οξύ κλπ.
Κλάση 5.2	Οργανικά υπεροξείδια, όπως: υπεροξείδιο τριτοταγούς βουτυλίου κλπ.
Κλάση 6.1	Δηλητηριώδεις (τοξικές) ουσίες, όπως: υδροκυανικό οξύ, ενώσεις: αρσενικού, υδραργύρου, αντιμονίου, βαρίου, καδμίου, μολύβδου κλπ.
Κλάση 6.2	Μολυσματικές ουσίες, όπως: οστά, αίμα, μικρόβια, ιοί, απορρίμματα νοσοκομείων, εντόσθια, αδένες, κοπριά, περιττώματα και άλλες ύλες ζώων, οικιακά λύματα κλπ.
Κλάση 7	Ραδιενεργά υλικά
Κλάση 8	Διαβρωτικές ουσίες, όπως: θειικό οξύ, νιτρικό οξύ, διάλυμα

	καυστικής σόδας κλπ.
Κλάση 9	Διάφορες επικίνδυνες ουσίες και είδη (ουσίες που δεν παρουσιάζουν άμεσο κίνδυνο, αλλά παρουσιάζουν πολύ υψηλό κίνδυνο αν οι ουσίες διασκορπιστούν στο περιβάλλον), όπως: άσβεστος, PCBs (κλοφέν), συσκευές που περιέχουν PCBs (π.χ. μετασχηματιστές), εκπομπή διοξεινίων σε περίπτωση φωτιάς, εκπομπή εύφλεκτων ατμών, μόλυνση του νερού, καρκινογένεση μετά από εισπνοή ινών αμιάντου και κίνδυνοι από τη μεταφορά ουσιών σε υψηλή θερμοκρασία.

Περιοριστικές και μη περιοριστικές κλάσεις:

Οι κλάσεις των επικινδύνων εμπορευμάτων διακρίνονται σε δύο βασικές ομάδες, στις περιοριστικές και στις μη περιοριστικές κλάσεις:

- **Περιοριστικές είναι οι κλάσεις 1 και 7, δηλαδή οι εκρηκτικές και οι ραδιενεργές ύλες.**

Από τις ύλες που υποδηλώνονται στους τίτλους των περιοριστικών κλάσεων, μόνο εκείνες που αναφέρονται ονομαστικά ή καταχωρούνται σε μία γενική ένδειξη («ε.α.ο. καταχώρηση»²) πρέπει να μεταφέρονται. Σε αυτήν την περίπτωση τηρούνται μόνο οι όροι που αναφέρονται στο αντίστοιχο περιθώριο της Συμφωνίας ADR.

Οι υπόλοιπες ύλες, που υποδηλώνονται στους τίτλους των περιοριστικών κλάσεων και δεν αναφέρονται ονομαστικά ή δεν καταχωρούνται σε γενική ένδειξη δεν πρέπει να μεταφέρονται.

Η ένταξη μίας ύλης περιοριστικής κλάσης σε μία «ε.α.ο. καταχώρηση» γίνεται από την αρμόδια Αρχή της χώρας κατασκευής του υλικού ή της χώρας αποστολής του υλικού.

- **Μη περιοριστικές είναι όλες οι υπόλοιπες κλάσεις εκτός από τις κλάσεις 1 και 7, δηλαδή μη περιοριστικές είναι οι κλάσεις 2, 3, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1, 5.2, 6.1, 6.2, 8 και 9.**

Από τις ύλες που υποδηλώνονται από τους τίτλους των μη περιοριστικών κλάσεων, ως επικίνδυνες ύλες της Συμφωνίας ADR, θεωρούνται μόνο εκείνες που αναφέρονται ονομαστικά ή καταχωρούνται σε γενικούς καταλόγους. Οι υπόλοιπες ύλες δεν θεωρούνται ότι είναι επικίνδυνες. Η μεταφορά των υλών που υποδηλώνονται στους τίτλους των μη περιοριστικών κλάσεων ή σε μία «ε.α.ο. καταχώρηση», είτε επιτρέπεται υπό όρους, οι οποίοι αναφέρονται στο αντίστοιχο περιθώριο της Συμφωνίας ADR είτε απαγορεύεται, σύμφωνα με σχετική σημείωση, που παρατίθεται στο αντίστοιχο περιθώριο.

Η ένταξη μίας ύλης μη περιοριστικής κλάσεως σε μία «ε.α.ο. καταχώρηση» γίνεται από τη μεταφορική εταιρεία.

Υπάρχουν όμως και προϊόντα (κυρίως σε μικρές συσκευασίες ή μείγματα και διαλύματα με μικρή περιεκτικότητα επικίνδυνης ύλης), που αναφέρονται ονομαστικά ή καταχωρούνται σε

² «ε.α.ο. καταχώρηση» (εκτός αν άλλως ορίζεται καταχώρηση) είναι μία γενική ένδειξη η οποία χαρακτηρίζει ύλες, μείγματα, διαλύματα ή είδη εάν:

- Δεν αναγράφονται τα ονόματά τους στα περιεχόμενα των υλών, και
- Παρουσιάζουν χημικές και φυσικές επικίνδυνες ιδιότητες που αντιστοιχούν στην κλάση, στο είδος, στο γράμμα και στο όνομα της εγγραφής ε.α.ο.

γενικούς καταλόγους. Σύμφωνα με σχετική σημείωση, που παρατίθεται στο αντίστοιχο περιθώριο, τα είδη αυτά χαρακτηρίζονται ως μη επικίνδυνα.

«Μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων (carriage)»: η αλλαγή τόπου των επικινδύνων εμπορευμάτων, συμπεριλαμβανομένων στάσεων αναγκαίων λόγω των συνθηκών μεταφοράς και περιόδων κατά τις οποίες τα επικίνδυνα εμπορεύματα παραμένουν εντός των φορταμαξών, δεξαμενών και εμπορευματοκιβωτίων, που είναι απαραίτητες λόγω συνθηκών κυκλοφορίας, πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την αλλαγή τόπου. Ο ανωτέρω ορισμός καλύπτει επίσης την ενδιάμεση προσωρινή αποθήκευση των επικινδύνων υλικών για την αλλαγή τρόπου ή μέσου μεταφοράς (μεταφόρτωση) [ΚΥΑ οικ. Γ5/48222/2474/2019 (ΦΕΚ 2755/Β'/03-07-2019)], Κεφάλαια 1.2 των Παραρτημάτων I και II]. Ο ορισμός αυτός εφαρμόζεται με την προϋπόθεση ότι τα έγγραφα μεταφοράς που δείχνουν τον τόπο αποστολής και τον τόπο παραλαβής παρουσιάζονται, εφόσον ζητηθούν και, με την προϋπόθεση ότι οι συσκευασίες και οι δεξαμενές δεν ανοίγονται κατά τη διάρκεια της προσωρινής αποθήκευσης, παρά μόνο για ελέγχους από τις αρμόδιες αρχές.

«Συμβάν»: αιφνίδιο περιστατικό, όπως διαρροή, πυρκαγιά ή έκρηξη που προκύπτει από ανεξέλεγκτες εξελίξεις κατά τη μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, το οποίο δεν προκαλεί σοβαρούς κινδύνους, άμεσους ή απώτερους, για την ανθρώπινη υγεία ή το περιβάλλον και σχετίζεται με μία ή περισσότερες επικίνδυνες ουσίες.

«Σοβαρό ατύχημα»: αιφνίδιο περιστατικό, όπως μεγάλη διαρροή, πυρκαγιά ή έκρηξη που προκύπτει από ανεξέλεγκτες εξελίξεις κατά τη μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, το οποίο προκαλεί σοβαρούς κινδύνους, άμεσους ή απώτερους, για την ανθρώπινη υγεία ή το περιβάλλον και σχετίζεται με μία ή περισσότερες επικίνδυνες ουσίες.

«Περιστατικό»: συμβάν ή σοβαρό ατύχημα.

«Κίνδυνος (hazard)»: εγγενής ιδιότητα επικίνδυνης ουσίας ή φυσικής κατάστασης που ενδέχεται να βλάψει την ανθρώπινη υγεία ή το περιβάλλον.

«Επικινδυνότητα (risk)»: πιθανότητα συγκεκριμένης επίδρασης εντός δεδομένης χρονικής περιόδου ή υπό συγκεκριμένες συνθήκες.

«Ζώνες επιχειρήσεων»:

1. Καυτή Ζώνη/ ζώνη εξαίρεσης/απαγορευμένη ζώνη (hot zone)

Είναι η ζώνη που περικλείει το καυτό σημείο (hot spot), δηλαδή το σημείο του περιστατικού, σε τόση έκταση ώστε η συγκέντρωση της ουσίας να είναι άμεσα ή με την πάροδο του χρόνου να καθίσταται τόση, ώστε να υφίσταται μέγιστος κίνδυνος απώλειας ζωής, σε όποιον εκτεθεί σε αυτήν χωρίς τον κατάλληλο για την περίπτωση προστατευτικό εξοπλισμό.

Η είσοδος στην Καυτή Ζώνη επιτρέπεται αυστηρά και μόνο, σε όσους φέρουν τον ενδεικνυόμενο για την περίπτωση ατομικό προστατευτικό εξοπλισμό.

Ο χρωματικός κωδικός της Καυτής Ζώνης είναι **«κόκκινη»**.

Η μόνη Υπηρεσία η οποία δραστηριοποιείται στην καυτή ζώνη είναι το Πυροσβεστικό Σώμα.

2. Θερμή Ζώνη/ζώνη ελέγχου μόλυνσης/περιορισμένης πρόσβασης (warm zone)

Είναι η περιοχή μεταξύ της Καυτής και της Ψυχρής Ζώνης, στην οποία λαμβάνει χώρα η υποστήριξη των λειτουργιών της επέμβασης στην Καυτή Ζώνη.

Ο χρωματικός κωδικός της Θερμής Ζώνης είναι «**κίτρινη**».

Η **είσοδος** στη Θερμή Ζώνη επιτρέπεται αυστηρά και μόνον σε όσους φέρουν τον ενδεικνυόμενο για την περίπτωση ατομικό προστατευτικό εξοπλισμό.

Η επικοινωνία του προσωπικού που εργάζεται στη Θερμή Ζώνη με εκείνο που εργάζεται στην Ψυχρή Ζώνη γίνεται από τα συγκεκριμένα σημεία εισόδου / εξόδου προσωπικού, τα οποία είναι και ελεγχόμενα.

Η απομάκρυνση των θυμάτων από τη Θερμή Ζώνη γίνεται από τα συγκεκριμένα σημεία εξόδου θυμάτων (περιπατητικών και διακομιζομένων με φορεία), τα οποία βρίσκονται στα σύνορα Θερμής και Ψυχρής Ζώνης. Στα σημεία αυτά γίνεται η καταγραφή κάθε τυχόντος εξερχόμενου θύματος.

3. Ψυχρή Ζώνη (cold zone)

Είναι η ζώνη που περικλείει καθ' ολοκληρία τη Θερμή Ζώνη. Στην Ψυχρή Ζώνη, η εργασία και παραμονή του προσωπικού δεν περικλείει κινδύνους υγείας. Επιβάλλεται η χρήση ατομικού προστατευτικού εξοπλισμού μόνο για το προσωπικό της Ομάδας Ασφαλείας Περιμέτρου, το οποίο βρίσκεται σε «επαφή» με τη Θερμή Ζώνη. Η Ψυχρή Ζώνη μπορεί να επεκτείνεται ανάλογα με τις τακτικές συνθήκες. Στα όρια της Θερμής Ζώνης τοποθετούνται τα διασωστικά πυροσβεστικά και άλλα οχήματα επέμβασης στο συμβάν για την προστασία του χώρου του συμβάντος.

Ο χρωματικός κωδικός της Ψυχρής Ζώνης είναι «**πράσινη**».

4. Ελεύθερη/ουδέτερη Ζώνη (free zone)

Για τους υπόλοιπους πολίτες, Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης κλπ.

Ως επικίνδυνη ζώνη θεωρούνται η Καυτή με τη Θερμή Ζώνη και περικλείεται από το εσωτερικό όριο αποκλεισμού που είναι το όριο της θερμής ζώνης με την ψυχρή ζώνη. Μέσα στο εσωτερικό όριο αποκλεισμού επιτρέπεται να επεμβαίνει μόνο το εξουσιοδοτημένο προσωπικό που είναι εφοδιασμένο με κατάλληλο προστατευτικό εξοπλισμό.

Το εξωτερικό όριο αποκλεισμού είναι το όριο Ψυχρής ζώνης με την Ελεύθερη Ζώνη. Το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των ΜΜΕ, θα πρέπει να παραμένει στην Ελεύθερη/Ουδέτερη ζώνη.

«**Περιβάλλον**» (www.hse.gov.uk): τα χαρακτηριστικά δόμησης, ο αέρας, το νερό, το έδαφος, η χλωρίδα και η πανίδα. Σε αυτά συμπεριλαμβάνονται και εκείνα τα προστατευόμενα, καθορισμένα ή ελεγχόμενα είδη, όπως ελεγχόμενα ύδατα, προστατευόμενες περιοχές, προστατευόμενα κτίρια και μνημεία, προστατευόμενα οικολογικά είδη και προστατευόμενα ενδιαιτήματα ή καθορισμένες περιοχές. Ένα ατύχημα θεωρείται σημαντικό εάν προκαλεί μόνιμη ή μακροπρόθεσμη βλάβη σε ένα συγκεκριμένο μοναδικό, σπάνιο ή με άλλο τρόπο εκτιμημένο στοιχείο του χτισμένου ή φυσικού περιβάλλοντος ή εάν υπάρχει ευρεία περιβαλλοντική απώλεια, μόλυνση ή ζημία. Η επίδραση ενός ατυχήματος στο φυσικό περιβάλλον μπορεί να είναι άμεση ή έμμεση, άμεση ή καθυστερημένη, προσωρινή ή επίμονη. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160/Α/16-10-86), ως «**περιβάλλον**» ορίζεται το σύνολο των φυσικών και ανθρωπογενών παραγόντων και στοιχείων που βρίσκονται σε αλληλεπίδραση και επηρεάζουν την οικολογική ισορροπία, την ποιότητα της ζωής, την υγεία των κατοίκων, την ιστορική και πολιτιστική παράδοση και τις αισθητικές αξίες.

«Ρύπανση»: η παρουσία στο περιβάλλον ρύπων, δηλαδή κάθε είδους ουσιών, θορύβου, ακτινοβολίας ή άλλων μορφών ενέργειας σε ποσότητα, συγκέντρωση ή διάρκεια που μπορούν να προκαλέσουν αρνητικές επιπτώσεις στην υγεία, στους ζωντανούς οργανισμούς και στα οικοσυστήματα ή υλικές ζημιές και γενικά να καταστήσουν το περιβάλλον ακατάλληλο για τις επιθυμητές χρήσεις του (Ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160/Α/16-10-86), άρθρο 2).

«Προστασία του περιβάλλοντος»: το σύνολο των ενεργειών, μέτρων και έργων που έχουν στόχο την πρόληψη της υποβάθμισης του περιβάλλοντος ή την αποκατάσταση, διατήρηση ή βελτίωσή του (Ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160/Α/16-10-86), άρθρο 2).

«Υγεία»: η κατάσταση πλήρους φυσικής, διανοητικής και κοινωνικής ευεξίας του ατόμου ή του συνόλου του πληθυσμού (Ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160/Α/16-10-86), άρθρο 2).

«Απόβλητα»: κάθε ποσότητα ρύπων (ουσιών, θορύβου, ακτινοβολίας ή άλλων μορφών ενέργειας) σε οποιαδήποτε φυσική κατάσταση ή αντικειμένων από τα οποία ο κάτοχός τους θέλει ή πρέπει ή υποχρεούται να απαλλαγεί, εφόσον είναι δυνατό να προκαλέσουν ρύπανση (Ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160/Α/16-10-86), άρθρο 2).

«Διαχείριση αποβλήτων»: το σύνολο των δραστηριοτήτων συλλογής, διαλογής, μεταφοράς, επεξεργασίας, επαναχρησιμοποίησης ή τελικής διάθεσης αποβλήτων σε φυσικούς αποδέκτες, με στόχο την προστασία του περιβάλλοντος (Ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160/Α/16-10-86), άρθρο 2).

«Υποστηρικτική Ομάδα Διαχείρισης ΧΒΡΠ Απειλών & Συμβάντων της ΓΓΠΠ (άρθρο 15, Ν. 3491/2006, ΦΕΚ 207Α'/2-10-2006)»: Λειτουργεί στη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας και υπάγεται απευθείας στον Γενικό Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας. Η ΥΟΔ αποτελεί Επιτελικό Συμβουλευτικό Όργανο, το οποίο υποστηρίζει σε επίπεδο τακτικό, επιχειρησιακό και πολιτικό τις αρμόδιες δυνάμεις και όργανα πολιτικής προστασίας με την παροχή εξειδικευμένης τεχνογνωσίας και επιστημονικών πληροφοριών για τη διαχείριση χημικών, βιολογικών, ραδιολογικών και πυρηνικών απειλών και συμβάντων. Η Υποστηρικτική Ομάδα στελεχώνεται από επιστημονικό και ειδικευμένο προσωπικό της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, των Υπουργείων Υγείας, Περιβάλλοντος & Ενέργειας, Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας, της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού Σώματος, του Λιμενικού Σώματος-Ελληνικής Ακτοφυλακής, του Γενικού Χημείου του Κράτους, της Ελληνικής Επιτροπής Ατομικής Ενέργειας και της Εθνικής Μετεωρολογικής Υπηρεσίας.

ΜΕΡΟΣ Ι**ΕΙΣΑΓΩΓΗ****ΜΕΡΟΣ Ι. ΕΙΣΑΓΩΓΗ****1. Ιστορικό Σύνταξης προηγούμενων εκδόσεων**

Σε εφαρμογή του άρθρου 17 του Ν.3013/2002, με το οποίο ρυθμίζονται τα σχετικά με την κατάρτιση των σχεδίων πολιτικής προστασίας και τους υπόχρεους, προς τούτο, αρμόδιους κεντρικούς και περιφερειακούς φορείς και οργανισμούς κοινής ωφέλειας, εκδόθηκε η Υπουργική Απόφαση 1299/7-4-2003 «Έγκριση του από 7.4.2003 Γενικού Σχεδίου Πολιτικής Προστασίας με τη συνθηματική λέξη ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ» (ΦΕΚ 423/Β'/2003).

Το έτος 2016 η Δ/ση Σχεδιασμού και Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της ΓΓΠΠ, στο πλαίσιο εφαρμογής της ΥΑ 1299/7-4-2003 έγκρισης Υπουργού ΕΣΔΔΑ του Γενικού Σχεδίου Πολιτικής Προστασίας «Ξενοκράτης» (ΦΕΚ 423 τ. Β') και του άρθρου 11 του ΠΔ 151/2004 (ΦΕΚ 107/Α'/2004), εξέδωσε κατευθυντήριες οδηγίες πολιτικής προστασίας με το υπ' αριθ. 1773/07.03.2016 έγγραφο (ΑΔΑ: 7Ε9Η465ΦΘΕ-Ω06) με θέμα: «Ρόλοι και αρμοδιότητες των φορέων – σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο – που εμπλέκονται στην αντιμετώπιση και τη διαχείριση συνεπειών από συμβάντα/ατυχήματα κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων».

Το έτος 2020, η Δ/ση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της ΓΓΠΠ, έχοντας υπόψη τις μεταβολές των Οργανισμών των Υπουργείων με τα Προεδρικά Διατάγματα του 2017 και του 2018, τις διοικητικές και οργανωτικές αλλαγές του 2019 οι οποίες αφορούσαν κατά κύριο λόγο φορείς της κεντρικής διοίκησης (μετονομασία υπουργείων, αλλαγές υπαγωγής φορέων, κλπ), αλλά και μετά την εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με την Οδηγία 2008/68/ΕΚ (ADR/RID 2019) μέσω της ΚΥΑ οικ. Γ5/48222/2474/2019 (ΦΕΚ 2755/Β'/03-07-2019), η Δ/ση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της ΓΓΠΠ προχώρησε στην κατάρτιση και έκδοση του Γενικού Σχεδίου Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών εξαιτίας Ατυχημάτων κατά την Οδική και Σιδηροδρομική Μεταφορά Επικινδύνων Εμπορευμάτων σύμφωνα με τους Κανονισμούς ADR/RID (1^η Έκδοση).

Η διαμόρφωση του κειμένου της 1^{ης} Έκδοσης έγινε από τη Δ/ση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης της ΓΓΠΠ, με βάση τους ρόλους και τις αρμοδιότητες όλων των φορέων που εμπλέκονται στη δρομολόγηση δράσεων πολιτικής προστασίας για την αντιμετώπιση ατυχημάτων κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό τους πλαίσιο.

Από τη Δ/ση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας συμμετείχαν στην αναθεώρηση, σύνταξη και έκδοση του παρόντος οι εξής:

- Θεοδώρου Φοίβος, Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Σχεδιασμού και Αντιμετώπισης

Εκτάκτων Αναγκών

- Γαλάνη Άρτεμις, Αναπληρώτρια Προϊσταμένη Τμήματος Σχεδιασμού, Πρόληψης & Αντιμετώπισης Τεχνολογικών & Λοιπών Καταστροφών.
Νοείται ότι στην έκδοση του παρόντος συνέβαλαν και όλοι οι εμπλεκόμενοι Φορείς Της Κεντρικής Διοίκησης που αναφέρονται σε αυτό, καθώς και ο Πανελλήνιος Σύλλογος Συμβούλων Ασφαλούς Μεταφοράς Επικινδύνων Εμπορευμάτων (Π.Σ.Σ.Α.Μ.Ε.Ε.).

2. Χαρακτηρισμός βαθμού ασφαλείας:

ΑΔΙΑΒΑΘΜΗΤΟ

3. Έναρξη ισχύος και εξουσιοδότηση εφαρμογής του σχεδίου

Ημερομηνία έναρξης του παρόντος Σχεδίου (1^η έκδοση) ορίζεται η 30^η Ιουνίου 2020, ημέρα έγκρισης και υπογραφής του από τον Γενικό Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας.

Οι αρμόδιες οργανικές μονάδες των Περιφερειών (Δ/νσεις Τεχνικών Έργων, κλπ) της Χώρας που έχουν αρμοδιότητες συντήρησης στο εθνικό και επαρχιακό δίκτυο της περιοχής ευθύνης τους, μετά την παραλαβή του παρόντος παρακαλούνται να αποστείλουν στις κατά τόπους αρμόδιες Πυροσβεστικές Αρχές και στις κατά τόπους αρμόδιες υπηρεσίες Τροχαίας της ΕΛ.ΑΣ. ή τα εντεταλμένα προς τούτο στελέχη των αρμόδιων Λιμενικών Αρχών (κατά τόπο αρμοδιότητας), ονομαστικούς καταλόγους με τα στοιχεία επικοινωνίας (σε 24ωρη βάση) των υπευθύνων που εμπλέκονται στη διαχείριση συνεπειών από οδικά συμβάντα/ατυχήματα κατά τη μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων.

Ομοίως, **οι αρμόδιες οργανικές μονάδες των Δήμων (Δ/νσεις Τεχνικών Υπηρεσιών) της Χώρας που έχουν αρμοδιότητες συντήρησης στο δημοτικό οδικό δίκτυο της περιοχής ευθύνης τους,** μετά την παραλαβή του παρόντος παρακαλούνται να αποστείλουν στις κατά τόπους αρμόδιες Πυροσβεστικές Αρχές και στις κατά τόπους αρμόδιες υπηρεσίες Τροχαίας της ΕΛ.ΑΣ. ή τα εντεταλμένα προς τούτο στελέχη των αρμόδιων Λιμενικών Αρχών (κατά τόπο αρμοδιότητας), ονομαστικούς καταλόγους με τα στοιχεία επικοινωνίας (σε 24ωρη βάση) των υπευθύνων που εμπλέκονται στη διαχείριση συνεπειών από οδικά συμβάντα/ατυχήματα κατά τη μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων.

Οι Δήμαρχοι, οι Περιφερειάρχες, οι αρμόδιοι Αντιπεριφερειάρχες (στους οποίους διαβιβάζεται το παρόν από τους οικείους Περιφερειάρχες) και οι Συντονιστές των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων να συμβάλουν στην υλοποίηση των δράσεων που προβλέπονται στο παρόν με την κατά περίπτωση έκδοση σχετικών αποφάσεων και τη δρομολόγηση των δράσεων που προβλέπονται στο παρόν διά των αρμοδίων οργανικών μονάδων Πολιτικής Προστασίας.

Οι φορείς της κεντρικής διοίκησης (**Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, Υπουργείο Ναυτιλίας & Νησιωτικής Πολιτικής, Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων, Υπουργείο Υγείας, Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας, Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, Υπουργείο Υποδομών & Μεταφορών**), όπως αυτοί αναφέρονται στο Μέρος ΙΙ του παρόντος, που είναι υπόχρεοι σχεδίασης σύμφωνα με το Γενικό Σχέδιο Πολιτικής Προστασίας «Ξενοκράτης» (Προσθήκη 2 Παράρτημα Α) αναφερόμενοι ως **Υπουργείο Δημόσιας Τάξης, Υπουργείο Εθνική Άμυνας, Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, Υπουργείο Ανάπτυξης, Υπουργείο Υγείας & Πρόνοιας** να προβούν

κατά την κρίση τους σε αναθεώρηση του σχεδιασμού τους, εφόσον συντρέχουν λόγοι και συγκεκριμένα:

- **Το Πυροσβεστικό Σώμα** του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, στο πλαίσιο υλοποίησης του παρόντος Γενικού Σχεδίου, να προβεί σε, κατά την κρίση του, ενέργειες για να διασφαλιστεί η συμβατότητα των επιχειρησιακών του σχεδίων με τον παρόν Γενικό Σχέδιο.
- **Η Ελληνική Αστυνομία** του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, στο πλαίσιο υλοποίησης του παρόντος Γενικού Σχεδίου να προβεί σε σε, κατά την κρίση της, ενέργειες για τυχόν αναθεώρηση του εγκεκριμένου σχεδίου της, προκειμένου να διασφαλιστεί η συμβατότητά του με το παρόν Γενικό Σχέδιο.
- **Το Λιμενικό Σώμα-Ελληνική Ακτοφυλακή** του Υπουργείου Ναυτιλίας & Νησιωτικής Πολιτικής, στο πλαίσιο υλοποίησης του παρόντος Γενικού Σχεδίου, να προβεί σε, κατά την κρίση του, ενέργειες για να διασφαλιστεί η συμβατότητα των επιχειρησιακών του σχεδίων με τον παρόν Γενικό Σχέδιο.
- **Το ΓΕΕΘΑ**, του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, στο πλαίσιο υλοποίησης του παρόντος σχεδίου, να προβεί σε, κατά την κρίση του, ενέργειες για τυχόν αναθεώρηση του Σχεδίου ΓΕΕΘΑ/ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ/ΧΒΡΠ προκειμένου να διασφαλιστεί η συμβατότητά του με το παρόν Γενικό Σχέδιο.
- **Η Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας (ΕΕΑΕ)** του Υπουργείου Ανάπτυξης & Επενδύσεων, προβαίνει σε, κατά την κρίση της, ενέργειες για να διασφαλιστεί η συμβατότητα των εσωτερικών της σχεδίων με τον παρόν Γενικό Σχέδιο. **Επισημαίνεται ότι το παρόν Γενικό Σχέδιο ενέχει τον ρόλο του Ειδικού Σχεδίου Απόκρισης σε Ραδιολογική ή Πυρηνική Έκτακτη Ανάγκη (ΕΣΑΡΠΕΑ) με βάση το ΠΔ 101/2018, αντιστοιχεί, δε στην περίπτωση «Ραδιολογικής έκτακτης ανάγκης σε απρόβλεπτη τοποθεσία – Ατύχημα κατά τη μεταφορά ραδιενεργών υλικών», όπως αυτή προβλέπεται στην 1^η έκδοση (Ιούνιος 2019) της αξιολόγησης των δυνητικών καταστάσεων έκτακτης ανάγκης (ΑΔΚΕΑ) από ραδιολογικούς/πυρηνικούς παράγοντες.**
- **Το Υπουργείο Υγείας** στο πλαίσιο υλοποίησης του παρόντος Γενικού Σχεδίου, να προβεί σε, κατά την κρίση του, ενέργειες για να διασφαλιστεί η συμβατότητα των επιχειρησιακών του σχεδίων με το παρόν Γενικό Σχέδιο, καθώς και για την έκδοση σχετικών κατευθυντήριων οδηγιών, σχεδίων δράσης, ή/και μνημονίων ενεργειών κατά την κρίση του, για τη δρομολόγηση των δράσεων κατά το μέρος που το αφορά και εμπλέκεται, εφόσον συντρέχουν λόγοι.
- **Οι αρμόδιες οργανικές μονάδες των Υπουργείων Περιβάλλοντος & Ενέργειας και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων**, να προβούν στην έκδοση σχετικών κατευθυντήριων οδηγιών, σχεδίων δράσης, ή/και μνημονίων ενεργειών, κατά την κρίση τους, για τις δρομολόγηση των δράσεων κατά το μέρος που τις αφορά και εμπλέκονται στο πλαίσιο εφαρμογής του παρόντος Σχεδίου.
- **Η Διεύθυνση Λειτουργίας Συντήρησης και Εκμετάλλευσης Συγκοινωνιακών Υποδομών με Σύμβαση Παραχώρησης (Δ17) της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών και οι Διευθύνσεις Οδικών Εμπορευματικών Μεταφορών και Σιδηροδρομικών Μεταφορών του ανωτέρω Υπουργείου** να προβούν στην έκδοση σχετικών κατευθυντήριων οδηγιών, σχεδίων δράσης, ή/και μνημονίων ενεργειών, κατά την κρίση τους, για τη δρομολόγηση των δράσεων κατά το μέρος που τις αφορά και

εμπλέκονται στο πλαίσιο εφαρμογής του παρόντος Σχεδίου. Επιπλέον, η **Διεύθυνση Λειτουργίας Συντήρησης και Εκμετάλλευσης Συγκοινωνιακών Υποδομών με Σύμβαση Παραχώρησης**, να συμβάλει στην υλοποίηση του παρόντος με την, κατά την κρίση της, έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών προς τους Παραχωρησιούχους, κατά το μέρος που τους αφορά και εμπλέκονται, ενώ και η **Διεύθυνση Σιδηροδρομικών Μεταφορών** συμβάλει στην υλοποίηση του παρόντος με την έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών, κατά την κρίση της, προς τις Αρχές και τα Νομικά Πρόσωπα του άρθρου 71 του ΠΔ 123/2017.

- Η **ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.** παρακαλείται να συμβάλει στην υλοποίηση του παρόντος λαμβάνοντάς το υπόψιν στον εσωτερικό της σχεδιασμό.

Οι λοιποί φορείς της κεντρικής διοίκησης, όπως αυτοί αναφέρονται στο Μέρος 2 του παρόντος που δεν είναι υπόχρεοι σχεδίασης σύμφωνα με το Γενικό Σχέδιο Πολιτικής Προστασίας «Ξενοκράτης», και συγκεκριμένα:

- Η **Γενική Δ/ση του Γενικού Χημείου του Κράτους,**
- Το **Υπουργείο Παιδείας Έρευνας και Θρησκευμάτων**
- Το **Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού**
- Η **Προεδρία της Κυβέρνησης**
- Το **Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων**
- Το **Υπουργείο Μετανάστευσης & Ασύλου** και
- Το **Υπουργείο Εξωτερικών,**

οφείλουν να συμβάλουν στην υλοποίηση του παρόντος Γενικού Σχεδίου με την ενημέρωση του εμπλεκόμενου προσωπικού τους και την έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών, σχεδίων δράσης, ή/και μνημονίων ενεργειών κατά την κρίση τους για τη δρομολόγηση των δράσεων κατά το μέρος που τους αφορά και εμπλέκονται.

Ειδικότερα:

Η **Γενική Δ/ση του Γενικού Χημείου του Κράτους**, παρακαλείται να διαβιβάσει και αντίγραφο του παρόντος στις αρμόδιες οργανικές μονάδες της (όπως αυτές αναφέρονται στο Μέρος 2 του παρόντος Σχεδίου) που δρομολογούν δράσεις σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται στο παρόν, προκειμένου να ενημερωθούν για ζητήματα που αφορούν ρόλους και αρμοδιότητες όλων των εμπλεκόμενων φορέων σε δράσεις πολιτικής προστασίας που αναφέρονται στο παρόν. Επιπλέον, η Γενική Δ/ση του ΓΧΚ καλείται να προβεί στην έκδοση, κατά την κρίση της, σχετικών κατευθυντήριων οδηγιών για την εφαρμογή του παρόντος, κατά το μέρος που αφορά και εμπλέκονται οι ανωτέρω οργανικές μονάδες. Στις προαναφερόμενες οδηγίες να προσδιορίζονται, μεταξύ άλλων, και οι επιμέρους σχετικές δράσεις που πρέπει να δρομολογήσουν οι περιφερειακές Χημικές Υπηρεσίες στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους.

Το **Σώμα Επιθεωρητών Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων** στο οποίο αποστέλλεται το παρόν, παρακαλείται να διαβιβάσει αντίγραφο του παρόντος στις Περιφερειακές Δ/σεις Επιθεώρησης Ασφάλειας & Υγείας στην Εργασία, που δρομολογούν δράσεις σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται στο παρόν, προκειμένου να ενημερωθούν για ζητήματα που αφορούν ρόλους και αρμοδιότητες όλων των εμπλεκόμενων φορέων σε δράσεις πολιτικής προστασίας που αναφέρονται στο παρόν. Επιπλέον, καλείται να προβεί στην έκδοση, κατά την κρίση του, σχετικών κατευθυντήριων οδηγιών για την εφαρμογή του παρόντος, κατά το μέρος που αφορά και εμπλέκονται οι

ανωτέρω υπηρεσίες. Στις προαναφερόμενες οδηγίες να προσδιορίζονται, μεταξύ άλλων, και οι επιμέρους σχετικές δράσεις που πρέπει να δρομολογήσουν οι Περιφερειακές Δ/νσεις Επιθεώρησης Ασφάλειας & Υγείας στην Εργασία στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους.

Το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας & Θρησκευμάτων παρακαλείται να διαβιβάσει αντίγραφο του παρόντος σε όλες τις Δ/νσεις Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης, προκειμένου να ενημερωθούν για ζητήματα που αφορούν ρόλους και αρμοδιότητες όλων των εμπλεκόμενων φορέων σε δράσεις πολιτικής προστασίας που αναφέρονται στο παρόν, καθώς και κατά την κρίση του έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών για την εφαρμογή του παρόντος κατά το μέρος που το αφορά και εμπλέκεται, με σκοπό την προστασία των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και των εκπαιδευομένων εντός αυτών.

Το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού να διαβιβάσει αντίγραφο του παρόντος σε όλες τις αρμόδιες οργανικές του μονάδες και υπηρεσίες (Εφορείες Αρχαιοτήτων, Υπηρεσίες Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων, κλπ) που δρομολογούν δράσεις σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται στο παρόν, προκειμένου να ενημερωθούν για ζητήματα που αφορούν ρόλους και αρμοδιότητες όλων των εμπλεκόμενων φορέων σε δράσεις πολιτικής προστασίας που αναφέρονται στο παρόν, καθώς και κατά την κρίση του έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών για την εφαρμογή του παρόντος κατά το μέρος που το αφορά και εμπλέκεται. Επιπλέον, να εκδώσει σχετικά έγγραφα προς τις ανωτέρω αρμόδιες οργανικές του μονάδες και υπηρεσίες, προκειμένου οι τελευταίες να ενημερωθούν από τις Αυτοτελείς Δ/νσεις Πολιτικής Προστασίας των οικείων Περιφερειών σχετικά με εγκαταστάσεις SEVESO στην περιοχή αρμοδιότητάς τους με πιθανά σενάρια ατυχημάτων των οποίων οι επιπτώσεις επηρεάζουν αρχαιολογικούς χώρους που υπάγονται σε αυτές.

Επιπλέον, και σε περίπτωση που δεν υπάρχει σχετική πρόβλεψη κατά την κατάρτιση του προϋπολογισμού των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, **η Δ/νση Οργάνωσης και Λειτουργίας Αποκεντρωμένων Διοικήσεων του Υπουργείου Εσωτερικών**, να μεριμνήσει για τη σύσταση ειδικού ΑΛΕ όπου θα εγγράφονται ετησίως δαπάνες για την αντιμετώπιση εκτάκτων περιστατικών διαχείρισης εγκαταλελειμμένων υλικών με κατεπείγουσες διαδικασίες. Συγκεκριμένα, προτείνεται η σύναψη σύμβασης από πλευράς έकाστης Αποκεντρωμένης Διοίκησης με αδειοδοτημένες εταιρίες διαχείρισης επικινδύνων αποβλήτων, με σκοπό την επείγουσα διαχείριση ανεξέλεγκτων αποθέσεων υλικών άγνωστης προέλευσης που θα προκύψουν κατά τη διάρκεια του έτους στην περιοχή ευθύνης των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς τη δημοσίευση, όπως προβλέπεται στο άρθρο 32 (παρ. 2γ) του Ν. 4412/2016.

Ακόμη, οι διοικήσεις των ακόλουθων φορέων, εταιριών και οργανισμών **ΔΕΔΔΗΕ Α.Ε., ΑΔΜΗΕ Α.Ε., ΔΕΣΦΑ Α.Ε., ΕΔΑ Αττικής Α.Ε., ΕΔΑ ΘΕΣΣ Α.Ε., ΔΕΔΑ Α.Ε., ΤΑΡ ΑΓ, ΕΥΔΑΠ Α.Ε., Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε., ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Α.Ε., ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε., Ρυθμιστική Αρχή Σιδηροδρόμων, ΑΤΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ Α.Ε., Ολυμπία Οδός Λειτουργία Α.Ε., Μορέας Α.Ε., Νέα Οδός Α.Ε., Αυτοκινητόδρομος Αιγαίου Α.Ε., Αυτοκινητόδρομος Κεντρικής Ελλάδας Α.Ε., Ιονία Οδός Α.Ε., Ο.Α.Σ.Α. Α.Ε., Ο.Σ.Υ. Α.Ε., ΣΤΑ.ΣΥ. Α.Ε., Ο.Σ.Ε. Α.Ε., ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε., ΕΕΣΣΤΥ Α.Ε., ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ Α.Ε., FRAPORT REGIONAL AIRPORTS OF GREECE A S.A., FRAPORT REGIONAL AIRPORTS OF GREECE B S.A., Ο.Α.Σ.Θ. Α.Ε., Ο.Σ.Ε.Θ. Α.Ε., Α.Σ.Υ.Θ. Α.Ε. και Σ.Α.Σ.Θ. Α.Ε.**, στις οποίες αποστέλλεται το παρόν, παρακαλούνται να διαβιβάσουν αντίγραφο του σε όλες τις αρμόδιες οργανικές τους μονάδες που δρομολογούν δράσεις σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται στο παρόν και να προβούν στην Δ/νση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών / ΓΓΠΠ

έκδοση, κατά την κρίση τους, σχετικών οδηγιών, κατά το μέρος που τις αφορά και εμπλέκονται, εφόσον συντρέχουν λόγοι.

Τέλος, οι μεταφορείς, οι αποστολείς και οι λοιποί συμμετέχοντες όπως ορίζονται στις παρ. 1.4.2 και 1.4.3 της Συμφωνίας ADR, που εμπλέκονται στη μεταφορά φορτίου επικινδύνων εμπορευμάτων ισχυρών συνεπειών (Πίνακας 1.10.3.1.2 ADR) ή ραδιενεργού υλικού ισχυρών συνεπειών (παρ. 1.10.3.1.3 ADR), θα υιοθετούν, θα εφαρμόζουν και θα συμμορφώνονται με εσωτερικά, κατά αντιστοιχία, σχέδια ασφαλείας που θα αναφέρονται κατ' ελάχιστον στα στοιχεία που ορίζονται στην παρ. 1.10.3.2.2 της ADR. Τα σχέδια αυτά θα πρέπει να είναι συμβατά με τα όσα προβλέπονται στο παρόν Σχέδιο.

Οι σχετικές διαταγές, κατευθυντήριες οδηγίες, σχέδια δράσης ή σχέδια και μνημόνια ενεργειών, που εκδίδονται στο πλαίσιο εφαρμογής του παρόντος Γενικού Σχεδίου, εγκρίνονται από τις διοικήσεις των αντίστοιχων Φορέων.

Επισημαίνεται ότι όπου στο πλαίσιο του παρόντος Σχεδίου γίνεται αναφορά σε **σιδηροδρομική αναφορά επικινδύνων εμπορευμάτων**, αφορά μόνον τις Περιφερειακές Ενότητες Έβρου, Ροδόπης, Ξάνθης, Καβάλας, Δράμας, Ανατολικής Αττικής, Δυτικής Αττικής, Δυτικού Τομέα Αθηνών, Πειραιώς, Βορείου Τομέα Αθηνών, Φλωρίνης, Κοζάνης, Λαρίσης, Τρικάλων, Καρδίτσας, Μαγνησίας, Σερρών, Κιλκίς, Θεσσαλονίκης, Πιερίας, Πέλλης, Κορινθίας, Ευβοίας, Φθιώτιδος, Βοιωτίας και Φωκίδος, εντός ή στα όρια των οποίων διέρχονται κανονικού εύρους γραμμές του «ενεργού δικτύου» όπου επιτρέπονται οι μεταφορές επικινδύνων εμπορευμάτων, εφόσον βέβαια πληρούνται οι προδιαγραφές που ορίζονται από την ΚΥΑ οικ. Γ5/48222/2474/2019 (ΦΕΚ 2755/Β'/03-07-2019) (βλ. Χάρτη 1 Παραρτήματος 5 του παρόντος).

4. Αναθεώρηση & Επικαιροποίηση Σχεδίου

Η αναθεώρηση & επικαιροποίηση του Σχεδίου γίνεται κατόπιν εισήγησης προς τη Δ/νση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της ΓΓΠΠ οποιουδήποτε εμπλεκόμενου Φορέα ή εφόσον συντρέχει τουλάχιστον ένας από τους παρακάτω λόγους:

- Νέες νομοθετικές ρυθμίσεις που επηρεάζουν τις αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων στο Σχέδιο Δ/νσεων του Φορέα Σχεδίασης ή άλλων Φορέων με τους οποίους αυτός συνεργάζεται.
- Ίδρυση Φορέων που εμπλέκονται στη διαχείριση της έκτακτης ανάγκης.
- Νέες θεσμικές εθνικές, κοινοτικές ή διεθνείς υποχρεώσεις.
- Νέα ανάλυση κινδύνου.
- Αποτιμήσεις διαχείρισης ανάλογων συμβάντων στις οποίες συνιστώνται αλλαγές στο Σχέδιο.
- Αποτιμήσεις ασκήσεων στις οποίες συνιστώνται αλλαγές στο Σχέδιο.

Η διαδικασία της επικαιροποίησης αναφέρεται στον έλεγχο και την ενδεχόμενη αλλαγή συγκεκριμένων στοιχείων του Σχεδίου που δεν επηρεάζουν τον σκοπό, τους στόχους του Σχεδίου ή την ιδέα επιχειρήσεων. Ενδεικτικός κατάλογος των στοιχείων που πρέπει να επικαιροποιούνται είναι:

- Στοιχεία επικοινωνίας επιχειρησιακά εμπλεκόμενων υπηρεσιών.
- Μνημόνια ενεργειών για τη λειτουργία ομάδων που προβλέπονται στο Σχέδιο.
- Διαδικασίες και υποδείγματα εντύπων.
- Στοιχεία δημιουργηθέντων νέων υποδομών.

5. Οδηγίες για την ενεργοποίηση και εφαρμογή του Σχεδίου

- i. Το παρόν σχέδιο ενεργοποιείται και εφαρμόζεται οποτεδήποτε εκδηλωθεί περιστατικό διαρροής, πυρκαγιάς ή/και έκρηξης κατά τη διάρκεια της οδικής και σιδηροδρομικής μεταφοράς επικινδύνων εμπορευμάτων. **Το Σχέδιο ενεργοποιείται αυτόματα μόλις η αρμόδια Πυροσβεστική Υπηρεσία ενημερωθεί σχετικά με το περιστατικό από οποιονδήποτε δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα (κατόπιν επιβεβαίωσης της κλήσης).** Επιπλέον, επισημαίνεται ότι για την εφαρμογή του παρόντος Σχεδίου δεν είναι προαπαιτούμενη η κήρυξη μίας ή περισσότερων περιοχών σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας. Κατά συνέπεια, δεν αποτελεί προϋπόθεση ενεργοποίησης και εφαρμογής του παρόντος Σχεδίου η έκδοση σχετικής απόφασης κήρυξης της περιοχής σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης ή άλλης σχετικής απόφασης των Αποκεντρωμένων Οργάνων Πολιτικής Προστασίας (Δήμαρχος, Περιφερειάρχης/αρμόδιος Αντιπεριφερειάρχης, Γενικός Γραμματέας Πολιτικής Προστασίας ή ΚΣΟΠΠ) μετά από εισήγηση των Συντονιστικών Οργάνων Πολιτικής Προστασίας (ΣΤΟ, ΣΟΠΠ, κλπ).
- ii. Το παρόν σχέδιο δεν ενεργοποιείται σε περίπτωση ατυχήματος κατά τη φορτοεκφόρτωση βυτιοφόρων οχημάτων ή συρμών εντός εγκαταστάσεων SEVESO, δεδομένου ότι στην περίπτωση αυτή ενεργοποιείται η 3^η Έκδοση του Γενικού ΣΑΤΑΜΕ με την κωδική ονομασία «ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ» (υπ' αριθ. 942/06-02-2020, ΑΔΑ: ΨΤΖ946ΜΤΛΒ-77Ω), το οποίο βρίσκεται αναρτημένο στον ιστοχώρο της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας (www.civilprotection.gr).
- iii. Το παρόν σχέδιο ενεργοποιείται και σε περίπτωση που διαπιστωθεί ή υπάρχει η υπόνοια ότι η εκδήλωση του συμβάντος/μεγάλου ατυχήματος είναι αποτέλεσμα τρομοκρατικής ενέργειας, **στην οποία όμως δεν υπάρχουν εμπλεκόμενες χημικές πολεμικές ουσίες (ουσίες που χρησιμοποιούνται για την πρόκληση θανάτων, σοβαρών τραυματισμών ή αποδυνάμωσης ομάδων ανθρώπων μέσω των χημικών τους ιδιοτήτων, NATO, «Handbook on medical aspects of NBC defensive operations (1996)»), όπως αυτές προβλέπονται στο Ειδικό Σχέδιο Διαχείρισης ΧΒΡΠ Συνεπειών, ώστε να καθίσταται επιτακτική η ανάγκη ενεργοποίησης του τελευταίου Σχεδίου.** Τα επίπεδα ετοιμότητας, οι συγκεκριμένες ενέργειες των εμπλεκόμενων φορέων και η λήψη πρόσθετων μέτρων ετοιμότητας καθορίζονται από τον σχεδιασμό τους, καθώς και τη γενικότερη εκτίμηση κινδύνου σε τοπικό επίπεδο.
- iv. Η κινητοποίηση των υπηρεσιών του Πυροσβεστικού Σώματος για τον έλεγχο και καταστολή του περιστατικού αποφασίζεται από τα αρμόδια όργανα του ΠΣ, σύμφωνα με τον επιχειρησιακό σχεδιασμό του ΠΣ. Στις επιχειρήσεις ελέγχου και καταστολής των συμβάντων/ατυχημάτων στις εγκαταστάσεις SEVESO, ο συντονισμός των επιχειρήσεων γίνεται από τα αρμόδια όργανα του Πυροσβεστικού Σώματος, σύμφωνα με τον επιχειρησιακό του σχεδιασμό.
- v. Η κινητοποίηση των λοιπών επιχειρησιακά εμπλεκόμενων φορέων για τη διάθεση μέσων προς ενίσχυση του έργου της καταστολής αποφασίζεται από τα αρμόδια όργανα διοίκησής τους, μετά από σχετικό αίτημα του ΠΣ.
- vi. Επίσης, διευκρινίζεται ότι για το Πυροσβεστικό Σώμα, η ΕΛ.ΑΣ. και το ΛΣ-ΕΛΑΚΤ, ως Σώματα Ασφαλείας που διέπονται από ειδικό θεσμικό πλαίσιο και κανονισμούς, η κινητοποίηση και μετακίνηση δυνάμεων στο πλαίσιο της αποστολής τους, καθορίζεται από τον επιχειρησιακό τους σχεδιασμό και τις εκάστοτε αποφάσεις της

φυσικής ηγεσίας τους και δεν συνδέεται με αποφάσεις χαρακτηρισμού μίας καταστροφής ή κήρυξης μιας περιοχής σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας, κατά την έννοια των διατάξεων του Ν.3013/2002, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

- vii. Το αυτό ισχύει και για τον τομέα υγείας (υγειονομικές μονάδες, ΕΚΑΒ, κλπ), ο οποίος κινητοποιείται για την παροχή βοήθειας με βάση τον σχεδιασμό του και ανεξαρτήτως των αποφάσεων χαρακτηρισμού μίας καταστροφής ή κήρυξης μιας περιοχής σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας.
- viii. Ο συντονισμός της δρομολόγησης των δράσεων πολιτικής προστασίας, που απαιτούνται για την αντιμετώπιση των εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών λόγω εκδήλωσης συμβάντος ή ατυχήματος κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων γίνεται από το αρμόδιο Όργανο Πολιτικής Προστασίας ανάλογα με την κλιμάκωση του περιστατικού (Δήμαρχος, Περιφερειάρχης/αρμόδιος Αντιπεριφερειάρχης, Γενικός Γραμματέας Πολιτικής Προστασίας ή ΚΣΟΠΠ). Επισημαίνεται ότι με τον όρο «συντονισμός» νοείται η **οργάνωση και διατήρηση της συνεργασίας** μεταξύ των διαφόρων οργανικών μονάδων μίας υπηρεσίας ή ενός φορέα ή μίας δομής διοίκησης, καθώς και μεταξύ φορέων ή υπηρεσιών ή άλλου εμπλεκόμενου δυναμικού και μέσω πολιτικής προστασίας, για την **εξασφάλιση ενιαίας και συγχρονισμένης δράσης** στην πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση μίας καταστροφής. Αναφορικά με τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, αυτός αναλαμβάνει να συντονίσει τη δρομολόγηση δράσεων πολιτικής προστασίας που απαιτούνται για την αντιμετώπιση των εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών λόγω εκδήλωσης περιστατικού, κατόπιν σχετικής ανάθεσης από τον Γενικό Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας, εφόσον και όποτε απαιτηθεί.
- ix. Οι ρόλοι, αρμοδιότητες και κύριες δράσεις των φορέων που εμπλέκονται στην αντιμετώπιση κινδύνων εξαιτίας συμβάντος ή ατυχήματος κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, αναφέρονται αναλυτικά ανά φορέα στο Μέρος ΙΙΙ του παρόντος. Οι εμπλεκόμενες οργανικές μονάδες εκάστου φορέα και το ανθρώπινο δυναμικό και τα μέσα που θα κληθούν να τις υλοποιήσουν, καθορίζονται από την οργανωτική του δομή, το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας του και τις κανονιστικές πράξεις της διοίκησής του.
- x. Επισημαίνεται ότι το θεσμικό πλαίσιο αποτελεί τη βάση για την υλοποίηση σειράς δράσεων, οι οποίες δύνανται να διαφοροποιούνται σε κάθε περιστατικό, ανάλογα με τις απαιτήσεις διαχείρισης του καταστροφικού φαινομένου, από τους εμπλεκόμενους φορείς και δεν είναι περιοριστικό όσον αφορά το εύρος των δράσεων αυτών, είτε για την υποστήριξη του έργου της καταστολής του περιστατικού, που αποτελεί ευθύνη του Πυροσβεστικού Σώματος, είτε για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών από την εκδήλωση ενός τέτοιου περιστατικού.

6. Σκοπός Σχεδίου

Με το Γενικό Σχέδιο Αντιμετώπισης Ατυχημάτων κατά την Οδική και Σιδηροδρομική Μεταφορά Επικινδύνων Εμπορευμάτων επιδιώκεται η άμεση και συντονισμένη απόκριση των εμπλεκόμενων Φορέων σε όλα τα επίπεδα Διοίκησης (κεντρικό, περιφερειακό, τοπικό):

Δ/ση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών / ΓΓΠΠ

- για την υποστήριξη του έργου του Πυροσβεστικού Σώματος στην καταστολή των συμβάντων/σοβαρών ατυχημάτων κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων
- για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών λόγω εκδήλωσης περιστατικών όπως τα ανωτέρω, οι οποίες αποτελούν δράσεις που αποβλέπουν στην προστασία της ζωής, της υγείας και της περιουσίας των πολιτών, καθώς και στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, των πλουτοπαραγωγικών πηγών και των υποδομών της χώρας.

Προϋπόθεση για την επίτευξη του σκοπού αυτού είναι η συνέργεια, η συνεργασία και η διαλειτουργικότητα των εμπλεκόμενων Φορέων σε όλα τα επίπεδα Διοίκησης.

7. Αντικειμενικοί Στόχοι Σχεδίου

- Προσδιορισμός ρόλων και αρμοδιοτήτων όλων των εμπλεκόμενων Φορέων σε κάθε επίπεδο Διοίκησης (κεντρικό, περιφερειακό, τοπικό) σε όλες τις φάσεις κινητοποίησης του συστήματος Πολιτικής Προστασίας.
- Συντονισμένη δράση όλων των εμπλεκόμενων φορέων πολιτικής προστασίας, με βάση το θεσμικό τους πλαίσιο, για την υποστήριξη του έργου της καταστολής των συμβάντων/μεγάλων ατυχημάτων που αποτελεί ευθύνη του Πυροσβεστικού Σώματος.
- Συντονισμένη δράση όλων των εμπλεκόμενων φορέων πολιτικής προστασίας, με βάση το θεσμικό τους πλαίσιο, για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και στην άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών λόγω εκδήλωσης ατυχήματος κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, με απώτερο σκοπό την αποκατάσταση της καθημερινής λειτουργίας περιοχών που έχουν περιέλθει σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης εξαιτίας ενός τέτοιου ατυχήματος.

8. Ανάλυση κινδύνου

Η μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων γίνεται με τους εξής τρόπους:

Οδικώς: ι EX/II, EX/III, FL, AT και MEMUs που συμμορφώνονται με τις σχετικές απαιτήσεις του κεφαλαίου 9 της συμφωνίας ADR και με μηχανοκίνητα οχήματα κατηγορίας N1, N2, N3 (φορτηγά) και συρόμενα ή επικαθήμενα οχήματα κατηγορίας O1, O2 και O3

Σιδηροδρομικώς: φορτάμαξα, βυτιοφόρος φορτάμαξα, φορτάμαξες συστοιχίας δεξαμενών ή MEGC, φορτάμαξα με αποσυνδεόμενη δεξαμενή, εμπορευματοκιβώτιο δεξαμενή, εμπορευματοκιβώτιο, οχήματα οδικής μεταφοράς

Διά θαλάσσης: φορτηγό Πλοίο (Φ/Γ), οχηματαγωγό πλοίο (Ο/Γ), επιβατηγό οχηματαγωγό (Ε/Γ-Ο/Γ), φορτηγό οχηματαγωγό (Φ/Γ-Ο/Γ), φορτηγίδα, εμπορευματοκιβώτιο δεξαμενή, εμπορευματοκιβώτιο, οχήματα οδικής μεταφοράς, συσκευασίες (κόλα) κ.λ.π.

Διά Αέρος: σύμφωνα με τις «Τεχνικές Οδηγίες για την Ασφαλή Μεταφορά Επικινδύνων Εμπορευμάτων Αεροπορικώς» (**ICAO Technical Instructions**), που προκύπτουν από το Παράρτημα 18 της Συνθήκης του Σικάγο για τη Διεθνή Πολιτική Αεροπορία (Σικάγο 1944), που εκδίδεται από τον Διεθνή Οργανισμό Πολιτικής Αεροπορίας (ICAO), στο Μόντρεαλ.

Οι κυριότεροι παράγοντες στην Ελλάδα που μπορεί να οδηγήσουν σε συμβάν ή ατύχημα και απελευθέρωση επικινδύνων ουσιών στο οδικό/σιδηροδρομικό δίκτυο είναι οι εξής:

- Σύγκρουση μεταξύ οχημάτων
- Σύγκρουση με σταθερό αντικείμενο
- Ανατροπή οχήματος
- Σύγκρουση σε ισόπεδη διάβαση με τρένο
- Συμβάντα που οφείλονται σε μη ατυχήματα (π.χ. μηχανική αστοχία, ανθρώπινη αμέλεια, κλπ).

Οι κίνδυνοι που απορρέουν σε περίπτωση συμβάντος ή ατυχήματος κατά την οδική/σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων σχετίζονται με ένα ή περισσότερα από τα παρακάτω φαινόμενα:

- θερμικά: θερμική ακτινοβολία λόγω πυρκαγιάς (καύσης νέφους, πύρινη σφαίρα (fireball), φωτιά λίμνης (pool fire), πυρσού και έκθεση περιέκτη σε πυρκαγιά, προσβολή φλόγας στον εξοπλισμό)
- μηχανικά: υπερπίεση λόγω ωστικού κύματος (blast) από εκρήξεις και/ή πτώση/εκτόξευση θραυσμάτων από διαλυμένο λόγω εκρήξεων εξοπλισμό (fragmentation)
- χημικά: διασπορά τοξικών ή εύφλεκτων ουσιών
- ραδιοβιολογικά: διασπορά ραδιενεργών ουσιών
- βιολογικά: διασπορά μολυσματικών ουσιών,

τα οποία μπορεί να εκδηλωθούν οπουδήποτε λαμβάνει χώρα η μεταφορά, όπως και να προκαλέσουν πολλαπλασιαστικά φαινόμενα (domino). Στο σημείο αυτό αξίζει να σημειωθεί ότι οι περισσότερες εκρήξεις κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων δε συνδέονται με τα άμεσα εκρηκτικά χαρακτηριστικά μίας ουσίας, αλλά με γεγονότα (διαρροή κλπ.) που οδηγούν στον σχηματισμό εκρηκτικού μίγματος.

Ανάλογα με το είδος του φορτίου και τον τρόπο μεταφοράς, η διαρροή εύφλεκτου αερίου είναι πιθανό να οδηγήσει σε πυρκαγιά ή έκρηξη νέφους αερίων, ενώ τα υγρά καύσιμα που διαρρέουν στο έδαφος, σε φωτιά λίμνης υγρού. Ο κίνδυνος της έκρηξης είναι υπαρκτός κατά τη μεταφορά επικινδύνων ουσιών που θεωρούνται χημικά ασταθείς. Εάν το μεταφερόμενο εμπόρευμα είναι τοξικό, ενδεχόμενη διαρροή του σε μεγάλες ποσότητες θα οδηγήσει σε σχηματισμό τοξικού νέφους. Τα τοξικά και τα διαβρωτικά υλικά μπορούν να εξαπλωθούν όπως όλα τα υγρά.

Τα ατυχήματα κατά τη μεταφορά επικινδύνων φορτίων ενέχουν επίσης τον κίνδυνο πρόκλησης ρύπανσης της ατμόσφαιρας, του εδάφους ή του υδροφόρου ορίζοντα, καθώς και των πιθανών παρακείμενων θαλάσσιων περιοχών, των ποτάμιων και των λιμνών διότι ως συνήθως, το εμπόρευμα που διαρρέει δεν περισυλλέγεται, αλλά διαχέεται στο περιβάλλον.

Σύμφωνα με το Πρωτόκολλο "REACH" του Πολυτεχνείου Κρήτης σχετικά με εκπομπές και

σενάρια ατυχημάτων κατά την τροφοδοσία και διακίνηση καυσίμων και πετροχημικών προϊόντων στην Ελλάδα, τα τελευταία 90 έτη, επί του συνόλου των περίπου 25000 ατυχημάτων στις μεταφορές, η οδική/σιδηροδρομική μεταφορά και η φορτοεκφόρτωση απαντώνται σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50%, ενώ σε περίπου 900 ατυχήματα με LPG, η οδική μεταφορά και η φορτοεκφόρτωση απαντώνται σε ποσοστό μεγαλύτερο του 55%. Σύμφωνα με το ανωτέρω Πρωτόκολλο, όσον αφορά τα ατυχήματα με σοβαρές επιπτώσεις, η οδική μεταφορά και η φορτοεκφόρτωση παρουσιάζουν πολύ υψηλή συμμετοχή, με ποσοστό μεγαλύτερο του 85%.

Επιπλέον,

- η οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων δε διέπεται από τις διατάξεις της ΚΥΑ 172058/2016 (ΦΕΚ 354Β') περί καθορισμού μέτρων και όρων για την αντιμετώπιση κινδύνων από ατυχήματα μεγάλης έκτασης σε εγκαταστάσεις ή μονάδες SEVESO και
- το εύρος των ζωνών επιπτώσεων λόγω πρόκλησης ατυχήματος σε βυτιοφόρο όχημα ή βαγόνι εντός των ορίων βιομηχανικής εγκατάστασης, όπου ισχύουν οι διατάξεις της ΚΥΑ 172058/2016 και το ατύχημα είναι περισσότερο ελεγχόμενο, είναι το αυτό με το εύρος των ζωνών επιπτώσεων, όταν προκληθεί ατύχημα στο ίδιο βυτιοφόρο όχημα ή βαγόνι εκτός των ορίων της βιομηχανικής εγκατάστασης, όπου το βυτιοφόρο όχημα ή βαγόνι αποτελεί μία «κινητή μονάδα SEVESO» και συνεπώς στις παραμέτρους πρόκλησης ατυχήματος προστίθενται και διάφοροι αστάθμητοι παράγοντες, όπως η εμπλοκή του οδηγού σε τροχαίο ή σιδηροδρομικό ατύχημα κλπ..

Η επικινδυνότητα των επικινδύνων εμπορευμάτων-φορτίων είναι ανάλογη με τις φυσικοχημικές, χημικές, ραδιολογικές και βιολογικές ιδιότητές τους.

Ο τρόπος αντιμετώπισης των χημικών ουσιών που κατατάσσονται σε αντίστοιχες Κλάσεις σύμφωνα με τον διεθνή χαρακτηρισμό UN, δεν είναι δυνατό να είναι η ίδια για όλες τις αναγραφόμενες ουσίες, καθώς η έκθεση στις ουσίες αυτές προκαλεί διαφορετικές βλάβες κατά περίπτωση. Τα συμπτώματα από εκθέσεις σε χημικές ουσίες εξαρτώνται, μεταξύ άλλων, από τη συγκέντρωση και τη διάρκεια της έκθεσης καθώς και από την επιδεκτικότητα και επιρροή που έχει ο κάθε εκτιθέμενος οργανισμός.

Τα πλέον συνηθισμένα επικίνδυνα υλικά που παράγονται, μεταφέρονται, αποθηκεύονται, υφίστανται επεξεργασία και χρησιμοποιούνται στην Ελλάδα με τις πινακίδες πορτοκαλί χρώματος σύμφωνα με την ADR («Εγχειρίδιο Αντιμετώπισης Ατυχημάτων με Επικίνδυνα Υλικά», ΑΠΣ, Αθήνα 2010), είναι τα εξής:

- Υγραέριο (LPG)
- Φυσικό αέριο (NG, CNG, LNG)
- Βενζίνη – καύσιμο ντήζελ (diesel)/ελαφρύ πετρέλαιο θέρμανσης
- Ακετυλένιο ή ασετυλίνη ή αιθίνιο (C₂H₂)
- Υδρογόνο (H₂)
- Οξυγόνο (O₂)
- Αμμωνία (NH₃)
- Χλώριο (Cl₂)
- Υδροχλώριο – Υδροχλωρικό οξύ (HCl)Θειικό οξύ (H₂SO₄)
- Υδροξείδιο του νατρίου (NaOH)

Αναφορικά με τις μεταφορές ραδιενεργών υλικών κλάσης 7, η πλειοψηφία τους (>99%) αφορά στη μεταφορά ραδιοφαρμάκων, ενώ ένα μικρό ποσοστό (<1%) περιλαμβάνει μεταφορές ραδιενεργών πηγών και υλικών στον τομέα της βιομηχανίας, της έρευνας και εκπαίδευσης. Ποσοστό υψηλότερο του 99% των μεταφορών πραγματοποιείται οδικώς. Οι θαλάσσιες και εναέριες μεταφορές αντιπροσωπεύουν το υπόλοιπο, λιγότερο από 1%, του συνόλου των μεταφορών. Εθνικές ή διασυνοριακές μεταφορές ραδιενεργών υλικών πραγματοποιούνται μέσω δύο αερολιμένων και δύο λιμανιών, ενώ η οδική διασυνοριακή μεταφορά ραδιενεργών υλικών επιτρέπεται μέσω όλων των πυλών εισόδου στη χώρα.

Η μεταφορά ραδιενεργών υλικών υπόκειται σε κανονιστικό έλεγχο και πραγματοποιείται είτε από τους ίδιους τους κατόχους των υλικών (π.χ. μεταφορά συσκευών ραδιογραφίας) είτε (σε ποσοστό μεγαλύτερο του 90% του συνόλου των σχετικών μεταφορών) από εγκεκριμένους οργανισμούς μεταφοράς ραδιοφαρμάκων ή/και ραδιενεργών πηγών κυρίως για ιατρικούς σκοπούς, σύμφωνα με τις απαιτήσεις των Κανονισμών Ακτινοπροστασίας. Τα πακέτα και τα οχήματα που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά ραδιενεργών υλικών φέρουν κατάλληλη ειδική σήμανση. Τα πακέτα είναι πιστοποιημένα με δοκιμές αντοχής για τις συνθήκες μεταφοράς, ενώ αυτά που προορίζονται για τη μεταφορά υγρών ή αέριων ραδιενεργών υλικών, καθώς και σχάσιμου υλικού, υποβάλλονται σε επιπρόσθετες δοκιμές αντοχής. Επιπλέον, τα πακέτα και τα οχήματα που προορίζονται για τη μεταφορά κλειστών πηγών υψηλής ενεργότητας, καθώς και ραδιενεργών ή σχάσιμων υλικών ισχυρών συνεπειών, σχεδιάζονται, κατασκευάζονται και υποβάλλονται και σε δοκιμές αντοχής ως προς τη διατήρηση της ακεραιότητάς τους και της ικανότητάς τους να συγκρατήσουν το ραδιενεργό ή σχάσιμο περιεχόμενό τους σε σοβαρά ατυχήματα (π.χ. έλεγχο πρόσκρουσης με ρίψη σε στόχο, από ύψος έως και 9 μέτρα, ώστε το περιεχόμενο, η θωράκιση και η αντοχή σε πυρκαγιά να διατηρούνται ανέπαφα, μετά από πολλαπλές ρίψεις). Δεδομένου του σχεδιασμού τους, είναι εξαιρετικά σπάνιο, να διακυβευθεί η ακεραιότητα ενός τέτοιου πακέτου μεταφοράς. Η ΕΕΑΕ έχει αναρτήσει στον διαδικτυακό της τόπο κατευθυντήριες οδηγίες για την περιγραφή των κόλων μεταφοράς, καθώς και τρόπους τεκμηρίωσης της ασφάλειας σχεδιασμού των τελευταίων (<https://eeae.gr/files/KO/KA-EEAE-KO-012020-01.pdf>).

Πληροφορίες για τα υλικά, καθώς και για τους τρόπους αντιμετώπισης περιστατικών στα οποία αυτά εμπλέκονται περιέχονται ενδεικτικά:

1. στο κεφάλαιο 2 «ΟΔΙΚΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ–ΣΥΜΦΩΝΙΑ ADR/ΚΛΑΣΕΙΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ» του «Εγχειριδίου Αντιμετώπισης Ατυχημάτων με Επικίνδυνα Υλικά» (ΑΠΣ, Αθήνα 2010),
2. στη βάση δεδομένων επικινδύνων υλικών CAMEO Chemicals (<http://cameochemicals.noaa.gov/>)
3. στις Κάρτες Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών ERICards/Εγκύκλιος Διαταγή Α.Π.Σ. 114/2008 (www.ericards.net),
4. στην εφαρμογή CHAZMA GS 2008
5. στον αμερικανικό οδηγό ERG 2016 (επίκειται η έκδοση ERG 2020) (<https://www.phmsa.dot.gov>),
6. στα Δελτία Δεδομένων Ασφαλείας (SDSs) των υλικών.

Σύμφωνα με το Πρωτόκολλο “REACH” του Πολυτεχνείου Κρήτης σχετικά με εκπομπές και σενάρια ατυχημάτων κατά την τροφοδοσία και διακίνηση καυσίμων και πετροχημικών προϊόντων και όσον αφορά τις επιπτώσεις των ατυχημάτων, στα ατυχήματα με σοβαρές Δ/ση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών / ΓΓΠΠ

επιπτώσεις, η οδική μεταφορά και η φορτοεκφόρτωση παρουσιάζουν πολύ υψηλή συμμετοχή (> 85%), με τα προϊόντα που συμμετέχουν στα ατυχήματα αυτά να υπάγονται στις εξής κλάσεις κινδύνου:

- 3 (εύφλεκτα υγρά) και 2 (εύφλεκτα και τοξικά αέρια) κατά > 80%,
- 8 (διαβρωτικά) κατά περίπου 10%, και
- 5 (οξειδωτικά), 6 (τοξικά) και 9 (επικίνδυνα) κατά περίπου 4%.

Για επιμέρους προϊόντα, ένας δείκτης κινδύνου (για θανάτους και τραυματισμούς) που εφαρμόστηκε σε ένα δείγμα περίπου 6000 ατυχημάτων με σοβαρές επιπτώσεις (USDOT) για μία περίοδο πέντε ετών (2005-2009), έδειξε ότι η βενζίνη και το Diesel συμμετέχουν κατά 85%, ενώ

- το LPG κατά 7 %
- το θειικό οξύ κατά 5%
- το χλώριο κατά 3%.

Τα οχήματα μεταφοράς επικινδύνων εμπορευμάτων οδικώς **εκτός των γενικών περιορισμών κυκλοφορίας των φορτηγών** σε τμήματα του οδικού δικτύου συγκεκριμένες ώρες και χρονικές περιόδους με αποφάσεις της Διοίκησης (ενδεικτικά αριθμ. Δ30/Δ5α/81473/9813/2020 κοινή Υπουργική Απόφαση: «Μέτρα περιορισμού κυκλοφορίας φορτηγών αυτοκινήτων σε τμήματα των αυτοκινητοδρόμων και εθνικών οδών κατά τη διάρκεια του έτους 2020» κ.λ.π.) **υπόκεινται στις κυκλοφοριακές ρυθμίσεις** (πινακίδες σήμανσης P-45, P-46, P-64, P-73 α και δ, P-74 α και δ, P-75, **ειδικές σημάνσεις σηράγγων** κ.λ.π.) **και στους ειδικούς περιορισμούς** του μεταφερόμενου υλικού, ουσίας, μίγματος και είδους που ο **Σύμβουλος Ασφαλούς Μεταφοράς Επικινδύνων Εμπορευμάτων (ΣΑΜΕΕ) καθορίζει** με τις οδηγίες μεταφοράς – δρομολογίου που καταρτίζει.

Η μεταφορά ενός επικίνδυνου υλικού ακολουθεί την παρακάτω αλυσίδα μεταφοράς με τα εξής στάδια:

- α.1) συσκευασία/πλήρωση εκτός οχήματος μεταφοράς
- α.2) φόρτωση/πλήρωση εμπορευματοκιβωτίου
 - β.1) μεταφορά προς φόρτωση στο όχημα μεταφοράς (οδικό ή σιδηροδρομικό)
 - β.2) χειρισμός φόρτωσης εμπορευματοκιβωτίων, εμπορευματοκιβωτίων-δεξαμενών / φορητών δεξαμενών
- γ) εκφόρτωση σε τελικό προορισμό ή για προσωρινή αποθήκευση ή αποθήκευση με ανασυσκευασία
- δ) εσωτερική μεταφορά στον χώρο αποθήκευσης
- ε) έξοδος από αποθήκη για μεταφορά στην παραγωγή ή σε νέο παραλήπτη (έναρξης αλυσίδας μεταφοράς από στάδιο 1)

Δεδομένων των σταδίων της μεταφορικής αλυσίδας διακίνησης και μεταφοράς επικινδύνων εμπορευμάτων, σε κάθε στάδιο της μεταφορικής αλυσίδας η επικινδυνότητα και η εμφάνιση συμβάντος έχουν διαφορετικά χαρακτηριστικά και συχνότητα.

Η συνεργασία Τεχνικού Ασφαλείας (ΤΑ), του Ιατρού Εργασίας (ΙΕ) και του Συμβούλου Ασφαλούς Μεταφοράς Επικινδύνων Εμπορευμάτων (ΣΑΜΕΕ), συμβάλλει στην κατάρτιση οδηγίων/διαδικασιών και μέτρων μείωσης ή εξάλειψης των κινδύνων κάθε σταδίου. Σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο (ΚΥΑ Γ5/48222/2474/2019, όπως ισχύει, και άλλες σχετικές διατάξεις), η Ευρωπαϊκή συμφωνία για τις διεθνείς οδικές μεταφορές επικινδύνων εμπορευμάτων «ADR» και οι Κανονισμοί για τις διεθνείς σιδηροδρομικές μεταφορές επικινδύνων εμπορευμάτων «RID», **εφαρμόζονται στις οδικές και σιδηροδρομικές** Δ/νση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών / ΓΓΠΠ

μεταφορές επικινδύνων εμπορευμάτων εντός της χώρας ή μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της φορτοεκφόρτωσης, της μεταφόρτωσης από ένα μεταφορικό μέσο σε άλλο και των στάσεων που χρειάζονται λόγω των συνθηκών μεταφοράς. Δεν εφαρμόζονται για τη μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων:

- α) η οποία πραγματοποιείται με οχήματα και φορτάμαξες που ανήκουν στις ένοπλες δυνάμεις ή είναι υπό την ευθύνη τους,
- β) η οποία πραγματοποιείται εξ ολοκλήρου εντός της περιμέτρου κλειστής περιοχής [οχήματα μεταφοράς και επικίνδυνα εμπορεύματα δεν εισέρχονται – εξέρχονται της οριοθετημένης/κλειστής περιοχής, όπου συνήθως ισχύουν αυστηρότεροι ή ειδικοί κανονισμοί και πρότυπα σε σχέση με τον ADR/RID/IMDG Code/ICAO Technical Instructions].

Σύμφωνα με την γνωμοδότηση του ΝΣΚ 149/02 οι διατάξεις του ισχύοντος Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, έχουν εφαρμογή για όλα τα οχήματα που κυκλοφορούν είτε σε δημόσιες, είτε σε ιδιωτικές οδούς, όταν στις τελευταίες κυκλοφορεί, διέρχεται και διακινείται στη συγκεκριμένη περίπτωση αόριστος και απροσδιόριστος εκ των προτέρων αριθμός προσώπων ή οχημάτων, σε συνδυασμό με την ρητή απαίτηση της εθνικής νομοθεσίας « ... Κάθε επιχείρηση, οι δραστηριότητες της οποίας περιλαμβάνουν την αποστολή ή τη μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων οδικώς ή σιδηροδρομικώς, ή τις σχετικές εργασίες συσκευασίας, φόρτωσης, πλήρωσης ή εκφόρτωσης, πρέπει να διορίζει έναν ή περισσότερους συμβούλους ασφαλούς μεταφοράς (ΣΑΜΕΕ) για τη μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, υπεύθυνους για την αποφυγή κινδύνων εγγενών σε τέτοιες δραστηριότητες όσον αφορά σε άτομα, ιδιοκτησίες και στο περιβάλλον. ...», τα τμήματα της αλυσίδας μεταφοράς Επικινδύνων Εμπορευμάτων που δεν εφαρμόζονται οι απαιτήσεις ADR/ RID /IMDG Code /ICAO Technical Instructions, θα πρέπει να προσδιορίζονται από τον ΣΑΜΕΕ στις γραπτές οδηγίες μεταφοράς σε συνεργασία με τον διαχειριστή και τον Τεχνικό Ασφαλείας του συγκεκριμένου τμήματος της αλυσίδας μεταφοράς (Λιμάνι, Αεροδρόμιο, εργοστάσιο κ.λ.π.). Σε περίπτωση *πολυτροπικής μεταφοράς* [μεταφορά εμπορευμάτων (εμπορευματοκιβωτίων) με τουλάχιστον δύο διαφορετικούς τρόπους μεταφοράς], η σειρά επικράτησης των αντίστοιχων Κανονισμών είναι η εξής:

1. IATA (για αεροπορικές μεταφορές επικινδύνων εμπορευμάτων)
2. IMDG (για θαλάσσιες μεταφορές επικινδύνων εμπορευμάτων)
3. ADR/RID (για οδικές/σιδηροδρομικές μεταφορές επικινδύνων εμπορευμάτων).

Σημειώνεται ότι μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων αποτελεί και η μεταφορά επικινδύνων αποβλήτων. Σε περίπτωση διασυνοριακής μεταφοράς³ επικινδύνων

³ Η διασυνοριακή μεταφορά των επικινδύνων αποβλήτων περιλαμβάνει (άρθρο 4, Μέρος Ι, παρ. 1.3.1, ΚΥΑ Η.Π. 24944/1159/06 (ΦΕΚ 791Β'/30.06.2006), όπως τροποποιήθηκε με το νόμο 4042/2012 (ΦΕΚ 24Α'/12.02.2012):

- Εξαγωγές, όταν πρόκειται για απόβλητα παραγόμενα στην Ελλάδα, τα οποία προορίζονται για επεξεργασία (ανάκτηση ή διάθεση) εκτός της χώρας.
- Εισαγωγές, όταν πρόκειται για απόβλητα, τα οποία αποστέλλονται στη χώρα μας προκειμένου να υποστούν επεξεργασία.
- Διαμετακόμιση, όταν πρόκειται για απόβλητα, τα οποία οδηγούνται προς τους τελικούς αποδέκτες τους μέσω του εθνικού χώρου.

Οι απαιτούμενες κατά περίπτωση ενέργειες και διαδικασίες που ακολουθούνται κατά τη διασυνοριακή μεταφορά επικινδύνων αποβλήτων βασίζονται στις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΚ) Δ/νση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών / ΓΓΠΠ

αποβλήτων [άρθρο 4, Μέρος II, παρ. 1.3.1 & 1.3.2, ΚΥΑ Η.Π. 24944/1159/06 (ΦΕΚ 791Β'/30.06.2006), όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 1.γ) του άρθρου 57 του νόμου 4042/2012 (ΦΕΚ 24Α'/12.02.2012) και σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον κανονισμό 1013/2006, όπως ισχύει], εφαρμόζονται τα εξής:

1. Για την πραγματοποίηση εισαγωγής ή εξαγωγής επικινδύνων αποβλήτων:
 - Η σχετική έγγραφη συγκατάθεση αποτελεί αρμοδιότητα του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας (Δ/νση Διαχείρισης Αποβλήτων) και χορηγείται κατόπιν προηγούμενης γραπτής «κοινοποίησης» της μεταφοράς.
 - Συμπληρώνεται από τον «κοινοποιούντα» το αντίστοιχο έγγραφο μεταφοράς, μετά τη χορήγηση συγκατάθεσης από όλες τις εμπλεκόμενες αρμόδιες αρχές και αποστέλλεται στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Δ/νση Διαχείρισης Αποβλήτων) και στις λοιπές αρμόδιες αρχές (προορισμού, αποστολής και διαμετακόμισης, αναλόγως), τρεις (3) εργάσιμες ημέρες πριν από τη μεταφορά.
 - Για την πραγματοποίηση της διασυνοριακής μεταφοράς αποστέλλεται επιπλέον στην ως άνω αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας χρηματική εγγύηση ή βεβαίωση της ασφαλιστικής εταιρίας ότι ενημερώθηκε έγκαιρα σχετικά με την προγραμματιζόμενη μεταφορά.
 - Το προαναφερόμενο συμπληρωμένο έγγραφο μεταφοράς κοινοποιείται επίσης από τον κοινοποιούντα στη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας (ΚΕΠΠ/ΕΣΚΕ και Δ/νση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών), στη Δ/νση Τροχαίας Αστυνόμευσης του Αρχηγείου της ΕΛ.ΑΣ., στη Δ/νση Εμπορευματικών Μεταφορών του Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών και στις Δ/ νσεις Προστασίας Θαλασσίου Περιβάλλοντος, Λιμενικής Αστυνομίας και Λιμενικών και Κτιριακών Υποδομών του Αρχηγείου Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. (στις περιπτώσεις μεταφορών διά θαλάσσης).
2. Στην περίπτωση διαμετακόμισης επικινδύνων αποβλήτων απαιτείται η έγγραφη συγκατάθεση της αρμόδιας Υπηρεσίας του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας (Δ/νση Διαχείρισης Αποβλήτων), η οποία αποστέλλεται στον κοινοποιούντα και κοινοποιείται στις λοιπές αρμόδιες αρχές (αποστολής, προορισμού και τυχόν λοιπές αρχές διαμετακόμισης) εντός των προθεσμιών που ορίζονται στον Κανονισμό για τις μεταφορές αποβλήτων.
 - Για τη διαμετακόμιση επικινδύνων αποβλήτων, τα απαιτούμενα στοιχεία που αποστέλλονται από την οικεία αρμόδια αρχή αποστολής στο Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας μαζί με το συμπληρωμένο έγγραφο κοινοποίησης, είναι το σχετικό ασφαλιστήριο συμβόλαιο και το δρομολόγιο που θα ακολουθηθεί.

Τα απόβλητα που θεωρούνται επικίνδυνα σύμφωνα με την αριθμ. 62952/5384/16 κοινή Υπουργική απόφαση « Έγκριση Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Επικίνδυνων Αποβλήτων (ΕΣΔΕΑ), σύμφωνα με το άρθρο 31 του ν. 4342/2015.» (ΦΕΚ 4326/Β/16), μεταφέρονται με τις διαδικασίες του Κανονισμού 1013/2006 «για τις μεταφορές αποβλήτων» (ΕΕ L 190 της 12.7.2006, σ. 1) σε συνδυασμό με τους ειδικούς όρους και προϋποθέσεις του ADR/ RID /IMDG Code / ICAO Technical Instructions, μετά την ένταξή του απόβλητου σε έναν αριθμό

αριθ.1013/2006 για τις μεταφορές αποβλήτων και των τροποποιήσεων αυτού και της Σύμβασης της Βασιλείας (N. 2203/94).

UN και ομάδα συσκευασίας (από το Γενικό Χημείο του Κράτους (ΓΧΚ) ή τον Σύμβουλο Ασφαλούς Μεταφοράς Επικινδύνων Εμπορευμάτων (ΣΑΜΕΕ)) σύμφωνα με τις διατάξεις του Μέρους 2 του ADR και εφόσον το απόβλητο δεν κατατάσσεται σε συγκεκριμένο αριθμό UN και ομάδα συσκευασίας, αλλά είναι γνωστό ότι το απόβλητο κατέχει μόνο επικίνδυνες για το περιβάλλον ιδιότητες, μπορεί να καταχωρηθεί στην ομάδα συσκευασίας III, υπό τον αριθμ. UN 3077 ή 3082 και να ακολουθήσει τη διαδικασία μεταφοράς σύμφωνα με τις απαιτήσεις ADR/ RID /IMDG Code / ICAO *Technical Instructions*.

Τα απόβλητα Υγειονομικών Μονάδων όπως περιγράφονται στην αριθμ. 146163/2012 κοινή Υπουργική Απόφαση «Μέτρα και Όροι για τη Διαχείριση Αποβλήτων Υγειονομικών Μονάδων.» (ΦΕΚ 1537/Β/12) μεταφέρονται με τους ειδικούς όρους και προϋποθέσεις του ADR/ RID /IMDG Code / ICAO *Technical Instructions*, μετά την ένταξή του απόβλητου σε έναν αριθμό UN και ομάδα συσκευασίας.

9. Κατηγορίες περιστατικών κατά τη μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων

Μία επικίνδυνη ουσία εγκυμονεί κίνδυνο για εκείνον που τη χρησιμοποιεί, τη χειρίζεται, ή τη μεταφέρει και συνεπώς είναι απαραίτητο να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για να προστατεύονται οι ανωτέρω, οι τρίτοι και το περιβάλλον. Μία ουσία ή ένα είδος που παρουσιάζει ένα συγκεκριμένο κίνδυνο θα πρέπει να χρησιμοποιείται και να μεταφέρεται λαμβάνοντας υπόψιν τα χαρακτηριστικά αυτού του κινδύνου.

Πρακτικά, μία ουσία θεωρείται επικίνδυνη όταν:

- μπορεί να προκαλέσει βλάβες στους ανθρώπους που τη χειρίζονται,
- μπορεί να προκαλέσει βλάβες σε τρίτους και σε ιδιοκτησίες τους,
- μπορεί να προκαλέσει βλάβες στο περιβάλλον (ατμόσφαιρα, έδαφος, νερό, φυτά, ζώα, τροφική αλυσίδα),
- μπορεί να θέσει σε κίνδυνο την ασφάλεια της μεταφοράς,
- μπορεί να προκαλέσει βλάβες στο όχημα με το οποίο μεταφέρεται.

Επισημαίνεται ότι μία επικίνδυνη ουσία μπορεί να παρουσιάζει περισσότερα από ένα είδη κινδύνου και συνεπώς περισσότερους κινδύνους.

Όσον αφορά τις συνέπειες στον άνθρωπο και το περιβάλλον, τα περιστατικά κατά την οδική/σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων μπορούν να διακριθούν στις παρακάτω κατηγορίες:

- i. Περιστατικό χωρίς νεκρούς και τραυματίες και χωρίς περιβαλλοντικές επιπτώσεις ή απειλή για αυτές (π.χ. περιστατικό κατά τη μεταφορά εκρηκτικών υλών χωρίς συνθήκες πυροδότησής τους).
- ii. Περιστατικό χωρίς νεκρούς και τραυματίες, αλλά με επικείμενη περιβαλλοντική απειλή (π.χ. εκτροπή βυτιοφόρου οχήματος και εγκατάλειψη βαρελιών περιέχοντα επικίνδυνες ουσίες, οι οποίες δεν προκαλούν άμεσα περιβαλλοντικές επιπτώσεις αλλά επίκειται να προκαλέσουν, λόγω διάβρωσης ή κλοπής).
- iii. Περιστατικό χωρίς νεκρούς και τραυματίες, αλλά με περιβαλλοντικές επιπτώσεις.
- iv. Περιστατικό με νεκρούς ή/και τραυματίες, χωρίς περιβαλλοντικές επιπτώσεις ή απειλή για αυτές (όταν δεν υπάρχει διαρροή/διαφυγή επικινδύνων ουσιών).
- v. Περιστατικό με νεκρούς ή/και τραυματίες και με περιβαλλοντικές επιπτώσεις.
- vi. Επιπρόσθετα, ιδιαίζουσες περιπτώσεις περιστατικών αποτελούν τα περιστατικά **εντός** ή

πλησίον σήραγγας⁴, τα οποία εντάσσονται στο υψηλότερο επίπεδο έκτακτης ανάγκης από πλευράς αντιμετώπισης ατυχημάτων εντός μεγάλων αυτοκινητοδρόμων, καθώς και τα περιστατικά **πλησίον σχολείου, νοσοκομείου ή εντός οικιστικού ιστού κλπ.** Τα περιστατικά αυτά έχουν αυξημένο βαθμό σοβαρότητας, τα μεν πρώτα λόγω του περιορισμένου και κλειστού χώρου στον οποίο συμβαίνουν, τα δε δεύτερα λόγω της γεινιάσής τους με κρίσιμα σημεία ενδιαφέροντος⁵, γεγονός που καθιστά ιδιαίτερα επιτακτική την ανάγκη λήψης πρόσθετων προληπτικών μέτρων αλλά και μέτρων για τη διαχείριση των συνεπειών τους.

Σε όλα τα ανωτέρω περιστατικά, όταν αναφέρονται νεκροί ή/και τραυματίες, νοείται ότι οι θάνατοι και οι τραυματισμοί οφείλονται σε επιπτώσεις των επικινδύνων ουσιών και όχι στο τροχαίο συμβάν αυτό καθαυτό.

⁴ Στον ιστοχώρο της Διοικητικής Αρχής Σηράγγων (www.eesy.gr) παρατίθεται Πίνακας με τις Σήραγγες εθνικού οδικού δικτύου, στον οποίον, μεταξύ άλλων αναφέρεται και το υφιστάμενο καθεστώς επικινδύνων εμπορευμάτων του εκάστοτε οδικού τμήματος.

Με το αριθμ. ΔΟΥ/δ/6093/09-12-19 « Κατηγοριοποίηση Σηράγγων κατά ADR » έγγραφο της Γενικής Διεύθυνσης Συγκοινωνιακών Έργων, γνωστοποιήθηκε ο συνημμένος πίνακας με τα στοιχεία των σηράγγων του Διευρωπαϊκού Οδικού Δικτύου στην Ελλάδα, που έχουν κατηγοριοποιηθεί σύμφωνα με το υποτήμα 1.9.5.2 του ADR.

⁵ Με τον όρο σημεία ενδιαφέροντος νοούνται:

- όλα τα σημεία με υψηλή συγκέντρωση πληθυσμού (δημόσιες υπηρεσίες, κτίρια, σταθμοί τρένων και λεωφορείων, λιμάνια, αεροδρόμια, μονές, εκκλησίες, στρατιωτικές μονάδες, αθλητικοί χώροι, πλατείες κλπ),
- οι χώροι συνάθροισης ευπαθών τμημάτων πληθυσμού (σχολεία, παιδικοί σταθμοί, νοσοκομεία, μονάδες υγείας, γηροκομεία, ΚΑΠΗ, κατασκηνώσεις κλπ),
- οι οικισμοί,
- συλλέκτες νερού,
- περιβαλλοντικά προστατευόμενες περιοχές και
- μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ**ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΜΕΙΩΣΗΣ ΚΑΙ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ****ΜΕΡΟΣ ΙΙ. ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΜΕΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ
ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ****1. Νομοθετικές υποχρεώσεις Αρμόδιων Αρχών για την ασφαλή οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων σύμφωνα με τη Συμφωνία ADR**

Σύμφωνα με τη Συμφωνία ADR και την ΚΥΑ οικ. Γ5/48222/2474/2019 (ΦΕΚ 2755/Β'/03-07-2019), τα κύρια καθήκοντα των αρμόδιων αρχών αναφορικά με τις απαιτήσεις της Συμφωνίας για την ασφάλεια της οδικής μεταφοράς επικινδύνων εμπορευμάτων, περιλαμβάνουν συνοπτικά τα κάτωθι:

- Εκτέλεση δειγματοληπτικών ελέγχων για την επιβεβαίωση τήρησης των απαιτήσεων που αφορούν στη μεταφορά των επικινδύνων εμπορευμάτων (εδάφιο 1.8.1.1 της Συμφωνίας).
- Εκτέλεση επιθεωρήσεων ασφαλείας, σε συμφωνία με τις διατάξεις των §1.8.1 και §7.5.1.1 της ADR (επιθεωρήσεις στα οχήματα, τον εξοπλισμό και τις εγκαταστάσεις, έλεγχος των απαραίτητων εγγράφων, λήψη δειγμάτων των επικινδύνων εμπορευμάτων ή συσκευασιών για εξέταση, κλπ.).
- Υποχρεωτική εκπαίδευση όλων των εμπλεκομένων στη μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων σύμφωνα με το κεφ 1.3 της ADR.
- Τήρηση ενημερωμένων αρχείων έγκυρων πιστοποιητικών εκπαίδευσης για τους οδηγούς σύμφωνα με τις απαιτήσεις της §8.2.1, τα οποία εκδίδονται από την αρμόδια αρχή ή από κάθε αναγνωρισμένο οργανισμό.
- Έγκριση και παρακολούθηση των διαπιστευμένων οργάνων επιθεώρησης για την αξιολόγηση της συμμόρφωσης, περιοδικές επιθεωρήσεις, ενδιάμεσες επιθεωρήσεις, έκτακτους ελέγχους και επόπτευση της υπηρεσίας επιθεώρησης εντός της επιχείρησης σύμφωνα με τις απαιτήσεις των §1.8.6 και §1.8.7 της Συμφωνίας.
- Απαγόρευση μίας αποστολής ή διακοπή επιχείρησης μεταφοράς σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις της ADR, έως ότου διορθωθούν οι ελλείψεις ή καθοριστούν άλλα κατάλληλα μέτρα.

Σύμφωνα με την ΚΥΑ οικ. Γ5/48222/2474/2019 (άρθρο 9), το Υπουργείο Υποδομών & Μεταφορών ορίζεται ως η αρμόδια αρχή για τα κάτωθι:

- Την έγκριση οχημάτων, δεξαμενών και άλλων υπερκατασκευών οχημάτων μεταφοράς επικινδύνων εμπορευμάτων κατά ADR (παρ. 1),
- Την πιστοποίηση των ανωτέρω (παρ. 1),
- Την αναγνώριση φορέων διενέργειας των προβλεπόμενων ελέγχων και δοκιμών κατά ADR (παρ. 1) και
- Τους σκοπούς του Κεφαλαίου 1.8.3 «Σύμβουλος Ασφαλούς Μεταφοράς» της ADR (παρ. 5).

Σύμφωνα επίσης με την ανωτέρω ΚΥΑ:

- Τα αρμόδια Κέντρα Τεχνικού Ελέγχου Οχημάτων (ΚΤΕΟ) (δημόσια και ιδιωτικά) είναι υπεύθυνα για τη χορήγηση του πιστοποιητικού έγκρισης οχήματος μεταφοράς επικινδύνων εμπορευμάτων που προβλέπεται στο υποτήμα 9.1.3.5 της ADR (άρθρο 9, παρ. 3) (βλ. Παράρτημα Α του παρόντος).
- Οι Δ/νσεις Μεταφορών και Επικοινωνιών των Περιφερειακών Ενοτήτων της Χώρας είναι αρμόδιες για τους σκοπούς του Κεφαλαίου 8.2 «Απαιτήσεις που αφορούν στην εκπαίδευση του πληρώματος του οχήματος» της ADR (άρθρο 9, παρ. 4).
- Η αρμόδια αρχή για τους σκοπούς του τμήματος 1.8.3 «Σύμβουλος ασφαλούς μεταφοράς» της ADR είναι το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών (Διεύθυνση Οδικής Κυκλοφορίας και Ασφάλειας).

Επιπλέον:

- Το Γενικό Χημείο του Κράτους (Δ/ση Ενεργειακών, Βιομηχανικών & Χημικών Προϊόντων) είναι η αρμόδια αρχή για την ταξινόμηση των επικινδύνων εμπορευμάτων για οδική και σιδηροδρομική μεταφορά (ΚΥΑ οικ. Γ5/48222/2474/2019, άρθρο 9, παρ. 6).
- Η ΕΕΑΕ κατά το άρθρο 24 του ΠΔ 101/2018 είναι η αρμόδια αρχή για τον κανονιστικό έλεγχο της μεταφοράς πάσης φύσης ραδιενεργών υλικών για τους σκοπούς της ακτινοπροστασίας. Επιπλέον, η ΕΕΑΕ είναι αρμόδια για την ειδική κατάρτιση των Συμβούλων Ασφαλούς Μεταφοράς Επικινδύνων Εμπορευμάτων [ΚΥΑ Γ5/48222/2474/2019 (άρθρο 11, παρ. 2)].
- Το Αρχηγείο της Ελληνικής Αστυνομίας είναι η αρμόδια αρχή για την έκδοση αδειών διαμετακόμισης ειδών της κλάσης 1 (Ν. 2168/1993, άρθρο 4, παρ. 2 και ιστοχώρος του Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών (www.yme.gr)).
- Οι αρμόδιες αρχές για την ADR στα συμβαλλόμενα μέρη της, βρίσκονται αναρτημένες στην ιστοσελίδα του ΟΗΕ, στον σύνδεσμο: <http://www.unece.org>.

2. Μέτρα μείωσης και διαχείρισης της επικινδυνότητας κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων

Τα βασικά μέτρα μείωσης και διαχείρισης της επικινδυνότητας που εφαρμόζονται στη χώρα μας με σκοπό την αποτροπή εμφάνισης των ατυχημάτων και τη μείωση των συνεπειών τους κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, έχουν ως εξής:

1. Κατάλληλη σήμανση του οχήματος και της συσκευασίας (η οποία απαιτείται να είναι κατάλληλη σύμφωνα με την ADR, ανάλογα με την κλάση κατά ADR και τον αριθμό UN),

όπως και ετικέτες κινδύνου επί του οχήματος, ανάλογα με τα μεταφερόμενα είδη (κεφάλαιο 3.2 και § 5.3.2 ADR).

2. Έλεγχοι οχημάτων [πεδίου-δεξαμενών οχημάτων οδικής μεταφοράς επικινδύνων εμπορευμάτων (ΠΔ 256/1999, Ν. 3446/2006, ΥΑ 32591/3257/2001, υπ' αριθ. 46987/3527/3.11.2010 εγκύκλιος του Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών και σημείο 6.8.2.4.3 της ADR)-τεχνικοί έλεγχοι στα ΚΤΕΟ [ΥΑ 44800/123/1985, όπως αυτή τροποποιήθηκε μεταγενέστερα από τις ΥΑ 17948/625/1986, 62652/635/1987, 79400/2490/1989 και 12078/1343/2004]] (βλ. Παράρτημα Α του παρόντος).

3. Σχέδια ασφαλείας τα οποία πρέπει να συντάσσονται σε περίπτωση μεταφοράς επικινδύνων εμπορευμάτων ισχυρών συνεπειών⁶ (παρ. 1.10.3.2. της ADR). Συγκεκριμένα, οι μεταφορείς, οι αποστολείς και οι λοιποί συμμετέχοντες όπως ορίζονται στις παρ. 1.4.2 και 1.4.3 της Συμφωνίας ADR που εμπλέκονται στη μεταφορά φορτίου επικινδύνων εμπορευμάτων ισχυρών συνεπειών (Πίνακας 1.10.3.1.2 ADR) ή ραδιενεργού υλικού ισχυρών συνεπειών (παρ. 1.10.3.1.3 ADR) θα υιοθετούν, εφαρμόζουν και συμμορφώνονται με εσωτερικά σχέδια ασφαλείας, κατά αντιστοιχία, που θα αναφέρονται κατ' ελάχιστον στα στοιχεία που ορίζονται στην παρ. 1.10.3.2.2 της ADR. Τα σχέδια αυτά θα πρέπει να είναι συμβατά με τα όσα προβλέπονται στο παρόν Σχέδιο.

4. Υποχρέωση της εκάστοτε επιχείρησης να συνεργάζεται με Σύμβουλο Ασφαλούς Μεταφοράς Επικινδύνων Εμπορευμάτων (ΣΑΜΕΕ), ο οποίος θα διαθέτει επαγγελματικό πιστοποιητικό κατάρτισης ισχύον για οδικές μεταφορές (§1.8.3.1 και άρθρα 10 & 11 των ADR/RID).

5. Υποχρέωση το όχημα να διαθέτει τα αναγκαία συνοδευτικά έγγραφα, τόσο για τυχόν έλεγχο του οχήματος στο δρόμο, όσο και για την καλύτερη αντιμετώπιση ενδεχόμενου ατυχήματος (Παράρτημα Α, Μέρος 1, παρ. 8.1.2 ADR).

6. Υποχρέωση του οδηγού να διαθέτει πιστοποιητικό εκπαίδευσης οδηγού οχήματος μεταφοράς επικινδύνων εμπορευμάτων (κεφάλαιο 8.2 ADR).

7. Συντήρηση του οδοστρώματος, κατάλληλη σήμανση και ηλεκτροφωτισμός των οδών, με μέριμνα του αρμόδιου φορέα συντήρησης και λειτουργίας της οδού. Οι αρμοδιότητες των φορέων συντήρησης και λειτουργίας του οδικού δικτύου της χώρας περιγράφονται σε ένα ολοκληρωμένο τεύχος κατανομής αρμοδιοτήτων συντήρησης του οδικού δικτύου της

⁶ **«Επικίνδυνα εμπορεύματα ισχυρών συνεπειών»** είναι αυτά για τα οποία υπάρχει η πιθανότητα χρήσης σε τρομοκρατική ενέργεια και η οποία μπορεί, ως εκ τούτου, να προκαλέσει σοβαρές συνέπειες, όπως μαζικές απώλειες, μαζικές καταστροφές ή, ιδιαίτερα για την Κλάση 7 των ραδιενεργών υλικών, μαζικές κοινωνικοοικονομικές αναταραχές. Μια μεταφορά θεωρείται ότι ανήκει στην κατηγορία των ισχυρών συνεπειών ανάλογα με:

- το είδος του μεταφερόμενου επικινδύνου εμπορεύματος και
- την ποσότητα του φορτίου.

Τα επικίνδυνα εμπορεύματα ισχυρών συνεπειών όλων των Κλάσεων, εκτός της Κλάσης 7, είναι εκείνα που αναφέρονται στον Πίνακα 1.10.3.1.2 του Παραρτήματος Α της ADR και μεταφέρονται σε ποσότητες μεγαλύτερες από εκείνες που αναφέρονται σε αυτόν (εδάφιο 1.10.3.1.2 της ADR). Για τα επικίνδυνα εμπορεύματα της Κλάσης 7, ραδιενεργό υλικό ισχυρής συνέπειας είναι αυτό με δραστικότητα ίση ή μεγαλύτερη από το όριο ασφαλείας μεταφοράς που είναι 3.000 A₂ ανά μεμονωμένο κόλο εκτός από τα ραδιονουκείδια όπου το όριο ασφαλείας μεταφοράς δίνεται στον Πίνακα 1.10.3.1.3 του Παραρτήματος Α της ADR (εδάφιο 1.10.3.1.3 της ADR). Όταν το ραδιενεργό υλικό κατέχει δευτερεύοντες κινδύνους άλλων Κλάσεων, τα κριτήρια του Πίνακα 1.10.3.1.2 θα πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψιν (εδάφιο 1.10.3.1.5 της ADR).

χώρας, το οποίο η Διεύθυνση Σχεδιασμού και Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της ΓΓΠΠ, με τα 7910/08-11-2017 και 4103/08-06-2018 έγγραφά της απέστειλε σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς. Το ανωτέρω τεύχος συμπεριλαμβάνει 67 χάρτες σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας και 14 χάρτες σε επίπεδο Περιφέρειας, όπου απεικονίζεται ως υπόβαθρο η διοικητική διαίρεση σε επίπεδο Δήμου, καθώς και το οδικό δίκτυο κατανεμημένο ανά φορέα αρμοδιότητας συντήρησης. Αντίγραφο του ανωτέρω έχει αναρτηθεί στον ιστοχώρο της Γ.Γ.Π.Π. (<http://www.civilprotection.gr>). Αναφορικά με το εσωτερικό οδικό δίκτυο εντός των βιομηχανικών περιοχών (ΒΙ.ΠΕ. – ΒΕ.ΠΕ. – ΒΙΟ.ΠΑ.) και των Επιχειρηματικών Πάρκων (Ε.Π.), τη διαχείρισή του κατέχει ο εκάστοτε Φορέας Οργάνωσης και Εκμετάλλευσης ή Φορέας Διοίκησης και Διαχείρισης της βιομηχανικής περιοχής ή του Επιχειρηματικού Πάρκου, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τους ισχύοντες Κανονισμούς Λειτουργίας των τελευταίων. Επίσης, στους Κανονισμούς Λειτουργίας προβλέπονται και οι Φορείς Διοίκησης και Εκμετάλλευσης Λιμένα αναφορικά με λιμενικές εγκαταστάσεις που υπάγονται στις βιομηχανικές περιοχές και η παραχώρηση σε αυτούς της χρήσης του αιγιαλού – παραλίας, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 6 του άρθρου 14 του ν. 2545/1997 και σύμφωνα με την ισχύουσα Νομοθεσία περί αιγιαλού και παραλίας.

8. Προληπτική απαγόρευση της κυκλοφορίας οχημάτων μεταφοράς επικινδύνων εμπορευμάτων σε ημέρες και ώρες που ο κίνδυνος εκδήλωσης ατυχήματος θεωρείται υψηλός (π.χ. χιονόπτωση-παγετός) (Κεφάλαιο 1.9 της Συμφωνίας ADR).

9. Πρόσθετες απαιτήσεις ασφαλείας ή περιορισμοί σχετικά με οχήματα που χρησιμοποιούν υποδομές, όπως γέφυρες ή σήραγγες, οχήματα που χρησιμοποιούν συνδυασμένα μέσα μεταφοράς, όπως πορθμεία ή τρένα ή οχήματα που εισέρχονται ή εξέρχονται από λιμάνια ή άλλους μεταφορικούς σταθμούς (παρ. 1.9.3α ADR).

10. Κατάλληλος σχεδιασμός του δρομολογίου των οχημάτων, από τις εταιρίες εμπορίας και διανομής επικινδύνων εμπορευμάτων, κατά τον οποίο θα αποφεύγεται η διέλευση των οχημάτων από εμπορικές ή οικιστικές περιοχές, περιοχές ευαίσθητες περιβαλλοντικά, βιομηχανικές ζώνες που περικλείουν επικίνδυνες εγκαταστάσεις και θα λαμβάνονται υπόψιν παράγοντες όπως οι συνθήκες του οδοστρώματος (ύπαρξη λακκουβών, ολισθηρών ανήφορων, στροφών, διαχωριστικού στο μέσον κ.ά.), τα πιθανά εμπόδια (π.χ. σταθμευμένα αυτοκίνητα), οι καιρικές συνθήκες κλπ. (παρ. 1.9.3β ADR), με στόχο την εξασφάλιση της πλέον ασφαλούς διαδρομής.

11. Απαιτήσεις άμεσης ανάγκης σχετικά με το δρομολόγιο ή τη στάθμευση οχημάτων που μεταφέρουν επικίνδυνα εμπορεύματα λόγω ακραίων καιρικών συνθηκών, σεισμού, ατυχήματος, απεργιών, διαδηλώσεων κλπ (παρ. 1.9.3c ADR). Οι απαιτήσεις αυτές σχετίζονται με τροποποιήσεις στο δρομολόγιο των οχημάτων λόγω ειδικών ως ανωτέρω συνθηκών κλπ.

12. Περιορισμοί στην κυκλοφορία επικινδύνων εμπορευμάτων σε ορισμένες ημέρες της εβδομάδας ή του έτους (παρ. 1.9.3d ADR).

13. Ενημέρωση του κοινού για τη λήψη μέτρων αυτοπροστασίας από κινδύνους που προέρχονται από ατυχήματα κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων.

3. Νομοθετικές υποχρεώσεις Αρμόδιων Αρχών για την ασφαλή σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων σύμφωνα με τον Κανονισμό RID

- Σύμφωνα με το Ν.4199/2013 (ΦΕΚ Α 216/11.10.2013) «Δημόσιες υπεραστικές οδικές μεταφορές επιβατών – Ρυθμιστική Αρχή Επιβατικών Μεταφορών και άλλες διατάξεις», η Ρυθμιστική Αρχή Σιδηροδρόμων (Ρ.Α.Σ.), η οποία αποτελεί το Ρυθμιστικό Φορέα για τις σιδηροδρομικές μεταφορές στην Ελλάδα, ασκεί πλέον και τα καθήκοντα της Αρχής Ασφάλειας Σιδηροδρομικών Μεταφορών που προβλέπονται στο άρθρο 15 του ΠΔ 160/2007 (ΦΕΚ Α' 201/2007) σχετικά με την ασφάλεια των σιδηροδρόμων, στο Ν.3911/2011 (ΦΕΚ Α'12/2011) σχετικά με την πιστοποίηση των μηχανοδηγών και στο ΠΔ 104/2010 (ΦΕΚ Α' 181/2010) σχετικά με τη διαλειτουργικότητα του σιδηροδρομικού συστήματος. Σύμφωνα με την παρ. 26 του άρθρου 28 του Ν 3891/2010 (ΦΕΚ 188 Α/4-11-2010) όπως ισχύει, η Ρυθμιστική Αρχή Σιδηροδρόμων (ΡΑΣ) ασκεί τα καθήκοντα της «Αρμόδιας Αρχής» του Κανονισμού σχετικά με τις διεθνείς σιδηροδρομικές μεταφορές επικινδύνων εμπορευμάτων (RID).
- Ο Οργανισμός Σιδηροδρόμων Ελλάδας (ΟΣΕ) Α.Ε. ασκεί καθήκοντα διαχειριστή της εθνικής σιδηροδρομικής υποδομής στην Ελλάδα και συγκεκριμένα, έχει την ευθύνη για τη διαχείριση, εκμετάλλευση και συντήρηση της Εθνικής Σιδηροδρομικής Υποδομής⁷, καθώς και τη διαχείριση των συστημάτων ελέγχου και ασφάλειας της υποδομής (Ν. 3891/10, άρθρο 3, παρ. 3). Ο ΟΣΕ είναι ένας όμιλος εταιρειών παροχής υπηρεσιών διαχείρισης και εκμετάλλευσης της εθνικής σιδηροδρομικής υποδομής, εκτέλεσης των αναπτυξιακών έργων υποδομής και αξιοποίησης της ακίνητης περιουσίας μέσω των θυγατρικών του εταιριών ΕΡΓΟΣΕ και ΓΑΙΑΟΣΕ.

⁷ Η Εθνική Σιδηροδρομική Υποδομή, όπως ορίζεται στην περίπτωση 16 του άρθρου 2 του π.δ. 41/2005, διαχωρίζεται στις ακόλουθες κατηγορίες (Ν. 3891/2010, άρθρο 9):

- Κατηγορία 1: Ενεργό Δίκτυο:** το σιδηροδρομικό δίκτυο στο οποίο διενεργούνται σιδηροδρομικές μεταφορές. Στο Ενεργό Δίκτυο διενεργούνται κανονικά σιδηροδρομικές μεταφορές και εκτελούνται από τον Διαχειριστή Υποδομής όλες οι απαιτούμενες δράσεις και διαδικασίες για να εξασφαλιστεί η κυκλοφορία των συρμών σύμφωνα με τις υφιστάμενες εθνικές και κοινοτικές προδιαγραφές, κανόνες και νομοθεσία.
- Κατηγορία 2: Δίκτυο υπό Κατασκευή:** το σιδηροδρομικό δίκτυο που βρίσκεται στο στάδιο της κατασκευής. Μετά την ολοκλήρωση των κατασκευών και τη διασύνδεσή του με το Ενεργό Δίκτυο, το ολοκληρωμένο πλέον τμήμα του σιδηροδρομικού δικτύου κατατάσσεται στην Κατηγορία 1. Στο Δίκτυο υπό Κατασκευή εκτελούνται κανονικά όλα τα έργα κατασκευής ή βελτίωσης, προκειμένου να δοθεί στην κυκλοφορία σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα των έργων.
- Κατηγορία 3: Ενεργό Δίκτυο σε Προσωρινή Αναστολή Λειτουργίας:** το σιδηροδρομικό δίκτυο στο οποίο αναστέλλεται η διενέργεια σιδηροδρομικών μεταφορών για διάρκεια όχι μεγαλύτερη του ενός έτους. Στο Ενεργό Δίκτυο σε Προσωρινή Αναστολή Λειτουργίας διενεργούνται οι απολύτως απαραίτητες εργασίες συντήρησης και επισκευής προκειμένου να είναι δυνατή η διενέργεια σιδηροδρομικών μεταφορών σε περίπτωση που χαρακτηριστεί στο μέλλον ως Ενεργό Δίκτυο. Κατά τη χρονική διάρκεια που τμήμα χαρακτηρίζεται ως Δίκτυο σε Αναστολή λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα από το Διαχειριστή Υποδομής για τη φύλαξη των εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού προκειμένου να διαφυλαχθεί η αριότητα του σιδηροδρομικού συστήματος και να αποφεύγονται τυχόν καταπατήσεις των ακινήτων, έτσι ώστε να είναι ευχερής η τυχόν υπαγωγή του στην κατηγορία 1.
- Κατηγορία 4: Καταργημένο Δίκτυο:** το σιδηροδρομικό δίκτυο στο οποίο οριστικά δε διενεργούνται σιδηροδρομικές μεταφορές. Στο Καταργημένο Δίκτυο παύει οριστικά η διενέργεια σιδηροδρομικών μεταφορών και το σχετικό τμήμα παύει εφεξής να αποτελεί μέρος της Εθνικής Σιδηροδρομικής Υποδομής. Τα ακίνητα που περιλαμβάνονται στο Καταργημένο Δίκτυο μπορούν να αξιοποιηθούν ελεύθερα για οποιονδήποτε σκοπό από τη ΓΑΙΑΟΣΕ.

- Η μοναδική σιδηροδρομική επιχείρηση που δραστηριοποιείται στην Ελλάδα και αποτελεί εταιρία παροχής σιδηροδρομικών μεταφορών είναι η ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε., η οποία λειτουργεί ανεξάρτητα από τον Όμιλο ΟΣΕ, ως εταιρία του ελληνικού δημοσίου, εκτελώντας προαστιακές, περιφερειακές, εθνικές και διεθνείς μεταφορές (ημερομηνία αδειάς από τη ΡΑΣ: 12-07-2012, σύμφωνα με την Οδηγία του Συμβουλίου 95/18/ΕΚ, το Π.Δ. 41/2005, Ν. 3891/2010 και την Υ.Α. 56/25.01.2012).
- Η Ελληνική Εταιρεία Συντήρησης Σιδηροδρομικού Τροχαίου Υλικού (ΕΕΣΣΤΥ Α.Ε.), η οποία απορρόφησε τον κλάδο Συντήρησης Τροχαίου Υλικού του ΟΣΕ Α.Ε. όπως ο κλάδος αυτός, ως Γενική Διεύθυνση Συντήρησης Τροχαίου Υλικού, περιγραφόταν στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του ΟΣΕ (Ν. 4111/2013, άρθρο 24), έχει ως σκοπό (Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου της 4^{ης} Δεκεμβρίου 2012 (ΦΕΚ 237/Α/5.12.2012, άρθρο 6, παρ. 4):
 - την παροχή υπηρεσιών συντήρησης, επισκευής, και ανακατασκευής τροχαίου και λοιπού σιδηροδρομικού υλικού και άλλων μέσων σταθερής τροχιάς,
 - τη διαχείριση ή/και εκμίσθωση τροχαίου υλικού, είτε ιδιόκτητου, είτε εξ ονόματος άλλων (συμπεριλαμβανομένου τροχαίου υλικού που τυχόν της ανατεθεί από το Ελληνικό Δημόσιο έναντι αγοραίας αμοιβής) σε τρίτους,
 - κάθε άλλη δραστηριότητα που προβλέπεται από το καταστατικό της.
- Το Γενικό Χημείο του Κράτους (Δ/νση Ενεργειακών, Βιομηχανικών & Χημικών Προϊόντων) είναι η αρμόδια αρχή για την ταξινόμηση των επικινδύνων εμπορευμάτων για σιδηροδρομική μεταφορά (ΚΥΑ οικ. Γ5/48222/2474/2019, άρθρο 9, παρ. 6).
- Η Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας είναι η αρμόδια αρχή για την ειδική κατάρτιση των Συμβούλων Ασφαλούς Μεταφοράς Επικινδύνων Εμπορευμάτων [ΚΥΑ Γ5/48222/2474/2019 (άρθρο 11, παρ. 2)].
- Το Αρχηγείο της Ελληνικής Αστυνομίας είναι η αρμόδια αρχή για την έκδοση αδειών διαμετακόμισης ειδών της κλάσης 1 (Ν. 2168/1993, άρθρο 4, παρ. 2 και ιστοχώρος του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων (www.yme.gr)).
- Το πιστοποιητικό εκπαίδευσης συμβούλου ασφαλούς μεταφοράς που προβλέπεται στα υποτμήματα 1.8.3.18 της ADR/RID χορηγείται είτε από εξεταστικό φορέα που, για την RID, ορίζεται από την Ρ.Α.Σ. είτε από την αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων, εφόσον οι εξετάσεις διενεργούνται από επιτροπή εξέτασης (ΚΥΑ οικ. Γ5/48222/2474/2019, άρθρο 13, παρ. 1).
- Η αρμόδια αρχή για τους σκοπούς του τμήματος 1.8.3 «Σύμβουλος ασφαλούς μεταφοράς» του RID είναι η Ρ.Α.Σ. (ΚΥΑ οικ. Γ5/48222/2474/2019, άρθρο 9, παρ. 5).

4. Μέτρα μείωσης και διαχείρισης της επικινδυνότητας κατά τη σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων

Τα βασικά μέτρα μείωσης και διαχείρισης της επικινδυνότητας που εφαρμόζονται στη χώρα μας με σκοπό την αντιμετώπιση ατυχημάτων κατά τη σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων έχουν ως εξής:

1. Κατάλληλη σήμανση του συρμού και της (κατάλληλης) συσκευασίας όπως και ετικέτες κινδύνου επί του συρμού, ανάλογα με τα μεταφερόμενα είδη (κεφάλαιο 3.2 και § 5.3.2 RID).

2. Άδεια και πιστοποίηση ασφαλείας σιδηροδρομικής επιχείρησης και έγκριση ασφαλείας διαχειριστή σιδηροδρομικής υποδομής (Π.Δ. 41/2005, ΥΑ Φ4/οικ.1594/107/2012, ΠΔ 71/10 και ΠΔ 160/07).
3. Κατάρτιση του προσωπικού του διαχειριστή σιδηροδρομικής υποδομής και του προσωπικού των σιδηροδρομικών επιχειρήσεων (ΠΔ 160/07).
4. Σχέδια ασφαλείας τα οποία πρέπει να συντάσσονται σε περίπτωση μεταφοράς επικινδύνων εμπορευμάτων ισχυρών συνεπειών² (παρ. 1.10.3.2. του RID).
5. Υποχρέωση της εκάστοτε επιχείρησης να συνεργάζεται με Σύμβουλο Ασφαλούς Μεταφοράς Επικινδύνων Εμπορευμάτων (ΣΑΜΕΕ), ο οποίος θα διαθέτει επαγγελματικό πιστοποιητικό κατάρτισης ισχύον για σιδηροδρομικές μεταφορές (βλ. Ενότητα Α, παρ. 1.2 του παρόντος, κατ' αντιστοιχία με τις οδικές μεταφορές).
6. Υποχρέωση ο συρμός να διαθέτει τα αναγκαία συνοδευτικά έγγραφα, για την καλύτερη αντιμετώπιση ενδεχόμενου ατυχήματος (παρ. 5.4.1 του RID, παρ. 5.4.2 του RID, παρ. 5.4.3 του RID και 1.10.1.4 του RID, παρ. 1.8.3.11 RID).
7. Συντήρηση των σιδηροδρομικών οχημάτων, της σιδηροδρομικής υποδομής και του τροχάιου υλικού, κατάλληλη σηματοδότηση και ηλεκτροδότηση, με μέριμνα των αρμοδίων φορέων (ΠΔ 160/07, Ν. 3891/10, Ν. 4111/2013, και Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου της 4^{ης} Δεκεμβρίου 2012 (ΦΕΚ 237/Α/5.12.2012)).
8. Τήρηση συγκεκριμένων κανονιστικών, τεχνικών και επιχειρησιακών προϋποθέσεων, προκειμένου το σιδηροδρομικό σύστημα να επιτρέπει την ασφαλή και συνεχή κυκλοφορία αμαξοστοιχιών με την επίτευξη των απαιτούμενων επιδόσεων στις συγκεκριμένες γραμμές (διαλειτουργικότητα) (ΠΔ 104/10).
9. Πρόσθετες απαιτήσεις ασφαλείας ή περιορισμοί σχετικά με συρμούς που χρησιμοποιούν εγκαταστάσεις συνδυασμένης μεταφοράς όπως εγκαταστάσεις μεταφόρτωσης ή όταν η διαδικασία μεταφοράς ξεκινάει ή τελειώνει σε λιμάνια, σιδηροδρομικούς σταθμούς ή σε άλλους τερματικούς σταθμούς. Επιπλέον, δύναται να τεθούν πρόσθετες απαιτήσεις ασφαλείας ή περιορισμοί σχετικά με συρμούς που διέρχονται από υποδομές όπως γέφυρες ή σήραγγες, (παρ. 1.9.2 RID).
14. Απαιτήσεις άμεσης ανάγκης σχετικά με τις διαδρομές ή τις διατάξεις που θα πρέπει να ακολουθηθούν λόγω ακραίων καιρικών συνθηκών, σεισμού, ατυχήματος κλπ (παρ. 1.9.2 RID). Οι απαιτήσεις αυτές σχετίζονται με τροποποιήσεις στο δρομολόγιο των συρμών λόγω ειδικών ως ανωτέρω συνθηκών κλπ..
10. Ενημέρωση του κοινού για τη λήψη μέτρων πρόληψης και αυτοπροστασίας από κινδύνους που προέρχονται από ατυχήματα κατά τη σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ**ΡΟΛΟΙ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΦΟΡΕΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ
ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ
ΤΗΝ ΟΔΙΚΗ ΚΑΙ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ
ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ****ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ. ΡΟΛΟΙ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΦΟΡΕΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ
ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΔΙΚΗ ΚΑΙ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ
ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ****1. Ρόλοι και αρμοδιότητες φορέων Κεντρικής Διοίκησης****1.1 Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη****1.1.1 Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας**

Στο πλαίσιο προετοιμασίας/ετοιμότητας για την αντιμετώπιση κινδύνων από περιστατικά κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων και βάσει της αποστολής της και του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου (Ν. 3013/2002, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει), η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας προβαίνει κατά κύριο λόγο στα ακόλουθα:

- Έκδοση σχεδίου πολιτικής προστασίας για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών από την εκδήλωση ατυχήματος κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, στο πλαίσιο εφαρμογής του Γενικού Σχεδίου Πολιτικής Προστασίας «Ξενοκράτης» (ΥΑ 1299/2003, ΦΕΚ 423/Β'/2003) και τις νεότερες διοικητικές αλλαγές που έχουν επέλθει στο θεσμικό πλαίσιο που διέπει την οργάνωση και λειτουργία των φορέων που εμπλέκονται.
- Κατάρτιση και συντονισμό του έργου της πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης των πολιτών στον τομέα της Πολιτικής Προστασίας, τόσο σε επίπεδο γενικής ενημέρωσης όσο και σε αντίστοιχο παροχής ειδικών οδηγιών αυτοπροστασίας, προς αντιμετώπιση συγκεκριμένης καταστροφής ή κατάστασης έκτακτης ανάγκης.
- Ένταξη και αξιοποίηση εθελοντικών οργανώσεων πολιτικής προστασίας και ειδικευμένων εθελοντών πολιτικής προστασίας.
- Λειτουργία Κέντρου Επιχειρήσεων Πολιτικής Προστασίας (ΚΕΠΠ/ΕΣΚΕ)⁸.

⁸ Με το άρθρο 68 του Ν.4249/2014, το Κέντρο Επιχειρήσεων Πολιτικής Προστασίας (ΚΕΠΠ) υπάγεται στο Ενιαίο Συντονιστικό Κέντρο Επιχειρήσεων (ΕΣΚΕ) του Πυροσβεστικού Σώματος. Η οργάνωση, Δ/ση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών / ΓΓΠΠ

- Έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών για τη διεξαγωγή ασκήσεων πολιτικής προστασίας.
- Συντονισμό φορέων πολιτικής προστασίας στη διεξαγωγή και αποτίμηση διυπηρεσιακών ασκήσεων πολιτικής προστασίας.
- Εκπαίδευση και επιμόρφωση των στελεχών πολιτικής προστασίας, των στελεχών όλων των φορέων που εμπλέκονται σε δράσεις πολιτικής προστασίας, των εθελοντών, καθώς και ενημέρωση των πολιτών σε θέματα πολιτικής προστασίας.
- Συγκρότηση της Υποστηρικτικής Ομάδας Διαχείρισης ΧΒΡΠ Απειλών & Συμβάντων (ΥΟΔ) της ΓΓΠΠ⁹ (άρθρο 15, Ν. 3491/2006) και σύνταξη Κανονισμού Λειτουργίας της.

Ειδικότερα, στο πλαίσιο προετοιμασίας/ετοιμότητας για την αντιμετώπιση κινδύνων από περιστατικά κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων:

I. Ο Γενικός Γραμματέας Πολιτικής Προστασίας

- Εγκρίνει, κατόπιν εισήγησης της Δ/σης Σχεδιασμού και Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της ΓΓΠΠ, το Γενικό Σχέδιο για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών από την εκδήλωση ατυχήματος κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων.
- Ορίζει τα μέλη της Υποστηρικτικής Ομάδας Διαχείρισης ΧΒΡΠ Απειλών & Συμβάντων (ΥΟΔ) της ΓΓΠΠ (άρθρο 15, Ν. 3491/2006).

Μετά την εκδήλωση ατυχήματος κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας βάσει του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου (Ν.3013/2002, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει) είναι κυρίως αρμόδια για τα εξής:

I. Γενικός Γραμματέας Πολιτικής Προστασίας

- Δύναται να αναλάβει τον συντονισμό, με την έννοια της διασύνδεσης των επιμέρους δράσεων μεταξύ των Αρχών/Φορέων που εμπλέκονται στην αντιμετώπιση των εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών του ατυχήματος, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 4.vii του Μέρους I του παρόντος Σχεδίου.
- Συντονίζει τη διαχείριση αιτημάτων για παροχή βοήθειας, τα οποία υποβάλλονται από τους φορείς πολιτικής προστασίας διά του ΚΕΠΠ/ΕΣΚΕ, προκειμένου να δρομολογηθούν άμεσα σε φορείς που έχουν τα αιτούμενα προς συνδρομή μέσα σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.
- Δύναται, εφόσον απαιτηθεί, να παρέχει οικονομική βοήθεια στους ΟΤΑ¹⁰ για την άμεση αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης και κυρίως για την υποστήριξη των

διάρθρωση και λειτουργία του ΕΣΚΕ αναφέρονται στην ΥΑ 29310 οικ. Φ.109.1/27-06-2014 (ΦΕΚ 1869/Β'/2014).

Νοείται ότι εφόσον συντρέχουν λόγοι εφαρμογής του άρθ.28 της ΥΑ 29310 οικ. Φ.109.1/27-06-2014 και μέχρι την εφαρμογή των άρθ. 107 και 109 του Ν.4249/2014, η Δ/ση Σχεδιασμού και Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της ΓΓΠΠ, σε συνεργασία με λοιπούς συναρμόδιους φορείς, αποτελεί μόνιμο επιστημονικό υποστηρικτικό μηχανισμό του Ε.Σ.Κ.Ε. και ιδίως, του Κ.Ε.Π.Π., στη διαχείριση των συμβάντων πολιτικής προστασίας και στην παροχή της αναγκαίας τεχνογνωσίας και επιστημονικής πληροφόρησης, κατά τη μεταβατική περίοδο, όπως αυτή ορίζεται στην παρ.1 του αρθ.119 του Ν.4249/2014.

⁹ Υπ' αριθ. 7595/2014 (ΦΕΚ 15/τ. ΥΟΔΔ/15-1-2014) Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας

¹⁰ Σύμφωνα με την Υ.Α. 9192/28-12-2015 (ΦΕΚ 2884/Β'/2015).

πολιτών που περιέρχονται σε κατάσταση ανάγκης εξαιτίας της εκδήλωσης ατυχήματος κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, μέσω των Δήμων, όταν συντρέχει περίπτωση, για την κάλυψη των πρώτων αναγκών (διαμονή – διατροφή) κατά τα πρώτα 24ωρα, από τις διαθέσιμες για τον σκοπό αυτό πιστώσεις της ΓΓΠΠ, με σχετική απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών¹¹.

- Ενημερώνει το κοινό για απειλούμενους κινδύνους καταστροφών και την παροχή οδηγιών κατά την εκδήλωση του ατυχήματος, προς αντιμετώπιση των καταστροφών,
- Δίνει εντολή στη Δ/ση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών για τη σύγκληση της Υποστηρικτικής Ομάδας Διαχείρισης ΧΒΡΠ Απειλών & Συμβάντων (ΥΟΔ) της ΓΓΠΠ (άρθρο 15, Ν. 3491/2006), όταν τούτο κριθεί αναγκαίο. Η ΥΟΔ υπάγεται απευθείας στον Γενικό Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας και αποτελεί Επιτελικό Συμβουλευτικό Όργανο, το οποίο υποστηρίζει σε επίπεδο τακτικό, επιχειρησιακό και πολιτικό τις αρμόδιες δυνάμεις και όργανα πολιτικής προστασίας με την παροχή εξειδικευμένης τεχνογνωσίας και επιστημονικών πληροφοριών για τη διαχείριση χημικών, βιολογικών, ραδιολογικών και πυρηνικών απειλών και συμβάντων.

II. Διοικητής Συντονιστικού Οργάνου Πολιτικής Προστασίας¹²

- Συνεργάζεται με τις Διευθύνσεις της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας και το Κέντρο Επιχειρήσεων Πολιτικής Προστασίας για τη δρομολόγηση δράσεων σε περιπτώσεις καταστάσεων έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας, σύμφωνα με τις οδηγίες και τις κατευθύνσεις που του παρέχει ο Γενικός Γραμματέας Πολιτικής Προστασίας.

III. Δ/ση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών

- Σε περίπτωση μεγάλου ατυχήματος και εφόσον συντρέχουν λόγοι, ενημερώνεται από το ΚΕΠΠ/ΕΣΚΕ, προκειμένου να υποστηρίξει, εφόσον απαιτηθεί, τον Γενικό Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας στο έργο της αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών και της άμεσης/βραχείας διαχείρισης των συνεπειών από την εκδήλωση ατυχήματος, καθώς και τις οργανικές μονάδες των Περιφερειών και των Δήμων ή φορέων της Κεντρικής Διοίκησης που εμπλέκονται στην αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών από την εκδήλωση του ατυχήματος.
- Υποστηρίζει τις οργανικές μονάδες πολιτικής προστασίας των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, Περιφερειών και Δήμων της χώρας στο έργο της αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών και της άμεσης/βραχείας διαχείρισης των συνεπειών από την εκδήλωση ατυχήματος κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων.
- Υποστηρίζει επιστημονικά το Κ.Ε.Π.Π./ΕΣΚΕ στη διαχείριση των συμβάντων πολιτικής προστασίας και παρέχει την αναγκαία τεχνογνωσία και επιστημονική πληροφόρηση.

¹¹ Σημειώνεται ότι η κάλυψη των ανωτέρω αναγκών δύναται να αναληφθεί και από τον υπαίτιο του ατυχήματος.

¹² Η θέση του Διοικητή Συντονιστικού Οργάνου Πολιτικής Προστασίας στη ΓΓΠΠ συστάθηκε με το άρθρο 92 του Ν. 4623/2019 (ΦΕΚ 134/Α'/2019) και στην απόφαση διορισμού του (8086/26-08-2019 Απόφαση Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας με ΑΔΑ: ΩΖΑ746ΜΚ6Π-ΛΣΡ) αναφέρονται οι αρμοδιότητές του.

- Συγκαλεί και στελεχώνει, κατόπιν εντολής του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας, την Υποστηρικτική Ομάδα Διαχείρισης ΧΒΡΠ Απειλών & Συμβάντων (ΥΟΔ) της ΓΓΠΠ (άρθρο 15, Ν. 3491/2006).

Με εντολή του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας, στελέχη της Δ/νσης Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της ΓΓΠΠ μεταβαίνουν στην πληγείσα περιοχή προκειμένου να υποστηρίξουν το έργο του ή να συνδράμουν στο έργο των οργανικών μονάδων πολιτικής προστασίας των Δήμων και των Περιφερειών στην αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών από την εκδήλωση του ατυχήματος, στο πλαίσιο υλοποίησης δράσεων πολιτικής προστασίας, όπως αυτές αναφέρονται στο παρόν έγγραφο.

IV. Κέντρο Επιχειρήσεων Πολιτικής Προστασίας (ΚΕΠΠ/ΕΣΚΕ)¹³

- Σε περίπτωση σοβαρού ατυχήματος, ενημερώνεται πρωτίστως (με τον τρόπο που προβλέπεται στο Μέρος IV, παρ. 1 του παρόντος Σχεδίου) το Κέντρο Επιχειρήσεων Πολιτικής Προστασίας (ΚΕΠΠ/ΕΣΚΕ) που λειτουργεί επί 24ωρου βάσεως.
- Κατά τη διάρκεια του ατυχήματος, βρίσκεται σε συνεχή και αμφίδρομη επικοινωνία με τα Κέντρα Επιχειρήσεων όλων των εμπλεκόμενων φορέων σε κεντρικό επίπεδο (ΕΛ.ΑΣ./ΕΣΚΕΔΙΚ, 199 ΣΕΚΥΠΣ/ΕΣΚΕ, ΓΕΕΘΑ/ΕΘΚΕΠΙΧ, κλπ), τα οποία λειτουργούν σε 24-ωρη βάση και αποτελούν τον σύνδεσμο μεταξύ των κατά τόπους επιχειρησιακά εμπλεκόμενων υπηρεσιών τους και της φυσικής και πολιτικής τους ηγεσίας του φορέα τους¹⁴. Επιπλέον, βρίσκεται σε επικοινωνία και με τις αρμόδιες οργανικές μονάδες Πολιτικής Προστασίας των Δήμων και των Περιφερειών στις περιοχές όπου εξελίσσεται το καταστροφικό φαινόμενο και δρομολογεί, εφόσον του υποβληθούν, τα αιτήματα των Δημάρχων, των Περιφερειάρχων και των Αρμόδιων Αντιπεριφερειάρχων (οι οποίοι ενεργούν σύμφωνα με τις οδηγίες και τις κατευθύνσεις που τους παρέχουν οι οικείοι Περιφερειάρχες), με σκοπό την υποστήριξη του έργου τους.

¹³ Με το άρθρο 68 του Ν.4249/2014, το Κέντρο Επιχειρήσεων Πολιτικής Προστασίας (ΚΕΠΠ) υπάγεται στο Ενιαίο Συντονιστικό Κέντρο Επιχειρήσεων (ΕΣΚΕ) του Πυροσβεστικού Σώματος. Η οργάνωση, διάρθρωση και λειτουργία του ΕΣΚΕ αναφέρονται στην ΥΑ 29310 οικ. Φ.109.1/27-06-2014 (ΦΕΚ 1869/Β'/2014).

Νοείται ότι εφόσον συντρέχουν λόγοι εφαρμογής του άρθ.28 της ΥΑ 29310 οικ. Φ.109.1/27-06-2014 και μέχρι την εφαρμογή των άρθ. 107 και 109 του Ν.4249/2014, η Δ/νση Σχεδιασμού και Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της ΓΓΠΠ, σε συνεργασία με λοιπούς συναρμόδιους φορείς, αποτελεί μόνιμο επιστημονικό υποστηρικτικό μηχανισμό του Ε.Σ.Κ.Ε. και ιδίως, του Κ.Ε.Π.Π., στη διαχείριση των συμβάντων πολιτικής προστασίας και στην παροχή της αναγκαίας τεχνογνωσίας και επιστημονικής πληροφόρησης, κατά τη μεταβατική περίοδο, όπως αυτή ορίζεται στην παρ.1 του αρθ.119 του Ν.4249/2014.

¹³ Υπ' αριθ. 7595/2014 (ΦΕΚ 15/τ. ΥΟΔΔ/15-1-2014) Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας

¹⁴ Τα ανωτέρω Κέντρα Επιχειρήσεων παρακολουθούν την εφαρμογή δράσεων από τις κατά τόπους επιχειρησιακά εμπλεκόμενες υπηρεσίες τους, ενημερώνουν άμεσα την φυσική και πολιτική τους ηγεσία και με εντολή τους δρομολογούν και συντονίζουν την κινητοποίηση των υπηρεσιών του φορέα τους.

- Σε περίπτωση ατυχήματος εντός του ελλαδικού χώρου με διασυννοριακές επιπτώσεις¹⁵, το ΚΕΠΠ/ΕΣΚΕ, κατόπιν σχετικής εισήγησης από τον επικεφαλής Αξιωματικό του ΠΣ στο σημείο του περιστατικού, ενημερώνει τις αρμόδιες οργανικές μονάδες του Υπουργείου Εξωτερικών (και την ΕΕΑΕ, σε περίπτωση με εμπλεκόμενα ραδιενεργά υλικά της Κλάσης 7), ενώ αποτελεί σημείο επαφής και ειδοποιεί τα όμορα Κράτη μέσω του συστήματος IAN (Industrial Accident Notification) System/UNECE, το οποίο λειτουργεί ως εξής:

Τα σημεία επαφής ορίζονται από τα συμβαλλόμενα μέρη της «Σύμβασης της Οικονομικής Επιτροπής για την Ευρώπη του ΟΗΕ για τις διασυννοριακές επιπτώσεις των βιομηχανικών ατυχημάτων» της UNECE, με σκοπό να ενημερώσουν άλλα Μέρη της Σύμβασης για το βιομηχανικό ατύχημα και να αιτηθούν αμοιβαία συνδρομή. Το ανωτέρω σύστημα ειδοποίησης περιλαμβάνει τρεις (3) κατηγορίες αναφορών:

- Έγκαιρη προειδοποίηση (Early warning)
- Πληροφόρηση (Information)
- Αίτημα για Βοήθεια (Request for Assistance).

Επισημαίνεται ότι, πλην του ανωτέρω συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης και ανταλλαγής πληροφοριών, το ΚΕΠΠ/ΕΣΚΕ αποτελεί σημείο επαφής και των κάτωθι συστημάτων:

i. IPCR (Integrated Political Crisis Response) Web Platform/Council of the European Union - ERCC:

Η διαδικτυακή πλατφόρμα IPCR Web Platform λαμβάνει δεδομένα (inputs) από τα Κράτη – Μέλη, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την ΕΕΑΣ (European External Action Service) και Οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, λειτουργώντας ως κόμβος επικοινωνίας του συστήματος IPCR. Η ανωτέρω πλατφόρμα επιτρέπει και την ανταλλαγή πληροφοριών εκτός περιόδων κρίσης, κυρίως στο πλαίσιο της προετοιμασίας/ετοιμότητας.

¹⁵ Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη «Σύμβαση της Οικονομικής Επιτροπής για την Ευρώπη του ΟΗΕ για τις διασυννοριακές επιπτώσεις των βιομηχανικών ατυχημάτων (Ελσίνκι, 17 Μαρτίου 1992), την οποία η Ελλάδα έχει κυρώσει με τον Ν. 2546/1997 (ΦΕΚ 256/Α'/16.12.1997) και στην οποία συμβαλλόμενα μέρη είναι η Ιταλία, η Αλβανία και η ΠΓΔΜ, όχι όμως και η Τουρκία (υπ' αριθ. Φ.0546/Μ.4782/ΑΣ365/32241/07.07.2016 έγγραφο του Υπουργείου Εξωτερικών), στην περίπτωση ενός βιομηχανικού ατυχήματος ή άμεσης απειλής ενός βιομηχανικού ατυχήματος, το οποίο προκαλεί ή είναι δυνατόν να προκαλέσει διασυννοριακές επιπτώσεις, το Μέρος Προέλευσης θα εξασφαλίσει ότι όλα τα Θιγόμενα Μέρη θα ειδοποιηθούν, χωρίς καθυστέρηση, στα κατάλληλα επίπεδα μέσω των συστημάτων ειδοποίησης για βιομηχανικά ατυχήματα. Μία τέτοια ειδοποίηση θα πρέπει να περιέχει τα στοιχεία που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΧ της Σύμβασης (παρ. 2, άρθρο 10, Ν. 2546/97, ΦΕΚ 256Α'/16-10-1997).

Για τους σκοπούς της ανωτέρω Σύμβασης (άρθρο 1, περίπτωση (α)):

“Βιομηχανικό Ατύχημα”, σημαίνει ένα γεγονός το οποίο είναι αποτέλεσμα μίας μη ελεγχόμενης εξέλιξης κατά την πορεία οποιασδήποτε δραστηριότητας στην οποία εμπλέκονται επικίνδυνες ουσίες, είτε:

- (1) Σε μία εγκατάσταση π.χ. κατά την παραγωγή, χειρισμό, αποθήκευση, διαχείριση, ή διάθεση, είτε:
- (2) Κατά τη διάρκεια της μεταφοράς μέχρι του σημείου που καλύπτεται από την παράγραφο 2 (δ) του άρθρου 2, δηλαδή, ατυχήματα μεταφορών, που συμβαίνουν σε χερσαίο έδαφος, εξαιρώντας:

- αντιμετώπιση έκτακτης ανάγκης τέτοιων ατυχημάτων και
- μεταφορές στον τόπο της επικίνδυνης δραστηριότητας.

ii. The Emergency Response Coordination Centre (ERCC):

Εξασφαλίζει 24ωρη και σε εβδομαδιαία βάση επιχειρησιακή ικανότητα και εξυπηρετεί τα Κράτη - Μέλη και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην επίτευξη των στόχων του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το ERCC συλλέγει και αναλύει σε πραγματικό χρόνο πληροφορίες σχετικά με τις καταστροφές, παρακολουθεί τους κινδύνους, προετοιμάζει τα σχέδια για την ανάπτυξη των εμπειρογνομώνων, των ομάδων και του εξοπλισμού και συνεργάζεται με τα Κράτη - Μέλη για την καταγραφή των διαθέσιμων περιουσιακών στοιχείων και τον συντονισμό των προσπαθειών αντιμετώπισης των καταστροφών εντός της ΕΕ, αντιστοιχίζοντας τις προσφορές για βοήθεια προς τις ανάγκες της εκάστοτε πληγείσας χώρας.

1.1.2 Αρχηγείο Πυροσβεστικού Σώματος

Στο πλαίσιο προετοιμασίας/ετοιμότητας για την αντιμετώπιση κινδύνων από περιστατικά κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων και βάσει της αποστολής του και του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου, το Αρχηγείο του Πυροσβεστικού Σώματος προβαίνει κατά κύριο λόγο στα ακόλουθα:

- Συμμετέχει στην κατάρτιση του παρόντος Σχεδίου.
- Οργανώνει, στελεχώνει και λειτουργεί σε 24ωρη βάση το ΕΣΚΕ.
- Εκπονεί/επικαιροποιεί τον επιχειρησιακό σχεδιασμό του ΠΣ για την καταστολή των ατυχημάτων κατά τη μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων (αναγγελία, επέμβαση, καταστολή).
- Εκδίδει κατευθυντήριες οδηγίες προς τις υφιστάμενες υπηρεσίες για τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων και δράσεων με σκοπό την αντιμετώπιση των ατυχημάτων κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων και τη σύνταξη τοπικών επιχειρησιακών σχεδίων για την άμεση αναγγελία (οργάνωση συστήματος αναγγελίας) και την καταστολή των ατυχημάτων αυτών.
- Κοινοποιεί το παρόν Σχέδιο σε όλες τις αρμόδιες οργανικές του μονάδες που εμπλέκονται στο πλαίσιο εφαρμογής του, προκειμένου να ενημερωθούν για ζητήματα που αφορούν ρόλους και αρμοδιότητες όλων των εμπλεκόμενων φορέων σε δράσεις πολιτικής προστασίας που αναφέρονται στο παρόν Σχέδιο.
- Εκδίδει κατευθυντήριες οδηγίες προς τις ανωτέρω αρμόδιες οργανικές του μονάδες, για την εφαρμογή του παρόντος Σχεδίου κατά το μέρος που τις αφορά και εμπλέκονται.
- Εκδίδει οδηγίες προς τις ανωτέρω αρμόδιες οργανικές του μονάδες, σχετικά με τη χρήση Μέσων Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ)¹⁶ κατά την υλοποίηση των δράσεων που

¹⁶ Το Πυροσβεστικό Σώμα διαθέτει τις κάτωθι στολές προστασίας για την αντιμετώπιση τεχνολογικών ατυχημάτων:

A. Στολές Χημικής Προστασίας

Το Π.Σ διαθέτει **στολές Χημικής προστασίας** για ανταπόκριση σε ανάλογα συμβάντα. Οι εν λόγω στολές κατηγοριοποιούνται σύμφωνα με το Αμερικάνικο πρότυπο NFPA σε:

1. Τύπου Α: Παρέχει την υψηλότερη προστασία από στερεά, υγρά και αέρια χημικά. Χρησιμοποιείται στην καυτή ζώνη από την Ομάδα ανίχνευσης και την Ομάδα επέμβασης. Είναι ολόσωμη, αεροστεγής και η αναπνευστική συσκευή φοριέται εσωτερικά. Η χρήση συστήματος ενδοεπικοινωνίας είναι απαραίτητη.

2. Τύπου Β: Μικρότερη προστασία σε σχέση με την τύπου Α, καθώς δεν παρέχει προστασία από χημικούς ατμούς. Χρησιμοποιείται στην θερμή και ψυχρή ζώνη κυρίως από τις ομάδες απολύμανσης. Η αναπνευστική συσκευή φοριέται εξωτερικά και χρειάζεται απαραίτητα σύστημα ενδοεπικοινωνίας.

Δ/ση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών / ΓΓΠΠ

προβλέπονται για αυτές στο παρόν Σχέδιο.

- Εξασφαλίζει τον επιχειρησιακό συντονισμό και τον έλεγχο των δραστηριοτήτων των Περιφερειακών Υπηρεσιών του Πυροσβεστικού Σώματος, ενώ διαβιβάζει στις τελευταίες και τις εντολές της Ηγεσίας.
- Εξασφαλίζει τον εφοδιασμό του Πυροσβεστικού Σώματος με κάθε είδους υλικά, οχήματα και μηχανήματα που είναι απαραίτητα για τη λειτουργία του.
- Εποπτεύει την καλή λειτουργία και χρήση των ανωτέρω υλικών, οχημάτων και μηχανημάτων.
- Εξασφαλίζει όλες τις αναγκαίες πιστώσεις για την υλοποίηση του σχεδίου και διάθεση αυτών.
- Τηρεί ενημερωμένα στοιχεία του προσωπικού και του υλικοτεχνικού εξοπλισμού και μέσων του Π.Σ..
- Διασφαλίζει τη στελέχωση και τον εφοδιασμό με τον απαιτούμενο εξοπλισμό για την οργάνωση και την αποτελεσματική λειτουργία των Ειδικών Μονάδων Αντιμετώπισης Καταστροφών (ΕΜΑΚ) και ειδικότερα της Ομάδας Χημικών, Βιολογικών, Ραδιολογικών και Πυρηνικών Απειλών, Τεχνολογικών Ατυχημάτων (Χ.Β.Ρ.Π. & Τ.Α.) αυτών, η οποία, μεταξύ άλλων, έχει και την ευθύνη αντιμετώπισης ατυχημάτων κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων.
- Καταρτίζει προγράμματα εκπαίδευσης και ασκήσεων ετοιμότητας του προσωπικού του Π.Σ..
- Διασφαλίζει τη λειτουργία ενσύρματων και ασύρματων επικοινωνιών και πληροφοριακών συστημάτων.
- Συμμετέχει στην Υποστηρικτική Ομάδα Διαχείρισης ΧΒΡΠ Απειλών & Συμβάντων (ΥΟΔ) της ΓΓΠΠ (άρθρο 15, Ν. 3491/2006).

Το Πυροσβεστικό Σώμα, διαμέσου των αρμόδιων επιχειρησιακά κατά περίπτωση δομών του, μετά την εκδήλωση σοβαρού ατυχήματος ή συμβάντος κατά την οδική μεταφορά

3. Τύπου Γ: Διαφέρει από την τύπου Β μόνο στον εξοπλισμό που χρειάζεται για την αναπνευστική προστασία (φοριέται συνήθως με διηθητικές προσωπίδες φίλτρου). Χρησιμοποιείται μόνο στην ψυχρή ζώνη από τις ομάδες απολύμανσης.

Β. Αντιπυρικές Στολές Προστασίας

Επίσης το Π.Σ. διαθέτει και **Αντιπυρικές στολές προστασίας**. Πρόκειται για ειδικά κατασκευασμένες στολές, ώστε να παρέχουν προστασία κατά την επαφή με φλόγες αλλά και από ακτινοβολούσα υψηλή θερμότητα. Φοριούνται για μικρό χρονικό διάστημα, δηλαδή όσο χρειάζεται για να επιτευχθεί μία διάσωση ή ένας ειδικός κατασβεστικός στόχος (π.χ. κλείσιμο βάνας σε περιβάλλον υψηλής θερμοκρασίας). Διακρίνονται σε τρία είδη:

1. Αντιπυρική στολή προσέγγισης: Πρόκειται για στολή που χρησιμοποιείται σε επιχειρήσεις που διεξάγονται σε κάποια απόσταση από τον τόπο του συμβάντος, όπου υπάρχουν πολύ υψηλά επίπεδα θερμότητας, διαδιδόμενα με επαφή, ακτινοβολία ή μεταφορά, όπως οι πυρκαγιές εύφλεκτων υγρών και αερίων.

2. Αντιπυρική στολή εγγύτερης προσέγγισης: Χρησιμοποιείται σε ειδικές κατασβεστικές επιχειρήσεις που πιθανόν περιλαμβάνουν και διασσωστικές ενέργειες σε περιβάλλον πολύ υψηλής θερμότητας, κατά τις οποίες δεν απαιτείται είσοδος στον καιόμενο χώρο.

3. Αντιπυρική στολή διέλευσης: Ορίζεται όπως η στολή προσέγγισης, με την ουσιαστική διαφορά ότι παρέχεται δυνατότητα εισόδου στον καιόμενο χώρο και άμεσης επαφής με τις φλόγες, για περιορισμένο όμως χρονικό διάστημα.

Όλες οι Αντιπυρικές στολές επιβάλλεται να χρησιμοποιούνται με αναπνευστική συσκευή.

επικινδύνων εμπορευμάτων και βάσει του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου [Ν. 4249/2014 και Υ.Α. 9670 οικ.Φ.109.1/30-5-2007 (ΦΕΚ 842Β')] είναι κυρίως αρμόδιο για:

- Την αναγγελία και την ενημέρωση όλων των εμπλεκόμενων φορέων για την εκδήλωση ατυχήματος κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων (φορέας αρχικής ειδοποίησης).
- Την καταστολή του περιστατικού. Για τον σκοπό αυτόν αξιοποιεί τα διαθέσιμα επιστημονικά στοιχεία και πληροφορίες, προετοιμάζει, οργανώνει και κινητοποιεί τις πυροσβεστικές δυνάμεις, μέσα και εξοπλισμό και ζητά τη συνδρομή άλλων Αρχών, Υπηρεσιών και Φορέων.
- Την οριοθέτηση των επιχειρησιακών ζωνών/ζωνών ασφαλείας¹⁷.
- Τη διάσωση, τον απεγκλωβισμό και την παροχή συνδρομής, σε χερσαίο χώρο, σε άτομα των οποίων απειλείται ή εκτίθεται σε κίνδυνο η ζωή και η σωματική τους ακεραιότητα και την ειδοποίηση των αρμόδιων Υπηρεσιών για τη μεταφορά των ανωτέρω ατόμων σε ιδρύματα παροχής ιατρικής συνδρομής ή περίθαλψης. Για τον σκοπό αυτό και εφόσον απαιτείται, το 199ΣΕΚΥΠΣ/ΕΣΚΕ ή το ΠΕ.Κ.Ε. της οικείας ΠΕ.ΠΥ.Δ. (κατά περίπτωση), κατόπιν αιτήματος του επικεφαλής Αξιωματικού του ΠΣ στο σημείο του περιστατικού, κινητοποιεί και αποστέλλει στην περιοχή του ατυχήματος την πλησιέστερη ομάδα αντιμετώπισης ΧΒΡΠ και Τεχνολογικών Ατυχημάτων (Τ.Α.) της ΕΜΑΚ. Η ανωτέρω, εκτός των άλλων (πιθανές διασώσεις ατόμων, διαδικασίες απολύμανσης κλπ.), δύναται να προβεί και σε ανιχνεύσεις και δειγματοληψίες ουσιών, καθώς και σε δράσεις περιορισμού της διαρροής ή επέκτασης της μόλυνσης.
- Τη μεταφορά τραυματιών και ασθενών μέχρι και το όριο της θερμής με την ψυχρή ζώνη (αφού προηγηθεί τυχόν απολύμανση, όταν αυτό απαιτείται και είναι εφικτό, π.χ. στην περίπτωση μόλυνσης με χλώριο), όπου και παραλαμβάνονται από τη μονάδα του ΕΚΑΒ, με σκοπό την περίθαλψη και τη διακομιδή τους.
- Την υποχρεωτική απομάκρυνση των πολιτών από την περιοχή η οποία βρίσκεται εγγύς του σημείου του περιστατικού και διατρέχει άμεσο κίνδυνο [όταν το περιστατικό προκληθεί εγγύς οικιών, σχολικών μονάδων, σταθμών λεωφορείων, προαστιακού σιδηροδρόμου, κλπ. και απειλείται άμεσα η ζωή και η ασφάλεια πολιτών, κατόπιν απόφασης και σύμφωνα με τις υποδείξεις του επικεφαλής στο σημείο του ατυχήματος Αξιωματικού του Π.Σ., στο πλαίσιο των δράσεων διάσωσης του πληθυσμού (Ν. 4249/2014, άρθρο 64)]. Η εν συνεχεία μεταφορά των διασωθέντων σε Υγειονομικά Κέντρα είναι αρμοδιότητα του Ε.Κ.Α.Β..
- Την περιφρούρηση και διαφύλαξη της περιουσίας που καταστράφηκε ή απειλήθηκε από πυρκαγιές ή άλλες καταστροφές, μέχρι την παράδοσή της σε αστυνομικά όργανα ή τους κατόχους της.
- Τη συλλογή στοιχείων από τις αρμόδιες ανακριτικές αρχές του ΠΣ σχετικά με τα αίτια εκδήλωσης του ατυχήματος.

¹⁷ Σε περίπτωση που οι επιχειρησιακές ζώνες/ζώνες ασφαλείας εμπερικλείουν θαλάσσιο χώρο ή όταν διαρρέοντα/διαφυγόντα οδεύουν προς θαλάσσιο χώρο) ενημερώνεται άμεσα και η τοπική αρμόδια Λιμενική Αρχή, προκειμένου να προβεί σε σχετικές δράσεις προστασίας των πλεουμένων και των λουομένων, καθώς και ατόμων που βρίσκονται επί της ακτής, σε συνεννόηση με την τοπική αρμόδια Πυροσβεστική Αρχή (σε περίπτωση π.χ. που τοξικό νέφος λόγω του περιστατικού απειλεί την υγεία και τη ζωή των λουομένων ή των ατόμων που επιβαίνουν σε πλεούμενα εντός του εύρους των ανωτέρω ζωνών).

- Την ενημέρωση του κοινού σχετικά με την εκδήλωση ατυχήματος και το έργο καταστολής του.
- Τη σύνταξη «αναφοράς συμβάντος» μετά τη λήξη του περιστατικού, με σκοπό την προκαταρκτική εκτίμηση και καταγραφή των ζημιών, όπως προβλέπεται στην παρ. 2 του Μέρους IV του παρόντος Σχεδίου, προκειμένου να καθοριστούν ο αριθμός των πληγέντων στους οποίους απαιτείται να παρασχεθεί βοήθεια, καθώς και το είδος αυτής.

Ο επικεφαλής Αξιωματικός του ΠΣ στο σημείο του περιστατικού:

- έχει την αποκλειστική αρμοδιότητα του συντονισμού του έργου της καταστολής του περιστατικού,
- εκτιμά το περιστατικό, προκειμένου αυτό να χαρακτηριστεί ως «συμβάν» ή «σοβαρό ατύχημα», καθώς και τη δράση προστασίας του πληθυσμού που θα πρέπει να ακολουθηθεί (παραμονή σε κλειστό χώρο ή οργανωμένη προληπτική απομάκρυνση), βασιζόμενος:
 - στις πληροφορίες που του παρέχονται, αναφορικά με τις επικίνδυνες ουσίες που περιέχονται στο όχημα, από τον οδηγό του οχήματος, τα έγγραφα μεταφοράς και τη σήμανση του οχήματος,
 - τυχόν άλλα στοιχεία που του παρέχονται κατά τη διάρκεια εξέλιξης του περιστατικού (μετεωρολογικά δεδομένα, κατακόρυφος και οριζόντιος διαμελισμός της περιοχής, κλπ),
- προβαίνει στην οριοθέτηση των επιχειρησιακών ζωνών/ζωνών ασφαλείας και
- σε περίπτωση περιστατικού το οποίο πλήττει ή επίκειται να πλήξει περιοχή εντός της οποίας υπάρχουν σημεία ενδιαφέροντος¹⁸ και ιδιαίτερα χώροι με συνάθροιση κοινού σε ώρα λειτουργίας (σχολεία, νοσοκομεία, εκκλησίες, αθλητικές εγκαταστάσεις, αεροδρόμια, λιμάνια, σταθμοί υπεραστικών λεωφορείων, σιδηροδρομικές αρτηρίες, βιομηχανικές εγκαταστάσεις, στρατιωτικές εγκαταστάσεις κλπ), μεριμνά για τη σχετική ενημέρωση των υπευθύνων λειτουργίας των ανωτέρω σημείων σχετικά με την εκδήλωση του περιστατικού, προκειμένου οι τελευταίοι να υλοποιήσουν δράσεις προστασίας του πληθυσμού που βρίσκονται εντός των ανωτέρω σημείων (βλ. παρ. 14 Μέρους 3 του παρόντος Σχεδίου).

¹⁸ Με τον όρο σημεία ενδιαφέροντος νοούνται:

- όλα τα σημεία με υψηλή συγκέντρωση πληθυσμού (δημόσιες υπηρεσίες, κτίρια, μονές, εκκλησίες, στρατιωτικές μονάδες, αθλητικοί χώροι, πλατείες κλπ),
- κρίσιμες υποδομές (σταθμοί τρένων και λεωφορείων, λιμάνια, αεροδρόμια, οδικές και σιδηροδρομικές αρτηρίες, εγκαταστάσεις παραγωγής και δίκτυα μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, αγωγοί μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου, συλλέκτες νερού, κλπ),
- οι χώροι συνάθροισης ευπαθών τμημάτων πληθυσμού (σχολεία, παιδικοί σταθμοί, δημόσια και ιδιωτικά Κέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας (ΚΚΠΠ), νοσοκομεία, μονάδες υγείας, μονάδες φροντίδας ηλικιωμένων, ΚΑΠΗ, κατασκηνώσεις κλπ),
- οι οικισμοί,
- λοιπές εγκαταστάσεις με εμπιερούσες επικίνδυνες ουσίες (υπαγόμενες ή μη στις διατάξεις της Οδηγίας SEVESO III)
- περιβαλλοντικά προστατευόμενες περιοχές, υδροβιότοποι, πλημμυριζόμενες εκτάσεις βάσει των Χαρτών Επικινδυνότητας και Κινδύνου Πλημμύρας κλπ. και
- μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς.

1.1.3 Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας

Στο πλαίσιο προετοιμασίας/ετοιμότητας για την αντιμετώπιση κινδύνων από περιστατικά κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων και βάσει της αποστολής του και του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου, το Αρχηγείο της Ελληνικής Αστυνομίας προβαίνει κατά κύριο λόγο στα ακόλουθα:

- Εκπονεί σχέδιο για τις αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών της ΕΛ.ΑΣ. και τη λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση των ως άνω ατυχημάτων.
- Διασφαλίζει τη λειτουργία ενσύρματων και ασύρματων επικοινωνιών και πληροφοριακών συστημάτων.
- Οργανώνει, στελεχώνει και λειτουργεί σε 24ωρη βάση το Ενιαίο Συντονιστικό Κέντρο Επιχειρήσεων και Διαχείρισης Κρίσεων (Ε.Σ.Κ.Ε.ΔΙ.Κ.), το οποίο διασυνδέεται και συνεργάζεται κεντρικά με τα αντίστοιχα Κέντρα Επιχειρήσεων των αρμοδίων Φορέων και Αρχών, σε θέματα Πολιτικής Προστασίας της Χώρας.
- Κοινοποιεί το παρόν Σχέδιο σε όλες τις αρμόδιες οργανικές του μονάδες που εμπλέκονται στο πλαίσιο εφαρμογής του, προκειμένου να ενημερωθούν για ζητήματα που αφορούν ρόλους και αρμοδιότητες όλων των εμπλεκόμενων φορέων σε δράσεις πολιτικής προστασίας που αναφέρονται στο παρόν.
- Εκδίδει κατευθυντήριες οδηγίες προς τις ανωτέρω αρμόδιες οργανικές του μονάδες, για την εφαρμογή του παρόντος κατά το μέρος που τις αφορά και εμπλέκονται.
- Εκδίδει οδηγίες προς τις ανωτέρω αρμόδιες οργανικές του μονάδες, σχετικά με τη χρήση Μέσων Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ) κατά την υλοποίηση των δράσεων που προβλέπονται για αυτές στο παρόν Σχέδιο.
- Εξασφαλίζει τον επιχειρησιακό συντονισμό και τον έλεγχο των δραστηριοτήτων των Περιφερειακών Υπηρεσιών της Ελληνικής Αστυνομίας, ενώ διαβιβάζει στις τελευταίες και τις εντολές της Ηγεσίας.
- Εξασφαλίζει όλες τις αναγκαίες πιστώσεις για την υλοποίηση του σχεδίου και διάθεση αυτών.
- Συμμετέχει στην κατάρτιση του παρόντος Σχεδίου.
- Τηρεί ενημερωμένα στοιχεία του προσωπικού και του υλικοτεχνικού εξοπλισμού και μέσων της ΕΛ.ΑΣ..
- Εκδίδει διαταγές για την εκπαίδευση και ενημέρωση του αστυνομικού και πολιτικού προσωπικού των Υπηρεσιών της Ελληνικής Αστυνομίας.
- Εφόσον απαιτείται, συνοδεύει οχήματα μεταφοράς επικινδύνων υλικών, κατόπιν σχετικού αιτήματος από το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας.
- Συμμετέχει στην Υποστηρικτική Ομάδα Διαχείρισης ΧΒΡΠ Απειλών & Συμβάντων (ΥΟΔ) της ΓΓΠΠ (άρθρο 15, Ν. 3491/2006).

Μετά την εκδήλωση ατυχήματος κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, το οποίο έχει συνέπειες σε χώρο ευθύνης της Ελληνικής Αστυνομίας (ΕΛ.ΑΣ.) βάσει του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου (Ν. 4249/2014), η ΕΛ.ΑΣ. δρομολογεί κατά βάση τις κάτωθι δράσεις:

- Λήψη μέτρων τροχαίας για τη διευκόλυνση της κίνησης των πυροσβεστικών οχημάτων και των οχημάτων άλλων φορέων (ασθενοφόρων, οχημάτων ΟΤΑ, κλπ) που εμπλέκονται στην καταστολή.

- Λήψη μέτρων τροχαίας κίνησης προς αποφυγή κυκλοφοριακής συμφόρησης, τόσο στην περιοχή του ατυχήματος όσο και ευρύτερα, εκτροπή ροής κυκλοφορίας των λοιπών οχημάτων από ασφαλείς παρακαμπτήριες οδούς, προς αποφυγή εγκλωβισμού τους στην περιοχή του ατυχήματος, καθώς και μέτρων διευκόλυνσης των πολιτών που απομακρύνονται από αυτήν.
- Απαγόρευση της εισόδου εντός της καυτής-θερμής και ψυχρής ζώνης σε μη εξουσιοδοτημένα άτομα (όπως οι ανωτέρω ζώνες έχουν οριοθετηθεί από το Π.Σ.).
- Συμβολή στην υλοποίηση της απόφασης για οργανωμένη απομάκρυνση πολιτών, όταν αυτή ληφθεί από τα αρμόδια Αποκεντρωμένα Όργανα Πολιτικής Προστασίας.
- Περιφρούρηση και διαφύλαξη της περιουσίας που καταστράφηκε ή απειλήθηκε από το ατύχημα, μέχρι την παράδοσή της στους κατόχους.
- Λήψη μέτρων τάξης και ασφάλειας, σε συνεργασία με το Π.Σ. όπου αυτό απαιτείται, για την προστασία της ζωής και της περιουσίας των πολιτών στην πληγείσα περιοχή.

Οι ανωτέρω δράσεις δρομολογούνται από τις κατά τόπους αρμόδιες Υπηρεσίες της ΕΛ.ΑΣ. σύμφωνα με τον επιχειρησιακό τους σχεδιασμό και τα σχέδια επέμβασής τους.

1.2 Υπουργείο Ναυτιλίας & Νησιωτικής Πολιτικής

1.2.1 Αρχηγείο Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής

Οι αρμοδιότητες του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής ασκούνται στον θαλάσσιο χώρο ευθύνης του, στα πλοία και στα πάσης φύσεως πλωτά ναυπηγήματα, στους δημόσιους και ιδιωτικούς λιμένες και στις λιμενικές ζώνες τους, όπως ο χώρος αυτός ειδικότερα καθορίζεται από τις κείμενες διατάξεις, ιδίως στο ν.δ. 444/1970 (Α' 39), στο άρθρο 29 του Ν. 2971/ 2001 (Α' 285), στο άρθρο 12 του Ν. 2289/1995 (Α' 27), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 163 του Ν. 4001/2011 (Α' 179) και όπως ισχύει, και πάντως, μόνο στους χώρους που η κείμενη νομοθεσία ορίζει ως χώρους αρμοδιότητάς του.

Στο πλαίσιο προετοιμασίας/ετοιμότητας για την αντιμετώπιση κινδύνων από περιστατικά κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων και βάσει της αποστολής του και του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου, το Αρχηγείο Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. προβαίνει κατά κύριο λόγο στα ακόλουθα:

- Εκδίδει διαταγές και κατευθυντήριες οδηγίες προς τις υπηρεσίες του και τις τοπικές Λιμενικές Αρχές για την εξασφάλιση της απαραίτητης ετοιμότητας και τη συμβολή τους στην αντιμετώπιση των ως άνω ατυχημάτων.
- Οργανώνει, στελεχώνει και λειτουργεί το Κέντρο Επιχειρήσεων (Κ.ΕΠΙΧ.) και στελεχώνει, σε συνεργασία με την Πολεμική Αεροπορία, το Ενιαίο Κέντρο Συντονισμού Έρευνας & Διάσωσης (Ε.Κ.Σ.Ε.Δ.).
- Κοινοποιεί το παρόν Σχέδιο σε όλες τις αρμόδιες οργανικές του μονάδες που εμπλέκονται στο πλαίσιο εφαρμογής του, προκειμένου να ενημερωθούν για ζητήματα που αφορούν ρόλους και αρμοδιότητες όλων των εμπλεκόμενων φορέων σε δράσεις πολιτικής προστασίας που αναφέρονται στο παρόν.
- Εκδίδει κατευθυντήριες οδηγίες προς τις ανωτέρω αρμόδιες οργανικές του μονάδες, για την εφαρμογή του παρόντος κατά το μέρος που τις αφορά και εμπλέκονται.
- Εκδίδει οδηγίες προς τις ανωτέρω αρμόδιες οργανικές του μονάδες, σχετικά με τη χρήση

Δ/ση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών / ΓΓΠΠ

- Μέσων Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ) κατά την υλοποίηση των δράσεων που προβλέπονται για αυτές στο παρόν Σχέδιο.
- Εξασφαλίζει τον επιχειρησιακό συντονισμό και τον έλεγχο των δραστηριοτήτων των Περιφερειακών Υπηρεσιών του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., ενώ διαβιβάζει στις τελευταίες και τις εντολές της Ηγεσίας.
 - Συμμετέχει στην κατάρτιση του παρόντος Σχεδίου.
 - Τηρεί επικαιροποιημένα στοιχεία των πόρων (προσωπικού και του υλικοτεχνικού εξοπλισμού και μέσων του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.) και μεριμνά για την ετοιμότητα και καταλληλότητα αυτών.
 - Διαθέτει μέσα, μετά από συνεννόηση με το Πυροσβεστικό Σώμα, για εναέρια επιτήρηση.
 - Εξασφαλίζει όλες τις αναγκαίες πιστώσεις για την υλοποίηση του σχεδίου και διάθεση αυτών.
 - Εκδίδει διαταγές για την εκπαίδευση και ενημέρωση του προσωπικού του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ..
 - Διασφαλίζει τη λειτουργία ενσύρματων και ασύρματων επικοινωνιών και πληροφοριακών συστημάτων.
 - Συμμετέχει στην Υποστηρικτική Ομάδα Διαχείρισης ΧΒΡΠ Απειλών & Συμβάντων (ΥΟΔ) της ΓΓΠΠ (άρθρο 15, Ν. 3491/2006).

Μετά την εκδήλωση ατυχήματος κατά την οδική/σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, το οποίο έχει συνέπειες σε χώρο ευθύνης του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. και βάσει του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου (Ν. 4150/2013, άρθρο 5), το Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.:

- Λαμβάνει μέτρα τροχαίας για τη διευκόλυνση της κίνησης των πυροσβεστικών οχημάτων και των οχημάτων άλλων φορέων (ασθενοφόρων, οχημάτων ΟΤΑ, κλπ) που εμπλέκονται στην καταστολή.
- Λαμβάνει μέτρα τροχαίας κίνησης προς αποφυγή κυκλοφοριακής συμφόρησης, τόσο στην περιοχή του ατυχήματος όσο και ευρύτερα, εκτροπή ροής κυκλοφορίας των λοιπών οχημάτων από ασφαλείς παρακαμπτήριες οδούς, προς αποφυγή εγκλωβισμού τους στην περιοχή του ατυχήματος, καθώς και μέτρα διευκόλυνσης των πολιτών που απομακρύνονται από αυτήν.
- Απαγορεύει την είσοδο εντός της καυτής, της θερμής και ψυχρής ζώνης σε μη εξουσιοδοτημένα άτομα (όπως οι ανωτέρω ζώνες έχουν οριοθετηθεί από το Π.Σ.).
- Συμβάλλει στην υλοποίηση της απόφασης για οργανωμένη απομάκρυνση πολιτών, όταν αυτή ληφθεί από τα αρμόδια Αποκεντρωμένα Όργανα Πολιτικής Προστασίας.
- Περιφρουρεί και διαφυλάττει την περιουσία που καταστράφηκε ή απειλήθηκε από το ατύχημα, μέχρι την παράδοσή της στους κατόχους.
- Λαμβάνει μέτρα τάξης και ασφάλειας, σε συνεργασία με το Π.Σ. όπου αυτό απαιτείται, για την προστασία της ζωής και της περιουσίας των πολιτών στην πληγείσα περιοχή.
- Σε περίπτωση που οι επιχειρησιακές ζώνες/ζώνες ασφαλείας εμπερικλείουν θαλάσσιο χώρο, ενημερώνεται άμεσα από το ΠΕΚΕ, προκειμένου να προβεί σε σχετικές δράσεις προστασίας των πλεουμένων και των λουομένων, καθώς και ατόμων που βρίσκονται επί της ακτής, σε συνεννόηση με την τοπική αρμόδια Πυροσβεστική Αρχή (σε περίπτωση π.χ. που τοξικό νέφος ή κύμα θερμικής ακτινοβολίας λόγω του περιστατικού απειλεί την υγεία και τη ζωή των λουομένων ή των ατόμων που επιβαίνουν σε πλεούμενα εντός του

εύρους των ανωτέρω ζωνών).Εφόσον απαιτηθεί, διεξάγει έρευνα και διάσωση στη θάλασσα μέσω του Ενιαίου Κέντρου Συντονισμού Έρευνας και Διάσωσης (Ε.Κ.Σ.Ε.Δ.).

- Σε περίπτωση ρύπανσης θάλασσας ή παράκτιου χώρου από πετρελαιοειδή προερχόμενα από επίγειους αγωγούς ή βυτιοφόρα οχήματα και συρμούς, καθώς και από ατύχημα σε βιομηχανία, διυλιστήριο ή εγκατάσταση αποθήκευσης πετρελαιοειδών στην παραθαλάσσια ζώνη, αναλαμβάνονται δράσεις αντιμετώπισης και αποκατάστασης, καθώς και παρεμπόδισης εξάπλωσης της ρύπανσης, από τις αρμόδιες Λιμενικές Αρχές όπως αυτές ορίζονται στα επιμέρους Τοπικά Σχέδια Έκτακτης Ανάγκης, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο ΠΔ 11/2002.

Οι ανωτέρω Αρχές είναι υπεύθυνες για την κινητοποίηση των εμπλεκόμενων φορέων και αρχών και τον συντονισμό των ενεργειών τους, προκειμένου να αντιμετωπίζονται αποτελεσματικά τα περιστατικά ρύπανσης στην περιοχή δικαιοδοσίας τους βάσει του κατά περίπτωση εγκεκριμένου τοπικού σχεδίου έκτακτης ανάγκης (Κεφάλαιο 1, παρ. 1.9.1, ΠΔ 11/2002). Στους φορείς αυτούς συμπεριλαμβάνονται λοιποί φορείς της κεντρικής διοίκησης, της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας αυτοδιοίκησης, οι φορείς διοίκησης των λιμένων, οι βιομηχανίες πετρελαίου, καθώς και οι επιχειρήσεις ναυαγιάξεως, ρυμούλκησης και επιθαλάσσιας αρωγής, οι εξειδικευμένες εταιρείες καταπολέμησης ρύπανσης και οι εταιρείες εκτέλεσης υποθαλάσσιων εργασιών, υπό τον συντονισμό του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.. Οι εξειδικευμένες δράσεις προστασίας των εμβίων ειδών που μολύνονται από τη διαφυγή πετρελαίου στο περιβάλλον αναλαμβάνονται από ειδικά κέντρα που λειτουργούν στη χώρα, όπως το Κέντρο Περίθαλψης Άγριων Ζώων και Πουλιών. Στις κατά τόπου ενέργειες που αναλαμβάνονται βάσει του σχεδιασμού για την πρόληψη και αντιμετώπιση της ρύπανσης των ακτών συνδράμουν μη κυβερνητικές οργανώσεις και εθελοντές που έχουν τεθεί στη διάθεση της κατά περίπτωση Λιμενικής Αρχής και τα στοιχεία των οποίων περιλαμβάνονται στα σχετικά ευρετήρια του τοπικού σχεδίου έκτακτης ανάγκης (ΠΔ 11/2002, Κεφάλαιο 1, παρ. 1.1.2).

Σε περίπτωση που εξαιτίας του ατυχήματος προκλήθηκε ρύπανση θάλασσας ή ακτών εξαιρετικά μεγάλης έκτασης, το Κ.ΕΠΙΧ./Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., ενεργεί βάσει του ισχύοντος «Μνημονίου Ενεργειών Αντιμετώπισης Περιστατικών Ρύπανσης» και ενεργοποιεί τη Δ/νση Προστασίας Θαλάσσιου Περιβάλλοντος του Αρχηγείου Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., τις εμπλεκόμενες Λιμενικές Αρχές και τους κατά περίπτωση εμπλεκόμενους φορείς υποστήριξης (όπως αυτοί αναφέρονται στο Κεφάλαιο 3, παρ. 3.5 του ΠΔ 11/2002 και τα άρθρα 14 (παρ. 3, εδάφιο α) και 25 του ΠΔ 13/2018).

Στο πλαίσιο αυτό, το Γενικό Χημείο του Κράτους προβαίνει, μεταξύ άλλων, σε αναλύσεις για την ταυτοποίηση των πετρελαϊκών ρύπων, διευκολύνοντας το έργο των Λιμενικών Αρχών και στον εντοπισμό των υπαιτίων ρύπανσης (Κεφάλαιο 3, παρ. 3.5.12, ΠΔ 11/2002). Το ανωτέρω υλοποιείται από την αρμόδια περιφερειακή Χημική Υπηρεσία, κατόπιν αιτήματος της τοπικής αρμόδιας Λιμενικής Αρχής. Επιπλέον, το ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε. δύναται να διενεργήσει δειγματοληψίες και να παράσχει επιστημονική υποστήριξη για τον τρόπο/μέθοδο αντιμετώπισης περιστατικών ρύπανσης ανάλογα με το είδος των φυσικών οικοσυστημάτων των περιοχών που επηρεάζονται από το περιστατικό ρύπανσης (Κεφάλαιο 3, παρ. 3.5.13, ΠΔ 11/2002).

Οι εργασίες καθαρισμού δύνανται να διενεργηθούν, κατόπιν σχετικής ανάθεσης από την τοπική αρμόδια Λιμενική Αρχή, από εξειδικευμένες ιδιωτικές αντιρρυπαντικές εταιρείες, με κατάλληλα οργανωμένο προσωπικό, με χρήση μέσων ατομικής προστασίας, σύγχρονο Δ/νση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών / ΓΓΠΠ

ειδικό εξοπλισμό (μηχανήματα, αναλώσιμα κ.λπ.) και τήρηση του ειδικού πρωτοκόλλου ασφαλείας – διαδικασίας τη συγκεκριμένη μορφή ρύπανσης, με την όλη δαπάνη να βαρύνει τον κάτοχο των επικινδύνων αποβλήτων.

Ο καθαρισμός των ακτών σε περίπτωση ρύπανσης εκτελείται κυρίως από τους συναρμόδιους ΟΤΑ και τα Λιμενικά Ταμεία της περιοχής του συμβάντος με οργάνωση ομάδας καθαρισμού ακτών με εργατοτεχνίτες που θα προσληφθούν από την περιοχή του συμβάντος, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις παρ. 6.35, 6.36, 6.37 & 6.40 του Μέρους II του ΠΔ 11/2002.

Τέλος, σε περίπτωση που η ρύπανση αποτελεί συνέπεια έκνομης ενέργειας, ειδοποιείται ταυτόχρονα και η Διεύθυνση Ασφάλειας & Αστυνόμευσης του Αρχηγείου Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.

- Σε περίπτωση που κατά τη διάρκεια εξέλιξης του περιστατικού επικίνδυνα διαφυγόντα υγρά κινούνται προς θάλασσα στην οποία βρίσκονται λουόμενοι και εφόσον κριθεί αναγκαίο, ο επικεφαλής Αξιωματικός του ΠΣ στο σημείο του περιστατικού ενημερώνει σχετικά την οικεία Λιμενική Αρχή, προκειμένου αυτή, σε συνεργασία με τον οικείο Δήμο, να απομακρύνει άμεσα τους λουομένους και να προβεί σε σχετικές απαγορεύσεις μέχρι, κατόπιν σχετικών μετρήσεων, να διαπιστωθεί η καταλληλότητα της θάλασσας για κολύμβηση.

Εφόσον, στη συνέχεια, λόγω του ατυχήματος εκδοθεί προσωρινή απαγόρευση κολύμβησης από τις αρμόδιες Δ/νσεις των Γενικών Δ/σεων Υγείας των οικείων Περιφερειών, οι τοπικές αρμόδιες Λιμενικές Αρχές οφείλουν να επιτηρούν τα μέτρα τα οποία λαμβάνονται από τους οικείους Δήμους για την αποτροπή της εισόδου λουομένων στην ακτή.

- Επιτηρεί μέτρα απαγόρευσης της αλιείας που επιβάλλονται από το Τμήμα Αλιείας της οικείας Περιφέρειας και συνεργάζεται με κεντρικές ή περιφερειακές υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, για την έκδοση οδηγιών σχετικά με την κατανάλωση αλιευτικών προϊόντων.
- Διευκολύνει την από θαλάσσης μεταφορά με πλωτά μέσα του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. προσωπικού και μέσων επιχειρησιακά εμπλεκόμενων φορέων για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών (ΕΛ.ΑΣ., ΠΣ, Ε.Κ.Α.Β., κλπ) λόγω ατυχήματος κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, καθώς και υλικών και μέσων για την περίθαλψη πληγέντων, όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο.
- Αποκλείει χερσαίους και θαλάσσιους χώρους, απομακρύνει πολίτες – θαλάσσια μέσα, σκάφη κλπ και δημιουργεί διόδους/ζώνες, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν από φορείς αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών και διαχείρισης των συνεπειών.
- Συμβάλλει στην υλοποίηση της απόφασης για οργανωμένη απομάκρυνση πολιτών από θαλάσσης, όταν αυτή ληφθεί από τα αρμόδια Αποκεντρωμένα Όργανα Πολιτικής Προστασίας.
- Διαθέτει μέσα για την απομάκρυνση ατόμων από τις λιμενικές εγκαταστάσεις διά θαλάσσης, δεδομένου και του υφιστάμενου κυκλοφοριακού προβλήματος στο παρακείμενο οδικό δίκτυο λόγω του ατυχήματος.
- Απομακρύνει πλοία από θαλάσσια περιοχή εγγύς της οποίας έχει εκδηλωθεί το ατύχημα.
- Ενημερώνει όμορες λιμενικές εγκαταστάσεις.

- Σε περίπτωση πρόκλησης ή ενδεχόμενου πρόκλησης ρύπανσης της θάλασσας ή των ακτών ενός ή περισσότερων παράκτιων κρατών, το Υπουργείο Ναυτιλίας & Νησιωτικής Πολιτικής αναλαμβάνει να ενημερώσει τις αρμόδιες Εθνικές Αρχές σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο ΠΔ 11/2002, ΦΕΚ 6, τ.Α.. Αντίγραφο της εν λόγω αναφοράς κοινοποιείται στη ΓΓΠΠ για τη συμπλήρωση του «Φακέλου Καταστροφής».

1.2.2 Φορείς διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένων (Οργανισμοί Λιμένων, Λιμενικά Ταμεία, Δημοτικά Λιμενικά Ταμεία, κλπ)

Οι φορείς διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένων (Οργανισμοί Λιμένων, Λιμενικά Ταμεία, Δημοτικά Λιμενικά Ταμεία, Δήμοι, Ιδιώτες, Εταιρείες Αξιοποίησης Δημόσιας Περιουσίας, κ.λ.π.) μετά την εκδήλωση ατυχήματος κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων εντός λιμένα και βάσει της αποστολής και του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου (Ν. 2932/2001, ΠΔ 13/2018, τους εγκεκριμένους Κανονισμούς Εσωτερικής Οργάνωσης και Λειτουργίας των Οργανισμών Λιμένων) είναι κυρίως αρμόδιοι για την εξασφάλιση του ελέγχου των λιμενικών υποδομών αρμοδιότητάς τους και την συντήρηση και αποκατάσταση φθορών, ζημιών ή βλαβών (σπηλαιώσεις, ζημιές σε κρηπιδώματα, καθιζήσεις, θωράκιση-προστασία εξωτερικών λιμενικών έργων, πιθανών μεταβολών της μορφολογίας του πυθμένα του λιμανιού κ.λ.π.) που θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλεια των εργαζομένων και των χρηστών, σε συνεργασία με τις κατά τόπους αρμόδιες λιμενικές αρχές όταν τούτο απαιτείται.

Επιπλέον, οι φορείς διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένων, σε περίπτωση ρύπανσης λιμένος εξαιτίας ατυχήματος εντός αυτού, ενεργοποιούν τα Σχέδια έκτακτης ανάγκης (PCP) που διαθέτουν είναι εναρμονισμένα με τα τοπικά σχέδια των οικείων Λιμενικών Αρχών και κατ' επέκταση με το Εθνικό Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης για την αντιμετώπιση περιστατικών ρύπανσης από πετρέλαιο και άλλες επιβλαβείς ουσίες (NCP), το οποίο τέθηκε σε ισχύ με το ΠΔ 11/2002 (ΠΔ 11/2002. Παρ. 1.2.5).

1.3 Υπουργείο Υποδομών & Μεταφορών

Οι αρμόδιες οργανικές μονάδες του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών είναι:

- η Διεύθυνση Λειτουργίας Συντήρησης και Εκμετάλλευσης Συγκοινωνιακών Υποδομών με Σύμβαση Παραχώρησης (Δ17) της Γενικής Γραμματείας Υποδομών (άρθρο 38, ΠΔ 123/2017),
- η Διεύθυνση Οδικών Εμπορευματικών Μεταφορών (άρθρο 69, ΠΔ 123/2017) και
- η Διεύθυνση Σιδηροδρομικών Μεταφορών (άρθρο 71, ΠΔ 123/2017).

Α] Η Διεύθυνση Λειτουργίας Συντήρησης και Εκμετάλλευσης Συγκοινωνιακών Υποδομών με Σύμβαση Παραχώρησης (Δ17), μεταξύ άλλων, φέρει και τις κάτωθι αρμοδιότητες:

- Εποπτεία της λειτουργίας των έργων, σύμφωνα με τις προβλέψεις των συμβάσεων παραχώρησης.
- Παραλαβή και παρακολούθηση εφαρμογής των εγκεκριμένων εγχειριδίων λειτουργίας των έργων μετά τη λήξη περιόδου μελετών – κατασκευών αυτών, όπως επίσης και έγκριση τυχόν τροποποιήσεων ή βελτιώσεων αυτών κατά την περίοδο της λειτουργίας.
- Σύνταξη εκθέσεων και αναφορών για τη λειτουργία των έργων.

- Συγκέντρωση στοιχείων από ατυχήματα, διερεύνηση των αιτιών στο μέρος που αφορούν στην οδική ασφάλεια και ενημέρωση του αντίστοιχου μητρώου.
- Έλεγχος τήρησης των συμβατικών υποχρεώσεων στη λειτουργία και ειδικότερα θεμάτων που ο κίνδυνος έχει αναληφθεί από το Δημόσιο.
- Σύνταξη αναφορών ως προς την τήρηση των περιβαλλοντικών απαιτήσεων.
- Διαχείριση διαφορών μεταξύ Δημοσίου και παραχωρησιούχου σε θέματα λειτουργίας των έργων.
- Έγκριση των απαιτούμενων κυκλοφοριακών ρυθμίσεων στις περιπτώσεις κατασκευών, συντήρησης ή εκτάκτων συνθηκών, εφόσον απαιτηθούν, από τις Υπηρεσίες Έκτακτης Ανάγκης.
- Συλλογή, ταξινόμηση και επεξεργασία των κυκλοφοριακών μετρήσεων από κάθε σύστημα συλλογής δεδομένων.
- Έκδοση πάσης φύσεως αδειών που σχετίζονται με τη λειτουργία των Έργων.
- Εισήγηση για ανάθεση μελετών ή και κατασκευής έργων για την εκπλήρωση υποχρεώσεων του Δημοσίου.
- Άσκηση καθηκόντων Διευθύνουσας Υπηρεσίας ως προς την υλοποίηση των υποχρεώσεων του Δημοσίου που αφορούν τη λειτουργία, συντήρηση και εκμετάλλευση των Έργων Παραχώρησης.
- Παραλαβή και παρακολούθηση εφαρμογής των εγκεκριμένων εγχειριδίων επιθεώρησης και συντήρησης των έργων μετά τη λήξη της περιόδου μελετών – κατασκευών αυτών, όπως επίσης και έγκριση τυχόν τροποποιήσεων ή βελτιώσεων κατά την περίοδο της επιθεώρησης και συντήρησης.
- Παρακολούθηση εφαρμογής εγχειριδίων επιθεώρησης και συντήρησης και περιοδικός έλεγχος.
- Επεξεργασία των αποτελεσμάτων επιθεώρησης – και σύνταξη αναφορών μη συμμόρφωσης με τις οριακές τιμές και ο προγραμματισμός επεμβάσεων.
- Εποπτεία τήρησης των συμβατικών υποχρεώσεων του παραχωρησιούχου για τη συντήρηση καθώς και σύνταξη αναφορών μη συμμόρφωσης.
- Εποπτεία υλοποίησης των εργασιών συντήρησης,
- Έλεγχος ποιότητας των κατασκευών και λοιπών παρεμβάσεων, η συμμόρφωση με τις προδιαγραφές, καθώς και έλεγχος κόστους αυτών, όπου απαιτείται.
- Εισήγηση για ανάθεση μελετών ή και κατασκευής έργων για την εκπλήρωση υποχρεώσεων του Δημοσίου.

Β] Η Διεύθυνση Υποδομών Σταθερής Τροχιάς, Συντηρήσεων και Ασφάλειας (Δ14) φέρει τις κάτωθι αρμοδιότητες:

- Σχεδιασμός, προγραμματισμός, ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων έργων Συντηρήσεων Οδικών Υποδομών αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Υποδομών, καθώς και για αντίστοιχα έργα αρμοδιότητας άλλων φορέων και εποπτευόμενων Νομικών Προσώπων, τα οποία της ανατίθενται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών.
- Σχεδιασμός, προγραμματισμός, ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων μελετών βελτίωσης οδικής ασφάλειας λειτουργούντος δικτύου αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Υποδομών, πλην των τμημάτων αρμοδιότητας της Διεύθυνσης Λειτουργίας,

Συντήρησης και Εκμετάλλευσης Συγκοινωνιακών Υποδομών με Σύμβαση Παραχώρησης.

- Παροχή τεχνικής συνδρομής σε οποιαδήποτε φάση εξέλιξης (σχεδιασμός, μελέτη, υλοποίηση) των Υποδομών Σταθερής Τροχιάς, Συντηρήσεων και Ασφάλειας, που εκτελούνται από άλλους φορείς ή επίπεδα διοίκησης, ύστερα από προγραμματική συμφωνία.
- Σύνταξη προτάσεων για τη βελτίωση του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου συντηρήσεων και ασφάλειας των Οδικών Έργων.
- Άσκηση τεχνικής εποπτείας σε θέματα υποδομών σταθερής τροχιάς στα εποπτευόμενα Νομικά Πρόσωπα μέσω των αρμοδίων τμημάτων της.
- Παρακολούθηση του λειτουργούντος οδικού δικτύου, πλην των τμημάτων αρμοδιότητας της Διεύθυνσης Λειτουργίας, Συντήρησης και Εκμετάλλευσης Συγκοινωνιακών Υποδομών με Σύμβαση Παραχώρησης, και καταγραφή στοιχείων ατυχημάτων.
- Διενέργεια ελέγχων οδικής ασφάλειας υποδομών, αξιολόγηση των επιπτώσεων οδικής ασφάλειας σε νέα έργα υποδομής, η εκπαίδευση ελεγκτών οδικής ασφάλειας και η τήρηση σχετικού μητρώου.

Β] Η Δ/ση Οδικών Εμπορευματικών Μεταφορών, μεταξύ άλλων, φέρει και τις κάτωθι αρμοδιότητες:

- Διαρκής προσαρμογή της εθνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Συμφωνίας σχετικά με τις Διεθνείς Μεταφορές Επικίνδυνων Εμπορευμάτων (ADR), των Οδηγιών σχετικά με τις εσωτερικές μεταφορές επικίνδυνων εμπορευμάτων και σχετικά με την καθιέρωση ενιαίων διαδικασιών στον τομέα του ελέγχου των οδικών μεταφορών επικίνδυνων εμπορευμάτων και η διαμόρφωση νομοθετικού πλαισίου και λήψη κάθε αναγκαίου μέτρου για την ορθή εφαρμογή τους.
- Διαμόρφωση ρυθμιστικού πλαισίου σχετικά με την κατάρτιση, εξέταση και πιστοποίηση οδηγών οχημάτων μεταφοράς επικίνδυνων εμπορευμάτων, Συμβούλων Ασφαλούς Μεταφοράς Επικίνδυνων Εμπορευμάτων, ελεγκτών ΚΤΕΟ ADR/ATP και πραγματογνωμόνων ADR .
- Διαμόρφωση ρυθμιστικού πλαισίου σχετικά με τους ελέγχους για έγκριση τύπου δεξαμενής, αρχικούς, ενδιάμεσους, περιοδικούς και έκτακτους, την ετήσια τεχνική επιθεώρηση των οχημάτων ADR, την εξουσιοδότηση και λειτουργία φορέων διενέργειας των ελέγχων αυτών.
- Παροχή οδηγιών προς τις ελεγκτικές αρχές και τις Περιφερειακές υπηρεσίες Μεταφορών για την εφαρμογή της νομοθεσίας περί οδικών ελέγχων για τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία αρμοδιότητας της Διεύθυνσης.

Γ] Η Δ/ση Σιδηροδρομικών Μεταφορών, μεταξύ άλλων, φέρει και τις κάτωθι αρμοδιότητες:

- Εισηγήση για τη διαμόρφωση αποτελεσματικής πολιτικής σιδηροδρομικών και συνδυασμένων μεταφορών.
- Άμεση ανταπόκριση στις σύγχρονες οργανωτικές και λειτουργικές ανάγκες για την απρόσκοπτη άσκηση του σιδηροδρομικού μεταφορικού έργου.
- Διασφάλιση της εύρυθμης, ασφαλούς, αποδοτικής, αποτελεσματικής, βιώσιμης και ποιοτικής λειτουργίας των σιδηροδρομικών και συνδυασμένων μεταφορών.

- Χάραξη πολιτικής συνεργασίας στον τομέα των σιδηροδρομικών μεταφορών σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.
- Διαχείριση, μέσω των αρμόδιων τμημάτων, λειτουργικών ή τεχνικών θεμάτων, για τα οποία έχει αρμοδιότητα το Υπουργείο στις εξής Αρχές και Νομικά Πρόσωπα:
 - αα. Επιτροπή Διερεύνησης Σιδηροδρομικών Ατυχημάτων και Συμβάντων.
 - ββ. Ρυθμιστική Αρχή Σιδηροδρόμων (ΡΑΣ).
 - γγ. Οργανισμός Σιδηροδρόμων Ελλάδος Α.Ε. (Ο.Σ.Ε. Α.Ε.).
 - δδ. Ανώνυμη Εταιρεία Αστικών Ακινήτων, Κτηματικών, Οικοδομικών, Τουριστικών και συναφών Επιχειρήσεων (ΓΑΙΑΟΣΕ Α.Ε.).
 - εε. ΤΡΑΙΝΟΣΕ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ – Μεταφορικές Υπηρεσίες Επιβατών και Φορτίου Ανώνυμη Σιδηροδρομική Εταιρεία (ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε.).
 - στστ. Ελληνική Εταιρεία Συντήρησης Σιδηροδρομικού Τροχαίου Υλικού Α.Ε. (Ε.Ε.Σ.Σ.Τ.Υ. Α.Ε.).
- Συνεργασία με την Επιτροπή Διερεύνησης Σιδηροδρομικών Ατυχημάτων και Συμβάντων (ΕΔΙΣΑΣ) και παρακολούθηση των διαδικασιών που απαιτούνται στο πλαίσιο των υποχρεώσεων που απορρέουν από την οδηγία για την ασφάλεια.
- Συνεργασία με την Ρυθμιστική Αρχή Σιδηροδρόμων για κατάρτιση νομοθετικού/κανονιστικού πλαισίου κατόπιν εισήγησής της, σε θέματα αρμοδιότητάς της.

Δ] Εποπτευόμενοι φορείς του Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών

Δ.1) ΟΣΕ.Α.Ε.

Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 3 του Ν. 3891/2010, ο ΟΣΕ Α.Ε.:

- Ασκεί καθήκοντα διαχειριστή της Εθνικής Σιδηροδρομικής Υποδομής όπως αυτή ορίζεται στην περίπτωση 16 του άρθρου 2 του π.δ. 41/2005 (ΦΕΚ 60 Α').
- Ως διαχειριστής της Σιδηροδρομικής Υποδομής, ο ΟΣΕ ασκεί τη διαχείριση και εκμετάλλευση της Εθνικής Σιδηροδρομικής Υποδομής και έχει ιδίως την ευθύνη κατασκευής νέας υποδομής, συντήρησης και λειτουργίας της υφιστάμενης υποδομής, διαχείρισης των συστημάτων ρύθμισης και ασφάλειας της σιδηροδρομικής κυκλοφορίας, καθώς και όσων αρμοδιοτήτων προβλέπονται από την εθνική και κοινοτική νομοθεσία για τον διαχειριστή Σιδηροδρομικής Υποδομής.
- Στις αρμοδιότητες του ΟΣΕ περιλαμβάνονται επίσης:
 - α) οι υπηρεσίες επισκευής, ανακατασκευής και συντήρησης τροχαίου και λοιπού σιδηροδρομικού υλικού,
 - β) η ίδρυση και λειτουργία σχολών ή εκπαιδευτικών κέντρων οποιασδήποτε φύσεως, για την παροχή εκπαίδευσης προς οποιοδήποτε πρόσωπο, όπως, ενδεικτικώς, για τους σκοπούς της Οδηγίας 2007/59/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2007 "σχετικά με την πιστοποίηση του προσωπικού οδήγησης μηχανών έλξης και συρμών στο σιδηροδρομικό σύστημα της Κοινότητας" (ΕΕ L 315/51 της 3.12.2007), καθώς και
 - γ) κάθε άλλη δραστηριότητα που προβλέπεται από το καταστατικό του.

Δ.2) ΤΡΑΙΝΟΣΕ.Α.Ε.

Στις αρμοδιότητες της ΤΡΑΙΝΟΣΕ, περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων (Ν. 3891/2010, άρθρο 7, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 119 (παρ. 6) του Ν. 4070/2012):

- Η παροχή υπηρεσιών έλξης για τη σιδηροδρομική μεταφορά επιβατών και εμπορευμάτων.
- Η ανάπτυξη, οργάνωση και εκμετάλλευση αστικών, προαστιακών, περιφερειακών, υπεραστικών και διεθνών επιβατικών και εμπορευματικών σιδηροδρομικών μεταφορών, καθώς και μεταφορών πάσης φύσεως με συστήματα σταθερής τροχιάς.
- Η ανάπτυξη, οργάνωση και εκμετάλλευση αστικών, προαστιακών, περιφερειακών, υπεραστικών και διεθνών λεωφορειακών επιβατικών και εμπορευματικών μεταφορών, στην αλλοδαπή ή την ημεδαπή.
- Η παροχή πάσης φύσεως υπηρεσιών διαχείρισης εφοδιαστικής αλυσίδας (logistics), καθώς και κάθε δραστηριότητα σχετιζόμενη με διαχείριση εφοδιαστικής αλυσίδας, όπως ενδεικτικώς, η πρακτόρευση, φύλαξη, διαλογή, ποιοτικός έλεγχος, ετικετοκόλληση, παλετοποίηση και κατασκευή, αγορά ή μίσθωση και διατήρηση των απαιτούμενων εγκαταστάσεων (όπως ενδεικτικώς αποθηκών και ειδικών κατασκευών), καθώς και κάθε είδους εξοπλισμού (όπως ενδεικτικώς οχημάτων, μηχανημάτων και λογισμικού) για την παροχή των υπηρεσιών εφοδιαστικής αλυσίδας και των συναφών υπηρεσιών.
- Η οργάνωση και λειτουργία εργασιών κατασκευής, επισκευής και συντήρησης τροχαίου υλικού.
- Η ανάπτυξη, οργάνωση και εκμετάλλευση μεταφορών, οι οποίες αποσκοπούν στη βελτίωση της συμπληρωματικότητας του συστήματος μεταφορών της χώρας και στην αρτιότερη εξυπηρέτηση του κοινού.
- Η ανάπτυξη κάθε άλλης δραστηριότητας που αποσκοπεί στην ανάπτυξη του μεταφορικού έργου και την άρτια εξυπηρέτηση του κοινού, όπως η παροχή υπηρεσιών τουριστικού χαρακτήρα, η εκτέλεση διαμεταφορικού έργου, η θέση σε λειτουργία και η εκμετάλλευση τηλεπικοινωνιακού δικτύου, η κατασκευή έργων σχετικών με την εκπλήρωση του σκοπού της.
- Η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών και η εκπόνηση μελετών σχετικών με τις δραστηριότητές της.
- Η παροχή πάσης φύσεως υπηρεσιών τουριστικών λεωφορείων.
- Η παροχή πάσης φύσεως υπηρεσιών οδικών εμπορευματικών μεταφορών.
- Κάθε άλλη δραστηριότητα που προβλέπεται από το καταστατικό της.

1.4 Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας

Οι αρμόδιες οργανικές μονάδες του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας είναι:

- Η Δ/ση Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΔ 132/2017, άρθρο 24), η οποία υπάγεται στη Γενική Γραμματεία Συντονισμού & Διαχείρισης Αποβλήτων (Ν. 4622/2019, άρθρο 111).
- Η Δ/ση Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας (ΠΔ 132/2017, άρθρο 25), που υπάγεται στη Γενική Γραμματεία Φυσικού Περιβάλλοντος & Υδάτων.
- Τα Σώματα Επιθεώρησης Βορείου και Νοτίου Ελλάδος και το Συντονιστικό Γραφείο Αντιμετώπισης Περιβαλλοντικών Ζημιών (ΣΥΓΑΠΕΖ), τα οποία υπάγονται στον Γενικό Γραμματέα Φυσικού Περιβάλλοντος & Υδάτων [ΠΔ 84/2019, άρθρο 9, παρ. 3, ΠΔ 132/2017, Δ/ση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών / ΓΓΠΠ

& ΥΠΕΝ/ΔΝΕΠ/101006/4557/06-11-2019 (ΦΕΚ 4170/Β/14-11-2019)].

- Η Δ/ση Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος, η οποία υπάγεται στη Γενική Γραμματεία Φυσικού Περιβάλλοντος & Υδάτων (ΠΔ 84/2019, άρθρο 9, παρ. 3, ΠΔ 132/2017, άρθρο 44 & ΚΥΑ 322/2013 (ΦΕΚ 679Β') & Ν. 4622/2019, άρθρο 111].

Οι αρμοδιότητες του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας ανά αρμόδια οργανική μονάδα είναι οι εξής:

Α] Η Δ/ση Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΔ 132/2017, άρθρο 24), μεταξύ άλλων:

- Εισηγείται νομοθετικά και διοικητικά μέτρα για τη διαχείριση του συνόλου των αποβλήτων, επικινδύνων και μη επικινδύνων.
- Εκπονεί το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (Ε.Σ.Δ.Α.), καθώς και το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Επικινδύνων Αποβλήτων (Ε.Σ.Δ.Ε.Α.) και παρακολουθεί την υλοποίησή τους.
- Γνωμοδοτεί επί των Περιφερειακών Σχεδίων Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕ.Σ.Δ.Α.) και παρακολουθεί την πρόοδο εφαρμογής των ΠΕ.Σ.Δ.Α..
- Διαχειρίζεται θέματα που αφορούν στις διασυνοριακές μεταφορές αποβλήτων.
- Εκδίδει πανελλαδικές άδειες διαχείρισης επικινδύνων αποβλήτων.

Β] Η Δ/ση Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας, διά του Τμήματος Ποιότητας της Ατμόσφαιρας, μεταξύ άλλων:

- Καταρτίζει και εκτελεί προγράμματα μέτρησης, καταγραφής και αξιολόγησης των επιπέδων ρύπανσης, εκτιμά την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα και εισηγείται από κοινού με άλλα συναρμόδια Υπουργεία προτάσεις μέτρων περιορισμού των εκπομπών ρύπων για τη βελτίωση της ποιότητάς του καθώς επίσης εποπτεύει τη λειτουργία του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης (ΕΔΠΑΡ) (ΠΔ 132/2017, άρθρο 25, παρ. γ (εδ. αα, γγ)).
- Εισηγείται όρια και τιμές στόχων ποιότητας αέρα καθώς και ορίων λήψης για βραχυπρόθεσμα σχέδια δράσης (ΠΔ 132/2017, άρθρο 25, παρ. γ (εδ. δδ)). Ειδικότερα, όσον αφορά το Εθνικό Δίκτυο Παρακολούθησης της Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης (ΕΔΠΑΡ) και τις Μητροπολιτικές Περιφέρειες Αττικής και Θεσσαλονίκης, είναι αρμόδια για την εγκατάσταση, σε αντιπροσωπευτικές θέσεις εθνικού δικτύου, σταθμών για την παρακολούθηση της ποιότητας της ατμόσφαιρας και την παρακολούθηση της λειτουργίας τους, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 210 του Ν. 3852/2010 σχετικά με τις αρμοδιότητες των Μητροπολιτικών Περιφερειών Αττικής και Θεσσαλονίκης (ΚΥΑ Η.Π. 14122/549/Ε.103/2011, άρθρο 3).
- Εάν, λόγω του ατυχήματος, σε μία ζώνη ή έναν οικισμό εντός της Περιφέρειας Αττικής, υπάρχει κίνδυνος τα επίπεδα των ρύπων να υπερβαίνουν ένα ή περισσότερα από τα όρια συναγερμού που ορίζονται στο Παράρτημα VII της ΚΥΑ Η.Π. 14122/549/Ε.103/2011, εκπονεί, με την επιφύλαξη του άρθρου 210 του Ν. 3852/2010, σχέδια δράσης, στα οποία αναφέρονται τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν βραχυπρόθεσμα για να μειωθούν οι κίνδυνοι από αυτή την υπέρβαση ή να περιοριστεί η διάρκειά της (ΚΥΑ Η.Π. 14122/549/Ε.103/2011, άρθρο 24). Για το υπόλοιπο της χώρας, τα ανωτέρω σχέδια δράσης εκπονούνται από τις κατά τόπους Περιφέρειες.
- Σε περιπτώσεις που τίθενται θέματα ρύπανσης αέρα στην Περιφέρεια Αττικής, όταν παρατηρείται υπέρβαση του ορίου ενημέρωσης που προβλέπεται στο Παράρτημα XII της ΚΥΑ Η.Π. 14122/549/Ε.103/2011 ή οιοδήποτε των ορίων συναγερμού που καθορίζονται σε Δ/ση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών / ΓΓΠΠ

αυτό, οφείλει να μεριμνά για την ενημέρωση του κοινού μέσω του ραδιοφώνου, της τηλεόρασης, των εφημερίδων ή του διαδικτύου, με την επιφύλαξη του άρθρου 210 του Ν. 3852/2010 (ΚΥΑ Η.Π. 14122/549/Ε.103/2011, άρθρο 19).

Ειδικότερα, για την περίπτωση που τα επίπεδα συγκέντρωσης των αιωρούμενων σωματιδίων (Α.Σ.10) υπερβαίνουν την τιμή των 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, εφαρμόζονται οι διατάξεις της ΚΥΑ οικ. 70601/ 23-12-2013 «Βραχυπρόθεσμα σχέδια δράσης για την αντιμετώπιση ατμοσφαιρικής ρύπανσης από αιωρούμενα σωματίδια» (ΦΕΚ 3272Β'/2013). Η εφαρμογή των μέτρων που καθορίζονται στην ΚΥΑ οικ. 70601/2013 (ΦΕΚ 3272Β'/27-12-2013) κηρύσσεται μετά από εισήγηση των κατά περίπτωση αρμόδιων υπηρεσιών, με ανακοίνωση: α) του Υπουργού Περιβάλλοντος & Ενέργειας, για το χωρικό πεδίο της Περιφέρειας Αττικής και β) του καθ' ύλην αρμόδιου Περιφερειάρχη για το χωρικό πεδίο των λοιπών Περιφερειών της χώρας.

Σε περίπτωση που η μέτρηση της αέριας ρύπανσης δεν είναι εφικτή μέσω των σταθμών μέτρησης που προαναφέρθηκαν στην παρ. 11.1 του Μέρους 3 του παρόντος Σχεδίου, οι μετρήσεις δύνανται να γίνουν μέσω κινητών σταθμών μέτρησης που διαθέτουν πανεπιστημιακά και ερευνητικά ιδρύματα, ιδιωτικοί φορείς κλπ., με μέριμνα του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας, για την Περιφέρεια Αττικής.

Στο σημείο αυτό επισημαίνεται ότι σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο υπ' αριθ. 19033/13.04.2016 έγγραφο της Δ/νσης Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας: «Ο όρος «ρύπανση της ατμόσφαιρας», τα επίπεδα της οποίας παρακολουθεί συνεχώς το Τμήμα Ποιότητας της Ατμόσφαιρας στην Αττική (σύμφωνα με τις ανωτέρω αρμοδιότητες), μέσω των σταθερών σταθμών μέτρησης του ΕΔΠΑΡ, αναφέρεται στη συνήθη αστική και βιομηχανική ρύπανση της ατμόσφαιρας, που καθορίζεται από τις Οδηγίες 2008/50/ΕΚ και 2004/107/ΕΚ (παρακολουθούμενοι αέριοι ρύποι: CO, NO_x, SO₂, O₃, PM₁₀, PM_{2,5} και C₆H₆) και δε σχετίζονται με άμεσα επικίνδυνους τοξικούς αέριους ρύπους που συνήθως εκλύονται από βιομηχανικά ατυχήματα μεγάλης έκτασης, όπως χλώριο, υδροκυάνιο, διοξίνες, φουράνια, κλπ. Το εν λόγω Τμήμα εξάλλου, πέραν του ότι δεν προκύπτει από τη νομοθεσία να κατέχει αρμοδιότητα παρακολούθησης των ανωτέρω αναφερόμενων τοξικών αερίων ρύπων που θα εκλυθούν από τεχνολογικό ατύχημα μεγάλης έκτασης, δεν διαθέτει γνώσεις-εμπειρία αλλά ούτε και τον ανάλογο εξοπλισμό για ανίχνευση ή μέτρηση συγκεντρώσεων τέτοιων ρύπων. Αντίστοιχες με τις ανωτέρω αρμοδιότητες παρακολούθησης της ποιότητας της ατμόσφαιρας μέσω του ΕΔΠΑΡ, έχουν με βάση το άρθρο 3 της ΚΥΑ 14122/549/Ε.103 (ΦΕΚ 488/Β'/2011), οι Δ/νσεις ΠΕ.ΧΩ. των Περιφερειών.».

- Δύνανται να συμμετάσχει στη διαδικασία κατάρτισης του παρόντος Σχεδίου.
- Συμμετέχει στην Υποστηρικτική Ομάδα Διαχείρισης ΧΒΡΠ Απειλών & Συμβάντων (ΥΟΔ) της ΓΓΠΠ (άρθρο 15, Ν. 3491/2006).

Γ] Τα Σώματα Επιθεώρησης Βορείου και Νοτίου Ελλάδος, μεταξύ άλλων, έχουν ως επιχειρησιακούς στόχους (παρ. 1 & 2, άρθρο 58, ΠΔ 132/2017):

- να επιθεωρούν έργα και δραστηριότητες ως προς την παρακολούθηση της εφαρμογής των περιβαλλοντικών όρων και της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και
- να διαπιστώνουν πρόκληση περιβαλλοντικής ζημιάς και να εντοπίζουν τον υπεύθυνο φορέα εκμετάλλευσης της δραστηριότητας.

Στο πλαίσιο των ανωτέρω, οι Τα Σώματα Επιθεώρησης Βορείου και Νοτίου Ελλάδος, μεταξύ Δ/νση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών / ΓΓΠΠ

άλλων:

- Συγκαταλέγονται στις αρμόδιες αρχές για τη διεξαγωγή έκτακτων περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων με σκοπό τη διερεύνηση περιβαλλοντικών καταγγελιών ή συμβάντων με ιδιαίτερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις και συνεπώς δύνανται να διενεργούν κατά περίπτωση δειγματοληψίες και να συλλέγουν στοιχεία (άρθρο 20, Ν. 4014/2011).¹⁹
- Η προκαταρκτική εξέταση και η προανάκριση των εγκλημάτων, που προβλέπονται στο άρθρο 28 του Ν.1650/1986, ενεργείται και από τους Επιθεωρητές Περιβάλλοντος, συνεπικουρούμενους, εφόσον χρειαστεί και μετά από πρόσκλησή τους, από τους κατά περίπτωση αρμόδιους γενικούς ή ειδικούς προανακριτικούς υπαλλήλους, πάντοτε υπό τη διεύθυνση και την εποπτεία του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται ο τόπος τέλεσης (Ν. 4042/2012, άρθρο 9, παρ. 1).
- Δύνανται να συμμετάσχουν στη διαδικασία κατάρτισης του παρόντος Σχεδίου.

Δ] Το Συντονιστικό Γραφείο Αντιμετώπισης Περιβαλλοντικών Ζημιών (ΣΥΓΑΠΕΖ) (παρ. 3, άρθρο 58, ΠΔ 132/2017):

- Μεριμνά για την αντιμετώπιση του κινδύνου πρόκλησης περιβαλλοντικών ζημιών στο έδαφος, τα νερά και τη βιοποικιλότητα, συμπεριλαμβανομένης και της εποπτείας και του ελέγχου εφαρμογής των διατάξεων του ΠΔ 148/2009 (Α' 190) και εισηγείται μέτρα πρόληψης και αποκατάστασης περιβαλλοντικών ζημιών.
- Παρακολουθεί την υλοποίηση μέτρων πρόληψης και αποκατάστασης και συντονίζει τις δράσεις των Περιφερειακών Επιτροπών Αντιμετώπισης Περιβαλλοντικών Ζημιών (ΠΕΑΠΖ) (παρ. 6, άρθρο 6, ΠΔ 148/2009).
- Δύνανται να συμμετάσχει στη διαδικασία κατάρτισης του παρόντος Σχεδίου.

Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του άρθρου 51 (παρ. 5) του Ν. 4409/2016 (ΦΕΚ 136Α'/28-07-2016), οι υπάλληλοι των κλάδων ΠΕ Περιβάλλοντος, ΠΕ Μηχανικών, ΠΕ Γεωτεχνικών, ΠΕ Ειδικών Επιστημόνων, που υπηρετούν στο ΣΥΓΑΠΕΖ, καθώς και ο Προϊστάμενος της προαναφερόμενης διοικητικής μονάδας, είναι Επιθεωρητές Περιβάλλοντος, διενεργούν ελέγχους μετά από εντολή του Γενικού Διευθυντή Σώματος Επιθεωρητών & Ελεγκτών του ΥΠΕΝ, έχουν τις αρμοδιότητες που προβλέπονται από την εκάστοτε ισχύουσα σχετική νομοθεσία για τους Επιθεωρητές Περιβάλλοντος και

¹⁹ Αποτελεί μία από τις πιθανές δράσεις που ενδέχεται να γίνουν σε έναν περιβαλλοντικό έλεγχο με σκοπό τη διαπίστωση από πλευράς των Σωμάτων Επιθεώρησης τυχόν παράβασης, δεδομένου ότι στην αρμοδιότητα των Σωμάτων Επιθεώρησης Βορείου και Νοτίου Ελλάδος σύμφωνα και με το άρθρο 58 (παρ. 2) του ΠΔ 132/2017, συγκαταλέγονται και ο έλεγχος και η παρακολούθηση της εφαρμογής των περιβαλλοντικών όρων που επιβάλλονται σε έργα και δραστηριότητες, καθώς και των σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος διατάξεων, η εισήγηση για την επιβολή κυρώσεων σε περίπτωση παραβίασης αυτών και η διαπίστωση πρόκλησης περιβαλλοντικής ζημιάς. Για να διαπιστωθεί με ασφάλεια ότι υπάρχει ρύπανση (π.χ. εάν υπάρχει πυρκαγιά σε πετρελαιοειδή υλικά ή διαρροή πετρελαιοειδών) δεν είναι προαπαιτούμενο η λήψη δειγμάτων (οι δειγματοληψίες για τον καταλογισμό μίας παράβασης μπορεί να μην απαιτούνται) και ενδεχόμενη λήψη δειγμάτων θα μπορούσε να εξετάζεται για θέματα διακρίβωσης και αξιολόγησης της ρύπανσης ενός χώρου, ειδικά όταν αναφερόμαστε σε επικίνδυνα απόβλητα, όπως αυτά που, ως επί το πλείστον, προέρχονται από Τεχνολογικά Ατυχήματα (BAME-TAME) και από ατυχήματα μεταφορών επικινδύνων ουσιών (οι οποίες μετά την διαρροή ή την έκλυσή τους θεωρούνται επικίνδυνα απόβλητα). Η αρμοδιότητα όμως αυτή ανήκει στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 12 της ΚΥΑ 13588/725/2006 (Β' 383), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

εφαρμόζονται και ως προς αυτούς οι διατάξεις του άρθρου 14 παρ. 2 του Ν. 3044/2002 (Α'197).

Ε] Η Διεύθυνση Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος, έχει ως βασικούς στόχους [ΠΔ 132/2017, άρθρο 53 & ΚΥΑ 322/2013 (ΦΕΚ 679Β')]:

- τον σχεδιασμό, την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και τον έλεγχο της πολιτικής για την προστασία και διαχείριση του υδάτινου περιβάλλοντος,
- την οργάνωση και υλοποίηση συστήματος παρακολούθησης των ποσοτικών και ποιοτικών χαρακτηριστικών του υδάτινου περιβάλλοντος,
- την καταχώρηση, επεξεργασία και διάχυση των μετρητικών δεδομένων και
- τον συντονισμό των εμπλεκόμενων δημόσιων αρχών σε θέματα αρμοδιότητάς της.

Επιπλέον, η Ειδική Γραμματεία Υδάτων δύναται να συμμετάσχει στη διαδικασία κατάρτισης του παρόντος Σχεδίου.

ΣΤ] Εποπτευόμενοι φορείς του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Στο πλαίσιο προετοιμασίας / ετοιμότητας για την αντιμετώπιση κινδύνων από ατυχήματα κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων και βάσει της αποστολής και του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου, οι εποπτευόμενοι φορείς του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΔΕΔΔΗΕ, ΑΔΜΗΕ, ΔΕΣΦΑ Α.Ε., κλπ) προβαίνουν κατά κύριο λόγο στην εξασφάλιση όλων των αναγκαίων πόρων για την υλοποίηση δράσεων που αφορούν την άμεση αντιμετώπιση συνεπειών από την εκδήλωση ατυχήματος κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων στα δίκτυα και υποδομές αρμοδιότητάς τους.

Σημειώνεται ότι η άσκηση Ενεργειακών Δραστηριοτήτων τελεί υπό την εποπτεία του Κράτους και ασκείται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος & Ενέργειας και τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ), στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους και του μακροχρόνιου ενεργειακού σχεδιασμού της χώρας (Ν.4001/2011 - ΦΕΚ 179/Α'/2011).

Ο ΑΔΜΗΕ Α.Ε. αποτελεί διαχειριστή του Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας υψηλής και υπερυψηλής τάσης και διαθέτει κέντρα ελέγχου που λειτουργούν αδιάλειπτα όλο το 24ωρο. Συγκεκριμένα, λειτουργούν:

- Το Εθνικό Κέντρο Ελέγχου Ενέργειας: Για ολόκληρο το Δίκτυο
- Το Νότιο Περιφερειακό Κέντρο Ελέγχου Ενέργειας: Για την Ήπειρο, τα Επτάνησα, τη Στερεά Ελλάδα, την Πελοπόννησο, την Αττική, την Εύβοια και τις Κυκλάδες.
- Το Βόρειο Περιφερειακό Κέντρο Ελέγχου Ενέργειας Πτολεμαΐδας: Για τη Θεσσαλία, τη Δυτική Μακεδονία και την Κεντρική Μακεδονία.
- Το Βόρειο Περιφερειακό Κέντρο Ελέγχου Ενέργειας Θεσσαλονίκης: Για την Ανατολική Μακεδονία, τη Χαλκιδική και τη Θράκη.

Ο ΔΕΔΔΗΕ Α.Ε. αποτελεί τον διαχειριστή του Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας.

Ο Διαχειριστής Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου (ΔΕΣΦΑ) Α.Ε. είναι υπεύθυνος για τη λειτουργία, τη διαχείριση, την εκμετάλλευση και την ανάπτυξη του Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου (ΕΣΦΑ) και των διασυνδέσεών του.

Η **Εταιρεία Διανομής Αερίου Αττικής (ΕΔΑ Αττικής) Α.Ε.** και η **Εταιρεία Διανομής Αερίου Θεσσαλονίκης-Θεσσαλίας (ΕΔΑ ΘΕΣΣ) Α.Ε.**, αποτελούν τους Διαχειριστές του Δικτύου Διανομής Φυσικού Αερίου στην Αττική και εντός των γεωγραφικών περιοχών του Νομού

Θεσσαλονίκης και Περιφέρειας Θεσσαλίας, αντίστοιχα, ενώ η **Δημόσια Επιχείρηση Δικτύων Διανομής Αερίου (ΔΕΔΑ Α.Ε.)** διαχειρίζεται τα δίκτυα διανομής φυσικού αερίου στην υπόλοιπη Ελλάδα. Η **TAP AG**, μετά την ολοκλήρωση κατασκευής του Διαδριατικού Αγωγού Φυσικού Αερίου (TAP), θα αναλάβει ρόλο διαχειριστή συστήματος μεταφοράς, παρέχοντας μεταφορική δυνατότητα σε μεταφορείς και παραγωγούς ώστε να διαθέτουν το φυσικό αέριό τους στην αγορά.

Μετά την εκδήλωση ατυχήματος κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων και εφόσον συντρέχουν λόγοι, ο ΔΕΔΔΗΕ Α.Ε και ο ΑΔΜΗΕ Α.Ε., ο ΔΕΣΦΑ Α.Ε., η ΕΔΑ Αττικής Α.Ε., η ΕΔΑ ΘΕΣΣ Α.Ε., η ΔΕΔΑ Α.Ε. και η TAP AG, κατά περίπτωση και βάσει του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου που διέπει τη λειτουργία τους φέρουν κυρίως την αρμοδιότητα για:

- Την προληπτική διακοπή δικτύων για την ασφάλεια του προσωπικού καταστολής του ατυχήματος (σε περίπτωση που εγγύς του σημείου του ατυχήματος διέρχονται ηλεκτροφόρα καλώδια, ή υπάρχει δίκτυο φυσικού αερίου ή σχετικός υπέργειος εξοπλισμός, ή διέρχεται τμήμα ή βρίσκεται υποδομή του Διαδριατικού Αγωγού Φυσικού Αερίου (TAP).
- Τον έλεγχο και την αποκατάσταση βλαβών στο δίκτυο αρμοδιότητάς τους.
- Την ενημέρωση του κοινού κατά την κρίση τους (δελτία τύπου, ανακοινώσεις στα τοπικά ΜΜΕ κ.λπ.), σε περιπτώσεις βλαβών του δικτύου τους που ενέχουν κίνδυνο για τους πολίτες (ειδικές οδηγίες αυτοπροστασίας, όπως τη μη προσέγγιση αγωγών του δικτύου αρμοδιότητάς τους που έχουν υποστεί βλάβες εξαιτίας του ατυχήματος, κλπ).

1.5 Υπουργείο Υγείας

Οι αρμόδιες οργανικές μονάδες του Υπουργείου Υγείας είναι:

- Η Γενική Δ/νση Δημόσιας Υγείας & Ποιότητας Ζωής, στην οποία υπάγονται:
 - η Δ/νση Δημόσιας Υγείας & Υγιεινής Περιβάλλοντος και
 - η Δ/νση Επιχειρησιακής Ετοιμότητας Εκτάκτων Καταστάσεων Δημόσιας Υγείας (Δ4),
- το ΕΚΑΒ και
- ο Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ).

Οι αρμοδιότητες του Υπουργείου Υγείας ανά αρμόδια οργανική μονάδα είναι οι εξής:

Α] Γενική Δ/νση Δημόσιας Υγείας & Ποιότητας Ζωής

Η Γενική Δ/νση Δημόσιας Υγείας & Ποιότητας Ζωής βάσει της αποστολής και του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου (ΠΔ 121/2017), είναι κυρίως αρμόδια για τον προγραμματισμό, την υλοποίηση και την εποπτεία οργανωμένων δραστηριοτήτων της πολιτείας και της κοινωνίας, που αποβλέπουν στην πρόληψη νοσημάτων, στην προστασία και προαγωγή της υγείας του πληθυσμού, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής του καθώς και την παρακολούθηση και εποπτεία της εφαρμογής των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας για την προστασία της Δημόσιας Υγείας και του Περιβάλλοντος.

Α.1] Η Δ/νση Δημόσιας Υγείας & Υγιεινής Περιβάλλοντος (παρ. 3, άρθρο 22, ΠΔ 121/2017, όπως ισχύει & Ν. 4600/2019) μελετά, προγραμματίζει, συντονίζει και παρακολουθεί την εφαρμογή υγειονομικών διατάξεων, κανονισμών και προγραμμάτων, που αφορούν μεταξύ άλλων (άρθρο 22, ΠΔ 121/2017):

ι. στον εποπτικό έλεγχο και στην παρακολούθηση της ποιότητας του νερού ανθρώπινης

κατανάλωσης ανά την επικράτεια, τη συλλογή και επεξεργασία των στοιχείων ποιότητας και τη σύνταξη εκθέσεων ποιότητας με υποβολή τους στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και παράλληλη ενημέρωση του πληθυσμού.

ii. στον εποπτικό έλεγχο και στην παρακολούθηση της ποιότητας των νερών ακτών κολύμβησης.

- Εναρμονίζει το νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο με τις οικείες οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την «παρακολούθηση της ποιότητας του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης».

- Σε περίπτωση ατυχήματος:

- Καταρτίζει και εκδίδει οδηγίες για τη λήψη μέτρων προστασίας της υγείας του κοινού στις περιπτώσεις που προκύπτουν ζητήματα δημόσιας υγείας λόγω του ατυχήματος, σε συνεργασία με τις αρμόδιες περιφερειακές υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας (αρμόδιες Δ/νσεις των Γενικών Δ/σεων Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας των οικείων Περιφερειών).
- Δύναται να συμμετέχει στην Υποστηρικτική Ομάδα Διαχείρισης ΧΒΡΠ Απειλών (ΥΟΔ) της ΓΓΠΠ (άρθρο 15, Ν. 3491/2006).

A.2] Η Διεύθυνση Επιχειρησιακής Ετοιμότητας Εκτάκτων Καταστάσεων Δημόσιας Υγείας (Δ4)²⁰

Στο πλαίσιο προετοιμασίας / ετοιμότητας για την αντιμετώπιση κινδύνων από την εκδήλωση ατυχήματος κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων και βάσει της αποστολής της και του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου (Ν. 4633/2019, ΦΕΚ 161/Α'/2019), η Δ/ση Επιχειρησιακής Ετοιμότητας Εκτάκτων Καταστάσεων Δημόσιας Υγείας του Υπουργείου Υγείας, προβαίνει κατά κύριο λόγο στα ακόλουθα:

- εκπόνηση και επικαιροποίηση επιχειρησιακών σχεδίων στον τομέα της διαχείρισης εκτάκτων αναγκών και κρίσεων υγειονομικού χαρακτήρα,
- σχεδιασμό και πραγματοποίηση ασκήσεων προετοιμασίας και συντονισμού όλων των δημόσιων φορέων σε περίπτωση κρίσεων υγειονομικού ενδιαφέροντος, μεμονωμένα ή από κοινού με το Ε.Κ.Α.Β.,
- συμμετοχή σε εθνικές και διεθνείς ασκήσεις αντιμετώπισης εκτάκτων καταστάσεων και κρίσεων, μεμονωμένα ή από κοινού με το Ε.Κ.Α.Β.,
- εκπροσώπηση του Υπουργείου Υγείας σε ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς για θέματα διαχείρισης εκτάκτων καταστάσεων, υποδομών ζωτικής σημασίας, αναγνώρισης θυμάτων μαζικών καταστροφών και ΧΒΡΠ περιστατικών και απειλών.
- Συμμετοχή στην κατάρτιση του παρόντος Σχεδίου.

Μετά την εκδήλωση ατυχήματος, η Δ/ση Επιχειρησιακής Ετοιμότητας Εκτάκτων Καταστάσεων Δημόσιας Υγείας του Υπουργείου Υγείας (Ν. 4633/2019, ΦΕΚ 161/Α'/2019) προβαίνει κατά κύριο λόγο στα ακόλουθα:

- επικοινωνιακή διαχείριση των κρίσεων υγειονομικού χαρακτήρα από κοινού με το Ε.Κ.Α.Β.,
- επικοινωνιακή διαχείριση εκτάκτων αναγκών και κρίσεων, σε συνεννόηση με την ηγεσία του Υπουργείου Υγείας,

²⁰ Η Διεύθυνση Επιχειρησιακής Ετοιμότητας Εκτάκτων Καταστάσεων Δημόσιας Υγείας (Δ4) συστάθηκε με το άρθρο 28 του Ν. 4633/2019 (ΦΕΚ 161/Α'/2019)

- παροχή, από κοινού με το Κ.Ε.Π.Υ./Ε.Κ.Α.Β., οδηγιών στα εφημερεύοντα νοσοκομεία για αντιμετώπιση πιθανών περιστατικών μολυσμένων διακομισθέντων, καθώς και συστάσεων για πιθανούς μολυσμένους περιπατητικούς (αυτοεξυπηρετούμενους) τραυματίες που θα προσφύγουν για παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και
- ευθύνη συντονισμού των φορέων, κρατικών ή μη, που παρέχουν υπηρεσίες υγειονομικής φροντίδας σε χώρους φιλοξενίας προσφύγων και μεταναστών.
Επιπλέον, η Δ/ση Επιχειρησιακής Ετοιμότητας Εκτάκτων Καταστάσεων Δημόσιας Υγείας σε περίπτωση ατυχήματος συμμετέχει στην Υποστηρικτική Ομάδα Διαχείρισης ΧΒΡΠ Απειλών & Συμβάντων (ΥΟΔ) της ΓΓΠΠ (άρθρο 15, Ν. 3491/2006).

Β] ΕΚΑΒ²¹

Στο πλαίσιο προετοιμασίας / ετοιμότητας για την αντιμετώπιση κινδύνων από την εκδήλωση ατυχήματος κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων και βάσει της αποστολής του και του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου (Ν.1579/1985, ΠΔ 376/1988 & ΠΔ 348/1996, Ν. 4633/2019 - ΦΕΚ 161/Α'/2019), το ΕΚΑΒ προβαίνει κατά κύριο λόγο στα ακόλουθα:

- Εξασφάλιση λειτουργίας των υπηρεσιών του ΕΚΑΒ.
- Εξασφάλιση των επικοινωνιών του συντονιστικού κέντρου ΕΚΑΒ με τα άλλα κέντρα επιχειρήσεων.
- Συντήρηση μηχανολογικού εξοπλισμού του ΕΚΑΒ (ασθενοφόρα, κινητές ιατρικές μονάδες, κλπ)
- Λειτουργία του Ειδικού Τμήματος Ιατρικής Καταστροφών (Ε.Τ.Ι.Κ.).
- Εκπαίδευση προσωπικού.
- Παρακολούθηση και συντονισμό της εύρυθμης λειτουργίας του υγειονομικού συστήματος της χώρας από επιχειρησιακής απόψεως σε καθημερινή βάση.
- Γενικό συντονισμό των καθημερινών επιχειρησιακών δράσεων σε όλον τον τομέα της υγείας, δημόσιο και ιδιωτικό, όπου και όταν απαιτείται.
- Διαχείριση και αντιμετώπιση κρίσεων και εκτάκτων καταστάσεων, ρύθμιση των κλινών των Μονάδων Εντατικής Θεραπείας (ΜΕΘ) και των κλινών των Μονάδων Εντατικής Νοσηλείας Νεογνών (ΜΕΝΝ).
- Ρύθμιση τυχόν δυσλειτουργιών στο σύστημα εφημέρευσης των νοσοκομείων του Ε.Σ.Υ. και την αντιμετώπιση κάθε μορφής κρίσεων και εκτάκτων καταστάσεων.
- Κατάρτιση, παρακολούθηση και συντονισμό των συστημάτων εφημερίας των νοσοκομείων.
- Έκδοση οδηγιών προς τις αρμόδιες οργανικές του μονάδες, σχετικά με τη χρήση Μέσων Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ) κατά την υλοποίηση των δράσεων που προβλέπονται για αυτές στο παρόν Σχέδιο.

²¹ Με τον Ν. 4633/2019 (ΦΕΚ 161/Α'/2019) καταργείται το Εθνικό Κέντρο Επιχειρήσεων Υγείας – ΕΚΕΠΥ (άρθ. 28) ενώ στις αρμοδιότητες του ΕΚΑΒ (άρθ. 29) περιλαμβάνονται ο συντονισμός της παροχής, σε έκτακτες περιπτώσεις άμεσης βοήθειας, επείγουσας ιατρικής φροντίδας στους πολίτες, η μεταφορά των πολιτών αυτών σε μονάδες παροχής υπηρεσιών υγείας, ο συντονισμός της νοσοκομειακής και προνοσοκομειακής φροντίδας σε καταστάσεις εκτάκτων αναγκών και κρίσεων και η παρακολούθηση και ο συντονισμός των συστημάτων εφημερίας των νοσοκομείων του Ε.Σ.Υ.

- Συμμετοχή στη διαδικασία κατάρτισης του παρόντος Σχεδίου.

Μετά την εκδήλωση ατυχήματος κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, το Εθνικό Κέντρο Άμεσης Βοήθειας (Ε.Κ.Α.Β.), βάσει του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου (Ν.1579/1985, ΠΔ376/1988 & ΠΔ 348/1996, Ν. 4633/2019 - ΦΕΚ 161/Α'/2019) είναι κυρίως αρμόδιο για:

- Να επιλαμβάνεται και να συντονίζει την αντιμετώπιση των περιστατικών υγείας, δίνοντας οδηγίες για πρώτες βοήθειες στους καλούντες, καθώς και στο πλήρωμα των ασθενοφόρων με στόχο τη βέλτιστη έκβαση των ασθενών.
- Την αποστολή ασθενοφόρων και κινητών μονάδων στον τόπο της καταστροφής.
- Την παροχή πρώτων βοηθειών τυχόν τραυματιών και διακομιδή τους στα νοσοκομεία.
- Την ενεργοποίηση της Ομάδας Διαχείρισης Κρίσεων (ΟΔΙΚ) με εντολή του προέδρου ΕΚΑΒ και κατά την κρίση του, η οποία συντονίζει επιτελικά και επιχειρησιακά τις δραστηριότητες των κατά τόπους δυνάμεων του ΕΚΑΒ (παραρτήματα του ΕΚΑΒ, Ειδικό Τμήμα Ιατρικής Καταστροφών (ΕΤΙΚ) του ΕΚΑΒ, κλπ).
- Τον συντονισμό δημόσιων και ιδιωτικών φορέων υγείας για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και κρίσεων στην δημόσια υγεία.
- Την παρακολούθηση της εφαρμογής δράσεων του Τομέα Υγείας βάσει του αντίστοιχου σχεδιασμού, όπως ετοιμότητα και λειτουργία των νοσηλευτικών μονάδων για την υποδοχή τραυματιών/ασθενών, κάλυψη αυξημένων αναγκών σε φαρμακευτικό υλικό, έλεγχοι Δημόσιας Υγείας, κλπ.
- Σε περίπτωση μαζικού συμβάντος, να ενεργοποιεί την εφαρμογή των ειδικών σχεδίων αντιμετώπισης μαζικών απωλειών υγείας του ΕΚΑΒ διά της κινητοποίησης όλων των εμπλεκόμενων δομών.
- Να προβαίνει, από κοινού με τη Διεύθυνση Επιχειρησιακής Ετοιμότητας Εκτάκτων Καταστάσεων Δημόσιας Υγείας, σε παροχή οδηγιών στα εφημερεύοντα νοσοκομεία για αντιμετώπιση πιθανών περιστατικών μολυσμένων διακομισθέντων, καθώς και συστάσεων για πιθανούς μολυσμένους περιπατητικούς (αυτοεξυπηρετούμενους) τραυματίες που θα προσφύγουν για παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.
- Να συμμετέχει στην Υποστηρικτική Ομάδα Διαχείρισης ΧΒΡΠ Απειλών & Συμβάντων (ΥΟΔ) της ΓΓΠΠ (άρθρο 15, Ν. 3491/2006).

Γ] Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ)

Βάσει της αποστολής του και του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου (Ν. 4633/2019, ΦΕΚ 161/Α'/2019) ο Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ) είναι κατά κύριο λόγο αρμόδιος για την:

- παρακολούθηση και εκτίμηση της υγείας του πληθυσμού και των βιολογικών, κοινωνικοοικονομικών και περιβαλλοντικών παραμέτρων που την επηρεάζουν,
- επιδημιολογική επιτήρηση και παρακολούθηση των επιπτώσεων των μεταδοτικών νοσημάτων στη δημόσια υγεία
- κατάρτιση και λήψη μέτρων πρόληψης και την ενημέρωση του εκάστοτε πληθυσμού – στόχου για την προστασία της υγείας και την εξασφάλιση της ευεξίας και ευζωίας του.

- λήψη μέτρων που αποσκοπούν στην προστασία του πληθυσμού από κάθε είδους απειλές που οφείλονται σε μεταδοτικά νοσήματα, προώθηση δράσεων που αποβλέπουν στη βελτίωση της υγείας, πρόληψη των χρόνιων και μη μεταδοτικών νοσημάτων και αντιμετώπιση καταστάσεων βλαπτικών για την υγεία.

Γ1] Το Κέντρο Επιχειρήσεων του ΕΟΔΥ (Κ.ΕΠΙΧ.), διαμέσου της τηλεφωνικής του γραμμής (210-5212054) η οποία είναι διαθέσιμη όλο το 24ωρο, ενημερώνει τους πολίτες και τους φορείς του Δημοσίου και Ιδιωτικού Φορέα για θέματα δημόσιας υγείας. Η τηλεφωνική επικοινωνία με το επιστημονικό προσωπικό του Κ.ΕΠΙΧ. δεν αντικαθιστά τον κλινικό και εργαστηριακό έλεγχο, αλλά συνιστά την αντιμετώπιση των περιστατικών στο πλαίσιο της Δημόσιας Υγείας. Επιπλέον, ως Κέντρο Επιχειρήσεων βρίσκεται σε αμφίδρομη επικοινωνία με τα Κέντρα Επιχειρήσεων όλων των εμπλεκόμενων φορέων. Επιπλέον, το Κ.ΕΠΙΧ. συμμετέχει στην Υποστηρικτική Ομάδα Διαχείρισης ΧΒΡΠ Απειλών & Συμβάντων (ΥΟΔ) της ΓΓΠΠ (άρθρο 15, Ν. 3491/2006).

Γ2] Το Κεντρικό Εργαστήριο Δημόσιας Υγείας (ΚΕΔΥ) του άρθρου 20 του Ν. 3370/2005 (Α' 176) αποτελεί οργανική μονάδα του ΕΟΔΥ. **Τα Περιφερειακά Εργαστήρια Δημόσιας Υγείας (ΠΕΔΥ)** του ίδιου άρθρου αποτελούν αποκεντρωμένες μονάδες του ΕΟΔΥ (Ν. 4633/2019, άρθρο 12).

- **Το Δίκτυο Εργαστηρίων Δημόσιας Υγείας του ΕΟΔΥ:**

- Συντονίζει, εποπτεύει και ελέγχει τα Περιφερειακά Εργαστήρια Δημόσιας Υγείας (ΚΕΔΥ).
- Ελέγχει, εποπτεύει, διαγιγνώσκει, προλαμβάνει και λύνει σημαντικά υγειονομικά και επιδημιολογικά προβλήματα της χώρας με μικροβιολογικούς ελέγχους των πόσιμων και εμφιαλωμένων νερών, νερών αναψυχής, τροφίμων, ποτών, βιολογικών προϊόντων και περιβαλλοντικών παραγόντων (ΚΕΔΥ – ΠΕΔΥ).
- Ασκεί επιδημιολογική επιτήρηση στην υγεία των πολιτών (ΚΕΔΥ – ΠΕΔΥ).

1.6 Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων

Οι αρμόδιες οργανικές μονάδες του Υπουργείου Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων είναι:

- οι Περιφερειακές Διευθύνσεις Επιθεώρησης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.Ε.Π.Ε.) (ΠΔ 134/2017, άρθρο 48) και
- το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α.).

Οι αρμοδιότητες του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Κοινωνικής Αλληλεγγύης στο πλαίσιο της ΚΥΑ 172058/2016 είναι οι εξής:

- Περιφερειακές Διευθύνσεις Επιθεώρησης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.Ε.Π.Ε.):
 - Ερευνούν τα αίτια και τις συνθήκες των σοβαρών και θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών, προτείνουν μέτρα για την πρόληψή τους, συντάσσουν σχετικές εκθέσεις με επισήμανση των παραβάσεων της εργατικής νομοθεσίας που εμπλέκονται σε αυτά και σχετίζονται με την ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων με σκοπό την αποφυγή επανάληψής τους και υποβάλλουν μηνυτήρια

αναφορά όταν προκύπτουν ευθύνες (Ν. 3996/2011, άρθρο 2, παρ. 2ε).

- Επιθεωρούν τους χώρους εργασίας όλο το 24ωρο και ελέγχουν την τήρηση των διατάξεων της κείμενης εργατικής νομοθεσίας σχετικά με την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία (ΠΔ 134/2017, άρθρο 48).
- Παρέχουν υποδείξεις προς τους εργοδότες, εργαζομένους, εμπλεκόμενα πρόσωπα και οργανισμούς για τη λήψη μέτρων βελτίωσης των συνθηκών εργασίας, την πρόληψη των κινδύνων και την προστασία και προαγωγή της Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία και επιβάλλουν στους παραβάτες τις προβλεπόμενες κυρώσεις (ΠΔ 134/2017, άρθρο 48).
- Εξετάζουν κάθε καταγγελία και αίτημα που υποβάλλεται στις Υπηρεσίες για την ορθή εφαρμογή της εργατικής νομοθεσίας για την Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία (ΠΔ 134/2017, άρθρο 48).

ii. Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α.):

Μετά την εκδήλωση ατυχήματος με μεγάλο αριθμό θυμάτων και εφόσον συντρέχει λόγος (άρθρο 6, παρ. 2, Ν. 3106/2003 & άρθρο 2, ΠΔ 22/06):

- Το Τμήμα Διαχείρισης Κρίσεων της Διεύθυνσης Κοινωνικών Παρεμβάσεων του Ε.Κ.Κ.Α. συγκροτεί και κινητοποιεί ομάδες ταχείας παρέμβασης, συγκροτούμενες κυρίως από ψυχολόγους και κοινωνικούς λειτουργούς, για την παροχή άμεσης συμβουλευτικής υποστήριξης και βραχείας διάρκειας ψυχολογικής υποστήριξης σε ατομικό, ομαδικό και κοινοτικό επίπεδο (Ν. 2646/1998 - ΦΕΚ 236/Α'/1998, Ν. 3106/2003 - ΦΕΚ 30/Α'/2003, Ν. 3402/2005 - ΦΕΚ 258/Α'/2005, ΠΔ 22/2006 - ΦΕΚ 18/Α'/2006).

Στο πλαίσιο προετοιμασίας / ετοιμότητας για την αντιμετώπιση κινδύνων από ατυχήματα κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων και βάσει της αποστολής του και του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου, το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α.) προβαίνει κατά κύριο λόγο στα ακόλουθα:

- Κατάρτιση ετήσιου προγράμματος ετοιμότητας των Ομάδων Ταχείας Επέμβασης, για την παροχή άμεσης συμβουλευτικής υποστήριξης και βραχείας διάρκειας ψυχολογικής υποστήριξης σε ατομικό, ομαδικό και κοινοτικό επίπεδο, όταν απαιτηθεί μετά από ατύχημα.
- Εξασφάλιση λειτουργίας κινητής μονάδας, η οποία λειτουργεί ως επιτελικό επιχειρησιακό κέντρο του Ε.Κ.Κ.Α..

1.7 Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων

1.7.1 Γενικό Χημείο του Κράτους / Δ/ση Ενεργειακών, Βιομηχανικών και Χημικών Προϊόντων

(Ν. 4389/2016 & ΠΔ 111/2014)

- Αποτελεί την εθνική αρμόδια αρχή για την εφαρμογή και τον έλεγχο εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) 1272/2008(CLP) για την ταξινόμηση επισήμανση και συσκευασία των ουσιών και μειγμάτων.
- Συμμετέχει στη διαδικασία κατάρτισης του παρόντος Σχεδίου.
- Παρέχει οδηγίες, ενημερώνει και εποπτεύει τις Χημικές Υπηρεσίες για την εφαρμογή της νομοθεσίας και την εκτέλεση των διαδικασιών ελέγχου.

- Πραγματοποιεί εργαστηριακές αναλύσεις.
- Παρέχει επιστημονική συνδρομή στις διάφορες αρμόδιες Αρχές και Υπηρεσίες του Κράτους.
- Συμμετέχει στην Υποστηρικτική Ομάδα Διαχείρισης ΧΒΡΠ Απειλών & Συμβάντων (ΥΟΔ) της ΓΓΠΠ (άρθρο 15, Ν. 3491/2006).

1.7.2 Περιφερειακές Χημικές Υπηρεσίες

(Ν. 4389/2016 & ΠΔ 111/2014)

- Εφαρμόζουν και τηρούν τη νομοθεσία αρμοδιότητας ΓΧΚ (ΠΔ 111/2014, άρθρο 95).
Μετά την εκδήλωση ατυχήματος, οι περιφερειακές Χημικές Υπηρεσίες, στο πλαίσιο των προβλεπομένων στο ΠΔ 111/2014 (άρθρο 95) και κατόπιν σχετικού αιτήματος του επικεφαλής Αξιωματικού του ΠΣ στο σημείο του περιστατικού, προβαίνουν κυρίως στις κάτωθι δράσεις:
 - Συνδράμουν επιστημονικά τον επικεφαλής Αξιωματικό του ΠΣ στο σημείο του περιστατικού, στη δρομολόγηση σχετικών δράσεων (οριοθέτηση των ζωνών επιχειρήσεων, εκτίμηση του περιστατικού, κλπ).
 - Πραγματοποιούν εργαστηριακές αναλύσεις (χημικές, φυσικές, μηχανικές, μικροβιολογικές, μοριακές, οργανοληπτικές κλπ) σε δείγματα που λαμβάνονται από τις αρμόδιες αρχές, εκτελούν ιδιωτικές αναλύσεις και εκδίδουν σχετικές γνωματεύσεις. Στην υπ' αριθ. 30/002/000/8644/2016 (ΦΕΚ 4267Β'/30-12-2016) Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών καθορίζεται η καθ' ύλην και κατά τόπον αρμοδιότητα των οργανικών μονάδων των Χημικών Υπηρεσιών που διενεργούν εργαστηριακούς ελέγχους σε επίπεδο Διοικητικής Περιφέρειας.

1.8 Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων

Οι αρμόδιες οργανικές μονάδες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων είναι οι εξής (άρθρο 2, ΠΔ 97/2017):

- Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Κλιματικής Αλλαγής
- Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής
- Γενική Διεύθυνση Κτηνιατρικής
- Γενική Διεύθυνση Αλιείας.

Επιπλέον, αρμόδιους φορείς αποτελούν και ο Ενιαίος Φορέας Ελέγχου Τροφίμων (Ε.Φ.Ε.Τ.), καθώς και το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο, που αποτελούν εποπτευόμενα Πρόσωπα του ανωτέρω Υπουργείου.

- Η **Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Κλιματικής Αλλαγής**, μεταξύ άλλων, διαχειρίζεται, όσον αφορά τον αγροτικό τομέα ζητήματα, που άπτονται της οδηγίας SEVESO III και συντονίζει τις συναρμόδιες περιφερειακές υπηρεσίες και φορείς του ΥΠΑΑΤ (παρ. 3ι, άρθρο 3, ΠΔ 97/2017).
- Στους επιχειρησιακούς στόχους της **Διεύθυνσης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής** ανήκουν (παρ. Γ, άρθρο 6, ΠΔ 97/2017):
 - Ο πληρέστερος καθορισμός των φυτοϋγειονομικών απαιτήσεων της χώρας, η λήψη των σχετικών μέτρων και η μέριμνα για την καλύτερη υλοποίησή τους.

- Η μέριμνα για την αποδοτική άσκηση ελέγχου των δρώντων συστατικών των φυτοπροστατευτικών προϊόντων και βιοκτόνων, που εισάγονται ή παράγονται στη χώρα, καθώς και του ελέγχου και προσδιορισμού των υπολειμμάτων γεωργικών φαρμάκων που υπάρχουν στα φυτά και τα φυτικά προϊόντα.
- Η **Γενική Διεύθυνση Κτηνιατρικής** έχει ως στρατηγικούς σκοπούς, μεταξύ άλλων (άρθρο 7, ΠΔ 97/2017):
 - την εξυγίανση του ζωικού κεφαλαίου της χώρας,
 - την προστασία των ζώων κατά την εκτροφή, τη μεταφορά και τη σφαγή τους,
 - την πρόληψη και αντιμετώπιση βιολογικών και χημικών κινδύνων στα τρόφιμα ζωικής προέλευσης,
 - την άσκηση των επίσημων ελέγχων στα εισαγόμενα στη χώρα τρόφιμα ζωικής προέλευσης, καθώς και την άσκηση των επίσημων ελέγχων όσον αφορά στα εισαγόμενα και διακινούμενα στη χώρα ζώντα ζώα, στα ζωικά υποπροϊόντα και τις εξαγωγές.
- Η **Γενική Διεύθυνση Αλιείας** στοχεύει, μεταξύ άλλων, στην εφαρμογή του ελέγχου στις αλιευτικές δραστηριότητες και τα προϊόντα του τομέα αλιείας και στην ανάπτυξη συνεργασιών με συναρμόδιες υπηρεσίες και φορείς (άρθρο 8, ΠΔ 97/2017).

Επιπλέον, οι ανωτέρω οργανικές μονάδες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων παρέχουν οδηγίες προς τις Περιφέρειες για τον έλεγχο των καλλιεργειών, των χερσαίων ζώων, των εδαφών και των επιφανειακών υδάτων, καθώς και επιστημονική γνώση σχετικά με τις φυσικοχημικές ιδιότητες και την επικινδυνότητα των φυτοπροστατευτικών προϊόντων, βιοκτόνων και λιπασμάτων.

Το **Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο**, μεταξύ άλλων [Υπ' αριθ. 3594/98 Απόφαση της Διοικητικής του Επιτροπής (ΦΕΚ 1155 Β'/4-11-98)]:

1. Ως εθνική αρμόδια αρχή ελέγχου και εκτίμησης επικινδυνότητας, διενεργεί τον έλεγχο και την αξιολόγηση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων και βιοκτόνων, σύμφωνα με τους Νόμους 721/1977 (ΦΕΚ 298 Α') και τον Ν. 4036/2012 (ΦΕΚ 8 Α'), σε εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Κανονισμού 1107/2009 και της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 128/2009, καθώς και την ΚΥΑ 4616/52519/4-5-2016 σε εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Κανονισμού 528/2012 και όλων των σχετικών Υπουργικών Αποφάσεων που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση των νόμων αυτών και των σχετικών Ευρωπαϊκών Οδηγιών και Κανονισμών.
2. Διενεργεί εργαστηριακούς ελέγχους δειγμάτων Φυτοϋγειονομικού ελέγχου και επισκοπήσεων κατά επιβλαβών οργανισμών.
3. Πραγματοποιεί τις ακόλουθες εργασίες:
 - i. Μελετά τη βιολογική δράση/αποτελεσματικότητα φυτοπροστατευτικών προϊόντων και βιοκτόνων και των παραγόντων που την επηρεάζουν, καθώς και των ανεπιθύμητων επιδράσεων από τη χρήση τους σε καλλιεργούμενα φυτά και ωφέλιμα αρθρόποδα.
 - ii. Περιλαμβάνει το Εργαστήριο Υπολειμμάτων Γεωργικών Φαρμάκων, το οποίο λειτουργεί ως Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τον έλεγχο των επιπέδων υπολειμμάτων σε τρόφιμα φυτικής και ζωικής προέλευσης, νωπά και επεξεργασμένα.

- iii. Μελετά τα υπολείμματα γεωργικών φαρμάκων και άλλων ρυπαντών σε φυτά, σε προϊόντα φυτικής και ζωικής προέλευσης, σε ζωοτροφές και σε περιβαλλοντικά δείγματα (ύδατα).
- iv. Αξιολογεί δραστικές ουσίες φυτοπροστατευτικών προϊόντων για τη θέσπιση ανώτατων ορίων υπολειμμάτων φυτοπροστατευτικών προϊόντων επί ή εντός των τροφίμων και ζωοτροφών φυτικής και ζωικής προέλευσης, σύμφωνα με τον Νόμο 4036/2012 (ΦΕΚ 8 Α΄) σε εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Κανονισμού 396/2005.
- v. Ελέγχει την εγγυημένη σύνθεση και τις φυσικοχημικές ιδιότητες των φυτοπροστατευτικών προϊόντων σε σχέση με τα οριζόμενα στην χορηγηθείσα άδεια διάθεσης στην αγορά.
- vi. Πραγματοποιεί συγκριτική εργαστηριακή ανάλυση φυτοπροστατευτικών προϊόντων, για τα οποία έχει χορηγηθεί άδεια παράλληλου εμπορίου σύμφωνα με το άρθρο 52 του Κανονισμού (ΕΚ) 1107/2009 και τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, με σκοπό τον έλεγχο ομοιότητάς τους με τα αντίστοιχα προϊόντα αναφοράς.
- vii. Ελέγχει την αγορά για την καταλληλότητα και τη νομιμότητα διατιθέμενων φυτοπροστατευτικών προϊόντων.
- viii. Ασκεί εργαστηριακό έλεγχο προσδιορισμού αγροχημικών και άλλων ρυπαντών σε περιβαλλοντικά δείγματα.
- ix. Μελετά τις φυσικές και χημικές ιδιότητες των φυτοπροστατευτικών προϊόντων, βιοκτόνων και λιπασμάτων και τους παράγοντες που τις επηρεάζουν.
- x. Μελετά τις τοξικολογικές και οικοτοξικολογικές ιδιότητες των γεωργικών φαρμάκων, τις συνθήκες ασφαλούς χρήσης τους και τις επιπτώσεις που μπορούν να προκύψουν σε ανθρώπους, παραγωγικά ζώα και οργανισμούς του οικοσυστήματος.
- xi. κ. Ερευνά την τύχη και συμπεριφορά των φυτοπροστατευτικών προϊόντων, βιοκτόνων και λιπασμάτων στο περιβάλλον.

Στο ανωτέρω πλαίσιο, διενεργεί βιολογικούς, χημικούς και τοξικολογικούς εργαστηριακούς ελέγχους φυτοπροστατευτικών προϊόντων και βιοκτόνων, και συγκεκριμένα, εργαστηριακές δοκιμές για τον προσδιορισμό γεωργικών φαρμάκων σε:

- περιβαλλοντικά δείγματα [έδαφος, ύδατα (πόσιμα, αρδευτικά, υπόγεια)],
- τρόφιμα όλων των κατηγοριών (πρωτογενούς παραγωγής και επεξεργασμένα),
- απόβλητα (αστικά, βιομηχανικά κλπ) ,
- ζωοτροφές κλπ.
- Δείγματα ζωικής προέλευσης

Σημειώνεται ότι οι προαναφερόμενες αρμόδιες οργανικές μονάδες και οι εποπτευόμενοι Φορείς του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων συμμετέχουν στη διαδικασία κατάρτισης του παρόντος Σχεδίου. Επιπλέον, το ανωτέρω Υπουργείο συμμετέχει στην Υποστηρικτική Ομάδα Διαχείρισης ΧΒΡΠ Απειλών & Συμβάντων (ΥΟΔ) της ΓΓΠΠ (άρθρο 15, Ν. 3491/2006).

1.9 Υπουργείο Εθνικής Άμυνας

Το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας διά του ΓΕΕΘΑ, μετά την εκδήλωση μεγάλου ατυχήματος και βάσει του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου (Σχέδιο «ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ»/Απρ2016/ΓΕΕΘΑ/Α6) είναι κυρίως αρμόδιο για:

- τον καθορισμό του τρόπου και του μεγέθους συμβολής (διάθεση προσωπικού, μέσων, υλικών, εφοδίων) των ΓΕ και υφιστάμενων Μειζόνων Διοικήσεων, Σχηματισμών, Ι ΜΠ και της 13^{ης} ΔΕΕ, στην αντιμετώπιση των συνεπειών της καταστροφής,
- τον έλεγχο - έγκριση των αντίστοιχων σχεδίων αντιμετώπισης ΧΒΡΠ περιστατικών και απειλών, αρωγής και υγειονομικής υποστήριξης των ΓΕ, της Ι ΜΠ και της 13^{ης} ΔΕΕ,
- την εφαρμογή του Σχεδίου «ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ – ΧΒΡΠ», για τις περιοχές που έχουν πληγεί από την καταστροφή και που τέθηκαν σε κατάσταση εκτάκτου ανάγκης (σε περίπτωση Γενικής Καταστροφής, θέτει σε ετοιμότητα τα ΓΕ με τις υφιστάμενες Μείζονες Διοικήσεις, Σχηματισμούς, Ι ΜΠ και τη 13η ΔΕΕ για την εφαρμογή του Σχεδίου «ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ – ΧΒΡΠ») και
- την παροχή συνδρομής όσον αφορά στην Ανίχνευση, Αναγνώριση, Επισήμανση, Απολύμανση και Χειρισμό ΧΒΡΠ Απωλειών Υγείας, με τα εξειδικευμένα τμήματα ΧΒΡΠ Άμυνας που διαθέτει, προς αντιμετώπιση ενός ΧΒΡΠ περιστατικού και ανάλογα με τα μέσα και τις δυνατότητες των παραπάνω τμημάτων.

Επιπλέον, επισημαίνεται ότι τα ειδικά τμήματα ΧΒΡΠ Άμυνας, συμπεριλαμβανομένου του Ειδικού Διακλαδικού Λόχου ΠΒΧ Άμυνας (ΕΔΛΟ/ΠΒΧ)²², συμμετέχουν στην αντιμετώπιση ενός ατυχήματος κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων μόνο υποστηρικτικά, με σκοπό τη συνδρομή στο έργο των λοιπών εμπλεκόμενων φορέων (παροχή υλικών και μέσων, εφόσον συντρέχει λόγος και διάθεση ιατρικού προσωπικού για τυχόν διάσωση του προσωπικού των επιχειρησιακών ομάδων αντίδρασης), κατόπιν σχετικού αιτήματος του ΚΕΠΠ/ΕΣΚΕ. Η πλήρης ενεργοποίηση και συμμετοχή των ανωτέρω τμημάτων στην αντιμετώπιση ενός ατυχήματος, αποτελεί ύστατο μέτρο και γίνεται μόνο σε περίπτωση που οι λοιποί εμπλεκόμενοι φορείς αδυνατούν να δράσουν.

Στο πλαίσιο των ανωτέρω, το ΓΕΕΘΑ, μεταξύ άλλων:

- Σε περίπτωση που το ατύχημα εκδηλώνεται σε στρατιωτικό όχημα που μεταφέρει επικίνδυνα εμπορεύματα, περίπτωση η οποία εξαιρείται από τις διατάξεις του Κανονισμού ADR, φέρει την όλη ευθύνη ως φορέας εκμετάλλευσης και διαχείρισης της δραστηριότητας.
- Συντάσσει το σχέδιό του κατ' εφαρμογή της ΥΑ 1299/7-4-2003, καθορίζοντας τον τρόπο και το μέγεθος συμβολής (διάθεση προσωπικού, μέσων, υλικών εφοδίων και προώθησή τους στον τόπο του περιστατικού), των ΓΕ με τους υφιστάμενους Μείζονες Επιχειρησιακούς Σχηματισμούς και της 13^{ης} ΔΕΕ στην πρόληψη και αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών (Σχέδιο «Ξενοκράτης / ΓΕΕΘΑ, Προσθήκη «5», Παράρτημα «Α» Αντιμετώπιση Εκτάκτων Αναγκών ΧΒΡΠ Συμβάντων»).
- Προβλέπει και εξασφαλίζει τον αναγκαίο εξοπλισμό των ομάδων ΧΒΡΠ Άμυνας.
- Συγκροτεί και λειτουργεί στο ΕΘΚΕΠΙΧ, στα ΚΕΠΙΧ των Μειζόνων Διοικήσεων,

²² Ο οποίος λόγω του εξοπλισμού που διαθέτει μπορεί, εφόσον απαιτηθεί, να επιχειρήσει και εντός των ζωνών Ι, ΙΙ και ΙΙΙ προστασίας πληθυσμού.

Σχηματισμών, Ι ΜΠ και στη 13^η ΔΕΕ, Ομάδες Αντιμετώπισης και Διαχείρισης Συνεπειών ΧΒΡΠ Συμβάντων (Ομάδες Εκτάκτων Αναγκών), για τον συντονισμό ενεργειών και την ενημέρωση της Ιεραρχίας.

- Συμμετέχει στην Υποστηρικτική Ομάδα Διαχείρισης ΧΒΡΠ Απειλών & Συμβάντων (ΥΟΔ) της ΓΓΠΠ (άρθρο 15, Ν. 3491/2006).
- Εξασφαλίζει, μέσω του ΕΘΚΕΠΙΧ, τη διάθεση των ειδικών τμημάτων ΧΒΡΠ Άμυνας, που διαθέτουν οι ΕΔ για τη συνδρομή των εντεταλμένων Κρατικών Υπηρεσιών που δραστηριοποιούνται στην αντιμετώπιση ΧΒΡΠ συμβάντων.
- Τηρεί σε ετοιμότητα και κινητοποίηση τον Ειδικό Διακλαδικό Λόχο ΠΒΧ Άμυνας (ΕΔΛΟ/ΠΒΧ).
- Συμμετέχει στη διαδικασία κατάρτισης του παρόντος Σχεδίου.

Εξασφαλίζει την επικοινωνία με τα αντίστοιχα Επιχειρησιακά Κέντρα των εθνικών φορέων που εμπλέκονται στην αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών από την εκδήλωση ατυχήματος.

Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση ατυχήματος εγγύς στρατιωτικής εγκατάστασης, μονάδας ή αποθήκης, οι υπεύθυνοι των στρατιωτικών εγκαταστάσεων (στρατοπεδάρχες) κατόπιν σχετικής ενημέρωσης από τον επικεφαλής Αξιωματικό του ΠΣ στο σημείο του περιστατικού, δρομολογούν δράσεις με στόχο την προστασία των εργαζομένων εντός των ανωτέρω εγκαταστάσεων αλλά και την αποφυγή ή τη μείωση των συνεπειών ενός δευτερογενούς ατυχήματος λόγω των επικινδύνων υλικών που βρίσκονται εντός των στρατιωτικών εγκαταστάσεων.

1.10 Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων

Σύμφωνα με το άρθρο 41 του Ν. 4310/2014 ο Υπουργός Ανάπτυξης και Επενδύσεων και η Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας (ΕΕΑΕ) αποτελούν την αρμόδια Ρυθμιστική Αρχή για τον έλεγχο, τη ρύθμιση και την εποπτεία του τομέα πυρηνικής ενέργειας, πυρηνικής τεχνολογίας, ραδιολογικής, πυρηνικής ασφάλειας και ακτινοπροστασίας.

Στο πλαίσιο αυτό και αναφορικά με τους σκοπούς του παρόντος σχεδίου η ΕΕΑΕ:

- Είναι αρμόδια για τον κανονιστικό έλεγχο για τους σκοπούς της ακτινοπροστασίας, των μεταφορών πάσης φύσης ραδιενεργών υλικών.
- Αξιολογεί τις ραδιολογικές συνθήκες και συνέπειες κατά την εκδήλωση έκτακτης ανάγκης και είναι αρμόδια για τη γνωμοδότηση αναφορικά με την εφαρμογή της κατάλληλης στρατηγικής και των κατάλληλων δράσεων προστασίας.
- Είναι αρμόδια για τον σχεδιασμό και συντονισμό όλου του απαιτούμενου έργου και των απαιτούμενων δράσεων για τη μέτρηση της ραδιενέργειας σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης.
- Είναι αρμόδια για την ειδική κατάρτιση των Συμβούλων Ασφαλούς Μεταφοράς Επικινδύνων Εμπορευμάτων.
- Είναι αρμόδια για την παροχή εκπαίδευσης, κατάρτισης και επιμόρφωσης στην ακτινοπροστασία στο προσωπικό των ειδικών ομάδων αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης.
- Συμμετέχει στη διαδικασία κατάρτισης του παρόντος σχεδίου.
- Συμμετέχει στην Υποστηρικτική Ομάδα Διαχείρισης ΧΒΡΠ Περιστατικών και Απειλών (ΥΟΔ) της ΓΓΠΠ (άρθρο 15, Ν. 3491/2006).

1.11 Υπουργείο Εξωτερικών

Το Υπουργείο Εξωτερικών διά των αρμόδιων οργανικών του μονάδων (**Δ5 Διεύθυνση Προστασίας Περιβάλλοντος και Μονάδα Διαχείρισης Κρίσεων**), συμμετέχει στη διαδικασία κατάρτισης του παρόντος Σχεδίου.

- ι. Σε περίπτωση εκδήλωσης ατυχήματος κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, το Υπουργείο Εξωτερικών, εκ του θεσμικού του ρόλου:
- Σε περίπτωση που το ατύχημα έχει λάβει ή ενδέχεται να λάβει διασυνοριακές επιπτώσεις, ενημερώνεται από το ΚΕΠΠ/ΕΣΚΕ, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην υποπαράγραφο IV. Κέντρο Επιχειρήσεων Πολιτικής Προστασίας (ΚΕΠΠ/ΕΣΚΕ) της παρ. 1.1.1 του παρόντος Μέρους, προκειμένου να προβεί σε σχετική συνεργασία με τα όμορα Κράτη σύμφωνα με υπάρχουσες διμερείς συμφωνίες, συμβάσεις ή σύμφωνα με την ισχύουσα Κοινοτική Νομοθεσία.
 - Συνδράμει σε περίπτωση που μεταξύ του απειλούμενου πληθυσμού ή των θυμάτων συμπεριλαμβάνονται πολίτες άλλων κρατών.
 - Ενημερώνει τα οικεία Προξενεία και Πρεσβείες, σε περιπτώσεις αλλοδαπών τραυματιών και θανόντων, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 5 του Μέρους 3 του παρόντος Σχεδίου.
 - Κινητοποιεί τη Μονάδα Διαχείρισης Κρίσεων σε περιπτώσεις που από την εξέλιξη του καταστροφικού φαινομένου μεταξύ των τραυματιών και θανόντων υπάρχουν αλλοδαποί πολίτες, προκειμένου να ενημερωθούν οι Πρεσβείες των αλλοδαπών πολιτών. Το ΥΠΕΞ ενημερώνεται σχετικά μέσω του ΚΕΠΠ/ΕΣΚΕ ή απευθείας από το ΕΚΑΒ, το οποίο συνεργάζεται με την προανακριτική αρχή (Π.Σ., ΕΛ.ΑΣ.) σχετικά με την ταυτοποίηση των τραυματιών. Στις περιπτώσεις που από την εξέλιξη του καταστροφικού φαινομένου υπάρχουν θανόντες αλλοδαποί πολίτες, το ΥΠΕΞ ενημερώνεται σχετικά, σύμφωνα με τις διαδικασίες που περιγράφονται στην 3^η Έκδοση του Ειδικού Σχεδίου Διαχείρισης Ανθρώπινων Απωλειών [9052/18-12-2019 έγγραφο ΓΓΠΠ (ΑΔΑ: 6ΓΓ046ΜΤΛΒ-ΟΞΕ)], ανεξάρτητα αν αυτό έχει ενεργοποιηθεί ή όχι.

1.12 Υπουργείο Μετανάστευσης & Ασύλου

Σε περίπτωση εκδήλωσης ατυχήματος κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων και εφόσον εντός των ζωνών επιχειρήσεων περιλαμβάνονται σημεία πρώτης υποδοχής (hot spots), οι υπεύθυνοι λειτουργίας των τελευταίων ενημερώνονται, με μέριμνα της τοπικής αρμόδιας Πυροσβεστικής Αρχής, προκειμένου να δρομολογήσουν δράσεις σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες που τους έχουν παρασχεθεί από το Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής για την προστασία των ατόμων που διαβιούν σε αυτά.

1.13 Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού

Μετά την εκδήλωση ατυχήματος κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων και εφόσον συντρέχουν λόγοι, το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού και οι

Περιφερειακές του Υπηρεσίες, και βάσει της αποστολής του και του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου (Ν. 3028/2002, ΠΔ 104/2014 – ΦΕΚ 171/Α'/2014), είναι κυρίως αρμόδιο για:

- Την προληπτική απομάκρυνση επισκεπτών από μνημεία, μουσεία, κλπ. μετά από σχετική ενημέρωση των υπευθύνων λειτουργίας τους από τα αρμόδια όργανα του ΠΣ σε τοπικό επίπεδο σύμφωνα με την αναμενόμενη πορεία εξέλιξης του καταστροφικού φαινομένου, σύμφωνα με τα σχέδια που διαθέτουν σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης και σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες που δίδονται από το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού. Σε περιπτώσεις που προκύπτουν θέματα άμεσης προσωρινής φύλαξης των ανωτέρω χώρων και των εκθεμάτων, οι υπεύθυνοι λειτουργίας των χώρων αυτών δύνανται να αιτηθούν τη συνδρομή των κατά τόπους αρμόδιων αστυνομικών αρχών.
- Την αποστολή κλιμακίων συντηρητών στους χώρους που έχουν υποστεί ζημιές, όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο.

1.14 Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας & Θρησκευμάτων

• Αυτοτελές Τμήμα Σχεδίασης Εκτάκτου Ανάγκης

Το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, διά του Τμήματος Ε' Πολιτικής Σχεδίασης Έκτακτης Ανάγκης της Διεύθυνσης Στρατηγικού Σχεδιασμού και Συντονισμού, βάσει της αποστολής και του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου (ΠΔ 18/2018 – ΦΕΚ 31/Α'/2018), είναι κυρίως αρμόδιο για την ενημέρωση και την εκπαίδευση των μαθητών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε θέματα αυτοπροστασίας από κινδύνους καταστροφικών φαινομένων, καθώς και τη λειτουργία των σχολείων και των ΑΕΙ, σε περίπτωση βλάβης των οικείων κτιρίων από καταστροφικά φαινόμενα.

Για την αντιμετώπιση κινδύνων από ατυχήματα κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, βάσει της αποστολής και του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου, το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, διά του Τμήματος Ε' Πολιτικής Σχεδίασης Έκτακτης Ανάγκης της Διεύθυνσης Στρατηγικού Σχεδιασμού και Συντονισμού, προβαίνει στην έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών για τη σύνταξη μνημονίου ενεργειών από τις σχολικές μονάδες (Φ.201.011.422.Α1/06-09-2018 έγγραφο Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας & Θρησκευμάτων).

1.15 Προεδρία της Κυβέρνησης

Η Προεδρία της Κυβέρνησης, διά της Διεύθυνσης Επικοινωνιακής Διαχείρισης Κρίσεων, βάσει της αποστολής της και του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου (άρθ. 33 του ΠΔ 82/2017 – ΦΕΚ 117/Α'/2017, Ν.4622/2019 – ΦΕΚ 133/Α'/2019)), είναι κυρίως αρμόδια για:

- Τον σχεδιασμό και την επικοινωνιακή διαχείριση κρίσεων που προκύπτουν από τεχνολογικές καταστροφές, όπως η εκδήλωση ατυχήματος κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, σε συνεργασία με τις λοιπές αρμόδιες υπηρεσίες και φορείς.
- Την ενημέρωση των εκπροσώπων των ελληνικών και διεθνών μέσων μαζικής ενημέρωσης για την αντιμετώπιση των συνεπειών από τεχνολογικές καταστροφές, όπως η εκδήλωση ατυχήματος κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων.
- Την έκδοση σχετικών ανακοινώσεων, δελτίων τύπων, στοιχείων και ενημερώσεων

- Τη συνεργασία με συναρμόδιες υπηρεσίες (Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, Κ.Σ.Ο.Π.Π. κ.α.) .
- Τη συμβολή στην επεξεργασία σχεδίων διαχείρισης επικοινωνιακών κρίσεων και στην αντιμετώπισή τους μέσω του συντονισμού των δράσεων του συστήματος διαχείρισης της εικόνας της χώρας στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

2. Ρόλοι και Αρμοδιότητες υπευθύνου ύδρευσης

Οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες των υπευθύνων ύδρευσης προσδιορίζονται στην ΚΥΑ Γ1(δ)/ΓΠ οικ.67322/6.9.2017 (ΦΕΚ 3282/Β'/2017), στην Γ3α/761/68 Υγειονομική Διάταξη και στο υπ' αριθ. Δ1(δ)/Γ.Π.οικ16518/27-02-2018 έγγραφο της Δ/νσης Δημόσιας Υγείας του Υπουργείου Υγείας (ΑΔΑ: 6ΞΛΨ465ΦΥΟ-ΔΟΜ).

Συγκεκριμένα:

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 ΚΥΑ Γ1(δ)/ ΓΠ οικ.67322/6.9.2017 και του άρθρου 9 της Γ3α/761/68 Υγειονομικής Διάταξης, υπεύθυνοι ύδρευσης είναι:

- **Για τις υδρεύσεις Δήμων**, ο φορέας λειτουργίας του δικτύου (Δήμοι, Σύνδεσμοι Δήμων, Δ.Ε.Υ.Α, Διαδημοτικές Ε.Υ.Α., με όρια ευθύνης όπως περιγράφονται στο καταστατικό σύστασής τους, Εταιρείες Ύδρευσης), η ΕΥΔΑΠ για την πόλη των Αθηνών σύμφωνα με τα προβλεπόμενα όρια ευθύνης της, η ΕΥΑΘ για την πόλη της Θεσσαλονίκης σύμφωνα με τα προβλεπόμενα όρια ευθύνης της.
- **Για τις βιομηχανίες, επιχειρήσεις, ιδρύματα** κ.λ.π. που διαθέτουν δική τους ύδρευση, οι νόμιμοι εκπρόσωποί τους.
- **Για τις βιομηχανίες που ευρίσκονται μέσα σε βιομηχανικές περιοχές** με κεντρικό δίκτυο ύδρευσης, η ΕΤΒΑ ή ο φορέας λειτουργίας τους.
- **Για τις ιδιωτικές υδρεύσεις**, ο φορέας λειτουργίας του δικτύου ύδρευσης (ιδιοκτήτης ή νομέας της εγκατάστασης ύδρευσης).

Οι υποχρεώσεις των «υπευθύνων» καθορίζονται από την Γ3α/761/68 Υγειονομική Διάταξη, όπως αυτή εκάστοτε ισχύει, ειδικότερα όμως αφορούν:

i) στην παρακολούθηση του νερού που προορίζεται για ανθρώπινη κατανάλωση μέσω προγραμμάτων παρακολούθησης όπως αναφέρεται στα Μέρη Α έως Ε του Παραρτήματος II, σε Εργαστήρια όπως προσδιορίζεται στο Παράρτημα III της ΚΥΑ Γ1(δ)/ ΓΠ οικ.67322/6.9.2017 (ΦΕΚ 3282/Β'/2017).

ii) στη λήψη γενικά κάθε μέτρου που θα διασφαλίζει κανονική παροχή υγιεινού νερού σε μόνιμη βάση.

Σημειώνεται ότι «υπεύθυνοι» για την παρακολούθηση της ποιότητας του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης που κυκλοφορεί στο εσωτερικό δίκτυο ύδρευσης:

α) νοσοκομείων, κλινικών, κέντρων υγείας, οίκων ευγηρίας ως προς τις παραμέτρους *Pseudomonas aeruginosa* και *Legionella*,

β) τουριστικών εγκαταστάσεων, ξενοδοχείων, φυλακών, στρατοπέδων ως προς την παράμετρο της *Legionella*,

είναι οι κατά το νόμο υπεύθυνοι λειτουργίας της εγκατάστασης ή / και του κτιρίου.

Επιπλέον, οι υπεύθυνοι ύδρευσης φέρουν την ευθύνη της μελέτης, κατασκευής, λειτουργίας και συντήρησης του συστήματος ύδρευσης, της διενέργειας υγειονομικών αναγνωρίσεων, εργαστηριακών εξετάσεων και γενικά της λήψης κάθε μέτρου, προκειμένου να παρέχεται πόσιμο νερό σε ποσότητα επαρκή για τις ανάγκες του υδρευόμενου

πληθυσμού, χωρίς διακοπές και το σύστημα ύδρευσης να είναι απαλλαγμένο από κάθε υγειονομικό κίνδυνο και υποχρεούνται:

- Να γνωστοποιούν αμέσως στην Υπηρεσία Περιβαλλοντικής Υγιεινής και Υγειονομικού Ελέγχου της οικείας Π.Ε. κάθε υγειονομικό κίνδυνο που εμφανίζεται, καθώς και τα μέτρα που θα ληφθούν για την εξουδετέρωσή του.
- Να συμμορφώνονται στις υποδείξεις και οδηγίες των οικείων ως ανωτέρω Υπηρεσιών Υγιεινής.
- Να διενεργούν δειγματοληπτικούς και εργαστηριακούς ελέγχους σε αντιπροσωπευτικά προκαθορισμένα σημεία ολόκληρου του δικτύου διανομής από την πηγή υδροληψίας μέχρι τη διάθεση στον καταναλωτή. Προς τούτο πρέπει να καταρτίσουν προγράμματα παρακολούθησης, τα οποία θα αναφέρονται μεταξύ άλλων και στον καθορισμό των σημείων δειγματοληψίας. Ένα ποσοστό των δειγμάτων πρέπει να λαμβάνεται από σταθερά σημεία (αντλιοστάσια, δεξαμενές αποθήκευσης) όπως επίσης και σε μέρη όπου υπήρξαν προβλήματα στο παρελθόν. Άλλα δείγματα να λαμβάνονται τυχαία στο δίκτυο μεταξύ των οποίων θα περιλαμβάνονται κατά προτεραιότητα πολυσύχναστα κτίρια λ.χ. νοσοκομεία, σχολεία, δημόσια κτίρια, πολυκατοικίες, ξενοδοχεία, εργοστάσια και άλλες θέσεις που υπάρχει μεγάλη πιθανότητα κινδύνου μόλυνσης λ.χ διακλαδώσεις, σημεία υποπίεσης. Τα προγράμματα αυτά υποβάλλονται στην Υπηρεσία Περιβαλλοντικής Υγιεινής και Υγειονομικού Ελέγχου της οικείας Π.Ε. προς έγκριση, μαζί με την κατάλληλη απεικόνιση σε σχέδια των σημείων δειγματοληψίας.
- Να παρέχουν στους καταναλωτές στοιχεία της ποιότητας του νερού που καταναλώνουν, τα οποία κατά προτίμηση θα είναι προσβάσιμα στο κοινό μέσω διαδικτύου ή σε άλλη περίπτωση το κοινό μπορεί να απευθύνεται στους υπεύθυνους ύδρευσης για την παροχή της αντίστοιχης πληροφόρησης.
- Στην περίπτωση διενέργειας δειγματοληψιών σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 11.2.Β του Μέρους 3 του παρόντος Σχεδίου, τα αποτελέσματα των εργαστηριακών αναλύσεων διαβιβάζονται από τις οικείες υπηρεσίες Περιβαλλοντικής Υγιεινής & Υγειονομικών Ελέγχων των Περιφερειακών Ενοτήτων στους υπεύθυνους ύδρευσης, όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 11, παράγραφος 2 της ΚΥΑ Γ1δ/ΓΠ οικ.67322/2017 (βλ. παρ. 4 παρόντος Μέρους), μαζί με συστάσεις για λήψη επανορθωτικών μέτρων με σκοπό τη διασφάλιση της ποιότητας του νερού, προκειμένου να διατεθεί στους καταναλωτές υγιεινό πόσιμο νερό απαλλαγμένο από κάθε υγειονομικό κίνδυνο.
 - Εφόσον υφίστανται υποψίες πιθανής ρύπανσης της ποιότητας του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης, θα πρέπει να ληφθούν από τους υπεύθυνους ύδρευσης τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία της Δημόσιας Υγείας, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται και η διακοπή της υδροδότησης ή ο περιορισμός της χρήσης νερού ανθρώπινης κατανάλωσης, μέχρι την αποκατάσταση των προβλημάτων και τη συμμόρφωση της ποιότητας του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης με τους όρους και τις προϋποθέσεις της ισχύουσας νομοθεσίας. Παράλληλα με τα ανωτέρω, προβαίνουν σε ενημέρωση των κατοίκων καθώς και λαμβάνουν μέτρα αντιμετώπισης της προσωρινής διακοπής της υδροδότησης των κατοίκων της περιοχής (τροφοδοσία με κατάλληλης ποιότητας νερό ανθρώπινης κατανάλωσης λ.χ. εμφιαλωμένα, μεταφορά νερού με βυτία).
 - Οι υπεύθυνοι ύδρευσης συνεργάζονται με τις υπηρεσίες Περιβαλλοντικής Υγιεινής & Υγειονομικών Ελέγχων των Περιφερειακών Ενοτήτων, τόσο για τη λήψη των

επανορθωτικών μέτρων όσο και για την εξασφάλιση της συνεχούς και απρόσκοπτης παροχής υγιεινού και καθαρού νερού ανθρώπινης κατανάλωσης και ενημερώνουν παράλληλα το Υπουργείο Υγείας, ως επιτελική αρχή, για την παρακολούθηση της ποιότητας του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης.

3. Ρόλοι και Αρμοδιότητες φορέα συντήρησης και λειτουργίας παρακείμενου οδικού δικτύου

Για την καταστολή του περιστατικού, αλλά και για τον περιορισμό/εξάλειψη της πιθανότητας εκδήλωσης πυρκαγιάς και επακόλουθης έκρηξης, καθώς και για τη μείωση των περιβαλλοντικών συνεπειών του περιστατικού, δύνανται να χρησιμοποιηθούν ειδικά οχήματα του Πυροσβεστικού Σώματος με εξοπλισμό για επεμβάσεις στο οδικό δίκτυο.

Επιπλέον, και ανάλογα με το είδος των επικινδύνων υλικών που εμπλέκονται στο περιστατικό, γίνεται ρίψη στο οδόστρωμα νερού, αφρού ή ειδικών μη καύσιμων απορροφητικών υλικών (πριονίδι, άμμος, χώμα, κλπ), προκειμένου να κατασταλεί το φαινόμενο ή/και δημιουργούνται αναχώματα με αδρανή υλικά (χώμα, σακιά άμμου κ.ά.) που φράσσουν το δίκτυο των ομβρίων υδάτων, προκειμένου τα τυχόν διαφυγόντα υγρά ή/και τα υγρά της πυρόσβεσης να μη διαρρεύσουν εντός των δικτύων αποχέτευσης και των υδάτινων πόρων, αλλά και να μην προκαλέσουν δευτερογενές ατύχημα λόγω της υπό συγκεκριμένες συνθήκες ευφλεκτότητας ή της εκρηκτικότητάς τους, καθώς και λόγω της ολισθηρότητας που προκαλούν στο οδόστρωμα. Εναλλακτικά, προκειμένου να παρεμποδιστεί η διαρροή των παραπάνω υγρών εντός των δικτύων αποχέτευσης και των υδάτινων πόρων, γίνεται εκτροπή των υγρών αυτών σε άλλο χώρο όπου μπορούν αργότερα να απορροφηθούν, να απομακρυνθούν ή να εξουδετερωθούν.

Για την εξασφάλιση απορροφητικών υλικών οφείλει να μεριμνά ο φορέας συντήρησης και λειτουργίας του οδικού δικτύου ο οποίος είτε διαθέτει δικά του υλικά ή, κατά περίπτωση, ζητά διαμέσου του ΚΕΠΠ/ΕΣΚΕ τη συνδρομή όμορων Δήμων ή της οικείας Περιφέρειας ή εξασφαλίζει υλικά από ιδιωτικούς φορείς, με επιβάρυνση του υπαιτίου του ατυχήματος.

Τα ανωτέρω ισχύουν με την επιφύλαξη των προβλεπόμενων στο υπ' αριθ. 39383 Φ.702.16/29.08.2008 έγγραφο του ΑΠΣ, σύμφωνα με το οποίο, το ΠΣ δεν είναι αρμόδιο για τον καθαρισμό του οδοστρώματος ούτε για τη χρησιμοποίηση απορροφητικών υλικών (πριονίδι, άμμος, χώμα) παρά μόνο στις περιπτώσεις που η κάλυψη ή η ρύπανση από διάφορα υλικά είναι δυνατό να προκαλέσει ατυχήματα ή προκαλεί απέχθεια στο κοινό.

Οι αρμοδιότητες των φορέων συντήρησης και λειτουργίας του οδικού δικτύου της χώρας περιγράφονται σε ένα ολοκληρωμένο τεύχος κατανομής αρμοδιοτήτων συντήρησης του οδικού δικτύου της χώρας, το οποίο η Διεύθυνση Σχεδιασμού και Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της ΓΓΠΠ, με τα 7910/08-11-2017 και 4103/08-06-2018 έγγραφά της απέστειλε σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς. Το ανωτέρω τεύχος συμπεριλαμβάνει 67 χάρτες σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας και 14 χάρτες σε επίπεδο Περιφέρειας, όπου απεικονίζεται ως υπόβαθρο η διοικητική διαίρεση σε επίπεδο Δήμου, καθώς και το οδικό δίκτυο κατανομημένο ανά φορέα αρμοδιότητας συντήρησης. Αντίγραφο του ανωτέρω έχει αναρτηθεί στον ιστοχώρο της Γ.Γ.Π.Π. <http://www.civilprotection.gr>.

4. Ρόλοι και αρμοδιότητες φορέων λειτουργίας και συντήρησης ολοκληρωμένων τμημάτων μεγάλων αυτοκινητοδρόμων (εταιρίες παραχώρησης/ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.)

Σε περίπτωση σοβαρού ατυχήματος ή συμβάντος εντός μεγάλου αυτοκινητόδρομου και εφόσον οι φορείς λειτουργίας και συντήρησης ολοκληρωμένων τμημάτων μεγάλων αυτοκινητόδρομων [Εταιρίες Παραχώρησης ή ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε. (προκειμένου για την Εγνατία Οδό)] ενημερωθούν πριν από το Π.Σ. και την ΕΛ.ΑΣ. για το περιστατικό, οι ανωτέρω φορείς, μέχρι και την άφιξη του Π.Σ. και της ΕΛ.ΑΣ. στον χώρο του περιστατικού, συμβάλλουν κατά κύριο λόγο στην ασφάλεια της κυκλοφορίας στο σημείο του περιστατικού και παρέχουν κάθε δυνατή βοήθεια στο βαθμό που δύνανται και τους επιτρέπεται.

Μετά την άφιξη του Π.Σ. και της ΕΛ.ΑΣ. στον χώρο του περιστατικού, οι ανωτέρω αναλαμβάνουν τον έλεγχο και την ευθύνη για θέματα αρμοδιοτήτων τους, ενώ ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης του αυτοκινητόδρομου τίθεται στη διάθεση αυτών.

Ιδιαίτερα για την περίπτωση σοβαρού ατυχήματος ή συμβάντος εντός ή πλησίον σήραγγας, κλείνουν αμέσως όλοι οι απαιτούμενοι κλάδοι της σήραγγας από το προσωπικό της εταιρίας λειτουργίας, το οποίο τοποθετεί άμεσα προσωρινή σήμανση για τον άμεσο αποκλεισμό της σήραγγας και την αναστροφή της κυκλοφορίας, σύμφωνα με το Εγχειρίδιο Λειτουργίας του Αυτοκινητόδρομου και τις οδηγίες του Κέντρου Διαχείρισης Κυκλοφορίας του. Στην περίπτωση αυτή, ιδιαίτερη προσοχή δίδεται προκειμένου να αποφευχθεί η εισροή της επικίνδυνης ουσίας στο σύστημα αποστράγγισης και στους αγωγούς καλωδίων.

Σε περίπτωση συσσώρευσης καπνού ή διαρροής τοξικών αερίων, η ομάδα επέμβασης του ΠΣ συντονίζει την επιχείρηση απαγωγής καπνού, με χρήση των ανεμιστήρων της σήραγγας ή/και κατάλληλου εξοπλισμού (φορητός ανεμιστήρας κλπ), μέσω του πλησιέστερου ανοιχτού χώρου ή προς τη σωστή κατεύθυνση, ώστε να μην εκτίθενται σε κίνδυνο τυχόν εγκλωβισμένοι και να μην εμποδίζεται το έργο των ομάδων επέμβασης.

Σημειώνεται ότι για όλες τις σήραγγες της Ελληνικής Επικράτειας που ανήκουν στο διευρωπαϊκό οδικό δίκτυο και έχουν μήκος άνω των πεντακοσίων (500) μέτρων, είτε αυτές λειτουργούν, είτε βρίσκονται σε στάδιο μελέτης ή και κατασκευής, εφαρμόζεται το ΠΔ 230/2007, το οποίο αποσκοπεί να διασφαλίσει στους χρήστες των σιηράγγων στοιχειώδες επίπεδο ασφάλειας, προλαμβάνοντας κρίσιμα συμβάντα που θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο ανθρώπινες ζωές, το περιβάλλον και τις εγκαταστάσεις της σήραγγας και επιπλέον να παράσχει προστασία σε περίπτωση που συμβεί ατύχημα (άρθρο 1, ΠΔ 230/2007).

5. Ρόλοι και Αρμοδιότητες Συμβούλου Ασφαλούς Μεταφοράς Επικινδύνων Εμπορευμάτων (Σ.Α.Μ.Ε.Ε.)

Η απαίτηση για τον ορισμό ΣΑΜΕΕ προβλέπεται στο υποτμήμα 1.8.3.1 του Κεφαλαίου 1.8.3 «Σύμβουλος ασφαλούς μεταφοράς» των ADR/RID.

Τα καθήκοντα του συμβούλου ασφαλούς μεταφοράς περιλαμβάνουν παρακολούθηση των ακόλουθων πρακτικών και διαδικασιών αναφορικά με τις σχετικές δραστηριότητες της επιχείρησης:

- διαδικασίες για τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις που διέπουν την αναγνώριση των επικινδύνων εμπορευμάτων που μεταφέρονται,

- την πρακτική της επιχείρησης στο συνυπολογισμό ειδικών απαιτήσεων σε σχέση με τα επικίνδυνα εμπορεύματα που μεταφέρονται, κατά την αγορά μεταφορικών μέσων,
- διαδικασίες για τον έλεγχο του εξοπλισμού που χρησιμοποιείται σε σχέση με τη μεταφορά, συσκευασία, πλήρωση, φόρτωση ή εκφόρτωση επικινδύνων εμπορευμάτων,
- κατάλληλη εκπαίδευση των εργαζομένων στην επιχείρηση, συμπεριλαμβανομένων των αλλαγών στους κανονισμούς, και τη διατήρηση των αρχείων της εν λόγω εκπαίδευσης,
- εφαρμογή των κατάλληλων σχεδίων άμεσης ανάγκης στην περίπτωση ατυχήματος ή συμβάντος που μπορεί να επηρεάσει την ασφάλεια κατά τη μεταφορά, συσκευασία, πλήρωση, φόρτωση ή εκφόρτωση επικινδύνων εμπορευμάτων,
- διερεύνηση και, όπου είναι απαραίτητο, την προετοιμασία αναφορών σχετικά με σοβαρά ατυχήματα, συμβάντα ή σοβαρές παραβιάσεις που καταγράφονται κατά τη μεταφορά, συσκευασία, πλήρωση, φόρτωση ή εκφόρτωση επικινδύνων εμπορευμάτων,
- εφαρμογή κατάλληλων μέτρων για την αποφυγή επανάληψης ατυχημάτων, συμβάντων, ή σοβαρών παραβάσεων,
- συνυπολογισμό των νομικών προδιαγραφών και ειδικών απαιτήσεων που σχετίζονται με τη μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων στην επιλογή και χρήση υπεργολάβων ή τρίτων,
- επιβεβαίωση ότι οι εργαζόμενοι στην αποστολή, μεταφορά, συσκευασία, πλήρωση, φόρτωση ή εκφόρτωση επικινδύνων εμπορευμάτων έχουν στη διάθεσή τους λεπτομερείς διαδικασίες λειτουργίας και οδηγίες,
- εισαγωγή μέτρων ευαισθητοποίησης στους κινδύνους που ενυπάρχουν στη μεταφορά, συσκευασία, πλήρωση, φόρτωση ή εκφόρτωση επικινδύνων εμπορευμάτων,
- εφαρμογή των διαδικασιών επαλήθευσης για την εξασφάλιση της ύπαρξης στο όχημα των εγγράφων μεταφοράς και του εξοπλισμού ασφαλείας που πρέπει να συνοδεύει τη μεταφορά και τη συμμόρφωση αυτών των εγγράφων και εξοπλισμού με τους κανονισμούς,
- εφαρμογή των διαδικασιών επαλήθευσης για την εξασφάλιση συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις σχετικά με τη συσκευασία, πλήρωση, φόρτωση και εκφόρτωση,
- ύπαρξη σχεδίου ασφαλείας (security) όπως υποδεικνύεται στο 1.10.3.2.

Όποτε ένα ατύχημα επηρεάζει άτομα, ιδιοκτησίες ή το περιβάλλον ή προκαλεί ζημιά σε ιδιοκτησία ή το περιβάλλον κατά τη μεταφορά, συσκευασία, πλήρωση, φόρτωση ή εκφόρτωση που επιτελείται από την εν λόγω επιχείρηση, ο σύμβουλος ασφαλούς μεταφοράς (ΣΑΜΕΕ) πρέπει να ετοιμάζει, μετά τη συλλογή των σχετικών πληροφοριών, μια αναφορά ατυχήματος προς τη διοίκηση της επιχείρησης ή στην τοπική δημόσια αρχή, ως αρμόζει. Η αναφορά αυτή δεν θα αντικαθιστά καμία αναφορά της διοίκησης για την επιχείρηση που θα μπορούσε να απαιτηθεί υπό οποιαδήποτε άλλη διεθνή ή εθνική νομοθεσία.

Η απαίτηση για τον ορισμό ΣΑΜΕΕ προβλέπεται στο υποπλήγμα 1.8.3.1 του 1.8.3 «Σύμβουλος ασφαλούς μεταφοράς» των ADR/RID. Η παραπάνω απαίτηση δεν εφαρμόζεται σε επιχειρήσεις οι δραστηριότητες των οποίων αφορούν ποσότητες για κάθε μονάδα μεταφοράς μικρότερες από τα όρια που καθορίζονται στα 1.1.3.6, 1.7.1.4, όπως επίσης και στα Κεφάλαια 3.3, 3.4 και 3.5 της ADR. Η παραπάνω απαίτηση δεν εφαρμόζεται σε επιχειρήσεις, οι δραστηριότητες των οποίων καθορίζονται στο υποπλήγμα 1.8.3.2 του RID.

Κάθε επιχείρηση που εμπίπτει στο υποπλήγμα 1.8.3.1 της ADR, υποχρεούται να γνωστοποιεί την ταυτότητα του ΣΑΜΕΕ της εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την Δ/ση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών / ΓΓΠΠ

ημερομηνία ορισμού του (μέχρι την έναρξη λειτουργίας του Πληροφοριακού Συστήματος ΣΑΜΕΕ ADR του άρθρου 14 της Αριθμ. Γ5/48222/2474/2019 Κοινής Υπουργικής Απόφασης), στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, στην αρμόδια υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών της Περιφέρειας, στην οικεία Διεύθυνση Ασφαλείας ή Αστυνομική Διεύθυνση Νομού, και στην οικεία Περιφερειακή Διοίκηση Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής της Περιφέρειας που έχει έδρα η επιχείρηση η οποία έχει ορίσει τον Σύμβουλο.

Κάθε επιχείρηση που εμπίπτει στο υπομνήμα 1.8.3.1 του RID, υποχρεούται να γνωστοποιεί την ταυτότητα του ΣΑΜΕΕ της εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την ημερομηνία ορισμού του (μέχρι την έναρξη λειτουργίας του Πληροφοριακού Συστήματος ΣΑΜΕΕ ADR του άρθρου 14 της Αριθμ. Γ5/48222/2474/2019 κοινής Υπουργικής απόφασης, στην ΠΑΣ, στον Διαχειριστή Υποδομής, στην Επιτροπή Διερεύνησης Σιδηροδρομικών Ατυχημάτων, στην οικεία Διεύθυνση Ασφαλείας ή στην Αστυνομική Διεύθυνση Νομού και στην οικεία Περιφερειακή Διοίκηση Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής της Περιφέρειας που έχει έδρα η επιχείρηση η οποία έχει ορίσει τον Σύμβουλο.

Σκόπιο θα ήταν η ταυτότητα του ΣΑΜΕΕ να γνωστοποιείται και στην Αυτοτελή Δ/νση Πολιτικής Προστασίας της οικείας Περιφέρειας.

Εντός εξήντα (60) ημερών από τον ορισμό του, ο ΣΑΜΕΕ συντάσσει μία αναφορά προς την διοίκηση της επιχείρησης στην οποία για κάθε σχετική δραστηριότητα της επιχείρησης, υποδεικνύει τις ενδεχόμενα απαραίτητες λειτουργικές βελτιώσεις και τροποποιήσεις στις εφαρμοζόμενες πρακτικές με σκοπό την ασφάλεια της φόρτωσης, εκφόρτωσης και μεταφοράς των επικινδύνων εμπορευμάτων. Η αναφορά αυτή συντάσσεται έκτοτε εντός του πρώτου μηνός κάθε έτους σύμφωνα με τα οριζόμενα στο υπομνήμα 1.8.3.3 των ADR/RID και έχει τη μορφή του υποδείγματος που περιλαμβάνεται στην ΚΥΑ Γ5/48222/2474/2019.

6. Ρόλοι και αρμοδιότητες Δήμων, Περιφερειών και Αποκεντρωμένων Διοικήσεων σχετικά με την αντιμετώπιση κινδύνων από την εκδήλωση ατυχήματος κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων

Οι Δήμαρχοι, οι Αντιπεριφερειάρχες, οι Περιφερειάρχες, καθώς και οι Συντονιστές των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, έχουν την ευθύνη, κατά το μέρος που τους αφορά, του συντονισμού και επίβλεψης εντός των διοικητικών τους ορίων, του έργου της πολιτικής προστασίας για την ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση από την εκδήλωση συμβάντων ή μεγάλων ατυχημάτων κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων (Ν. 3013/2002 – ΦΕΚ 102/Α'/2002, Ν. 3852/2010 - ΦΕΚ 87/Α'/2010, Ν. 4249/2014 – ΦΕΚ 73/Α'/2014).

Ακολούθως αναφέρονται οι κύριες δράσεις που αναλαμβάνουν οι Δήμοι, οι Περιφέρειες και οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της χώρας, βάσει των αρμοδιοτήτων τους, για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και τη διαχείριση των συνεπειών από την εκδήλωση συμβάντων ή μεγάλων ατυχημάτων κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, καθώς και οι προπαρασκευαστικές δράσεις και τα έργα που έχουν στόχο την άμεση απόκριση του μηχανισμού πολιτικής προστασίας σε περίπτωση εκδήλωσης των ως άνω περιστατικών.

6.1 Δήμοι

Α. Προπαρασκευαστικά μέτρα και δράσεις πολιτικής προστασίας

Τα προπαρασκευαστικά μέτρα και δράσεις πολιτικής προστασίας που συμβάλλουν στην ετοιμότητα του ανθρώπινου δυναμικού και των μέσων που διαθέτουν οι Δήμοι για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών από την εκδήλωση ατυχήματος κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων και τα οποία δρομολογούνται με εντολή των οικείων Δημάρχων, έχουν ως εξής:

- Προσδιορίζουν, με μέριμνα της Αυτοτελούς Δ/νσης Πολιτικής Προστασίας της οικείας Περιφέρειας, τους πιθανούς χώρους ασφαλούς προσωρινής διαμονής του πληθυσμού²³ εντός του Δήμου, σε περίπτωση που κριθεί αναγκαία η οργανωμένη-προληπτική απομάκρυνσή του.
- Προσδιορίζουν τα μέσα μεταφοράς, τα οποία δύναται να διατεθούν σε περίπτωση οργανωμένης απομάκρυνσης πληθυσμού, συμπεριλαμβανομένων και των μέσων που δύναται να διαθέσουν ιδιωτικοί φορείς (τουριστικά λεωφορεία, κλπ).
- Καταρτίζουν καταλόγους με τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις που λειτουργούν εντός της περιοχής αρμοδιότητάς τους με τα στοιχεία επικοινωνίας τους και τις διατιθέμενες εντός αυτών κλίνες, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν σε περίπτωση που κριθεί αναγκαία η δρομολόγηση των μέτρων της απομάκρυνσης και προσωρινής φιλοξενίας πολιτών που διαβιούν στην περιοχή που εκδηλώθηκε το καταστροφικό φαινόμενο.

²³ Νοείται ότι τα ανωτέρω σημεία θα πρέπει να βρίσκονται σε ασφαλές μέρος (εντός της ψυχρής ζώνης). Ως εκ τούτου και δεδομένου ότι στην περίπτωση ατυχήματος που έχει ως συνέπεια τη διασπορά τοξικών ουσιών δεν είναι εύκολη η εκ των προτέρων εκτίμηση της κατεύθυνσης και του εύρους του νέφους και της διάρκειας του φαινομένου, είναι σκόπιμο να αναζητηθούν χώροι ασφαλούς προσωρινής διαμονής του πληθυσμού σε διάφορα σημεία ώστε να μπορεί να γίνει επιλογή ανάλογα με τις επικρατούσες συνθήκες κατά τη διάρκεια του περιστατικού.

Οι χώροι καταφυγής σε περίπτωση ατυχήματος κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων είναι κλειστοί και θα πρέπει να έχουν τα εξής χαρακτηριστικά:

- Να διασφαλίζεται επαρκής χώρος για την αποφυγή συνωστισμού
- Να υπάρχουν εγκαταστάσεις υγιεινής και ντους
- Να υπάρχουν καρέκλες, τραπέζια και άλλα έπιπλα
- Να υπάρχει επαρκής φωτισμός
- Να υπάρχει πυρασφάλεια
- Να παρέχεται ιατρική φροντίδα
- Να διασφαλίζεται ιδιαίτερη μέριμνα για ηλικιωμένους, παιδιά και ΑΜΕΑ
- Να υπάρχουν συστήματα τηλεπικοινωνίας
- Να διασφαλίζονται οι ανάγκες σε πόσιμο νερό, τρόφιμα, ρουχισμό, κουβέρτες
- Να υπάρχει επαρκής χώρος στάθμευσης κοντά στο χώρο καταφυγής.

Εκτός από τα χαρακτηριστικά του χώρου, είναι απαραίτητο να οριστεί το προσωπικό που είναι υπεύθυνο για τη λειτουργία του χώρου, καθώς και υπεύθυνος συντονιστής του χώρου καταφυγής.

Επιπλέον, σε περίπτωση δημιουργίας τοξικού νέφους, είναι απαραίτητο να ληφθεί μέριμνα από τις αρμόδιες Αρχές για την παρακολούθηση των συγκεντρώσεων των επικινδύνων ουσιών εκτός του χώρου προσωρινής διαμονής.

(Πηγή: *Technical guidance for hazards analysis, "Emergency planning for extremely hazardous substances"*, USA EPA, FEMA, Department of transportation, December 1987).

B. Δράσεις πολιτικής προστασίας για την αντιμετώπιση κινδύνων από ατύχημα κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων

Μετά την εκδήλωση ατυχήματος, οι αρμόδιες οργανικές μονάδες των Δήμων προβαίνουν στις κάτωθι δράσεις με στόχο την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών του:

- Ο **υπεύθυνος ύδρευσης** (σε περίπτωση που αυτός είναι ο Δήμος) σε συνεργασία με την Υπηρεσία Περιβαλλοντικής Υγιεινής & Υγειονομικού Ελέγχου της οικείας Περιφερειακής Ενότητας (Δ.ΥΓ2/49487/5-8-2011 έγγραφο του ΥΥΚΑ) (βλ. παρ. 6.2 του παρόντος Μέρους), προβαίνουν άμεσα σε υγειονομικό έλεγχο λειτουργίας των συστημάτων ύδρευσης στις πληγείσες περιοχές, για τη διασφάλιση της ποιότητας του πόσιμου ύδατος. Σε περίπτωση που διαπιστωθούν φθορές ή βλάβες στο δίκτυο ύδρευσης αρμοδιότητάς τους ή υπάρχει υπόνοια μόλυνσης αυτού, αυτές αντιμετωπίζονται άμεσα σύμφωνα και με τα προβλεπόμενα στην υπ' αριθ. Δ1/ΓΠοικ.80904/18.11.2019 εγκύκλιο του Υπουργείου Υγείας. Οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες των υπευθύνων ύδρευσης προσδιορίζονται στην παρ. 2 του παρόντος Μέρους.
- Σε περίπτωση ρύπανσης ακτών ένεκα του ατυχήματος, συνδράμουν στο έργο του καθαρισμού της θάλασσας και των ακτών, υπό τη συντονιστική καθοδήγηση της αρμόδιας Λιμενικής Αρχής ή/ και του Εθνικού Συντονιστή στο πλαίσιο του εγκεκριμένου τοπικού σχεδίου έκτακτης ανάγκης ή του εθνικού σχεδίου έκτακτης ανάγκης για την αντιμετώπιση περιστατικών ρύπανσης θάλασσας ή/και ακτών από πετρέλαιο και άλλες επιβλαβείς ουσίες κατά περίπτωση, ανάλογα με τη βαρύτητα του περιστατικού (Κεφάλαιο 3, παρ. 3.5.16, ΠΔ 11/2002).
- Οργανώνουν συνεργεία διανομής πόσιμου νερού στους πολίτες στους χώρους ασφαλούς προσωρινής διαμονής, εφόσον συντρέχουν λόγοι.
- Παρέχουν βοήθεια στους πληγέντες - προσωρινή διαμονή των πολιτών που λόγω καταστροφής η παραμονή στις κατοικίες τους έχει καταστεί αδύνατη, σε συνεργασία με την οικεία Περιφέρεια.
- Εφόσον ενημερωθούν σχετικά με την έκδοση προσωρινής απαγόρευσης κολύμβησης λόγω του ατυχήματος από τις αρμόδιες Δ/νσεις των Γενικών Δ/νσεων Υγείας των οικείων Περιφερειών, οφείλουν να προβούν στις απαραίτητες ενέργειες, σύμφωνα με τους όρους της απόφασης προσωρινής απαγόρευσης για τη λήψη κατάλληλων μέτρων αποτροπής εισόδου λουομένων στην ακτή. Οι τοπικές αρμόδιες Λιμενικές Αρχές οφείλουν να επιτηρούν τα ανωτέρω μέτρα.
- Μόλις ο Δήμαρχος ενημερωθεί από το Γραφείο Πολιτικής Προστασίας του Δήμου διά του ΚΕΠΠ/ΕΣΚΕ σχετικά με ατύχημα ή συμβάν **και εφόσον στον περιβάλλοντα χώρο του ατυχήματος** υπάρχουν σχολικές μονάδες ή παιδικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί που υπάγονται στα χωρικά όρια του Δήμου του, επικοινωνεί άμεσα με τις κατά τόπους αρμόδιες Αστυνομικές/Λιμενικές (κατά τόπο αρμοδιότητας) και Πυροσβεστικές Αρχές, προκειμένου να αποκτήσει πληρέστερη εικόνα για την έκταση και τις συνέπειες του περιστατικού και:
 - Σε περίπτωση που οι σχολικές μονάδες δεν είναι σε ώρα λειτουργίας, εφόσον συντρέχουν λόγοι, εκδίδει απόφαση διακοπής μαθημάτων²⁴, λόγω έκτακτων

²⁴ Η απόφαση αυτή αφορά:

Δ/ση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών / ΓΓΠΠ

συνθηκών εντός των διοικητικών ορίων του οικείου Δήμου. Το αυτό ισχύει και στην περίπτωση που το περιστατικό λάβει χώρα εγγύς σχολικής μονάδας, η οποία όμως δεν είναι σε ώρα λειτουργίας.

- **Σε περίπτωση που οι σχολικές μονάδες είναι σε ώρα λειτουργίας**, επικοινωνεί με τους Διευθυντές των σχολείων, προκειμένου να συναποφασίσουν, πάντα υπό τις υποδείξεις της αρμόδιας για την καταστολή του συμβάντος Πυροσβεστικής Αρχής, σχετικά με την παραμονή ή την απομάκρυνση των μαθητών από τον χώρο του σχολείου. Σημειώνεται ότι κατά τη διάρκεια λειτουργίας των σχολικών μονάδων, την αρμοδιότητα λήψης κάθε μέτρου με σκοπό την υγεία και ασφάλεια των μαθητών (π.χ. παραμονή των μαθητών εντός του κτιρίου κατά τη διάρκεια των διαλειμμάτων ή την ώρα του μαθήματος της Φυσικής Αγωγής, εκκένωση του σχολείου, κατόπιν υποδείξεως της αρμόδιας Πυροσβεστικής Αρχής κλπ.), μετά την εκδήλωση συμβάντος ή ατυχήματος κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων πλησίον σχολικών μονάδων, την έχουν οι Διευθυντές, οι οποίοι είναι υπεύθυνοι, μαζί με τους εκπαιδευτικούς, για την προστασία της υγείας και ασφάλειας των μαθητών [ΥΑ Φ.353.1./324/105657/Δ1/02 (ΦΕΚ Β 1340/16-10-02), άρθρο 29, παρ. 5]. Οι Διευθυντές φροντίζουν, κατά την κρίση τους και βάσει του σχεδιασμού τους σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες του Υπουργείου Παιδείας, ώστε οι μαθητές και το προσωπικό να παραμείνουν συγκεντρωμένοι σε ασφαλή χώρο εντός των σχολικών συγκροτημάτων, μέχρι και την παραλαβή των μαθητών από τους γονείς ή τους κηδεμόνες τους, εάν αυτό απαιτηθεί.

Σε περίπτωση που το συμβάν/ατύχημα λάβει χώρα εγγύς σχολικής μονάδας που βρίσκεται σε λειτουργία ούτως ώστε να κινδυνεύει άμεσα η υγεία ή/και η ζωή των μαθητών και του προσωπικού, γίνεται άμεση εκκένωση της σχολικής μονάδας κατόπιν σχετικού προστάγματος και σύμφωνα με τις υποδείξεις του επικεφαλής του Π.Σ. στο σημείο του περιστατικού, στο πλαίσιο της αρμοδιότητας που φέρει το Π.Σ. για τη διάσωση ατόμων που κινδυνεύουν από το συμβάν/ατύχημα (Ν. 4249/2014, άρθρο 64, παρ. 1α).

Τέλος, σε περίπτωση οδικού ατυχήματος σε Δημοτική Οδό, ο Δήμος, ως φορέας συντήρησης και λειτουργίας του δημοτικού οδικού δικτύου:

- παρακολουθεί τις ενέργειες καταστολής του συμβάντος από το Π.Σ., καθώς και την υλοποίηση των ενεργειών που αφορούν την περιβαλλοντική αποκατάσταση του χώρου του συμβάντος από τους αρμόδιους φορείς, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 14 του Μέρους IV,
- μεριμνά, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 15 του Μέρους V του παρόντος, για την άμεση απομάκρυνση του ακινητοποιημένου βυτιοφόρου οχήματος, εφόσον αυτή

- τις δημόσιες και τις ισότιμες ιδιωτικές σχολικές μονάδες Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης [άρθρο 5, ΠΔ 200/1998, άρθρο 5, ΠΔ 201/1998 και άρθρο 94 (παρ. 4.27), Ν.3852/2010] και

- τους δημόσιους και ιδιωτικούς παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς [άρθρο 94 (παρ. 3Β, εδ. 10 & εδ. 22), Ν.3852/2010]

που βρίσκονται εντός των διοικητικών ορίων του οικείου Δήμου.

Επιπροσθέτως, για τις σχολικές μονάδες Π/θμιας Εκπ/σης (Δημοτικά Σχολεία και Νηπιαγωγεία) ισχύει το άρθρο 4 του Π.Δ. 79/2017 (ΦΕΚ 109/Α'/01-08-2017).

αποβλέπει στην αποκατάσταση της κυκλοφορίας των οχημάτων, έτσι ώστε να μην δημιουργείται κίνδυνος ή ζημία και

- πραγματοποιεί αυτοψία της βλάβης του οδικού δικτύου και εφόσον απαιτείται, λαμβάνει μέτρα για την αποκατάστασή της.

Σε όσες από τις ανωτέρω περιπτώσεις απαιτείται, οι Δήμαρχοι, ανεξάρτητα από το εάν ο Δήμος αποτελεί ή όχι τον φορέα συντήρησης και λειτουργίας του οδικού δικτύου στο οποίο έλαβε χώρα το περιστατικό, κινητοποιούν διά των Γραφείων Πολιτικής Προστασίας των Δήμων, το επιχειρησιακά εμπλεκόμενο δυναμικό και τα μέσα πολιτικής προστασίας του Δήμου (π.χ. για τη διάθεση απορροφητικών υλικών προς υποβοήθηση του έργου καταστολής του περιστατικού το οποίο διενεργείται από το Π.Σ., κλπ).

Σε περιπτώσεις που το δυναμικό και τα μέσα του Δήμου δεν επαρκούν για την άμεση διαχείριση των συνεπειών λόγω του ατυχήματος, ο Δήμαρχος δύναται να αιτηθεί συνδρομή, μέσω του ΚΕΠΠ/ΕΣΚΕ, από άλλους όμορους Δήμους ή την οικεία Περιφέρεια.

Στο σημείο αυτό τονίζεται και πάλι ότι η είσοδος στην περιοχή του ατυχήματος γίνεται μόνον όταν και εφόσον οι φορείς διαθέτουν τον κατάλληλο προστατευτικό εξοπλισμό και την εκπαίδευση και μόνον όταν και εφόσον εγγυηθεί για την ασφάλειά τους η αρμόδια για την καταστολή του συμβάντος Πυροσβεστική Αρχή.

6.2 Περιφέρειες

Οι αρμόδιες Δ/νσεις των Περιφερειών δύνανται να διεξάγουν, σε συνεργασία με συναρμόδιους φορείς, δειγματοληψίες υδάτων, εδάφους και αέρα, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 11 του Μέρους IV του παρόντος Σχεδίου. Στο πλαίσιο αυτό και ανάλογα με τα αποτελέσματα των μετρήσεων, οι Δ/νσεις αυτές λαμβάνουν τα απαιτούμενα μέτρα για την προστασία του κοινού και την αποκατάσταση του περιβάλλοντος, σε συνεργασία με τους αρμόδιους κεντρικούς φορείς (Υπουργείο Υγείας, Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας) και μεριμνούν για τη σχετική ενημέρωση του κοινού, σε συνεργασία με την Δ/ση Πολιτικής Προστασίας της οικείας Περιφέρειας.

Ειδικότερη ενημέρωση των αγροτών και κτηνοτρόφων σε επίπεδο νομού, εάν αυτό απαιτηθεί, με βάση τις τοπικές ιδιαιτερότητες και για την προστασία γεωργικών και κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεών τους, γίνεται από τις αρμόδιες Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας των Περιφερειών και τις Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των οικείων Περιφερειακών Ενοτήτων, σε συνεργασία με τη Δ/ση Πολιτικής Προστασίας της οικείας Περιφέρειας.

Μόλις ο Περιφερειάρχης ενημερωθεί από την αρμόδια Πυροσβεστική Υπηρεσία ή διά του ΚΕΠΠ/ΕΣΚΕ, σχετικά με ατύχημα ή συμβάν **και εφόσον στον περιβάλλοντα χώρο του ατυχήματος** υπάρχουν σχολικές μονάδες ή παιδικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί που υπάγονται στα χωρικά όρια της Περιφέρειάς του αλλά σε διαφορετικούς Δήμους, επικοινωνεί άμεσα με τις κατά τόπους αρμόδιες Αστυνομικές/Λιμενικές (κατά τόπο αρμοδιότητας) και Πυροσβεστικές Αρχές, προκειμένου να αποκτήσει πληρέστερη εικόνα για την έκταση και τις συνέπειες του περιστατικού και **σε περίπτωση που οι σχολικές μονάδες δεν είναι σε ώρα λειτουργίας**, εφόσον συντρέχουν λόγοι, δύναται να εκδώσει απόφαση διακοπής μαθημάτων³¹, λόγω έκτακτων συνθηκών εντός των διοικητικών ορίων της οικείας Περιφέρειας. Το αυτό ισχύει και στην περίπτωση που το περιστατικό λάβει

χώρα εγγύς σχολικής μονάδας, η οποία όμως δεν είναι σε ώρα λειτουργίας²⁵.

Τέλος, σε περίπτωση οδικού ατυχήματος σε εθνικό ή επαρχιακό δίκτυο, η Περιφέρεια, ως φορέας συντήρησης και λειτουργίας του εθνικού και επαρχιακού οδικού δικτύου:

- παρακολουθεί τις ενέργειες καταστολής του συμβάντος από το Π.Σ., καθώς και την υλοποίηση των ενεργειών που αφορούν την περιβαλλοντική αποκατάσταση του χώρου του συμβάντος από τους αρμόδιους φορείς, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 3.1.1 της Ενότητας Α του παρόντος,
- μεριμνά, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 3.1.1.3 της Ενότητας Α του παρόντος, για την άμεση απομάκρυνση του ακινητοποιημένου βυτιοφόρου οχήματος, εφόσον αυτή αποβλέπει στην αποκατάσταση της κυκλοφορίας των οχημάτων, έτσι ώστε να μην δημιουργείται κίνδυνος ή ζημία και
- πραγματοποιεί αυτοψία της βλάβης του οδικού δικτύου και εφόσον απαιτείται, λαμβάνει μέτρα για την αποκατάστασή της.

Σε όσες από τις ανωτέρω περιπτώσεις απαιτείται, οι Περιφερειάρχες, ανεξάρτητα από το εάν η Περιφέρεια αποτελεί ή όχι το φορέα συντήρησης και λειτουργίας του οδικού δικτύου στο οποίο έλαβε χώρα το περιστατικό, κινητοποιούν διά των Αυτοτελών Δ/νσεων Πολιτικής Προστασίας και των Τμημάτων Πολιτικής Προστασίας των Περιφερειακών Ενοτήτων, τις αρμόδιες οργανικές μονάδες των Περιφερειών (συμπεριλαμβανομένων και των Περιφερειακών Ενοτήτων) (π.χ. για τη διάθεση απορροφητικών υλικών προς υποβοήθηση του έργου καταστολής του περιστατικού το οποίο διενεργείται από το Π.Σ., κλπ).

Στο σημείο αυτό τονίζεται και πάλι όπως και στις οδικές μεταφορές ότι η είσοδος στην περιοχή του ατυχήματος γίνεται μόνον όταν και εφόσον οι φορείς διαθέτουν τον κατάλληλο προστατευτικό εξοπλισμό και την εκπαίδευση και μόνον όταν και εφόσον εγγυηθεί για την ασφάλειά τους η αρμόδια για την καταστολή του συμβάντος Πυροσβεστική Αρχή.

6.3 Αποκεντρωμένες Διοικήσεις

- Σε περίπτωση ρύπανσης χώρου με επικίνδυνα απόβλητα συνεπεία του ατυχήματος, μετά την υλοποίηση των άμεσων μέτρων καταστολής του ατυχήματος από την αρμόδια Πυροσβεστική Υπηρεσία, όλα τα αναγκαία μέτρα για την εξυγίανση και αποκατάσταση του χώρου και την προστασία του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος λαμβάνονται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 12 της ΚΥΑ 13588/725/06 (ΦΕΚ 383Β'/28.03.2006). Ειδικότερα, οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις αποτελούν τις αρμόδιες αρχές για την εποπτεία και έγκριση εκτέλεσης των απαιτούμενων μέτρων/εργασιών, η δε υλοποίηση των απαιτούμενων μέτρων/εργασιών αναλαμβάνεται από τον υπόχρεο φορέα/κάτοχο των επικινδύνων αποβλήτων ή από τη Δ/νση ΠΕ.ΧΩ.ΣΧ. της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, στις περιπτώσεις όπου δεν μπορεί να διαπιστωθεί η ταυτότητα του παραγωγού ή κατόχου των επικινδύνων αποβλήτων [παρ. 1δ, άρθρο 3, ΚΥΑ οικ. 62952/5384/2016 (ΦΕΚ 4326Β'/30.12.2016)].
- Οι Δ/νσεις Υδάτων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, στα διοικητικά όρια των οποίων εμπίπτει η περιοχή των νερών κολύμβησης (σε περίπτωση που η περιοχή κολύμβησης

²⁵ Επιπροσθέτως, για τις σχολικές μονάδες Π/θμιας Εκπ/σης (Δημοτικά Σχολεία και Νηπιαγωγεία) ισχύει το άρθρο 4 του Π.Δ. 79/2017 (ΦΕΚ 109/Α'/01-08-2017).

εκτείνεται στα διοικητικά όρια περισσότερων της μίας Περιφερειών, εφαρμόζονται κατ' αναλογία οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 5 του Ν. 3199/2003), σε συνεργασία με τις αρμόδιες Δ/νσεις των Γενικών Δ/σεων Υγείας των οικείων Περιφερειών, και άλλες ενδεχομένως συναρμόδιες περιφερειακές υπηρεσίες, λαμβάνουν έγκαιρα και κατάλληλα διαχειριστικά μέτρα όταν γνωρίζουν ότι υπάρχουν απροσδόκητες καταστάσεις που επηρεάζουν ή αναμένεται ευλόγως ότι θα επηρεάσουν αρνητικά την ποιότητα των υδάτων κολύμβησης και την υγεία των λουομένων και ενημερώνουν άμεσα την Ειδική Γραμματεία Υδάτων. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν ενημέρωση του κοινού και, εφόσον απαιτείται, προσωρινή απαγόρευση της κολύμβησης (ΚΥΑ Η.Π. 8600/416/Ε103/2009, ΦΕΚ 356Β'/26-02-2009, άρθρα 3 & 8).

7. Μνημόνια ενεργειών

Θεωρείται απαραίτητη η σύνταξη μνημονίων ενεργειών από τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, τις Περιφέρειες και τους Δήμους, με ευθύνη των Δ/σεων Πολιτικής Προστασίας των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, των Αυτοτελών Δ/σεων Πολιτικής Προστασίας των Περιφερειών και των Γραφείων Πολιτικής Προστασίας των Δήμων, αντίστοιχα. Μνημόνια ενεργειών θα πρέπει να συνταχθούν και από όλα τα εμπλεκόμενα Υπουργεία και Φορείς στο πλαίσιο του παρόντος Σχεδίου. Στα μνημόνια αυτά, θα περιγράφονται οι δράσεις που απαιτείται να δρομολογηθούν από τους ανωτέρω φορείς σε περίπτωση ατυχήματος.

Το μνημόνιο ενεργειών αποτελεί ένα απλό έγγραφο μη εμπιστευτικού χαρακτήρα στο οποίο δίδονται, σε επίπεδο Δήμου, Περιφερειακής Ενότητας και Περιφέρειας, με σαφήνεια απαντήσεις στα πέντε ερωτήματα (ποιος, τι, πότε, πού, γιατί), που αναφέρονται στην παρ. Β του Παραρτήματος ΣΤ του Σχεδίου Ξενοκράτης (ΦΕΚ 423/Β'/2003).

Στο πλαίσιο αυτό, στο μνημόνιο ενεργειών, την ευθύνη σύνταξης του οποίου έχουν οι ανωτέρω, θα περιγράφονται τα ακόλουθα:

- ονομαστική κατάσταση των υπευθύνων για την υλοποίηση των δράσεων Πολιτικής Προστασίας σε επίπεδο Δήμου (όπως αυτές αναφέρονται στην παρ. 6.1 του παρόντος Μέρους), Περιφερειακής Ενότητας και Περιφέρειας (όπως αυτές αναφέρονται στην παρ. 6.2 του παρόντος Μέρους) και Αποκεντρωμένης Διοίκησης (όπως αυτές αναφέρονται στην παρ. 6.3 του παρόντος Μέρους) που συνδέονται με την αντιμετώπιση κινδύνων και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών από την εκδήλωση ατυχήματος κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, καθώς και των αναπληρωτών τους, με τα στοιχεία επικοινωνίας τους (ονοματεπώνυμο, τίτλος, θέση, ιδιότητα / ειδικότητα, τηλέφωνα, φαξ),
- κατάλογος των επιχειρησιακών μέσων που άμεσα διαθέτει ο φορέας (Δήμος, Περιφέρεια) για την υλοποίηση των δράσεων Πολιτικής Προστασίας (μηχανήματα έργων, υλικά κατάσβεσης, οχήματα μεταφοράς προσωπικού, συνεργαζόμενα εργαστήρια, κλπ) που συνδέονται με την αντιμετώπιση κινδύνων και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών από την εκδήλωση ατυχήματος κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων.

Επιμέρους μνημόνια ενεργειών που αφορούν την άμεση κινητοποίησή τους για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και τη διαχείριση των συνεπειών από την εκδήλωση

ατυχήματος, θα πρέπει να καταρτίσουν και οι λοιπές οργανικές μονάδες των Δήμων και των Περιφερειών που εμπλέκονται σε δράσεις πολιτικής προστασίας.

Αντίγραφο του μνημονίου ενεργειών (συμπεριλαμβανομένου καταλόγου με τηλέφωνα επικοινωνίας των επιχειρησιακά υπευθύνων σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης) θα πρέπει, για λόγους άμεσης κινητοποίησης, να κοινοποιείται στις Διοικήσεις των Πυροσβεστικών Υπηρεσιών και των υπηρεσιών της ΕΛ.ΑΣ./Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. (κατά τόπο αρμοδιότητας) που εδρεύουν εντός των διοικητικών ορίων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, των Περιφερειών και των Δήμων, αντίστοιχα.

Τέλος, μνημόνια ενεργειών θα πρέπει να συντάξουν και όλοι οι υπεύθυνοι λειτουργίας υποδομών που αποτελούν σημεία ενδιαφέροντος τα οποία απειλούνται σε περίπτωση ατυχήματος (π.χ. φορείς παροχής υπηρεσιών μεταφορών επιβατικού κοινού, ΔΕΔΔΗΕ, υπεύθυνοι ύδρευσης, φορείς λειτουργίας και συντήρησης των παρακείμενων οδικών δικτύων, υπεύθυνοι σχολείων, νοσοκομείων κλπ).

8. Μνημόνια συνεργασίας με ιδιωτικούς φορείς – κατάρτιση μητρώου εργοληπτών για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών

Οι Δήμοι και οι Περιφέρειες στο πλαίσιο της εξασφάλισης επιπλέον πόρων από ιδιωτικούς φορείς για την ενίσχυση του έργου τους στην αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών λόγω ατυχήματος κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, δύνανται να καταρτίζουν εκ των προτέρων μνημόνια συνεργασίας με τη μορφή Μητρώου Εργοληπτών, οι οποίοι αποδέχονται να παρέχουν μέσα, εξοπλισμό ή υπηρεσίες, σύμφωνα με τους όρους που θέτει ο Δήμος ή η Περιφέρεια.

Για τον σκοπό αυτό, οι Αυτοτελείς Δ/νσεις Πολιτικής Προστασίας των Περιφερειών σε συνεργασία με τις αντίστοιχες Δ/νσεις των Περιφερειών (Δ/νσεις Τεχνικών Έργων, Δ/νσεις ΠΕ.ΧΩ., κλπ), όπως και τα Γραφεία Πολιτικής Προστασίας των Δήμων, σε συνεργασία με τις αντίστοιχες Τεχνικές Υπηρεσίες των Δήμων, δύνανται να προχωρήσουν, κατόπιν σχετικών εγκρίσεων από τις αρμόδιες επιτροπές (Εκτελεστική, Οικονομική Επιτροπή, κλπ), σε δημόσια πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την κατάρτιση μητρώου εργοληπτών (εταιρείες - φυσικά πρόσωπα) που θα παρέχουν τα κατάλληλα μέσα (οχήματα, βυτιοφόρα, μηχανήματα έργου, υλικά κατάσβεσης, κλπ) και μητρώου φορέων παροχής υπηρεσιών (π.χ. διεξαγωγή δειγματοληψιών και μετρήσεων, κλπ) και θα έχουν τη δυνατότητα άμεσης επέμβασης από τη στιγμή ειδοποίησής τους για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών από καταστροφές στην περιοχή αρμοδιότητας της Περιφέρειας ή του Δήμου, αντίστοιχα.

Στο πλαίσιο εφαρμογής του παρόντος Σχεδίου, μνημόνια συνεργασίας με ιδιωτικούς φορείς δύνανται να συναφθούν για τις εξής περιπτώσεις:

- Διάθεση μέσων από ιδιωτικούς φορείς για την υποστήριξη του έργου του Π.Σ. με σκοπό τον έλεγχο και την καταστολή του ατυχήματος (υλικά κατάσβεσης, μηχανήματα έργου, κλπ) κατόπιν σχετικού αιτήματος του Π.Σ.. Τα ανωτέρω μέσα εντάσσονται επιχειρησιακά υπό τον επικεφαλής Αξιωματικό του ΠΣ για τις επιχειρήσεις καταστολής, ο οποίος έχει και την ευθύνη αξιοποίησής τους σε τοπικό επίπεδο.
- Διάθεση βυτιοφόρων οχημάτων κενού και αντλιών κενού από ιδιωτικούς φορείς για την αντιμετώπιση θαλάσσιας ρύπανσης ένεκα συμβάντος/μεγάλου ατυχήματος σε εγκατάσταση εντός ή πλησίον της παράκτιας ζώνης κατόπιν σχετικού αιτήματος του Λ.Σ.-

ΕΛ.ΑΚΤ. Τα ανωτέρω μέσα εντάσσονται επιχειρησιακά υπό τον επικεφαλής Αξιωματικό του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. για τις επιχειρήσεις αντιμετώπισης της θαλάσσιας ρύπανσης, ο οποίος έχει και την ευθύνη αξιοποίησής τους σε τοπικό επίπεδο.

- Ιδιωτικά εργαστήρια διαπιστευμένα από το Εθνικό Συμβούλιο Διαπίστευσης (ΕΣΥΔ) για την πραγματοποίηση συγκεκριμένων δειγματοληψιών και εργαστηριακών αναλύσεων (είναι διαθέσιμα στον ιστοχώρο του ΕΣΥΔ: www.esyd.gr) ή από φορέα διαπίστευσης-μέλος της Ευρωπαϊκής συνεργασίας για τη Διαπίστευση (European Cooperation for Accreditation – EA), με μέριμνα των αρμόδιων φορέων (βλ. Μέρος IV, παρ. 11 του παρόντος Σχεδίου). Το ανωτέρω ισχύει για τις περιπτώσεις που την αρμοδιότητα δειγματοληψιών και μετρήσεων έχει η Περιφέρεια διαμέσου των αρμόδιων οργανικών της μονάδων και είτε δεν διαθέτει το απαιτούμενο δυναμικό και τα μέσα ή το δυναμικό και τα μέσα που διαθέτει δεν επαρκούν.

Αναφορικά με τα ανωτέρω, σημειώνονται τα εξής:

Οι Αυτοτελείς Δ/σεις Πολιτικής Προστασίας των Περιφερειών, σε συνεργασία με τις αντίστοιχες Δ/σεις Τεχνικών έργων των Περιφερειών και των Περιφερειακών Ενοτήτων, όπως και τα Γραφεία Πολιτικής Προστασίας των οικείων Δήμων, σε συνεργασία με τις αντίστοιχες Τεχνικές Υπηρεσίες των Δήμων, δύνανται να προχωρήσουν κατόπιν σχετικών εγκρίσεων από τις αρμόδιες επιτροπές (Εκτελεστική, Οικονομική Επιτροπή, κλπ) σε δημόσια πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την κατάρτιση μητρώου εργοληπτών (εταιρείες - φυσικά πρόσωπα) που θα διαθέτουν τα κατάλληλα μέσα (οχήματα, μηχανήματα έργου, υλικά κατάσβεσης, βυτιοφόρων οχημάτων κενού και αντλιών κενού για την αντιμετώπιση θαλάσσιας ρύπανσης από το Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., κλπ) και θα έχουν τη δυνατότητα άμεσης επέμβασης από την στιγμή ειδοποίησής τους για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και άμεσης/βραχείας διαχείρισης συνεπειών από περιστατικά κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων. Επισημαίνεται ότι για την περίπτωση των υλικών κατάσβεσης, απαιτείται η συνεργασία της Αυτοτελούς Δ/σης Πολιτικής Προστασίας της Περιφέρειας με την οικεία ΠΕ.ΠΥ.Δ., καθώς και τους αρμόδιους ΣΑΜΕΕ, προκειμένου να προσδιοριστούν τα υλικά κατάσβεσης που απαιτούνται για την καταστολή σχετικών περιστατικών εντός των ορίων της διοικητικής τους αρμοδιότητας.

Οι Αυτοτελείς Δ/σεις Πολιτικής Προστασίας της Περιφέρειας, σε συνεργασία με τις αντίστοιχες Δ/σεις της Περιφέρειας που έχουν την αρμοδιότητα για τη διενέργεια δειγματοληψιών ή/και μετρήσεων σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 11 του Μέρους IV του παρόντος Σχεδίου, δύνανται να προχωρήσουν κατόπιν σχετικών εγκρίσεων από τις αρμόδιες επιτροπές (Εκτελεστική, Οικονομική Επιτροπή, κλπ) σε δημόσια πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την κατάρτιση μητρώου διαπιστευμένων εργαστηρίων (εταιρείες - φυσικά πρόσωπα) που θα έχουν τη δυνατότητα άμεσης επέμβασης από την στιγμή ειδοποίησής τους, στην περιοχή όπου συνέβη το περιστατικό.

Έχοντας υπόψιν τις διαδικασίες κατάρτισης μητρώου εργοληπτών για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών από φυσικές, τεχνολογικές και λοιπές καταστροφές, όπως αυτές μας έχουν γνωστοποιηθεί από ορισμένες Περιφέρειες, τα βήματα δημιουργίας του μητρώου εργοληπτών περιλαμβάνουν:

- Κατάρτιση πίνακα ωρομίσθιας αποζημίωσης χρήσης μηχανημάτων έργου, σε τιμές συνήθους εργασίας, που προκύπτει μέσω συνεργασίας της Αυτοτελούς Δ/σης Πολιτικής Προστασίας της Περιφέρειας με την Δ/ση Τεχνικών Έργων της Περιφέρειας.

- Απόφαση της Εκτελεστικής Επιτροπής της Περιφέρειας με θέμα «Έγκριση αποζημίωσης χρήσης μηχανημάτων έργου σε έκτακτες ανάγκες»
- Απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας, με θέμα: «Έγκριση αποζημίωσης χρήσης μηχανημάτων έργου σε έκτακτες ανάγκες»
- Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος: συντάσσεται από την Αυτοτελή Δ/ση Πολιτικής Προστασίας της Περιφέρειας, είναι ανοικτή σε ημερομηνίες. Οι ενδιαφερόμενοι καταθέτουν φάκελο με δικαιολογητικά στην Αυτοτελή Δ/ση Πολιτικής Προστασίας της Περιφέρειας
- Κατάρτιση Μητρώου (Πίνακας) Εργοληπτών από την Αυτοτελή Δ/ση Πολιτικής Προστασίας διάθεσης μηχανημάτων και προσωπικού για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών από φυσικές, τεχνολογικές και λοιπές καταστροφές στην περιοχή ευθύνης της Περιφέρειας.

Ανάλογες διαδικασίες θα ισχύουν και στην περίπτωση κατάρτισης μητρώου φορέων παροχής υπηρεσιών για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών από φυσικές, τεχνολογικές και λοιπές καταστροφές.

Το Μητρώο Εργοληπτών και το Μητρώο Φορέων Παροχής Υπηρεσιών για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών από φυσικές, τεχνολογικές και λοιπές καταστροφές εγκρίνονται από την Οικονομική Επιτροπή και επικαιροποιούνται όταν προστίθενται νέοι Εργολήπτες καθώς και όταν προστίθενται νέες τιμές μηχανημάτων. Στην περίπτωση νέων τιμών, οι Εργολήπτες και οι Φορείς Παροχής Υπηρεσιών υποβάλλουν νέα Υπεύθυνη Δήλωση ότι αποδέχονται τις τιμές του Μητρώου.

Η ανωτέρω διαδικασία κατάρτισης μητρώου εργοληπτών και φορέων παροχής υπηρεσιών, νοείται ότι δύναται να εφαρμοστεί κατά αναλογία και στους Δήμους.

Επισημαίνεται ότι τα μνημόνια συνεργασίας με ιδιωτικούς φορείς για την εξασφάλιση επιπλέον πόρων προς ενίσχυση του έργου τους, έχουν το χαρακτήρα (εκ μέρους της Περιφέρειας ή του Δήμου) πρότασης-πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών και αποδοχής εκ μέρους των ενδιαφερομένων. Η σύναψη της σχετικής σύμβασης αποτελεί δικαιοπραξία, της οποίας τα αποτελέσματα εξαρτώνται από γεγονός μελλοντικό και αβέβαιο και επέρχονται μόλις συμβεί το γεγονός (πλήρωση της αίρεσης) (άρθ. 201 Αστικού Κώδικα).

Για ζητήματα που αναφέρονται στην ανωτέρω διαδικασία, σχετικά είναι τα 2/52145/0026/01-07-2014 (ΑΔΑ: 7ΡΝΩΗ-ΨΟ2) και 2/86104/0026/11-09-2017 έγγραφα του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, τα οποία έχουν αποσταλεί συνημμένα μαζί με όλη τη σχετική αλληλογραφία με το 6748/09-10-2017 έγγραφό μας.

Επιπλέον, η Δ/ση Σχεδιασμού και Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της Γ.Γ.Π.Π. προς υποβοήθηση του έργου των Περιφερειών, αποστέλλει ανά τρίμηνο τα στοιχεία του Μητρώου Μηχανημάτων Έργων (Μ.Ε.) όλης της Χώρας (δημόσια και ιδιωτικά), ανά Περιφερειακή Ενότητα και ανά Είδος Μηχανήματος έργου χωριστά για κάθε φορέα, όπως αυτά κοινοποιούνται στη Δ/σή μας από τη Δ/ση Ποιότητας και Τυποποίησης (Δ22), της Γενικής Διεύθυνσης Προδιαγραφών Μητρώων και Απαλλοτριώσεων²⁶ (πρώην Διεύθυνση Μητρώων (Δ13) της Γενικής Δ/σης Τεχνικής Υποστήριξης) της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών. Ειδικότερα, στο εν λόγω Μητρώο Μηχανημάτων Έργων καταγράφονται στοιχεία που αφορούν το είδος, το εργοστάσιο, τον

²⁶ ΠΔ 123/2017 (ΦΕΚ 151/Α'/2017)

τύπο του Μ.Ε., κ.λ.π. ανά Περιφερειακή Ενότητα.

Τέλος, επισημαίνεται ότι δεν συντρέχει λόγος τα μνημόνια συνεργασίας με ιδιωτικούς φορείς για την εξασφάλιση επιπλέον πόρων να κοινοποιούνται στις Διοικήσεις των Πυροσβεστικών Υπηρεσιών και των υπηρεσιών της ΕΛ.ΑΣ. που εδρεύουν εντός των διοικητικών τους ορίων, δεδομένου ότι αφορούν εσωτερικές λειτουργίες των ΟΤΑ.

9. Κήρυξη περιοχών σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης – συντονισμός φορέων

Η κήρυξη περιοχών σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης Πολιτικής Προστασίας λόγω ατυχήματος κατά τη μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων συνδέεται κατά κύριο λόγο:

- με τον προσδιορισμό του είδους της καταστροφής, κατά τις διακρίσεις που προβλέπονται στον Σχέδιο ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ (Παράρτημα Α),
- με τον προσδιορισμό του χρόνου (ημερομηνία εκδήλωσης του καταστροφικού φαινομένου) και του χώρου που εκδηλώθηκε το καταστροφικό φαινόμενο με βάση τη διοικητική του υπαγωγή (πχ. τοπική κοινότητα, δημοτική ενότητα, κλπ),
- με την κινητοποίηση δυναμικού και μέσων με την προσφυγή σε διαδικασίες που είναι απολύτως απαραίτητες για την εξεύρεση επιπλέον πόρων λόγω της κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης στην εκδήλωση του καταστροφικού φαινομένου, κατά το οποίο οι ενδιαφερόμενες αναθέτουσες αρχές (Περιφέρειες, Δήμοι) δεν διαθέτουν τους απαραίτητους πόρους (ανθρώπινο δυναμικό και μέσα) για την υποστήριξη του έργου της καταστολής των ατυχημάτων κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων κατόπιν σχετικού αιτήματος από το Πυροσβεστικό Σώμα, καθώς και την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και τη διαχείριση των συνεπειών λόγω ατυχήματος κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων.

Το θεσμικό πλαίσιο και οι κατευθυντήριες οδηγίες για την κήρυξη περιοχών σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης Πολιτικής Προστασίας προσδιορίζονται στο 2300/29-03-2016 έγγραφο της Δ/σης Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της ΓΓΠΠ (ΑΔΑ: ΩΜΣΚ465ΦΘΕ-7ΒΞ).

Διευκρινίζεται ότι:

- Η έκδοση αποφάσεων κήρυξης μίας περιοχής σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας δρομολογείται μετά, ή κατά την διάρκεια εκδήλωσης καταστροφών και όταν το ανθρώπινο δυναμικό και τα μέσα δεν επαρκούν και απαιτούνται δυνάμεις πλέον των διατιθέμενων υπό κανονικές συνθήκες, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι συνέπειες από την εκδήλωση του καταστροφικού φαινομένου (άρθρο 2, παρ. 4β' του Ν.3013/2002). Δηλαδή η εφαρμογή του άρθρου 8δ' του Ν. 3013/2002, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, έχει θεσμική βάση σε συντελεσθείσες, ή εν εξελίξει καταστροφές.
- **Κατά τη διάρκεια εξέλιξης του καταστροφικού φαινομένου**, η διαδικασία έκδοσης αποφάσεων για την κήρυξη περιοχών σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης Πολιτικής Προστασίας από τον Γενικό Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας **δύναται να υλοποιείται καταρχήν μετά από προφορικό αίτημα** των αρμοδίων Αποκεντρωμένων Οργάνων Πολιτικής Προστασίας (Δήμαρχος, Περιφερειάρχης) και **σχετικής προφορικής αποδοχής του** από τον Γενικό Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας, προκειμένου **να εξευρευθούν άμεσα οι πόροι** (ανθρώπινο δυναμικό και μέσα) που απαιτούνται για την άμεση αντιμετώπιση των εκτάκτων αναγκών. **Εν συνεχεία ακολουθεί σχετική αλληλογραφία**

μεταξύ των φορέων που υποβάλλουν το αίτημα και της ΓΓΠΠ, προκειμένου να εκδοθεί η σχετική απόφαση.

10. Πληρωμή δαπανών στο πλαίσιο δράσεων πολιτικής προστασίας

Θέματα που αφορούν το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη διαδικασία πληρωμής δαπανών Πολιτικής Προστασίας σε επίπεδο ΟΤΑ μετά τη δημοσίευση του Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ/τ. Α' / 147), αναφέρονται αναλυτικά στο 6748/9-10-2017 έγγραφο της Δ/σης Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της ΓΓΠΠ.

Ειδικότερα, σύμφωνα με το 2/86104/0026/11-09-2017 έγγραφο του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (ΓΛΚ), κατ' ουσίαν εξακολουθούν να ισχύουν οι προϋποθέσεις που ορίζονταν στο 2/52145/0026/01-07-2014 έγγραφο του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους με ΑΔΑ.:7ΡΝΩΗ-ΨΟ2, στην περίπτωση προσφυγής στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, όταν για λόγους κατεπείγουσας ανάγκης δεν είναι δυνατή η τήρηση των προβλεπόμενων προθεσμιών.

Επιπλέον, εξακολουθούν να ισχύουν τα διαλαμβανόμενα στο 2/52145/0026/01-07-2014 έγγραφο του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους για δαπάνες που πραγματοποιούνται εκτάκτως, καθώς και για τις λοιπές δαπάνες του άρθρου 9 του Π.Δ. 80/16, στις οποίες ρητά προβλέπονται και οι δαπάνες πολιτικής προστασίας (άρθ. 9 παρ.4), για τις οποίες αναλαμβάνεται η υποχρέωση και δεσμεύεται η απαραίτητη πίστωση αμέσως μετά την παραλαβή του σχετικού λογαριασμού.

Στο πλαίσιο αυτό και έχοντας υπόψιν τα 2/52145/0026/1-7-2014 και 2/86104/0026/11-09-2017 έγγραφα του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, καθώς και το 48852/2014/19-05-2015 (ορθή επανάληψη 05-06-2015) έγγραφο της Δ/σης Οικονομικών Τ.Α του Υπουργείου Εσωτερικών, προκύπτει ότι το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την πληρωμή δαπανών Πολιτικής Προστασίας των Περιφερειών ισχύει κατ' αναλογία και στους Δήμους.

Επομένως οι οδηγίες και διευκρινίσεις που παρασχέθηκαν με το υπ. αριθμ. 2/52145/0026/01-07-2014 έγγραφο του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους με Α.Δ.Α.: 7ΡΝΩΗ-ΨΟ2 εξακολουθούν να ισχύουν για τις Περιφέρειες και κατ' αναλογία και για τους Δήμους.

Περαιτέρω, με το υπ αριθ. 2/86104/0026/11-09-2017 έγγραφο του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους διευκρινίζονται θέματα που αφορούν:

- στα νομοθετήματα που καταργήθηκαν με το Ν.4412/2016 και τις ισχύουσες πλέον διατάξεις,
- στη διαδικασία ηλεκτρονικών κληρώσεων βάσει της υπ. αριθ. 15299/17-03-2107 απόφασης του Υπουργού Μεταφορών και Υποδομών,
- στη διαδικασία προσδιορισμού της εκτιμώμενης αξίας,
- και στην καταχώρηση του αριθμού ανάληψης υποχρέωσης στο «ΚΗΜΔΗΣ», η οποία θεωρείται από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους ότι θα πρέπει να πραγματοποιείται αμέσως μετά την έκδοση της σχετικής απόφασης σύμφωνα και με το αρθρ. 10 παρ.1β. της Υ.Α. 57654/23-05-2017 (Β.1781).

Επισημαίνεται ότι οι φορείς μπορούν να ανατρέχουν στην ιστοσελίδα της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων) www.eaadhsy.gr, όπου στο πεδίο «Νομοθεσία» μπορούν να ανακτούν το νόμο 4412/2016, με ενσωματωμένες τις τροποποιήσεις του, καθώς και κατευθυντήριες οδηγίες ως προς την εφαρμογή του.

Επίσης, σχετικά με το υπ. αριθ..2/16861/0026 από 31-03-2017 έγγραφο του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, στο οποίο υπάρχει αναφορά στο υπ.αριθμ. 2/86104/0026/11-09-2017 έγγραφο του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, διευκρινίζεται ότι η σχετική αναφορά, αφορά το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την πληρωμή δαπανών για την επείγουσα διαχείριση συμβάντων με επικίνδυνα απόβλητα, στο πλαίσιο εφαρμογής της ΚΥΑ 62952/5384/2016 (ΦΕΚ 4326Β/30-12-2016).

Συμπερασματικά, για την πληρωμή εκτάκτων δαπανών που προκύπτουν από απρόβλεπτα γεγονότα όπως φυσικές, τεχνολογικές και λοιπές καταστροφές και όταν δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται από άλλες διαγωνιστικές διαδικασίες, υπάρχουν διαθέσιμα δύο «εργαλεία».

Το πρώτο εργαλείο είναι η διαδικασία της διαπραγμάτευσης, χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, του άρθρου 32 του Ν 4412/2016, το οποίο ακολουθείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών.

Το δεύτερο εργαλείο είναι το ΠΔ 80/16 (άρθρο 9), σύμφωνα με το οποίο η ανάληψη υποχρέωσης και η δέσμευση της απαραίτητης πίστωσης για τις δαπάνες που δεν μπορούν να προβλεφθούν (πχ δαπάνες πολιτικής προστασίας), αναλαμβάνονται αμέσως μετά τη γνωστοποίηση του ύψους της οφειλής π.χ. της παραλαβής του σχετικού λογαριασμού (ΓΛΚ 2/86104/0026/11-9-17). Αυτό σημαίνει ότι οι οικονομικές εγκρίσεις που απαιτούνται γίνονται απολογιστικά.

Επισημαίνεται ότι το άρθρο 15 του Π.Δ. 171/87 δεν έχει καταργηθεί ρητά (περ.67 άρθρου 377 του Ν. 4412/2016) από τον Ν.4412/2016 επομένως εξακολουθεί να ισχύει για τους ΟΤΑ Α' βαθμού. (Υπ. Υποδομών Μεταφ. & Δικτ. εγκ.18/ΔΝΣα'/οικ.68559 /Φ.ΕΓΚΥΚΛ./19.10.2016). Επομένως οι ΟΤΑ Α' βαθμού, για δαπάνες μέχρι 5.869,41 €, μπορούν να ακολουθούν τη διαδικασία απευθείας ανάθεσης μικρών έργων κατά εφαρμογή του άρθρου 15 του ΠΔ 171/87 (όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 του ΠΔ 229/1999 ΦΕΚ τ.Α'194). Ωστόσο για την ανάθεση μικρών έργων, όπως αυτά περιγράφονται στο συγκεκριμένο άρθρο του Π.Δ. 171/1987, εφαρμόζονται οι παρ. 5 & 6 του άρθρου 118 του ν. 4412/2016 (διενέργεια δημόσιας κλήρωσης).

11.Εθελοντικές οργανώσεις

Βάσει του άρθρου 119 (παρ. 2) του Ν. 4249/2014, οι ενταγμένες Εθελοντικές Οργανώσεις Πολιτικής Προστασίας παραμένουν στο καθεστώς που ίσχυε έως ότου ολοκληρωθεί η πιστοποίηση και ένταξη στο Μητρώο Εθελοντών με τη διαδικασία και μέσα στις προθεσμίες που προβλέπονται στις παρ. 3 και 4 του ίδιου άρθρου.

Ως εκ τούτου, οι εθελοντικές οργανώσεις που είναι ενταγμένες στο μητρώο της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας διέπονται από τα προβλεπόμενα στον Ν. 3013/2002 (όπως αυτός έχει τροποποιηθεί και ισχύει με τον Ν. 4249/14) και σε περιπτώσεις εκτάκτων αναγκών πολιτικής προστασίας που προκαλούνται από ατυχήματα κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, μπορούν να αναλαμβάνουν δράσεις πολιτικής προστασίας προς υποβοήθηση του έργου των Περιφερειών και των Δήμων, όπως αυτό προσδιορίζεται στην παρ. 3.3.2.3.2 του παρόντος Μέρους. Στο σημείο αυτό επισημαίνεται ότι λόγω της ιδιαιτερότητας των ατυχημάτων κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων και της επικινδυνότητάς τους, **δεν δύναται η είσοδος εθελοντών εντός της καυτής και της θερμής ζώνης χωρίς τον κατάλληλο προστατευτικό εξοπλισμό και εκπαίδευση και εάν δεν εγγυηθεί για την**
Δ/ση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών / ΓΓΠΠ

ασφάλειά τους ο αρμόδιος επικεφαλής Αξιωματικός του Π.Σ. στο περιστατικό, ο οποίος έχει και τον συντονισμό του έργου της καταστολής.

Τονίζεται ότι οι δράσεις των εθελοντικών οργανώσεων που είναι ενταγμένες στο μητρώο της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας καθορίζονται στην απόφαση ένταξής τους και ότι για να είναι ουσιαστική η προσφορά τους, πρέπει οι δράσεις που αναλαμβάνουν να αποτελούν μέρος των επιχειρησιακών αναγκών που καθορίζονται μέσα από τα Συντονιστικά Όργανα Πολιτικής Προστασίας (ΣΟΠΠ) των Περιφερειακών Ενοτήτων ή τα Συντονιστικά Τοπικά Όργανα (ΣΤΟ) των Δήμων.

Τέλος, σύμφωνα με την υπ. αριθμ. 187/2015 Γνωμοδότηση του Α2 Τμήματος Διακοπών του Ν.Σ.Κ., η οποία έγινε αποδεκτή από τον αρμόδιο Αναπληρωτή Υπουργό Εσωτερικών, η διάταξη του άρθρου 118 (14Ι) του Ν. 4249/2014 (ΦΕΚ 73 Α΄) έχει άμεση νομική ισχύ για τους ήδη ενταγμένους εθελοντές, ως προς την ασφαλιστική κάλυψη και την αστική ευθύνη αυτών (τα 6776/5-10-2015 και 7026/14-10-2015 έγγραφα της Δ/νσης Διεθνών Σχέσεων, Εθελοντισμού – Εκπαίδευσης και Εκδόσεων της ΓΓΠΠ).

12.Επίταξη προσωπικών υπηρεσιών για την αντιμετώπιση επείγουσας κοινωνικής ανάγκης από περιστατικό που μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη δημόσια υγεία

Θέματα που σχετίζονται με την επίταξη προσωπικών υπηρεσιών και επίταξη κινητών και ακίνητων πραγμάτων για την αντιμετώπιση επείγουσας κοινωνικής ανάγκης από θεομηνία ή περιστατικό που μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη δημόσια υγεία, ρυθμίζονται με το άρθρο 1 του Νόμου 4325/15 (ΦΕΚ 47/Α΄/2015), με ισχύ από την 11η-05-2015, το άρθρο 41 του Ν. 3536/2007 (42/Α΄/2007) και το Ν.Δ.17/1974 (236/Α΄/1974) , όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν .

Σύμφωνα με τα ανωτέρω η επίταξη προσωπικών υπηρεσιών επιτρέπεται αποκλειστικά σε περίπτωση πολέμου ή επιστράτευσης ή επείγουσας κοινωνικής ανάγκης από θεομηνία ή ανάγκης που μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη δημόσια υγεία.

Οι ανωτέρω διατάξεις εφαρμόζονται κατόπιν απόφασης του Πρωθυπουργού, ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση του Υπουργού στην αρμοδιότητα του οποίου ανήκει η αντιμετώπιση της αιτίας που προκάλεσε ανάγκη από τις αναφερόμενες παραπάνω. Με την απόφαση του Πρωθυπουργού εξουσιοδοτούνται οι Υπουργοί ή Περιφερειάρχες να προβαίνουν, με απόφασή τους, σε επίταξη προσωπικών υπηρεσιών (άρθρ. 1 του Ν. 4325/15).

Η Δ/νση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της ΓΓΠΠ, με το 3854/10-06-2015 έγγραφό της, έχει ήδη ενημερώσει σχετικά τις αρμόδιες οργανικές μονάδες Πολιτικής Προστασίας των Περιφερειών και των Δήμων της χώρας, καθώς και εμπλεκόμενους φορείς σε κεντρικό επίπεδο (Α/ΕΛ.ΑΣ., Α.Π.Σ., Α/Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., ΕΚΑΒ, κλπ).

13.Εκπαίδευση εμπλεκόμενων φορέων

Η εκπαίδευση των επιχειρησιακών ομάδων σε τακτικό επίπεδο σχεδιάζεται από τις αρμόδιες Δ/νσεις του Αρχηγείου Πυροσβεστικού Σώματος, του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας, του Αρχηγείου Λιμενικού Σώματος και Ελληνικής Ακτοφυλακής και του ΕΚΑΒ, λαμβάνοντας υπόψιν τους κινδύνους από την εκδήλωση ατυχήματος κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων.

Για την εφαρμογή του Σχεδίου από όλους τους εμπλεκόμενους σε αυτό Φορείς Πολιτικής Προστασίας, είναι δυνατή η διοργάνωση από τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, ενημερωτικών σεμιναρίων σχετικά με ζητήματα που αφορούν το παρόν Σχέδιο, κατόπιν σχετικού αιτήματος των ανωτέρω Φορέων.

14. Έλεγχος Σχεδίου - Ασκήσεις

Για τον έλεγχο του Σχεδίου πραγματοποιούνται ασκήσεις από τους εμπλεκόμενους Φορείς σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία (Ν.3013/2002, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει) και σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες της ΓΓΠΠ για τον έλεγχο των διαδικασιών και σχεδίων που συντάσσονται σε εφαρμογή της ΥΑ 1299/2003 «ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ».

Στο πλαίσιο αυτό, με εντολή των Περιφερειάρχων, οι Αυτοτελείς Δ/νσεις Πολιτικής Προστασίας των Περιφερειών καλούνται να προγραμματίζουν σε ετήσια βάση μία άσκηση ετοιμότητας για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών από την εκδήλωση ατυχήματος, βάσει του αντίστοιχου σχεδιασμού τους.

Οι ασκήσεις αυτές θα πρέπει να εστιάζουν κατά κύριο λόγο σε θέματα κατανομής ρόλων και αρμοδιοτήτων των υπηρεσιών της Περιφέρειας, με στόχο την επαύξηση της διαλειτουργικότητας και συνεργασίας όλων των οργανικών μονάδων των Περιφερειών, στο πλαίσιο του θεσμικού τους ρόλου στην αντιμετώπιση κινδύνων από την εκδήλωση ατυχήματος κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων.

Ειδικότερα, στις ανωτέρω ασκήσεις πολιτικής προστασίας θα πρέπει κατά κύριο λόγο να εξεταστούν θέματα που αφορούν:

- τους ρόλους και αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων οργανικών μονάδων των Περιφερειών, πριν και μετά την εκδήλωση ατυχήματος,
- τις διαδικασίες ενημέρωσης και κινητοποίησης ανθρώπινου δυναμικού και μέσων των οργανικών μονάδων των Περιφερειών για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών - ροή πληροφοριών – μνημόνια ενεργειών – επικοινωνίες,
- τις διαδικασίες εξασφάλισης επιπλέον πόρων για ενίσχυση του έργου των εμπλεκόμενων οργανικών μονάδων των Περιφερειών (μίσθωση μηχανημάτων, προμήθειες υλικών, παροχή υπηρεσιών) για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών, στο πλαίσιο εφαρμογής του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου που διέπει τη διαδικασία πληρωμών πολιτικής προστασίας,
- τις διαδικασίες δρομολόγησης δράσεων για την παροχή βοήθειας σε πληγέντες (καταγραφή πληγέντων, οργάνωση χώρων προσωρινής στέγασης πληγέντων, κλπ),
- την οργανωμένη προληπτική απομάκρυνση πολιτών μετά την εκδήλωση ατυχήματος κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων (προϋποθέσεις, περιορισμοί, σχέδιο δράσης).

Επισημαίνεται ότι κατά τις ασκήσεις πολιτικής προστασίας θα πρέπει να δίδεται ιδιαίτερη βαρύτητα σε όλα τα στάδια διεξαγωγής δειγματοληψιών και μετρήσεων, όπως αυτές περιγράφονται στην παρ. 11 του Μέρους IV του παρόντος Σχεδίου.

Τονίζεται ότι σε αρχικό στάδιο, οι ασκήσεις αυτές θα πρέπει να επικεντρώνονται μόνο στην άσκηση των οργανικών μονάδων και υπηρεσιών των Περιφερειών, για τη βελτίωση

του σχεδιασμού τους στην αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών από την εκδήλωση ατυχήματος κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, χωρίς την εμπλοκή άλλων φορέων και υπηρεσιών (ΕΛ.ΑΣ., Π.Σ., ΕΚΑΒ, κλπ).

Σε δεύτερο στάδιο, θα κληθούν να συμμετέχουν στις ανωτέρω ασκήσεις και οι λοιποί εμπλεκόμενοι φορείς σε επίπεδο Περιφέρειας ή Δήμου αντίστοιχα (διυπηρεσιακή άσκηση), στο πλαίσιο συντονισμού και διαλειτουργικότητας μεταξύ τους, για υλοποίηση δράσεων που συνδέονται με την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών από την εκδήλωση ατυχήματος κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων.

Η Δ/ση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της ΓΓΠΠ δύναται να συνδράμει στον σχεδιασμό, διεξαγωγή και αποτίμηση των ανωτέρω ασκήσεων Πολιτικής Προστασίας σε επίπεδο Περιφέρειας, κατόπιν σχετικού αιτήματος.

Τέλος, με μέριμνα κάθε εμπλεκόμενου Φορέα, πραγματοποιούνται ασκήσεις προκειμένου να δοκιμαστούν η πληρότητα του επιχειρησιακού σχεδιασμού, η ετοιμότητα και ικανότητα αντίδρασης του ανθρώπινου δυναμικού του, η συνεργασία των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών και Φορέων, ο συντονισμός – η διοίκηση και η λήψη κρίσιμων αποφάσεων, καθώς και η επάρκεια και αξιοπιστία του εξοπλισμού και των λοιπών διαθέσιμων μέσων του.

ΜΕΡΟΣ IV**ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΟΛΗΣ –
ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥ Π.Σ. –
ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ
ΚΑΙ ΑΜΕΣΗΣ/ΒΡΑΧΕΙΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ****ΜΕΡΟΣ IV. ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΟΛΗΣ – ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥ Π.Σ. – ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΚΑΙ ΑΜΕΣΗΣ/ΒΡΑΧΕΙΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ**

Οι υλοποιούμενες δράσεις σε περίπτωση περιστατικού κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων διαφέρουν κατά πολύ ανάλογα με το σημείο στο οποίο έχει εκδηλωθεί το περιστατικό καθώς και από την έκτασή του. Οι δράσεις που δρομολογούνται σε περίπτωση που το περιστατικό έχει σημειωθεί σε απομονωμένο σημείο και όταν εντός της ψυχρής ζώνης δεν περιλαμβάνονται σημεία ενδιαφέροντος, είναι διαφορετικές από εκείνες που δρομολογούνται σε περίπτωση που το περιστατικό σημειωθεί στο κέντρο μίας πόλης. Επιπλέον, οι δράσεις που δρομολογούνται σε περίπτωση ενός συμβάντος διαφέρουν από εκείνες που δρομολογούνται σε περίπτωση ενός σοβαρού ατυχήματος.

1. Δράσεις αναγγελίας, ελέγχου και καταστολής των συμβάντων/σοβαρών ατυχημάτων

Μόλις συμβεί ένα περιστατικό, η αναγγελία (αρχική ειδοποίηση) των εμπλεκόμενων φορέων γίνεται **προς την κατά τόπο αρμόδια Πυροσβεστική Υπηρεσία:**

- από τον οδηγό ή/και
- από αυτόπτη μάρτυρα ή/και
- για την Περιφέρεια Αττικής, μέσω του Θαλάμου Επιχειρήσεων Παρακολούθησης και Ελέγχου της Κυκλοφορίας (ΘΕΠΕΚ) της Τροχαίας Αττικής ή/και
- για την περίπτωση μεγάλων αυτοκινητόδρομων, μέσω του Συστήματος Εποπτικού Ελέγχου και Καταγραφής Πληροφοριών (SCADA), μέσω οπτικής παρατήρησης του χειριστή του Κέντρου Διαχείρισης Αυτοκινητόδρομου, μέσω υπαλλήλων περιπολίας, μέσω καμερών κλειστού κυκλώματος (CCTV) κλπ.²⁷ ή/και

²⁷ Η ανίχνευση του περιστατικού και η μετάδοση αρχικών πληροφοριών προς το Κέντρο Διαχείρισης του Αυτοκινητοδρόμου σχετικά με το είδος του ατυχήματος (θύματα, εγκλωβισμένοι, τυχόν διαρροή ή πυρκαγιά, περιστατικό εντός ή πλησίον σήραγγας κλπ.), το είδος της διαρροής (μη επικίνδυνες, επικίνδυνες ή ρυπογόνες ουσίες), τη σήμανση και την επισήμανση του οχήματος, τα στοιχεία του οχήματος, την ακριβή θέση (χιλιομετρική θέση, κατεύθυνση, κόμβος, σήραγγα), την κατάσταση της κυκλοφορίας στον αυτοκινητόδρομο, πιθανό πρόβλημα σε υποδομές κλπ), γίνεται από προσωπικό της εταιρίας (υπάλληλοι περιπολίας, υπάλληλοι ομάδας επέμβασης, εισπράκτορας Δ/ση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών / ΓΓΠΠ

- με οποιονδήποτε άλλο πρόσφορο τρόπο.

Επισημαίνεται ότι μετά από ένα περιστατικό είναι βασική υποχρέωση του οδηγού να ειδοποιήσει την κατά τόπο αρμόδια Πυροσβεστική Υπηρεσία, όπου και θα αναφέρει συνοπτικά την κατάσταση και το είδος του μεταφερόμενου εμπορεύματος.

Η υποχρέωση αυτή ισχύει, ακόμη και όταν το ατύχημα ή η βλάβη δεν επηρέασαν ανθρώπους ή μεταφορικά μέσα. Τα εμπορεύματα όμως που βρίσκονται στο σταθμευμένο όχημα συνεχίζουν να αποτελούν έναν ιδιαίτερο κίνδυνο για τους χρήστες του οδικού δικτύου (για παράδειγμα εάν υπάρχει εκροή επικινδύνων εμπορευμάτων και το πλήρωμα του οχήματος δεν μπορεί να αντιμετωπίσει γρήγορα τον κίνδυνο).

Η αναγγελία του περιστατικού πρέπει να είναι σύντομη, ακριβής και πλήρης. Τα στοιχεία που πρέπει να δηλώνονται είναι τα εξής:

- Ονοματεπώνυμο του αναγγέλλοντος.
- Αριθμός κυκλοφορίας του οχήματος.
- Ακριβές σημείο του περιστατικού.
- Σύντομη περιγραφή του περιστατικού.
- Σωματικές βλάβες.
- Υλικές ζημιές: εκροή, διασπορά, απελευθέρωση κλπ. επικίνδυνης ύλης.
- Αριθμός αναγνωρίσεως της ύλης.
- Ακριβή ώρα που συνέβη το περιστατικό.

Η τοπική αρμόδια Πυροσβεστική Υπηρεσία, αφού επιβεβαιώσει την κλήση, ενημερώνει άμεσα το Περιφερειακό Κέντρο Επιχειρήσεων (ΠΕ.Κ.Ε.) της οικείας Περιφερειακής Πυροσβεστικής Διοίκησης (ΠΕ.ΠΥ.Δ.), το οποίο εν συνεχεία επικοινωνεί τηλεφωνικά και ενημερώνει τις εξής εμπλεκόμενες Υπηρεσίες/Φορείς:

- Ε.Σ.Κ.Ε. - 199/ΣΕΚΥΠΣ, το οποίο ενημερώνει άμεσα το ΚΕΠΠ/ΕΣΚΕ
- Αυτοτελή Δ/ση Πολιτικής Προστασίας της οικείας Περιφέρειας
- Δ/ση Πολιτικής Προστασίας της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης
- Γραφείο Πολιτικής Προστασίας του οικείου Δήμου ή των Δήμων
- Τοπική Αρμόδια Αστυνομική ή Λιμενική Αρχή (κατά τόπο αρμοδιότητας)
- Τοπικό Παράρτημα του ΕΚΑΒ, εφόσον συντρέχει λόγος
- Φορέας λειτουργίας και συντήρησης του οδικού δικτύου στο οποίο έλαβε χώρα το περιστατικό
- Λοιπούς φορείς που δύνανται να συνδράμουν υποστηρικτικά το έργο της καταστολής του Π.Σ. (ΔΕΔΔΗΕ Α.Ε., κλπ.).

Στη συνέχεια, ο καθένας από τους ως άνω Φορείς αναλαμβάνει να ενημερώσει τις αρμόδιες επιχειρησιακά εμπλεκόμενες οργανικές του μονάδες.

διοδίων κλπ) ή από εξωτερικούς φορείς (Τροχαία Αυτοκινητοδρόμων, ΠΣ κλπ) ή από χρήστες του αυτοκινητοδρόμου ή από το χειριστή του Κέντρου Διαχείρισης του Αυτοκινητοδρόμου ή με συναγερμούς του Συστήματος Εποπτικού Ελέγχου και Καταγραφής Πληροφοριών (SCADA) σηράγγων ή με ανιχνευτές υπέρβασης ύψους σηράγγων ή με οποιονδήποτε άλλον αυτόματο ή χειροκίνητο τρόπο. Το Κέντρο Διαχείρισης του Αυτοκινητοδρόμου λαμβάνει τις αρχικές πληροφορίες, επιβεβαιώνει το είδος και το μέγεθος του περιστατικού, προσδιορίζει το εσωτερικό σχέδιο δράσης που θα εφαρμοστεί και καταχωρεί τις αρχικές πληροφορίες του συμβάντος.

Σε περίπτωση που ο παραλήπτης της αρχικής ειδοποίησης είναι **η κατά τόπο αρμόδια Αστυνομική/Λιμενική Αρχή (κατά τόπο αρμοδιότητας)**, η τελευταία ειδοποιεί άμεσα τις ανώτερες διοικητικές δομές της και την τοπική αρμόδια Πυροσβεστική Αρχή.

Σε περίπτωση που η κατά τόπο αρμόδια Αστυνομική/Λιμενική Αρχή (κατά τόπο αρμοδιότητας) ενημερωθεί σχετικά με το περιστατικό από το ΠΕ.Κ.Ε., ειδοποιεί άμεσα τις ανώτερες διοικητικές δομές της και προβαίνει σε σχετικές δράσεις σύμφωνα με τον επιχειρησιακό σχεδιασμό της ΕΛ.ΑΣ. ή του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. (κατά περίπτωση).

Νοείται ότι **η Αυτοτελής Δ/ση Πολιτικής Προστασίας της Περιφέρειας, η Δ/ση Πολιτικής Προστασίας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και το Γραφείο Πολιτικής Προστασίας του Δήμου** ενημερώνουν άμεσα τον οικείο Περιφερειάρχη και τον αρμόδιο Αντιπεριφερειάρχη, τον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, καθώς και τον οικείο Δήμαρχο αντίστοιχα, προκειμένου να υπάρξει εκ μέρους της Περιφέρειας, της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή του Δήμου, κινητοποίηση προσωπικού και μέσων για την υποστήριξη του έργου του Π.Σ. καθώς και για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών, εφόσον συντρέχουν λόγοι. Επισημαίνεται ότι η αρμόδια οργανική μονάδα της Περιφέρειας (Δ/ση Τεχνικών Έργων, κλπ) που έχει αρμοδιότητες συντήρησης στο οδικό δίκτυο στο οποίο συνέβη το περιστατικό (για περιστατικά στο εθνικό και επαρχιακό οδικό δίκτυο της χώρας) ή ο οικείος Δήμος, ο οποίος κατέχει τις αρμοδιότητες συντήρησης και λειτουργίας του δημοτικού οδικού δικτύου (για περιστατικό εντός δημοτικού οδικού δικτύου) πιθανώς θα απαιτηθεί να συνδράμουν το Π.Σ. στο έργο καταστολής του περιστατικού με παροχή απορροφητικών υλικών, κλπ.

Αμέσως μετά την αρχική ειδοποίηση, στο σημείο του περιστατικού καταφτάνει κλιμάκιο του Π.Σ.²⁸ ή/και της ΕΛ.ΑΣ./Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. (κατά τόπο αρμοδιότητας) (ανάλογα και με το ποιος φορέας ήταν αποδέκτης της αρχικής ειδοποίησης), με σκοπό αρχικά την επιβεβαίωση της πληροφορίας και την εκτίμηση της κατάστασης και των αναγκών σε δυνάμεις επέμβασης για τη διαχείριση του περιστατικού.

Ειδικά για τις περιπτώσεις ατυχημάτων σε μεγάλους αυτοκινητόδρομους, στον τόπο του ατυχήματος καταφτάνει άμεσα και η τεχνική αστυνόμευση²⁹ του αυτοκινητόδρομου. Η τελευταία υποβοηθά το Π.Σ. και την ΕΛ.ΑΣ. υπό τις εντολές των τελευταίων ή αναλαμβάνει κάποιες αρχικές δράσεις μέχρι την άφιξη των αρμόδιων Πυροσβεστικών και Αστυνομικών Αρχών, τηρώντας βέβαια τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας του προσωπικού της και ευρισκόμενη σε ικανή απόσταση ασφαλείας, σύμφωνα με τις υποδείξεις που της

²⁸ Εάν είναι εφικτό και η εξέλιξη του ατυχήματος το απαιτεί, στον τόπο του ατυχήματος σπεύδει κλιμάκιο της Ομάδας Χ.Β.Ρ.Π. & Τ.Α. της ΕΜΑΚ, της οποίας η αποστολή και οι αρμοδιότητες προβλέπονται στο άρθρο 72 της ΚΥΑ 9670 οικ. Φ.109.1/2007 (ΦΕΚ 842 Β'/30.05.2007).

²⁹ Οι Εταιρίες Λειτουργίας υποχρεούνται να εξασφαλίζουν την τεχνική αστυνόμευση του Έργου (επιθεώρηση, επισήμανση και αντιμετώπιση εκτάκτων συμβάντων, απομάκρυνση οχημάτων, λήψη μέτρων ενημέρωσης του χρηστών του αυτοκινητόδρομου, διαχείριση της κυκλοφορίας και συνδρομή στις αρμόδιες αρχές) με δικό του προσωπικό και μέσα. Η γενική και τροχαία αστυνόμευση του αυτοκινητόδρομου, όπως αυτές ορίζονται από το Ν. 4249/2014 (άρθρο 11) ασκείται από την ΕΛ.ΑΣ.. Επισημαίνεται ότι η αστυνόμευση του αυτοκινητόδρομου από την Αστυνομία είναι ανεξάρτητη από την τεχνική αστυνόμευση της Εταιρίας Λειτουργίας, η οποία και διατηρεί την αυτοτέλειά της και προβλέπεται στις σχετικές συμβάσεις παραχώρησης και τα εγχειρίδια λειτουργίας.

παρέχονται από το Π.Σ..

Το Πυροσβεστικό Σώμα έχει την ευθύνη και τον επιχειρησιακό σχεδιασμό της καταστολής των συμβάντων/σοβαρών ατυχημάτων και την παροχή συνδρομής για τη διάσωση των ατόμων και την προστασία της ζωής των πολιτών που απειλούνται.

Στο πλαίσιο αυτό, η αρμόδια Πυροσβεστική Υπηρεσία, δρομολογεί τις εξής δράσεις:

- **Προσπαθεί να αναγνωρίσει τα εμπλεκόμενα επικίνδυνα υλικά.** Η διαδικασία αυτή ξεκινά από τη στιγμή που καταφτάνει στο σημείο του περιστατικού το πρώτο κλιμάκιο επέμβασης και συνεχίζεται, πάντα με μέριμνα του Π.Σ., έως ότου ή εκλείψει ο κίνδυνος ή τα επίπεδα έκθεσης μειωθούν στα επιτρεπόμενα όρια. Η διαδικασία αυτή αποσκοπεί στην αναγνώριση της φύσης, της ποσότητας και της κατάστασης του επικίνδυνου φορτίου, στον προσδιορισμό του είδους της απειλής για τον άνθρωπο, τις περιουσίες και το περιβάλλον, καθώς και στην εκτίμηση της έκτασης, της διάρκειας και της διασποράς της διαρροής των επικινδύνων ουσιών. **Η ταυτοποίηση των μεταφερόμενων επικινδύνων ουσιών** – εφόσον είναι εφικτό να γίνει – συντελεί στο να προσδιοριστεί έστω και κατά προσέγγιση το επίπεδο της υφιστάμενης τοξικότητας (σε περίπτωση διαρροής/διαφυγής ουσιών) και ο κίνδυνος δευτερογενούς έκθεσης (λόγω έκρηξης ή/και θερμικής ακτινοβολίας).

Η αναγνώριση του κινδύνου και η ταυτοποίηση των μεταφερόμενων ειδών γίνονται ως εξής («Εγχειρίδιο Αντιμετώπισης Ατυχημάτων με Επικίνδυνα Υλικά», ΑΠΣ, Αθήνα 2010):

1) Από τις σημάνσεις/επισημάνσεις της Συμφωνίας ADR

2) Από τα συνοδευτικά έγγραφα μεταφοράς που αναφέρουν την περιγραφή και την ποσότητα του επικίνδυνου φορτίου, το είδος της συσκευασίας, την κλάση κινδύνου, τους αριθμούς αναγνώρισης κινδύνου και ουσίας κατά ADR, τα ονόματα και τις διευθύνσεις των αποστολέων και των παραληπτών, τα Δελτία Δεδομένων Ασφαλείας (Safety Data Sheets–SDSs) των επικινδύνων εμπορευμάτων (καθαρές ουσίες, μίγματα κ.α.), καθώς και οδηγίες που θα εφαρμοστούν για την αντιμετώπιση ατυχήματος π.χ. Δελτίο Ατυχήματος σύμφωνα με την ADR.

3) Από τις πληροφορίες του οδηγού του οχήματος, της εταιρίας παραγωγής, της εταιρίας μεταφοράς, του τελικού παραλήπτη, τους αυτόπτες μάρτυρες του ατυχήματος κ.α.

4) Από την προσωπική παρατήρηση όπως τα χαρακτηριστικά καπνού, φλόγας, διαρροή υγρού, διαφυγή αερίου, μορφή νέφους, οσμές, συμπτώματα εκτιθέμενων προσώπων, ενδείξεις ατομικών μετρητών ραδιενέργειας κλπ. Στο σημείο αυτό επισημαίνεται ότι υπάρχουν περιπτώσεις περιστατικών με επικίνδυνα υλικά τα οποία δεν συνοδεύονται από ενδείξεις και αναγνωρίσιμα σημεία κινδύνου (άοσμη, άχρωμη ουσία, χωρίς ορατά σημεία παρουσίας όπως π.χ. η μεθανόλη, η οποία αποτελεί εύφλεκτο υγρό, το οποίο καιγόμενο παράγει καπνό που τις περισσότερες φορές δεν είναι ορατός).

Κενά βυτιοφόρα οχήματα και εμπορευματοκιβώτια που δεν έχουν πιστοποιημένα καθαριστεί πρέπει να εξακολουθούν να αναρτούν/εμφανίζουν τις προβλεπόμενες ετικέτες και πινακίδες για το προηγούμενο φορτίο τους σαν να ήταν γεμάτα.

Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν πληροφορίες (εμπόρευμα άγνωστης ταυτότητας, έλλειψη ετικετών κινδύνου και πινακίδων στο όχημα, απουσία οδηγού, παράνομο φορτίο κλπ.), το περιστατικό αντιμετωπίζεται σαν να εγκυμονεί τον μεγαλύτερο

- κίνδυνο** και μέχρις ότου προκύψουν διαθέσιμες πληροφορίες εφαρμόζονται οδηγοί-μέρη του αμερικανικού οδηγού ERG2016 και συγκεκριμένα (ERG 2016):
- ο οδηγός 111, μέχρι να προκύψουν επιπρόσθετες πληροφορίες
 - ο οδηγός 112, για εκρηκτικά πλην των υποδιαίρέσεων 1.4 και 1.6
 - ο οδηγός 114, για εκρηκτικά των υποδιαίρέσεων 1.4 και 1.6.
- **Κάνει εκτίμηση του κινδύνου για τους πρώτους ανταποκριτές** συνεπεία της πιθανής τοξικότητας των μεταφερόμενων υλών, της πιθανής εκδήλωσης πυρκαγιάς από ανάφλεξη διαρρέουσας/διαφυγούσας ουσίας, της πιθανής έκρηξης φιαλών ή δεξαμενών των επικινδύνων υλικών, της πιθανής έκθεσης σε ιοντίζουσα ακτινοβολία, καθώς και της πιθανής αποκόλλησης τμημάτων των οχημάτων.
 - **Οριοθετεί³⁰ τις τέσσερις (4) ζώνες επιχειρήσεων:** καυτή – θερμή – ψυχρή – ελεύθερη (βλ. «Ορολογία» του παρόντος Σχεδίου) με βάση τα όσα προβλέπονται στον επιχειρησιακό σχεδιασμό του Π.Σ..
 - **Εκτιμά το περιστατικό ανάλογα με τις άμεσες ενδείξεις του** (ένταση και έκτασή του, ύπαρξη τραυματιών/νεκρών, περιβαλλοντική ζημία, κλπ.), το είδος και την ποσότητα των εμπλεκόμενων επικινδύνων ουσιών, τα σημεία ενδιαφέροντος που περιέχονται εντός των ζωνών επιχειρήσεων, τον οριζόντιο και κατακόρυφο διαμελισμό της

Σε οποιαδήποτε περιστατικό με εμπλεκόμενες επικίνδυνες ουσίες, η οριοθέτηση των ζωνών επιχειρήσεων του περιστατικού από τον επικεφαλής Αξιωματικό του ΠΣ στο σημείο, αποτελεί προαπαιτούμενο. Για την οριοθέτηση των ζωνών επιχειρήσεων του περιστατικού δίνεται βαρύτητα στα όσα αναφέρονται στα συνοδευτικά έγγραφα μεταφοράς του οχήματος, εφόσον αυτό είναι εφικτό. Επιπλέον, ο οδηγός του οχήματος οφείλει να δώσει στον επικεφαλής Αξιωματικό του ΠΣ όσες πληροφορίες διαθέτει αναφορικά με το μεταφερόμενο φορτίο. Σχετικές πληροφορίες, ο επικεφαλής Αξιωματικός των επιχειρήσεων καταστολής μπορεί να αναζητήσει και από τον Σύμβουλο Ασφαλούς Μεταφοράς της εταιρίας.

Για την οριοθέτηση των ζωνών επιχειρήσεων του περιστατικού δύναται να χρησιμοποιηθούν όποια μετεωρολογικά ή άλλα δεδομένα παρέχονται, τα οποία μπορούν να διευκολύνουν την ανωτέρω δράση του επικεφαλής Αξιωματικού του ΠΣ στο σημείο του περιστατικού

Επισημαίνεται ότι καθ' όλη τη διάρκεια εξέλιξης του περιστατικού, ο καθορισμός των ζωνών επιχειρήσεων εξετάζεται περιοδικά από τον επικεφαλής Αξιωματικό του ΠΣ στο σημείο του περιστατικού και αναπροσαρμόζεται ανάλογα με τις επικρατούσες μετεωρολογικές συνθήκες.

Οι ρόλοι τόσο του ΠΣ όσο και της ΕΛ.ΑΣ./Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. (κατά τόπο αρμοδιότητας) είναι απόλυτα διακριτοί:

- Το ΠΣ δρα με εξοπλισμό ατομικής προστασίας (βλ. παρ. 1.1.2, Μέρος ΙΙ του παρόντος Σχεδίου) εντός της καυτής και της θερμής ζώνης.
- Η ΕΛ.ΑΣ./Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. (κατά τόπο αρμοδιότητας) δρα στην ψυχρή ζώνη.
- Τέλος, το ΕΚΑΒ δρα εντός της ψυχρής ζώνης, αμέσως μετά το όριο με τη θερμή ζώνη.
- Η επικοινωνία με την Ψυχρή Ζώνη του προσωπικού που εργάζεται στην καυτή και τη θερμή ζώνη γίνεται από τα συγκεκριμένα σημεία εισόδου/εξόδου προσωπικού, τα οποία είναι και ελεγχόμενα. Η απομάκρυνση των θυμάτων από την καυτή και τη θερμή ζώνη γίνεται από τα συγκεκριμένα σημεία εξόδου θυμάτων (περιπατητικών και διακομιζομένων με φορεία), τα οποία βρίσκονται στα σύνορα της θερμής και της ψυχρής ζώνης. Στα σημεία αυτά γίνεται η καταγραφή κάθε εξερχόμενου θύματος. Στα όρια της θερμής και της ψυχρής ζώνης ενεργοποιείται η Ομάδα Υποστήριξης τραυματιών του Ε.Κ.Α.Β., για τη διενέργεια ταχείας αρχικής διαλογής (triage) των τραυματιών και πιθανής απολύμανσης των τραυματιών και μη περιπατητικών ατόμων.

Επισημαίνεται ότι κανένας φορέας δεν εισέρχεται εντός της καυτής και της θερμής ζώνης εάν δεν έχει αρμοδιότητα, εάν δε διαθέτει τον κατάλληλο προστατευτικό εξοπλισμό και εκπαίδευση και εάν δεν εγγυηθεί για την ασφάλειά του ο αρμόδιος επικεφαλής Αξιωματικός του Π.Σ. στο περιστατικό, ο οποίος έχει και τον συντονισμό του έργου της καταστολής.

ευρύτερης περιοχής, τις επικρατούσες και τις προβλεπόμενες καιρικές συνθήκες, καθώς και τις επικείμενες συνέπειες από την πιθανή εξέλιξη του περιστατικού (συμπεριλαμβανομένου και του κινδύνου πρόκλησης δευτερογενούς ατυχήματος, όπως π.χ. δασική πυρκαγιά) και προβαίνει στον χαρακτηρισμό του ως «συμβάν» ή «σοβαρό ατύχημα». Συμπληρωματικά και εφόσον δεν υπάρχουν καταγεγραμμένες μετρήσεις ρυπαντών (π.χ. εάν δεν υπάρχουν σταθμοί μέτρησης για την καταγραφή διαφυγόντων αερίων ρύπων κλπ) και εφόσον απαιτείται λόγω της φύσης του περιστατικού, για την εκτίμηση του τελευταίου, ο επικεφαλής Αξιωματικός του ΠΣ στο σημείο του περιστατικού δύναται να αιτηθεί διά της Αυτοτελούς Δ/νσης Πολιτικής Προστασίας της οικείας Περιφέρειας και την κινητοποίηση των φορέων που έχουν την αρμοδιότητα διεξαγωγής δειγματοληψιών και μετρήσεων σε έδαφος, αέρα ή/και ύδατα, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 11 του παρόντος Μέρους.

- **Διενεργεί έλεγχο για τυχόν διαρροές των επικινδύνων χημικών φορτίων και απομακρύνει όλες τις πηγές ανάφλεξης από το χημικό φορτίο** ώστε να περιοριστεί η πιθανότητα πυρκαγιάς και επακόλουθης έκρηξης.
- **Προσπαθεί να εντοπίσει τους υπευθύνους μεταφοράς και τους αρμόδιους συμβούλους ασφαλούς μεταφοράς επικινδύνων εμπορευμάτων.**
- **Προσπαθεί να εκτιμήσει την ανάγκη συμμετοχής λοιπών εμπλεκόμενων Φορέων και απαιτούμενων πόρων** (πυροσβεστικά οχήματα, ασθενοφόρα ΕΚΑΒ, ΕΕΑΕ, ΕΟΔΥ, υπάλληλοι του ΔΕΔΔΗΕ, βυτιοφόρα για μετάγγιση, γερανοφόρα οχήματα, αδρανή υλικά κλπ).
- **Εφόσον απαιτείται, επεμβαίνει** σύμφωνα με τις οδηγίες και ενέργειες αντιμετώπισης περιστατικού με επικίνδυνα υλικά, όπως αυτές προβλέπονται στον επιχειρησιακό σχεδιασμό του Π.Σ..

Σε περίπτωση που οι κατά τόπους αρμόδιες υπηρεσίες Τροχαίας της ΕΛ.ΑΣ. ή τα εντεταλμένα προς τούτο στελέχη των αρμόδιων Λιμενικών Αρχών (κατά τόπο αρμοδιότητας) καταφτάσουν στον τόπο περιστατικού πριν από τις αρμόδιες πυροσβεστικές δυνάμεις και μέχρι οι τελευταίες να αφιχθούν, προσεγγίζουν τον χώρο από ικανή απόσταση ασφαλείας και από σημείο αντίθετο με τη φορά του ανέμου, χωρίς να πλησιάζουν στο σημείο εκδήλωσης του περιστατικού και:

- δημιουργούν περιμετρικά του συμβάντος προσωρινή ζώνη ασφαλείας, λαμβάνοντας υπόψιν τα δεδομένα του περιστατικού και την κατεύθυνση του ανέμου και πάντα μετά από επικοινωνία με την αρμόδια Πυροσβεστική Αρχή,
- απομακρύνουν τους πολίτες εκτός προσωρινής ζώνης και απαγορεύουν την είσοδο σε μη εξουσιοδοτημένα άτομα,
- αναλαμβάνουν τη σήμανση και φύλαξη της προσωρινής ζώνης ασφαλείας,
- κινητοποιούν τους διαθέσιμους πόρους για τη διακοπή της κυκλοφορίας, προς αποφυγή ατυχημάτων κατά τη διέλευση οχημάτων,
- ρυθμίζουν την τροχαία κυκλοφορία, με προτεραιότητα στην απρόσκοπτη διέλευση των πυροσβεστικών οχημάτων και εφόσον συντρέχει λόγος και των σωστικών συνεργειών,
- συλλέγουν χρήσιμα στοιχεία (ονοματεπώνυμο, ασφαλιστική κάλυψη, εξοπλισμός, ύπαρξη μέσων πυροπροστασίας, κλπ) και

- ενημερώνουν τον επικεφαλής των Πυροσβεστικών Δυνάμεων για τις ενέργειές τους και για την εκτίμηση της κατάστασης.

Ο επικεφαλής των πρώτων ανταποκριτών της ΕΛ.ΑΣ/Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. (κατά τόπο αρμοδιότητας) αναλαμβάνει ρόλο προσωρινού συντονιστή του περιστατικού, τον οποίο στη συνέχεια παραδίδει στον αρμόδιο επικεφαλής της Π.Υ. και παραμένει στη διάθεσή του υποστηρίζοντας αυτόν σε ό,τι του ζητηθεί και πάντα στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ΕΛ.ΑΣ/Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. (κατά τόπο αρμοδιότητας).

Στο σημείο αυτό τονίζεται ότι οι αρμόδιες αστυνομικές ή λιμενικές αρχές (κατά τόπο αρμοδιότητας) σε καμία περίπτωση δεν εισέρχονται εντός του χώρου του περιστατικού όπως τον έχουν οριοθετήσει σύμφωνα με τις υποδείξεις της αρμόδιας Πυροσβεστικής Αρχής, ιδιαίτερα δε και χωρίς τη χρήση του ενδεικνυόμενου προστατευτικού εξοπλισμού.

Σημειώνεται ότι για τους μεγάλους αυτοκινητόδρομους, η διαδικασία οριοθέτησης αποστάσεων ασφαλείας επικουρείται από τον φορέα λειτουργίας και συντήρησης του αυτοκινητοδρόμου.

Επιπλέον, σε περιπτώσεις που τμήμα του οδοστρώματος του οδικού δικτύου έχει υποστεί φθορές ή ζημιές λόγω του περιστατικού ή εάν, λόγω του εξέλιξης του περιστατικού, η προσέγγιση περιμετρικά του χώρου του περιστατικού είναι επισφαλής, οι κατά τόπους αρμόδιες υπηρεσίες Τροχαίας της ΕΛ.ΑΣ. υποχρεούνται να λάβουν άμεσα μέτρα τροχαίας κίνησης (προσωρινή σήμανση, εκτροπή κυκλοφορίας κτλ) ή και διακοπής της κυκλοφορίας προς αποφυγή ατυχημάτων και προς διευκόλυνση του έργου της αποκατάστασης, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρ. 3, 4, 19 και 52 του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (Ν. 2696/23-4-99 - ΦΕΚ 57/Α'/1999, όπως αυτά έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν με τις διατάξεις του Ν. 3542/2007 - ΦΕΚ 50/Α'/2007, του Ν. 3254/2004 - ΦΕΚ 137/Α'/2004 και του Ν. 4233/2014 - ΦΕΚ 22/Α'/2014).

Ειδικότερα, για τα τμήματα του οδικού δικτύου που εντάσσονται στο πρόγραμμα «Δρόμοι Ανάπτυξης» των έργων με Σύμβαση Παραχώρησης του Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών, που έχουν κυρωθεί οι Συμβάσεις Παραχώρησής τους και έχουν παραδοθεί για λειτουργία, το ανωτέρω έργο της ΕΛ.ΑΣ. πραγματοποιείται σύμφωνα και με τα προβλεπόμενα στις σχετικές συμφωνίες αστυνόμευσης μεταξύ του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη και των παραχωρησιούχων εταιρειών.

Μετά την άφιξη της αρμόδιας Πυροσβεστικής Αρχής, οι κατά τόπους αρμόδιες υπηρεσίες Τροχαίας της ΕΛ.ΑΣ ή τα εντεταλμένα προς τούτο στελέχη των αρμόδιων Λιμενικών Αρχών (κατά τόπο αρμοδιότητας) στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους και εάν τούτο απαιτείται, προχωρούν στη λήψη μέτρων τάξης και ασφάλειας περιμετρικά των χώρων επιχειρήσεων του Π.Σ., σύμφωνα με τις ζώνες αποκλεισμού που το τελευταίο οριοθετεί, καθώς και όπου αλλού απαιτείται η επιπρόσθετη λήψη μέτρων ασφαλείας.

Ο συντονισμός των περιφερειακών Υπηρεσιών της ΕΛ.ΑΣ., όταν αυτό απαιτείται από την έκταση και την ένταση των φαινομένων, πραγματοποιείται από το Ενιαίο Συντονιστικό Κέντρο Επιχειρήσεων και Διαχείρισης Κρίσεων του Αρχηγείου της ΕΛ.ΑΣ. (ΠΔ 26/2011 – ΦΕΚ 75/Α'/2011).

Οι ανωτέρω δράσεις στους χώρους αρμοδιότητας του Λιμενικού Σώματος και Ελληνικής Ακτοφυλακής αποτελούν αρμοδιότητα των τοπικών Λιμενικών Αρχών (ΝΔ 444/1970 – ΦΕΚ 39/Α'/1970, ΠΔ 13/2018 – ΦΕΚ 202/Α'/1999).

Σημειώνεται ότι οι πιθανοί απορρέοντες κίνδυνοι και οι γενικές οδηγίες αντιμετώπισης
Δ/ση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών / ΓΓΠΠ

ατυχημάτων κατά τη μεταφορά επικινδύνων υλικών εκτιμώνται κατά τη λήψη αποφάσεων, όπως η χάραξη (οριοθέτηση) ζωνών, η διαδικασία της απολύμανσης κ.ά.. Στη λήψη των ανωτέρω αποφάσεων λαμβάνονται υπόψιν και τα σημεία ενδιαφέροντος.

Το Π.Σ. εκτιμά την αιτία του περιστατικού που θα καθορίσει την επέμβαση π.χ. ατύχημα, αστοχία υλικού, φυσικό αίτιο, τρομοκρατικό χτύπημα κλπ., ενώ παρατηρεί και τα συμπτώματα τυχόν τραυματιών, π.χ. αναπνευστικά προβλήματα, εγκαύματα, δακρύρροια, σπασμοί, απώλεια συνείδησης, απώλεια αισθήσεων κ.ά. Επιπλέον, δύναται να χρησιμοποιεί φορητά ανιχνευτικά συστήματα ταυτοποίησης που τυχόν διαθέτει (ΥΑ 9670 οικ. Φ. 109.1/2007 (ΦΕΚ 842/Β), Παράρτημα Α') ή αιτείται να χρησιμοποιηθούν από άλλους φορείς, τα όργανα ανίχνευσης που αυτοί διαθέτουν. Σε όσες περιπτώσεις μάλιστα απαιτείται, συνεργάζεται με αρμόδιους εργαστηριακούς φορείς (Γενικό Χημείο του Κράτους, ΕΟΔΥ, ΕΕΑΕ, κλπ.), προκειμένου να γίνει ταυτοποίηση του διαρρέοντος/διαφυγόντος υλικού³¹.

2. Δράσεις υποστήριξης του Πυροσβεστικού Σώματος στο έργο της καταστολής συμβάντων/σοβαρών ατυχημάτων

Η υποστήριξη του έργου του Πυροσβεστικού Σώματος για τον έλεγχο και την καταστολή του περιστατικού επικεντρώνεται κατά κύριο λόγο στις κάτωθι δράσεις:

- Ο οικείος Δήμος, καθώς και όμοροι Δήμοι ή/και η οικεία Περιφέρεια δύναται να συνεισφέρουν στο έργο καταστολής του Π.Σ., με την παροχή μηχανημάτων έργου, βυτιοφόρων, αντλιών, υδροφόρων φορητών, απορροφητικών υλικών³², κλπ., κατόπιν σχετικού αιτήματος του επικεφαλής του ΠΣ στο σημείο του περιστατικού, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 10 του παρόντος Μέρους και στην παρ. 8 του Μέρους 2 του παρόντος Σχεδίου.
- Οι αρμόδιες Αστυνομικές/Λιμενικές Αρχές (κατά τόπο αρμοδιότητας), λαμβάνουν μέτρα τροχαίας για τη διευκόλυνση της κίνησης πυροσβεστικών οχημάτων και των οχημάτων άλλων φορέων (ΟΤΑ, κλπ) που εμπλέκονται στην καταστολή.
- Οι ΔΕΔΔΗΕ Α.Ε και ο ΑΔΜΗΕ Α.Ε., ο ΔΕΣΦΑ Α.Ε., η ΕΔΑ Αττικής Α.Ε., η ΕΔΑ ΘΕΣΣ Α.Ε., η ΔΕΔΑ Α.Ε. και η ΤΑΡ ΑΓ, δύναται να προχωρήσουν σε προληπτική διακοπή δικτύων για την ασφάλεια του προσωπικού καταστολής του ατυχήματος (σε περίπτωση που εγγύς του σημείου του ατυχήματος διέρχονται ηλεκτροφόρα

³¹ Άρθρο 73, παρ. 3, της ΥΑ 9670 οικ. Φ. 109.1/2007 (ΦΕΚ 842/Β).

³² Ανάλογα με το είδος των επικινδύνων υλικών που εμπλέκονται στο περιστατικό, γίνεται ρίψη νερού, αφρού ή ειδικών μη καύσιμων απορροφητικών υλικών (πριονίδι, άμμος, χώμα, κλπ) στον χώρο εντός της εγκατάστασης στον οποίο έλαβε χώρα το περιστατικό, καθώς και στο οδόστρωμα εκτός της εγκατάστασης (εάν υπήρξε σε αυτό διαρροή), προκειμένου να κατασταλεί το φαινόμενο ή/και δημιουργούνται αναχώματα με αδρανή υλικά (χώμα, σακιά άμμου κ.ά.) που φράσσουν το δίκτυο των ομβρίων υδάτων, προκειμένου τα τυχόν διαφυγόντα υγρά ή/και τα υγρά της πυρόσβεσης να μην διαρρεύσουν εντός των δικτύων αποχέτευσης, των υδάτινων πόρων αλλά και στο παρακείμενο οδικό δίκτυο, αλλά και να μην προκαλέσουν δευτερογενές περιστατικό λόγω της υπό συγκεκριμένες συνθήκες ευφλεκτότητας ή της εκρηκτικότητάς τους, καθώς και λόγω της πιθανής ολισθηρότητας που προκαλούν στο οδόστρωμα εκτός της εγκατάστασης. Εναλλακτικά, προκειμένου να παρεμποδιστεί η διαρροή των παραπάνω υγρών εντός των δικτύων αποχέτευσης και των υδάτινων πόρων, γίνεται εκτροπή των υγρών αυτών σε άλλο χώρο όπου μπορούν αργότερα να απορροφηθούν, να απομακρυνθούν ή να εξουδετερωθούν.

καλώδια, ή υπάρχει δίκτυο φυσικού αερίου ή σχετικός υπέργειος εξοπλισμός, ή διέρχεται τμήμα του Διαδριατικού Αγωγού Φυσικού Αερίου (TAP) ή βρίσκεται υποδομή του).

- Εφόσον απαιτείται, η Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία (EMY), διά του ΚΕΠΠ/ΕΣΚΕ, μπορεί να ενημερώνει τον επικεφαλής στο σημείο του περιστατικού Αξιωματικό του Π.Σ. σχετικά με τις επικρατούσες ή τις αναμενόμενες καιρικές συνθήκες³³.
- Το ΕΚΑΒ δύναται να αποστείλει ασθενοφόρα και κινητές μονάδες στον τόπο του περιστατικού, για την αντιμετώπιση περιστατικών υγείας προσωπικού του Π.Σ. που επιχειρεί, κατόπιν ενημέρωσης από τον επικεφαλής στο σημείο Αξιωματικό του Π.Σ.

Το ανθρώπινο δυναμικό αλλά και τα μέσα των φορέων (υλικά κατάσβεσης, μηχανήματα, κλπ) που διατίθενται για την υποστήριξη του έργου του ΠΣ με σκοπό τον έλεγχο και την καταστολή του περιστατικού κατόπιν σχετικού αιτήματος του ΠΣ, εντάσσονται επιχειρησιακά υπό τον επικεφαλής Αξιωματικό των επιχειρήσεων καταστολής, ο οποίος έχει και την ευθύνη αξιοποίησής τους σε τοπικό επίπεδο.

Επισημαίνεται ότι ο συντονισμός της διάθεσης των μέσων των ΟΤΑ για την υποστήριξη του έργου του ΠΣ για τον έλεγχο και την καταστολή συμβάντων/σοβαρών ατυχημάτων αποτελεί αρμοδιότητα των Αποκεντρωμένων Οργάνων Πολιτικής Προστασίας (Δήμαρχος, Αντιπεριφερειάρχης, κλπ).

Επιπλέον, επισημαίνεται και πάλι ότι η είσοδος στην περιοχή του περιστατικού γίνεται μόνον όταν και εφόσον οι φορείς διαθέτουν τον κατάλληλο προστατευτικό εξοπλισμό και την εκπαίδευση και μόνον όταν και εφόσον εγγυηθεί για την ασφάλειά τους η αρμόδια για την καταστολή του συμβάντος Πυροσβεστική Υπηρεσία.

3. Περίπτωση παρ' ολίγον σοβαρού ατυχήματος ή περιστατικού που δεν κατέληξε σε σοβαρό ατύχημα (συμβάν)

Εφόσον οριοθετηθούν οι ζώνες επιχειρήσεων και οι εκτιμώμενες από τον επικεφαλής Αξιωματικό του ΠΣ στο σημείο του περιστατικού επιπτώσεις, δεν είναι ή δεν αναμένεται να είναι επιπτώσεις σοβαρού ατυχήματος, όπως αυτό προσδιορίζεται στο Μέρος «Ορολογία» του παρόντος Σχεδίου και συνεπώς, αυτό έχει χαρακτηριστεί ως «συμβάν» και μέχρι να επιτευχθεί η πλήρης καταστολή του περιστατικού, οι επιχειρησιακά εμπλεκόμενοι φορείς (Π.Σ., ΕΛ.ΑΣ., Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., κλπ) δρουν στον χώρο του περιστατικού σύμφωνα με τον επιχειρησιακό τους σχεδιασμό και με το δυναμικό και τα μέσα που απαιτούνται.

Όταν επέλθει η πλήρης καταστολή του συμβάντος, ο υπόχρεος φορέας/ κάτοχος των επικινδύνων αποβλήτων, εφόσον απαιτείται, υλοποιεί άμεσα όλα τα απαιτούμενα μέτρα/εργασίες για τη βραχεία εξυγίανση και αποκατάσταση του χώρου του συμβάντος και την προστασία του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος υπό την εποπτεία και έγκριση της Δ/νσης ΠΕ.ΧΩ. της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 14 του παρόντος Σχεδίου.

³³ Επιπλέον, σε περίπτωση ρύπανσης της θάλασσας ένεκα του ατυχήματος, η ΕΜΥ δύναται να εκδίδει και τακτικές και ειδικές προγνώσεις μετεωρολογικών και ωκεανογραφικών στοιχείων που αφορούν σε περιοχές ιδιαίτερου ενδιαφέροντος για την ευρύτερη λεκάνη της Ανατολικής Μεσογείου στο πλαίσιο του ισχύοντος επιχειρησιακού σχεδίου ενεργειών σε περίπτωση ρύπανσης της θάλασσας από πετρελαιοκηλίδα (MPERSS: Marine Pollution Emergency Response Support System) (Κεφάλαιο 3, παρ. 3.5.10, ΠΔ 11/2002).

Μετά την ολοκλήρωση των ενεργειών εξυγίανσης και αποκατάστασης του χώρου, το συμβάν λήγει, κατόπιν εντολής του επικεφαλής Αξιωματικού του ΠΣ στο σημείο του συμβάντος.

4. Περίπτωση εκδηλωμένου ή επικείμενου σοβαρού ατυχήματος

Εφόσον οριοθετηθούν οι ζώνες επιχειρήσεων και οι εκτιμώμενες από το περιστατικό επιπτώσεις, είναι ή αναμένεται να είναι επιπτώσεις σοβαρού ατυχήματος, όπως αυτό προσδιορίζεται στο Μέρος «Ορολογία» του παρόντος Σχεδίου, δηλαδή, αποτελεί περιστατικό, όπως μεγάλη διαρροή, πυρκαγιά ή έκρηξη, το οποίο προκαλεί σοβαρούς κινδύνους, άμεσους ή απώτερους, για την ανθρώπινη υγεία ή το περιβάλλον και σχετίζεται με μία ή περισσότερες επικίνδυνες ουσίες, τότε το περιστατικό χαρακτηρίζεται ως «σοβαρό ατύχημα». Στην περίπτωση αυτή, δρομολογούνται οι κάτωθι δράσεις:

I. Δράσεις καταστολής του ατυχήματος, που δρομολογούνται με μέριμνα της κατά τόπο αρμόδιας Πυροσβεστικής Υπηρεσίας σύμφωνα με τον επιχειρησιακό σχεδιασμό του Π.Σ.

II. Δράσεις υποστήριξης του Π.Σ. στο έργο καταστολής του ατυχήματος, που δρομολογούνται, κατόπιν σχετικού αιτήματος του επικεφαλής Αξιωματικού του Π.Σ. στο σημείο του ατυχήματος, από λοιπούς φορείς πολιτικής προστασίας (ΟΤΑ, ΕΛ.ΑΣ., κλπ).

III. Δράσεις αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών και άμεσης/βραχείας διαχείρισης συνεπειών ένεκα του ατυχήματος, οι οποίες έχουν κατά κύριο λόγο ως εξής:

- **Λήψη μέτρων τάξης και ασφάλειας** από την ΕΛ.ΑΣ./Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. (κατά τόπο αρμοδιότητας), σε συνεργασία με το Π.Σ., όπου αυτό απαιτείται, για την προστασία της ζωής και της περιουσίας των πολιτών στην πληγείσα περιοχή, σύμφωνα με τις ζώνες επιχειρήσεων που έχουν οριοθετηθεί.
- **Απεγκλωβισμός και διάσωση πολιτών**³⁴ από το ΠΣ που βρίσκονται σε περιοχή εγγύς του σημείου του περιστατικού και η προσωπική τους ασφάλεια διατρέχει άμεσο και διαρκή κίνδυνο που απαιτεί την παροχή βοήθειας, το ταχύτερο δυνατόν, ώστε να μην υπάρξουν απώλειες.
- **Κινητοποίηση του ΕΚΑΒ, για τη διαλογή και υποστήριξη τραυματιών σε ασφαλές σημείο στον τόπο του ατυχήματος**, μετά τη διαδικασία απολύμανσης (εάν απαιτείται), καθώς και τη διακομιδή αυτών στις κατάλληλες μονάδες παροχής υπηρεσιών υγείας, κατόπιν σχετικής ενημέρωσης του Κέντρου Επιχειρήσεων Υγείας του (Κ.ΕΠ.Υ./ΕΚΑΒ). Το/α ασθενοφόρο/α δεν απομακρύνεται/ονται από την περιοχή του περιστατικού και παραμένει/ουν σε ασφαλές σημείο (στα όρια της θερμής με την ψυχρή ζώνη) το οποίο υποδεικνύεται από την Π.Υ..

³⁴ Η ειδοποιός διαφορά μεταξύ οργανωμένης απομάκρυνσης πολιτών και επιχειρήσεων απεγκλωβισμού και διάσωσης βασίζεται στο γεγονός ότι στη μεν πρώτη περίπτωση οι πολίτες βρίσκονται σε κίνδυνο εξ αιτίας της παραμονής τους πλησίον της περιοχής που εξελίσσεται ένα μεγάλο ατύχημα, ή σε κάποια απόσταση από την πορεία εξελίξεώς της, ενώ στη δεύτερη περίπτωση οι πολίτες βρίσκονται σε επαφή, ή εντός του σημείου του μεγάλου ατυχήματος και η προσωπική τους ασφάλεια διατρέχει άμεσο και διαρκή κίνδυνο που απαιτεί την παροχή βοήθειας, το ταχύτερο δυνατόν, ώστε να μην υπάρξουν απώλειες.

Κατά συνέπεια, η δράση της οργανωμένης απομάκρυνσης εξετάζεται ως μέτρο που δρομολογείται για την προληπτική προστασία των πολιτών κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις και περιορισμούς και έχει χαρακτήρα μη υποχρεωτικό, ενώ η διάσωση είναι δράση υποχρεωτική και κατά κανόνα αφορά μικρές ομάδες πολιτών, ή μεμονωμένα άτομα σε συγκεκριμένο και περιορισμένο χώρο, εγγύς, ή εντός του σημείου του μεγάλου ατυχήματος.

- **Λήψη μέτρων τροχαίας κίνησης** από τις αρμόδιες Αστυνομικές/Λιμενικές Αρχές (κατά τόπο αρμοδιότητας) προς:
 - διευκόλυνση της κίνησης των ασθενοφόρων του ΕΚΑΒ για την παραλαβή τραυματιών και τη διακομιδή τους σε μονάδες παροχής υπηρεσιών υγείας,
 - αποφυγή κυκλοφοριακής συμφόρησης, τόσο στην περιοχή του ατυχήματος όσο και ευρύτερα και
 - διακοπή κυκλοφορίας σε ακτίνα συγκεκριμένου μεγέθους - εκτροπή ροής κυκλοφορίας των λοιπών οχημάτων από ασφαλείς παρακαμπτήριες οδούς, όπως αυτές καθορίζονται από το Π.Σ., σε συνεργασία με την ΕΛ.ΑΣ.-Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., προς αποφυγή εγκλωβισμού τους στην περιοχή του ατυχήματος.
- **Παραμονή των πολιτών σε ασφαλείς κλειστούς χώρους**, εφόσον κριθεί ασφαλές και απαραίτητο από τον επικεφαλής του Π.Σ. στο σημείο του ατυχήματος, η οποία λαμβάνει χώρα, κατόπιν υπόδειξης του Π.Σ., σε χώρους όπως κατοικίες, επιχειρήσεις, σχολεία κλπ., σύμφωνα με τις οδηγίες που δίδονται κατά τη διάρκεια του ατυχήματος.
- **Εκκένωση περιοχής εγγύς του σημείου του ατυχήματος**, το οποίο διατρέχει άμεσο κίνδυνο (όταν το ατύχημα προκληθεί εγγύς οικιών, σχολικών μονάδων, σταθμών λεωφορείων, προαστιακού σιδηροδρόμου, κλπ., με αποτέλεσμα να απειλείται άμεσα η ζωή και η ασφάλεια πολιτών και να απαιτείται άμεση εκκένωση χώρων, κατόπιν απόφασης και σύμφωνα με τις υποδείξεις του επικεφαλής στο σημείο του ατυχήματος του Π.Σ., στο πλαίσιο των δράσεων διάσωσης του πληθυσμού (Ν. 4249/2014, άρθρο 64)).
- **Ενημέρωση κοινού για δράσεις πολιτικής προστασίας που δρομολογούνται από τον Δήμο για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών**, καθώς και για τη λήψη μέτρων αυτοπροστασίας.
- **Ενημέρωση κοινού για δράσεις πολιτικής προστασίας που δρομολογούνται από την Περιφέρεια για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών**, καθώς και για τη λήψη μέτρων αυτοπροστασίας.
- Εφόσον δεν υπάρχουν καταγεγραμμένες μετρήσεις ρυπαντών (π.χ. εάν δεν υπάρχουν σταθμοί μέτρησης για την καταγραφή διαφυγόντων αερίων ρύπων κλπ) και εφόσον απαιτείται, **κινητοποίηση**, κατόπιν σχετικού αιτήματος του επικεφαλής Αξιωματικού του Π.Σ. στο σημείο του ατυχήματος, διά της Αυτοτελούς Δ/νσης Πολιτικής Προστασίας της οικείας Περιφέρειας, **φορέων που έχουν την αρμοδιότητα διεξαγωγής δειγματοληψιών και μετρήσεων σε έδαφος, αέρα ή/και ύδατα**, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 10 του παρόντος Μέρους.
- **Εκτίμηση από τον επικεφαλής Αξιωματικό του Π.Σ., σχετικά με το μέτρο προστασίας πληθυσμού που θα πρέπει να δρομολογηθεί** (παραμονή σε ασφαλείς κλειστούς χώρους ή προληπτική-οργανωμένη απομάκρυνση).
- **Σύνταξη**, με ευθύνη του οικείου Δημάρχου, ή στην περίπτωση που η εξελισσόμενη ή επικείμενη καταστροφή μπορεί να επηρεάσει πάνω από έναν Δήμο, με ευθύνη του οικείου Περιφερειάρχη ή του αρμόδιου Αντιπεριφερειάρχη, ο οποίος ενεργεί σύμφωνα με τις οδηγίες και τις κατευθύνσεις που του παρέχει ο οικείος Περιφερειάρχης (άρθρο 160 παρ. 3 του Ν. 3852/2010), **δημόσιας ανακοίνωσης της απόφασης για παραμονή των πολιτών σε ασφαλείς κλειστούς χώρους**, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του επικεφαλής Αξιωματικού του ΠΣ στο σημείο του ατυχήματος.

- **Υλοποίηση του μέτρου της οργανωμένης απομάκρυνσης πολιτών**, κατόπιν σχετικής εισήγησης του επικεφαλής Αξιωματικού του Π.Σ. στο σημείο του ατυχήματος προς το αρμόδιο Αποκεντρωμένο Όργανο Πολιτικής Προστασίας (Δήμαρχος / Αντιπεριφερειάρχης), σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 108 του Ν.4249/2014, σε συνεργασία με την ΕΛ.ΑΣ..
- Σε περίπτωση ύπαρξης διασυνοριακών επιπτώσεων λόγω του ατυχήματος, ενημέρωση, διά του ΚΕΠΠ/ΕΣΚΕ, όμορων Κρατών, μέσω των συστημάτων έγκαιρης ειδοποίησης που διαθέτει (βλ. Μέρος 2, παρ. 1.1.1, εδ. IV του παρόντος Σχεδίου).
- Ενημέρωση, με μέριμνα του επικεφαλής Αξιωματικού του ΠΣ στο σημείο του ατυχήματος, γειτνιαζουσών εγκαταστάσεων με επικίνδυνα υλικά (είτε αυτές εμπίπτουν στις διατάξεις της Οδηγίας SEVESO III είτε όχι, καθώς και στρατιωτικών εγκαταστάσεων που απειλούνται από τις συνέπειες του ατυχήματος.
- Λήψη μέτρων προστασίας από τους υπεύθυνους λειτουργίας σχολείων, παιδικών σταθμών, Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων, αρχαιολογικών χώρων, ξενοδοχειακών μονάδων, εγκαταστάσεων Ενόπλων Δυνάμεων και Σωμάτων Ασφάλειας, κλπ, εντός της οριοθετημένης περιοχής, μετά από σχετική ενημέρωση των αρμοδίων οργάνων του ΠΣ σε τοπικό επίπεδο για την αναμενόμενη πορεία εξέλιξης του καταστροφικού φαινομένου.
- Σε περίπτωση επικίνδυνων εμπορευμάτων των Κλάσεων 6.2 ή 7³⁵, καθώς και οποιαδήποτε άλλης Κλάσης θεωρείται απαιτούμενο, υλοποιούνται τα εξής:
 - Πιθανή απορρύπανση - απολύμανση (χημική απολύμανση/απολύμανση ραδιενέργειας), πολιτών, επιχειρησιακών ομάδων, εξοπλισμού, μέσων και χώρων
 - Παροχή ρουχισμού στους απορρυπασμένους
 - Απορρύπανση χώρου - συλλογή και παράδοση αποβλήτων στην ψυχρή ζώνη
 - Τήρηση τάξης & ασφάλειας στις γραμμές απολύμανσης-απορρύπανσης.
- Με μέριμνα του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας, για την Περιφέρεια Αττικής και των κατά τόπους Περιφερειών, για το υπόλοιπο της χώρας, **ενημέρωση του κοινού, σε περιπτώσεις που τίθενται θέματα ρύπανσης αέρα και παρατηρείται υπέρβαση του ορίου ενημέρωσης** που προβλέπεται στο Παράρτημα XII της ΚΥΑ Η.Π. 14122/549/Ε.103/2011 ή οιοδήποτε των ορίων συναγερμού που καθορίζονται σε αυτό.
- Με μέριμνα της Δ/σης Δημόσιας Υγείας & Υγιεινής Περιβάλλοντος του Υπουργείου Υγείας, σε συνεργασία με τις κατά τόπους αρμόδιες υπηρεσίες (αρμόδιες Δ/σεις των Γενικών Δ/σεων Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας των οικείων Περιφερειών), **ενημέρωση του κοινού για λήψη μέτρων προστασίας της υγείας στις περιπτώσεις που προκύπτουν ζητήματα δημόσιας υγείας λόγω του ατυχήματος.**
- Ενημέρωση του κοινού σχετικά με την εκδήλωση του ατυχήματος και το έργο

³⁵ Στην περίπτωση επικινδύνων εμπορευμάτων της Κλάσης 6.2, τα μέτρα για την αποτίμηση της κατάστασης και την αντιμετώπιση της απορρύπανσης περιλαμβάνονται στο πλαίσιο των διαδικασιών που ακολουθούνται από τους εμπειρογνώμονες του ΕΟΔΥ με βάση το σχέδιο έκτακτης ανάγκης. Στην περίπτωση επικίνδυνων εμπορευμάτων της Κλάσης 7, η ΕΕΑΕ μεριμνά για την αξιολόγηση των ραδιολογικών συνθηκών και συνεπειών κατά την εκδήλωση έκτακτης ανάγκης και για τη γνωμοδότηση αναφορικά με την εφαρμογή της κατάλληλης στρατηγικής και των κατάλληλων δράσεων προστασίας, συμπεριλαμβανομένης και της στρατηγικής απορρύπανσης.

καταστολής του από το ΠΣ.

- Με μέριμνα της αρμόδιας προανακριτικής Αρχής (Π.Σ., ΕΛ.ΑΣ., Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.), **αναγνώριση των τραυματιών πολιτών λόγω του ατυχήματος, συμπεριλαμβανομένων και των αλλοδαπών πολιτών**, με τη συνδρομή του ΕΚΑΒ.
- Με μέριμνα της αρμόδιας προανακριτικής Αρχής (Π.Σ., ΕΛ.ΑΣ., Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.), **αναγνώριση των θανόντων πολιτών λόγω του ατυχήματος, συμπεριλαμβανομένων και των αλλοδαπών πολιτών**, με τη συνδρομή των Ιατροδικαστικών Υπηρεσιών.
- Με μέριμνα του ΕΚΑΒ, **ενημέρωση για την κατάσταση της υγείας των τραυματιών, καθώς και τον αριθμό και τις ιατρικές μονάδες στις οποίες νοσηλεύονται, συμπεριλαμβανομένων και των αλλοδαπών πολιτών.**
- Με μέριμνα του Υπουργείου Εξωτερικών, **ενημέρωση των οικείων Προξενείων και Πρεσβειών, σε περιπτώσεις αλλοδαπών τραυματιών και θανόντων.**
- Με μέριμνα του ΔΕΔΔΗΕ, **ενημέρωση του κοινού σχετικά με τις περιοχές στις οποίες γίνεται προληπτική διακοπή της ηλεκτροδότησης από αυτόν.**
- Με μέριμνα των υπευθύνων ύδρευσης, σε συνεργασία με τις αρμόδιες Υπηρεσίες Περιβαλλοντικής Υγιεινής των Περιφερειακών Ενοτήτων **ενημέρωση του κοινού σχετικά με την καταλληλότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης σε τοπικό επίπεδο.**
- Με μέριμνα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, σε συνεργασία με τις κατά τόπο αρμόδιες περιφερειακές υπηρεσίες (αρμόδιες Δ/νσεις των Γενικών Δ/νσεων Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής των οικείων Περιφερειών) και το Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. για την περίπτωση των αλιευμάτων, **ενημέρωση του κοινού σχετικά με την κατανάλωση γεωργικών, κτηνοτροφικών ή αλιευτικών προϊόντων.**
- Με μέριμνα του Υπουργείου Υγείας και του Υπουργείου Περιβάλλοντος (διά των αρμόδιων κατά τόπους υπηρεσιών), σε συνεργασία με το Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., **ενημέρωση του κοινού σχετικά με την καταλληλότητα των ακτών κολύμβησης.**
- **Υλοποίηση μέτρων βραχείας αποκατάστασης και εξυγίανσης του χώρου του ατυχήματος**, με μέριμνα του υπόχρεου φορέα/ κατόχου των επικινδύνων αποβλήτων, υπό την εποπτεία και έγκριση της Δ/νσης ΠΕ.ΧΩ. της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 14 του παρόντος Μέρους.
- **Άμεση επαναλειτουργία δικτύων ηλεκτροδότησης, υδροδότησης κλπ., που έχουν υποστεί βλάβες ή έχουν διακόψει τη λειτουργία τους λόγω του καταστροφικού φαινομένου**, με ευθύνη των φορέων λειτουργίας και συντήρησης των δικτύων.
- **Ό,τι άλλο κρίνεται απαραίτητο για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών λόγω του ατυχήματος.**

Θέματα που αφορούν τους ρόλους και τις αρμοδιότητες στην υλοποίηση των ανωτέρω δράσεων αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών λόγω του ατυχήματος, αναφέρονται αναλυτικά ανά φορέα στο Δεύτερο Μέρος του παρόντος.

5. Δρομολογούμενες δράσεις σε περίπτωση συμβάντος/σοβαρού ατυχήματος σε χώρο αεροδρομίου

Για τα αεροδρόμια τα οποία έχουν παραχωρηθεί με σύμβαση παραχώρησης, για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και τη διαχείριση των συνεπειών από περιστατικά με εμπλεκόμενες επικίνδυνες ουσίες, εφαρμόζονται τα εγκεκριμένα από την ΥΠΑ Σχέδια Αντιμετώπισης Καταστάσεων Έκτακτης Ανάγκης.

Ειδικότερα, με την από 14.12.15 σύμβαση η οποία κυρώθηκε από το Ελληνικό Κοινοβούλιο δυνάμει του Ν.4389/2016 (ΦΕΚ/94/27.05/2016), παραχωρήθηκαν στην εταιρία FRAPORT τα 14 περιφερειακά αεροδρόμια κλάσης Α (Κέρκυρας, Κεφαλονιάς, Καβάλας, Θεσσαλονίκης, Ζακύνθου, Άκτιου/Πρέβεζας, Χανίων) και κλάσης Β (Σκιάθου, Ρόδου, Σάμου, Μυκόνου, Σαντορίνης, Μυτιλήνης, Κω).

Στο πλαίσιο της σύμβασης παραχώρησης, στα ανωτέρω 14 περιφερειακά αεροδρόμια εφαρμόζονται τα εγκεκριμένα Σχέδια Αντιμετώπισης Καταστάσεων Έκτακτης Ανάγκης, σύμφωνα με τις διατάξεις των εθνικών και διεθνών νόμων και κανονισμών:

- Κανονισμός Σχεδιασμού Αντιμετώπισης Κατάστασης Έκτακτης Ανάγκης Αερολιμένων (απόφαση Διοικητή ΥΠΑ Δ3/Γ/37160/8112 (ΦΕΚ/τ.Β/1452/06-10-2003).
- Κανονισμός EASA, ΕΕ 139/2014 AMC-GM AR, OR & OPS.

Το αυτό ισχύει και για τα λοιπά κρατικά αεροδρόμια της χώρας, τα οποία δεν έχουν παραχωρηθεί στην εταιρία FRAPORT.

Ως καταστάσεις έκτακτης ανάγκης νοούνται οι καταστάσεις στις οποίες:

- εμπλέκονται αεροσκάφη όπως ατυχήματα εντός και εκτός αεροδρομίου, απειλή για εκρηκτικό μηχανισμό.
- δεν εμπλέκονται αεροσκάφη όπως πυρκαγιά στις εγκαταστάσεις, φυσικές καταστροφές (πλημμύρα, σεισμός).

Ομοίως, για τον Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών Α.Ε. «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» ισχύουν τα προβλεπόμενα στο Σχέδιο Αντιμετώπισης Καταστάσεων Ανάγκης Αερολιμένα (ΣΑΚΑΑ), όπως αυτό έχει εγκριθεί και ισχύει.

Μετά την εκδήλωση περιστατικού με εμπλεκόμενες επικίνδυνες ουσίες εντός αερολιμένων, οι διοικήσεις τόσο των αερολιμένων που έχουν αποδοθεί με σύμβαση παραχώρησης, όσο και των αερολιμένων που τελούν υπό κρατική εκμετάλλευση (ΥΠΑ), είναι υπεύθυνες για την ενεργοποίηση και εφαρμογή των προβλεπομένων στα αντίστοιχα Σχέδια Αντιμετώπισης Καταστάσεων Έκτακτης Ανάγκης.

6. Δρομολογούμενες δράσεις σε περίπτωση συμβάντος/σοβαρού ατυχήματος σε χερσαία εγκατάσταση ανεφοδιασμού πλοίου με υγροποιημένο φυσικό αέριο (ΥΦΑ) εντός λιμένα ή λιμενικής εγκατάστασης

Για τα λιμάνια και τις λιμενικές εγκαταστάσεις εντός των οποίων προβλέπεται ο ανεφοδιασμός πλοίων με υγροποιημένο φυσικό αέριο (ΥΦΑ) μέσω χερσαίων εγκαταστάσεων αποθήκευσης, ισχύει ο Κανονισμός για τον ασφαλή ανεφοδιασμό των πλοίων με υγροποιημένο φυσικό αέριο ως καύσιμο [ΠΔ 64/2019, (ΦΕΚ Α' 103/20.06.2019)]. Ο Κανονισμός αυτός εφαρμόζεται επί Ανεφοδιασμού Πλοίου με ΥΦΑ, ανεξαρτήτως σημαίας, που πραγματοποιείται σε λιμάνια, λιμενικές εγκαταστάσεις και χωρικά ύδατα της ελληνικής επικράτειας, από Εγκαταστάσεις Ανεφοδιασμού, Πλοία Ανεφοδιασμού, Βυτιοφόρα Οχήματα, Φορητές Δεξαμενές και προσαρμόζεται σύμφωνα με τις σχετικές απαιτήσεις των διεθνών συμβάσεων και κανονισμών, την ενωσιακή νομοθεσία καθώς και τα σχετικά διεθνή πρότυπα, κατευθυντήριες γραμμές και τεχνικές προδιαγραφές, όπως ισχύουν, συμπεριλαμβανομένων των αναφερομένων στο παράρτημα Α αυτού.

Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 3 του Κανονισμού:

- Αρμόδιες για τον έλεγχο τήρησης του Κανονισμού αυτού είναι οι Λιμενικές Αρχές, οι

οποίες διενεργούν για το σκοπό αυτό ελέγχους στα Πλοία που ανεφοδιάζονται με ΥΦΑ στην περιοχή δικαιοδοσίας τους.

- Οι Λιμενικές Αρχές, σε συνεργασία με τον φορέα διαχείρισης του λιμένα ή της λιμενικής εγκατάστασης, δύνανται να καθορίζουν με αποφάσεις τους τις τυχόν πρόσθετες λεπτομέρειες και περιορισμούς που συνδέονται με τη διενέργεια Ανεφοδιασμού Πλοίου με ΥΦΑ, λαμβάνοντας υπόψιν τυχόν ειδικότερες τοπικές συνθήκες.
- Η περιοχή του λιμένα όπου επιτρέπεται ο Ανεφοδιασμός Πλοίου με ΥΦΑ, πρέπει να καθορίζεται με απόφαση του οικείου φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης του λιμένα όπου πραγματοποιείται Ανεφοδιασμός Πλοίου με ΥΦΑ, κατόπιν σύμφωνης γνώμης της οικείας λιμενικής αρχής.

Στον Κανονισμό προβλέπονται επίσης και η εκπόνηση των Εγχειριδίων Λιμένα Ανεφοδιασμού ΥΦΑ (ΕΛΑΥΦΑ), Παραλαβής ΥΦΑ (ΕΠΥΦΑ) και Τροφοδοσίας ΥΦΑ Εγκατάστασης Ανεφοδιασμού, Πλοίου Ανεφοδιασμού ή Βυτιοφόρου Οχήματος που διενεργεί Ανεφοδιασμό Πλοίου με ΥΦΑ ως καύσιμο (ΕΤΥΦΑ).

Οι δρομολογούμενες δράσεις σε περίπτωση συμβάντος/μεγάλου ατυχήματος σε μία ως άνω εγκατάσταση αποθήκευσης είναι αυτές που προβλέπονται στο πλαίσιο του παρόντος Σχεδίου.

7. Δρομολογούμενες δράσεις σε περίπτωση συμβάντος/σοβαρού ατυχήματος εντός ιδιωτικού χώρου (π.χ. πρατήριο υγρών καυσίμων)

Στην περίπτωση αυτή, δρομολογούνται οι ίδιες δράσεις με αυτές της περίπτωσης που το περιστατικό λαμβάνει χώρα εντός δημόσιου χώρου και οι οποίες παραθέτονται στο παρόν Σχέδιο. Σε περίπτωση ρύπανσης του ιδιωτικού χώρου με επικίνδυνα απόβλητα συνεπεία του περιστατικού, μετά την υλοποίηση των άμεσων μέτρων καταστολής του από τις αρμόδιες Πυροσβεστικές Αρχές, όλα τα αναγκαία μέτρα για την εξυγίανση και αποκατάσταση του χώρου και την προστασία του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος αναλαμβάνονται από τον υπόχρεο φορέα/ κάτοχο των επικινδυνων αποβλήτων ή από τη Δ/νση ΠΕ.ΧΩ.ΣΧ. της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης στις περιπτώσεις όπου δεν μπορεί να διαπιστωθεί η ταυτότητα του παραγωγού ή κατόχου των επικινδυνων αποβλήτων».

8. Κινητοποίηση λοιπών φορέων

Εφόσον και όποτε απαιτηθεί και συγκεκριμένα, ανάλογα με το **είδος των εμπλεκόμενων ουσιών** (εύφλεκτες, τοξικές, εκρηκτικές κλπ.), την **έκταση και τις συνέπειες του περιστατικού** (συμβάν ή σοβαρό ατύχημα), καθώς και το **σημείο στο οποίο συνέβη το περιστατικό**, κατόπιν σχετικού αιτήματος του επικεφαλής Αξιωματικού του ΠΣ στο σημείο του περιστατικού, κινητοποιούνται άμεσα οι κάτωθι φορείς³⁶:

- **Το Γραφείο Πολιτικής Προστασίας του οικείου Δήμου**, προκειμένου να ενημερώσει με τη σειρά του άμεσα τον Δήμαρχο, ούτως ώστε να δρομολογηθούν δράσεις ανάλογα με το είδος του περιστατικού, όπως αυτές προβλέπονται στην παρ. 6.1 του Μέρους 2 του

³⁶ Σε περίπτωση, για παράδειγμα, περιστατικού με εμπλεκόμενες εκρηκτικές ουσίες, δεν απαιτείται να ενημερωθούν, τουλάχιστον άμεσα, οι αρμόδιες κεντρικές ή/και περιφερειακές περιβαλλοντικές υπηρεσίες.

παρόντος Σχεδίου. Ιδιαίτερα σημαντική είναι η συμβολή του Δημάρχου στο να συνταχθεί, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του επικεφαλής Αξιωματικού του ΠΣ στο περιστατικό, δημόσια ανακοίνωση απόφασης για παραμονή των πολιτών σε ασφαλείς κλειστούς χώρους ή να αποφασίσει για την οργανωμένη απομάκρυνση των πολιτών, κατόπιν σχετικής εισήγησης του επικεφαλής του ΠΣ στο σημείο του περιστατικού, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 14 του παρόντος Μέρους.

- **Η Αυτοτελής Δ/ση Πολιτικής Προστασίας της οικείας Περιφέρειας**, προκειμένου να δρομολογήσει δράσεις όπως αυτές αναφέρονται στην παρ. 6.2 του Μέρους 2 του παρόντος Σχεδίου, καθώς και να ενημερώσει με τη σειρά της άμεσα τον Περιφερειάρχη ή/και τον αρμόδιο Αντιπεριφερειάρχη³⁷. Στη συνέχεια, ο τελευταίος και ανάλογα με το είδος του περιστατικού κινητοποιεί, κατά περίπτωση, τις κάτωθι οργανικές μονάδες της Περιφέρειας προκειμένου, εφόσον και όταν απαιτηθεί, να δρομολογήσουν δράσεις όπως αυτές αναφέρονται στην παρ. 6.2 του Μέρους 2 του παρόντος Σχεδίου:

- το Τμήμα Πολιτικής Προστασίας της οικείας Περιφερειακής Ενότητας,
- τη Δ/ση ΠΕ.ΧΩ.ΣΧ. της Περιφέρειας [δεδομένου ότι συμπεριλαμβάνεται στις αρχές που είναι αρμόδιες για τη διεξαγωγή δειγματοληψιών, όπως αυτές ορίζονται στον Ν. 4014/2011 (άρθρο 20)],
- την αρμόδια οργανική μονάδα της Περιφέρειας (Δ/ση Τεχνικών Έργων, κλπ) (που έχει αρμοδιότητες συντήρησης στο οδικό δίκτυο στο οποίο συνέβη το ατύχημα ή συμβάν (για περιστατικά στο εθνικό και επαρχιακό οδικό δίκτυο της χώρας), καθώς και
- την αρμόδια Δ/ση της Γενικής Δ/σης Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας της οικείας Περιφέρειας,
- το Κλιμάκιο Ελέγχου Ποιότητας Περιβάλλοντος (Κ.Ε.Π.ΠΕ.) της οικείας Περιφερειακής Ενότητας/Περιφέρειας (Ν. 4014/2011, άρθρο 20, παρ. 3), [δεδομένου ότι συμπεριλαμβάνεται στις αρχές που είναι αρμόδιες για τη διεξαγωγή δειγματοληψιών, όπως αυτές ορίζονται στον Ν. 4014/2011 (άρθρο 20)],
- την αρμόδια Δ/ση της Γενικής Δ/σης Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της οικείας Περιφέρειας,
- την αρμόδια Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (ΠΔ 134/2017, άρθρο 48), σε περίπτωση τραυματισμού ή θανάτου του εργαζομένου εντός της εγκατάστασης ή χειριστών μηχανημάτων,
- οποιοσδήποτε άλλες περιφερειακές υπηρεσίες κριθεί απαραίτητο να κινητοποιηθούν,

ούτως ώστε οι ανωτέρω να δρομολογήσουν δράσεις, όπως αυτές προβλέπονται στο Μέρος 2 του παρόντος Σχεδίου.

³⁷ Ιδιαίτερα σημαντική είναι η συμβολή του Περιφερειάρχη ή του αρμόδιου Αντιπεριφερειάρχη στο να συνταχθεί, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του επικεφαλής Αξιωματικού του ΠΣ στο περιστατικό, δημόσια ανακοίνωση απόφασης για παραμονή των πολιτών σε ασφαλείς κλειστούς χώρους ή να αποφασίσει για την οργανωμένη απομάκρυνση των πολιτών, κατόπιν σχετικής εισήγησης του επικεφαλής του ΠΣ στο σημείο του περιστατικού, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 14 του παρόντος Μέρους. Τα ανωτέρω δρομολογούνται από τον Περιφερειάρχη ή τον αρμόδιο Αντιπεριφερειάρχη [σύμφωνα με τις οδηγίες και τις κατευθύνσεις που του παρέχει ο οικείος Περιφερειάρχης (άρθρο 160 παρ. 3 του Ν. 3852/2010)], όταν η εξελισσόμενη ή επικείμενη καταστροφή μπορεί να επηρεάσει πάνω από έναν Δήμο,.

- **Η Δ/ση Πολιτικής Προστασίας της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης**, προκειμένου να δρομολογήσει δράσεις, όπως αυτές αναφέρονται στην παρ. 6.3 του Μέρους 2 του παρόντος Σχεδίου, καθώς και να ενημερώσει με τη σειρά της άμεσα τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Στη συνέχεια, ο τελευταίος και ανάλογα με το είδος του περιστατικού κινητοποιεί τις κάτωθι οργανικές μονάδες της Αποκεντρωμένης Διοίκησης προκειμένου, εφόσον και όταν απαιτηθεί, να δρομολογήσουν δράσεις όπως αυτές αναφέρονται στην παρ. 6.3 του Μέρους 2 του παρόντος Σχεδίου:
 - τη Δ/ση Π.Ε.ΧΩ.ΣΧ. [δεδομένου ότι συμπεριλαμβάνεται στις αρχές που είναι αρμόδιες για τη διεξαγωγή δειγματοληψιών, όπως αυτές ορίζονται στον Ν. 4014/2011 (άρθρο 20)] ή/και
 - την Περιβαλλοντική Επιτροπή Αποκατάστασης Περιβαλλοντικής Ζημιάς (Π.Ε.Α.Π.Ζ.) της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.
- **Η αρμόδια περιφερειακή Χημική Υπηρεσία**, η οποία ενημερώνει σχετικά τη Γενική Δ/ση του Γενικού Χημείου του Κράτους.
- **Ο ΕΟΔΥ, σε περίπτωση περιστατικού με εμπλεκόμενες μολυσματικές ουσίες της Κλάσης 6.2, π.χ. επικίνδυνα απόβλητα υγειονομικών μονάδων³⁸.**
- **Η ΕΕΑΕ, σε περίπτωση περιστατικού με εμπλεκόμενα ραδιενεργά υλικά της Κλάσης 7.**
- **Φορέας λειτουργίας και συντήρησης του οδικού δικτύου στο οποίο έλαβε χώρα το συμβάν.**
- **Εταιρίες μεταφορών επιβατικού κοινού (ΣΤΑ.ΣΥ. Α.Ε., ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε., Ο.Α.Σ.Α. Α.Ε., ΚΤΕΛ κλπ.), σε περίπτωση που οι επιπτώσεις του ατυχήματος πλήττουν ή ενδέχεται να πλήξουν σιδηροδρομικές αρτηρίες ή σταθμούς τρένων, λεωφορείων κ.ά. (όπως π.χ. σε ατύχημα εντός σήραγγας της Αττικής Οδού με πιθανές επιπτώσεις στον Προαστιακό Σιδηρόδρομο κλπ.),** ούτως ώστε να εφαρμόσουν άμεσα σχετικά μνημόνια ενεργειών ή/και σχέδια, που διαθέτουν, με σκοπό την ασφάλεια του κοινού, σύμφωνα με τις υποδείξεις του επικεφαλής του Π.Σ. στη σημείο του περιστατικού.
- **Λοιπούς αρμόδιους φορείς που απαιτείται να κινητοποιηθούν λόγω της φύσης, της θέσης και της έκτασης του περιστατικού.**

Ακόμη, στο σημείο του ατυχήματος δύναται να παραστεί και ο Σύμβουλος Ασφαλούς Μεταφοράς της εταιρίας μεταφοράς του επικίνδυνου εμπορεύματος, προκειμένου να παράσχει πληροφορίες σχετικά με την επικίνδυνη ουσία και τους κινδύνους που εγκυμονεί, όπως και με την αντιμετώπιση του περιστατικού.

9. Επικοινωνίες

Οι επικοινωνίες μεταξύ των Φορέων για δράσεις υποστήριξης του έργου του ΠΣ στην καταστολή περιστατικών κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, καθώς και

³⁸ Μολυσματικές ουσίες χαρακτηρίζονται οι ουσίες που αναμένεται να περιέχουν παθογόνους οργανισμούς. Παθογόνοι οργανισμοί ορίζονται οι μικροοργανισμοί (συμπεριλαμβανομένων βακτηρίων, ιών, ρικέτσια, παρασίτων, μυκήτων) και άλλα είδη όπως μολυσματικοί ιοί που μπορούν να προκαλούν μολυσματικές αρρώστιες σε ανθρώπους ή σε ζώα. Οι ουσίες της Κλάσης 6.2 υποδιαιρούνται ως εξής:

- μολυσματικές ουσίες που επιδρούν στους ανθρώπους,
- μολυσματικές ουσίες που επιδρούν μόνο στα ζώα,
- κλινικά απόβλητα (απόβλητα υγειονομικών μονάδων),
- διαγνωστικά δείγματα (βιολογική ουσία).

στην αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών λόγω τέτοιων περιστατικών, γίνονται κατά κανόνα με τη χρήση των δικτύων σταθερής και κινητής τηλεφωνίας σε όλα τα στάδια επιχειρήσεων.

Για τις ενδοεπικοινωνίες τους οι εμπλεκόμενοι φορείς δύναται να χρησιμοποιούν και δίκτυα ασύρματων επικοινωνιών, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον επιχειρησιακό σχεδιασμό τους.

Η ανταλλαγή πληροφοριών, η αποστολή αιτημάτων, κλπ. που πραγματοποιούνται μέσω τηλεφωνικών επικοινωνιών, δύναται να ακολουθούνται με την αποστολή τηλεμοιοτυπίας (FAX), όταν αυτό απαιτείται και είναι εφικτό.

10.Αιτήματα συνδρομής – Διάθεση μέσων

Αιτήματα συνδρομής που υποβάλλονται στο Κέντρο Επιχειρήσεων Πολιτικής Προστασίας (ΚΕΠΠ/ΕΣΚΕ) για την υποστήριξη του Π.Σ. στο έργο της καταστολής του ατυχήματος, καθώς και για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση συνεπειών του, αναλόγως του είδους των αιτούμενων πόρων, προωθούνται προς την οικεία Περιφέρεια (προκειμένου για διαθέσιμους πόρους της Περιφέρειας), προς τους οικείους Δήμους (προκειμένου για διαθέσιμους πόρους των Δήμων), ή/και προς τα Κέντρα Επιχειρήσεων των λοιπών επιχειρησιακά εμπλεκόμενων Φορέων (ΕΛ.ΑΣ., Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., ΕΚΑΒ, ΔΕΔΔΗΕ, κλπ), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο αρθ. 27, Ν. 3536/2007 (ΦΕΚ 42/Α'/2007).

Αιτήματα συνδρομής από Δήμους που υποβάλλονται στο Κέντρο Επιχειρήσεων Πολιτικής Προστασίας (ΚΕΠΠ/ΕΣΚΕ) για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση διαχείριση συνεπειών τους, αναλόγως του είδους των αιτούμενων πόρων, προωθούνται προς την οικεία Περιφέρεια (προκειμένου για διαθέσιμους πόρους της Περιφέρειας), προς όμορους Δήμους (προκειμένου για διαθέσιμους πόρους των Δήμων) ή/και προς τα Κέντρα Επιχειρήσεων των λοιπών επιχειρησιακά εμπλεκόμενων Φορέων (ΕΛ.ΑΣ., ΛΣ-ΕΛΑΚΤ, ΕΚΑΒ, ΔΕΔΔΗΕ, κλπ), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο αρθ. 27, Ν. 3536/2007 (ΦΕΚ 42/Α'/2007).

Αιτήματα συνδρομής από Περιφέρειες που υποβάλλονται στο Κέντρο Επιχειρήσεων Πολιτικής Προστασίας (ΚΕΠΠ/ΕΣΚΕ) για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση διαχείριση συνεπειών τους, αναλόγως του είδους των αιτούμενων πόρων, προωθούνται προς τους οικείους Δήμους (προκειμένου για διαθέσιμους πόρους των Δήμων), ή/και προς τα Κέντρα Επιχειρήσεων των λοιπών επιχειρησιακά εμπλεκόμενων Φορέων (ΕΛ.ΑΣ., Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., ΕΚΑΒ, ΔΕΔΔΗΕ, κλπ), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο αρθ. 27, Ν. 3536/2007 (ΦΕΚ 42/Α'/2007).

Νοείται ότι αιτήματα που αρχικά υποβάλλονται τηλεφωνικά, θα πρέπει να ακολουθούνται με την αποστολή σχετικού εγγράφου.

Επισημαίνεται ότι το κόστος της προκύπτουσας δαπάνης στο πλαίσιο της διάθεσης πόρων για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών, καλύπτεται είτε από τον φορέα διάθεσής τους, είτε από τον φορέα υποδοχής τους, ο οποίος και υπέβαλε το αρχικό αίτημα. Νοείται ότι στην περίπτωση που ο φορέας διάθεσης των πόρων αξιώνει την καταβολή του κόστους της ανωτέρω δαπάνης από τον φορέα υποδοχής, θα πρέπει να έχει προηγηθεί σχετική ενημέρωση και αποδοχή του κόστους από τον φορέα υποδοχής.

11. Δειγματοληψίες αέρα, εδάφους, υδάτων

Κατά την εξέλιξη του περιστατικού μπορεί να καταστεί απαραίτητο να διεξαχθούν δειγματοληψίες αέρα, εδάφους ή/και υδάτων, προκειμένου:

- να εντοπιστεί τυχόν υπέρβαση επιτρεπόμενων τιμών ρύπων και **συνεπώς να γίνει η εκτίμηση του περιστατικού**, καθώς και να ληφθούν άμεσα μέτρα προστασίας του κοινού από τις αρμόδιες αρχές, αλλά και στη συνέχεια,
- να γίνει αποκατάσταση και εξυγίανση της περιοχής.

Επισημαίνεται, βέβαια, ότι η διεξαγωγή δειγματοληψιών και μετρήσεων δεν αποτελεί προαπαιτούμενο για τον χαρακτηρισμό ενός περιστατικού ως συμβάντος ή σοβαρού ατυχήματος και κατά συνέπεια, για την ενεργοποίηση του παρόντος Σχεδίου, καθώς και για τη δρομολόγηση μέτρων προστασίας του κοινού από τις αρμόδιες αρχές, δεδομένου ότι πολλές φορές δεν είναι δυνατή η άμεση διεξαγωγή τους είτε λόγω της επικινδυνότητας της περιοχής είτε λόγω αδυναμίας λήψης δείγματος π.χ. σε περίπτωση έκλυσης νέφους μετά από φωτιά είτε λόγω διαφόρων άλλων παραγόντων ή άμεσων αποτελεσμάτων μετρήσεων.

Όταν εκδοθούν τα αποτελέσματα των δειγματοληψιών και μετρήσεων, γίνεται επανεκτίμηση του περιστατικού, καθώς και των δράσεων προστασίας του κοινού που πιθανά έχουν δρομολογηθεί ή απαιτείται να δρομολογηθούν.

Οι δειγματοληψίες και η συλλογή στοιχείων δύναται να διενεργούνται κατά περίπτωση από τις παρακάτω Αρχές (Ν. 4014/2011, άρθρο 20), οι οποίες κινητοποιούνται από την Αυτοτελή Δ/ση Πολιτικής Προστασίας της Περιφέρειας, κατόπιν σχετικής εισήγησης του επικεφαλής Αξιωματικού του ΠΣ στο σημείο του περιστατικού διά του επιχειρησιακού του κέντρου³⁹:

- τα Σώματα Επιθεώρησης Βορείου και Νοτίου Ελλάδος (κατά τόπο αρμοδιότητας) της Γενικής Γραμματείας Φυσικού Περιβάλλοντος & Υδάτων (βλ. παρ. 1.4 Μέρους 2 του παρόντος Σχεδίου),
- τις αρμόδιες υπηρεσίες της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης και της Περιφέρειας και
- τα οικεία Κλιμάκια Ελέγχου Ποιότητας Περιβάλλοντος (Κ.Ε.Π.ΠΕ.).

Οι ανωτέρω αρχές συγκαταλέγονται στις αρμόδιες αρχές για τη διεξαγωγή έκτακτων περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων με σκοπό τη διερεύνηση περιβαλλοντικών καταγγελιών ή συμβάντων με ιδιαίτερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

Σε σχέση με την κινητοποίηση για τη διενέργεια δειγματοληψιών επισημαίνεται ότι, πρώτα ενεργοποιούνται για δειγματοληψίες οι αρμόδιες Διευθύνσεις ΠΕΧΩ και τα ΚΕΠΠΕ των Περιφερειών, λαμβάνοντας υπόψιν την αμεσότητα που απαιτείται σε περιπτώσεις εκτάκτων καταστάσεων. Ακολούθως ή ταυτόχρονα για επικίνδυνα απόβλητα, θα πρέπει να ακολουθούν οι Διευθύνσεις ΠΕΧΩ των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων. Τα Σώματα Επιθεώρησης Βορείου και Νοτίου Ελλάδος κινητοποιούνται σε συνεργασία με τις ανωτέρω υπηρεσίες για εξέταση των περιπτώσεων συνδρομής στον έλεγχο και συντονισμό των δειγματοληψιών στις οποίες θα προβαίνουν οι Διευθύνσεις ΠΕΧΩ των Περιφερειών ή των

³⁹ Μεταξύ των παραγόντων που θα πρέπει να ληφθούν υπόψιν προκειμένου να κινητοποιηθεί μία συγκεκριμένη Αρχή για να προβεί σε δειγματοληψίες και συλλογή στοιχείων είναι και η αμεσότητα της μετάβασης στον χώρο του περιστατικού, κάτι το οποίο δυσχεραίνεται ιδιαίτερα στην περίπτωση νησιωτικών περιοχών.

Αποκεντρωμένων Διοικήσεων ή τα ΚΕΠΠΕ ή άλλοι φορείς που θα κινητοποιηθούν (όπως και οι ιδιώτες, μετά την ενεργοποίηση μνημονίων συνεργασίας με τις Περιφέρειες).

Ειδικά για την περίπτωση περιστατικού με εμπλεκόμενες μολυσματικές ουσίες και συνεπώς την πιθανότητα διασποράς επικινδύνων αποβλήτων υγειονομικών μονάδων, εκτός των ανωτέρω φορέων, συμμετέχουν και οι αρμόδιες υπηρεσίες υγείας της οικείας Περιφέρειας (ΚΥΑ οικ. 146163/2012, άρθρο 15).

Στην περίπτωση ατυχήματος με εμπλεκόμενο ραδιενεργό υλικό της κλάσης 7, η ΕΕΑΕ είναι αρμόδια για τον σχεδιασμό και συντονισμό όλου του απαιτούμενου έργου και των απαιτούμενων δράσεων για τη μέτρηση της ραδιενέργειας (παρ. 2(δ), άρθρο 97 του ΠΔ 101/2018). Σύμφωνα μάλιστα με την υπ' αριθ. 1/261/07-06-2019 Απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΕΑΕ (ΦΕΚ 2621Β'/28-06-2019), οι αναλύσεις που γίνονται στο πλαίσιο κατάστασης έκτακτης ανάγκης παρέχονται δωρεάν.

Στο σημείο αυτό τονίζεται και πάλι ότι όλοι οι προαναφερθέντες φορείς εισέρχονται εντός της περιοχής του ατυχήματος μόνον όταν και εφόσον διαθέτουν τον κατάλληλο προστατευτικό εξοπλισμό και την εκπαίδευση και μόνον όταν και εφόσον εγγυηθεί για την ασφάλειά τους η αρμόδια για την καταστολή του συμβάντος Πυροσβεστική Υπηρεσία.

Οι δημόσιες υπηρεσίες εν γένει, οι υπηρεσίες της τοπικής αυτοδιοίκησης όλων των βαθμών και κάθε διοικητική αρχή, υποχρεούνται να παρέχουν κάθε αιτούμενη από τις ανωτέρω αρμόδιες ελεγκτικές αρχές συνδρομή για την εκτέλεση των ελέγχων τήρησης των ΑΕΠΟ και της κείμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ο δε φορέας του έργου ή της δραστηριότητας υπέχει αντίστοιχες υποχρεώσεις, ιδίως μάλιστα ως προς τη διενέργεια των επισκέψεων στο χώρο, τη δειγματοληψία και τη συλλογή κάθε στοιχείου που απαιτείται για την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

Η δαπάνη του ελέγχου τήρησης των ΑΕΠΟ βαρύνει τον φορέα εκμετάλλευσης του έργου ή της δραστηριότητας (Ν. 4014/2011, άρθρο 20). Σε περίπτωση μάλιστα εφαρμογής του ΠΔ 148/2009, προβλέπεται ότι το Σώμα Επιθεώρησης Βορείου και Νοτίου Ελλάδος (κατά τόπο αρμοδιότητας) της Γενικής Γραμματείας Φυσικού Περιβάλλοντος & Υδάτων, είναι δυνατόν να αναθέτει τη διενέργεια μέρους ή του συνόλου των ελέγχων σε επιστημονικούς φορείς ή άλλους εξειδικευμένους φορείς του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα, εφόσον κρίνεται ότι μπορούν να συνεισφέρουν ουσιαστικά στο έργο αυτό. Στην περίπτωση αυτή ανάθεσης των ελέγχων σε τρίτους η δαπάνη βαρύνει τον φορέα εκμετάλλευσης της δραστηριότητας (ΠΔ 148/2009, άρθρο 16, παρ. 2). Συγκεκριμένα, το ΣΥ.Γ.Α.ΠΕ.Ζ. συνεργάζεται με τις Χημικές Υπηρεσίες του Γενικού Χημείου του Κράτους, για την ανάλυση περιβαλλοντικών δειγμάτων (επιφανειακά και υπόγεια νερά, εδάφη, λύματα, απόβλητα, ιλύς) που λαμβάνονται από τους Επιθεωρητές Περιβάλλοντος του ΣΥ.Γ.Α.ΠΕ.Ζ. κατά τη διάρκεια τακτικών ή έκτακτων περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων, όποτε κριθεί σκόπιμο. Η επιλογή της εκάστοτε αρμόδιας Χημικής Υπηρεσίας γίνεται ανάλογα με την περιοχή δειγματοληψίας (χωρική αρμοδιότητα), καθώς και ανάλογα με το είδος των επιθυμητών εργαστηριακών αναλύσεων βάσει του Καταλόγου των διαπιστευμένων από το ΕΣΥΔ Εργαστηρίων του ΓΧΚ. Για τη συγκεκριμένη συνεργασία δεν απαιτείται υπογραφή κάποιας Σύμβασης ή κάποιου Μνημονίου Συνεργασίας, δεδομένου ότι το κόστος των αναλύσεων βαρύνει τους υπόχρεους κατόχους των αποβλήτων (υπ' αριθ. 799/31.10.2017 έγγραφο του ΣΥ.Γ.Α.ΠΕ.Ζ.).

Εφόσον ο αρμόδιος για τις δειγματοληψίες ή μετρήσεις φορέας δεν διαθέτει δυναμικό ή/και μέσα για να προβεί σε αυτές ή το δυναμικό ή/και τα μέσα που διαθέτει δεν
Δ/ση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών / ΓΓΠΠ

επαρκούν, ο ανωτέρω τις αναθέτει σε άλλους δημόσιους φορείς ή δημόσια εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα και εφόσον και κάτι τέτοιο δεν καθίσταται δυνατόν, τις αναθέτει σε πιστοποιημένους ιδιωτικούς φορείς⁴⁰.

Όσον αφορά τους ιδιωτικούς φορείς και ιδιώτες οι οποίοι τυχόν θα κληθούν να συνδράμουν στη διενέργεια δειγματοληψιών ή/και μετρήσεων, είναι δυνατή η κατάρτιση μητρώου διαπιστευμένων εργαστηρίων, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 9 του Μέρους ΙΙΙ του παρόντος Σχεδίου.

Στο σημείο αυτό επισημαίνεται ότι προαπαιτούμενο για τη σωστή αξιολόγηση των μετρήσεων και συνεπώς και την εκτίμηση του περιστατικού, αποτελεί η ύπαρξη καθορισμένων επιτρεπόμενων τιμών ρυπαντικών παραμέτρων μέσω κατάλληλου θεσμικού πλαισίου.

Εάν από τις μετρήσεις προκύψει ότι οι τιμές μίας ή περισσότερων ρυπαντικών παραμέτρων υπερβαίνουν τα αντίστοιχα επιτρεπόμενα όρια, **το περιστατικό χαρακτηρίζεται από τον επικεφαλής Αξιωματικό του ΠΣ στο σημείο του περιστατικού ως σοβαρό ατύχημα** και η διαχείρισή του γίνεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 4 του παρόντος Μέρους.

Επιπλέον, αναφορικά με τη διενέργεια δειγματοληψιών, επισημαίνονται τα εξής:

- Η δυνατότητα διενέργειας δειγματοληψιών δεν είναι πάντα άμεσα εφικτή.
- Η λήψη των αποτελεσμάτων πολλές φορές δεν είναι άμεση, αλλά δύναται να απαιτεί ένα σχετικό χρονικό διάστημα, αλλά και ύπαρξη εξειδικευμένου εξοπλισμού.
- Σε κάθε περίπτωση, μπορεί να λαμβάνεται υπόψιν η αρχή της προφύλαξης για τη λήψη αποφάσεων, ειδικά σε περιπτώσεις που είναι επιτακτική η λήψη απόφασης λόγω εκτάκτων καταστάσεων.⁴¹

11.1 Διαρροή τοξικών ουσιών στην ατμόσφαιρα/Εκτίμηση Ποιότητας ατμοσφαιρικού αέρα

Σε περίπτωση που υπάρχει διαρροή τοξικών ουσιών στην ατμόσφαιρα, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν το περιστατικό λαμβάνει ή πρόκειται να λάβει μεγάλες διαστάσεις ώστε να χαρακτηριστεί ως «σοβαρό ατύχημα», αφού γίνουν ανιχνεύσεις ρύπων και μετρήσεις – εφόσον αυτό είναι εφικτό – από την αρμόδια Πυροσβεστική Υπηρεσία που βρίσκεται στο

⁴⁰ Το Π.Σ. δύναται να χρησιμοποιεί φορητά ανιχνευτικά συστήματα ταυτοποίησης που τυχόν διαθέτει (ΥΑ 9670 οικ. Φ. 109.1/2007 (ΦΕΚ 842/Β), Παράρτημα Δ' και υπ' αριθ. 11686Φ.702.1/11.03.2016 έγγραφο του Αρχηγείου Πυροσβεστικού Σώματος).

⁴¹ Η αρχή της προφύλαξης περιγράφεται διεξοδικά στο άρθρο 191 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Αφορά προσέγγιση για τη διαχείριση κινδύνων, σύμφωνα με την οποία, εάν υπάρχει πιθανότητα δεδομένη πολιτική ή δράση να προκαλέσει ζημιά στον άνθρωπο ή το περιβάλλον και εάν δεν υπάρχει ακόμα επιστημονική συναίνεση για το ζήτημα, δεν θα πρέπει να επιδιωχθεί η εν λόγω πολιτική ή δράση. Από τη στιγμή που διατίθενται περισσότερες επιστημονικές πληροφορίες, η κατάσταση θα πρέπει να επανεξεταστεί.

Η αρχή της προφύλαξης μπορεί μόνο να εφαρμοστεί ενόψει ενός δυνητικού κινδύνου και δεν μπορεί ποτέ να δικαιολογεί αυθαίρετες αποφάσεις.

Το κανονιστικό πλαίσιο της ΕΕ για τα χημικά προϊόντα [κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 -γνωστός ως REACH] βασίζεται στην αρχή της προφύλαξης, καθώς και ο γενικός κανονισμός για τη νομοθεσία περί τροφίμων [κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 178/2002] (https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary/precautionary_principle.html?locale=el).

σημείο του ατυχήματος, δύναται, κατόπιν εισήγησης του επικεφαλής Αξιωματικού του Π.Σ. στο σημείο του περιστατικού, να κινητοποιηθούν οι Δ/νσεις ΠΕ.ΧΩ. των Περιφερειών ή το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας (κατά περίπτωση), προκειμένου, εφόσον είναι δυνατόν, να διεξαχθούν δειγματοληψίες και μετρήσεις ρυπαντικών παραμέτρων στον ατμοσφαιρικό αέρα.

Η εκτίμηση της ποιότητας του ατμοσφαιρικού αέρα μπορεί να γίνει μέσω (www.ypeka.gr):

- του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης της Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης (ΕΔΠΑΡ), το οποίο λειτουργεί με ευθύνη της Δ/νσης Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας (για το δίκτυο σταθμών στην περιοχή Αττικής, τον σταθμό στην Αλιάρτο Βοιωτίας και τον σταθμό στα Οινόφυτα Βοιωτίας, ο οποίος δεν λειτουργεί) και των Δ/σεων ΠΕ.ΧΩ.ΣΧ. των Περιφερειών (για τις υπόλοιπες περιοχές),
- σταθμών άλλων φορέων (π.χ. Δήμων) που λειτουργούν σε συνεχή βάση και
- σταθμών που η λειτουργία τους προκύπτει από περιβαλλοντικούς όρους (επιχειρήσεων).

Όσον αφορά το Εθνικό Δίκτυο Παρακολούθησης της Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης (ΕΔΠΑΡ), οι Δ/νσεις ΠΕ.ΧΩ.ΣΧ. των Περιφερειών είναι αρμόδιες για την εγκατάσταση, σε αντιπροσωπευτικές θέσεις εθνικού δικτύου, σταθμών για την παρακολούθηση της ποιότητας της ατμόσφαιρας και την παρακολούθηση της λειτουργίας τους, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 210 του Ν. 3852/2010 σχετικά με τις αρμοδιότητες των Μητροπολιτικών Περιφερειών Αττικής και Θεσσαλονίκης (ΚΥΑ Η.Π. 14122/549/Ε.103/2011, άρθρο 3).

Στο υπ' αριθ. 863/27.01.2017 έγγραφο της Δ/νσης Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της ΓΓΠΠ: «Χαρτογραφική απεικόνιση σταθμών μέτρησης αέριας ρύπανσης στην ελληνική επικράτεια», που είναι αναρτημένο και στον ιστοχώρο της ΓΓΠΠ: www.civilprotection.gr απεικονίζονται χαρτογραφικά όλοι οι σταθμοί μέτρησης αέριας ρύπανσης (μόνιμοι και κινητοί) στην ελληνική επικράτεια. Στο ανωτέρω έγγραφο παρατίθεται και Πίνακας με όλα τα διαπιστευμένα από το ΕΣΥΔ εργαστήρια τα οποία διενεργούν δειγματοληψίες (με κινητούς σταθμούς) και αναλύσεις αέρα.

Επισημαίνεται πάντως ότι ακόμα και σε περίπτωση που το υφιστάμενο δίκτυο μέτρησης αέριας ρύπανσης (ΕΔΠΑΡ) δε δίνει τιμές ρυπαντικών παραμέτρων οι οποίες υπερβαίνουν τα αντίστοιχα επιτρεπόμενα όρια ή εάν δεν είναι δυνατή η λήψη ή η άμεση λήψη μετρήσεων των ανωτέρω παραμέτρων, αλλά εφόσον οι κατ' εκτίμηση από τον επικεφαλής Αξιωματικό του ΠΣ στο σημείο του περιστατικού και τον τεχνικό ασφαλείας της εγκατάστασης (σε συνεργασία πιθανά και με την οικεία περιφερειακή Χημική Υπηρεσία και/ή την αρμόδια αδειοδοτούσα αρχή) διαρρέουσες ποσότητες τοξικών αερίων ή/και ενδείξεις (έντονη και/ή παρατεταμένη οσμή, συμπτώματα τυχόν θυμάτων όπως αναπνευστικά προβλήματα, εγκαύματα, δακρύρροια, σπασμοί, απώλεια συνείδησης, απώλεια αισθήσεων κ.ά.) υποδηλώνουν την παρουσία στον αέρα τοξικών ρύπων σε επικίνδυνες συγκεντρώσεις, το περιστατικό χαρακτηρίζεται και πάλι ως «σοβαρό ατύχημα». Το αυτό συνάγεται λαμβάνοντας υπόψιν ότι:

- Το ΕΔΠΑΡ δεν μετράει επικινδύνους τοξικούς αέριους ρύπους που συνήθως εκλύονται από βιομηχανικά ατυχήματα μεγάλης έκτασης, όπως Cl₂, HCN, διοξίνες, φουράνια κλπ.,

ενώ, ούτε το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας, αλλά ούτε και οι Περιφέρειες (Δ/νσεις ΠΕ.ΧΩ.ΣΧ.) διαθέτουν εξοπλισμό για ανίχνευση ή μέτρηση συγκεντρώσεων τέτοιων ρύπων (υπ' αριθ. 19033/13-04-2016 έγγραφο της Δ/νσης Κλιματικής Αλλαγής & Ποιότητας της Ατμόσφαιρας του ΥΠΕΝ).

- Δεν υπάρχουν σταθμοί μέτρησης αέριας ρύπανσης εγκατεστημένοι σε χαρακτηριστικές θέσεις πέριξ εκάστης εγκατάστασης SEVESO, κάτι το οποίο έχει αποτυπωθεί με το υπ' αριθ. 863/27.01.2017 έγγραφο της Δ/νσης Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της ΓΓΠΠ.

Επισημαίνεται, επίσης, ότι η ταυτοποίηση των ουσιών που εκλύονται ενδεχόμενα να μην είναι άμεσα δυνατή αλλά και ενδεχόμενα να μην υπάρχουν σχετικά όρια συγκεντρώσεων επικινδυνότητας για τοξικές ουσίες στην ατμόσφαιρα (όπως υπάρχουν για ατμοσφαιρικούς ρύπους).

11.2 Έλεγχος ποιότητας υδάτων

Σε περίπτωση που υπάρχει ή αναμένεται να υπάρξει πιθανή ρύπανση υδάτινων αποδεκτών, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν το περιστατικό λαμβάνει ή πρόκειται να λάβει μεγάλες διαστάσεις ώστε να χαρακτηριστεί ως «σοβαρό ατύχημα», κινητοποιούνται οι αρχές του Ν. 4014/2011 (άρθρο 20) που έχουν την αρμοδιότητα για τη διενέργεια δειγματοληψιών και τη συλλογή στοιχείων ή το Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. (σε περίπτωση θαλάσσιας ρύπανσης). Σε περίπτωση που η συγκέντρωση των ρυπαντικών παραμέτρων σε κάποιον ή κάποιους αποδέκτες υπερβεί τα επιτρεπόμενα όρια, **το συμβάν χαρακτηρίζεται ως σοβαρό ατύχημα** και η διαχείρισή του γίνεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 3.3 του παρόντος Μέρους. Το αυτό ισχύει και στην περίπτωση που δεν είναι εφικτή η άμεση μέτρηση των συγκεντρώσεων τοξικών ρύπων στους υδάτινους αποδέκτες και εφόσον, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του επικεφαλής Αξιωματικού του ΠΣ στο σημείο του περιστατικού, σε συνεργασία με τον τεχνικό ασφαλείας της εγκατάστασης, οι διαφυγούσες ποσότητες των επικινδύνων ουσιών είναι τέτοιες ώστε να προκαλέσουν σοβαρές επιπτώσεις στο περιβάλλον και την υγεία των πολιτών.

Στο σημείο αυτό επισημαίνεται και πάλι ότι οι ανωτέρω φορείς προβαίνουν σε σχετικές δράσεις μόνον εφόσον εγγυηθεί για την ασφάλειά τους ο αρμόδιος επικεφαλής Αξιωματικός του Π.Σ. στο περιστατικό, ο οποίος έχει και τον συντονισμό του έργου της καταστολής.

Α. Έλεγχος Ποιότητας Υδάτων πλην Πόσιμων

Αναφορικά με τον έλεγχο της ποιότητας των υδάτων πλην του πόσιμου ύδατος, τα Τμήματα Υδροοικονομίας (ή Περιβάλλοντος & Υδροοικονομίας) των Δ/νσεων ΠΕ.ΧΩ.ΣΧ. των Περιφερειών ελέγχουν τις σημειακές και διάχυτες εκπομπές ρύπων στα επιφανειακά, υπόγεια και παράκτια ύδατα (Ν. 3852/2010, άρθρο 186, παρ. Γ, εδ. ν.). Επιπλέον, τα Κλιμάκια Ελέγχου Ποιότητας Περιβάλλοντος (Κ.Ε.Π.ΠΕ.) των Περιφερειών, ως αρμόδια για τον έλεγχο της εφαρμογής γενικά της περιβαλλοντικής νομοθεσίας στην περιοχή της χωρικής αρμοδιότητάς τους (Ν. 4042/2012, άρθρο 55, παρ. 1), διενεργούν αυτοψίες με σκοπό τη διαπίστωση παραβάσεων. Το αυτό δύναται να διενεργηθεί και από τις αρμόδιες Δ/νσεις (ΠΕ.ΧΩ.ΣΧ. και Υδάτων, κατά περίπτωση) των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, δεδομένου ότι συγκαταλέγονται στους φορείς του άρθρου 20 του Ν. 4014/2011. Σε περίπτωση που η ένταση και η έκταση του συμβάντος το απαιτεί, αυτοψίες διενεργούνται

και από το Τμήμα Επιθεώρησης Περιβάλλοντος του αρμόδιου κατά περίπτωση Σώματος Επιθεώρησης της Ειδικής Γραμματείας Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του ΥΠΕΝ.

Η παρακολούθηση της ποιότητας των ανωτέρω υδάτων δύναται να γίνει και μέσω του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης της Ποιότητας και Ποσότητας των Υδάτων της χώρας, το οποίο στοχεύει στην υλοποίηση της Παρακολούθησης των Ποσοτικών και Ποιοτικών χαρακτηριστικών των εσωτερικών, μεταβατικών, παράκτιων και υπόγειων υδάτων στα δεκατέσσερα (14) Υδατικά Διαμερίσματα της χώρας, περιλαμβάνει 2000 θέσεις δειγματοληψιών και μετρήσεων, με μετρήσεις τόσο χημικών όσο και βιολογικών παραμέτρων και λειτουργεί υπό την εποπτεία της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας (ΚΥΑ 140384/2011, ΦΕΚ 2017 Β'). Συγκεκριμένα, για τη λειτουργία του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης, η Διεύθυνση Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος της Γενικής Γραμματείας Φυσικού Περιβάλλοντος & Υδάτων συντονίζει και επιβλέπει τους ακόλουθους Φορείς (άρθρο 3, ΚΥΑ 140384/2011, ΦΕΚ 2017 Β')

- α) Γενικό Χημείο του Κράτους (Γ.Χ.Κ.),
- β) Ελληνικό Κέντρο Θαλάσσιων Ερευνών (ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε.),
- γ) Ελληνική Αρχή Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών (ΕΑΓΜΕ),
- δ) Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων Υγροτόπων (Ε.Κ.Β.Υ.),
- ε) Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Λάρισας (Δ.Ε.Υ.Α.Λ.),
- στ) Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Ηρακλείου Κρήτης (Δ.Ε.Υ.Α.Η.),
- ζ) Ινστιτούτο Εδαφοϋδατικών Πόρων της Γενικής Διεύθυνσης Αγροτικής Έρευνας του Ελληνικού Γεωργικού Οργανισμού-Δήμητρα.

Οι ανωτέρω φορείς έχουν την ευθύνη για τη λειτουργία του Εθνικού Δικτύου, μέσω διεξαγωγής δειγματοληψιών, αναλύσεων και επί τόπου μετρήσεων, όπως και για την ετήσια υποβολή στοιχείων με τα αποτελέσματα της παρακολούθησης στη Διεύθυνση Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος της Γενικής Γραμματείας Φυσικού Περιβάλλοντος & Υδάτων, ενώ το Γενικό Χημείο του Κράτους (Γ.Χ.Κ.) εξαιρείται από τις δειγματοληψίες και τις επί τόπου μετρήσεις (άρθρο 4, ΚΥΑ 140384/2011, ΦΕΚ 2017 Β'). Η εκτίμηση της ποιότητας των υδάτων γίνεται με βάση τα πρότυπα ποιότητας περιβάλλοντος ουσιών προτεραιότητας για τον προσδιορισμό της χημικής και οικολογικής κατάστασης των επιφανειακών υδάτων (Οδηγία 2013/39/ΕΚ, ΚΥΑ οικ. 170766/2016 - ΦΕΚ 69/Β/22-01-2016).

Προκειμένου για τον έλεγχο της ποιότητας των θαλάσσιων υδάτων, σε περίπτωση πιθανής ρύπανσης αυτών ένεκα του ατυχήματος, οι τοπικές αρμόδιες Λιμενικές Αρχές προβαίνουν ή αναθέτουν σε φορείς (π.χ. ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε.⁴²) να προβούν στις απαιτούμενες δειγματοληψίες και εφόσον απαιτείται, ενεργοποιείται το Εθνικό Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης για την αντιμετώπιση περιστατικών ρύπανσης από πετρέλαιο και άλλες επιβλαβείς ουσίες

⁴² Στην προκειμένη περίπτωση, το ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε. δύναται να προβεί στη διεξαγωγή συστηματικών μετρήσεων για την παρακολούθηση των βραχυπρόθεσμων και μεσοπρόθεσμων επιπτώσεων ενός περιστατικού στην ποιότητα των θαλάσσιων υδάτων και ιζημάτων, όπως επίσης και στη θαλάσσια χλωρίδα και πανίδα των προσβεβλημένων από τη ρύπανση περιοχών.

Στο πλαίσιο αυτό, δύναται να καταγράψει μέσω δειγματοληψιών τη χημική ρύπανση σε θαλασσινό νερό και ιζήματα, να εκτιμήσει την οικολογική κατάσταση διερευνώντας τις πιθανές επιπτώσεις του περιστατικού στις ζωοβενθικές βιοκοινωνίες της υποπαράλιας ζώνης, να μελετήσει την πιθανή βιοσυσσώρευση ρύπων που προέρχονται από ένα περιστατικό και τις επιδράσεις αυτών στους θαλάσσιους οργανισμούς και να αποτυπώσει την κατάσταση του πυθμένα.

(ΠΔ 11/2002).

Επισημαίνεται ότι στον ιστοχώρο του ΕΟΔΥ (www.eody.gov.gr) διατίθενται οδηγίες δειγματοληψίας για ύδατα ανθρώπινης κατανάλωσης, θαλασσίων υδάτων, υδάτων λιμνών και ποταμών, υπογείων υδάτων από επιμολυσμένες περιοχές, οδηγίες αποθήκευσης και μεταφοράς δειγμάτων υδάτων και τροφίμων στο ΚΕΔΥ, κλπ.

B. Έλεγχος Ποιότητας Πόσιμου Ύδατος

Με μέριμνα του υπευθύνου ύδρευσης (βλ. παρ. 4 του Μέρους 2 του παρόντος Σχεδίου), διενεργείται άμεσα εργαστηριακός έλεγχος (αναλύσεις μικροβιολογικών και φυσικοχημικών παραμέτρων), μετά από σχετική δειγματοληψία, σε συνεργασία με τις Υπηρεσίες Περιβαλλοντικής Υγιεινής & Υγειονομικού Ελέγχου (Διευθύνσεις Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας - Τμήματα Περιβαλλοντικής Υγιεινής & Υγειονομικού Ελέγχου ή Δ/νσεις Υγειονομικού Ελέγχου και Περιβαλλοντικής Υγιεινής των Περιφερειακών Ενοτήτων) των Περιφερειακών Ενοτήτων, στο πλαίσιο του εποπτικού ελέγχου που ασκούν στην παρακολούθηση της ποιότητας του πόσιμου ύδατος.

Ο εργαστηριακός έλεγχος διενεργείται σε εργαστήρια όπως αυτά προδιαγράφονται στο άρθρο 11, παράγραφος 3 της ΚΥΑ Γ1δ/ΓΠ οικ.67322/2017 (ΦΕΚ 3282Β'/19-9-2017) «Ποιότητα νερού ανθρώπινης κατανάλωσης σε συμμόρφωση προς τις διατάξεις της Οδηγίας 98/83/ΕΚ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της 3^{ης} Νοεμβρίου 1998 όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία (ΕΕ) 2015/1787 (L260, 7-10-2015)». Συγκεκριμένα:

1. τα ιδιωτικά εργαστήρια ή άλλοι φορείς με τους οποίους τα ιδιωτικά εργαστήρια συνάπτουν συμβάσεις πρέπει να είναι διαπιστευμένα κατά το πρότυπο EN ISO/ IEC 17025 ή άλλο ισοδύναμο διεθνώς αποδεκτό πρότυπο από το ΕΣΥΔ ή άλλο φορέα που συμμετέχει στη Συμφωνία Αμοιβαίας Αναγνώρισης της Ευρωπαϊκής Διαπίστευσης για τις δοκιμές (EA-MLA testing).
2. τα εργαστήρια του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα (εργαστήρια ΔΕΥΑ, εργαστήρια ΟΤΑ, εργαστήρια ιατρικών σχολών Πανεπιστημίων, εργαστήρια ΚΕΔΥ και ΠΕΔΥ κ.α.) θα πρέπει να συμμορφωθούν με τις ανωτέρω απαιτήσεις διαπίστευσης το αργότερο εντός πέντε ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της ΚΥΑ Γ1δ/ΓΠ οικ.67322/2017. Σε κάθε περίπτωση, κατά τη μεταβατική περίοδο συμμόρφωσης τα ως άνω αναφερόμενα εργαστήρια θα πρέπει να διαθέτουν σύστημα αναλυτικού ποιοτικού ελέγχου το οποίο περιοδικά θα υποβάλλεται σε έλεγχο από φορέα μη υπαγόμενο στο εργαστήριο.

Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη Δ1(δ)/Γ.Π.οικ16518/27-02-2018 εγκύκλιο της Δ/νσης Δημόσιας Υγείας του Υπουργείου Υγείας, υπενθυμίζεται ότι οι εργαστηριακές εξετάσεις δεν αποτελούν τη μόνη βάση για να γίνει αποδεκτή ή να απορριφθεί μία ύδρευση, εάν δεν επιβεβαιώνονται από τα πορίσματα της υγειονομικής αναγνώρισης. Τα αποτελέσματα των εργαστηριακών εξετάσεων και ιδιαίτερα των μικροβιολογικών, ερμηνεύονται πάντα υπό το φως των παρατηρήσεων της υγειονομικής αναγνώρισης της περιοχής υδροληψίας, για την οποία η εργαστηριακή εξέταση αποτελεί συμπληρωματικό και όχι αποφασιστικό στοιχείο. Κάθε εξέταση δεν αντικατοπτρίζει παρά την κατάσταση της στιγμής της δειγματοληψίας, ενώ η αναγνώριση επιτρέπει την επισήμανση των υπαρκτών και ακόμη δυνητικών κινδύνων. Σημειώνεται επίσης, ότι εκτός από την κατάλληλη υγειονομική προστασία των πηγών υδροληψίας και των αγωγών μεταφοράς του νερού, πρέπει υποχρεωτικά να τηρούνται και οι κατάλληλες αποστάσεις ασφαλείας από γειτονικές εστίες ρύπανσης και μόλυνσης.

Το Υπουργείο Υγείας (Δ/ση Δημόσιας Υγείας & Περιβαλλοντικής Υγιεινής) καταρτίζει κατευθυντήριες οδηγίες προς τους υπευθύνους ύδρευσης για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων τους.

11.3 Εκτίμηση Ποιότητας Γεωργικών και Κτηνοτροφικών Προϊόντων και Αλιευμάτων

Ειδικά για την περίπτωση ελέγχων σε γεωργικά και κτηνοτροφικά προϊόντα και αλιεύματα:

- i. Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην ΚΥΑ 1288/17 (ΦΕΚ 1763 Β/22-05-2017), ως αρμόδια κεντρική αρχή για την οργάνωση των επίσημων ελέγχων, όπως αυτοί ορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 882/2004, νοείται το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων διά των αρμοδίων, κατά περίπτωση, υπηρεσιών του και του εποπτευόμενου από αυτό Ενιαίου Φορέα Ελέγχου Τροφίμων (Ε.Φ.Ε.Τ.). Ο Ε.Φ.Ε.Τ. έχει την ευθύνη της οργάνωσης, συντονισμού και εποπτείας των επίσημων ελέγχων στους τομείς των τροφίμων, όπως ορίζονται στον Κανονισμό 178/2002 και των υλικών σε επαφή με τρόφιμα σε όλα τα στάδια της αλυσίδας παρασκευής, μεταποίησης, διανομής και διάθεσης, σύμφωνα με τον Ν. 2741/1999 (Α199) (άρθρο 1, παρ. 1).
 - α) Η αρμοδιότητα του Ε.Φ.Ε.Τ. στον τομέα των τροφίμων ζωικής προέλευσης αφορά στις κατηγορίες παραγωγικών εγκαταστάσεων που προβλέπονται στην ΚΥΑ 1288/17 (παρ. 2, άρθρο 1) και σε όλα τα στάδια διανομής και διάθεσης αυτών.
 - β) Ο Ε.Φ.Ε.Τ. στα τρόφιμα φυτικής προέλευσης έχει αρμοδιότητα μετά την πρωτογενή παραγωγή και την συσκευασία πρωτογενών προϊόντων (παρ. 2, άρθρο 1).
 - γ) Η αρμοδιότητα των υπηρεσιών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων αφορά: αα) στον τομέα των τροφίμων ζωικής προέλευσης στις κατηγορίες παραγωγικών εγκαταστάσεων που αναφέρονται στο Π.Δ. 79/2007 (Α' 95), όπως ισχύει και ββ) στον τομέα των τροφίμων φυτικής προέλευσης σε όλα τα στάδια της πρωτογενούς παραγωγής, τυποποίησης και συσκευασίας των πρωτογενών προϊόντων (παρ. 2, άρθρο 1).
- ii. Σε περιφερειακό επίπεδο, ως αρμόδιες αρχές ορίζονται οι εξής [άρθρο 3, ΚΥΑ 15523/06 (ΦΕΚ 1187 Β'/31-8-2006)]:
 - α. Οι Περιφερειακές Διευθύνσεις του Ε.Φ.Ε.Τ.
 - β. Οι αρμόδιες Δ/σεις των Γενικών Δ/σεων Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής των οικείων Περιφερειών
 - γ. Οι αρμόδιες Δ/σεις των Γενικών Δ/σεων Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας των οικείων Περιφερειών
 - δ. Άλλες υπηρεσίες ή φορείς που έχουν την αποδεδειγμένη ικανότητα να εκτελέσουν και εφαρμόσουν προγράμματα επίσημου ελέγχου τροφίμων.

Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 3 της Απόφασης 30/003/000/4638/2015 (ΦΕΚ 2801Β'/22-12-2015) του Αναπληρωτή Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων:

- Ως επίσημα εργαστήρια για την πραγματοποίηση χημικών αναλύσεων σε δείγματα τροφίμων ή υλικών σε επαφή με τρόφιμα, που δειγματίζονται από τις ανωτέρω αρμόδιες αρχές κατά τους επίσημους ελέγχους, ορίζονται οι Χημικές Υπηρεσίες της Γενικής Διεύθυνσης του Γ.Χ.Κ..
- Η καθ' ύλην και η κατά τόπον αρμοδιότητα των Χημικών Υπηρεσιών, που λειτουργούν ως επίσημα εργαστήρια στον τομέα των ελέγχων στα τρόφιμα στο πλαίσιο εφαρμογής

του Κανονισμού (ΕΚ) 882/2004, εξειδικεύονται και ορίζονται στο Παράρτημα, που ακολουθεί μετά από το άρθρο 7 της Απόφασης 30/003/000/4638/2015 (ΦΕΚ 2801Β'/22-12-2015) του Αναπληρωτή Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος αυτής.

- Σε περίπτωση που μία Χημική Υπηρεσία, από τις οριζόμενες στο ανωτέρω Παράρτημα, αδυνατεί, για έκτακτους λόγους, να πραγματοποιήσει έλεγχο αρμοδιότητάς της, η αρμόδια Διεύθυνση της Κεντρικής Υπηρεσίας της Γενικής Διεύθυνσης του Γ.Χ.Κ. εξετάζει τη δυνατότητα εκτέλεσης του ελέγχου από άλλη Χημική Υπηρεσία, που ορίζεται στο ανωτέρω Παράρτημα, στην οποία και αναθέτει την εκτέλεση του συγκεκριμένου ελέγχου. Κατά ανάλογο τρόπο αντιμετωπίζονται και οι περιπτώσεις εργαστηριακών ελέγχων για παραμέτρους που τυχόν δεν εμπεριέχονται στο ανωτέρω Παράρτημα.

- iii. Για τον **έλεγχο υπολειμμάτων φυτοπροστατευτικών προϊόντων** λαμβάνονται δείγματα από τις Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των κατά τόπους Περιφερειακών Ενοτήτων (ΔΑΟΚ-ΠΕ) και τα Περιφερειακά Κέντρα Προστασίας Φυτών & Ποιοτικού Ελέγχου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΠΚΠΦ & ΠΕ) (άρθρο 3, ΚΥΑ 11324/113170 (ΦΕΚ 3225Β'/4-12-2012)). Σε περίπτωση ανίχνευσης υπολειμμάτων γεωργικών φαρμάκων ανώτερων από τα ανώτατα επιτρεπτά όρια, όπως αυτά ορίζονται με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 396/2005 (ΚΥΑ 91972/27-1-2003 (ΦΕΚ Β' 123)), τα προαναφερόμενα αρμόδια όργανα για τη διεξαγωγή ελέγχων λαμβάνουν μέτρα με σκοπό τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας σύμφωνα με σχετικές κατευθυντήριες οδηγίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων.

Τα δείγματα λαμβάνονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην με αριθ. 91972/27-1-2003 (ΦΕΚ Β' 123) Κοινή Υπουργική Απόφαση περί «Καθιέρωσης κοινοτικών μεθόδων δειγματοληψίας για τον έλεγχο των υπολειμμάτων φυτοφαρμάκων μέσα και πάνω σε προϊόντα φυτικής και ζωικής προέλευσης και κατάργηση της ΚΥΑ 236429/1983 (Β'106), σε εναρμόνιση προς την οδηγία 2002/63/ΕΚ της Επιτροπής της 11^{ης} Ιουλίου 2002».

Τα εργαστήρια που εκτελούν τις επίσημες αναλύσεις σε θέματα υπολειμμάτων φυτοπροστατευτικών προϊόντων σε τρόφιμα φυτικής προέλευσης είναι (παρ. 2, άρθρο 1, ΚΥΑ 4211/48456/20-04-2016 ΦΕΚ Β'1284/05.05.16):

A. Το Εργαστήριο Υπολειμμάτων Γεωργικών Φαρμάκων του Μπενακείου Φυτοπαθολογικού Ινστιτούτου (εθνικό εργαστήριο αναφοράς) και

B. Το Εργαστήριο Υπολειμμάτων Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων του Π.Κ.Π.Φ. & Π.Ε. Θεσσαλονίκης.

- iv. Σε εφαρμογή του άρθρου 65 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 528/2012, οι επίσημοι **έλεγχοι των βιοκτόνων προϊόντων** και των κατεργασμένων αντικειμένων με βιοκτόνα προϊόντα αρμοδιότητας του ΥΠ.Α.Α. & Τ., διενεργούνται σύμφωνα με τα ετήσια προγράμματα ελέγχου της παρ. 1, κατόπιν καταγγελίας ή/και αυτεπαγγέλτως, από τις Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των οικείων Περιφερειών και Περιφερειακών Ενοτήτων της Χώρας και από τα Περιφερειακά Κέντρα Προστασίας Φυτών και Ποιοτικού Ελέγχου του ΥΠ.Α.Α. & Τ. (παρ. 2, άρθρο 7, ΚΥΑ 4616/52519/2016 (ΦΕΚ 1367Β'/16-5-2016).

Το Εργαστήριο Χημικού Ελέγχου Γεωργικών Φαρμάκων του Μ.Φ.Ι. (Κεντρικό Εργαστήριο) και το Περιφερειακό Κέντρο Προστασίας Φυτών, Ποιοτικού & Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου Θεσσαλονίκης έχουν ορισθεί ως αρμόδια εργαστήρια για τη

διενέργεια των αναλύσεων φυτοπροστατευτικών και των βιοκτόνων προϊόντων, σε ό,τι αφορά την εγγυημένη σύνθεση και τις φυσικοχημικές ιδιότητές τους [ΤΠ βιοκτόνων αρμοδιότητας του ΥΠ.Α.Α. & Τ. (παρ. γ, άρθρο 2, ΚΥΑ 4616/52519/2016 (ΦΕΚ 1367Β'/16-5-2016)].

12. Δράσεις προστασίας πληθυσμού

A) Εφόσον δεν είναι δυνατή η διεξαγωγή άμεσων δειγματοληψιών και μετρήσεων ή/και η λήψη άμεσων αποτελεσμάτων από τις μετρήσεις, ο επικεφαλής Αξιωματικός του ΠΣ στο σημείο του περιστατικού, βασιζόμενος σε τυχόν στοιχεία που του παρέχονται κατά τη διάρκεια εξέλιξης του περιστατικού (μετεωρολογικές συνθήκες, σημεία ενδιαφέροντος, κλπ), εκτιμά σχετικά με το εάν είναι ασφαλέστερο μέτρο να συσταθεί στον πληθυσμό να παραμείνει εντός κλειστών ασφαλών χώρων ή να δρομολογηθεί η προληπτική-οργανωμένη απομάκρυνσή του, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 108 του Ν. 4249/2014, μέχρι και τη λήψη των αποτελεσμάτων, οπότε και θα γίνει επανεκτίμηση της δράσης προστασίας των πολιτών που δρομολογήθηκε.

B) Εφόσον ληφθούν άμεσα αποτελέσματα από τις μετρήσεις, ο επικεφαλής Αξιωματικός του ΠΣ στο σημείο του περιστατικού, κατόπιν συνεννόησης με τον τεχνικό ασφαλείας της εγκατάστασης (εφόσον αυτό είναι εφικτό), αλλά και βασιζόμενος και πάλι στα στοιχεία της περίπτωσης (A), κρίνει σχετικά με το ασφαλέστερο μέτρο που θα πρέπει, κατά περίπτωση, να δρομολογηθεί, με στόχο τη διαφύλαξη της ασφάλειας της ζωής και της υγείας των πολιτών, δηλαδή:

- παραμονή σε ασφαλείς κλειστούς χώρους ή
- προληπτική-οργανωμένη απομάκρυνση

Νοείται ότι η δρομολόγηση των ανωτέρω δράσεων προστασίας των πολιτών γίνεται σε οποιαδήποτε περίπτωση κριθεί απαραίτητο από τον επικεφαλής Αξιωματικός του ΠΣ στο σημείο του περιστατικού (κίνδυνος σχηματισμού τοξικού νέφους, κύματος θερμικής ακτινοβολίας, εκρηκτικότητας).

Επισημαίνεται ότι προκειμένου να εκτιμηθεί το ασφαλέστερο μέτρο μεταξύ παραμονής σε κλειστούς χώρους και οργανωμένης απομάκρυνσης των πολιτών, λαμβάνονται υπόψιν διάφοροι παράγοντες, όπως ο απαιτούμενος χρόνος για την υλοποίηση της οργανωμένης απομάκρυνσης σε σχέση με τη χωροχρονική κατανομή της συγκέντρωσης του τοξικού νέφους, οι πιθανές συνέπειες των επικινδύνων ουσιών στον άνθρωπο, η τρωτότητα της πέριξ στην εγκατάσταση περιοχής κλπ.

12.1 Παραμονή των πολιτών σε ασφαλείς κλειστούς χώρους όπου ήδη βρίσκονται (π.χ. κατοικίες, επιχειρήσεις, σχολεία κλπ.)

- Η δημόσια ανακοίνωση της απόφασης για παραμονή των πολιτών σε ασφαλείς κλειστούς χώρους συντάσσεται σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του επικεφαλής Αξιωματικού του ΠΣ στο περιστατικό, με ευθύνη του οικείου Δημάρχου, ή στην περίπτωση που η εξελισσόμενη ή επικείμενη καταστροφή μπορεί να επηρεάσει πάνω από έναν Δήμο, με ευθύνη του οικείου Περιφερειάρχη ή του αρμόδιου Αντιπεριφερειάρχη, ο οποίος ενεργεί σύμφωνα με τις οδηγίες και τις κατευθύνσεις που του παρέχει ο οικείος Περιφερειάρχης (άρθρο 160 παρ. 3 του Ν. 3852/2010).
- Οι πολίτες που θα παραμείνουν εντός ασφαλών κλειστών χώρων, ακολουθούν τις οδηγίες αυτοπροστασίας που τους έχουν παρασχεθεί στο πλαίσιο της γενικής τους

ενημέρωσης.

12.2 Οργανωμένη απομάκρυνση των πολιτών

Σύμφωνα με το άρθρο 1 του Ν. 3013/2002, στο σκοπό της Πολιτικής Προστασίας περιλαμβάνεται η προστασία της ζωής και της υγείας των πολιτών από φυσικές, τεχνολογικές και λοιπές καταστροφές.

Μεταξύ των δράσεων που απαιτούνται για την προστασία της ζωής και της υγείας των πολιτών, είναι και η οργανωμένη απομάκρυνσή τους από την περιοχή που τεκμηριωμένα εκτιμάται ότι απειλείται από εξελισσόμενη ή επικείμενη καταστροφή.

Με το άρθρο 108 του Ν.4249/2014 αναφέρεται πλέον ρητά ότι:

- Η λήψη της απόφασης για την οργανωμένη απομάκρυνση των πολιτών αποτελεί ευθύνη των κατά τόπους Δημάρχων, οι οποίοι έχουν τον συντονισμό του έργου πολιτικής προστασίας για την αντιμετώπιση της καταστροφής σε τοπικό επίπεδο.
- Όταν η εξελισσόμενη ή επικείμενη καταστροφή μπορεί να επηρεάσει πάνω από έναν Δήμο, η απόφαση λαμβάνεται από τον αρμόδιο Περιφερειάρχη, ο οποίος μπορεί να εξουσιοδοτήσει σχετικώς τον οικείο Αντιπεριφερειάρχη.
- Στις περιπτώσεις του άρθρου 2 (παρ. 3) σε συνδυασμό με το άρθρο 8 παρ. 1 περιπτώσεις β', γ' και δ' του Ν. 3013/2002 (Α' 102), όπως ισχύει, η ανωτέρω απόφαση λαμβάνεται από τον Γενικό Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας ή από τον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, κατόπιν σχετικής εξουσιοδότησης και εκτελείται από τους αρμόδιους Περιφερειάρχες και Δημάρχους.
- Η λήψη της απόφασης βασίζεται στις εισηγήσεις των φορέων που κατά περίπτωση έχουν την ευθύνη περιορισμού των επιπτώσεων από την εξέλιξη της καταστροφής.

Στο πλαίσιο εφαρμογής των ανωτέρω διατάξεων και ειδικότερα στις περιπτώσεις ατυχημάτων κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, κρίνεται σκόπιμο να επισημανθούν τα ακόλουθα θέματα:

- Η οργανωμένη απομάκρυνση πολιτών εξετάζεται ως μέτρο προληπτικής προστασίας τους, που πρέπει να δρομολογείται εγκαίρως (ενώ η καταστροφή βρίσκεται σε εξέλιξη) και κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις και περιορισμούς, η εκτίμηση των οποίων μπορεί να γίνει μόνο σε τοπικό επίπεδο. Συνεπώς, το μέτρο αυτό εφαρμόζεται σε περιπτώσεις που στις περιοχές που αναμένεται να πληγούν λόγω της εξέλιξης του καταστροφικού φαινομένου, ο κίνδυνος παραμονής των πολιτών σε οικισμούς, τμήματα πολεοδομικών συγκροτημάτων, κλπ, είναι μεγαλύτερος σε σχέση με τον κίνδυνο μετακίνησης, στον οποίο δύναται να εκτεθούν κατευθυνόμενοι προς ασφαλή χώρο (π.χ. στην περίπτωση επικείμενου BLEVE κατόπιν εκδηλωμένης πυρκαγιάς σε δεξαμενή και εφόσον εκτιμηθεί ότι η υλοποίηση της απομάκρυνσης είναι ασφαλέστερο μέτρο σε σχέση με την παραμονή σε κλειστούς χώρους, σε επικείμενη άφιξη τοξικού νέφους στην περιοχή και εφόσον ο χρόνος για την υλοποίηση της απομάκρυνσης των πολιτών εκτιμάται ότι επαρκεί⁴³). Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση έκλυσης τοξικών αερίων, η οργανωμένη

⁴³ Οι χώροι προσωρινής ασφαλούς παραμονής των πολιτών που απομακρύνονται πρέπει να εξασφαλίζουν εκ των προτέρων όλες τις προϋποθέσεις υγιεινής και ασφάλειας και να αποκλείουν το ενδεχόμενο της ανάγκης για εκ νέου απομάκρυνσή τους από τον χώρο ή τους χώρους αυτούς. Διευκρινίζεται ότι οι προϋποθέσεις υγιεινής και ασφάλειας των χώρων αυτών στις περιπτώσεις ατυχημάτων κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων δεν διαφοροποιούνται από αυτές που ισχύουν για τους λοιπούς χώρους συνάθροισης πολιτών, οι οποίες και δρομολογούνται από ειδικότερες Δ/ση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών / ΓΓΠΠ

απομάκρυνση πολιτών εφαρμόζεται υπό την προϋπόθεση ο απαιτούμενος χρόνος για την υλοποίηση της οργανωμένης απομάκρυνσης επαρκεί σε σχέση με την ταχύτητα της χωροχρονικής κατανομής της συγκέντρωσης του τοξικού νέφους.

- Η δράση της οργανωμένης απομάκρυνσης ως μέτρο που δρομολογείται για την προληπτική προστασία των πολιτών, έχει χαρακτήρα μη υποχρεωτικό, βασιζόμενη στην ενημέρωσή τους για τον κίνδυνο και τις πιθανές συνέπειες που έχει η παραμονή τους στον χώρο για τον οποίο έχει ληφθεί η απόφαση της απομάκρυνσης.
- Στο πλαίσιο αυτό και με βάση την αναμενόμενη εξέλιξη του ατυχήματος κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, ο Επικεφαλής Αξιωματικός του Πυροσβεστικού Σώματος στο σημείο του περιστατικού προτείνει εγκαίρως και επακριβώς στο αρμόδιο όργανο (Δήμαρχος, κλπ) τα όρια της περιοχής όπου θα χρειαστεί να υλοποιηθεί η δράση.
- Η δράση της απομάκρυνσης πραγματοποιείται μόνον όταν εξασφαλίζεται εγκαίρως η καλή οργάνωση για την ασφαλή υλοποίησή της. Σε αντίθετη περίπτωση, η δράση αυτή εύκολα μπορεί να προκαλέσει μεγαλύτερες συνέπειες - απώλειες και να μετατραπεί σε επιχείρηση διάσωσης, την ευθύνη της οποίας στον χερσαίο χώρο, έχει το Πυροσβεστικό Σώμα⁴⁴ (παρ. β, του αρθ 1 του Ν. 3511/2006, όπως έχει τροποποιηθεί βάσει του άρθ. 63 του Ν.4249/2014 και ισχύει).
- Στις περιπτώσεις που για την απομάκρυνση των πολιτών, κρίνεται αναγκαία η χρήση πλωτών θαλασσιών μέσων, η παρουσία και η συμβολή των κατά τόπους Λιμενικών Αρχών αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση (Ν. 4150/2013 ΦΕΚ 102/τευχ.Α και Π.Δ. 13/20-2-2018/ΦΕΚ 26/τευχ.Α).

Η διάταξη του άρθρου 108 του Ν.4249/2014 για την υλοποίηση της δράσης της οργανωμένης απομάκρυνσης πολιτών δεν έχει εφαρμογή όταν η ασφάλεια και η κατάσταση της υγείας των ατόμων που ευρίσκονται εντός υποδομών ή εγκαταστάσεων φορέων, τελεί υπό την εποπτεία ή διέπεται από ειδικότερες νομοθεσίες (Νοσηλευτικά Ιδρύματα, προνοιακά ιδρύματα, Παιδικές Εξοχές – Κατασκηνώσεις, Ιερές Μονές, αρχαιολογικοί χώροι, ξενοδοχειακές μονάδες, εγκαταστάσεις Ενόπλων Δυνάμεων και Σωμάτων Ασφάλειας, Δομές Προσωρινής Φιλοξενίας Προσφύγων, τουριστικά καταλύματα, κλπ.). Στην περίπτωση αυτή, η λήψη της απόφασης αποτελεί αρμοδιότητα των υπευθύνων λειτουργίας τους και λαμβάνεται μετά από σχετική ενημέρωση των αρμοδίων οργάνων του ΠΣ σε τοπικό επίπεδο για την αναμενόμενη πορεία εξέλιξης του καταστροφικού φαινομένου και σύμφωνα με τα σχέδια εκκένωσής τους σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης.

Ειδικότερα, για αρχαιολογικούς χώρους πλησίον της περιοχής του ατυχήματος, οι υπεύθυνοι λειτουργίας τους μετά από σχετική ενημέρωση από τον εκάστοτε Επικεφαλής Αξιωματικό του Πυροσβεστικού Σώματος, ο οποίος ενεργεί σε τοπικό επίπεδο ως συντονιστής του πυροσβεστικού έργου και εφόσον αυτά βρίσκονται σε λειτουργία, εκκενώνουν άμεσα τον αρχαιολογικό χώρο από τους επισκέπτες, βάσει του σχεδιασμού

νομοθεσίες, λαμβάνοντας υπόψιν και την προστασία των πολιτών από κινδύνους οι οποίοι αναδύονται λόγω του ατυχήματος κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων.

⁴⁴Επισημαίνεται ότι η διάσωση, η οποία αποτελεί αρμοδιότητα του Πυροσβεστικού Σώματος, σε αντίθεση με την οργανωμένη προληπτική απομάκρυνση είναι δράση υποχρεωτική και κατά κανόνα αφορά μικρές ομάδες πολιτών, ή μεμονωμένα άτομα σε συγκεκριμένο και περιορισμένο χώρο στην περιοχή της καταστροφής, που η ζωή τους βρίσκεται σε άμεσο κίνδυνο.

τους και σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες που τους έχουν παρασχεθεί από το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού.

Νοείται ότι σε αυτές τις περιπτώσεις, οι αποφάσεις των υπευθύνων λειτουργίας των ανωτέρω υποδομών ή εγκαταστάσεων θα πρέπει να γνωστοποιούνται άμεσα στον οικείο Δήμαρχο, όπως επίσης και στον αρμόδιο Αντιπεριφερειάρχη, για λόγους καλύτερου συντονισμού του έργου της Πολιτικής Προστασίας στη διαχείριση εκτάκτων αναγκών και συνεπειών, καθώς και για την υποστήριξη του έργου τους από πλευράς Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Α. Κατευθυντήριες οδηγίες για τη λήψη απόφασης

Ο μόνος αρμόδιος να εισηγηθεί την οργανωμένη απομάκρυνση στις περιπτώσεις των ατυχημάτων κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων είναι ο εκάστοτε Επικεφαλής Αξιωματικός του Πυροσβεστικού Σώματος, ο οποίος ενεργεί σε τοπικό επίπεδο ως συντονιστής του πυροσβεστικού έργου, έχοντας την ευθύνη περιορισμού των επιπτώσεων από την εξέλιξη της καταστροφής σε τοπικό επίπεδο. Στο πλαίσιο αυτό, προτείνει εγκαίρως και επακριβώς τα όρια της περιοχής που θα χρειαστεί να υλοποιηθεί η δράση, με βάση την αναμενόμενη εξέλιξη του ατυχήματος.

Ο Δήμαρχος, έχοντας υπόψη την ανωτέρω σχετική εισήγηση, καθορίζει άμεσα, σημείο συγκέντρωσης (σε ασφαλή χώρο), στον οποίον οφείλουν να προσέλθουν οι επικεφαλής των φορέων που κύρια εμπλέκονται (ΕΛ.ΑΣ./Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. (κατά τόπο αρμοδιότητας), ΠΣ, ΕΚΑΒ, υπεύθυνος Πολιτικής Προστασίας), καθώς και ο τεχνικός ασφαλείας της εγκατάστασης (εφόσον είναι εφικτό), ή εάν αυτό δεν είναι άμεσα εφικτό, οι αναπληρωτές τους. Η ενέργεια αυτή κρίνεται απαραίτητη προκειμένου να εξασφαλιστεί, η επικοινωνία μεταξύ του Δημάρχου και όλων των εμπλεκόμενων φορέων, η συλλογή πληροφοριών σχετικών με την τρέχουσα κατάσταση, καθώς και ο συντονισμός τους. Επίσης, παρέχει τη δυνατότητα για την άμεση επιλογή σχεδίου δράσης που θα ακολουθήσουν οι φορείς στην περίπτωση που ληφθεί θετική απόφαση για απομάκρυνση.

Εν συνεχεία ο Δήμαρχος, πλαισιωμένος από τους επικεφαλείς των φορέων που εμπλέκονται, πριν λάβει την απόφαση, πρέπει εγκαίρως να εκτιμήσει ή να εξασφαλίσει τα εξής:

- **Τον αριθμό των ατόμων που πρέπει να απομακρυνθούν**, με βάση τα δημογραφικά στοιχεία ή άλλες πληροφορίες που σχετίζονται με τον αριθμό των ατόμων που διαβιούν ή βρίσκονται στην περιοχή αυτή για διάφορους λόγους (εργαζόμενοι, παραθεριστές, κλπ). Η απομάκρυνση, με βάση τον κίνδυνο, ενδεχομένως να μην αφορά το σύνολο των πολιτών, αλλά μέρος αυτών (άτομα παιδικής ή τρίτης ηλικίας, άτομα με προβλήματα υγείας, κλπ).
- **Τον προσδιορισμό των μέσων μεταφοράς** με βάση τον αριθμό των ατόμων που πρέπει να απομακρυνθούν και τη διαθεσιμότητά τους κατά τον χρόνο που θα δοθεί η εντολή υλοποίησης της δράσης, εφόσον χρειάζονται μεταφορά. Η έγκαιρη εξασφάλιση των μέσων απομάκρυνσης αποτελεί κρίσιμη παράμετρο στη λήψη της απόφασης. Επίσης, μία άλλη παράμετρος που πρέπει να εξεταστεί είναι και η δυνατότητα απομάκρυνσης των πολιτών με δικά τους μέσα, από καθορισμένα δρομολόγια, στα οποία έχει εξασφαλιστεί ο έλεγχος της κυκλοφορίας.
- Επισημαίνεται ότι η εξασφάλιση μέσων για τη μετακίνηση πολιτών μπορεί να γίνει με τα

μέσα Δημοτικής συγκοινωνίας που διαθέτει ο Δήμος, ή με τη συνδρομή μέσων άλλων φορέων του δημοσίου ή του ιδιωτικού τομέα τα οποία είναι άμεσα διαθέσιμα σε τοπικό επίπεδο (παράγραφος 8 του παρόντος - μνημόνια συνεργασίας με ιδιωτικούς φορείς – κατάρτιση μητρώου εργοληπτών για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών).

Στο πλαίσιο αυτό, το γραφείο Πολιτικής Προστασίας του Δήμου θα πρέπει να γνωρίζει εκ των προτέρων τα μέσα που μπορούν να διαθέσουν οι φορείς σε τοπικό επίπεδο στην περίπτωση έκτακτης ανάγκης, κατά την οποία υπάρχει το ενδεχόμενο υλοποίησης μίας τέτοιας δράσης. Επίσης, θα πρέπει να γνωρίζει τη διαδικασία διάθεσής τους, όταν πρόκειται για φορείς του δημοσίου, καθώς και τη διαδικασία διάθεσής τους, μέσω ενός μνημονίου συνεργασίας, όταν πρόκειται για φορείς του ιδιωτικού τομέα.

Στις περιπτώσεις που για την απομάκρυνση των πολιτών κρίνεται αναγκαία η χρήση πλωτών θαλασσίων μέσων, η παρουσία και η συμβολή των κατά τόπους Λιμενικών Αρχών αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση (Ν.4150/2013 ΦΕΚ 102/τευχ.Α και Π.Δ. 13/20-2-2018/ΦΕΚ 26/τευχ.Α). Στο πλαίσιο αυτό, ο Δήμαρχος επικοινωνεί με την οικεία Λιμενική Αρχή για τη δυνατότητα διάθεσης πλωτών μέσων.

- **Τον αρχικό χώρο συγκέντρωσης των πολιτών** (σημεία συγκέντρωσης) για την εν συνεχεία οργανωμένη απομάκρυνσή τους, εφόσον χρειάζονται μεταφορά.
- **Το χρονικό διάστημα που απαιτείται για την ειδοποίηση των πολιτών** εντός των ορίων της περιοχής που θα χρειαστεί να υλοποιηθεί η δράση, καθώς και τον τρόπο εντοπισμού και ειδοποίησής τους (πόρτα-πόρτα, ανακοινώσεις σε μέσα μαζικής ενημέρωσης, τοπικούς ραδιοφωνικούς σταθμούς, κλπ).
- **Τη δυνατότητα ελέγχου και διαχείρισης της κυκλοφορίας**, σε όλα τα εναλλακτικά δρομολόγια που έχουν προσδιοριστεί από την αρμόδια Αστυνομική Αρχή, ότι μπορούν να χρησιμοποιηθούν, λαμβάνοντας υπόψιν και την εκτιμώμενη εξέλιξη του ατυχήματος από τον εκάστοτε Επικεφαλής Αξιωματικό του Πυροσβεστικού Σώματος, ώστε να μην υπάρχει κίνδυνος κατά την απομάκρυνση των πολιτών.

Η δυνατότητα αυτή αφορά δρομολόγια που θα χρησιμοποιηθούν τόσο από τα μέσα μαζικής μεταφοράς των πολιτών, όσο και από τα ίδια μέσα που ενδέχεται να χρησιμοποιήσουν οι πολίτες που απομακρύνονται μετά τη λήψη και δημοσιοποίηση της σχετικής απόφασης.

Νοείται ότι σε όλες τις περιπτώσεις τα δρομολόγια που έχουν επιλεγεί, σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει να παρενοχλούν την κίνηση των πυροσβεστικών οχημάτων, καθώς και οχημάτων άλλων φορέων που σπεύδουν να ενισχύσουν το έργο της καταστολής και αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών (μηχανήματα έργου, υδροφόρες, ασθενοφόρα ΕΚΑΒ, κλπ).

- **Τη διασφάλιση επικοινωνιών** μεταξύ των αρμόδιων φορέων που εμπλέκονται στην υλοποίηση της δράσης έτσι ώστε να εξασφαλίζεται ο συντονισμός τους, καθώς και η παροχή πληροφοριών σχετικών με την τρέχουσα εξέλιξη του ατυχήματος κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων.
- **Την υποδοχή και φροντίδα των πολιτών** που απομακρύνονται σε επιλεγμένους ασφαλείς χώρους, συμπεριλαμβανομένης και της ιατρικής βοήθειας και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης.
- **Το χρονικό διάστημα που απαιτείται να απομακρυνθούν από την περιοχή** (π.χ. για 6

ώρες) μέχρι να ελαχιστοποιηθεί ο κίνδυνος για τον οποίο απομακρύνονται. Η εκτίμηση αυτή αφορά κυρίως τους πολίτες που διαμένουν μόνιμα ή προσωρινά στην περιοχή.

- **Τη φροντίδα για την επιστροφή των πολιτών** που απομακρύνθηκαν και διαμένουν μόνιμα ή προσωρινά στην περιοχή.

Με δεδομένη τη δυσκολία λήψης και υλοποίησης τέτοιων αποφάσεων, οι κατά περίπτωση αρμόδιοι Δήμαρχοι, οι περιοχές των οποίων πλήττονται, όταν αυτό είναι εφικτό στα χρονικά περιθώρια που επιτρέπει η εξέλιξη του φαινομένου, μπορούν να συγκαλούν άμεσα το Συντονιστικό Τοπικό Όργανο (ΣΤΟ) προς υποβοήθηση του έργου τους. Νοείται ότι για το σκοπό αυτό, στα ΣΤΟ των Δήμων, μετέχουν κατά κύριο λόγο εκπρόσωποι των φορέων που συμμετέχουν ενεργά στην υλοποίηση της δράσης για την οργανωμένη απομάκρυνση πολιτών.

Β. Σχέδιο δράσης

Οι δράσεις που προοδευτικά υλοποιούνται σε μια οργανωμένη απομάκρυνση πολιτών περιγράφονται ως εξής:

1. Εκτίμηση της κατάστασης και σχετική εισήγηση από τον εκάστοτε Επικεφαλής Αξιωματικό του Πυροσβεστικού Σώματος στο σημείο του περιστατικού, ο οποίος ενεργεί σε τοπικό επίπεδο ως συντονιστής του πυροσβεστικού έργου, προς τον αρμόδιο Δήμαρχο, προκειμένου να δρομολογήσει το μέτρο της οργανωμένης απομάκρυνσης του πληθυσμού.
2. Άμεσος καθορισμός από τον Δήμαρχο σημείου συγκέντρωσης φορέων που κύρια εμπλέκονται [ΕΛ.ΑΣ.-Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. (κατά τόπο αρμοδιότητας), ΠΣ, ΕΚΑΒ, κλπ]. Επισημαίνεται ότι η ενέργεια αυτή, δεν αποκλείει την επιτόπου σύγκληση από τον Δήμαρχο, εφόσον η εξέλιξη του φαινομένου το επιτρέπει, του Συντονιστικού Τοπικού Οργάνου (ΣΤΟ).
3. Λήψη απόφασης για την απομάκρυνση, ή μη απομάκρυνση, από τον αρμόδιο Δήμαρχο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 6, παρ. 5σ' του Ν.3013/2002 (όπως αυτό ισχύει, βάσει της παρ. 2 του άρθ. 18 του Ν. 3613/2007 (ΦΕΚ 263/Α'/2007) και του άρθ. 108 του Ν.4249/2014) και τις κατευθυντήριες οδηγίες που αναφέρονται παραπάνω **(παράγραφος Α του παρόντος)**.
4. Ενημέρωση κοινού, όταν έχει ληφθεί απόφαση για την απομάκρυνσή του. Η δημόσια ανακοίνωση της απόφασης προς ενημέρωση του κοινού πρέπει να συντάσσεται με ευθύνη του Δημάρχου που έλαβε την απόφαση. Η ανακοίνωση πρέπει να περιέχει τις εξής βασικές πληροφορίες:
 - Ποιος έλαβε την απόφαση και ποιος έχει την ευθύνη εκτέλεσής της.
 - Να προσδιορίζει με σαφή τρόπο τα όρια της περιοχής μέσα από την οποία θα πρέπει να απομακρυνθούν, καθώς και τον κίνδυνο που διατρέχουν οι πολίτες εάν παραμείνουν σε αυτή.
 - Να προσδιορίζει με σαφή τρόπο εάν συντρέχει λόγος γενικής απομάκρυνσης όλων των πολιτών, ή συγκεκριμένων ομάδων τις οποίες θα προσδιορίζει κατά προτεραιότητα (άτομα με αναπνευστικά προβλήματα, άτομα παιδικής ηλικίας, ηλικιωμένοι, κλπ).
 - Να προσδιορίζει πού και πότε θα συγκεντρωθούν (σημεία συγκέντρωσης) οι πολίτες, εφόσον χρειάζονται μεταφορά, καθώς και τα προσωπικά αντικείμενα που μπορούν

να έχουν μαζί τους.

- Να προσδιορίζει την προβλεπόμενη διάρκεια της απομάκρυνσης, καθώς και τον τόπο προορισμού.
- Να κατονομάζει τα ασφαλή οδικά δρομολόγια καθώς και τυχόν μονοδρομήσεις που μπορούν να ακολουθήσουν σε περίπτωση απομάκρυνσης με δικά τους μέσα.
- Να αναφέρει τη διαθέσιμη προνοιακή υποστήριξη στον τόπο προορισμού.
- Να αναφέρει οδηγίες για προστασία της παρουσίας των πολιτών που απομακρύνονται.

Σημειώνεται ότι έχει ιδιαίτερη σημασία στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης που θα δεχτούν να αναμεταδώσουν την ανακοίνωση, να επιτευχθεί η δημιουργία μίας και μοναδικής συνολικής εικόνας αντιμετώπισης της κατάστασης προς το κοινό.

Ωστόσο, πέραν των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης τοπικής ή πανελλαδικής εμβέλειας που θα αναμεταδώσουν την ανακοίνωση, η κύρια δράση της ενημέρωσης του κοινού για τη λήψη απόφασης και την έναρξη της διαδικασίας απομάκρυνσής του, θα πρέπει να βασίζεται κατά κύριο λόγο σε μεθόδους και πρακτικές που εξασφαλίζουν σε τοπικό επίπεδο περισσότερο τον εντοπισμό και εν συνεχεία την ενημέρωση των πολιτών για τον κίνδυνο που διατρέχουν στην περίπτωση που παραμείνουν στην περιοχή (πόρτα-πόρτα, ενημέρωση με διερχόμενο όχημα που παρέχει τις απαιτούμενες πληροφορίες, συνδυασμός και των δύο μεθόδων). Στην περίπτωση αυτή, τον κύριο λόγο για την υλοποίηση της δράσης έχουν οι κατά τόπους Αστυνομικές/Λιμενικές Αρχές, το έργο των οποίων μπορεί να υποστηριχτεί και από δημοτικούς υπαλλήλους. Ένα άλλο πλεονέκτημα που παρέχει η ενημέρωση με τις μεθόδους αυτές, είναι και η δυνατότητα άμεσης καταγραφής των πολιτών που επιθυμούν να απομακρυνθούν αλλά δεν διαθέτουν δικά τους μέσα, ή χρειάζονται ειδική μετακίνηση (ασθενείς, άτομα με κινητικά προβλήματα, κλπ). Οι πληροφορίες αυτές θα οδηγήσουν σε ορθολογικότερη εκτίμηση των μέσων που απαιτούνται για την οργανωμένη απομάκρυνση των πολιτών.

5. Εκτέλεση/δρομολόγηση επιμέρους ενεργειών βάσει του σχεδίου δράσης που έχει επιλεγεί να ακολουθήσουν όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς, πριν τη δημοσιοποίηση της απόφασης, υπό τον γενικό συντονισμό του οργάνου που αποφάσισε τη δράση ή έχει εξουσιοδοτηθεί για την εκτέλεσή της.

Επισημαίνεται ότι δράσεις που αφορούν την τήρηση της τάξης, τη ρύθμιση της κυκλοφορίας κατά την απομάκρυνση, καθώς και την πρόληψη και καταστολή τυχόν εγκλημάτων κατά της παρουσίας των πολιτών που απομακρύνονται από την περιοχή, αποτελούν αρμοδιότητα των κατά τόπους Αστυνομικών/Λιμενικών Αρχών.

6. Τερματισμός επιμέρους δράσεων και αποκλιμάκωση εμπλεκόμενων φορέων, μετά από σχετική απόφαση του Δημάρχου.

7. Καταγραφή και αποτίμηση έργου, από το Γραφείο Πολιτικής Προστασίας του Δήμου.

Είναι προφανές ότι η επιλογή του σχεδίου δράσης που θα ακολουθήσουν οι εμπλεκόμενοι φορείς, αποτελεί διαδικασία που υπαγορεύεται κυρίως από την αναμενόμενη εξέλιξη του ατυχήματος, τις ιδιαιτερότητες της περιοχής, καθώς και τους πόρους που είναι διαθέσιμοι για την υλοποίηση της δράσης.

Οι πολίτες και τα όργανα των φορέων που εμπλέκονται, πρέπει σαφώς να καταλάβουν ποιος αποφασίζει ή έχει εξουσιοδοτηθεί για την εκτέλεση της ανωτέρω δράσης, Δήμαρχος ή Περιφερειάρχης (ή αρμόδιος εξουσιοδοτημένος Αντιπεριφερειάρχης) και κατ' επέκταση

έχει τον γενικό συντονισμό των επιμέρους ενεργειών που απαιτούνται για την υλοποίησή της.

Γ. Ειδικότερες δράσεις

- Σε περιοχές όπου υπάρχει παρουσία αλλοδαπών πολιτών (τουριστικά θέρετρα κλπ), θα πρέπει να υπάρξει μέριμνα από τον Δήμαρχο ξενόγλωσσης ανακοίνωσης για την ενημέρωσή τους σχετικά με τη λήψη της απόφασης για την οργανωμένη απομάκρυνση και τις ασφαλείς διαδρομές που μπορούν να ακολουθήσουν όσοι θέλουν να απομακρυνθούν με ίδια μέσα.
- Για τη μεταφορά αλλοδαπών πολιτών που δεν διαθέτουν ίδια μέσα μετακίνησης, κρίνεται απαραίτητο, εφόσον είναι εφικτό, να καθορισθεί ιδιαίτερο σημείο συγκέντρωσης αυτών, για την εν συνεχεία απομάκρυνσή τους, με στόχο την καλύτερη επικοινωνία τους με τις Αρχές και τη δημιουργία καλύτερων συνθηκών υποστήριξής τους.
- Η οργανωμένη απομάκρυνση πολιτών θα πρέπει να πραγματοποιείται κατά προτίμηση εντός των διοικητικών ορίων του οργάνου που έλαβε την απόφαση, δηλαδή εντός του Δήμου που πλήττεται ή σε όμορους Δήμους ή εντός της οικείας Περιφερειακής Ενότητας, ανάλογα με το εάν η απόφαση έχει ληφθεί από τον Δήμαρχο ή τον Περιφερειάρχη (ή τον εξουσιοδοτημένο αρμόδιο Αντιπεριφερειάρχη), όταν η εξελισσόμενη ή επικείμενη καταστροφή μπορεί να επηρεάσει περισσότερους από έναν Δήμο.
- Η απαίτηση αυτή, εφόσον είναι εφικτή, αποβλέπει στον καλύτερο συντονισμό κατά το στάδιο εκτέλεσης - υλοποίησης της δράσης, δεδομένου ότι δύναται να δρομολογείται από το ίδιο τοπικό όργανο που γνωρίζει καλά τις ιδιαιτερότητες της περιοχής. Το αυτό ισχύει και για τις περιπτώσεις που η απόφαση έχει ληφθεί από τον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή τον Γενικό Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας, δεδομένου ότι οι αποφάσεις τους εκτελούνται από τα ανωτέρω όργανα, Δήμαρχο ή Περιφερειάρχη (ή τον εξουσιοδοτημένο αρμόδιο Αντιπεριφερειάρχη).

Δ. Μνημόνια ενεργειών για την υλοποίηση της δράσης της οργανωμένης απομάκρυνσης πολιτών λόγω ατυχημάτων κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων

Οι Αυτοτελείς Δ/νσεις Πολιτικής Προστασίας των Περιφερειών, καθώς και τα Γραφεία Πολιτικής Προστασίας των Δήμων, να προχωρήσουν στη σύνταξη μνημονίου ενεργειών σχετικά με τη δράση της οργανωμένης απομάκρυνσης πολιτών λόγω ατυχήματος κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων (ονομαστική κατάσταση των υπευθύνων με τα στοιχεία επικοινωνίας τους, κατάλογος των επιχειρησιακά έτοιμων μέσων που διαθέτει ο φορέας, μνημόνια συνεργασίας με ιδιωτικούς φορείς για την εξασφάλιση επιπλέον πόρων, κλπ.).

13.Κλιμάκωση περιστατικού

Ο συντονισμός της δρομολόγησης των δράσεων από τους εμπλεκόμενους φορείς για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών ένεκα ατυχήματος κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων γίνεται από το αρμόδιο

Όργανο Πολιτικής Προστασίας [Δήμαρχος, Περιφερειάρχης/αρμόδιος Αντιπεριφερειάρχης, Γενικός Γραμματέας Πολιτικής Προστασίας ή το ΚΣΟΠΠ, Συντονιστής Αποκεντρωμένης Διοίκησης (εφόσον του ανατεθεί ρόλος από τον Γενικό Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας)], ανάλογα με την κλιμάκωση του περιστατικού.

Νοείται ότι το επίπεδο κλιμάκωσης και κινητοποίησης του εμπλεκόμενου προσωπικού και μέσων δύναται να τροποποιηθεί, όταν αυτό απαιτηθεί, βάσει της αξιολόγησης των νεότερων δεδομένων που αφορούν στις συνέπειες του καταστροφικού φαινομένου. Κριτήρια κλιμάκωσης θεωρούνται:

- η αδυναμία αντιμετώπισης της καταστροφής από το κατώτερο διοικητικό επίπεδο λόγω ανεπάρκειας διατιθέμενων πόρων
- η έκταση της καταστροφής
- το μέγεθος των απωλειών ή ζημιών (ένταση της καταστροφής)

Σε περίπτωση που η κλιμάκωση του περιστατικού είναι τέτοια που κρίνεται απαραίτητη η κινητοποίηση κεντρικών φορέων, τότε:

- **Το ΚΕΠΠ/ΕΣΚΕ**, κατόπιν σχετικού αιτήματος, του Οργάνου Πολιτικής Προστασίας που έχει τον συντονισμό της δρομολόγησης των δράσεων για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών ένεκα του ατυχήματος κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, δρομολογεί τα αιτήματα των φορέων προς ενίσχυση του έργου τους, εφόσον και όταν απαιτηθεί, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 1.1 (υποπαράγραφος IV. Κέντρο Επιχειρήσεων Πολιτικής Προστασίας) του Μέρους 2 του παρόντος Σχεδίου.

Στο πλαίσιο αυτό, μεταξύ άλλων, το ΚΕΠΠ/ΕΣΚΕ ενημερώνει σχετικά τους κάτωθι κεντρικούς φορείς, προκειμένου αυτοί να δρομολογήσουν δράσεις όπως αυτές προβλέπονται στο Μέρος 2 του παρόντος Σχεδίου, **εφόσον και όποτε απαιτηθεί:**

- τη Δ/νση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, προκειμένου, εφόσον απαιτηθεί, να υποστηρίξει το έργο του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας και το ΚΕΠΠ/ΕΣΚΕ,
- το Γραφείο του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας,
- τη Δ/νση Πυροσβεστικών Επιχειρήσεων του Αρχηγείου του Πυροσβεστικού Σώματος,
- τη Γενική Γραμματεία Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων και τη Γενική Δ/νση Περιβαλλοντικής Πολιτικής του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας, προκειμένου να ενημερώσουν τις αρμόδιες υπαγόμενες σε αυτές οργανικές μονάδες (Δ/νση Διαχείρισης Αποβλήτων, Δ/νση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης, Δ/νση Κλιματικής Αλλαγής & Ποιότητας της Ατμόσφαιρας),
- σε περίπτωση περιστατικού με ενδεχόμενες περιβαλλοντικές επιπτώσεις, τα Σώματα Επιθεώρησης Βόρειας και Νότιας του ΥΠΕΝ, κατά τόπο αρμοδιότητας, ή το Συντονιστικό Γραφείο Αποκατάστασης Περιβαλλοντικής Ζημίας (ΣΥ.Γ.Α.ΠΕ.Ζ.), προκειμένου να προβούν, σε συνεργασία με τις κατά τόπους Δ/νσεις Περιβάλλοντος των Περιφερειών, τα Κλιμάκια Ελέγχου Ποιότητας Περιβάλλοντος (Κ.Ε.Π.ΠΕ.) και τις Δ/νσεις ΠΕ.ΧΩ.ΣΧ. των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, σε εξέταση των περιπτώσεων συνδρομής στον έλεγχο και τον συντονισμό διεξαγωγής δειγματοληψιών⁴⁵,

⁴⁵ Για τις περιοχές Αττικής και Θεσσαλονίκης, τα Σώματα Επιθεώρησης Βορείου και Νοτίου Ελλάδας του ΥΠΕΝ, αντίστοιχα, δύναται να αιτηθούν στο Τμήμα Περιβαλλοντικής Προστασίας της κατά τόπο αρμόδιας Δ/νσης Ασφάλειας (ΠΔ 42/2011, ΦΕΚ Α'/10.05.2011 & ΠΔ 7/2017, ΦΕΚ 14Α'/09.02.2017), Δ/νση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών / ΓΓΠΠ

- το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ), σε περίπτωση τραυματισμού ή θανάτου εργαζομένων εντός της εγκατάστασης ή χειριστών μηχανημάτων, κλπ. και
- τις αρμόδιες οργανικές μονάδες του Υπουργείου Εξωτερικών, εφόσον απαιτείται, προκειμένου να δρομολογήσουν δράσεις όπως αυτές προβλέπονται στην παρ. 1.10 του Μέρους 2 του παρόντος Σχεδίου.

Επιπλέον:

- **Τα Κέντρα Επιχειρήσεων των Π.Σ., ΕΛ.ΑΣ. και Λ.Σ./ΕΛ.ΑΚΤ.** ενημερώνουν άμεσα τις ανώτερες διοικητικές τους δομές.
- **Το Κέντρο Επιχειρήσεων Υγείας του ΕΚΑΒ (Κ.ΕΠ.Υ./ΕΚΑΒ)** ενημερώνει άμεσα την Ομάδα Διαχείρισης Κρίσεων (Ο.ΔΙ.Κ.) (εφόσον απαιτείται) και τον Πρόεδρο του ΕΚΑΒ.

Επισημαίνεται και πάλι ότι κανένας φορέας δεν εισέρχεται εντός της καυτής και της θερμής ζώνης εάν δεν έχει αρμοδιότητα, εάν δε διαθέτει τον κατάλληλο προστατευτικό εξοπλισμό και εκπαίδευση και εάν δεν εγγυηθεί για την ασφάλειά του ο αρμόδιος επικεφαλής Αξιωματικός του Π.Σ. στο περιστατικό, ο οποίος έχει και τον συντονισμό του έργου της καταστολής.

Διευκρινίζεται ότι η κλιμάκωση της κινητοποίησης του κάθε φορέα δεν πρέπει να συγχέεται με τη γενικότερη κλιμάκωση της κινητοποίησης του συνόλου του Μηχανισμού Πολιτικής Προστασίας (η οποία ορίζεται στο Ν.3013/2002, αρθ. 2) και είναι δυνατόν να λαμβάνει χώρα σε διαφορετικό χρόνο, όπως προκύπτει από τον ρόλο και τις αρμοδιότητές του.

Σημειώνεται ότι σε περίπτωση που η κλιμάκωση των επιχειρήσεων για τη διαχείριση των αναγκών που προκύπτουν τεθεί σε κεντρικό επίπεδο, ο Γενικός Γραμματέας Πολιτικής Προστασίας, με βάση την πληροφόρηση που δέχεται από τα Κέντρα Επιχειρήσεων και τις εκτιμήσεις του επικεφαλής του Π.Σ., ο οποίος και έχει το συντονισμό καταστολής του ατυχήματος, μπορεί να ενεργοποιήσει την Υποστηρικτική Ομάδα Διαχείρισης ΧΒΡΠ Απειλών & Συμβάντων (ΥΟΔ) του άρθρου 15 του Ν. 3496/2006 και να συγκαλέσει ΚΣΟΠΠ.

14.Βραχεία εξυγίανση και περιβαλλοντική αποκατάσταση του χώρου του περιστατικού

Η βραχεία εξυγίανση-απορρύπανση του χώρου μετά από συμβάν ή σοβαρό ατύχημα κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων με περιβαλλοντικές επιπτώσεις ή επικείμενες περιβαλλοντικές απειλές, η οποία δύναται να περιλαμβάνει τη συλλογή, μεταφορά και διαχείριση των επικινδύνων αποβλήτων που προέκυψαν εξαιτίας του ατυχήματος, τον τυχόν καθαρισμό παρακείμενου οδοστρώματος, κλπ., υλοποιείται από τον κάτοχο των επικινδύνων αποβλήτων, μετά την καταστολή του περιστατικού, υπό την παρακολούθηση του επικεφαλής Αξιωματικού του ΠΣ στο σημείο του περιστατικού.

Νοείται ότι σε περίπτωση που ο κάτοχος των επικινδύνων αποβλήτων δεν προβαίνει στις δέουσες ενέργειες, η Δ/ση ΠΕ.ΧΩ. της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης δρομολογεί

για τη συνδρομή τους, εφόσον είναι εφικτό, στη διενέργεια αυτοψίας κατ' εφαρμογή του Ν.4042/2012 (ΦΕΚ 24Α'/13.02.2012) για την «Ποινική Προστασία Περιβάλλοντος» – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/99/ΕΚ – Πλαίσιο παραγωγής και διαχείρισης αποβλήτων – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/98/ΕΚ – Ρύθμιση θεμάτων Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής». Το Τμήμα Περιβαλλοντικής Προστασίας της κατά τόπο αρμόδιας Δ/σης Ασφάλειας δύναται, κατόπιν εντολής της αρμόδιας Εισαγγελικής Αρχής, να ασκήσει και προανακριτικό έργο μετά τη λήξη του περιστατικού.

σχετικές δράσεις, κατόπιν σχετικού αιτήματος του επικεφαλής Αξιωματικού του ΠΣ στο σημείο του περιστατικού.

Σε περίπτωση που επικίνδυνα απόβλητα έχουν διαρρεύσει σε γειτνιάζον οδικό δίκτυο, δρομολογούνται οι ενέργειες οι οποίες προβλέπονται στο υπ' αριθ. 1773/07-03-2016 έγγραφο της Δ/νσης Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της ΓΓΠΠ (ΑΔΑ: 7Ε9Η465ΦΘΕ-Ω06)).

Σε περίπτωση εφαρμογής της ΚΥΑ 13588/725/06 (ΦΕΚ 383Β'/28.03.2006), όπως αυτή τροποποιήθηκε με το άρθρο 3 (παρ. 1δ) της ΚΥΑ οικ. 62952/5384/2016 (ΦΕΚ 4326Β'/30.12.2016), σε περίπτωση ρύπανσης ενός χώρου με επικίνδυνα απόβλητα συνεπεία ατυχήματος, συμπεριλαμβανομένων και των περιστατικών όπου απαιτείται επείγουσα διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων, μετά την υλοποίηση των άμεσων μέτρων καταστολής του από την αρμόδια Πυροσβεστική Υπηρεσία, όλα τα αναγκαία μέτρα για την εξυγίανση και αποκατάσταση του χώρου και την προστασία του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος λαμβάνονται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 1 και 2 του ανωτέρω άρθρου. Ειδικότερα, οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις αποτελούν τις αρμόδιες αρχές για την εποπτεία και έγκριση εκτέλεσης των απαιτούμενων μέτρων/ εργασιών, η δε υλοποίηση των απαιτούμενων μέτρων/ εργασιών αναλαμβάνεται από τον υπόχρεο φορέα/ κάτοχο των επικινδύνων αποβλήτων ή από τη Δ/νση ΠΕ.ΧΩ.ΣΧ. της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης στις περιπτώσεις όπου δεν μπορεί να διαπιστωθεί η ταυτότητα του παραγωγού ή κατόχου των επικινδύνων αποβλήτων.

Επιπλέον, σύμφωνα με το υπ' αριθ. ΥΠΕΝ/ΣΥΓΑΠΕΖ/105239/679/14-11-2019 έγγραφο του ΣΥΓΑΠΕΖ, στην περίπτωση που δεν είναι μακροσκοπικά δυνατός ο διαχωρισμός ενός αποβλήτου σε επικίνδυνο ή μη και από τα φυσικά χαρακτηριστικά του (οσμή, χρώμα, πυκνότητα κλπ) εκτιμηθεί από τους αρμόδιους περιβαλλοντικούς φορείς ότι πρέπει να γίνει δειγματοληψία για την ταυτοποίηση του αποβλήτου και την κατάταξή του στον αντίστοιχο ΕΚΑ, το απόβλητο θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως επικίνδυνο, η διαχείριση του οποίου, εφόσον δεν είναι δυνατός ο εντοπισμός του κατόχου ή του υπευθύνου, αποτελεί αρμοδιότητα της Δ/νσης Περιβάλλοντος της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Τα ανωτέρω συνηγορούν και με την «αρχή της προφύλαξης», όπως αυτή αναφέρεται στην παρ. 11 (Μέρος IV) του παρόντος Σχεδίου, σύμφωνα με την οποία το «άγνωστο» απόβλητο θα πρέπει για τη διαχείρισή του να αντιμετωπίζεται ως επικίνδυνο.

Σε περίπτωση εφαρμογής του ΠΔ 148/2009 περί περιβαλλοντικής ευθύνης, όπως αυτό τροποποιήθηκε και ισχύει, η αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του ανωτέρω Προεδρικού Διατάγματος (ΥΠΕΝ διά του ΣΥΓΑΠΕΖ ή οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση διά της Δ/νσης Περιβάλλοντος, κατά περίπτωση) προβαίνει στην εφαρμογή των απαιτούμενων δράσεων αποκατάστασης, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 9 αυτού. Σε περίπτωση που αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του ΠΔ 148/2009 είναι η Δ/νση Περιβάλλοντος της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η ανωτέρω Δ/νση εισηγείται στον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την αντιμετώπιση της άμεσης ή επελθούσας ζημίας (ΠΔ 148/2009, άρθρο 6, παρ. 3). Στα άρθρα 9 έως 12 του ΠΔ 148/2009, προβλέπονται αναλυτικά οι δράσεις αποκατάστασης, ο καθορισμός των μέτρων αποκατάστασης και ο καταλογισμός των δαπανών αποκατάστασης για την πρόληψη και την αποκατάσταση των ζημιών στο περιβάλλον.

Οι εταιρίες μεταφοράς έχουν καταρχάς υποχρέωση να ενημερώνουν άμεσα την αρμόδια αρχή για την ύπαρξη περιβαλλοντικής ζημίας ή την άμεση απειλή πρόκλησης τέτοιας ζημίας

(ΠΔ 148/2009, άρθρο 7, παρ. 3). Εφόσον στο χώρο του ατυχήματος παρίστανται οι τοπικές υπηρεσίες Περιβάλλοντος, μπορούν και αυτές να ενημερώσουν άμεσα την αρμόδια Αρχή σχετικά με τα ανωτέρω.

Το ΣΥΓΑΠΕΖ συντονίζει και κατευθύνει το έργο της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία έχει αρμοδιότητα για την εφαρμογή της περιβαλλοντικής ευθύνης, μέσω των ΠΕΑΠΖ, ώστε να εφαρμόσει επιτυχώς τις διατάξεις του ΠΔ 148/2009, όταν η ζημία συμβαίνει στα διοικητικά τους όρια και δεν συντρέχουν άλλοι λόγοι (π.χ. να επηρεάζονται φυσικοί πόροι ή υπηρεσίες εθνικής σημασίας).

Βασικό ρόλο στην όλη διαδικασία έχει το αρμόδιο Σώμα Επιθεώρησης του ΥΠΕΝ κατά την αξιολόγηση των αιτημάτων, τη διενέργεια ελέγχων για την τήρηση των υποχρεώσεων από τους κατόχους των επικινδύνων εμπορευμάτων καθώς και για την επιβολή διοικητικών κυρώσεων (άρθρα 13, 16 και 17 του ΠΔ148/2009). Ειδικότερα, το ανωτέρω Σώμα αξιολογεί τα αιτήματα φυσικών ή νομικών προσώπων:

- που επηρεάζονται ή ενδέχεται να επηρεασθούν από περιβαλλοντική ζημία ή
- έχουν έννομο συμφέρον από τη λήψη απόφασης σχετικά με περιβαλλοντική ζημία.

Το αρμόδιο Σώμα Επιθεώρησης του ΥΠΕΝ διαβιβάζει το αίτημα για ανάληψη δράσης κατά περίπτωση είτε στο ΣΥΓΑΠΕΖ, για περιπτώσεις που επηρεάζουν πόρους ή υπηρεσίες εθνικής σημασίας ή επηρεάζουν δύο ή περισσότερες Περιφέρειες (ΠΔ 148/2009, άρθρο 6, παρ. 1) είτε στις Περιφερειακές Επιτροπές Αποκατάστασης Περιβαλλοντικής Ζημιάς (ΠΕΑΠΖ) των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, για περιπτώσεις που επηρεάζουν πόρους ή υπηρεσίες που βρίσκονται εντός των διοικητικών τους ορίων ενημερώνοντας παράλληλα το ΣΥΓΑΠΕΖ.

Η αρμόδια Αρχή (ΣΥΓΑΠΕΖ ή ΠΕΑΠΖ) μπορεί να ζητήσει τη συνδρομή του αρμόδιου Σώματος Επιθεώρησης του ΥΠΕΝ ή των αρμόδιων Υπηρεσιών ελέγχου αντίστοιχα, προκειμένου να προβούν σε περιβαλλοντική επιθεώρηση και να τεκμηριώσουν, μέσω του ελέγχου, το είδος και την έκταση της περιβαλλοντικής ζημιάς και κυρίως να ταυτοποιήσουν τον υπόχρεο φορέα (υπ' αριθ. οικ. 65/22-11-11 έγγραφο του ΣΥΓΑΠΕΖ (ΑΔΑ: 45700-ΔΡ6).

Οι δαπάνες των δράσεων αποκατάστασης βαρύνουν τον υπόχρεο φορέα (ΚΥΑ οικ. 62952/5384/2016, άρθρο 3, παρ. 1δ και ΠΔ 148/2009, άρθρο 11). Σε περίπτωση που ο φέρων την ευθύνη της ζημιάς είναι άγνωστος ή μέχρι να διαπιστωθεί η ταυτότητά του, η ευθύνη και το κόστος για εξυγίανση ή/και αποκατάσταση του χώρου καθώς και όλα τα αναγκαία μέτρα, βαρύνουν την οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση στα όρια της οποίας βρίσκονται τα επικίνδυνα απόβλητα (ΚΥΑ οικ. 62952/5384/2016, άρθρο 3, παρ. 1δ, άρθρο 9 του ΠΔ 148/2009 και Ν. 3852/2010). Αντί της αρμόδιας αρχής, είναι δυνατόν στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο ΠΔ 148/2009, να αναλαμβάνει η αδειοδοτούσα ή άλλη δημόσια αρχή, μετά από συνεννόηση με την αρμόδια αρχή, το σύνολο ή μέρος των δαπανών για τις δράσεις πρόληψης και αποκατάστασης των περιβαλλοντικών ζημιών (ΠΔ 148/2009, άρθρο 11, παρ. 8).

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το ΠΔ 148/2009, ο εντοπισμός του φέροντα την ευθύνη της περιβαλλοντικής ζημιάς ή της άμεσης απειλής τέτοιας ζημιάς και ο καταλογισμός της ευθύνης του, γίνεται από την αρμόδια αρχή ή από κάθε άλλη δημόσια αρχή που μπορεί να διενεργεί τους απαιτούμενους περιβαλλοντικούς ελέγχους, είτε αυτεπαγγέλτως είτε μετά από καταγγελία που προέρχεται από φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή μετά από σχετική ενημέρωση δημόσιας αρχής (ΠΔ 148/2009, άρθρο 6, παρ. 9). Στην περίπτωση αυτή και όταν

μετά την εξέταση της καταγγελίας προκύπτει περιβαλλοντική ζημιά αλλά δεν ταυτοποιηθεί ο υπεύθυνος κάτοχος των αποβλήτων, διαβιβάζεται σχετική απόφαση του Γενικού Γραμματέα Φυσικού Περιβάλλοντος & Υδάτων του ΥΠΕΝ στην, κατά περίπτωση, αρμόδια Αρχή, προκειμένου να αναλάβει δράση, η οποία θα πρέπει να έχει μεριμνήσει έγκαιρα για την εξασφάλιση των σχετικών πόρων (ΠΔ 148/2009, άρθρο 9, υπ' αριθ. οικ. 65/22.11.2011 εγκύκλιος του ΣΥΓΑΠΕΖ). Όταν ο εντοπισμός δεν γίνεται από την αρμόδια αρχή, αλλά από άλλη δημόσια αρχή, η τελευταία οφείλει να ενημερώνει άμεσα την αρμόδια αρχή (άρθρο 6, παρ. 9). Το τελευταίο καθιστά ιδιαίτερα σημαντικό τον ρόλο στη διαδικασία ταυτοποίησης του φορέα εκμετάλλευσης/κατόχου του οχήματος, των τοπικών αρμόδιων αστυνομικών αρχών που σπεύδουν στο χώρο του συμβάντος.

Η εξυγίανση-απορρύπανση του χώρου δύναται να ανατίθεται από την αρμόδια αρχή της ΚΥΑ 13588/725/2006, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την ΚΥΑ οικ. 62952/5384/2016 (ΦΕΚ 4326Β'/30.12.2016) (παρ. 1δ, άρθρο 3) (Δ/νση ΠΕ.ΧΩ.ΣΧ. της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης) σε εταιρείες διαχείρισης επικινδύνων αποβλήτων⁴⁶ (πλην των ραδιενεργών) που έχουν αδειοδοτηθεί σύμφωνα με το Άρθρο 36του Νόμου 4042/2012 (ΦΕΚ 24 Α), όπως ισχύει. Σε περίπτωση που οι δράσεις αποκατάστασης ανατεθούν στις ανωτέρω αδειοδοτημένες εταιρείες διαχείρισης με απευθείας μέριμνα του έχοντος την ευθύνη της ζημίας ή του φορέα που είναι αρμόδιος για τη συντήρηση και τη λειτουργία του οδικού δικτύου, αυτές επιβλέπονται και επικουρούνται από την αρμόδια αρχή της ΚΥΑ 13588/725/2006 ή/και του ΠΔ 148/2009, σύμφωνα με τα όσα αναφέρθηκαν παραπάνω. Οι αδειοδοτημένες εταιρείες για συλλογή-μεταφορά αποβλήτων έχουν την πλήρη ευθύνη για την οργάνωση των μέσων συλλογής και των οχημάτων μεταφοράς, την καταλληλότητά τους για την μεταφορά των αποβλήτων και την ασφαλή παράδοσή τους σε νόμιμα λειτουργούσες επιχειρήσεις προς περαιτέρω εργασίες ανάκτησης ή διάθεσης ή προς διασυνοριακή μεταφορά. **Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση που δεν υπάρχει σχετική πρόβλεψη κατά την κατάρτιση του προϋπολογισμού των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, δύναται η σύσταση ειδικού ΑΛΕ όπου θα εγγράφονται ετησίως δαπάνες για την αντιμετώπιση εκτάκτων περιστατικών διαχείρισης εγκαταλελειμμένων υλικών με κατεπείγουσες διαδικασίες. Συγκεκριμένα, προτείνεται η σύναψη σύμβασης από πλευράς έκαστης Αποκεντρωμένης Διοίκησης με αδειοδοτημένες εταιρείες διαχείρισης επικινδύνων αποβλήτων, με σκοπό την επείγουσα διαχείριση ανεξέλεγκτων αποθέσεων υλικών άγνωστης προέλευσης που θα προκύψουν κατά τη διάρκεια του έτους στην περιοχή ευθύνης των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς τη δημοσίευση, όπως προβλέπεται στο άρθρο 32 (παρ. 2γ) του Ν. 4412/2016.**

Επισημαίνεται ότι η περίπτωση εξυγίανσης του χώρου από τη διαρροή των ραδιενεργών υλικών ως αποτέλεσμα του ατυχήματος κατά τη μεταφορά τους, εξαιρείται από τις διατάξεις τόσο της ΚΥΑ 13588/725/2006 (άρθρο 3), όπως αυτή τροποποιήθηκε και ισχύει, όσο και του ΠΔ 148/2009 (άρθρο 5) αλλά και του Ν. 4042/2012 (άρθρο 10).

⁴⁶ Η αναζήτηση των αδειοδοτημένων εταιρειών στη συλλογή-μεταφορά και επεξεργασία επικινδύνων και μη επικινδύνων αποβλήτων γίνεται ανά κωδικό ΕΚΑ, μέσω της πλατφόρμας του Ηλεκτρονικού Μητρώου Αποβλήτων (ΗΜΑ) του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας (wrm.ypeka.gr) με το εργαλείο «ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΜΕΣΩ ΕΚΑ».

Στην περίπτωση ατυχήματος με εμπλεκόμενο ραδιενεργό υλικό της κλάσης 7 ο κάτοχος του υλικού (οργανισμός) έχει την πλήρη και αποκλειστική ευθύνη για θέματα ασφάλειας και ακτινοπροστασίας, συμπεριλαμβανομένης και της απορρύπανσης, βάσει των εσωτερικών του σχεδίων έκτακτης ανάγκης, τα οποία έχει συντάξει και καταθέσει στο πλαίσιο της αδειοδότησής του από την ΕΕΑΕ. Νοείται ότι σε περίπτωση που ο κάτοχος των επικινδύνων αποβλήτων δεν προβαίνει στις δέουσες ενέργειες, η ΕΕΑΕ (άρθρο 97 του Π.Δ. 101/2018) μεριμνά για την αξιολόγηση των ραδιολογικών συνθηκών και συνεπειών κατά την εκδήλωση έκτακτης ανάγκης και για τη γνωμοδότηση αναφορικά με την εφαρμογή της κατάλληλης στρατηγικής και των κατάλληλων δράσεων προστασίας, συμπεριλαμβανομένης και της στρατηγικής απορρύπανσης από το ΠΣ⁴⁷, υπό την παρακολούθηση του επικεφαλής Αξιωματικού του ΠΣ στο σημείο του περιστατικού. Επιπλέον, η ΕΕΑΕ εκδίδει κατευθυντήριες οδηγίες για τα μέτρα ασφάλειας κατά τη μεταφορά ραδιενεργών υλικών διαθέσιμες στο διαδικτυακό της τόπο (<https://eeae.gr/files/KO/KA-EEAE-KO-032020-01.pdf>). Στις διασυνοριακές αποστολές ραδιενεργών αποβλήτων ή αναλωμένου καυσίμου, εφαρμόζεται το Π.Δ. 83/2010 (ΦΕΚ 147/Α), υπό τις προϋποθέσεις των αρθ. 1 και 2. Το Π.Δ. 83/2010 θεσπίζει κοινοτικό σύστημα επιτήρησης και ελέγχου των διασυνοριακών αποστολών ραδιενεργών αποβλήτων και αναλωμένου καυσίμου, ώστε να εξασφαλίζεται η κατάλληλη προστασία του πληθυσμού.

Γενικά για την αστική ευθύνη αναφορικά με την προστασία του περιβάλλοντος εφαρμόζεται το άρθρο 29 του Ν. 1650/86, όπως ισχύει, σύμφωνα με το οποίο: «Οποιοσδήποτε, φυσικό ή νομικό πρόσωπο προκαλεί ρύπανση ή άλλη υποβάθμιση του περιβάλλοντος ευθύνεται σε αποζημίωση, εκτός εάν υποδείξει ότι η ζημιά οφείλεται σε ανώτερη βία ή ότι προήλθε από υπαίτια ενέργεια τρίτου που ενήργησε δολίως».

Σημειώνεται ότι από τις ανωτέρω ενέργειες διαχείρισης επικινδύνων αποβλήτων, όπως αυτά ορίζονται με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, συμπεριλαμβανομένων και των αποβλήτων υγειονομικών μονάδων, εξαιρείται η διαχείριση ληγμένων ή άχρηστων φαρμάκων, η οποία γίνεται σύμφωνα με την ΥΑ ΔΥΓ3α/οικ 2464/2012 (ΦΕΚ 11Β'/10.01.2012) με σαφώς προσδιορισμένη διαδικασία που εφαρμόζεται από την ΙΦΕΤ Α.Ε. (άρθρο 22, Ν. 2737/1999 και καταστατικό της εταιρείας «ΙΦΕΤ Α.Ε.»).

Όσον αφορά την πιθανή μετάγγιση του επικίνδυνου υλικού από το βυτιοφόρο όχημα, εάν αυτή δεν δύναται να γίνει από τον έχοντα την ευθύνη της ζημίας, μπορεί να ανατεθεί στην εταιρία διαχείρισης επικινδύνων αποβλήτων η οποία έχει αναλάβει την περιβαλλοντική αποκατάσταση του χώρου, με χρέωση πάντα του ρυπαίνοντος, βάσει της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει» (Ενοποιημένη απόδοση της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) 2012/С 326/01, άρθρο 194, Ν. 1650/86, άρθρο 29 και ΠΔ 148/2009, άρθρο 2, για τις περιπτώσεις που το ανωτέρω Π.Δ. δύναται να εφαρμοστεί), καθώς και σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις του Αστικού και Ποινικού Κώδικα, όπως αυτοί ισχύουν.

⁴⁷ Η διαδικασία της απορρύπανσης που ακολουθείται από τις ομάδες επέμβασης του Πυροσβεστικού Σώματος αφορά την απορρύπανση του προσωπικού και ρυπασμένων ατόμων, όπως και εξοπλισμού - υλικών και όχι απορρύπανση χώρου ή μίας περιοχής.

Επισημαίνεται ότι, κατά τη διάρκεια των δράσεων εξυγίανσης-απορρύπανσης του χώρου, οι οποίες λαμβάνουν χώρα μετά την πλήρη καταστολή του συμβάντος, το ΠΣ, ως έχον το συντονισμό της καταστολής του συμβάντος, εγγυάται την ασφάλεια του χώρου, των εργασιών και των χειριστών των μηχανημάτων.

Με την ολοκλήρωση των δράσεων βραχείας εξυγίανσης-απορρύπανσης του χώρου παύει να ισχύει και η οριοθέτηση των ζωνών επιχειρήσεων (καυτή, θερμή, ψυχρή και ελεύθερη) σε αυτόν.

Όσον αφορά τις δράσεις εξυγίανσης-απορρύπανσης του χώρου του περιστατικού, επισημαίνονται τα εξής:

- Οι δράσεις αυτές έπονται της πλήρους καταστολής και προηγούνται της λήξης του περιστατικού, όταν κριθούν από τους αρμόδιους επιχειρησιακά εμπλεκόμενους φορείς ως προαπαιτούμενες για την ασφάλεια της ζωής και της υγείας των πολιτών και την επαναφορά της κοινωνικής ζωής στην προτέρα κατάσταση (όταν δηλαδή κριθεί ότι θα πρέπει να παραμείνουν οι ζώνες επιχειρήσεων.
- Εφόσον είναι εφικτό, δύναται η προσωρινή αποθήκευση των επικινδύνων αποβλήτων (συμπεριλαμβανομένων και των υγρών πυρόσβεσης) σε χώρους (εφόσον υπάρχουν) που τηρούν συγκεκριμένες προδιαγραφές οι οποίες έχουν τεθεί από τις αρμόδιες περιβαλλοντικές Αρχές.
- Για τη λήξη του περιστατικού δεν είναι προαπαιτούμενη η ολοκλήρωση όλων των διαδικασιών αποκατάστασης του χώρου που προβλέπονται είτε μέσω των ΚΥΑ 13588/725/2006 και οικ. 146163/2012, όπως αυτές τροποποιήθηκαν και ισχύουν είτε μέσω του ΠΔ 148/2009 (εκπόνηση μελέτης απορρύπανσης και έγκρισή της από την οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση, εφαρμογή προγράμματος στο πλαίσιο του ΠΔ 148/2009 κλπ.), οι οποίες, ειδικά για την περίπτωση εκτεταμένης ρύπανσης αποτελούν δράσεις μακροπρόθεσμης και όχι βραχείας αποκατάστασης.

15. Απομάκρυνση ακινητοποιημένου οχήματος από το οδόστρωμα

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, όποιος έχει τις αρμοδιότητες ή την εξουσία επί του πράγματος επί του οποίου διεξάγεται δημόσια κυκλοφορία, σύμφωνα με την παρ.1 του αρθ.10 του Ν. 2696/1999 (Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας), υποχρεούται να λαμβάνει κάθε μέτρο, ώστε από την δημόσια κυκλοφορία να μην δημιουργείται κίνδυνος ή ζημία τρίτων προσώπων ή άλλων έννομων αγαθών (υπ. αριθ. 2501/14/21-γ/12-12-2005 σχετικό έγγραφο της Δ/νσης Τροχαίας του Αρχηγείου της ΕΛΑΣ).

Το άρθρο αυτό του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, σε συνδυασμό με τα άρθρα 1,11,12,13 του Ν. 3013/2002, προκαλεί προφανώς υποχρέωση στο φορέα που έχει την αρμοδιότητα συντήρησης και λειτουργίας ενός οδικού άξονα στον οποίο διεξάγεται δημόσια κυκλοφορία, για την άμεση απομάκρυνση του βυτιοφόρου οχήματος – μετά την ολοκλήρωση της μετάγγισης του επικίνδυνου υλικού από αυτό, σε περίπτωση που κάτι τέτοιο απαιτείται - καθώς και τυχόν ακινητοποιημένων οχημάτων, εξαιτίας ατυχήματος κατά τη μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, εφόσον αυτή αποβλέπει στην αποκατάσταση της κυκλοφορίας των οχημάτων, έτσι ώστε να μην δημιουργείται κίνδυνος ή ζημία.

Κατά συνέπεια, η αρμοδιότητα διάθεσης ή μίσθωσης γερανοφόρων ρυμουλκών

οχημάτων με στόχο την άμεση απομάκρυνση του βυτιοφόρου οχήματος, καθώς και τυχόν ακινητοποιημένων οχημάτων, εξαιτίας ατυχήματος κατά τη μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, υπάγεται στις υποχρεώσεις του φορέα που έχει την ευθύνη συντήρησης και λειτουργίας του οδοστρώματος⁴⁸, κατόπιν σχετικής συνεργασίας με τον αρμόδιο ΣΑΜΕΕ, προς αποφυγή συνοδών συμβάντων. Οι κατά τόπους αρμόδιες υπηρεσίες Τροχαίας της ΕΛ.ΑΣ. ή τα εντεταλμένα προς τούτο στελέχη των αρμόδιων Λιμενικών Αρχών (κατά τόπο αρμοδιότητας) υποστηρίζουν το έργο της απομάκρυνσης των οχημάτων, καταδεικνύοντας το καλύτερο δρομολόγιο προσέγγισης στα γερανοφόρα οχήματα.

Νοείται ότι και πάλι το κόστος για την κινητοποίηση του γερανοφόρου οχήματος αναλαμβάνει ο φέρων την ευθύνη της ζημίας (κατά περίπτωση ή η ασφαλιστική του εταιρία), σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις του Αστικού και Ποινικού Κώδικα, όπως αυτοί ισχύουν).

Επισημαίνεται ότι, κατά τη διάρκεια της απομάκρυνσης του βυτιοφόρου οχήματος, η οποία λαμβάνει χώρα μετά την πλήρη καταστολή του περιστατικού και πριν τη λήξη του, το ΠΣ, ως έχον τον συντονισμό της καταστολής του περιστατικού, εγγυάται την ασφάλεια του χώρου, των εργασιών και των χειριστών των μηχανημάτων.

16. Αποκατάσταση βλαβών του οδοστρώματος και των στοιχείων ασφαλείας της οδού (στηθαία, νησίδες ασφαλείας, σήμανση κ.ο.κ.)

Η αρμόδια προς συντήρηση της οδού υπηρεσία υποχρεούται να πραγματοποιήσει με όργανά της αυτοψία της βλάβης μέσα σε δύο (2) εργάσιμες ημέρες αφότου λάβει με οποιονδήποτε τρόπο γνώση αυτής και να συντάξει συνοπτική έκθεση περί της έκτασης και του είδους της και της ύπαρξης ή μη ανάγκης άμεσης αντιμετώπισης. Εφόσον κατά την αυτοψία διαπιστωθεί επικινδυνότητα της βλάβης για την οδική ασφάλεια, λαμβάνονται άμεσα από τους διενεργούντες την αυτοψία τα απαραίτητα μέτρα για την προσωρινή της αποκατάσταση, εφόσον αυτή είναι δυνατή, άλλως για την οριοθέτηση και την κατάλληλη σήμανσή της, προς αποφυγή ατυχημάτων. Η αποκατάσταση βλαβών που κρίνονται επικίνδυνες για τη οδική ασφάλεια ολοκληρώνεται υποχρεωτικά εντός δέκα (10) ημερών από τη διενέργεια της αυτοψίας (Ν. 3481/2006, άρθρο 7, παρ. 6). Νοείται ότι οι δαπάνες για την αποκατάσταση των ανωτέρω βλαβών καταλογίζονται στον υπαίτιο του ατυχήματος, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις του Αστικού και του Ποινικού Κώδικα, όπως αυτοί ισχύουν.

Νοείται ότι οι δράσεις εξυγίανσης-απορρύπανσης του χώρου του περιστατικού και αποκατάστασης του οδοστρώματος, όπως αυτές περιγράφονται στην παράγραφο 13 του παρόντος Μέρους, προηγούνται της λήξης του περιστατικού, όταν κριθούν από τους αρμόδιους επιχειρησιακά εμπλεκόμενους φορείς ως προαπαιτούμενες για την ασφάλεια

⁴⁸ Όσον αφορά τις εταιρίες λειτουργίας των μεγάλων αυτοκινητοδρόμων, οι ανωτέρω διατηρούν σε 24ωρη βάση σε πλήρη ετοιμότητα σχετικές μονάδες περισυλλογής που επεμβαίνουν για την απομάκρυνση βαρέων οχημάτων. Οι μονάδες περισυλλογής είτε ανήκουν στην εταιρία λειτουργίας είτε σε πρόσωπα που δραστηριοποιούνται στον τομέα της μεταφοράς ή/και παροχής οδικής βοήθειας οχημάτων και έχουν συμβληθεί με την εταιρία λειτουργίας. Νοείται ότι η φόρτωση και η μεταφορά των οχημάτων από τις Μονάδες Περισυλλογής (γερανούς) γίνονται παρουσία των πυροσβεστικών δυνάμεων που δρουν στο χώρο του συμβάντος.

της ζωής και της υγείας των πολιτών και την επαναφορά της κοινωνικής ζωής στην προτέρα κατάσταση (όταν δηλαδή κριθεί ότι θα πρέπει παραμείνουν οι ζώνες επιχειρήσεων/αποκλεισμού). Σε διαφορετική περίπτωση, οι ανωτέρω δράσεις αποτελούν δράσεις μεσοπρόθεσμης/μακροπρόθεσμης αποκατάστασης του Μέρους IV του παρόντος Σχεδίου.

Επισημαίνεται ότι, κατά τη διάρκεια των εργασιών αποκατάστασης του οδοστρώματος, οι οποίες λαμβάνουν χώρα μετά την πλήρη καταστολή του περιστατικού και εφόσον έχει κριθεί απαραίτητη η παραμονή των ζωνών επιχειρήσεων/αποκλεισμού, το ΠΣ, ως έχον τον συντονισμό της καταστολής του περιστατικού, εγγυάται την ασφάλεια του χώρου, των εργασιών και των χειριστών των μηχανημάτων.

17.Λήξη Περιστατικού

Μόλις ολοκληρωθούν η καταστολή του περιστατικού και οι δράσεις για την επαναφορά της καθημερινής ζωής στην προτέρα κατάσταση - π.χ. περιβαλλοντική εξυγίανση του χώρου, αφαίρεση προσωρινής σήμανσης, επαναφορά κυκλοφορίας, κλπ., θεωρείται ότι το περιστατικό έχει λήξει και πραγματοποιείται πλήρης αποκλιμάκωση των διατιθέμενων μέσων και δυναμικού για την καταστολή του περιστατικού.

Η εντολή για τη λήξη του περιστατικού δίδεται από το κατά περίπτωση, ανάλογα με την κλιμάκωση των επιχειρήσεων, όργανο πολιτικής προστασίας, το οποίο έχει αναλάβει τον συντονισμό της διάθεσης πόρων για την ενίσχυση του έργου της καταστολής του περιστατικού καθώς και των ενεργειών για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών λόγω αυτού και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών από την καταστροφή, κατόπιν σχετικής συνεννόησης με τον επικεφαλής Αξιωματικό του ΠΣ στο σημείο του περιστατικού.

Στο σημείο αυτό επισημαίνεται ότι η λήξη του περιστατικού προϋποθέτει ότι δε θα ισχύει πλέον η οριοθέτηση των τεσσάρων (4) ζωνών επιχειρήσεων στην περιοχή του περιστατικού και συνεπώς, ο αποκλεισμός της, κάτι που συμβαίνει όταν συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις:

- έχει επέλθει πλήρης καταστολή του περιστατικού,
- δεν υπάρχει κίνδυνος για την υγεία και την ασφάλεια των πολιτών λόγω π.χ. εκπεμπόμενων τοξικών ρύπων, μόλυνσης από ραδιενεργό υλικό ή μολυσματικές ουσίες κλπ.,
- έχουν ολοκληρωθεί οποιεσδήποτε άλλες δράσεις θεωρούνται από τον επικεφαλής του Π.Σ. απαραίτητες, για την άρση της επικινδυνότητας στο σημείο του περιστατικού (δράσεις βραχείας εξυγίανσης-αποκατάστασης του χώρου του περιστατικού, απομάκρυνση βυτιοφόρου οχήματος από το οδόστρωμα, αποκατάσταση βλαβών οδοστρώματος, κλπ).

Με την καταστολή του περιστατικού και την πλήρη εξυγίανση-αποκατάσταση του χώρου αίρεται η επικινδυνότητα όσον αφορά τις συνέπειες στη ζωή, την υγεία και την παρουσία των πολιτών, τα υλικά και πολιτιστικά αγαθά και τις πλουτοπαραγωγικές πηγές και υποδομές της χώρας εξαιτίας μίας πυρκαγιάς, έκρηξης ή/και διασποράς τοξικών ουσιών, χωρίς αυτό να συνεπάγεται ότι έχουν ολοκληρωθεί και οι δράσεις διενέργειας δειγματοληψιών και μετρήσεων, ενημέρωσης του πληθυσμού, αποκατάστασης βλαβών δικτύων κοινής ωφέλειας, ή ότι είναι εφικτό σε όλον τον

πληθυσμό να επανέλθει στο χώρο κατοικίας του, κλπ).

Στην περίπτωση ατυχήματος με εμπλεκόμενο ραδιενεργό υλικό της κλάσης 7, για τον τερματισμό κατάστασης έκθεσης έκτακτης ανάγκης και τη μετάβαση σε κατάσταση υφιστάμενης έκθεσης, ανεξαρτήτως του είδους και της έκτασης της έκτακτης ανάγκης, απαιτείται η σχετική εισήγηση της ΕΕΑΕ σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 97 του ΠΔ101/2018.

Η αποκλιμάκωση των εμπλεκόμενων φορέων που έχουν αναλάβει δράσεις για την υποστήριξη του έργου της καταστολής, για την οποία αρμόδιο είναι το Πυροσβεστικό Σώμα, γίνεται μετά από σχετική απόφαση του Επικεφαλής Αξιωματικού του Πυροσβεστικού Σώματος, ο οποίος ενεργεί ως συντονιστής του έργου της καταστολής στην περιοχή του περιστατικού, ενώ οι υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης και των λοιπών εξωτερικών φορέων που τυχόν συνέδραμαν αποχωρούν από το σημείο του περιστατικού.

Επιπλέον, κάθε εμπλεκόμενος φορέας σε δράσεις πολιτικής προστασίας για την αντιμετώπιση των εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών λόγω του περιστατικού είναι υπεύθυνος για την αποκλιμάκωση του ανθρώπινου δυναμικού και των μέσων που διαθέτει ή έχει ενεργοποιήσει.

Μετά τη λήξη του περιστατικού και εφόσον σχηματιστεί δικογραφία, διενεργείται προανάκριση, η οποία ανατίθεται, για μεν τις περιπτώσεις πυρκαγιών ή εκρήξεων συνεπεία πυρκαγιών (π.χ. εκρήξεις τύπου BLEVE, εκρήξεις αερίου νέφους (VCE) κλπ) στην αρμόδια Πυροσβεστική Υπηρεσία (άρθρα 264 έως 267 του Ποινικού Κώδικα, άρθρο 243 Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 30, παρ. 1 του Ν. 4055/2012 και Ν. 4249/2014, άρθρο 64, παρ. 1δ), για δε τις υπόλοιπες περιπτώσεις, σε οποιονδήποτε ανακριτικό υπάλληλο μετά γραπτή εισαγγελική παραγγελία (Κώδικας Ποινικής Δικονομίας, άρθρο 243, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 30, παρ. 1 του Ν. 4055/2012). Νοείται βέβαια ότι ακόμα και σε περίπτωση πυρκαγιάς, ο εισαγγελέας, εφόσον το κρίνει, μπορεί αντί της αρμόδιας Πυροσβεστικής Αρχής να ορίσει ως αρμόδιο προανάκρισης οποιονδήποτε ανακριτικό υπάλληλο.

18.Αντιμετώπιση συμβάντων και σοβαρών ατυχημάτων κατά τη σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων

Όσον αφορά τις σιδηροδρομικές μεταφορές επικινδύνων εμπορευμάτων, επισημαίνεται ότι αυτές επιτρέπονται σε όλες τις κανονικού εύρους γραμμές του «ενεργού δικτύου», εφόσον πληρούνται οι προδιαγραφές που ορίζονται από την ΚΥΑ οικ. Γ5/48222/2474 (ΦΕΚ Β' 2755/03.07.2019). Οι γραμμές αυτές επισημαίνονται με μπλε χρώμα στο Χάρτη 1 του Παραρτήματος 5 του παρόντος Σχεδίου (υπ' αριθ. 2377915/11.01.2016 έγγραφο της Δ/νσης Κυκλοφορίας της ΟΣΕ Α.Ε.). Επιπλέον, για το δίκτυο που περιγράφεται στη Δήλωση Δικτύου 2020 του ΟΣΕ Α.Ε., σημειώνεται ότι δεν υφίστανται περιορισμοί μεταφοράς επικινδύνων φορτίων, ούτε περιβαλλοντικοί περιορισμοί, ούτε περιορισμοί σε τούνελ/ σήραγγες ή γέφυρες ούτε άλλου είδους περιορισμοί.

Τα σιδηροδρομικά συμβάντα/ατυχήματα λαμβάνουν χώρα όταν συρμοί που κινούνται στις ίδιες γραμμές συγκρούονται ή όταν οι συρμοί εκτροχιάζονται λόγω τεχνικών βλαβών στο τροχαίο υλικό, στις ράγες ή στα συστήματα ασφαλείας, είτε λόγω κατολισθήσεων, χιονοστιβάδων ή αντικειμένων που εμποδίζουν τις ράγες (ενδεχομένως από τρομοκρατικές ενέργειες). Συνήθως, τα ατυχήματα αυτού του είδους δεν μπορούν να αποφευχθούν, δεδομένου ότι ο οδηγός του συρμού ή το προσωπικό ασφαλείας δεν έχουν αρκετό χρόνο

Δ/ση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών / ΓΓΠΠ

αντίδρασης, εκτός εάν κινούνται κάτω από ειδικές συνθήκες προστασίας, λόγω μίας έκτακτης κατάστασης. Τέτοιου είδους ατυχήματα προκαλούν άμεσες και έμμεσες βλάβες στους ανθρώπους και το περιβάλλον, ειδικά όταν οι συρμοί μεταφέρουν επικίνδυνα εμπορεύματα. Είναι σχετικά σπάνια, εντούτοις, μπορούν να αποφευχθούν σημαντικά λαμβάνοντας αυστηρά προληπτικά και προστατευτικά μέτρα (τήρηση κανονισμών, συστήματα σηματοδότησης, τακτική επιτήρηση των σιδηροδρομικών εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού, εκπαίδευση προσωπικού), κάτι το οποίο ελαχιστοποιεί τα τεχνικά και ανθρώπινα σφάλματα και τις τρομοκρατικές ενέργειες.

Σε περίπτωση διατάραξης της σιδηροδρομικής κίνησης λόγω τεχνικής βλάβης ή ατυχήματος, ο ΟΣΕ Α.Ε. λαμβάνει τα προσηκόντα μέτρα για την αποκατάσταση της ομαλότητας. Για τον σκοπό αυτό, έχει καταστρώσει και επικαιροποιεί σχέδιο έκτακτης ανάγκης στο οποίο απαριθμούνται οι διάφοροι δημόσιοι φορείς που πρέπει να ενημερώνονται σε περίπτωση σοβαρών συμβάντων ή σοβαρής διατάραξης της σιδηροδρομικής κίνησης. Σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης λόγω βλάβης, η οποία εμποδίζει προσωρινά τη χρήση της υποδομής, είναι δυνατόν να τροποποιούνται τα δρομολόγια χωρίς προειδοποίηση μέχρι την αποκατάσταση του συστήματος. Ο ΟΣΕ Α.Ε., εφόσον το κρίνει απαραίτητο, μπορεί να ζητά από τις Σιδηροδρομικές Επιχειρήσεις να θέσει στη διάθεσή του τα μέσα που κρίνει ως πλέον κατάλληλα για την όσο το δυνατόν ταχύτερη αποκατάσταση της ομαλότητας (Δήλωση Δικτύου 2020 ΟΣΕ Α.Ε., παρ. 4.7).

Σημειώνεται ότι η κεντρική διαχείριση της κυκλοφορίας («τηλεδιοίκηση») στο εθνικό δίκτυο γίνεται από τους Κεντρικούς Χειριστές (ΚΧ), οι οποίοι είναι εγκατεστημένοι στα Κέντρα Ελέγχου Κυκλοφορίας (ΚΕΚ). Ο ΟΣΕ διαθέτει Κέντρα Ελέγχου Κυκλοφορίας στην Κόρινθο (προσωρινά σε αναστολή λειτουργίας), Αθήνα (προσωρινά σε αναστολή λειτουργίας), ΣΚΑ («Σιδηροδρομικό Κέντρο Αχαρνών»), Λιανοκλάδι, Λάρισα και Θεσσαλονίκη (προσωρινά σε αναστολή λειτουργίας) (Δήλωση Δικτύου 2020 ΟΣΕ Α.Ε., παρ. 3.2.3)⁴⁹.

Στην περίπτωση σοβαρού ατυχήματος ή συμβάντος κατά τη σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, ισχύουν κατά αντιστοιχία και κατά περίπτωση τα αναφερόμενα στα Μέρη III και IV του παρόντος Σχεδίου.

Για τη μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων σε χειραποσκευές, δηλωμένες αποσκευές ή εντός ή επί οχημάτων, οι εξαιρέσεις σύμφωνα με τις παρ. 1.1.3.1, 1.1.3.2 (b) έως (g), 1.1.3.3, 1.1.3.4, 1.1.3.5, 1.1.3.7 και 1.1.3.10 του Παραρτήματος II της ΚΥΑ οικ. Γ5/48222/2474/2019 (ΦΕΚ 2755/Β'/03-07-2019) εφαρμόζονται. Για συνδυασμένη μεταφορά ξηράς σε μικτά τρένα (συνδυασμένης επιβατικής και εμπορευματικής μεταφοράς), ισχύουν τα προβλεπόμενα στο Κεφάλαιο 7.7 του Παραρτήματος II της ΚΥΑ οικ. Γ5/48222/2474/2019).

Επιπλέον, η ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε., έχοντας υποχρέωση να διασφαλίσει την ασφαλή διακίνηση

⁴⁹ Ο ΚΧ Κορίνθου ελέγχει και ρυθμίζει την κυκλοφορία στο τμήμα ΑΝΩ ΛΙΟΣΙΑ – ΚΙΑΤΟ.

Ο ΚΧ Αθηνών, ελέγχει και ρυθμίζει την κυκλοφορία στο τμήμα ΑΧΑΡΝΑΙ - ΤΙΘΟΡΕΑ.

Ο ΚΧ Λιανοκλαδίου ελέγχει και ρυθμίζει την κυκλοφορία στο τμήμα ΤΙΘΟΡΕΑ - ΔΟΜΟΚΟΣ.

Ο ΚΧ Λάρισας, ελέγχει και ρυθμίζει την κυκλοφορία στο τμήμα ΔΟΜΟΚΟΣ - ΠΛΑΤΥ.

Ο ΚΧ Θεσσαλονίκης, ελέγχει και ρυθμίζει την κυκλοφορία στο τμήμα ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ – ΕΙΔΟΜΕΝΗ, στο τμήμα ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - ΣΤΡΥΜΟΝΑΣ και στο τμήμα ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - ΠΛΑΤΥ.

Ο ΚΧ ΣΚΑ ελέγχει και ρυθμίζει την κυκλοφορία στο τμήμα ΑΓ. ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ – ΣΚΑ - Α/Δ ΕΛ. Βενιζέλος (προσωρινά ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ-ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ).

των μεταφερόμενων εμπορευμάτων, λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στον έλεγχο της φόρτωσης των επικινδύνων εμπορευμάτων, αλλά και στην παραλαβή βαγονιών σε συνοριακούς σταθμούς, από τα γειτονικά δίκτυα. Με βάση τα ανωτέρω, η ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε. μπορεί να αρνηθεί την παραλαβή και τη μεταφορά στο έδαφος των βαγονιών, όταν δεν τηρούνται οι προδιαγραφές φόρτωσης ή διαπιστώνονται αποκλίσεις από τα συνοδευτικά έγγραφα, στα οποία θα πρέπει να αναγράφεται ο κωδικός του εμπορεύματος και η κλάση του σύμφωνα με τον Κανονισμό RID. Κατά την άφιξη των βαγονιών με επικίνδυνα εμπορεύματα, ο σταθμός ή το γραφείο εμπορευμάτων μεριμνά για την τοποθέτηση των βαγονιών σε κατάλληλο σημείο, σε οριοθετημένες με σήμανση περιοχές των σταθμών, ή όπου δεν υπάρχουν περιοχές με σήμανση, στο πιο απομακρυσμένο σημείο από τις κτιριακές εγκαταστάσεις και τα σημεία διέλευσης κινητηρίων μονάδων και αμαξοστοιχιών, μεριμνώντας για την ασφαλή στάθμευσή τους. Κατά την άφιξη βαγονιών με επικίνδυνα εμπορεύματα, ο σταθμός ή το γραφείο εμπορευμάτων οφείλει να ενημερώσει άμεσα τον παραλήπτη για την έγκαιρη παραλαβή των εμπορευμάτων, ώστε τα τελευταία να μείνουν όσο το δυνατόν λιγότερο στο σταθμό, προκειμένου να μην εγκυμονούν κινδύνους. Σε περιπτώσεις αδυναμίας άμεσης εκφόρτωσης των εμπορευμάτων και παραλαβής τους από τον παραλήπτη, ο σταθμός ή το γραφείο εμπορευμάτων ενημερώνει επίσης και τις αρμόδιες αστυνομικές και τελωνειακές αρχές, καθώς και τις αρμόδιες υπηρεσίες του δικτύου, με σκοπό τη λήψη σχετικών μέτρων φύλαξης ή την επιλογή εναλλακτικών μέτρων για την ασφαλή διαχείριση του επικινδύνου φορτίου (<http://library.tee.gr>).

Η αντιμετώπιση προβλημάτων στο σιδηροδρομικό δίκτυο της χώρας, προκειμένου να αποφευχθούν ατυχήματα ή να περιοριστούν οι συνέπειές τους, πραγματοποιείται σύμφωνα με τον εν ισχύ Γενικό Κανονισμό Κίνησης της εταιρίας ΟΣΕ Α.Ε. (ΥΑ ΑΣ10/77243/580/2019, ΦΕΚ 698Β'/01-03-2019), ο οποίος αποτελεί Εθνικό Κανόνα Ασφαλείας⁵⁰, καθώς και σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται σχετικά στους Εσωτερικούς Κανονισμούς Λειτουργίας των εταιριών ΟΣΕ Α.Ε., ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε. και ΕΕΣΣΤΥ Α.Ε.. Σύμφωνα με τα ανωτέρω, η αντιμετώπιση δυσλειτουργιών και συμβάντων στην Εθνική Σιδηροδρομική Υποδομή που μπορεί να οδηγήσουν σε ατυχήματα εντός του σιδηροδρομικού δικτύου, αποτελεί αρμοδιότητα της εταιρίας ΟΣΕ Α.Ε.. Νοείται ότι οι δράσεις αυτές επικουρούνται και υλοποιούνται παράλληλα και από το προσωπικό των εταιριών ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε. και ΕΕΣΣΤΥ Α.Ε.. Η εταιρία ΟΣΕ Α.Ε. πραγματοποιεί τις ανωτέρω δράσεις σύμφωνα με τα όσα αναλυτικά αναφέρονται στον Γενικό Κανονισμό Κίνησης (άρθρα 127 έως 133).

Σε περίπτωση ατυχήματος και εφόσον συντρέχει λόγος απεγκλωβισμού και μεταφοράς εργαζομένων από τον συρμό σε ασφαλές σημείο, το τελευταίο διενεργείται από το Πυροσβεστικό Σώμα, ενώ η εν συνεχεία μεταφορά τους, εφόσον συντρέχουν λόγοι, σε Υγειονομικές Μονάδες είναι αρμοδιότητα του Ε.Κ.Α.Β. (Ν. 1579/1985 - ΦΕΚ 217/Α'/1985, Ν. 2071/1992 - ΦΕΚ 123/Α'/1992, Ν. 2194/1994 - ΦΕΚ 34/Α'/1994).

Σε περίπτωση ατυχήματος, είναι πιθανό να απαιτηθεί η συνδρομή ειδικών γερανοφόρων οχημάτων και συνεργείων του ΟΣΕ Α.Ε. (Διαχειριστής Σιδηροδρομικής Υποδομής), προκειμένου να αποκατασταθεί η λειτουργία των σιδηροδρομικών γραμμών και να απομακρυνθούν τυχόν εκτροχιασμένα βαγόνια. Είναι επίσης πιθανό λόγω της

⁵⁰ Όπως αυτός ορίζεται στο Παράρτημα II του Π.Δ. 160/2007 (ΦΕΚ Α' 201/23.08.2007)

περιορισμένης οδικής πρόσβασης και γενικά του δύσβατου της περιοχής σε περιστατικό σιδηροδρομικού ατυχήματος, να κριθεί επιτακτική σε ενδεχόμενη πυρκαγιά η κατάσβεση από αέρος με τη χρήση εναέριων πυροσβεστικών μέσων. **Στο σημείο αυτό τονίζεται και πάλι όπως και στις οδικές μεταφορές ότι η είσοδος στην περιοχή του ατυχήματος γίνεται μόνον όταν και εφόσον οι φορείς διαθέτουν τον κατάλληλο προστατευτικό εξοπλισμό και την εκπαίδευση και μόνον όταν και εφόσον εγγυηθεί για την ασφάλειά τους η αρμόδια για την καταστολή του συμβάντος Πυροσβεστική Αρχή.**

Όσον αφορά την κάλυψη της αστικής ευθύνης (ΠΔ 41/2005, άρθρο 46), η σιδηροδρομική επιχείρηση οφείλει να είναι επαρκώς ασφαλισμένη, ώστε να καλύπτεται από πλευράς αστικής ευθύνης ατυχημάτων, ιδίως όσον αφορά τους επιβάτες, τις αποσκευές, το φορτίο, το ταχυδρομείο και τους τρίτους. Η ασφάλιση αστικής ευθύνης περιλαμβάνει την ικανοποίηση των νόμιμων απαιτήσεων κατά της σιδηροδρομικής επιχείρησης από ζημιές οι οποίες προκαλούνται από την κυκλοφορία των αμαξοστοιχιών, βαγονιών ή/και ελκτικών μηχανών οι οποίες περιγράφονται λεπτομερώς στα ασφαλιστήρια συμβόλαια για τις εξής περιπτώσεις:

- i. θανατηφόρος τραυματισμός προσώπων
- ii. τραυματισμός προσώπων
- iii. υλικών ζημιών οι οποίες προκλήθηκαν σε πρόσωπα τα οποία δεν ανήκουν στο προσωπικό της ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε.
- iv. υλικών ζημιών σε πράγματα (κινητά ή ακίνητα) αλλά και ζώα που μεταφέρονται με την ασφαλισμένη αμαξοστοιχία (βαγόني ή/και ελκτική μηχανή)
- v. ζημιές σε όμορες, της σιδηροδρομικής υποδομής ιδιοκτησίες/εγκαταστάσεις.

Επιπλέον, ο επιβάτης ευθύνεται έναντι της σιδηροδρομικής επιχείρησης για οποιαδήποτε ζημία η οποία προκύπτει από τη μη τήρηση των υποχρεώσεων του δυνάμει του Κανονισμού RID (Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1371/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23^{ης} Οκτωβρίου 2007 «σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των επιβατών σιδηροδρομικών γραμμών», Παράρτημα Ι, άρθρο 53).

19. Ενημέρωση Κοινού

Η ενημέρωση του κοινού διακρίνεται στη **γενική ενημέρωση** σχετικά με τα μέτρα αυτοπροστασίας από κινδύνους που προέρχονται από ατυχήματα κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων και τις δράσεις που πρέπει να αναληφθούν και στην **ειδική ενημέρωση**, με την έκδοση και κοινοποίηση οδηγιών προς τους πολίτες **κατά τη διάρκεια του μεγάλου ατυχήματος.**

19.1 Γενική Ενημέρωση του κοινού

Όσον αφορά τη **γενική ενημέρωση του κοινού σχετικά με τα μέτρα αυτοπροστασίας από κινδύνους που προέρχονται από ατυχήματα κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων και τις δράσεις που πρέπει να αναληφθούν**, αυτή γίνεται σε κεντρικό επίπεδο από τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας και το Αρχηγείο του Πυροσβεστικού Σώματος (Ν. 3013/2002, Π.Δ. 210/1992). Στους ιστοχώρους της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας (www.civilprotection.gr) και του Πυροσβεστικού Σώματος (www.psnet.gr) παρέχονται οδηγίες αυτοπροστασίας σε περίπτωση τεχνολογικού ατυχήματος.

Περαιτέρω ενημέρωση του κοινού σχετικά με τα μέτρα αυτοπροστασίας από κινδύνους Δ/ση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών / ΓΓΠΠ

που προέρχονται από τεχνολογικά ατυχήματα και τις δράσεις που πρέπει να αναληφθούν, με βάση τις οδηγίες και το έντυπο υλικό της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αποτελεί υποχρέωση των Δ/νσεων Πολιτικής Προστασίας των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, των Αυτοτελών Δ/νσεων Πολιτικής Προστασίας των Περιφερειών, καθώς και των Γραφείων Πολιτικής Προστασίας των Δήμων.

Στη διανομή του έντυπου ενημερωτικού υλικού μπορεί να συμμετέχουν και εθελοντικές οργανώσεις που είναι ενταγμένες στο μητρώο της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας. Το ενημερωτικό υλικό, το οποίο διατίθεται μέσω του ιστοχώρου της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας (www.civilprotection.gr) δύναται να αναρτηθεί στους οικείους ιστοχώρους με σκοπό την ευρύτερη διάδοσή του. Στους ιστοχώρους www.ready.gov και www.fema.gov παρέχονται οδηγίες αυτοπροστασίας σε περιπτώσεις τεχνολογικών ατυχημάτων.

Για τις περιπτώσεις των υλικών των Κλάσεων 6.2 και 7, η γενική ενημέρωση παρέχεται από τον ΕΟΔΥ και την ΕΕΑΕ (τμήμα Α, παράρτημα ΧΙΙ, ΠΔ 101/2018), αντίστοιχα.

19.2 Ειδική Ενημέρωση του κοινού

Η **ειδική ενημέρωση**, μέσω της έκδοσης και κοινοποίησης οδηγιών προς τους πολίτες **κατά τη διάρκεια του ατυχήματος** γίνεται ως εξής:

Κατά τη διάρκεια ενός ατυχήματος η ενημέρωση των πολιτών απαιτείται σε περιπτώσεις που η εξέλιξη του περιστατικού φαίνεται να επιφέρει συνέπειες στην υγεία και την ακεραιότητα των πολιτών, στην περιουσία του και/ή στο περιβάλλον. Οι πληροφορίες που δίνονται στη δημοσιότητα από τις αρχές, απευθύνονται αποκλειστικά στον πληθυσμό που βρίσκεται σε ενδεχόμενο κίνδυνο και γίνονται κυρίως μέσω των ΜΜΕ. Η ενημέρωση ενδείκνυται να περιλαμβάνει γενικές πληροφορίες για τη φύση του ατυχήματος με έμφαση στις πιθανές συνέπειες για τον εκτιθέμενο πληθυσμό και το περιβάλλον, τις ονομασίες των επικινδύνων χημικών ουσιών που εμπλέκονται στο συμβάν και τις επικίνδυνες ιδιότητές τους, καθώς και οδηγίες αναφορικά με τους τρόπους αυτοπροστασίας και τις ενδεικνυόμενες ενέργειες κατά τη διάρκεια του ατυχήματος.

Η ενημέρωση του κοινού και η παροχή οδηγιών σε κεντρικό επίπεδο, με στόχο την αντιμετώπιση των καταστροφών και την ελαχιστοποίηση των συνεπειών τους, αποτελούν αρμοδιότητα του Κεντρικού Συντονιστικού Οργάνου Πολιτικής Προστασίας (Κ.Σ.Ο.Π.Π.) (αρθ. 5, Ν. 3013/2002), εφόσον τούτο συγκληθεί, και γίνεται από τους τηλεοπτικούς και ραδιοφωνικούς σταθμούς, ιδιωτικούς και κρατικούς, οι οποίοι οφείλουν να μεταδώσουν δωρεάν τις οδηγίες προς τους πολίτες οι οποίες εκδίδονται από το ΚΣΟΠΠ ή τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας (Ν. 3013/2002, άρθρο 18).

Η ενημέρωση του κοινού για ζητήματα που αφορούν δράσεις πολιτικής προστασίας των Περιφερειών στη διαχείριση των συνεπειών (αντιμετώπιση - βραχεία αποκατάσταση), αποτελούν ευθύνη του Περιφερειάρχη σε επίπεδο Περιφέρειας ή του αρμόδιου Αντιπεριφερειάρχη σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας, σύμφωνα με τις οδηγίες και τις κατευθύνσεις που τους παρέχουν οι οικείοι Περιφερειάρχες, που έχουν την αρμοδιότητα συντονισμού του έργου πολιτικής προστασίας. Σε περιφερειακό επίπεδο, κατά τη διάρκεια εξέλιξης των δράσεων αντιμετώπισης των εκτάκτων αναγκών και άμεσης/βραχείας διαχείρισης των συνεπειών του ατυχήματος, η ενημέρωση του κοινού γίνεται κυρίως μέσω δελτίων τύπου της Περιφέρειας (με μέριμνα της Αυτοτελούς Δ/σης Πολιτικής Προστασίας)

και πιθανά και μέσω δηλώσεων του Αντιπεριφερειάρχη/Περιφερειάρχη προς τα ΜΜΕ, σε συνεργασία με λοιπούς συναρμόδιους φορείς. Στην τελευταία περίπτωση θα πρέπει να λαμβάνεται ειδική μέριμνα από τις αρμόδιες Αστυνομικές/Λιμενικές αρχές, ούτως ώστε η παρουσία των ΜΜΕ να μην δυσχεραίνει το έργο των εμπλεκόμενων φορέων.

Η ενημέρωση του κοινού για ζητήματα που αφορούν δράσεις πολιτικής προστασίας των Δήμων στη διαχείριση των συνεπειών (αντιμετώπιση - βραχεία αποκατάσταση), αποτελούν ευθύνη του Δημάρχου που έχει την αρμοδιότητα συντονισμού του έργου πολιτικής προστασίας σε επίπεδο Δήμου.

Βάσει των διατάξεων της ΚΥΑ Η.Π. 14122/549/Ε.103 (ΦΕΚ 488/Β'/2011), το Υπουργείο Υγείας σε συνεργασία με το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας, καθώς και οι Υπηρεσίες Περιβάλλοντος και Δημόσιας Υγείας των Π.Ε. για την υπόλοιπη χώρα, έχουν την αρμοδιότητα ενημέρωσης του κοινού για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα.

Η ενημέρωση του κοινού για λήψη μέτρων προστασίας της υγείας του στις περιπτώσεις που προκύπτουν ζητήματα δημόσιας υγείας λόγω του ατυχήματος (έκθεση σε τοξικό νέφος, κλπ), αποτελούν ευθύνη της Δ/νσης Δημόσιας Υγείας & Υγιεινής Περιβάλλοντος του Υπουργείου Υγείας, σε συνεργασία με το ΥΠΕΚΑ για την Περιφέρεια Αττικής, ενώ για την υπόλοιπη χώρα η αρμοδιότητα ανήκει στις κατά τόπους αρμόδιες υπηρεσίες Περιβάλλοντος και Δημόσιας Υγείας των Π.Ε.

Η ενημέρωση του κοινού αναφορικά με τις συνέπειες του ατυχήματος στο κοινό (αριθμός θανάτων, τραυματιών, κλπ) αποτελούν αρμοδιότητα του ΕΚΑΒ από κοινού με τη Διεύθυνση Επιχειρησιακής Ετοιμότητας Εκτάκτων Καταστάσεων Δημόσιας Υγείας (Δ4) του Υπουργείου Υγείας.

Η αναγνώριση τραυματιών πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των αλλοδαπών πολιτών, λόγω ατυχήματος, αποτελεί αρμοδιότητα της προανακριτικής αρχής (Π.Σ., ΕΛ.ΑΣ.), με συνδρομή του ΕΚΑΒ. Η ενημέρωση για την κατάσταση της υγείας των τραυματιών, συμπεριλαμβανομένων και των αλλοδαπών πολιτών, καθώς ο αριθμός και οι ιατρικές μονάδες στις οποίες νοσηλεύονται, αποτελούν ευθύνη του ΕΚΑΒ.

Η αναγνώριση θανάτων πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των αλλοδαπών πολιτών, λόγω ατυχήματος, αποτελεί αρμοδιότητα της προανακριτικής αρχής (Π.Σ., ΕΛ.ΑΣ.), με τη συνδρομή των Ιατροδικαστικών Υπηρεσιών.

Σε περιπτώσεις που από την εξέλιξη του καταστροφικού φαινομένου μεταξύ των τραυματιών ή των θανάτων υπάρχουν αλλοδαποί πολίτες, οι Πρεσβείες των αλλοδαπών πολιτών ενημερώνονται από το ΥΠ.ΕΞ.

Εφόσον κριθεί αναγκαίο και σκόπιμο, τη διαχείριση των ΜΜΕ και την ενημέρωση του κοινού αναλαμβάνει σε επίπεδο Κεντρικής Διοίκησης η Διεύθυνση Επικοινωνιακής Διαχείρισης Κρίσεων της Προεδρίας της Κυβέρνησης.

Για τις περιπτώσεις των υλικών των Κλάσεων 6.2 ειδική ενημέρωση παρέχεται αποκλειστικά από τη Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Υγιεινής Περιβάλλοντος του Υπουργείου Υγείας και τον ΕΟΔΥ.

Για την περίπτωση των υλικών της Κλάσης 7, ειδική ενημέρωση παρέχεται από την ΕΕΑΕ για την κάλυψη των σημείων του τμήματος Β του παραρτήματος XII του ΠΔ 101/2018.

20. Συντονιστικές Οδηγίες για την ταυτόχρονη ή επακόλουθη εφαρμογή άλλων σχεδίων

- Το Επιχειρησιακό Σχέδιο «Περσέας» του Υπουργείου Υγείας που αφορά στη λειτουργία των Νοσοκομείων σε έκτακτες καταστάσεις.

- Το Σχέδιο Δομής, Κινητοποίησης & Δράσης του Ειδικού Τμήματος Ιατρικής Καταστροφών (ΕΤΙΚ) σε Μαζικές Απώλειες Υγείας.
- Το Ειδικό Σχέδιο Διαχείρισης Ανθρώπινων Απωλειών (ΣΔΑΑ) που αφορά στην οργάνωση και τον συντονισμό των εμπλεκόμενων υπηρεσιών και φορέων σε περίπτωση που προκληθούν μαζικές απώλειες ζωής και ενεργοποιείται με ευθύνη της ΓΓΠΠ.
- Το Ειδικό Επιχειρησιακό Σχέδιο Αντιμετώπισης ΧΒΡΠ και Ε Απειλών, αρμοδιότητας ΕΛ.ΑΣ., «Θησέας».
- Το Σύστημα Διαχείρισης Περιστατικών και Κρίσεων (ΣΥ.ΔΙ.ΠΕ.Κ.), αρμοδιότητας ΕΛ.ΑΣ., «Πολυδεύκης».
- Για την αντιμετώπιση της ρύπανσης της θάλασσας και των ακτών ενεργοποιείται το ΠΔ 11/2002: «Εθνικό Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης για την αντιμετώπιση περιστατικών ρύπανσης από πετρέλαιο και άλλες επιβλαβείς ουσίες», (ΦΕΚ6Α'/21-01-2002).
- Υπ' αριθ. Φ.200/3/254937/Σ.1485/22.04.2016 έγγραφο του ΓΕΕΘΑ: «Σχέδιο «ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ/2016/ΓΕΕΘΑ»», Προσθήκη «5» Παράρτημα «Α».
- Το παρόν Σχέδιο συμπληρώνεται επίσης από Σχέδια Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Διαχείρισης Συνεπειών της ΓΓΠΠ εξαιτίας των καταστροφών που εκδηλώνονται ως επαγόμενα φαινόμενα των ατυχημάτων κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων που καλύπτονται από το παρόν σχέδιο (π.χ. επαγόμενα ατυχήματα σε εγκαταστάσεις με επικίνδυνα υλικά, δασικές πυρκαγιές κλπ.).

ΜΕΡΟΣ V
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ**ΜΕΡΟΣ V. ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ**

Στο παρόν Μέρος προσδιορίζονται δράσεις που ακολουθούν τη λήξη ενός ατυχήματος κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων.

1. Μεσοπρόθεσμη και Μακροπρόθεσμη Αποκατάσταση

Μετά τη λήξη ενός σοβαρού ατυχήματος πραγματοποιείται η ολοκλήρωση της αποκατάστασης. Η αποκατάσταση περιλαμβάνει κυρίως:

1.1 Περιβαλλοντικές μετρήσεις, αναλύσεις και λήψη μέτρων

Μετά τη λήξη του περιστατικού και ανάλογα με τις ενδείξεις των μετρήσεων που πιθανόν έγιναν κατά τη διάρκεια αυτού, ενδέχεται να απαιτείται η συνέχεια της διεξαγωγής των δειγματοληψιών και των περιβαλλοντικών μετρήσεων σε αέρα, νερά (πόσιμα, υπόγεια και επιφανειακά), έδαφος, γεωργικά και κτηνοτροφικά προϊόντα και αλιεύματα, καθώς και οι υγειονομικοί έλεγχοι και οι αναλύσεις, προκειμένου:

- να διαπιστωθούν οι επιπτώσεις του ατυχήματος και η πιθανή διασπορά τους και
- να αποφασιστεί η πιθανή λήψη συγκεκριμένων μακροπρόθεσμων μέτρων προστασίας του πληθυσμού και αποκατάστασης του περιβάλλοντος.

Οι παραπάνω δειγματοληψίες και μετρήσεις διενεργούνται από τους φορείς όπως αναφέρθηκαν στην παρ. 11 του Μέρους IV του παρόντος Σχεδίου.

Τα αποτελέσματα των μετρήσεων διαβιβάζονται στους φορείς, οι οποίοι είναι αρμόδιοι για τη λήψη μέτρων, με σκοπό τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας και την αποκατάσταση του περιβάλλοντος, ήτοι, κατά περίπτωση:

- στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας,
- στο Υπουργείο Υγείας,
- στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων,
- στις αρμόδιες Δ/νσεις των Γενικών Δ/σεων Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας των οικείων Περιφερειών,
- στις Δ/σεις Περιβάλλοντος των οικείων Περιφερειών,
- στις αρμόδιες Δ/σεις Γενικών Δ/σεων Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής των οικείων Περιφερειών,

- στις Δ/νσεις Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού των οικείων Αποκεντρωμένων Διοικήσεων,
- στις Δ/νσεις Υδάτων των οικείων Αποκεντρωμένων Διοικήσεων,
- σε λοιπούς εμπλεκόμενους φορείς.

Ανάλογα με τα αποτελέσματα των μετρήσεων, οι ανωτέρω κατά περίπτωση αρμόδιοι φορείς, σε συνεργασία με τυχόν συναρμόδιους φορείς σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, λαμβάνουν τα απαιτούμενα μακροπρόθεσμα μέτρα με σκοπό τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας και προβαίνουν σε σχετική ενημέρωση του κοινού (παρ. 5 Μέρους 3 του παρόντος Σχεδίου), η οποία θα πρέπει να συνεχίζεται για όσο διάστημα θεωρείται απαραίτητη από τους ανωτέρω φορείς.

1.2 Αποκατάσταση βλαβών του παρακείμενου οδοστρώματος και των στοιχείων ασφαλείας της οδού

Οι δράσεις αυτές λαμβάνουν χώρα στη δεδομένη φάση εφόσον ο επικεφαλής του Π.Σ. στο σημείο του περιστατικού δεν τις θεωρεί προαπαιτούμενες πριν τη λήξη του περιστατικού. Διαφορετικά, οι δράσεις αυτές δρομολογούνται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 16 του Μέρους III του παρόντος Σχεδίου.

Επισημαίνεται ότι, εφόσον οι εργασίες αποκατάστασης του οδοστρώματος λαμβάνουν χώρα μετά τη λήξη του περιστατικού, είναι δεδομένη, με ευθύνη του Π.Σ. και η ασφάλεια του χώρου, των εργασιών και των χειριστών των μηχανημάτων.

1.3 Αποκατάσταση βλαβών δικτύων κοινής ωφέλειας/ Άμεση επαναλειτουργία δικτύων ηλεκτροδότησης, υδροδότησης κλπ., που έχουν υποστεί βλάβες ή έχουν διακόψει τη λειτουργία τους λόγω του καταστροφικού φαινομένου

Μετά από ατύχημα κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων και όταν διαπιστωθεί βλάβη σε δίκτυα κοινής ωφέλειας ή όταν η λειτουργία αυτών έχει διακοπεί λόγω του καταστροφικού φαινομένου, οι φορείς λειτουργίας και συντήρησης δικτύων κοινής ωφέλειας (ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ, φορείς ύδρευσης, κλπ), κατά κανόνα επικοινωνούν άμεσα με τις τοπικές αρμόδιες Πυροσβεστικές και Αστυνομικές Αρχές, προκειμένου να ενημερωθούν σχετικά με την επικρατούσα κατάσταση.

Οι φορείς λειτουργίας και συντήρησης των δικτύων κοινής ωφέλειας αποκαθιστούν τις όποιες βλάβες προκλήθηκαν συνεπεία του ατυχήματος με χρέωση του φέροντα την ευθύνη του ατυχήματος, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις του Αστικού και του Ποινικού Κώδικα, όπως αυτοί ισχύουν.

Επισημαίνεται ότι, δεδομένου ότι οι εργασίες αποκατάστασης των ανωτέρω βλαβών λαμβάνουν χώρα μετά τη λήξη του ατυχήματος, είναι δεδομένη, με ευθύνη του Π.Σ. και η ασφάλεια του χώρου, των εργασιών και των χειριστών των μηχανημάτων.

1.4 Εξυγίανση-απορρύπανση του χώρου του περιστατικού

Σε ορισμένες περιπτώσεις εμπλεκόμενων στο ατύχημα επικινδύνων ουσιών όπως π.χ. ραδιολογικές ή μολυσματικές, οι εμπλεκόμενοι φορείς, η δράση των οποίων συνδέεται με την αποκατάσταση του χώρου, ή μέρος αυτών, παραμένουν στο σημείο και μετά τη λήξη του περιστατικού για όσο χρόνο χρειαστεί για να πραγματοποιηθεί η απολύμανση – αποκατάσταση του χώρου, ο έλεγχος του εργολάβου απολύμανσης χώρου – συλλογής και

παράδοσης αποβλήτων, ο επανέλεγχος του χώρου που καθορίστηκε για να δοθεί σε χρήση κλπ. Οι εμπλεκόμενοι ως ανωτέρω φορείς εκτιμούν εάν πρέπει να παραμείνουν οι ζώνες αποκλεισμού – προστασίας.

2. Εκτίμηση και καταγραφή ζημιών/Επιβολή κυρώσεων

2.1 Αναφορά συμβάντος από τον σύμβουλο ασφαλούς μεταφοράς (Σ.Α.Μ.Ε.Ε.) της επιχείρησης (υποτμήματα 1.8.3.6 και 1.8.5 της ADR)

Σε περίπτωση που κατά τη διάρκεια μεταφοράς, πλήρωσης ή φορτοεκφόρτωσης που πραγματοποιεί μία επιχείρηση σημειώνεται ατύχημα επικίνδυνο για το κοινό, τα αγαθά ή το περιβάλλον, ο σύμβουλος ασφαλούς μεταφοράς επικινδύνων εμπορευμάτων, αφού συγκεντρώσει όλες τις χρήσιμες σχετικές πληροφορίες, υποβάλλει εντός τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία του ατυχήματος τη σχετική αναφορά σύμφωνα με το υποτμήμα 1.8.3.6 και κατά το πρότυπο του υποτμήματος 1.8.5.4 της ADR, στη Διοίκηση της επιχείρησης, στις αρμόδιες Δ/νσεις της Γενικής Δ/σης Οδικής Ασφάλειας του Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών και στην οικεία Υπηρεσία Τροχαίας με κοινοποίηση στην οικεία Διεύθυνση Ασφαλείας ή Αστυνομική Διεύθυνση Νομού ή στην οικεία Λιμενική Αρχή, ανάλογα με την Υπηρεσία που έχει αστυνομική αρμοδιότητα στον χώρο που προκλήθηκε το ατύχημα (άρθρο 10, παρ. 4 της ΚΥΑ οικ. Γ5/48222/2474/2019, άρθρο 10, παρ. 1). Σημειώνεται ότι ένα περιστατικό υπόκειται σε αναφορά, εάν διασπάρθηκαν επικίνδυνα εμπορεύματα, εάν υπήρξε κίνδυνος απώλειας προϊόντος, εάν σημειώθηκε τραυματισμός ανθρώπων, βλάβη υλικού ή του περιβάλλοντος ή εάν ενεπλάκησαν οι αρμόδιες εμπλεκόμενες αρχές και πληρούνται ένα ή περισσότερα από τα κριτήρια του υποτμήματος 1.8.5.3 της ADR.

Στις περιπτώσεις ατυχημάτων που αναφέρονται στο υποτμήμα 1.8.3.6 του RID, ο σύμβουλος ασφαλούς μεταφοράς επικινδύνων εμπορευμάτων, υποβάλλει εντός τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία του ατυχήματος την σχετική αναφορά, στη Διοίκηση της σιδηροδρομικής επιχείρησης, στη ΡΑΣ, στο Διαχειριστή της Σιδηροδρομικής Υποδομής, στην Επιτροπή Διερεύνησης Σιδηροδρομικών Ατυχημάτων με κοινοποίηση στην οικεία Διεύθυνση Ασφαλείας ή Αστυνομική Διεύθυνση Νομού ή στην οικεία Λιμενική Αρχή, ανάλογα με την υπηρεσία που έχει αστυνομική αρμοδιότητα στο χώρο που προκλήθηκε το ατύχημα.

Τέλος, επισημαίνεται ότι σε επιχειρήσεις, οι δραστηριότητες των οποίων αφορούν ποσότητες για κάθε μονάδα μεταφοράς μικρότερες από τα όρια που καθορίζονται στα υποτμήματα 1.1.3.6, 1.7.1.4, όπως επίσης και στα Κεφάλαια 3.3, 3.4 και 3.5 της ADR, δεν εφαρμόζεται η απαίτηση των υποτμημάτων 1.8.3.1 και 1.8.3 των ADR/RID (ΚΥΑ οικ. Γ5/48222/2474/2019, άρθρο 10, παρ. 1) περί ορισμού Σ.Α.Μ.Ε.Ε.. Παρόλα αυτά, ακόμη και για μία επιχείρηση η οποία εμπίπτει στην προαναφερόμενη εξαίρεση, είναι διεθνής καλή πρακτική και συνιστάται ιδιαίτερα, λόγω της φύσης των εμπορευμάτων, της έκτασης των πιθανών επιπτώσεων σε περίπτωση ατυχήματος και του σύνθετου κανονιστικού πλαισίου, να δέχεται συμβουλές και καθοδήγηση από Σ.Α.Μ.Ε.Ε. έστω και περιοδικά (υπ' αριθ. Γ3/61641/9710/10.2.2016 έγγραφο της Δ/σης Οδικής Κυκλοφορίας & Ασφάλειας του Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών).

2.2 Αναφορά συμβάντος αρμόδιας Πυροσβεστικής Αρχής (υπ' αριθ. 70667 οικ. Φ.702.1/05.12.2012 Εγκύκλιος Διαταγή 20Β' ΑΠΣ)

Μετά από κάθε ατύχημα ή παρ' ολίγον ατύχημα κατά τη μεταφορά επικινδύνων υλικών (κυρίως οδική και σιδηροδρομική), πέραν του Δελτίου Συμβάντος, η αρμόδια Πυροσβεστική Αρχή συντάσσει και συνυποβάλλει στη Δ/νση Πυροσβεστικών Επιχειρήσεων του ΑΠΣ και Αναφορά Συμβάντος, η οποία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του Δελτίου Συμβάντος και μεταξύ άλλων, αναφέρει και τις εκτιμώμενες ζημιές που προκλήθηκαν εντός και εκτός του οχήματος.

2.3 Πραγματογνώμονας ασφαλιστικής εταιρίας

Μετά από κάθε τροχαίο ατύχημα, ο πραγματογνώμονας της ασφαλιστικής εταιρίας εκτιμά τη ζημιά του οχήματος και ανακοινώνει την εκτίμησή του στην ασφαλιστική εταιρία. Εάν παρόλα αυτά, τα στοιχεία που προσκομίζονται στο Δικαστήριο με ή χωρίς ιδιωτική πραγματογνωμοσύνη δεν είναι επαρκή και κριθεί ότι απαιτούνται ειδικές γνώσεις ορισμένης επιστήμης ή τέχνης για να γίνει ακριβής διάγνωση και κρίση κάποιου γεγονότος, οι ανακριτικοί υπάλληλοι ή το Δικαστήριο μπορούν αυτεπαγγέλτως ή με αίτηση κάποιου διαδίκου ή του εισαγγελέα να διατάξουν πραγματογνωμοσύνη [άρθρο 183 Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, ΠΔ 258/1986 (ΦΕΚ 121Α')].

Ο πραγματογνώμονας που θα διορισθεί με τον τρόπο αυτό είναι και ο πραγματικός δικαστικός πραγματογνώμονας, ο οποίος ενεργεί κατ' εντολή του Δικαστηρίου και επιλέγεται ανεξάρτητα από τη βούληση των διαδίκων μέσα από ειδικούς καταλόγους διορισμένων πραγματογνωμόνων που υπάρχουν εκ των προτέρων στη διάθεση του Δικαστηρίου.

2.4 Αστική ευθύνη υπαιτίου ατυχήματος

Τα εμπλεκόμενα μέρη και οι υπόχρεοι για την καταβολή προστίμων είναι οι κάτωθι (ΚΥΑ οικ. Γ6/57084/1981 (ΦΕΚ 3135Β'/31-07-2018) :

- Ο Ιδιοκτήτης του οχήματος, [Υποτήμημα 1.4.2.2 «Μεταφορέας» της ΚΥΑ οικ. Γ5/48222/2474/2019, άρθρο 10, παρ. 1]
- Ο Οδηγός του οχήματος,
- Ο Αποστολέας των εμπορευμάτων, [1.4.2.1 «Αποστολέας» της ΚΥΑ οικ. Γ5/48222/2474/2019, άρθρο 10, παρ. 1].

Για την αστική ευθύνη κατά την οδική μεταφορά εμπορευμάτων ισχύει η Διεθνής Σύμβαση CMR, η οποία κυρώθηκε με τον Ν. 559/1977 (ΦΕΚ 78Α'/12-03-1977).

Σε περίπτωση μισθωμένου οχήματος, το πρόστιμο για τον ιδιοκτήτη καταλογίζεται στον μισθωτή.

Σε περίπτωση που το ατύχημα έχει προκαλέσει ζημιές σε γειτονικές κατοικίες ή επιχειρήσεις, και εφόσον τα ανωτέρω δεν έχουν ιδιωτική ασφαλιστική κάλυψη, οι ιδιοκτήτες απαιτούν να αποζημιωθούν από τον υπαίτιο σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις του Αστικού Κώδικα, όπως αυτός ισχύει. Συγκεκριμένα, η αποζημίωση αφορά την εκ του νόμου Αστική Ευθύνη του υπαιτίου για ζημιές (Σωματικές Βλάβες / Θάνατο ή και Υλικές Ζημιές) τρίτων, που οφείλονται στο ατύχημα.

Σε περίπτωση ρύπανσης της θάλασσας ή/και των ακτών ένεκα ατυχήματος κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων εγγύς της παραθαλάσσιας ζώνης, το καθεστώς ανάκτησης δαπανών και αποζημιώσεων ρύπανσης προβλέπεται στο ΠΔ 11/2002.

3. Φάκελος Καταστροφής

Η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, σύμφωνα με το άρθ. 6, παρ. 3 στ' του Ν. 3013/2002 (ΦΕΚ 102/Α'/2002) όπως ισχύει, έχει την ευθύνη της τήρησης ειδικού φακέλου για τις γενικές, περιφερειακές ή τοπικές μεγάλης έντασης καταστροφές, όπως αυτές περιγράφονται στο Παράρτημα Α' του Γενικού Σχεδίου Πολιτικής Προστασίας «ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ».

Στον ανωτέρω ειδικό φάκελο, περιέχονται τα στοιχεία του συνόλου των ενεργειών, στο πλαίσιο και του αντίστοιχου σχεδιασμού, για την αντιμετώπιση των καταστροφών κατά την εκδήλωση των φαινομένων, καθώς και για την αποκατάσταση των ζημιών. Επίσης, εμπεριέχονται εκθέσεις απολογισμού δράσης των επί μέρους αρμόδιων Φορέων και προτάσεις για βελτίωση των δράσεων σε περίπτωση αντιμετώπισης παρόμοιων φαινομένων.

Στο ανωτέρω πλαίσιο, όλοι οι εμπλεκόμενοι Φορείς στην αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών λόγω ατυχήματος κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, τη βραχεία διαχείριση των συνεπειών και την αποκατάσταση των ζημιών οφείλουν να καταγράφουν τα ανωτέρω στοιχεία με χρονολογική σειρά, έτσι ώστε να είναι δυνατή η κατά περίπτωση ανάλυση του Συστήματος Κινητοποίησης Πολιτικής Προστασίας, με στόχο τη βελτίωση του σχεδιασμού για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των καταστροφικών φαινομένων και το μετριασμό των επιπτώσεων στους πολίτες και στο ανθρωπογενές και φυσικό περιβάλλον.

Με βάσει τα ανωτέρω καλούνται οι Δ/νσεις Πολιτικής Προστασίας των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων-Περιφερειών να συγκεντρώνουν όλα τα απαραίτητα στοιχεία που συνδέονται με τον φάκελο καταστροφής στις περιπτώσεις περιφερειακών καταστροφών ή τοπικών καταστροφών μεγάλης έντασης εξαιτίας ατυχημάτων κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων και να τα υποβάλλουν στη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας το ταχύτερο δυνατό. Στις περιπτώσεις γενικών καταστροφών, η συλλογή όλων των απαραίτητων στοιχείων που συνδέονται με τον φάκελο καταστροφής θα γίνεται με σχετικό αίτημα της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας προς τους εμπλεκόμενους φορείς.

Ο φάκελος είναι υπό συνεχή βελτίωση και συμπλήρωση, δεδομένου ότι μπορεί να προκύπτουν και να υποβάλλονται συμπληρωματικά στοιχεία (π.χ. λήξη της αποκατάστασης).

ΜΕΡΟΣ VI**ΠΕΡΙΒΟΛΗ-ΕΜΦΑΝΙΣΗ
ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΕ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ****ΜΕΡΟΣ VI: ΠΕΡΙΒΟΛΗ-ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ**

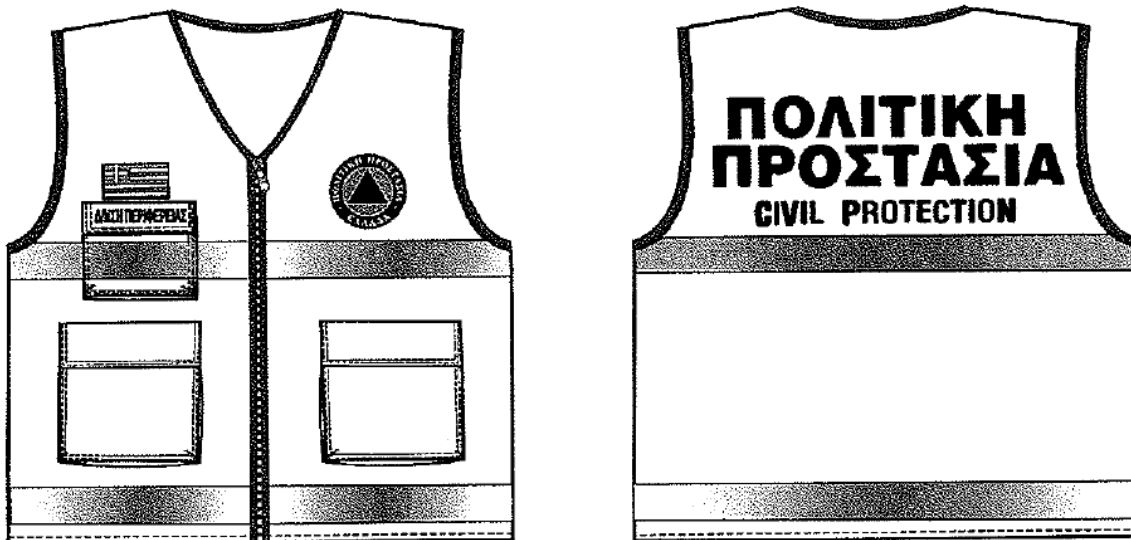
Η παρουσία υπαλλήλων Πολιτικής Προστασίας στον τόπο μίας καταστροφής, με πολιτική περιβολή, δεΝ δηλώνει την ιδιότητά τους. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα, σε επιχειρησιακό επίπεδο να χάνεται αρκετές φορές πολύτιμος χρόνος μέχρι την ταυτοποίησή τους από υπηρεσιακούς παράγοντες και κυρίως να περνά απαρατήρητη η παρουσία τους από πολίτες, οι οποίοι αγνοούν κατά κανόνα εντολές ή παραινέσεις τους.

Σύμφωνα με το 4678/22-11-2004 έγγραφο ΓΓΠΠ, τα επιχειρησιακά μπουφάν Πολιτικής Προστασίας θα πρέπει να έχουν την ακόλουθη μορφή:

Εικόνα 1. Επιχειρησιακά μπουφάν Πολιτικής Προστασίας

και τα γιλέκα Πολιτικής Προστασίας την εξής:

Εικόνα 2. Επιχειρησιακά γιλέκα Πολιτικής Προστασίας

Αναλυτικές προδιαγραφές για την εμφάνιση των επιχειρησιακών μπουφάν και γιλέκων Πολιτικής Προστασίας δίνονται στο 4678/22-11-2004 έγγραφο ΓΓΠΠ.

Για τους εργαζόμενους στις οργανικές μονάδες Πολιτικής Προστασίας (Δ/νσεις, Τμήματα και Γραφεία) πέραν των επιχειρησιακών μπουφάν και γιλέκων, όταν αυτοί μεταβαίνουν στον τόπο της καταστροφής στο πλαίσιο του συντονιστικού τους ρόλου, θα πρέπει να λαμβάνονται όλα τα μέτρα που θα εξασφαλίζουν την υγεία και την ασφάλειά τους, καθώς και να τους παρέχονται όλα τα ενδεικνυόμενα μέσα ατομικής προστασίας (ΜΑΠ), σύμφωνα με την ΚΥΑ 43726/2019 (ΦΕΚ 2208Β'/08-06-2019).

ΜΕΡΟΣ VII
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ**ΜΕΡΟΣ VII: ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ**

Τα λειτουργικά έξοδα που απαιτούνται για την υποστήριξη του παρόντος Σχεδίου, όταν διαταχθεί η εκτέλεσή του, καλύπτονται από τους καθ' ύλην αρμόδιους φορείς.

Έναρξη ισχύος του παρόντος Σχεδίου

Η ισχύς του παρόντος Σχεδίου (1^η Έκδοση) αρχίζει από την ημερομηνία έγκρισης από τον Γενικό Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας.

Με την έκδοση του παρόντος καταργείται το υπ' αριθ. 1773/07.03.2016 έγγραφο (ΑΔΑ: 7Ε9Η465ΦΘΕ-Ω06) με θέμα: «Ρόλοι και αρμοδιότητες των φορέων – σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο – που εμπλέκονται στην αντιμετώπιση και τη διαχείριση συνεπειών από συμβάντα/ατυχήματα κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων».

ΕΓΚΡΙΝΕΤΑΙ

Αθήνα, 30 Ιουνίου 2020

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

1. Συντονιστικές οδηγίες για την εφαρμογή του Σχεδίου
2. Σχετική Αλληλογραφία
3. Έλεγχοι Οχημάτων Μεταφοράς Επικινδύνων Εμπορευμάτων
4. Γραπτές οδηγίες αντιμετώπισης ατυχήματος ή επείγουσας κατάστασης σύμφωνα με τους Κανονισμούς ADR και RID
5. Χάρτης σιδηροδρομικού δικτύου της χώρας
6. Είδη κινδύνων – Πρόληψη και αντιμετώπιση ατυχημάτων για κάθε κλάση επικινδύνων εμπορευμάτων

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1. Συντονιστικές οδηγίες για την εφαρμογή του Σχεδίου

Το παρόν προσαρτάται στο υπ' αριθ. 4991/30-06-2020 έγγραφο μας με θέμα «1^η Έκδοση Γενικού Σχεδίου Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών εξαιτίας Ατυχημάτων κατά την Οδική και Σιδηροδρομική Μεταφορά Επικινδύνων Εμπορευμάτων σύμφωνα με τους Κανονισμούς ADR/RID» και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του.

Το παρόν Σχέδιο αποτελεί εφεξής την 1^η Έκδοση Γενικού Σχεδίου Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών εξαιτίας Ατυχημάτων κατά την Οδική και Σιδηροδρομική Μεταφορά Επικινδύνων Εμπορευμάτων σύμφωνα με τους Κανονισμούς ADR/RID.

Στο πλαίσιο εφαρμογής του εν λόγω Σχεδίου, παρακαλούνται οι εμπλεκόμενοι φορείς να προβούν στις κάτωθι ενέργειες:

Οι αρμόδιες οργανικές μονάδες των Περιφερειών (Δ/νσεις Τεχνικών Έργων, κλπ) της Χώρας που έχουν αρμοδιότητες συντήρησης στο εθνικό και επαρχιακό δίκτυο της περιοχής ευθύνης τους, μετά την παραλαβή του παρόντος παρακαλούνται να αποστείλουν στις κατά τόπους αρμόδιες Πυροσβεστικές Αρχές και στις κατά τόπους αρμόδιες υπηρεσίες Τροχαίας της ΕΛ.ΑΣ. ή τα εντεταλμένα προς τούτο στελέχη των αρμόδιων Λιμενικών Αρχών (κατά τόπο αρμοδιότητας), ονομαστικούς καταλόγους με τα στοιχεία επικοινωνίας (σε 24ωρη βάση) των υπευθύνων που εμπλέκονται στη διαχείριση συνεπειών από οδικά συμβάντα/ατυχήματα κατά τη μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων.

Ομοίως, **οι αρμόδιες οργανικές μονάδες των Δήμων (Δ/νσεις Τεχνικών Υπηρεσιών) της Χώρας που έχουν αρμοδιότητες συντήρησης στο δημοτικό οδικό δίκτυο της περιοχής ευθύνης τους,** μετά την παραλαβή του παρόντος παρακαλούνται να αποστείλουν στις κατά τόπους αρμόδιες Πυροσβεστικές Αρχές και στις κατά τόπους αρμόδιες υπηρεσίες Τροχαίας της ΕΛ.ΑΣ. ή τα εντεταλμένα προς τούτο στελέχη των αρμόδιων Λιμενικών Αρχών (κατά τόπο αρμοδιότητας), ονομαστικούς καταλόγους με τα στοιχεία επικοινωνίας (σε 24ωρη βάση) των υπευθύνων που εμπλέκονται στη διαχείριση συνεπειών από οδικά συμβάντα/ατυχήματα κατά τη μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων.

Οι Δήμαρχοι, οι Περιφερειάρχες, οι αρμόδιοι Αντιπεριφερειάρχες (στους οποίους διαβιβάζεται το παρόν από τους οικείους Περιφερειάρχες) και οι Συντονιστές των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων να συμβάλουν στην υλοποίηση των δράσεων που προβλέπονται στο παρόν με την κατά περίπτωση έκδοση σχετικών αποφάσεων και τη δρομολόγηση των δράσεων που προβλέπονται στο παρόν διά των αρμοδίων οργανικών μονάδων Πολιτικής Προστασίας.

Οι φορείς της κεντρικής διοίκησης (**Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, Υπουργείο Ναυτιλίας & Νησιωτικής Πολιτικής, Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων, Υπουργείο Υγείας, Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας, Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, Υπουργείο Υποδομών & Μεταφορών**), όπως αυτοί αναφέρονται στο Μέρος ΙΙ του παρόντος, που είναι υπόχρεοι σχεδίασης σύμφωνα με το Γενικό Σχέδιο Πολιτικής Προστασίας «Ξενοκράτης» (Προσθήκη 2 Παράρτημα Α) αναφερόμενοι ως **Υπουργείο Δημόσιας Τάξης, Υπουργείο Εθνική Άμυνας, Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, Υπουργείο Ανάπτυξης, Υπουργείο Υγείας & Πρόνοιας** να προβούν κατά την κρίση τους σε αναθεώρηση του σχεδιασμού τους, εφόσον συντρέχουν λόγοι και συγκεκριμένα:

- **Το Αρχηγείο του Πυροσβεστικού Σώματος** να διαβιβάσει αντίγραφο του παρόντος σε όλες τις αρμόδιες οργανικές του μονάδες, προκειμένου να ενημερωθούν για ζητήματα Δ/ση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών / ΓΓΠΠ

που αφορούν ρόλους και αρμοδιότητες όλων των εμπλεκόμενων φορέων σε δράσεις πολιτικής προστασίας που αναφέρονται στο παρόν, καθώς και να προβεί στην κατά την κρίση του έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών για την εφαρμογή του παρόντος κατά το μέρος που το αφορά και εμπλέκεται. Στις ανωτέρω οδηγίες να προσδιορίζονται μεταξύ άλλων οι επιμέρους σχετικές ενέργειες που θα πρέπει να ακολουθήσουν οι αρμόδιες οργανικές του μονάδες στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και τα Μέσα Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ) που θα πρέπει να χρησιμοποιούν. Επιπλέον, το Αρχηγείο του Πυροσβεστικού Σώματος καλείται να προβεί και σε κατά την κρίση του ενέργειες για να διασφαλιστεί η συμβατότητα του τυχόν σχετικού επιχειρησιακού του σχεδιασμού με τον παρόν Γενικό Σχέδιο.

- **Το Αρχηγείο της Ελληνικής Αστυνομίας (ΕΛ.ΑΣ.)** να διαβιβάσει αντίγραφο του παρόντος σε όλες τις αρμόδιες οργανικές του μονάδες, προκειμένου να ενημερωθούν για ζητήματα που αφορούν ρόλους και αρμοδιότητες όλων των εμπλεκόμενων φορέων σε δράσεις πολιτικής προστασίας που αναφέρονται στο παρόν, καθώς και να προβεί στην κατά την κρίση του έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών για την εφαρμογή του παρόντος κατά το μέρος που το αφορά και εμπλέκεται. Στις ανωτέρω οδηγίες να προσδιορίζονται μεταξύ άλλων οι επιμέρους σχετικές ενέργειες που θα πρέπει να ακολουθήσουν οι αρμόδιες οργανικές του μονάδες στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και τα Μέσα Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ) που θα πρέπει να χρησιμοποιούν. Επιπλέον, το Αρχηγείο της Ελληνικής Αστυνομίας καλείται να προβεί και σε κατά την κρίση του ενέργειες για να διασφαλιστεί η συμβατότητα του τυχόν σχετικού επιχειρησιακού του σχεδιασμού με τον παρόν Γενικό Σχέδιο.
- **Το Αρχηγείο του Λιμενικού Σώματος/Ελληνικής Ακτοφυλακής (Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.)** να διαβιβάσει αντίγραφο του παρόντος σε όλες τις αρμόδιες οργανικές του μονάδες, προκειμένου να ενημερωθούν για ζητήματα που αφορούν ρόλους και αρμοδιότητες όλων των εμπλεκόμενων φορέων σε δράσεις πολιτικής προστασίας που αναφέρονται στο παρόν, καθώς και να προβεί στην κατά την κρίση του έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών για την εφαρμογή του παρόντος κατά το μέρος που το αφορά και εμπλέκεται. Στις ανωτέρω οδηγίες να προσδιορίζονται μεταξύ άλλων οι επιμέρους σχετικές ενέργειες που θα πρέπει να ακολουθήσουν οι αρμόδιες οργανικές του μονάδες στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και τα Μέσα Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ) που θα πρέπει να χρησιμοποιούν. Επιπλέον, το Αρχηγείο του Λιμενικού Σώματος/Ελληνικής Ακτοφυλακής καλείται να προβεί και σε κατά την κρίση του ενέργειες για να διασφαλιστεί η συμβατότητα του επιχειρησιακού του τυχόν σχετικού σχεδιασμού με τον παρόν Γενικό Σχέδιο.
- **Το Υπουργείο Υγείας** να συμβάλει στην υλοποίηση του παρόντος Γενικού Σχεδίου με την ενημέρωση του εμπλεκόμενου προσωπικού του και την έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών, σχεδίων δράσης, ή/και μνημονίων ενεργειών κατά την κρίση του για τη δρομολόγηση των δράσεων κατά το μέρος που το αφορά και εμπλέκεται, το συντομότερο δυνατό από την λήψη του παρόντος. Στις ανωτέρω οδηγίες θα προσδιορίζονται, μεταξύ άλλων, και τα Μέσα Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ) που θα πρέπει να χρησιμοποιούν οι υγειονομικές μονάδες και οι αποκεντρωμένες υπηρεσίες του ΕΚΑΒ. Επιπλέον, στο πλαίσιο υλοποίησης του παρόντος Γενικού Σχεδίου, το Υπουργείο Υγείας καλείται να προβεί στην κατά την κρίση του επικαιροποίηση των

επιχειρησιακών σχεδίων στον τομέα της διαχείρισης εκτάκτων αναγκών και κρίσεων υγειονομικού χαρακτήρα, για να διασφαλιστεί η συμβατότητα του επιχειρησιακού του σχεδιασμού με τον παρόν Γενικό Σχέδιο.

- **Η Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας (ΕΕΑΕ)** του Υπουργείου Ανάπτυξης & Επενδύσεων, προβαίνει σε, κατά την κρίση της, ενέργειες για να διασφαλιστεί η συμβατότητα των εσωτερικών της σχεδίων με τον παρόν Γενικό Σχέδιο. **Επισημαίνεται ότι το παρόν Γενικό Σχέδιο ενέχει τον ρόλο του Ειδικού Σχεδίου Απόκρισης σε Ραδιολογική ή Πυρηνική Έκτακτη Ανάγκη (ΕΣΑΡΠΕΑ) με βάση το ΠΔ 101/2018, αντιστοιχεί, δε στην περίπτωση «Ραδιολογικής έκτακτης ανάγκης σε απρόβλεπτη τοποθεσία – Ατύχημα κατά τη μεταφορά ραδιενεργών υλικών», όπως αυτή προβλέπεται στην 1^η έκδοση (Ιούνιος 2019) της αξιολόγησης των δυνητικών καταστάσεων έκτακτης ανάγκης (ΑΔΚΕΑ) από ραδιολογικούς/πυρηνικούς παράγοντες.**
- **Το ΓΕΕΘΑ** του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, στο οποίο αποστέλλεται το παρόν, να διαβιβάσει αντίγραφο του Σχεδίου στο ΕΘΚΕΠΙΧ και να προβεί σε ενέργειες κατά την κρίση του για την εφαρμογή του παρόντος. Τέλος, το ΓΕΕΘΑ, στο πλαίσιο υλοποίησης του παρόντος σχεδίου, να προβεί σε κατά την κρίση του ενέργειες για τυχόν αναθεώρηση του Σχεδίου «Ξενοκράτης / ΓΕΕΘΑ, Προσθήκη «5» (Παράρτημα «Α» Αντιμετώπιση Εκτάκτων Αναγκών ΧΒΡΠ Απειλών και Συμβάντων»), προκειμένου να διασφαλιστεί η συμβατότητά του με τον παρόν Γενικό Σχέδιο.
- **Οι αρμόδιες οργανικές μονάδες των Υπουργείων Περιβάλλοντος & Ενέργειας και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων**, προβαίνουν στην έκδοση σχετικών κατευθυντηρίων οδηγιών, σχεδίων δράσης, ή/και μνημονίων ενεργειών, κατά την κρίση τους, για τη δρομολόγηση των δράσεων κατά το μέρος που τις αφορά και εμπλέκονται στο πλαίσιο εφαρμογής του παρόντος Σχεδίου.
- **Η Διεύθυνση Λειτουργίας Συντήρησης και Εκμετάλλευσης Συγκοινωνιακών Υποδομών με Σύμβαση Παραχώρησης (Δ17) της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών και οι Διευθύνσεις Οδικών Εμπορευματικών Μεταφορών και Σιδηροδρομικών Μεταφορών του ανωτέρω Υπουργείου** προβαίνουν στην έκδοση σχετικών κατευθυντηρίων οδηγιών, σχεδίων δράσης, ή/και μνημονίων ενεργειών, κατά την κρίση τους, για τη δρομολόγηση των δράσεων κατά το μέρος που τις αφορά και εμπλέκονται στο πλαίσιο εφαρμογής του παρόντος Σχεδίου. Επιπλέον, **η Διεύθυνση Λειτουργίας Συντήρησης και Εκμετάλλευσης Συγκοινωνιακών Υποδομών με Σύμβαση Παραχώρησης**, συμβάλει στην υλοποίηση του παρόντος με την κατά την κρίση της έκδοση κατευθυντηρίων οδηγιών προς τους Παραχωρησιούχους, κατά το μέρος που τους αφορά και εμπλέκονται, ενώ και **η Διεύθυνση Σιδηροδρομικών Μεταφορών** συμβάλει στην υλοποίηση του παρόντος με την κατά την κρίση της έκδοση κατευθυντηρίων οδηγιών προς τις Αρχές και τα Νομικά Πρόσωπα του άρθρου 71 του ΠΔ 123/2017.
- **Η ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.** παρακαλείται να συμβάλει στην υλοποίηση του παρόντος λαμβάνοντάς το υπόψιν στον εσωτερικό της σχεδιασμό.

Οι λοιποί φορείς της κεντρικής διοίκησης, όπως αυτοί αναφέρονται στο Μέρος 2 του παρόντος που δεν είναι υπόχρεοι σχεδίασης σύμφωνα με το Γενικό Σχέδιο Πολιτικής Προστασίας «Ξενοκράτης», και συγκεκριμένα:

- Η Γενική Δ/νση του Γενικού Χημείου του Κράτους,
- Το Υπουργείο Παιδείας Έρευνας και Θρησκευμάτων
- Το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού
- Η Προεδρία της Κυβέρνησης
- Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων
- Το Υπουργείο Μετανάστευσης & Ασύλου και
- Το Υπουργείο Εξωτερικών,

οφείλουν να συμβάλουν στην υλοποίηση του παρόντος Γενικού Σχεδίου με την ενημέρωση του εμπλεκόμενου προσωπικού τους και την έκδοση κατευθυντηρίων οδηγιών, σχεδίων δράσης, ή/και μνημονίων ενεργειών κατά την κρίση τους για τη δρομολόγηση των δράσεων κατά το μέρος που τους αφορά και εμπλέκονται.

Ειδικότερα:

Η Γενική Δ/νση του Γενικού Χημείου του Κράτους, παρακαλείται να διαβιβάσει και αντίγραφο του παρόντος στις αρμόδιες οργανικές μονάδες της (όπως αυτές αναφέρονται στο Μέρος 2 του παρόντος Σχεδίου) που δρομολογούν δράσεις σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται στο παρόν, προκειμένου να ενημερωθούν για ζητήματα που αφορούν ρόλους και αρμοδιότητες όλων των εμπλεκόμενων φορέων σε δράσεις πολιτικής προστασίας που αναφέρονται στο παρόν. Επιπλέον, η Γενική Δ/νση του ΓΧΚ καλείται να προβεί στην έκδοση, κατά την κρίση της, σχετικών κατευθυντηρίων οδηγιών για την εφαρμογή του παρόντος, κατά το μέρος που αφορά και εμπλέκονται οι ανωτέρω οργανικές μονάδες. Στις προαναφερόμενες οδηγίες να προσδιορίζονται, μεταξύ άλλων, και οι επιμέρους σχετικές δράσεις που πρέπει να δρομολογήσουν οι περιφερειακές Χημικές Υπηρεσίες στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους.

Το Σώμα Επιθεωρητών Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων στο οποίο αποστέλλεται το παρόν, παρακαλείται να διαβιβάσει αντίγραφο του παρόντος στις Περιφερειακές Δ/σεις Επιθεώρησης Ασφάλειας & Υγείας στην Εργασία, που δρομολογούν δράσεις σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται στο παρόν, προκειμένου να ενημερωθούν για ζητήματα που αφορούν ρόλους και αρμοδιότητες όλων των εμπλεκόμενων φορέων σε δράσεις πολιτικής προστασίας που αναφέρονται στο παρόν. Επιπλέον, καλείται να προβεί στην έκδοση, κατά την κρίση του, σχετικών κατευθυντηρίων οδηγιών για την εφαρμογή του παρόντος, κατά το μέρος που αφορά και εμπλέκονται οι ανωτέρω υπηρεσίες. Στις προαναφερόμενες οδηγίες να προσδιορίζονται, μεταξύ άλλων, και οι επιμέρους σχετικές δράσεις που πρέπει να δρομολογήσουν οι Περιφερειακές Δ/σεις Επιθεώρησης Ασφάλειας & Υγείας στην Εργασία στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους.

Το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας & Θρησκευμάτων παρακαλείται να διαβιβάσει αντίγραφο του παρόντος σε όλες τις Δ/σεις Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης, προκειμένου να ενημερωθούν για ζητήματα που αφορούν ρόλους και αρμοδιότητες όλων των εμπλεκόμενων φορέων σε δράσεις πολιτικής προστασίας που αναφέρονται στο παρόν, καθώς και κατά την κρίση του έκδοση κατευθυντηρίων οδηγιών για την εφαρμογή του παρόντος κατά το μέρος που το αφορά και εμπλέκεται, με σκοπό την προστασία των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και των εκπαιδευομένων εντός αυτών.

Το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού να διαβιβάσει αντίγραφο του παρόντος σε όλες τις αρμόδιες οργανικές του μονάδες και υπηρεσίες (Εφορείες Αρχαιοτήτων, Υπηρεσίες Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων, κλπ) που δρομολογούν δράσεις σύμφωνα με τα

όσα αναφέρονται στο παρόν, προκειμένου να ενημερωθούν για ζητήματα που αφορούν ρόλους και αρμοδιότητες όλων των εμπλεκόμενων φορέων σε δράσεις πολιτικής προστασίας που αναφέρονται στο παρόν, καθώς και κατά την κρίση του έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών για την εφαρμογή του παρόντος κατά το μέρος που το αφορά και εμπλέκεται. Επιπλέον, να εκδώσει σχετικά έγγραφα προς τις ανωτέρω αρμόδιες οργανικές του μονάδες και υπηρεσίες, προκειμένου οι τελευταίες να ενημερωθούν από τις Αυτοτελείς Δ/σεις Πολιτικής Προστασίας των οικείων Περιφερειών σχετικά με εγκαταστάσεις SEVESO στην περιοχή αρμοδιότητάς τους με πιθανά σενάρια ατυχημάτων των οποίων οι επιπτώσεις επηρεάζουν αρχαιολογικούς χώρους που υπάγονται σε αυτές.

Επιπλέον, και σε περίπτωση που δεν υπάρχει σχετική πρόβλεψη κατά την κατάρτιση του προϋπολογισμού των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, **η Δ/ση Οργάνωσης και Λειτουργίας Αποκεντρωμένων Διοικήσεων του Υπουργείου Εσωτερικών**, να μεριμνήσει για τη σύσταση ειδικού ΑΛΕ όπου θα εγγράφονται ετησίως δαπάνες για την αντιμετώπιση εκτάκτων περιστατικών διαχείρισης εγκαταλελειμμένων υλικών με κατεπείγουσες διαδικασίες. Συγκεκριμένα, προτείνεται η σύναψη σύμβασης από πλευράς έκαστης Αποκεντρωμένης Διοίκησης με αδειοδοτημένες εταιρίες διαχείρισης επικινδύνων αποβλήτων, με σκοπό την επείγουσα διαχείριση ανεξέλεγκτων αποθέσεων υλικών άγνωστης προέλευσης που θα προκύψουν κατά τη διάρκεια του έτους στην περιοχή ευθύνης των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς τη δημοσίευση, όπως προβλέπεται στο άρθρο 32 (παρ. 2γ) του Ν. 4412/2016.

Ακόμη, οι διοικήσεις των ακόλουθων φορέων, εταιριών και οργανισμών **ΔΕΔΔΗΕ Α.Ε., ΑΔΜΗΕ Α.Ε., ΔΕΣΦΑ Α.Ε., ΕΔΑ Αττικής Α.Ε., ΕΔΑ ΘΕΣΣ Α.Ε., ΔΕΔΑ Α.Ε., ΤΑΡ ΑΓ, ΕΥΔΑΠ Α.Ε., Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε., ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Α.Ε., ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε., Ρυθμιστική Αρχή Σιδηροδρόμων, ΑΤΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ Α.Ε., Ολυμπία Οδός Λειτουργία Α.Ε., Μορέας Α.Ε., Νέα Οδός Α.Ε., Αυτοκινητόδρομος Αιγαίου Α.Ε., Αυτοκινητόδρομος Κεντρικής Ελλάδας Α.Ε., Ιονία Οδός Α.Ε., Ο.Α.Σ.Α. Α.Ε., Ο.Σ.Υ. Α.Ε., ΣΤΑ.ΣΥ. Α.Ε., Ο.Σ.Ε. Α.Ε., ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε., ΕΕΣΣΤΥ Α.Ε., ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ Α.Ε., FRAPORT REGIONAL AIRPORTS OF GREECE A S.A., FRAPORT REGIONAL AIRPORTS OF GREECE B S.A., Ο.Α.Σ.Θ. Α.Ε., Ο.Σ.Ε.Θ. Α.Ε., Α.Σ.Υ.Θ. Α.Ε. και Σ.Α.Σ.Θ. Α.Ε.**, στις οποίες αποστέλλεται το παρόν, παρακαλούνται να διαβιβάσουν αντίγραφο του σε όλες τις αρμόδιες οργανικές τους μονάδες που δρομολογούν δράσεις σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται στο παρόν και να προβούν στην έκδοση, κατά την κρίση τους, σχετικών οδηγιών, κατά το μέρος που τις αφορά και εμπλέκονται, εφόσον συντρέχουν λόγοι.

Τέλος, οι μεταφορείς, οι αποστολείς και οι λοιποί συμμετέχοντες όπως ορίζονται στις παρ. 1.4.2 και 1.4.3 της Συμφωνίας ADR, που εμπλέκονται στη μεταφορά φορτίου επικινδύνων εμπορευμάτων ισχυρών συνεπειών (Πίνακας 1.10.3.1.2 ADR) ή ραδιενεργού υλικού ισχυρών συνεπειών (παρ. 1.10.3.1.3 ADR), θα υιοθετούν, θα εφαρμόζουν και θα συμμορφώνονται με εσωτερικά, κατά αντιστοιχία, σχέδια ασφαλείας που θα αναφέρονται κατ' ελάχιστον στα στοιχεία που ορίζονται στην παρ. 1.10.3.2.2 της ADR. Τα σχέδια αυτά θα πρέπει να είναι συμβατά με τα όσα προβλέπονται στο παρόν Σχέδιο.

Οι σχετικές διαταγές, κατευθυντήριες οδηγίες, σχέδια δράσης ή σχέδια και μνημόνια ενεργειών, που εκδίδονται στο πλαίσιο εφαρμογής του παρόντος Γενικού Σχεδίου, εγκρίνονται από τις διοικήσεις των αντίστοιχων Φορέων.

Επισημαίνεται ότι όπου στο πλαίσιο του παρόντος Σχεδίου γίνεται αναφορά σε Δ/ση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών / ΓΓΠΠ

σιδηροδρομική αναφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, αφορά μόνον τις Περιφερειακές Ενότητες Έβρου, Ροδόπης, Ξάνθης, Καβάλας, Δράμας, Ανατολικής Αττικής, Δυτικής Αττικής, Δυτικού Τομέα Αθηνών, Πειραιώς, Βορείου Τομέα Αθηνών, Φλωρίνης, Κοζάνης, Λαρίσης, Τρικάλων, Καρδίτσας, Μαγνησίας, Σερρών, Κιλκίς, Θεσσαλονίκης, Πιερίας, Πέλλης, Κορινθίας, Ευβοίας, Φθιώτιδος, Βοιωτίας και Φωκίδος, εντός ή στα όρια των οποίων διέρχονται κανονικού εύρους γραμμές του «ενεργού δικτύου» όπου επιτρέπονται οι μεταφορές επικινδύνων εμπορευμάτων, εφόσον βέβαια πληρούνται οι προδιαγραφές που ορίζονται από την ΚΥΑ οικ. Γ5/48222/2474/2019 (ΦΕΚ 2755/Β'/03-07-2019) (βλ. Χάρτη 1 Παραρτήματος 5 του παρόντος).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2. Σχετική Αλληλογραφία

Το παρόν προσαρτάται στο υπ' αριθ. 4991/30-06-2020 έγγραφό μας με θέμα «1^η Έκδοση Γενικού Σχεδίου Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών εξαιτίας Ατυχημάτων κατά την Οδική και Σιδηροδρομική Μεταφορά Επικινδύνων Εμπορευμάτων σύμφωνα με τους Κανονισμούς ADR/RID» και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του.

1. Τα από 09-04-2020 και 25-05-2020 μηνύματα ηλεκτρονικής αλληλογραφίας της Υπηρεσίας μας προς τους εμπλεκόμενους φορείς της Κεντρικής Διοίκησης
2. Τα υπ' αριθ. 4403/11-06-2020 και 4404/11-06-2020 έγγραφα της Υπηρεσίας μας προς τις Περιφέρειες και τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της χώρας, αντίστοιχα
3. Το υπ' αριθ. ΥΠΕΝ/ΣΕΝΕ/42222/2758/07-05-2020 έγγραφο του Σώματος Επιθεώρησης Νοτίου Ελλάδος του ΥΠΕΝ
4. Το υπ' αριθ. 1014/30-04-2020 έγγραφο του Πανελληνίου Συλλόγου Συμβούλων Ασφαλούς Μεταφοράς Επικινδύνων Εμπορευμάτων
5. Το από 28-05-2020 μήνυμα ηλεκτρονικής αλληλογραφίας της Δ/σης Εμπορευματικών Μεταφορών του Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών
6. Το από 05-06-2020 μήνυμα ηλεκτρονικής αλληλογραφίας της Δ/σης Δημόσιας Υγείας & Υγιεινής Περιβάλλοντος του Υπουργείου Υγείας
7. Το υπ' αριθ. 23782 οικ. Φ.702.1/28-04-2020 έγγραφο και το από 29-04-2020 μήνυμα ηλεκτρονικής αλληλογραφίας της Δ/σης Πυρόσβεσης του Αρχηγείου Πυροσβεστικού Σώματος
8. Το υπ' αριθ. 600/ΟΛΑ/2020/30-04-2020 έγγραφο του Οργανισμού Λιμένος Αλεξανδρούπολης Α.Ε.
9. Το από 06-05-2020 μήνυμα ηλεκτρονικής αλληλογραφίας της Δ/σης Τροχαίας Αστυνομίας του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας
10. Το από 08-05-2020 μήνυμα ηλεκτρονικής αλληλογραφίας της Δ/σης Διαχείρισης Αποβλήτων του ΥΠΕΝ
11. Το από 28-05-2020 μήνυμα ηλεκτρονικής αλληλογραφίας της Δ/σης Ασφάλειας Τροφίμων του ΕΦΕΤ
12. Το από 25-05-2020 μήνυμα ηλεκτρονικής αλληλογραφίας της Δ/σης Λειτουργίας και Συντήρησης Δικτύου της Εταιρίας Διανομής Αερίου Αττικής Α.Ε.
13. Το από 13-04-2020 μήνυμα ηλεκτρονικής αλληλογραφίας του Μπενάκειου Φυτοπαθολογικού Ινστιτούτου
14. Το από 24-04-2020 μήνυμα ηλεκτρονικής αλληλογραφίας της Δ/σης Κλιματικής Αλλαγής & Ποιότητας Ατμόσφαιρας του ΥΠΕΝ
15. Το υπ' αριθ. 2110.3/31550/2020/27-05-2020 έγγραφο της Δ/σης Επιχειρήσεων του Αρχηγείου Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.
16. Το υπ' αριθ. 2050.1/31404/20/27-05-2020 έγγραφο της Δ/σης Επιχειρησιακών Μέσων του Αρχηγείου Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.
17. Το υπ' αριθ. 2132.1/23492/2020/15-04-2020 έγγραφο της Δ/σης Λιμενικής Αστυνομίας του Αρχηγείου Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.
18. Το υπ' αριθ. 2261.4-1/23135/2020/14-04-2020 έγγραφο της Δ/σης Προστασίας Θαλασσιού Περιβάλλοντος του Αρχηγείου Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.
19. Το από 16-04-2020 μήνυμα ηλεκτρονικής αλληλογραφίας του Οργανισμού Λιμένος Θεσσαλονίκης Α.Ε.

Δ/ση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών / ΓΓΠΠ

20. Το από 27-04-2020 μήνυμα ηλεκτρονικής αλληλογραφίας της Ελληνικής Επιτροπής Ατομικής Ενέργειας
21. Το υπ' αριθ. 221/16-06-2020 έγγραφο της Αυτοτελούς Δ/σης Πολιτικής Προστασίας Περιφέρειας Κρήτης
22. Το από 17-06-2020 μήνυμα ηλεκτρονικής αλληλογραφίας της Γενικής Δ/σης Χωροταξικής & Περιβαλλοντικής Πολιτικής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής
23. Το από 18-06-2020 έγγραφο της Δ/σης Πολιτικής Προστασίας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής
24. Το υπ' αριθ. ΠΔΕ/ΔΠΧΣ/142047/2800/18-06-2020 έγγραφο της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος
25. Το υπ' αριθ. 1887/18-06-2020 έγγραφο της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας-Θράκης
26. Το από 18-06-2020 μήνυμα ηλεκτρονικής αλληλογραφίας της Αυτοτελούς Δ/σης Πολιτικής Προστασίας της Περιφέρειας Θεσσαλίας
27. Το υπ' αριθ. 92602/19-06-2020 έγγραφο της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Δυτικής Ελλάδος
28. Το υπ' αριθ. 24994/22-06-2020 έγγραφο της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Βορείου Αιγαίου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3. Έλεγχοι Οχημάτων Μεταφοράς Επικινδύνων Εμπορευμάτων

Το παρόν προσαρτάται στο υπ' αριθ. 4991/30-06-2020 έγγραφό μας με θέμα «1^η Έκδοση Γενικού Σχεδίου Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών εξαιτίας Ατυχημάτων κατά την Οδική και Σιδηροδρομική Μεταφορά Επικινδύνων Εμπορευμάτων σύμφωνα με τους Κανονισμούς ADR/RID» και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του.

A.1 Έλεγχοι Οχημάτων Μεταφοράς Επικινδύνων Εμπορευμάτων**A.1.1 Έλεγχοι Πεδίου**

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του ΠΔ 256/1999:

"Έλεγχος", είναι κάθε έλεγχος, επιθεώρηση, εξακρίβωση ή διατύπωση που διεξάγεται από όργανα ελέγχου, όπως αναφέρονται παρακάτω, για λόγους ασφαλείας και που σχετίζονται με τη μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων.

Τα όργανα και οι αρχές ελέγχου των φορτηγών οχημάτων, ελληνικών και αλλοδαπών, ιδιωτικής και δημόσιας χρήσης που κυκλοφορούν στη χώρα είναι τα εξής (Ν. 4313/2014, άρθρο 36, παρ. 1):

- η Υπηρεσία Ειδικών Ελέγχων (ΥΠ.Ε.Ε.),
- οι Λιμενικές και Τελωνειακές Αρχές,
- οι Αστυνομικές Αρχές,
- τα Μικτά Κλιμάκια Ελέγχου (ΜΚΕ).

Ο έλεγχος της εφαρμογής της κείμενης νομοθεσίας για την κυκλοφορία των ελληνικών και αλλοδαπών φορτηγών οχημάτων ιδιωτικής και δημόσιας χρήσης και τις διενεργούμενες με αυτά μεταφορές και των λεωφορείων ελληνικών και αλλοδαπών ιδιωτικής και δημόσιας χρήσης, καθώς και η επιβολή των διοικητικών κυρώσεων για τις παραβάσεις των υποχρεώσεων που προβλέπονται στις υπουργικές αποφάσεις που εκδίδονται, σύμφωνα με το άρθρο 4Β του Ν. 3446/2006, ανατίθεται στις ακόλουθες αρχές, στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς τους:

- α) στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων,
- β) στο Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (ΣΔΟΕ),
- γ) στις Λιμενικές και Τελωνειακές Αρχές,
- δ) στις Αστυνομικές Αρχές,
- ε) στα Μικτά Κλιμάκια Ελέγχου,
- στ) στα Μικτά Κλιμάκια Ελέγχου Δήμων Παραμεθόριων Περιοχών.

Στο πλαίσιο της κατά τόπο αρμοδιότητάς τους, στα ανωτέρω όργανα και αρχές ανατίθεται ο έλεγχος εφαρμογής της νομοθεσίας για την κυκλοφορία και τη διενέργεια μεταφορών με φορτηγά οχήματα, καθώς και η επιβολή διοικητικών κυρώσεων για τις διαπιστούμενες παραβάσεις.

Τα ανωτέρω όργανα ελέγχου διενεργούν ετησίως ελέγχους επί αυτοκινήτων μεταφοράς επικινδύνων εμπορευμάτων αριθμού τουλάχιστον ίσου με (2%) δύο τοις εκατό του συνολικού αριθμού των κυκλοφορούντων στην Ελλάδα αυτοκινήτων μεταφοράς επικινδύνων εμπορευμάτων, προκειμένου να εξακριβωθεί κατά πόσο τηρείται η νομοθεσία για τις οδικές μεταφορές επικινδύνων εμπορευμάτων (ΠΔ 256/1999, άρθρο 3, παρ. 1).

Οι έλεγχοι πραγματοποιούνται δειγματοληπτικώς και καλύπτουν, στο μέτρο του δυνατού, ένα εκτεταμένο μέρος του οδικού δικτύου (ΠΔ 256/1999, άρθρο 4, παρ. 2) και

διασφαλίζουν ότι οι συνθήκες ασφαλείας κάτω από τις οποίες πραγματοποιούνται οι οδικές μεταφορές επικινδύνων εμπορευμάτων είναι σύμφωνες με την ισχύουσα νομοθεσία (ΠΔ 256/1999, άρθρο 6, παρ. 2).

Έλεγχοι είναι επίσης δυνατό να διενεργηθούν στις επιχειρήσεις προληπτικώς από τις επιτροπές ελέγχου που αναφέρονται παραπάνω ή όταν κατά την κυκλοφορία των οχημάτων έχουν διαπιστωθεί παραβάσεις που θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλεια των επικινδύνων μεταφορών (ΠΔ 256/1999, άρθρο 6, παρ. 1).

Η κίνηση οχημάτων που μεταφέρουν επικίνδυνα υλικά απαγορεύεται σε ορισμένους δρόμους (πινακίδες Ρ45, Ρ46, Ρ64), ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις απαγορεύεται και η διέλευσή τους από σήραγγες. Οι έλεγχοι τέτοιων οχημάτων γίνεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη Συμφωνία ADR.

Οι χώροι στους οποίους ελέγχονται τα οχήματα μεταφοράς επικινδύνων εμπορευμάτων παρέχουν τη δυνατότητα ασφαλούς παραμονής του οχήματος για μεγάλο χρονικό διάστημα εφόσον χρειαστεί και τη δυνατότητα να πραγματοποιηθούν εργασίες για την άρση των τυχόν μη συμμορφώσεων ή την πιθανή εκφόρτωση του εμπορεύματος. Η ευθύνη για την επιλογή των χώρων ελέγχου ανήκει στις αρχές ελέγχου σύμφωνα με την κατά τόπον αρμοδιότητά τους [ΚΥΑ Γ6/57084/1981/2018 (ΦΕΚ 3135Β'/01-08-2018), άρθρο 8]. Σύμφωνα με το υπ' αριθ. Φ102.4/53734/6268/13.07.2007 έγγραφο του ΥΠ.Υ.ΜΕ.ΔΙ, τα οχήματα, προκειμένου να ελεγχθούν, θα πρέπει να οδηγούνται εκτός των οδών ταχείας κυκλοφορίας και των λωρίδων έκτακτης ανάγκης, σε κατάλληλους χώρους, ώστε να μη δημιουργείται πρόβλημα στην κίνηση των οχημάτων και κίνδυνος ατυχήματος (π.χ. σε χώρους προσωρινής στάθμευσης). Κατά τη διάρκεια των ελέγχων θα πρέπει να τηρούνται όλα τα αναγκαία μέτρα για την ασφάλεια των επιθεωρητών ΜΚΕ, των μελών του πληρώματος, των εμπορευμάτων. Στις περιπτώσεις που επιβάλλεται η ακινητοποίηση του οχήματος, πρέπει να ληφθούν υπόψιν οι διατάξεις του κεφαλαίου 8.4 της ADR για την επιτήρηση των οχημάτων και των άρθρων 34 και 46 του Ν. 2696/99 όπως τροποποιημένος ισχύει (ΚΟΚ) για τη στάθμευση και ακινητοποίηση των οχημάτων αντίστοιχα. Οποιαδήποτε ενέργεια προκειμένου να συμμορφωθεί το όχημα με τις διατάξεις της ADR γίνεται με δαπάνη του μεταφορέα ή του αποστολέα και η φύλαξή του έως ότου αρθούν οι λόγοι της ακινητοποίησης γίνεται με ευθύνη του μεταφορέα/οδηγού (άρθρο 5, παρ. 13γ ΚΥΑ γ5/29480/2304/23-5-2001). Σε περίπτωση που η διαπιστωθείσα παράβαση προκαλεί άμεσα κίνδυνο και η ζητούμενη συμμόρφωση δεν μπορεί να επιτευχθεί, η ελέγχουσα αρχή παρέχει στο μεταφορέα την απαραίτητη διοικητική βοήθεια (1.4.2.2.4 ADR) ερχόμενη σε συνεννόηση με την Αστυνομία και την Πυροσβεστική για τις περαιτέρω ενέργειες (π.χ. απομάκρυνση του οχήματος κλπ).

A.1.1.1 Μικτά Κλιμάκια Ελέγχου Οχημάτων

Στις Δ/νσεις Μεταφορών και Επικοινωνιών των Περιφερειακών Ενοτήτων λειτουργούν ένα ή περισσότερα Μικτά Κλιμάκια Ελέγχου (Μ.Κ.Ε.), τα οποία είναι αρμόδια για τον έλεγχο της νομιμότητας και ασφάλειας της κυκλοφορίας και των εκπομπών καυσαερίων των οχημάτων, ελληνικών και αλλοδαπών, που κυκλοφορούν στη χώρα, τον έλεγχο νομιμότητας της διενέργειας μεταφοράς με αυτά, καθώς και για την επιβολή διοικητικών κυρώσεων (Ν. 3446/2006, άρθρο 1, παρ. 1).

Τα Μ.Κ.Ε. αποτελούνται από (Ν. 3446/2006, άρθρο 1, παρ. 2):

- Δύο (2) εκπροσώπους της Δ/σης Μεταφορών και Επικοινωνιών της οικείας Περιφερειακής Ενότητας, ένας από τους οποίους είναι τεχνικός,
- ένα (1) όργανο του Τμήματος Τροχαίας ή της υπηρεσίας που ασκεί καθήκοντα Τροχαίας ή ένα όργανο του ΛΣ-ΕΛ.ΑΚΤ., εφόσον ο έλεγχος διενεργείται σε περιοχή αρμοδιότητάς του,
- έναν (1) υπάλληλο άλλης Υπηρεσίας της οικείας Περιφερειακής Ενότητας.

Επικεφαλής του Μ.Κ.Ε. ορίζεται ένας από τους εκπροσώπους Δ/σης Μεταφορών και Επικοινωνιών της οικείας Περιφερειακής Ενότητας.

Σε περίπτωση μεταφοράς ραδιενεργών υλικών κλάσης 7, είτε αυτή είναι δηλωμένη είτε όχι, στο Μικτό Κλιμάκιο Ελέγχου (ΜΚΕ) δύναται να συμμετέχει, εφόσον κριθεί απαραίτητο από τον επικεφαλής του ΜΚΕ, και ένα μέλος του προσωπικού της Ελληνικής Επιτροπής Ατομικής Ενέργειας (ΕΕΑΕ) (Ν.4310/2014, άρθρο 43).

Ο έλεγχος ασκείται σε κάθε σημείο της περιοχής αρμοδιότητας της οικείας Περιφερειακής Ενότητας, ακόμη και στους λιμένες και πλησίον των συνοριακών σταθμών, καθ' όλη τη διάρκεια του εικοσιτετραώρου, ακόμη και τις αργίες. Η διαπίστωση της παράβασης και η επιβολή των διοικητικών κυρώσεων γίνεται επιτόπου, και μετά από ακρόαση του οδηγού του οχήματος, συντάσσεται σχετική έκθεση (Ν. 3446/2006, άρθρο 1, παρ. 5).

Η ακινητοποίηση του οχήματος γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας και των υπουργικών αποφάσεων που εκδίδονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 4B του Ν. 3446/2006 (Ν. 3446/2006, άρθρο 1, παρ. 6).

A.1.1.2 Παραβάσεις

Οι έλεγχοι διενεργούνται σε οχήματα που κυκλοφορούν στην ελληνική επικράτεια, τα οποία είναι ταξινομημένα είτε στην Ελλάδα ή σε χώρα μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης είτε σε τρίτη χώρα και μεταφέρουν οδικώς επικίνδυνα εμπορεύματα.

Στο Παράρτημα Ι της ΚΥΑ Γ6/57084/1981/2018 (ΦΕΚ 3131Β'/01-08-2018) παρατίθεται πίνακας παραβάσεων ο οποίος αποτελεί κατευθυντήρια οδηγία σχετικά με το τι θεωρείται ως παράβαση, την σοβαρότητά της και περιέχει 7 στήλες:

Στήλη 1: Αριθμός παράβασης,

Στήλη 2: Οι Παραβάσεις,

Στήλη 3: Νομική Βάση,

Στήλη 4: Σημείο καταλόγου ελέγχου παραρτήματος ΙΙ,

Στήλη 5: Σοβαρότητά του κινδύνου (ΙΣΠ: ιδιαζόντως σοβαρή παράβαση, ΠΣΠ: πολύ σοβαρή παράβαση και ΣΠ: σοβαρή παράβαση),

Στήλη 6: καθορίζονται τα υπόχρεα πρόσωπα

Στήλη 7: καθορίζονται τα πρόστιμα ανά υπόχρεο πρόσωπο και ανά παράβαση καθώς και οι περιπτώσεις επιβολής του μέτρου της ακινητοποίησης του οχήματος.

A.1 1 2 1 Συρροή παραβάσεων

Σε περίπτωση συρροής παραβάσεων ανά υπόχρεο πρόσωπο, το όργανο ελέγχου βεβαιώνει όλες τις παραβάσεις και καταλογίζει συνολικό διοικητικό πρόστιμο. Εφόσον καταβάλλεται

επιτόπου, το συνολικό διοικητικό πρόστιμο ισούται με το πρόστιμο που προβλέπεται για την σοβαρότερη παράβαση, το οποίο προσαυξάνεται κατά ποσό που αντιστοιχεί στο πενήντα τοις εκατό (50%) του συνόλου των προστίμων που προβλέπονται για τις άλλες συντρέχουσες παραβάσεις της ίδιας απόφασης.

A.1 1 2 2 Κατάλογος ελέγχου

Οι αρχές ελέγχου χρησιμοποιούν τον κατάλογο ελέγχου του Παραρτήματος II της ΚΥΑ Γ6/57084/1981/2018. Μετά το πέρας κάθε ελέγχου, ένα (1) αντίγραφο του συμπληρωμένου καταλόγου ελέγχου δίδεται στον οδηγό, ένα (1) αντίγραφο αποστέλλεται σε κάθε υπόχρεο του άρθρου 4 κατά περίπτωση, εφόσον καταλογιστεί πρόστιμο, και ένα (1) αντίγραφο μένει στην αρχή ελέγχου. Το αντίτυπο του καταλόγου ελέγχου επιδεικνύεται κάθε φορά που ζητείται, προκειμένου να απλοποιείται ή να αποφεύγεται, στο μέτρο του δυνατού, η πραγματοποίηση και άλλων μεταγενέστερων ελέγχων. Η διάταξη αυτή δεν αναιρεί το δικαίωμα των αρχών ελέγχου να προβαίνουν σε συγκεκριμένες ενέργειες για επιμέρους ελέγχους.

A.1 1 2 3 Επιβολή κυρώσεων

Στις παραβάσεις στις οποίες, σύμφωνα με τη στήλη 7 του Παραρτήματος I της ΚΥΑ Γ6/57084/1981/2018 προβλέπεται επιβολή προστίμου (-ων), οι αρχές ελέγχου, για τον καταλογοισμό και είσπραξη των διοικητικών προστίμων, εφαρμόζουν τη διαδικασία της παρ.8 του άρθρου 1 του Ν. 3446/2006 όπως ισχύει, έως ότου εκδοθεί η απόφαση της παρ.3 του άρθρου 4B του Ν. 3446/2006 όπως προστέθηκε με το άρθρο 36 του Ν. 4313/2014.

A.1.1.2.4 Ακινητοποίηση

Στις παραβάσεις στις οποίες, σύμφωνα με τη στήλη 7 του Παραρτήματος I της ΚΥΑ Γ6/57084/1981/2018, επιβάλλεται το μέτρο της ακινητοποίησης, το όχημα ακινητοποιείται μέχρι να εξασφαλισθούν οι προϋποθέσεις ασφαλούς κυκλοφορίας του, με εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 46 του Ν. 2696/1999 (Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας) και των κατ' εξουσιοδότηση αυτού υπουργικών αποφάσεων. Η άρνηση συμμόρφωσης με το μέτρο της ακινητοποίησης τιμωρείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ.2 του άρθρου 46 του ίδιου Νόμου.

A.2 Απαιτήσεις που αφορούν την κατασκευή και έγκριση των οχημάτων (Μέρος 9 της ADR)

Τα οχήματα που προορίζονται για την οδική μεταφορά επικινδύνων ουσιών πρέπει να συμμορφώνονται με τις σχετικές απαιτήσεις του Μέρους 9 της Συμφωνίας «Απαιτήσεις που αφορούν στην κατασκευή και έγκριση οχημάτων», οι οποίες περιλαμβάνουν κατασκευαστικές απαιτήσεις, έγκριση τύπου μεμονωμένου οχήματος, έγκριση ADR και ετήσια τεχνική επιθεώρηση.

Ειδικότερα, τα μέσα μεταφοράς επικινδύνων ουσιών πρέπει να συμμορφώνονται με τις σχετικές τεχνικές απαιτήσεις του κεφαλαίου 9.2 της ADR και να διαθέτουν πιστοποιητικό έγκρισης ADR (πιστοποιητικό έγκρισης τύπου οχήματος με ετήσια ανανέωση).

Α.2.1 Έλεγχοι Δεξαμενών Οχημάτων Οδικής Μεταφοράς Επικινδύνων Εμπορευμάτων - Φορείς Ελέγχου Δεξαμενών Οχημάτων/Πραγματογνώμονες

Σύμφωνα με το άρθρο 1 (παρ. 1) της ΥΑ 32591/3257/2001, ο αρχικός, ο περιοδικός και ο έκτακτος έλεγχος των οχημάτων μεταφοράς επικινδύνων εμπορευμάτων διεξάγεται από το ΥΠ.Υ.ΜΕ.ΔΙ και από αναγνωρισμένους από αυτό Φορείς Ελέγχου ADR.

Σύμφωνα με την υπ' αριθ. 46987/3527/3.11.2010 εγκύκλιο του ΥΠ.Υ.ΜΕ.ΔΙ, τα περιβλήματα και ο εξοπλισμός των οχημάτων μεταφοράς επικινδύνων εμπορευμάτων υπόκεινται σε ενδιάμεσες επιθεωρήσεις (περιοδικές κάθε τρία έτη). Σύμφωνα με το σημείο 6.8.2.4.3 της ADR, οι περιοδικές αυτές επιθεωρήσεις μπορούν να γίνονται από το Φορέα Ελέγχου ADR εντός τριών μηνών προ ή μετά την ορισθείσα ημερομηνία. Ο Φορέας Ελέγχου ADR συντάσσει έκθεση ελέγχου (φύλλο δοκιμών) με την οποία εισηγείται την έγκριση του τύπου της δεξαμενής ADR, η οποία εκδίδεται από την αρμόδια Δ/νση της Γενικής Δ/νσης Οδικής Ασφάλειας του ΥΠ.Υ.ΜΕ.ΔΙ.

Κατά τον τεχνικό έλεγχο των οχημάτων στα Κ.Τ.Ε.Ο., ο οποίος έπεται της επιθεώρησης από το Φορέα Ελέγχου ADR, (βλ. παρ. 2.2.3 του παρόντος), θα διαπιστώνεται εάν το όχημα πληροί τις τεχνικές απαιτήσεις που καθορίζονται από το Μέρος 9 της Συμφωνίας ADR ως όχημα EX/II, EX/III, FL, OX και AT ή ως όχημα MEMU (βλ. παρ. 9.1.1.2 της ADR), καθώς και οι γενικοί κανονισμοί ασφαλείας που αφορούν σε φρένα, φωτισμό κλπ..

Με την ΥΑ 32591/3257/2001 (άρθρο 2), η οποία τροποποιήθηκε από τις ΥΑ 48923/6422/2002, ΦΓ1/55302/4630/2007 και ΦΓ1/15964/1146/2008, καθορίστηκαν οι όροι και οι προϋποθέσεις ορισμού των φορέων ελέγχου οχημάτων μεταφοράς επικινδύνων εμπορευμάτων.

Εκτός των εξουσιοδοτημένων Φορέων ελέγχου οχημάτων μεταφοράς επικινδύνων εμπορευμάτων ενεργοποιούνται και πιστοποιημένοι πραγματογνώμονες, ο ρόλος των οποίων καθορίστηκε στην ΥΑ 32591/3257/2001 και τροποποιήθηκε με την ΥΑ ΦΓ1/15964/1146/2008. Ο ορισμός των πραγματογνώμωνων έχει γίνει μετά την επιτυχή παρακολούθηση σεμιναρίων που οργανώνει το ΥΠ.Υ.ΜΕ.ΔΙ σε συνεργασία με το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο και το Πανεπιστήμιο Πατρών, με τις εξής Αποφάσεις του ΥΠ.Υ.ΜΕ.ΔΙ:

- ΥΑ Φ.105/49412/4987/2001
- ΥΑ ΦΓ1/70185/510/2003
- ΥΑ ΦΓ1/2257/134/2004
- ΥΑ ΦΓ1/69596/3646/2005
- ΥΑ ΦΓ1/58363/3662/2006
- ΥΑ ΦΓ1/36268/2487/2008
- απόφαση Γενικού Γραμματέα 20891/2080/2011
- απόφαση Γενικού Γραμματέα 31151/3501/2013.

Α.2.2 Τεχνικοί (ειδικοί) έλεγχοι στα ΚΤΕΟ – Φορείς Ελέγχου

Οι τεχνικοί έλεγχοι των οχημάτων μεταφοράς επικινδύνων εμπορευμάτων κατά ADR, καθώς και η έκδοση Πιστοποιητικού έγκρισης ADR⁵¹ πραγματοποιούνται ετησίως από τα

⁵¹ Το πιστοποιητικό έγκρισης ADR επιβεβαιώνει ότι το όχημα είναι κατάλληλο για τη συγκεκριμένη μεταφορά επικινδύνων υλών. Τα οχήματα για τα οποία απαιτείται πιστοποιητικό έγκρισης, σύμφωνα Δ/νση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών / ΓΓΠΠ

Δημόσια και Ιδιωτικά ΚΤΕΟ που έχουν εξουσιοδοτηθεί και διαθέτουν για τον σκοπό αυτό πιστοποιημένους ελεγκτές, σύμφωνα με την ΥΑ 44800/123/1985 όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα από τις ΥΑ 17948/625/1986, 62652/635/1987, 79400/2490/1989 και 12078/1343/2004.

Ειδικότερα:

- με την ΥΑ Φ/73903/6384/2000 η έκδοση του πιστοποιητικού ADR για το όχημα πραγματοποιείται από τα Δημόσια ΚΤΕΟ
- με την ΥΑ Φ50/37492/4559/2009 οι προαναφερόμενοι έλεγχοι μπορούν να πραγματοποιούνται και από τα Ιδιωτικά ΚΤΕΟ.

Επιπλέον,

Με την υπ' αριθ. 6736/433/22-2-2013 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Μεταφορών ορίστηκε ως Φορέας εξέτασης ελεγκτών Δημοσίων και Ιδιωτικών ΚΤΕΟ οχημάτων μεταφοράς επικινδύνων εμπορευμάτων ADR και ευπαθών τροφίμων ATP το Εργαστήριο Οχημάτων της Σχολής Μηχανολόγων Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου.

Η συμφωνία του οχήματος στις σχετικές απαιτήσεις πιστοποιείται είτε από την επέκταση του πιστοποιητικού έγκρισης οχήματος είτε από την έκδοση νέου πιστοποιητικού έγκρισης. Η εγκυρότητα του πιστοποιητικού έγκρισης θα πρέπει να εκπνέει όχι αργότερα από ένα έτος μετά από την ημερομηνία της τεχνικής επιθεώρησης του οχήματος που προηγείται της έκδοσης του πιστοποιητικού. Τα πιστοποιητικά έγκρισης οχημάτων για τη μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, εκδίδονται σύμφωνα με το υπόδειγμα που αναφέρεται στην παρ. 9.1.3.5 της ADR.

με τη σημείωση της παραγράφου 9.1.2 της ADR, είναι τα χαρακτηρισμένα ως οχήματα EX/II, EX/III, FL, OX και AT και MEMUs.

Η ισχύς του πιστοποιητικού έγκρισης ADR είναι ετήσια. Για την αρχική έκδοση ή ανανέωση του πιστοποιητικού έγκρισης ADR απαιτείται ισχύουσα έκθεση ελέγχου (φύλλο δοκιμών) του φορέα ελέγχου ADR με την οποία γίνεται έγκριση του τύπου της δεξαμενής ADR και ισχύον Δελτίο Τεχνικού Ελέγχου (ΔΤΕ) του ΚΤΕΟ στο οποίο δεν έχουν σημειωθεί σοβαρές ή επικίνδυνες ελλείψεις (υπ' αριθ. Φ.106/123/45/2006 εγκύκλιος του ΥΠ.Υ.ΜΕ.ΔΙ, παρ. 4α).

Κατά τον αρχικό ή περιοδικό τεχνικό έλεγχο του οχήματος και την έκδοση του προβλεπόμενου από τις Υ.Α. 44800/123/85 (781B), 71703/8028/03 (1824B) και οικ. 12078/1343/04 (435B) Δελτίου Τεχνικού Ελέγχου, θα σημειώνεται σοβαρή έλλειψη στην περίπτωση που η έκθεση ελέγχου (φύλλο δοκιμών) :

- i) δεν έχει εκδοθεί ή
- ii) έχει λήξει ή
- iii) δεν ανταποκρίνεται στις μεταφερόμενες ύλες κατά ADR.

Στις ανωτέρω περιπτώσεις, το πιστοποιητικό ADR δεν θα εκδίδεται.

Σύμφωνα με την παρ. 9.1.3 της ADR και την παρ. 4δ. της υπ' αριθ. Φ.106/123/45/2006 εγκυκλίου του ΥΠ.Υ.ΜΕ.ΔΙ., η εγκυρότητα του πιστοποιητικού έγκρισης ADR θα πρέπει να εκπνέει όχι αργότερα από ένα έτος μετά από την ημερομηνία του τεχνικού ελέγχου του οχήματος από τα ΚΤΕΟ που προηγείται της έκδοσης του πιστοποιητικού.

Τα πιστοποιητικά ADR είναι αμοιβαία αποδεκτά μεταξύ των κρατών Μελών της Ε. Κοινότητας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4. Γραπτές οδηγίες αντιμετώπισης συμβάντων και ατυχημάτων σύμφωνα με τους Κανονισμούς ADR και RID

Το παρόν προσαρτάται στο υπ' αριθ. 4991/30-06-2020 έγγραφό μας με θέμα «1^η Έκδοση Γενικού Σχεδίου Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών εξαιτίας Ατυχημάτων κατά την Οδική και Σιδηροδρομική Μεταφορά Επικινδύνων Εμπορευμάτων σύμφωνα με τους Κανονισμούς ADR/RID» και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του.

B.1 Γραπτές οδηγίες αντιμετώπισης ατυχήματος ή επείγουσας κατάστασης σύμφωνα με την § 5.4.3 της Συμφωνίας ADR (ή Δελτίο Ατυχήματος)

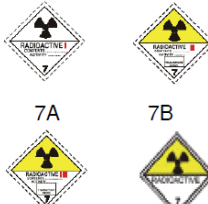

ΓΡΑΠΤΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ADR

Ενέργειες στην περίπτωση ατυχήματος ή επείγουσας κατάστασης

Στην περίπτωση ατυχήματος ή επείγουσας κατάστασης που ίσως προκληθεί ή ανακύψει κατά τη διάρκεια της μεταφοράς, τα μέλη του πληρώματος του οχήματος θα πρέπει να προβούν στις ακόλουθες ενέργειες, όπου τούτο είναι δυνατόν και πρακτικό :

- Να φρενάρουν, να σβήσουν τη μηχανή και να απομονώσουν την μπαταρία με το να ενεργοποιήσουν τον κεντρικό διακόπτη, όπου αυτός υπάρχει,
- Να αποφύγουν πηγές ανάφλεξης, ιδίως, να μην καπνίζουν, μην χρησιμοποιούν ηλεκτρονικά τσιγάρα ή παρόμοιες συσκευές ή μην ενεργοποιούν κανένα ηλεκτρολογικό εξοπλισμό,
- Να ειδοποιήσουν τις κατάλληλες υπηρεσίες επειγόντων περιστατικών, δίνοντας όσο πιο πολλές πληροφορίες σχετικά με το συμβάν ή το ατύχημα και τις ουσίες που περιλαμβάνονται όσο τούτο είναι δυνατόν,
- Να φορέσουν τα γιλέκα προειδοποίησης και να στήσουν τα αυτοστηριζόμενα προειδοποιητικά σήματα όπως απαιτείται,
- Να έχουν τα έγγραφα μεταφοράς άμεσα διαθέσιμα στις ομάδες άμεσης επέμβασης,
- Να μη βαδίζουν επί ή αγγίζουν χυμένες ουσίες και να αποφεύγουν την εισπνοή ατμών, καπνού, σκόνης και υδρατμών με το να στέκονται αντίθετα με τον άνεμο,
- Όπου είναι κατάλληλο και ασφαλές, να χρησιμοποιούν τους πυροσβεστήρες για την εξουδετέρωση μικρών/αρχικών φλογών σε ελαστικά, φρένα και στο χώρο του κινητήρα,
- Φωτιές στα διαμερίσματα φορτίου δεν θα αντιμετωπίζονται από τα μέλη του πληρώματος του οχήματος,
- Όπου είναι κατάλληλο και ασφαλές, να χρησιμοποιούν εξοπλισμό επί του οχήματος για να παρεμποδίζονται διαρροές στο υδάτινο περιβάλλον ή στο σύστημα αποχέτευσης και να περιορίζουν τη διαρροή,
- Να απομακρύνονται από την περιοχή του ατυχήματος ή του επείγοντος περιστατικού, να συμβουλευθούν άλλα άτομα να απομακρυνθούν και να ακολουθούν τις συμβουλές των υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης,
- Να απομακρύνουν τυχόν μολυσμένο ρουχισμό και χρησιμοποιημένο μολυσμένο προστατευτικό εξοπλισμό και να το διαχειριστούν με ασφάλεια.

Επιπρόσθετες οδηγίες προς μέλη του πληρώματος οχημάτων για τα χαρακτηριστικά κινδύνου των επικινδύνων εμπορευμάτων κατά κλάση και επί ενεργειών σύμφωνα με τις επικρατούσες συνθήκες		
Ετικέτες και πινακίδες κινδύνου (1)	Χαρακτηριστικά επικινδυνότητας (2)	Επιπρόσθετες οδηγίες (3)
<p>Εκρηκτικές ουσίες και είδη</p> <p>1 1.5 1.6</p>	<p>Ενδέχεται να έχουν μια γκάμα ιδιοτήτων και επιδράσεων όπως είναι η έκρηξη μάζας, εκσφενδόνιση θραυσμάτων, έντονη φωτιά/θερμοκρασία τήξης, σχηματισμός έντονου φωτός, δυνατός ήχος ή καπνός. Ευαίσθησια στις δονήσεις και/ή συγκρούσεις και/ή θερμότητα.</p>	<p>Καλυφθείτε αλλά μείνετε μακριά από παράθυρα.</p>
<p>Εκρηκτικές ουσίες και είδη</p> <p>1.4</p>	<p>Ελάχιστος κίνδυνος έκρηξης και φωτιάς.</p>	<p>Καλυφθείτε.</p>
<p>Εύφλεκτα αέρια</p> <p>2.1</p>	<p>Κίνδυνος φωτιάς. Κίνδυνος έκρηξης. Ενδέχεται να βρίσκονται υπό πίεση. Κίνδυνος ασφυξίας. Ενδέχεται να προκαλέσουν εγκαύματα και/ή κρουπαγήματα. Τα περιεχόμενα ενδέχεται να εκραγούν όταν θερμανθούν.</p>	<p>Καλυφθείτε. Μείνετε μακριά από βαθουλώματα εδάφους.</p>
<p>Μη εύφλεκτα, μη τοξικά αέρια</p> <p>2.2</p>	<p>Κίνδυνος ασφυξίας. Ενδέχεται να βρίσκεται υπό πίεση. Ενδέχεται να προκαλέσει κρουπαγήματα. Τα περιεχόμενα ενδέχεται να εκραγούν όταν θερμανθούν.</p>	<p>Καλυφθείτε. Μείνετε μακριά από βαθουλώματα εδάφους.</p>
<p>Τοξικά αέρια</p> <p>2.3</p>	<p>Κίνδυνος τοξικής δηλητηρίασης. Ενδέχεται να βρίσκονται υπό πίεση. Ενδέχεται να προκαλέσει εγκαύματα και/ή κρουπαγήματα. Τα περιεχόμενα ενδέχεται να εκραγούν όταν θερμανθούν.</p>	<p>Χρησιμοποιήστε μάσκα επείγουσας διαφυγής. Καλυφθείτε. Μείνετε μακριά από βαθουλώματα εδάφους.</p>
<p>Εύφλεκτα υγρά</p> <p>3</p>	<p>Κίνδυνος φωτιάς. Κίνδυνος έκρηξης. Τα περιεχόμενα ενδέχεται να εκραγούν όταν θερμανθούν.</p>	<p>Καλυφθείτε. Μείνετε μακριά από βαθουλώματα εδάφους.</p>
<p>Εύφλεκτα στερεά, αυτενεργές ουσίες και απευαισθητοποιημένα στερεά εκρηκτικά</p> <p>4.1</p>	<p>Κίνδυνος φωτιάς. Εύφλεκτο ή καύσιμο, ενδέχεται να αναφλεγεί με θερμότητα, σπινθήρες ή φλόγες. Ενδέχεται να περιέχει αυτενεργές ουσίες που υπόκεινται σε εξωθερμική αποδόμηση στην περίπτωση ύπαρξης θερμότητας, αν έρθουν σε επαφή με άλλες ουσίες (όπως οξέα, ενώσεις βαρέως μετάλλου ή αμίνες), λόγω τριβής ή κρούσεων. Αυτό ίσως προκαλέσει τη δημιουργία επικινδύνων και εύφλεκτων αερίων ή ατμών ή αυτανάφλεξης. Τα περιεχόμενα ενδέχεται να εκραγούν όταν θερμανθούν. Κίνδυνος έκρηξης απευαισθητοποιημένων εκρηκτικών μετά από απώλεια του απευαισθητοποιητή.</p>	
<p>Ουσίες υποκείμενες σε αυθόρμητη καύση</p> <p>4.2</p>	<p>Κίνδυνος πυρκαγιάς από αυθόρμητη καύση αν οι συσκευασίες καταστραφούν ή χυθούν τα περιεχόμενα. Μπορούν να αντιδράσουν βίαια με το νερό.</p>	
<p>Ουσίες που σε επαφή με το νερό αναδίδουν εύφλεκτα αέρια</p> <p>4.3</p>	<p>Κίνδυνος φωτιάς και έκρηξης σε επαφή με το νερό.</p>	<p>Χυμένες ουσίες θα πρέπει να διατηρούνται στεγνές με κάλυψη των διαρροών.</p>

Επιπρόσθετες οδηγίες προς μέλη του πληρώματος οχημάτων για τα χαρακτηριστικά κινδύνου των επικινδύνων εμπορευμάτων κατά κλάση και επί ενεργειών σύμφωνα με τις επικρατούσες συνθήκες		
Ετικέτες και πινακίδες κινδύνου (1)	Χαρακτηριστικά επικινδυνότητας (2)	Επιπρόσθετες οδηγίες (3)
Οξειδωτικές ουσίες 5.1	Κίνδυνος έντονης αντίδρασης, ανάφλεξης και έκρηξης σε επαφή με καύσιμες ή εύφλεκτες ουσίες.	Αποφύγετε την ανάμιξη με εύφλεκτες ή καύσιμες ουσίες (π.χ. προιονίδι).
Οργανικά υπεροξειδία 5.2	Κίνδυνος εξωθερμικής αποδόμησης σε υψηλές θερμοκρασίες, αν έρθουν σε επαφή με άλλες ουσίες (όπως τα οξέα, ενώσεις βαρέων μετάλλων ή αμίνες), λόγω τριβής ή κρούσεων. Αυτό μπορεί να προκαλέσει τη δημιουργία επικινδύνων και εύφλεκτων αερίων ή ατμών ή αυτανάφλεξη.	Αποφύγετε την ανάμιξη με εύφλεκτες ή καύσιμες ουσίες (π.χ. προιονίδι).
Τοξικές ουσίες 6.1	Κίνδυνος δηλητηρίασης λόγω εισπνοής, επαφής με το δέρμα ή κατάποσης. Κίνδυνος για το υδάτινο περιβάλλον ή το αποχετευτικό σύστημα.	Χρησιμοποιείστε μάσκα επείγουσας διαφυγής.
Μολυσματικές ουσίες 6.2	Κίνδυνος μόλυνσης. Μπορεί να προκαλέσει σοβαρές ασθένειες σε ανθρώπους ή ζώα. Κίνδυνος για το υδάτινο περιβάλλον ή το αποχετευτικό σύστημα.	
Ραδιενεργά υλικά 7A 7B 7C 7D	Κίνδυνος εσωτερικής και εξωτερικής ραδιενέργειας.	Περιορίστε τον χρόνο έκθεσης.
Σχάσιμα υλικά 7E	Κίνδυνος αλυσιδωτής πυρηνικής αντίδρασης.	
Διαβρωτικές ουσίες 8	Κίνδυνος εγκαυμάτων από διάβρωση. Μπορούν να αντιδράσουν έντονα μεταξύ τους, με το νερό και με άλλες ουσίες. Χυμένη ουσία μπορεί να προκαλέσει διαβρωτικούς ατμούς. Κίνδυνος για το υδάτινο περιβάλλον ή το αποχετευτικό σύστημα.	
Διάφορες επικίνδυνες ουσίες και αντικείμενα 9	Κίνδυνος εγκαυμάτων. Κίνδυνος φωτιάς. Κίνδυνος έκρηξης. Κίνδυνος για το υδάτινο περιβάλλον ή το αποχετευτικό σύστημα.	

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: Για επικίνδυνα εμπορεύματα με πολλαπλούς κινδύνους και με μεικτά φορτία, πρέπει να δίδεται προσοχή στις εφαρμοζόμενες διατάξεις για κάθε περίπτωση.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: Επιπρόσθετες οδηγίες που αναγράφονται ανωτέρω μπορούν να αναπροσαρμοσθούν για να εκφράζουν τις κλάσεις των επικινδύνων εμπορευμάτων προς μεταφορά και τα μέσα μεταφοράς τους.

Επιπρόσθετες οδηγίες προς μέλη του πληρώματος οχημάτων για τα χαρακτηριστικά κινδύνου των επικινδύνων εμπορευμάτων σημειούμενων με ετικέτες και επί ενεργειών σύμφωνα με τις επικρατούσες συνθήκες		
Ετικέτες (1)	Χαρακτηριστικά επικινδυνότητας (2)	Επιπρόσθετες οδηγίες (3)
 Ουσίες επικίνδυνες για το περιβάλλον	Κίνδυνος για το υδάτινο περιβάλλον ή το αποχετευτικό σύστημα	
 Ουσίες μεταφερόμενες σε υψηλές θερμοκρασίες	Κίνδυνος εγκαυμάτων από τη θερμότητα	Να αποφεύγεται η επαφή με ζεστά μέρη της μονάδας μεταφοράς και τη χυμένη ουσία

Εξοπλισμός για προσωπική και γενική προστασία για
ανάληψη γενικής δράσης και ενεργειών επείγουσας ανάγκης για τους ειδικούς κινδύνους
που πρέπει να ευρίσκεται επί του οχήματος σύμφωνα με το τμήμα 8.1.5 της ADR

Ο ακόλουθος εξοπλισμός θα βρίσκεται επί της μονάδας μεταφοράς :

- για κάθε όχημα, μια σφήνα αναστολής κίνησης (τάκος) τροχών σε μέγεθος κατάλληλο για τη μέγιστη μάζα του οχήματος και της διαμέτρου του τροχού,
- δύο σήματα προειδοποίησης με δική τους βάση,
- υγρό ξεπλύματος ματιών^a, και

για κάθε μέλος του πληρώματος του οχήματος

- ένα αντανακλαστικό γιλέκο,
- μια φορητή συσκευή φωτισμού,
- ένα ζεύγος προστατευτικών γαντιών, και
- ένα μέσο προστασίας ματιών (π.χ. προστατευτικά γυαλιά).

Επιπρόσθετος εξοπλισμός που απαιτείται για ορισμένες κλάσεις:

- μία μάσκα διαφυγής επείγουσών καταστάσεων^b για κάθε μέλος του πληρώματος του οχήματος θα μεταφέρεται επί του οχήματος για ετικέτες κινδύνου Νο 2.3 ή 6.1,
- ένα φτυάρι^b,
- ένα κάλυμμα αποστράγγισης^b,
- ένα δοχείο συλλογής^b.

^a Δεν απαιτείται για ετικέτες κινδύνου με αριθμό 1, 1.4, 1.5, 1.6, 2.1, 2.2 και 2.3.

^b Απαιτείται μόνο για στερεά και υγρά με αριθμούς ετικετών κινδύνου με αριθμό 3, 4.1, 4.3, 8 ή 9.

Β.2 Γραπτές οδηγίες αντιμετώπισης ατυχήματος ή επείγουσας κατάστασης σύμφωνα με την § 5.4.3 του Κανονισμού RID

ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ RID
<u>Ενέργειες στην περίπτωση ατυχήματος ή συμβάντος στο οποίο ενέχονται ή ενδέχεται να ενέχονται επικίνδυνα εμπορεύματα</u>
<p>Στην περίπτωση ατυχήματος ή συμβάντος το οποίο ενδέχεται να προκληθεί ή ανακύψει κατά τη διάρκεια της μεταφοράς, οι οδηγοί θα προβαίνουν στις ακόλουθες ενέργειες στο μέτρο που αυτές είναι εφικτές και πρακτικά εφικτές^α:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Να σταματούν την αμαξοστοιχία/κίνηση ελιγμού σε κατάλληλο σημείο, έχοντας υπόψη τον τύπο του κινδύνου (π.χ. φωτιά, απώλεια φορτίου), τις τοπικές συνθήκες (π.χ. σήραγγα, κατοικημένη περιοχή) και τις πιθανές ενέργειες των υπηρεσιών επειγόντων περιστατικών (προσβασιμότητα, εκκένωση) σε συνεννόηση, αν είναι αναγκαίο, με τον διαχειριστή σιδηροδρομικής υποδομής. - Να σβήνουν τη μηχανή σύμφωνα με τις οδηγίες λειτουργίας. - Να αποφεύγουν πηγές ανάφλεξης, ιδίως, να μην καπνίζουν, να μην χρησιμοποιούν ηλεκτρονικά τσιγάρα ή παρόμοιες διατάξεις ή να μην ανάβουν οποιοδήποτε ηλεκτρικό εξοπλισμό. - Να τηρούν τις πρόσθετες οδηγίες που έχουν καταχωρηθεί στους κινδύνους όλων των σχετικών εμπορευμάτων στον κάτωθι πίνακα. Οι κίνδυνοι αντιστοιχούν στον αριθμό του προτύπου ετικέτας κινδύνου και στο σήμα που φέρουν τα εμπορεύματα κατά τη μεταφορά. - Να ενημερώνουν τον διαχειριστή σιδηροδρομικής υποδομής ή τις υπηρεσίες επειγόντων περιστατικών, παρέχοντας όσο το δυνατόν περισσότερες πληροφορίες για το ατύχημα ή συμβάν και τα ενεχόμενα επικίνδυνα εμπορεύματα, έχοντας υπόψη τις οδηγίες του μεταφορέα. - Να διατηρούν τις πληροφορίες για τα επικίνδυνα εμπορεύματα υπό μεταφορά (αν είναι αναγκαίο, τα έγγραφα μεταφοράς) άμεσα διαθέσιμες για τις υπηρεσίες επειγόντων περιστατικών άμα τη αφίξει τους, ή να τις καταστούν διαθέσιμες μέσω ηλεκτρονικής ανταλλαγής δεδομένων (EDI). - Όταν φεύγουν από τη μηχανή, να φορούν την προβλεπόμενη προειδοποιητική ενδυμασία. - Εάν είναι απαραίτητα, να χρησιμοποιούν άλλο προστατευτικό εξοπλισμό. - Να απομακρύνονται από την περιοχή του ατυχήματος ή συμβάντος, να συμβουλεύουν άλλους ανθρώπους να απομακρυνθούν και να ακολουθούν τις οδηγίες των υπευθύνων (εσωτερικοί και εξωτερικοί). - Να μην βαδίζουν επί ή αγγίζουν χυμένες ουσίες και να αποφεύγουν την εισπνοή ατμών, καπνού, σκόνης και υδρατμών στεκόμενοι αντίθετα προς τη φορά του ανέμου. - Να αφαιρούν όλα τα ενδύματα που έχουν μολυνθεί και να απαλλάσσονται από αυτά με ασφαλή τρόπο.

^α Θα τηρούνται οι προδιαγραφές που περιέχονται στους σιδηροδρομικούς κανονισμούς και τις σιδηροδρομικές υπηρεσίες.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5. Χάρτης σιδηροδρομικού δικτύου της χώρας

Το παρόν προσαρτάται στο υπ' αριθ. 4991/30-06-2020 έγγραφό μας με θέμα «1^η Έκδοση Γενικού Σχεδίου Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών εξαιτίας Ατυχημάτων κατά την Οδική και Σιδηροδρομική Μεταφορά Επικινδύνων Εμπορευμάτων σύμφωνα με τους Κανονισμούς ADR/RID» και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του (υπ' αριθ. 2377915/11.01.2016 έγγραφο της Δ/σης Κυκλοφορίας της ΟΣΕ Α.Ε.)⁵².

⁵² Ο χάρτης αυτός έχει τροποποιηθεί στην περιοχή της Φθιώτιδος ως εξής (ενημέρωση από Δ/ση Κυκλοφορίας ΟΣΕ Α.Ε. στις 22-03-2020):

Μεταξύ Τιθωρέας – Λιανοκλαδίου υπάρχουν δύο γραμμές, η παλαιά και η νέα. Η παλαιά είναι αυτή που σημειώνεται στον χάρτη με μπλε γραμμή, ενώ η εστιγμένη, είναι η νέα. Στην παλαιά δεν κυκλοφορούν εμπορικές αμαξοστοιχίες, ενώ στη νέα γραμμή, κυκλοφορούν και μάλιστα αυτή διαθέτει και σήραγγα μήκους 9.7χλμ.

Μεταξύ Λιανοκλαδίου - Δομοκού υπάρχει πια μόνο νέα γραμμή, με χάραξη όμως παραπλήσια με την παλαιά. Η νέα γραμμή διαθέτει σήραγγα μήκους περίπου 7χλμ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6. Είδη κινδύνων – Πρόληψη και αντιμετώπιση ατυχημάτων για κάθε κλάση επικινδύνων εμπορευμάτων

Το παρόν προσαρτάται στο υπ' αριθ. 4991/30-06-2020 έγγραφό μας με θέμα «1^η Έκδοση Γενικού Σχεδίου Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών εξαιτίας Ατυχημάτων κατά την Οδική και Σιδηροδρομική Μεταφορά Επικινδύνων Εμπορευμάτων σύμφωνα με τους Κανονισμούς ADR/RID» και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα, αποτελεί δε μέρος του εγχειριδίου για την «Οδική Μεταφορά Επικινδύνων Εμπορευμάτων», το οποίο είναι αναρτημένο στον ιστοχώρο του Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών (www.yme.gr).

Χαρακτηριστικές ιδιότητες των επικινδύνων εμπορευμάτων

Με βάση τη Συμφωνία ADR, μία ουσία θεωρείται χημικά ασταθής, όταν μπορεί να αντιδράσει με βίαιο τρόπο, εάν δεν ληφθούν συγκεκριμένα μέτρα, εξαιτίας της αύξησης της θερμοκρασίας, ή της επαφής με άλλες ουσίες, δημιουργώντας έτσι συνθήκες κινδύνου.

Οι ουσίες μπορεί να αλλάξουν φυσική κατάσταση με:

- Τήξη, η μεταβολή από στερεή σε υγρή κατάσταση
- Στερεοποίηση, η μεταβολή από υγρή σε στερεή κατάσταση
- Εξάτμιση, η μεταβολή από υγρή σε αέρια κατάσταση.

Κατά τη μεταφορά, η αύξηση της θερμοκρασίας των υγρών έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση του όγκου και του ρυθμού εξάτμισης. Στις ίδιες συνθήκες (αύξησης θερμοκρασίας) προκαλείται σημαντική αύξηση του όγκου των αερίων και κατά συνέπεια αύξηση της πίεσης που ασκείται στα δοχεία που περιέχουν τα αέρια.

Η ιδιότητα μίας ουσίας να διαλύεται στο νερό ή σε άλλους υγρούς διαλύτες ονομάζεται διαλυτότητα.

Η ιδιότητα μίας ουσίας να αναμιγνύεται με το νερό ή με άλλες υγρές ουσίες ονομάζεται αναμιξιμότητα.

Αντίθετα, οι ουσίες που δεν αναμιγνύονται με το νερό και με άλλα υγρά ονομάζονται αδιάλυτες, όπως πολλές ουσίες της Κλάσης 3, π.χ. υδρογονάνθρακες, οι οποίοι σε περίπτωση φωτιάς δεν μπορούν να κατασβεστούν με νερό.

Οι ουσίες που δεν διαλύονται με το νερό, βυθίζονται ή επιπλέουν στο νερό ανάλογα με την πυκνότητά τους.

Τα επικίνδυνα εμπορεύματα, ανάλογα με τη μορφή που έχουν μπορεί να προκαλέσουν βλάβες σε διάφορα σημεία του ανθρώπινου οργανισμού. Το δέρμα και τα μάτια είναι άμεσα εκτεθειμένα στα υλικά αυτά. Μέσω του στόματος και της μύτης τα εν λόγω υλικά μπορεί να εισέλθουν στους πνεύμονες και το πεπτικό σύστημα.

Τυπικές κατηγορίες βλαπτικών ουσιών αποτελούν:

Για το δέρμα και τα μάτια: τα καυστικά υγρά

Για τους πνεύμονες: τα δηλητηριώδη και τα καυστικά αέρια

Για το στομάχι και τα έντερα: τα δηλητηριώδη και τα καυστικά υγρά

Επίσης, τα αναφλέξιμα αέρια υγρά και στερεά προκαλούν εγκαύματα στο δέρμα.

Ως καυστική δράση ορίζεται η «καταστροφή ζωικών ιστών κατά την επαφή» με το εν λόγω υλικό. Υλικά σε στερεή μορφή μπορούν επίσης να αναπτύξουν καυστική δράση, όπως και

ορισμένα υγρά (οξέα, αλκάλια), εάν έλθουν σε επαφή με την υγρασία που δημιουργείται μέσα ή επάνω στο σώμα (ιδρώτας, δάκρυα, σάλιο).

Τοξικότητα (δηλητηριώδεις ιδιότητες):

Δηλητηριώδη υλικά μπορούν να προσληφθούν μέσω του δέρματος, των αναπνευστικών οδών και του πεπτικού συστήματος. Τα αποτελέσματα είναι παρενοχλήσεις στον μεταβολισμό ή/και παρενοχλήσεις του νευρικού συστήματος (π.χ. παράλυση της αναπνευστικής λειτουργίας). Βάση για τη διαβάθμιση των δηλητηρίων αποτελεί η δοκιμασμένη σε πειράματα με ζώα «θανατηφόρα δόση» LD50, με την παροχή της οποίας πεθαίνει ποσοστό 50% των πειραματόζων.

Τα επικίνδυνα εμπορεύματα μπορεί να προκαλέσουν σοβαρές βλάβες (π.χ. τραυματισμοί ματιών, εγκαύματα στο δέρμα). Στην περίπτωση που η επίδραση του υλικού δεν είναι οξεία, αλλά είναι επαναλαμβανόμενη, μπορεί μακροπρόθεσμα να καταλήξει στην εμφάνιση βλάβης στον οργανισμό. Στην κατηγορία αυτή δεν υπάγονται μόνο τα ραδιενεργά υλικά, αλλά και χημικά σκευάσματα ή στερεά υλικά όπως η άσβεστος (λεπτή σκόνη από ίνες) κλπ.

Τα επικίνδυνα εμπορεύματα μπορεί να προκαλέσουν καρκίνο, εμφάνιση δυσμορφιών σε νεογέννητα και κληρονομικές βλάβες. Επίσης, δηλητηριώδεις ουσίες οι οποίες προσλαμβάνονται σε μικρές δόσεις μπορεί μακροπρόθεσμα να προκαλέσουν βλάβες στην υγεία.

Στις επόμενες παραγράφους περιγράφονται οι κίνδυνοι που εγκυμονούν τα επικίνδυνα εμπορεύματα ανάλογα με την Κλάση στην οποία ανήκουν.

1. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΚΛΑΣΗΣ 1: ΕΚΡΗΚΤΙΚΑ

Οι πρωτεύοντες κίνδυνοι των ουσιών αυτών είναι: η θραυστική δράση, το ωστικό κύμα (έκρηξη), η δημιουργία λάμψης, η δημιουργία καπνού και η δημιουργία υψηλής θερμοκρασίας. Ειδικότερα, οι ουσίες και τα αντικείμενα της Κλάσης αυτής προκαλούν:

- ανεπιθύμητη μη ελεγχόμενη έκρηξη,
- εκτόνωση αερίων και παραγωγή ωστικού κύματος,
- υλικές και σωματικές ζημιές,
- έναρξη και συντήρηση φωτιάς,
- υψηλές θερμοκρασίες,
- καπνός,
- εκτόξευση θραυσμάτων και εκρηκτικών ειδών με μεγάλη ταχύτητα και σε μεγάλη απόσταση – επέκταση κινδύνου.

2. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΚΛΑΣΗΣ 2: ΑΕΡΙΑ

Για να είναι οικονομικά συμφέρουσα η μεταφορά μεγάλων ποσοτήτων αερίων, εξαιτίας του μεγάλου όγκου τους, πρέπει να συμπιεστούν, να υγροποιηθούν ή να διαλυθούν σε άλλα υγρά ή στερεά. Ένα αέριο μπορεί να περάσει σε υγρή φάση εάν συμπιεστεί σε θερμοκρασία χαμηλότερη από την κρίσιμη θερμοκρασία του⁵³, ή εάν ψυχθεί σε θερμοκρασία χαμηλότερη από τη θερμοκρασία αυτή (αύξηση της πίεσης ή/και μείωση της θερμοκρασίας).

Έτσι, εάν θερμανθούν ή αποσυμπιεστούν, επιστρέφουν στην αρχική αέρια κατάσταση. Τα δοχεία που περιέχουν αέρια δεν θα πρέπει να υπερθερμαίνονται, για να αποφευχθεί η

⁵³ Το κρίσιμο σημείο υγρού-ατμού είναι το τελικό σημείο της καμπύλης πίεσης-θερμοκρασίας που υποδεικνύει τις συνθήκες κάτω από τις οποίες ένα υγρό και οι ατμοί του μπορούν να συνυπάρξουν.

αύξηση της πίεσης στο εσωτερικό τους, κάτι το οποίο μπορεί να προκαλέσει έκρηξη ή απελευθέρωση του αερίου εξαιτίας διάρρηξης της βαλβίδας ασφάλειας.

Σε ατμοσφαιρική πίεση, το «σημείο ζέσεως» υγροποιημένου αερίου αντιπροσωπεύει τη θερμοκρασία στην οποία αρχίζει ο βρασμός, δηλαδή το σημείο στο οποίο το υγροποιημένο αέριο επανέρχεται στην αέρια κατάσταση με τρόπο βίαιο.

Οι πρωτεύοντες κίνδυνοι των αερίων της Κλάσης 2 είναι οι ακόλουθοι:

- Μπορεί να είναι εύφλεκτα (π.χ. υγροποιημένο προπάνιο, μεθάνιο υγροποιημένο υπό ψύξη, συμπιεσμένο υδρογόνο, ακετυλένιο διαλυμένο, μεθυλ-διχλωροσιλάνιο, οξείδιο του αιθυλενίου καθαρό). Στις περιπτώσεις αυτές θα πρέπει να αποφεύγεται η επαφή με μεταλλικά τμήματα που είναι σε υπερθέρμανση και γενικότερα με σπινθήρες (π.χ. στατικό ηλεκτρισμό) και κάθε πηγή έναυσης.
- Μπορεί να είναι οξειδωτικά ή να παρουσιάζουν κίνδυνο οξείδωσης π.χ. αέρας υγροποιημένος υπό ψύξη, μονοξείδιο του αζώτου, ή τριφθοριούχο χλώριο.
- Σε χώρους περιορισμένους και κλειστούς μπορεί να προκαλέσουν ασφυξία χωρίς να γίνεται αντιληπτή η ύπαρξή τους π.χ. άζωτο 1Α.
- Μπορεί να είναι τοξικά (π.χ. υγροποιημένο χλώριο, υδατικό διάλυμα αμμωνίας, μεθυλοβρωμίδιο, μονοξείδιο του άνθρακα συμπιεσμένο, διχλωροσιλάνιο, τριφθοριούχο χλώριο.
- Εάν βρίσκονται σε μεγάλη ψύξη (κρυογενικά) μπορεί να θέσουν σε κίνδυνο τους ανθρώπινους ιστούς, ή σε περίπτωση αύξησης της θερμοκρασίας των δοχείων που περιέχονται μπορεί να αυξηθεί γρήγορα η πίεση προκαλώντας επίσης έκρηξη. Τα αέρια αυτά μπορεί να είναι επίσης εύφλεκτα.

Οι σημαντικότεροι κίνδυνοι που παρουσιάζουν τα αέρια είναι:

1. Κρουστικό κύμα (κίνδυνος εκρήξεως). Έκθεση σε οξυγόνο ή σε ατμοσφαιρικό αέρα μπορεί να προκαλέσει έκρηξη.
2. Ενίσχυση της φωτιάς.
3. Ευφλεκτότητα.
4. Τοξικότητα.
5. Καυστικότητα.
6. Κίνδυνος ασφυξίας χωρίς προειδοποίηση (άζωτο).
7. Δημιουργία βαθείας κατάψυξης (ακραία ψύξη). Κρυοπαγήματα κατά την επαφή με υγροποιημένα αέρια που βρίσκονται σε βαθεία κατάψυξη.
8. Θάνατος – Βλάβες υγείας.
9. Μόλυνση του περιβάλλοντος.
10. Δυσάρεστες οσμές.

3. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΚΛΑΣΗΣ 3: ΕΥΦΛΕΚΤΑ ΥΓΡΑ

Εύφλεκτες θεωρούνται εκείνες οι ουσίες που έχουν την ικανότητα να αναφλέγονται σε θερμοκρασίες σχετικά χαμηλές. Η φωτιά είναι το αποτέλεσμα εύφλεκτης ουσίας, οξειδωτικού υλικού (αέρας) και σπινθήρα.

Αύξηση της περιεκτικότητας σε οξυγόνο ευνοεί την καύση, ενώ η αύξηση της περιεκτικότητας σε αδρανή αέρια π.χ. άζωτο, παρεμποδίζει την καύση.

- «Σημείο ανάφλεξης» είναι η θερμοκρασία στην οποία η ουσία δημιουργεί ατμούς, οι οποίοι σε επαφή με κατάλληλη πηγή ανάφλεξης (σπινθήρας, ελεύθερη φλόγα, πολύ θερμές επιφάνειες) αναφλέγονται.
- «Θερμοκρασία αυτανάφλεξης» είναι η θερμοκρασία στην οποία η ουσία παρουσία αέρα, αρχίζει αυθόρμητα να καίγεται.

Τα εύφλεκτα υγρά είναι επικίνδυνες ουσίες γιατί οι ατμοί τους μπορούν να αναφλεγούν με την παρουσία πηγής ανάφλεξης, όπως π.χ. σπινθήρα, ελεύθερη φλόγα, αναμμένο τσιγάρο κ.λπ.

Επικίνδυνη είναι επίσης η διαρροή αυτών των ουσιών επειδή παράγουν ατμούς που έχουν μεγαλύτερο βάρος από τον αέρα, οι οποίοι, μπορεί να εισέλθουν σε κλειστούς χώρους (π.χ. αποχετεύσεις, φρεάτια) όπου μπορούν να δημιουργήσουν εκρηκτικά μίγματα ή να προκαλέσουν ασφυξία.

Τα εύφλεκτα υγρά της Κλάσης 3 ταξινομούνται στις ακόλουθες κατηγορίες:

I. Υγρά με αρχικό σημείο βρασμού $\leq 35^{\circ}\text{C}$.

II. Υγρά με σημείο ανάφλεξης $< 23^{\circ}\text{C}$ και αρχικό σημείο βρασμού $> 35^{\circ}\text{C}$.

III. Υγρά με σημείο ανάφλεξης $\geq 23^{\circ}\text{C}$ και $\leq 60^{\circ}\text{C}$ και αρχικό σημείο βρασμού $> 35^{\circ}\text{C}$.

Οι ουσίες που παρουσιάζουν την ευφλεκτότητα ως πρωτεύοντα κίνδυνο, κατά τη μεταφορά σε υγρή ή στερεή κατάσταση, μπορεί να παρουσιάσουν και δευτερεύοντες κινδύνους όπως τοξικότητα, διαβρωτικότητα, βίαιη αυθόρμητη αντίδραση.

Οι σημαντικότεροι κίνδυνοι που παρουσιάζουν τα εύφλεκτα υγρά είναι:

- Αυτανάφλεξη.
- Πρόκληση φωτιάς.
- Καυστικότητα.
- Ρύπανση περιβάλλοντος.
- Ρύπανση υδάτινων πόρων.

Παρατηρήσεις

- Αναφλέγονται όταν συνυπάρξουν οι ατμοί σε κατάλληλες συγκεντρώσεις με αέρα παρουσία σπινθήρα ή φλόγας.
- Η υγρή φάση των ουσιών δεν καίγεται.
- Μερικά προϊόντα δίνουν αέρια σε χαμηλές θερμοκρασίες (βενζίνη – 45°C), ενώ άλλα πρέπει να θερμανθούν για να δώσουν αναθυμιάσεις (μαζούτ).
- Μίγμα ατμών πετρελαίου σε αέρα μικρότερο από 1% κ.ο θεωρείται φτωχό, ενώ μεγαλύτερο του 8% θεωρείται πλούσιο, και τα δύο αναφλέγονται.

4. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΚΛΑΣΗΣ 4

4.1 ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΚΛΑΣΗΣ 4.1: ΕΥΦΛΕΚΤΑ ΣΤΕΡΕΑ, ΑΥΤΕΝΕΡΓΕΣ ΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΣΤΕΡΕΑ ΑΠΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΕΚΡΗΚΤΙΚΑ

Οι ουσίες της Κλάσης 4.1 είναι επικίνδυνες επειδή μπορούν εύκολα να αναφλεγούν παρουσία σπινθήρα. Αν διαρρεύσουν κατά τη μεταφορά τους μπορεί να προκαλέσουν φωτιά. Μπορεί επίσης να προκαλέσουν φωτιά μέσω της τριβής και καίγονται αμέσως εάν έρθουν σε επαφή με σπινθήρα.

Οι κίνδυνοι που εμφανίζουν είναι:

- Ευφλεκτότητα.

- Τοξικότητα.
- Καυστικότητα.
- Μετάδοση πυρκαγιάς.
- Καταστροφές.
- Καπνός.
- Τραυματισμοί.
- Υλικές ζημιές.

4.2 ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΚΛΑΣΗΣ 4.2

Οι κίνδυνοι των ουσιών και των ειδών της Κλάσης αυτής οφείλονται στη δυνατότητα αυτόματης ανάφλεξης τους κατά την επαφή τους με τον αέρα και χωρίς αιτία (σπινθήρα ή φλόγα). Κατά την επαφή με το οξυγόνο υφίστανται αυτανάφλεξη.

Οι βαθμοί επικινδυνότητας των ουσιών αυτών είναι ως ακολούθως με φθίνουσα σειρά:

- A. Πυροφορικές.
- B. Αυτοθερμαινόμενες.
- Γ. Ελαφρά αυτοθερμαινόμενες.

4.3 ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΚΛΑΣΗΣ 4.3

Οι ουσίες που ανήκουν στην Κλάση 4.3 είναι επικίνδυνες επειδή κατά την επαφή τους με το νερό απελευθερώνουν αέρια, τα οποία σε επαφή με τον αέρα, μπορεί να δημιουργήσουν μίγματα εύφλεκτα ή εκρηκτικά. Μπορεί επίσης να υποστούν αυτανάφλεξη, ενώ κατά την επαφή τους με τον αέρα μπορεί να σχηματίσουν εκρηκτικά μίγματα. Ειδικότερα οι κίνδυνοι που παρουσιάζουν είναι:

- Δημιουργία εύφλεκτων αερίων
- Δημιουργία τοξικών αερίων
- Δημιουργία διαβρωτικών – καυστικών ουσιών και αερίων
- Αυταναφλέξεις – Πυρκαγιές

5. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΚΛΑΣΗΣ 5

5.1 ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΚΛΑΣΗΣ 5.1

Οι ουσίες της Κλάσης 5.1 είναι επικίνδυνες, διότι αν και οι ίδιες δεν αναφλέγονται, μπορούν να προκαλέσουν ή να ευνοήσουν την ανάφλεξη, αν έρθουν σε επαφή με εύφλεκτες ουσίες (ξύλο, πριονίδι κ.λπ.). Στην πραγματικότητα ακόμα και κατά την απουσία οξυγόνου οι ουσίες της Κλάσης 5.1 παράγουν οξυγόνο το οποίο ευνοεί ή συντηρεί τη φωτιά.

Συνοπτικά οι κίνδυνοι που παρουσιάζουν οι ουσίες αυτές είναι:

- Ανάφλεξη
- Ενίσχυση άλλων υλικών για ανάφλεξη
- Τοξικότητα
- Καυστικότητα
- Πυρκαγιά – καπνοί

5.2 ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΚΛΑΣΗΣ 5.2

Οι ουσίες της Κλάσης 5.2 είναι επικίνδυνες διότι είναι θερμικά ασταθείς και μπορεί να αποσυντεθούν κατά τρόπο επιταχυνόμενο και εκρηκτικό, απελευθερώνοντας αέρια εύφλεκτα ή και τοξικά. Είναι δυνατό επίσης να αποσυντεθούν εκπέμποντας θερμότητα. Στη συνέχεια καίγονται γρήγορα ή εκρήγνυνται. Η αποσύνθεσή τους μπορεί να προκληθεί από αύξηση της θερμοκρασίας, από επαφή με ακαθαρσίες (οξέα, μέταλλα, αμίνες) ή από τριβή και χτυπήματα.

Ειδικότερα οι κίνδυνοι που παρουσιάζουν οι ουσίες αυτές είναι:

- Εύκολη ανάφλεξη
- Συντήρηση και ενίσχυση ανάφλεξης
- Εύκολη έκρηξη
- Βίαιη καύση
- Καυστικότητα

6. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΚΛΑΣΗΣ 6

6.1 ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΚΛΑΣΗΣ 6.1

Οι ουσίες της Κλάσης 6.1, ακόμα και σε μικρές ποσότητες σε πολύ μικρό χρόνο, μπορούν να θέσουν σε κίνδυνο την υγεία των ανθρώπων, των ζώων και του περιβάλλοντος. Μπορούν επίσης να προκαλέσουν θάνατο με εισπνοή, διαδοχική απορρόφηση ή πέψη. Ειδικότερα οι κίνδυνοι που παρουσιάζουν είναι:

- Κίνδυνος για την υγεία των ανθρώπων.
- Προκαλούν θάνατο όταν εισέλθουν στον οργανισμό από το στόμα, το δέρμα και τη μύτη σε λίγες ώρες ή ημέρες ανάλογα με τη δόση.
- Αστραπιαία καύση.
- Έκλυση μεγάλης θερμότητας.
- Έκλυση αναφλέξιμων αερίων.
- Έκλυση καυστικών αερίων.
- Μεγάλη τοξικότητα.

Σχηματισμός διαβρωτικών ουσιών.

- Σχηματισμός ασταθών ουσιών κατά την αντίδραση με άλλες ουσίες.
- Ρύπανση των υδάτων.
- Μόλυνση του περιβάλλοντος.

6.2 ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΚΛΑΣΗΣ 6.2

Οι ουσίες της Κλάσης 6.2 είναι επικίνδυνες διότι περιέχουν μικροοργανισμούς (βακτήρια, παράσιτα, ιούς), που μπορεί να προκαλέσουν μολύνσεις σε ανθρώπους και ζώα. Μπορεί επίσης να περιέχουν βακτηρίδια, παρασιτικούς οργανισμούς ή ιούς χωρίς αντίδοτο σε περίπτωση μόλυνσης.

7. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΚΛΑΣΗΣ 7

Οι κίνδυνοι που προκύπτουν από τη μεταφορά ραδιενεργών ουσιών μολυσμένων εξωτερικά μπορεί να είναι:

- Βλάβες στο περιβάλλον
- Μόλυνση του δέρματος
- Άλλοι κίνδυνοι για το περιβάλλον και τα ζώα που μπορεί να εμφανιστούν ακόμα και μετά από μεγάλο χρονικό διάστημα.

Η ραδιενέργεια είναι ένα φαινόμενο που ανιχνεύεται μόνο με τη χρήση ειδικών οργάνων, ακόμα και όταν η επίδρασή της στον άνθρωπο είναι τόσο ισχυρή που να προκαλεί το θάνατο σε μικρό χρονικό διάστημα.

Η ακτινοβολία μπορεί να προσβάλει τον άνθρωπο εξωτερικά ή εσωτερικά:

- Εξωτερικά όταν η πηγή βρίσκεται έξω από το σώμα μας.
- Εσωτερικά, όταν ο οργανισμός εκτεθεί σε ραδιενεργό υλικό μέσω:
 - εισπνοής,
 - απορρόφησης σκόνης,
 - προσβολής του δέρματος ή των ματιών,
 - κατάποσης.

Η εσωτερική μόλυνση είναι περισσότερο επικίνδυνη από την εξωτερική. Η βλάβη που προκαλείται εξαρτάται από την ηλικία, την κατάσταση του οργανισμού και άλλους παράγοντες, που δείχνουν ότι η επίδραση της ακτινοβολίας μεταβάλλεται από άτομο σε άτομο και εξαρτάται από τον τρόπο έκθεσης σε δεδομένη ακτινοβολία.

Οι επιπτώσεις της έκθεσης μπορεί να εμφανιστούν αμέσως μετά την έκθεση (θάνατος) ή μεταγενέστερα μήνες ή χρόνια μετά από την έκθεση και μπορεί να εμφανιστούν ακόμα και στις επόμενες γενιές, όταν προκαλούν μεταβολές στα γενετικά χαρακτηριστικά (λευχαιμία, καρκίνος, τερατογένεση, μεταλλάξεις κ.λπ).

Χαρακτηριστικό της βλαβερής επίδραση της ακτινοβολίας είναι η αύξηση της επιδεκτικότητας του ανθρώπου στις λοιμώξεις. Τα ανθρώπινα όργανα που έχουν τη μεγαλύτερη ευαισθησία στην ακτινοβολία είναι τα όργανα αναπαραγωγής, η διαύγεια των ματιών, ο θυρεοειδής, ο μυελός των οστών. Ανάλογες βλάβες προκαλούνται σε όλους τους ζωντανούς οργανισμούς. Διαφορετικές βλάβες, ισοδύναμης βαρύτητας προκαλούνται και στο περιβάλλον.

Οι βλάβες οφείλονται στην ικανότητα που έχουν οι ακτινοβολίες να ionίζουν τα άτομα, που συνθέτουν το σώμα μας, προκαλώντας μη αναστρέψιμες μεταβολές στα κύτταρα.

Η βλάβη που προκαλείται από την ακτινοβολία εξαρτάται από την ένταση της ακτινοβολίας και το χρόνο έκθεσης. Για το λόγο αυτό είναι απαραίτητη η γνώση των μέγιστων επιτρεπτών δόσεων.

Οι επιπτώσεις στο περιβάλλον εξαρτώνται από παράγοντες όπως ο χρόνος υποδιπλασιασμού, η ποιότητα και το είδος της ακτινοβολίας που εκπέμπονται, καθώς και από τη χημική συγγένεια ενός ραδιενεργού στοιχείου με κάποιο άλλο βασικό για τις βιολογικές λειτουργίες.

Τα πιο επικίνδυνα για τον άνθρωπο και τη φύση ραδιοϊσότοπα είναι εκείνα που έχουν μεγάλο χρόνο υποδιπλασιασμού, γιατί έτσι εκπέμπουν μεγάλες δόσεις ακτινοβολίας και έχουν το χρόνο να συγκεντρωθούν στην τροφική αλυσίδα π.χ.

- Ιώδιο 131 (χρόνος υποδιπλασιασμού 8,7 ημέρες)
- Στρόντιο 90 (χρόνος υποδιπλασιασμού 20 χρόνια)
- Καίσιο 137 (χρόνος υποδιπλασιασμού 33 χρόνια).

Το ιώδιο 131 είναι πολύ επικίνδυνο γιατί είναι πολύ ελαφρύ και εξαπλώνεται σε μεγάλη απόσταση από το σημείο του ατυχήματος. Το स्टρόντιο και το καίσιο είναι πολύ επικίνδυνα γιατί εξαιτίας της χημικής τους συγγένειας με το ασβέστιο και το κάλιο, επικάθονται σε φύλλα και καρπούς φυτών και στο έδαφος. Ένα ποσοστό ξεπλένεται με τη βροχή και απορροφάται από το έδαφος. Κάποια φυτά

απορροφούν με τις ρίζες τους το καίσιο και το στρόντιο, στη συνέχεια αυτά μεταφέρονται στα φυτοφάγα ζώα και καταλήγουν στον άνθρωπο.

Οι βασικές αρχές για την προστασία από τους κινδύνους της ακτινοβολίας, ώστε να μειώνεται η ετήσια δόση έκθεσης, και να βρίσκεται εντός των επιτρεπτών ορίων, είναι:

- Τοποθέτηση κατάλληλου προστατευτικού υλικού ανάμεσα στον άνθρωπο και τη ραδιενεργή ύλη.
- Αύξηση της απόστασης από τη ραδιενεργή ακτινοβολία, η δόση είναι αντιστρόφως ανάλογη του τετραγώνου της απόστασης.
- Μείωση στο ελάχιστο του χρόνου που κάποιος βρίσκεται κοντά και του χρόνου έκθεσης με μία ραδιενεργή ουσία.

Για την προστασία απαιτείται εξοπλισμός προστασίας του δέρματος και των αναπνευστικών οδών.

Σε περίπτωση μόλυνσης του δέρματος απαιτείται άμεση και άφθονη εξωτερική πλύση.

Η έκθεση στην ακτινοβολία για επαγγελματικούς λόγους δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από 3 rem σε 13 εβδομάδες και 12 rem σε ένα χρόνο. Ο φορέας θα πρέπει να παρέχει στους αυτοκινητιστές ιατρικούς ελέγχους ακριβείς και προγραμματισμένους προκειμένου να διασφαλίζεται ότι τηρούνται τα ανωτέρω όρια ασφάλειας.

8. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΚΛΑΣΗΣ 8

Οι ουσίες της Κλάσης 8 μπορεί να προκαλέσουν σοβαρές βλάβες σε ζωντανούς ιστούς (δέρμα και βλεννογόνο μεμβράνη) με τους οποίους θα έρθουν σε επαφή. Είναι δυνατό να σχηματίσουν διαβρωτικό ατμό ή ομίχλη κατά την επαφή τους με νερό ή ατμοσφαιρική υγρασία. Στην περίπτωση αυτή θα προκαλέσουν ζημιά (διάβρωση) σε άλλα εμπορεύματα ή τμήματα της μονάδας μεταφοράς τους.

Ειδικότερα οι κίνδυνοι που παρουσιάζουν είναι:

- Προσβολή του δέρματος, των ματιών, των βλεννογόνων αδένων και νέκρωση των ιστών.
- Διάβρωση, καύση άλλων υλικών.
- Τοξικότητα.
- Σχηματισμός ασταθών ουσιών.
- Ρύπανση υδάτων.

9. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΚΛΑΣΗΣ 9

Οι ουσίες της Κλάσης 9 παρουσιάζουν κινδύνους διαφορετικούς από αυτούς που παρουσιάζουν οι άλλες κλάσεις: παράγουν διοξίνες (τοξικά αέρια, που βιοαποικοδομούνται δύσκολα όπως PCB/PCT/PCTS) σε περίπτωση φωτιάς, παράγουν σκόνης θέτοντας έτσι σε κίνδυνο την υγεία (αμίαντος), κ.λπ.

Ειδικότερα, οι κίνδυνοι είναι:

- Δημιουργία φωτιάς (Υγροποιημένα μέταλλα)
- Κίνδυνος για την υγεία αν εισέλθουν στο αναπνευστικό σύστημα (αμίαντος)
- Δημιουργία δηλητηριωδών αερίων σε περίπτωση φωτιάς.

10. ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ

Τα απόβλητα διακρίνονται ανάλογα με την προέλευσή τους σε αστικά και ειδικά, ενώ ανάλογα με την επικινδυνότητά τους σε απόβλητα επικίνδυνα και μη επικίνδυνα. Κατά τη

Συμφωνία ADR ως απόβλητα ορίζονται ύλες, διαλύματα, μίγματα, ή είδη για τα οποία προβλέπεται η ανακύκλωσή τους αλλά μεταφέρονται για να επεξεργαστούν, να απορριφθούν ή καταστραφούν με αποτέφρωση ή άλλη μέθοδο.

Με βάση τη συμφωνία ADR και τις σχετικές προδιαγραφές, τα επικίνδυνα απόβλητα μπορούν να ταξινομηθούν με βάση τον πρωτεύοντα κίνδυνο και να εξομοιωθούν με τις αντίστοιχες επικίνδυνες ουσίες: ο τρόπος μεταφοράς, συνεπώς, είναι ο ίδιος με τις ουσίες με τις οποίες εξομοιώνονται τα απόβλητα.

Για παράδειγμα εάν η ένδειξη που αναφέρεται στο έγγραφο μεταφοράς που δίνεται στον οδηγό είναι:

- «ΑΠΟΒΛΗΤΑ, UN 1230, ΜΕΘΑΝΟΛΗ, 3 (6.1), II», ή «ΑΠΟΒΛΗΤΑ, ΜΕΘΑΝΟΛΗ, 3 (6.1), UN 1230, II»,

ή στην περίπτωση υγρών αποβλήτων εύφλεκτων

- «ΑΠΟΒΛΗΤΑ, UN 1993, ΕΥΦΛΕΚΤΟ ΥΓΡΟ, Ε.Α.Ο. (τολουόλη και αιθυλική αλκοόλη) 3, II», ή «ΑΠΟΒΛΗΤΑ, ΕΥΦΛΕΚΤΟ ΥΓΡΟ, Ε.Α.Ο (τολουόλη και αιθυλική αλκοόλη), 3 UN 1993, II»,

τότε, τα επικίνδυνα απόβλητα θα πρέπει να μεταφέρονται με τον τρόπο μεταφοράς των επικινδύνων εμπορευμάτων της κλάσης 3 ο οποίος αναφέρεται στο κεφάλαιο 3 της Συμφωνίας ADR.

Απαραίτητες ενέργειες στην περίπτωση ατυχήματος από πλευράς οδηγού

Στην περίπτωση ατυχήματος θα πρέπει να εκτελεστούν οι ακόλουθες ενέργειες με τη σειρά που αναφέρονται:

1. Παραμείναι ήρεμοι.
2. Σταθμεύστε το όχημα όσο είναι δυνατόν, έξω από αστικά κέντρα και έξω από τον δρόμο κυκλοφορίας.
3. Σταματήστε τη μηχανή.
4. Ενεργοποιήστε το διακόπτη που απομονώνει όλα τα κυκλώματα (αν προβλέπεται από το όχημα).
5. Εκτιμήστε τη σοβαρότητα της κατάστασης (απώλεια εμπορεύματος, πυρκαγιά, τραυματισμός ή μόλυνση).
6. Προστατέψτε τον τόπο του ατυχήματος και γνωστοποιήστε τον κίνδυνο (ειδοποίηση των αρχών: Πυροσβεστική: 199, Αστυνομία: 100, Αναφέρατε αριθμό ύλης και επικινδυνότητας).
7. Αν είναι απαραίτητο, εξαιτίας της επικινδυνότητας ή της σοβαρότητας του ατυχήματος ζητήστε συγκεκριμένη βοήθεια.
8. Προχωρήστε στις πρώτες βοήθειες.

Οι πέντε πρώτες ενέργειες που πρέπει να κάνει ο οδηγός είναι σχετικά απλές. Για τις επόμενες (6 - 8) δίνονται περισσότερες πληροφορίες στις επόμενες παραγράφους.

Προστασία του χώρου του ατυχήματος – σήμανση του κινδύνου

Σε περίπτωση ατυχήματος θα πρέπει να απομονώνεται ο χώρος του ατυχήματος όταν εμπλέκονται επικίνδυνα εμπορεύματα. Στη συνέχεια θα πρέπει να σημαίνεται η περιοχή του ατυχήματος και να προστατεύεται το μεταφερόμενο υλικό και το όχημα.

Αναλυτικότερα διακρίνονται δύο φάσεις:

- Πρέπει να υποδεικνύεται με το τρίγωνο κινδύνου, ή με άλλο τρόπο εξίσου αποτελεσματικό, το ακινητοποιημένο όχημα πάνω στο οδόστρωμα ή το φορτίο που έπεσε στο οδόστρωμα και δεν μπορεί να μετακινηθεί άμεσα.
- Πρέπει να χρησιμοποιούνται το τρίγωνο σε κάθε περίπτωση και επί πλέον το βράδυ, τα φώτα θέσης και ανάγκης.

Το τρίγωνο τοποθετείται:

- Σε απόσταση 1 μέτρου από το δεξιό άκρο του οδοστρώματος με την ανακλαστική επιφάνεια προς τα επερχόμενα οχήματα.
- Τουλάχιστον 50 μέτρα πριν από το εμπόδιο (100 μέτρα στους αυτοκινητόδρομους) έτσι ώστε να είναι ορατό σε απόσταση τουλάχιστον 100 μέτρων.
- Πρέπει, με τη χρήση του διατιθέμενου εξοπλισμού να:
 - Περιορίσετε τον χώρο που μολύνθηκε από την επικίνδυνη ουσία και από το όχημα για να μην πλησιάζουν άνθρωποι από περιέργεια και άνθρωποι χωρίς προστατευτικό εξοπλισμό.
 - Εμποδίσετε τις επικίνδυνες ύλες ειδικά αν είναι υγρές να απομακρυνθούν από τον χώρο του ατυχήματος και να διασκορπιστούν στο έδαφος, στις αποχετεύσεις και στον αέρα.

Ασφάλεια της κυκλοφορίας και άλλα μέτρα σε περίπτωση διαρροής ή φωτιάς ενός επικινδύνου υλικού

Στη συνέχεια αναλύονται οι απαραίτητες ενέργειες στις συνηθέστερες περιπτώσεις, της διαρροής υλικού και της φωτιάς. Συνήθως, έχουμε διαρροή υλικού που οφείλεται σε υπερχειλίση, σε φθορά ή σε θραύση της συσκευασίας ή του βυτίου του οχήματος κατά τη φόρτωση ή κατά την διαδρομή.

Αν κατά τη φόρτωση γίνει υπερχειλίση ή διαφύγει κάποια ποσότητα επικινδύνου υλικού πρέπει:

- Να ειδοποιηθεί ο υπεύθυνος του χώρου φόρτωσης.
- Να διακοπεί η διαδικασία φόρτωσης, όχι μόνο στο όχημα που παρατηρείται η διαφυγή, αλλά και σε όλα τα άλλα οχήματα που πιθανόν βρίσκονται τη στιγμή εκείνη στο σταθμό φόρτωσης.
- Να εμποδιστεί η είσοδος στην επικίνδυνη περιοχή οποιουδήποτε άλλου οχήματος.
- Να ελεγχθεί ότι οι κινητήρες και οι ηλεκτρικές συσκευές των οχημάτων που βρίσκονται στην επικίνδυνη περιοχή είναι εκτός λειτουργίας.
- Όλοι όσοι πλησιάζουν στην περιοχή δεν πρέπει να έχουν κάποια πηγή φωτιάς π.χ. αναμμένο τσιγάρο.
- Οι οδηγίες αντιμετώπισης ατυχήματος να εφαρμοστούν σχολαστικά.
- Να συλλεχθεί το χυμένο επικίνδυνο υλικό.
- Αν το είδος του υλικού το επιβάλλει, ειδοποιείται η αρμόδια αρχή, π.χ. αν πρόκειται για υλικό που μολύνει τα υπόγεια νερά ή για υλικό που παράγει τοξικούς ατμούς.

Σε περίπτωση που παρατηρηθεί διαρροή κατά τη διαδρομή οι κυριότερες ενέργειες είναι:

- Αν είναι δυνατόν να μετακινηθεί το όχημα, οδηγείται έξω από την περιοχή κυκλοφορίας.
- Σβήσιμο του κινητήρα και όλων των ηλεκτρικών συσκευών του οχήματος.
- Απομάκρυνση των άλλων οχημάτων από την επικίνδυνη ζώνη, απαγόρευση εισόδου στη ζώνη αυτή άλλων οχημάτων. Σήμανση και απομόνωση της επικίνδυνης περιοχής.

- Στην περίπτωση εύφλεκτων ή εκρηκτικών υλικών απαγορεύεται το κάπνισμα ή οποιαδήποτε άλλη αιτία πιθανής έναυσης.
- Ειδοποίηση αρμόδιων αρχών (π.χ. αστυνομία ή πυροσβεστική) και ενημέρωσή τους για το είδος των επικινδύνων υλικών. Ιδιαίτερη μνεία για τη σχέση του επικίνδυνου υλικού με το νερό (π.χ. το υλικό μολύνει τα υπόγεια νερά, ή παράγει εύφλεκτα αέρια σε επαφή με το νερό, περίπτωση κλάσης 4.3).
- Ενέργειες για την εξάλειψη της διαρροής ή περιορισμός της με μέσα που είναι κατάλληλα, σύμφωνα με τις οδηγίες αντιμετώπισης ατυχήματος. Ανάλογα με το υλικό (π.χ. τοξικό υλικό) πρέπει ο οδηγός να φοράει τον αντίστοιχο εξοπλισμό προστασίας (π.χ. μάσκα, γυαλιά, φόρμα).
- Σε περίπτωση διαρροής στον δρόμο λαδιών ή πετρελαιοειδών ή οποιουδήποτε υλικού που δημιουργεί ολισθηρό οδόστρωμα, ειδοποίηση των άλλων οδηγών για τον κίνδυνο ατυχήματος.

Πρώτες βοήθειες

Αν συμβεί τροχαίο με σωματικές βλάβες, ο οδηγός ή άλλος χρησιμοποιών την οδό, υποχρεούται να δώσει την αναγκαία συμπαράσταση και βοήθεια στους παθόντες.

Θα γίνει μνεία μόνον για ιδιαίτερα μέτρα που απαιτείται να παρθούν σε περίπτωση άμεσης σωματικής επαφής ή εισπνοής επικινδύνων υλικών.

Ο πιο σίγουρος τρόπος για την αντιμετώπιση τέτοιων περιπτώσεων, είναι και πάλι να εφαρμοστούν όσα προβλέπουν οι οδηγίες αντιμετώπισης ατυχήματος για το συγκεκριμένο υλικό, που συνοδεύουν το φορτίο. Οι οδηγίες αυτές φυσικά υπερσχύουν των παρακάτω υποδείξεων που είναι γενικές.

Προσβολή ματιών: Σε περίπτωση που τα μάτια προσβληθούν πρέπει να γίνει αμέσως ξέπλυμα με άφθονο νερό για 15 τουλάχιστον λεπτά. Οποιαδήποτε καθυστέρηση έστω και δευτερολέπτων μπορεί να στοιχίσει την όραση του προσβληθέντος. Για την καλύτερη αντιμετώπιση υπάρχουν φιάλες νερού που ψεκάζουν στα μάτια με την κατάλληλη πίεση. Σε περίπτωση έλλειψης νερού μπορεί να χρησιμοποιηθεί αναψυκτικό ή μπύρα.

Επαφή του επικίνδυνου υλικού με το δέρμα: Αν το διαβρωτικό υλικό πέσει στα ρούχα, πρέπει αμέσως να απομακρυνθεί με χρησιμοποίηση γαντιών για να μην έρθει σε επαφή με το χέρι. Σε περίπτωση που το υλικό έλθει σε επαφή με το δέρμα πρέπει να ξεπλυθεί αμέσως με άφθονο νερό (10 λεπτά τουλάχιστον). Σε περίπτωση που δεν υπάρχει νερό, μπορούν να χρησιμοποιηθούν αναψυκτικά. Ακόμα και αν τα συμπτώματα σταματήσουν, επιβάλλεται η επίσκεψη στο γιατρό το ταχύτερο δυνατόν. Σε περίπτωση προσβολής του δέρματος από τοξικά υλικά, πέρα από άφθονο πλύσιμο η επίσκεψη στο γιατρό πρέπει να είναι άμεση.

Εισπνοή τοξικών αερίων: Εφαρμογή των οδηγιών αντιμετώπισης ατυχήματος και άμεση εισαγωγή στο Νοσοκομείο με την πληροφόρηση του γιατρού για το είδος του υλικού που εισέπνευσε ο παθών.

Φωτιά**Αντιμετώπιση φωτιάς**

Για την αποτελεσματική καταπολέμηση της φωτιάς απαιτείται ετοιμότητα, επάρκεια κατάλληλων πυροσβεστικών μέσων, και γνώσεις του οδηγού που μεταφέρει τα επικίνδυνα υλικά. Αξίζει να σημειωθεί ότι είναι ευκολότερη η αντιμετώπιση της φωτιάς κατά την έναρξη παρά κατά την εξάπλωση. Ιδιαίτερα πρέπει να προσεχθεί η μεταφορά τοξικών υλικών. Το συνηθέστερο μέσο πυρόσβεσης είναι το νερό. Όμως για ορισμένα επικίνδυνα υλικά η χρήση του απαγορεύεται αυστηρά. Στη περίπτωση της βενζίνης όχι μόνο δεν σβήνει τη φωτιά αλλά και βοηθά στην εξάπλωσή της, αφού είναι ελαφρότερη και επιπλέει στο νερό. Για το λόγο αυτό πρέπει ο οδηγός να γνωρίζει ποιο είναι το κατάλληλο πυροσβεστικό μέσο για το εμπόρευμα που μεταφέρει. Στην περίπτωση που η φωτιά ξεσπάσει κατά την κίνηση του οχήματος ο οδηγός έχει στη διάθεσή του 2-3 πυροσβεστήρες. Πρέπει να ξέρει πολύ καλά τη χρήση τους έτσι ώστε να μην καθυστερήσει τις πρώτες απαραίτητες ενέργειες. Ορισμένα βασικά σημεία για

την κατάσβεση με φορητό πυροσβεστήρα είναι:

- Καταβάλλεται προσπάθεια άμεσης κατάσβεσης του σημείου φωτιάς,
- εάν αυτό δεν γίνεται τότε προσπαθούμε για τον περιορισμό αυτής ωστόσο έρθει η Πυροσβεστική,
- η ρίψη του πυροσβεστικού μέσου γίνεται προς την κατεύθυνση του ανέμου και στη βάση της φωτιάς.

Το νερό μπορεί να χρησιμεύσει με δύο τρόπους:

- εάν επιτρέπεται η χρήση του, να γίνει κατάσβεση,
- να βοηθήσει στην ψύξη του βυτίου, για να μη προκληθεί έκρηξη από τη θερμική διαστολή.

Σημαντικό στοιχείο υποβοήθησης της καταστολής της φωτιάς αποτελεί η πορτοκαλί πινακίδα που είναι κολλημένη στο αμάξωμα και υποδεικνύει το είδος του κινδύνου.

Ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει για την ιδιαιτερότητα με την οποία καίγονται τα λάστιχα του αυτοκινήτου. Όταν αυτά υπερθερμανθούν, δεν αρκεί να σβηστούν οι φλόγες, γιατί η υπερθέρμανση εξακολουθεί και η φωτιά ξανανάβει. Για τον λόγο αυτόν, εκτός από το σβήσιμο της φωτιάς χρειάζεται και η ψύξη του λάστιχου με κάποιο μέσο, π.χ. νερό.

Αντιμετώπιση της φωτιάς από τον οδηγό.

- Χρησιμοποίηση του πυροσβεστήρα μόνο κοντά στη φωτιά.
- Σβήνετε τη φωτιά προς τη φορά του ανέμου.
- Σβήνετε από κάτω προς τα επάνω. Μην ψεκάζετε χωρίς στόχο προς τη φωτιά.
- Σβήνετε από μπροστά προς τα πίσω. Μην καταπολεμήσετε τη φωτιά από το μέσον
- Ψεκάζετε διακεκομμένα.
- Φροντίστε να κρατήσετε απόθεμα πυροσβεστικού μέσου. Μην αδειάζετε εντελώς το περιεχόμενο του πυροσβεστήρα σε μικρές εστίες φωτιάς
- Καταπολεμήστε τη φωτιά με ταυτόχρονη χρήση πολλών πυροσβεστήρων. Μην επιχειρήσετε μόνος την κατάσβεση μεγάλης φωτιάς και μη χρησιμοποιείτε τον έναν πυροσβεστήρα μετά τον άλλο

- Εάν καίγεται λάδι ή βενζίνη μέσα σε ανοικτό δοχείο, μην ψεκάσετε ποτέ πυροσβεστικό μέσο από το επάνω μέρος.
- ΠΡΟΣΟΧΗ ΟΤΑΝ ΚΑΙΓΟΝΤΑΙ ΛΑΣΤΙΧΑ! Η φωτιά στο λάστιχο ξανανάβει μέσω υπερθέρμανσης. Στην ανάγκη συνεχίστε μέχρις ότου καταστραφεί ολοκληρωτικά το καιγόμενο λάστιχο.

11.ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΙΘΑΝΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

Στους πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζεται, με βάση τον κίνδυνο που εγκυμονεί το επικίνδυνο εμπόρευμα τα μέτρα προστασίας, τα προληπτικά μέτρα και οι πρώτες βοήθειες σε περίπτωση ατυχήματος.

1. Ευφλεκτότητα

Είδος κινδύνου

Για τα μάτια

Για το δέρμα

Για τις αναπνευστικές οδούς

Μέτρα προστασίας

Γυαλιά με ολοκληρωτική προστασία των ματιών

Γάντια πλαστικά ή από καουτσούκ

Μπουκάλι με καθαρό νερό για οφθαλμική πλύση

Κατάλληλα προστατευτικά μέσα για τις αναπνευστικές οδούς

Μπότες, φόρμα με κουκούλα για την πλήρη προστασία του κεφαλιού, του προσώπου και του λαιμού

Μάλλινη κουβέρτα

Προληπτικά μέτρα

Μην καπνίζετε

Να βρίσκεστε σε υπήνεμο σημείο

Να φοράτε τα προστατευτικά ρούχα

Πρώτες βοήθειες

Αν η ουσία έχει προσβάλει τα μάτια, ξεπλύνετε τα αμέσως με άφθονο νερό για τουλάχιστον 15 λεπτά με τα βλέφαρα ανοιχτά

Να αφαιρέσετε τα ρούχα που έχουν διαποτιστεί από το προϊόν

Ξεπλύνετε το δέρμα αν έχουν μολυνθεί από την ουσία

Αν τα ρούχα έχουν πιάσει φωτιά τυλίξτε αμέσως το σώμα με κουβέρτα μάλλινη: οι φλόγες θα σβήσουν από την έλλειψη οξυγόνου

Στις επόμενες έξι ώρες θα πρέπει να υποβληθεί σε ιατρική εξέταση

2. Διαβρωτικότητα

Είδος κινδύνου

Για τα μάτια

Για το δέρμα

Για τις αναπνευστικές οδούς

Μέτρα προστασίας

Γυαλιά με ολοκληρωτική προστασία των ματιών

Γάντια πλαστικά ή από καουτσούκ

Ποδιά ή μπότες

Μπουκάλι με καθαρό νερό για οφθαλμική πλύση

Προληπτικά μέτρα

Μην καπνίζετε

Να βρίσκεστε σε υπήνεμο σημείο

Φορέστε τα ρούχα προστασίας

Πρώτες βοήθειες

Αν η ουσία έχει προσβάλει τα μάτια, ξεπλύνετε τα αμέσως με άφθονο νερό για τουλάχιστον 15 λεπτά με τα βλέφαρα ανοιχτά

Να αφαιρέσετε τα ρούχα αμέσως που έχουν διαποτιστεί από το προϊόν

Ξεπλύνετε το δέρμα αν έχει μολυνθεί από την ουσία

Στις επόμενες έξι ώρες θα πρέπει να υποβληθεί σε ιατρική εξέταση.

3. Τοξικότητα

Είδος κινδύνου

Πολύ υψηλός κίνδυνος από την επαφή με το δέρμα, την εισπνοή ή την κατάποση

Οφθαλμικά τραύματα

Μέτρα προστασίας

Κατάλληλα προστατευτικά μέσα για τις αναπνευστικές οδούς

Γυαλιά με ολοκληρωτική προστασία των ματιών

Γάντια πλαστικά ή από καουτσούκ, ποδιά και μπότες

Μπουκάλι με καθαρό νερό για πλύση του δέρματος

Μάλλινη κουβέρτα

Προληπτικά μέτρα

Μην καπνίζετε

Να βρίσκεστε σε υπήνεμο σημείο

Πρώτες βοήθειες

Να αφαιρέσετε αμέσως τα ρούχα που έχουν διαποτιστεί από το προϊόν

Εάν η ουσία έχει προσβάλει τα μάτια, ξεπλύνετε τα αμέσως με άφθονο νερό για τουλάχιστον 20 λεπτά με τα βλέφαρα ανοιχτά

Ακόμα και αν δεν υπάρχουν συμπτώματα θα πρέπει να δέχεται ιατρική φροντίδα και να παρακολουθείται για τουλάχιστον 48 ώρες

Ειδική προστασία σε περίπτωση έκθεσης σε δηλητηριώδη αέρια
Απομάκρυνση από τον χώρο συγκέντρωσης των αερίων
Ελέγξτε την αναπνοή και το σφυγμό. Ενδεχομένως να χρειάζεται τεχνητή αναπνοή και καρδιακές μαλάξεις αν είναι αναγκαίο.

4. Εκρηκτικότητα

Είδος κινδύνου

Για τα μάτια

Για το δέρμα

Για τις αναπνευστικές οδούς

Σπάσιμο

Αιμορραγία

Μέτρα προστασίας

Γυαλιά με ολοκληρωτική προστασία των ματιών

Γάντια πλαστικά ή από καουτσούκ

Μπουκάλι με καθαρό νερό για πλύση του δέρματος

Κατάλληλα προστατευτικά μέσα για τις αναπνευστικές οδούς

Μπότες, φόρμα με κουκούλα για την πλήρη προστασία του κεφαλιού, του προσώπου και του λαιμού

Μάλλινη κουβέρτα

Προληπτικά μέτρα

Μην καπνίζετε

Να βρίσκεστε σε υπήνεμο σημείο

Φορέστε τα προστατευτικά ρούχα

Παρέχετε τις πρώτες βοήθειες.